

KAREL MAY

"

"

"

1 / U MATKY THICKOVÉ

Hlavní město státu Missouri, a zároveň hlavní město správního obvodu Cole, Jefferson City, leží při pravém břehu řeky Missouri na malebné výšině, odkud je nádherný pohled na řeku, na její živý ruch a provoz se spoustou lodí, člunů, bárek, přístavních zařízení. V době, kdy jsem tam přijel, žilo v městě méně obyvatel než dnes, dokonce podstatně méně, ale i tak byl Jefferson důležitým místem, jednak jako významné obchodní středisko, jednak jako sídlo pravidelných zasedání okresního soudu.

Několik honosných hotelů penziónů nabízelo za celkem přijatelnou cenu slušné ubytování i se stravou, ale já jsem si nevybral ani jeden z nich; žít po hotelech mi bylo odjakživa protivné, vždycky jsem se cítil nejlépe tam, kde se lidé projevují volně, tak jak jsou, bez přepjatostí, a krom toho jsem věděl, kam v Jeffersonu zajít, chce-li se člověk za mnohem levnější peníz velmi dobře najíst, čistě se vyspat a v klidu si odpočinout. Bylo to na Fire Street, číslo 15, u matky Thickové, v jejím soukromém penziónu; byl to dům, kde sis mohl najmout pokoj či celý apartmán ke stravě, boardinghouse známý daleko široko po celé Americe, nebo přinejmenším od Mexického zálivu a Bostonu až po San Francisco, a určitě všem pořádným westmanům. Jestli se objevil v Jefferson City zálesák, zcela jistě tenhle dům nevynechal. Tím spíš, že zde na něho čekal dobrý drink – doušek – a spousta loveckých a zálesáckých historek, které zde vykládali lovci, trappeři a squatteři, od rána do večera a od večera do rána. Slyšel jsem o tomto „společenském středisku“ hodně a nechtěl jsem si nechat ujít příležitost seznámit se s ním na vlastní oči.

Bylo už pozdě večer, když jsem vstoupil do hostinské místnosti jako opěšalý turista, zbraně i koně jsem nechal ve farmě za městem, kde mě měl

čekat Vinnetou. Můj apačský přítel cítil vůči městskému životu těžko překonatelný odpor, nesnášel jeho překotný ruch, fádňi ulice, davy lidí, věčný spěch, letitou špínu; proto i tentokrát dal přednost tomu, zůstat raději pár dní venku a počkat, až se vrátím. Měl jsem obstarat nutné nákupy a sám jsem si taky chtěl dát do pořádku svršky. Potřebovaly to už nutně. Kabát i kalhoty jsem měl na rozsypání, a dokonce i mé vysoké boty, jak se říká, dodělávaly – kdekdo si mohl spočítat skrze zívající podrážku, kolik mám prstů na nohách. A pak zde byl Old Surehand, i o tom jsem si zde doufal opatřit zprávy; upozornil mě přece, když jsme se rozcházeli, že v jeffersonském bankovním závodě Wallace a Comp. budou vždycky zaručeně vědět, kde ho nejspíš hledat.

Teď jsem zde tedy byl, stál jsem v prostorné místnosti, osvětlené několika lampami a zakouřené až po strop chuchvalci dýmu z cigár, doutníků a dýmek. Vzduch se tady dal krájet, dohlédl jsi opravdu stěží od souseda k sousedovi. Společnost rozsazená asi u dvaceti stolů byla dost různorodá: několik gentlemanů bezmála v gala oblecích, naškrobené manžety u rukávů, lesklé cylindry (posunuté do týlu) a nohy v nablýskaných lakýrkách na stole; pak houf trapperů v nejnemožnějších úborech, křiklavých až běda, sehnaných bůhvíodkud a obnošených, jak se jen vůbec něco obnosit dá; několik squatterů zastupujících snad všechna existující lidská plemena, od černovlasých s orlími nosy, jaké mívají Kavkazané, až po holohlavce s rozplácnutými chřípími; taky plavci a lodníci s noži a revolvery za širokými pasy, se šátky kolem hlavy; a ovšem indiánští míšenci všech druhů a odstínů – zkrátka nejpestřejší společnost, jakou si lze představit.

A mezi vším tím národem se točila ctihodná, blahobytně kynoucí matka Thicková, přepečlivá hospodyně, starající se, aby žádnému z hostí nechybělo ani to nejmenší. Ostatně je zde všechny víceméně znala, většinou i jménem, tu se přátelsky usmála, tam zas, když se zdálo, že se schyluje k rvačce, vrhla varovný pohled, jinde zahrozila žertem anebo vážně prstem. Mne, nového příchozího, si všimla hned, a hned se ke mně také přitočila a bez velkých okolků, skoro sousedsky se zeptala, co mně má přinést.

„Nejradši pivo. Máte, matko Thicková?“ zeptal jsem se.

„Yes,“ přisvědčila živě, „máme dokonce dobré pivo, výtečné! Ráda

vám posloužím, dávám ho radši než brandy, nerozpaluje tak hlavy. Nejste vy rodem Němec? Nebo Ir?“

Její otázka působila samozřejmě, nebyl v ní ani stín nechvalně známé hostinské vtíravosti.

„Němec, matko,“ řekl jsem.

„Proto! Němci nebo Irové si u mě nejčastěji poručí pivo. Ale vy jste zde u mne poprvé, že?“

„Ano. Ale slyšel jsem o vašem podniku samou chválu. Mohu zůstat přes noc? Najde se pro mě slušný pokoj?“

„U mne jsou všechny pokoje slušné.“

Prohlížela si mě zkoumavě, a myslím, že se jí určitě líbil víc můj obličej než zbědovaný zevnějšek.

„Vypadá to, že jste se už hezky dlouho nepřevlékl do čistého. Ale to ještě nemusí nic znamenat, v očích vám aspoň žádná čertovina nesedí. Chcete něco levného?“

Něco levného, to znamená prostě a jednoduše sdílet pokoj s dalším nocležníkem, ne-li ještě něco nepohodlnějšího.

„Ne,“ zavrtěl jsem rozhodně hlavou. „Žádná společná noclehárna! Jednoduchou, malou cimříčku, matko Thicková. Sice na to nevypadám, ale platit mohu hotově.“

„No dobře, věřím vám. Dostanete svůj pokoj. A jestli máte hlad, tady je jídelní lístek. Vyberte si.“

Položila na stůl kus papíru a odešla pro pivo. Díval jsem se za ní – byla to pravá starostlivá hospodyně, taková, co je nejšťastnější, když se host cítí spokojeně a jako doma.

Usadil jsem se u prázdného stolku hned vedle dlouhé plně obsazené tabule, kde se shromáždila místní městská společnost, patrně stálí zdejší hosté, ale kolem nich i houfek lovců či westmanů, kteří bez ustání pepřili jakési vypravování z Divokého západu četnými poznámkami a vtípky. Když jsem se usadil víceméně po jejich boku, zmlkli na chvíli, po očku mě pozorovali, ale právě jenom po těch pár okamžiků, co jsem se domlouval s matkou Thickovou. Pak zas hned dali hlavy dohromady, asi jsem jim nestál za pozornost; všední, nezajímavý chlapík.

Muž, který už před chvílí vedl sólo, udeřil dlaní do stolu, až to zadunělo:

„A já vám povídám, gentlemen, že v celých Státech nebylo nikdy většího darebáka než Kanadský Bill. To mi nikdo nevymluví. Kvůli tomu se třeba poperu.“

„Ale co by,“ zahučel někdo z houfu. „To víme všichni... Nebo snad s ním máte nevyřízený účet jen vy sám?“

„Účet? Kdybyste řekl účetní knihu! A to nejde jenom o Státy, meššúrs! Ve Starém světě má ten člověk taky něco na svědomí – psaly o tom i noviny!“

Chlapík byl vysoký, suchý, v koženém, hodně obnošeném kabátě, samá záplata. Krátké legginy mu ani nedosahovaly k mokasínům, ostatně také už všelijak pozašivaným. Vypelichaná, kdysi kožešinová čepice seděla na hlavě jako vydělaný medvědí žaludek. Za opaskem měl tomahavk, revolver, tesák, sekyrku a spoustu všelijakých nástrojů a pomůcek. Přes pravé rameno se klinkalo stočené lano, vedle sebe si položil pušku, od pažby až po hlavěň pokrytou zářezy a vroubky a všelijakými záhadnými značkami. Byl zde asi také cizí, protože společnost sedící při stole si ho dost zvědavě prohlížela.

„A víte, že nás jaksepatří napínáte?“ ozval se jeden z hostů ve společenském úboru. „Copak vám vlastně ten Bill vyvedl?“

„Tak se nenechte prosit a řekněte nám to!“ přidal se jiný. „A jak se jmenujete, to bychom se snad také mohli dozvědět, ne?“

„To ano, to ano,“ zabrumlal. „Ostatně mé jméno si zapamatujete hned, není nijak zvláštní. Asi jste ho už tu a tam slyšeli... Tim Kroner, meššúrs.“

„Tim Kroner? Coloradoman? Ten? Oh, welcome, sir! Lovec mezi lovci! Pojd'te blíž! Na vaše zdraví! Napijte se!“

Kolem stolu to jen šumělo, muž s úsměvem připil a chystal se vypravovat, už mu vyklízeli místo na lavici přímo u stolu. Ale než otevřel ústa, rozlétly se dveře, na opačném konci místnosti se strhl povyk – jak se ukázalo, ztropila jej šestice nových příchozích, která vtrhla dovnitř jako velká voda. Vypadalo to, že už mají v hlavě, byli rozparádění, a sem si přišli zřejmě ještě zlepšit náladu. Rozhlíželi se po místnosti, a když viděli, že vedle mě je místo, namířili si to rovnou k mému stolu.

Poručili si brandy a matka Thicková si pospíšila, aby jim vyhověla, ačkoliv jsem jí viděl na očích, že by je byla nejraději hned vyprovodila ze dveří. Mně v jejich společnosti taky nebylo volně; alkohol z nich přímo

táhl, pořvávali bezohledně jeden přes druhého, strkali kolem sebe, cloumali stolem, chovali se zkrátka, jako by jim patřil celý podnik. A ze všech nejneurvaleji si počínal podivný chlapík s divokou buldočí tváří, panovačný, hotový hrdlořez už na pouhý pohled. Vedl v partě zřejmě prim, kasal se, kolik toho už vypil a kolik toho ještě vypije, ostatní nechtěli zůstat pozadu, holedbali se, že mají peněz jako želez, a chudák matka Thicková nestačila nosit pálenku na stůl. Nakonec udělala to nejmoudřejší, co mohla udělat, rezolutně prohlásila, že sice ctí přání hostí, ale co je moc, to je moc, že by gentlemani měli trochu zabrzdit.

Jenže – to se dalo čekat a odvážná hostinská s tím musela počítat – padla kosa na kámen.

„Nepřineseš?“ zařval ten chlap s buldočí tváří a bouchl si hned pěstí do stolu, až poskočily sklenky. „To si ještě rozmyslíš – a jestli ne, tak si dojdeme k pultu sami!“

„A to ne! To si tedy zakazuju!“ Matka Thicková zvýšila hlas. „Vidíte ten revolver? Kdo mi první sáhne bez dovolení na láhev, dostane kulku!“

„Hoho!“ vyprskl pobaveně chlap a povytáhl si nohavice. „Bába nám bude hrozit – už mám srdce v kalhotách! Ženská, vezmi si pohrabáč nebo koště! Myslíš, že zadupeš a my vezmeme roha?“

„To vám může být jedno, co si myslím. Ale poroučet si od vás nedám. A konečně je tady dost slušných hostů, určitě mě nenechají ve štychu.“

„Dost slušných hostů?“ zachechtal se ten chlapík, zase si povytáhl kalhoty, pak se zvedl ze židle a rozhlédl se po místnosti. „No tak, jestli si někdo troufne, prosím, ať si to se mnou rozdá! Třeba hned!“

Nikdo se neozýval. Chlap s buldočím obličejem se sebejistě rozhlížel a vyzývavě se přitom ušklíboval.

„To jsem věděl,“ stříkl slinou na podlahu. „Ale taky bych nikomu neradil začít si něco s Tobym Spencerem. Udělal bych mu z obličeje kasičku natotata. A jestli to někdo chce přesto zkusit...“

Vypadal rváčsky, surově, jak zde stál a svíral pěsti připravené k útoku. Nastalý klid v místnosti ho zřejmě uspokojoval i dráždil současně.

„Tak vida,“ zasmál se, „přece jen vám spadlo srdce do kalhot. Nikdo si netroufne ani muknout. Tak to jsou ti slušní páni hosté. Gentlemani!“

Sotva to dořekl, zvedl se od sousedního stolu dloubán s kožešinovou čapkou, Tim Kroner čili Coloradoman, překročil stoličku a několika

pomalými kroky přešel až k pochechtávajícímu se divousovi.

„Trochu se mýlíte, Toby Spencere. Jestli si netroufne nikdo další z přítomných, to nevím. Ale já jsem rozhodně upečený z jiného těsta.“

„Ano? Tak jen blíž, jen blíž!“

Tim Kroner beze slova postoupil ještě o dva tři kroky, a poněvadž mu Spencer taky vyšel na půl cesty vstříc, stáli teď čelem skoro přímo proti sobě.

„Well! Tak vy jste tedy upečený z jiného těsta! No uvidíme! Uvidíme, co z vás nakonec uplácám. Ale dřív mi laskavě prozrad'te, s kým mám tu čest!“

„Tim Kroner.“

„Tim Kroner? Mhm! To jste si vypůjčil dost známé jméno...“

„Jak to, jak to – vypůjčil? Říkám vám, že se tak jmenuju!“

„Říkat to můžete stokrát, jenom nechtějte, abych vám to věřil... snad jste Kroner, ale určitě ne Coloradoman!“

„Říkají mi tak!“

„Prosím vás! Tim Kroner, to musí být vazba chlap – ne taková tříska jako vy! Jste podvodník!“

„Oho! Dejte si pozor na jazyk, sir! Nebo vás poučím, že se zatraceně pletete!“

„No poučte mě, poučte mě,“ poštíval chlap s buldočím obličejem.

Udělal další krok směrem k Timu Kronerovi, ale ten ustoupil. Pokrčil přitom rameny a mávl rukou:

„A co bych to dokazoval! Každý ví, kdo je to Tim Kroner.“

„To jo, to jo,“ vybafl Spencer a zas postoupil kupředu. „Tim Kroner je chlapík, jenomže ty teď budeš muset ukázat, co jsi zač. Dáme se do toho!“

„Tak pojd',“ zabručel Kroner, ale přitom opět o několik kroků ucouvl.

„Ty hrdino, ty přede mnou zahýbáš? Vypůjčit si cizí jméno, to umíš, ale dokázat pěstma, že ti patří, to se ti nechce, vid'! Rozmáznu tě jako štěnici, ukaž!“

Tobymu Spencerovi jako by najednou došla trpělivost. Vrhł se skokem vpřed, sevřel překvapenému Kronerovi ramena, zvrátil mu je dozadu a přitiskl ho celého ke stěně. Pak ho bleskurychle vyzvedl jako hadrového panáka a – pověsil ho za límec od kabátu na věšák připevněný ke zdi. Kroner sebou zmítal, rozhazoval rukama nohama na všechny strany, až

nakonec po několika málo vteřinách límeč povolil. Ozvalo se prasknutí a milý Tim se zřítíl na podlahu.

Spencer a jeho kumpáni se mohli smíchy umlátit. Hulákali a bouřili a rozhlíželi se povýšeně po místnosti, jako by čekali, že jim přítomní za ten výkon zatleskají.

Po pravdě řečeno, nebylo to špatné, Spencer svůj kousek provedl dobře, ovšem Tim Kroner nebyl žádný silák. A hlavně se nechal překvapit, ačkoliv přece s útokem musel počítat. Bylo mi ho teď trochu líto, ale úsměvu jsem se přesto neubráníl, bylo to jako výjev z frašky. Snad proto, že jsem seděl hned těsně vedle něho, Toby Spencer si všiml, že se usmívám.

„No vida, aspoň jeden host, co má dobrou náladu!“ oslovil mě. „Taky Coloradoman? Takový jako ten plašimuška?“

„Myslím, že ne,“ odpověděl jsem klidně.

V místnosti, před chvílí vzrušené, bylo najednou zase ticho, že by bylo slyšet spadnout i špendlík. Rowdyové asi čekali další zábavu a ostatní ze strachu či z obav ztichli.

„Ne? No ani se nedivím! Nevypadáte jako hrdina.“

„To já netvrdím.“

„Máte štěstí! Jinak bych vás taky pověsil na věšák.“

Neřekl jsem na to nic.

„Nevěříte?“

„Ale ano. Věřím.“

„Skutečně? S Tobym Spencerem se nevtipkuje, sir!“

Bylo jasné, že chce vyvolat hádku. Zachytil jsem starostlivý pohled matky Thickové, jistě se už o mě obávala. Snažil jsem se odpovědět co nejmírněji, jen abych rváči neposkytl žádnou záminku:

„To se rozumí! Takový silák jako vy si nemusí dát líbit vtipy od nikoho!“

Tvář se mu trochu rozjasnila, jeho odpověď zněla bezmála přátelsky:

„Právě, sir! Tak se mi zdá, že nejste tak hloupý, jak vypadáte! Copak děláte?“

„Co dělám? Vlastně nic.“

„Myslím zaměstnání.“

„Ano, pochopil jsem. Nemám zrovna žádné.“

„Oho! Udělal jste si prázdniny? Nebo vám odněkud vylili perka? Něco přece musíte dělat, nějak se žít?!“

„No to jistě.“

„A co tedy děláte?“

„Ale zkoušel jsem toho už moc a moc.“

„A při ničem jste nevydržel?“

„Bohužel.“

„A co jste dělal naposled například?“

„Naposled jsem byl například v prérii.“

„Lovec?“

„Dá se to říct.“

„Jestlipak umíte střílet?“

„Jakžtakž.“

„A jezdit na koni?“

„No – pokaždé z něho nespádnou.“

„Vypadáte nějak hrozně útlocitně.“

„Ano?“

„Yes!“

„Já nevím... Ale to asi záleží na okolnostech. Někdy je člověk útlocitný, někdy není.“

„Odvaha vám z očí rozhodně nekouká.“

„Mhm. Oni obyčejně ti, kterým kouká z očí, nakonec nijak odvážní nebývají.“

„Very good! Začínáte se mi líbit, sir! Žádný zázrak nejste, do zálesáka máte daleko, ale kdybych věděl, že nejste úplně vyložený greenhorn... tak bych...“

„Tak byste...?“

„... tak bych se zeptal, jestli byste nechtěl s námi.“

„Hm! A kam máte namířeno?“

„Na západ.“

„Trochu přesněji byste to nemohl určit?“

„Pro mě za mě. A vy byste měl chuť?“

„Snad ano – ale nejdřív bych musel vědět, o co jde. A kam se jde.“

„Well, tomu rozumím. Ať to tedy víte! Colorado, Saint Louis Park – co tomu říkáte? Už jste se tam nahoře někdy plahočil?“

„Ano“

„Vážně? To jste mě překvapil... Až tam se dostat! Foam-cascade, Šumící vodopády, znáte?“

„Ne“

„Tam právě chceme. Nedávno tam objevili ohromná naleziště zlata. Nechceme si to dát ujít.“

Zpozorněl jsem a projevil zájem:

„Budete kopat?“

„Hm... ááá... no,“ zahuhlal nějak rozpačitě.

„A co když nic nenajdete?“

Trhl rameny:

„Tak najdou jiní. Člověk nemusí být zrovna kopáčem, aby se dostal na zlatou žílu,“ zachechtal se svému vtipu. „O to nic“.

Jasněji už mluvit nemohl; ostatně já jsem si o něm obrázek už udělal tak jako tak. Zřejmě chtěl nabrat do party pár lidí, čím víc kumpánů by měl, tím snáz by se mohl dostat k nuggetům, to pro něj bylo jako jedna a jedna. A mě zřejmě odhadl na zelenáče, kterého je možno využít k špinavé práci a potom se ho krátkou cestou nějak zbavit.

„A krom toho,“ řekl a naklonil se ke mně důvěrněji, „máme mezi sebou chlapíka, který se v tom vyzná.“

„Snad ne přímo geologa?“

„Ještě někoho lepšího! Neřeknu vám nic než to, že se dokonale vyzná ve všem, co se tejká těžby zlata.“

Znovu se chytrácky zachechtal.

„Pochybujete? Tak abyste věděl: ten člověk je vysokým zvířetem u vojska! Generálem.“

„Generálem?“ Divže jsem samým údivem nevyskočil ze židle. „A jakpak se jmenuje?“

„Douglas. Bojoval ve spoustě bitev a tam nahoře to zná jako své boty. Řídil tam vědecký průzkum! Proto ví o každém nalezišti, má je v malíčku. Tak co vy na to? Dáte si říct?“

„A víte, že ne, sir?“

Vyvalil na mě nechápavě oči:

„A proč?“

„Abych řekl pravdu, mně se ta věc nechce líbit.“

„Ale jděte! Z jakého důvodu?“

Najednou se začal mračit, zatvářil se téměř výhruzně.

„Není to prostě podle mého gusta,“ pokusil jsem se vyhnout přímé odpovědi.

Ale nedal se.

„A co je podle vašeho gusta?“

„Ledacos. Hlavně to, co se podniká čestně a poctivě.“

„The devil! K čertu! To chcete tvrdit, že nejsem poctivej chlap? To byste mě ale namíchl, sir!“

Hosté kolem už věřili výstup. Vstávali od stolů a nenápadně se přesunovali blíž k nám. Ale já jsem klidně seděl dál, přehodil si nohu přes nohu – a nespouštěl přitom z Mr Spencera oči.

„Vám na tom tak záleží, jestli si myslím, že jste poctivý člověk? To bych se dost divil... Víte co? Ukončíme to a necháme jeden druhého na pokoji.“

„Co to mluvíte? Jak si to představujete? Napřed mě urazíte, a pak si klidně řeknete, necháme jeden druhého na pokoji! Já vám ukážu, kdo je Toby Spencer!“

„To nemusíte, to vím!“

„Co víte?“

„Že jste u matky Thickové hostem – zrovna tak jako já a jako každý tady. A že se podle toho taky musíte chovat.“

„Nezamlouvejte! Vy jste dělal narážky, že nejsem poctivej chlap! A to nedovolím nikomu!“

„Co se pořád tak štětíte, člověče? Řekl jsem, že mám rád, když se podniká čestně a poctivě! Nic víc! To vás rozčiluje? Nebo vy nesnášíte, když se mluví o poctivosti?“

„Vidíte! Zase urážíte! Už toho teď ale mám dost – – –“

„Mr Spencere!“

Matka Thicková se chystala vrhnout k výtržníkovi. Viděl jsem, že musím rychle zasáhnout, rozzuřený rowdy už sahal po pistoli.

„Jen klid, matko Thicková,“ ozval jsem se. „Já jsem zvyklý bránit se sám.“

„Tak se teda braň! Zkus to hned!“ zařval Toby Spencer docela rozlícen

a rozešel se po mně pěstí. Čekal jsem útok, byl jsem na něj už chvíli připraven, a tak stačilo jen hmátnout po sklenici a rychle ji útočníkovi nastavit. Pěst dopadla na sklo, sklenice se roztříštila na tisíc kousků. Z ruky mu vytryskla krev, zrak mu udiveně sklouzl k ráně, a já jsem toho okamžiku nepozornosti využil k protiútok. Úder na spánek – a Toby Spencer se svalil na podlahu jak široký tak dlouhý. Zvrhl přitom dokonce stůl i židle. Předpokládal jsem, že jeho kumpáni mi to budou chtít odvést hned na místě i s úroky. Dva z nich se na mě taky ihned se zuřivým rykem vrhli; přivítal jsem jednoho i druhého úderem na čelist, třetímu, který se mě chystal napadnout z boku, jsem uštedřil ránu na žaludek. Zaskučel a začal se svíjet a těm dvěma taky přešla chuť na pranici, raději se stáhli. Spencer se zatím sbíral. Poranění na ruce bylo lehké, spíš větší odřenina, krvácel však také z úst. Asi se při pádu kousl do jazyka. Plival krev směrem ke mně a nenávistně chraptěl:

„Ty pse, tohle bude tvá smrt! Vztáhnout ruku na Tobyho Spencera, to si zaplatíš! Zastřelím tě jako...“

„Shut up! Ani hnout!“ přerušil jsem ho, a ještě než stačil sáhnout po revolveru, namířil jsem na něho sám. „Ručičky pěkně od pasu, nebo...“ Pořád ještě byl přesvědčen, že má co dělat s nezkušeným zelenáčem. Ušklíbl se pohrdlivě a zajel rukou do opasku. Ale než stačil revolver jen pozdvihnout, zaúpěl a pustil ho se zuřivým výkřikem k zemi.

Mířil jsem přesně – držel si zasaženou pravičku a sykal a naříkal.

„Hands up! – Ruce vzhůru!“ vykřikl jsem. „A pěkně všichni, jeden jak druhý! Nebo střílím...“

Hands up – to je na Západě velice nebezpečná výzva. Protože ten, kdo má v ruce zbraň, má v ruce život protivníka a ví, že teď jde neodvolatelně o to, kdo s koho. Nevystřelíš ty, vystřelí protivník. A tak se po takové výzvě, jestliže ten druhý neuposlechl, střílí okamžitě. Ani jsem se tedy nedivil, že po mých slovech všech deset rukou vylétlo do výšky, jako by principál zatáhl za drátky loutek. I krvácející Toby Spencer poslechl. Spokojeně jsem přikývl:

„Tak a teď je chvíličku podržte nad hlavou, meššúrs, než dáme věci do pořádku. Aby nebyl omyl, mám v hlavni jedenáct kulek, jedna je přesnější než druhá, proto radím: žádné hlouposti! Tak to bychom měli, že, Mr Spencere? Jak vidíte, já nejsem žádný nepravý Coloradoman, já svému

řemeslu rozumím. Matko Thicková, buďte tak laskavá, odeberte jim zbraně a vezměte je do úschovy. Třeba je někam zamkněte. Zítra ráno si pro ně mohou poslat. A prohledejte jim kapsy. Snad tam najdete dost aspoň na úhradu za to, co zde natropili. Započítejte si taky tu sklenici! A pak, meššúrs, šupito presto ven!“

Matka Thicková se nedala dvakrát pobízet. Byl to pohled pro bohy, jak zde ta společnost rváčů stála s rukama nad hlavou a sklouzávajícími kalhotami. Nikdo se neodvážil ani mrknout, neškuli pohnout.

Všechno to chvíli trvalo, ukázalo se totiž, že finančními prostředky tihle gentlemani zrovna neoplývali. Stačilo to taktak na útratu.

„Hotovo? Výborně! Matko Thicková, otevřete jim dveře, a vy, meššúrs, račte laskavě vypochoďovat. Ale s rukama nad hlavou! Až na zdravém vzduchu se povoluje připažit. Good-bye!“

Vycházeli ven jeden za druhým, oči sklopené k zemi. Poslední opouštěl místnost Toby Spencer. Na prahu se vzchopil, otočil se, přeměřil si mě zlostným pohledem, odplivl si a hodil po mně ještě nadávkou:

„Good-bye? Na shledanou! Pse! Příště ale budeš držet ruce nahoře ty!“

Když zmizel, zavřela matka Thicková dveře a zasunula zástrčku, a já jsem ji se zdvořilým úsměvem požádal ještě o sklenici piva. Na hostech bylo vidět, že si oddychli; tento konec z nich nikdo nečekal, jistě se báli nejenom o mou kůži, z rowdyů šel koneckonců strach. Pokukovali teď po mně, a když jsem se zas klidně uvelebil u svého stolu, šuškali si mezi sebou, zatímco matka Thicková, zdálo se, nevěděla rozpaky co dál.

„Moc vám děkuju, sir, víte, jak jsem si oddychla, že jste mě zbavil těch chlapů? Zatočil jste s nimi, jen co je pravda. Však jsem o vás měla obavu, tihle rowdyové jsou někdy hrdlořezi, aby je pohledal. Dejte si na ně ale pozor, oni nezapomínají.“

„Pshaw! Z těch tak mám nahnáno!“

„Jen to neberte na lehkou váhu, sir! A ještě jednou dík. Dám vám nejlepší pokoj!“

Musím přiznat, že milá hostinská mi vybrala opravdu pokojíček jak vymalovaný. Zálesákovi se spí obyčejně líp pod širým nebem než pod střechou, byť i ve všem pohodlí, ale já jsem si tehdy v té trochu staromódní posteli, vysoko nastlané, dokonce s něčím jako nebesa nad hlavou, odpočinul vskutku báječně.

Ráno se mi ani nechtělo vstávat a byl bych si přiležel – kdybych nebyl tak nedočkavý na návštěvu u firmy Wallace a Comp., a hlavně na novinky o Old Surehandovi.

Od matky Thickové k bankovnímu závodu to bylo, co by kamenem dohodil, sídlil na druhém konci ulice, v domě, který ani příliš nevypadal na to, že by zde působil peněžní závod. Pěkně jsem si dům obhlédl a pak jsem vešel do kontoáru a požádal úředníka, aby mě ohlásil u Mr Wallace, u šéfa firmy.

„A koho mám prosím ohlásit?“ zeptal se.

Zarazil jsem se a řekl jsem si, že nemusí hned každý úředníček vědět, kdo jsem, a tak jsem odpověděl vyhýbavě:

„Řekněte Mr Wallaceovi jenom, že ho hledá Old Surehandův dobrý přítel.“

V kontoáru to zašumělo, sotva jsem vypustil z úst lovcovo jméno.

Úředník se mi lehce uklonil, poslíček bloumající u dveří vyvalil oči a za přepážkami se srazily dohromady hlavy účetních a pokladníků a rozbzučel se usilovný šepot. Za vteřinku se otevřely dveře proti vchodu a úředník mě s výmluvným gestem zval dál.

Za psacím stolem se zvedl urostlý, sympatický Yankee v nejlepších letech. Usmíval se mi vstříc a nabízel mi pravici ke stisku. Z očí jsem mu četl, že je velmi zvědav, s čím přicházím.

„Wallace,“ představil se bez průtahů, usazuje mě do pohodlné lenošky.

„Já jsem... říkají mi na Západě Old Shatterhand; nevím, jestli jste tady to jméno už někdy zaslechl.“

„Ale ovšem, dokonce ne jednou,“ řekl velmi srdečně. „Rád vás zde v Jeffersonu vidím. Kdypak jste přijel? Dnes?“

„Už včera.“

„Opravdu? A proč jste ke mně nepřišel hned? Kde jste vůbec přespal?“

„U matky Thickové...“

„Znám, znám; výborná žena; ale u mě byste to měl přece jenom pohodlnější, sir!“

„Nemohu si stěžovat. Spalo se mi dobře, moc dobře.“

„Ale přesto – doufám, že vás mohu pozvat k sobě? Přestěhujete se hned? Zařídím to.“

„Ne, odpusťte, to opravdu musím odmítnout. Zítra už pravděpodobně

odjíždím a nerad bych vás obtěžoval – na jednu noc by to ani nestálo za to. Chtěl jsem se jenom přeptat, nevíte-li, kde bych mohl najít přítele Surehanda.“

„Vy vážně odmítáte? Byl byste u mě co nejsrdečněji vítán. Ne? Dobře – ale příště, to mi musíte slíbit, žádná matka Thicková, ale můj dům, platí?“

„Platí.“

„Thanks! Tak vy byste se rád setkal s Old Surehandem... a víte, že máte velkou smůlu? Odešel před třemi dny.“

„To tedy jsme se minuli o chlup! A kam šel?“

„Až nahoru. Do Saint Louis Parku.“

„To bych ho mohl dohonit.“

„Vy chcete za ním?“

„Ano, já i Vinnetou.“

„Mr Vinnetou taky? Ale to je výborné! To je znamenité!“

Wallace si potěšené mnul ruce.

„Abyste rozuměl,“ řekl po chvíli zaváhání. „Máme o Mr Surehanda trochu obavy. Budeme jen rádi, když ho budou doprovázet tak zkušení muži jako vy dva...“

„Budeme-li něco platní... Prosím vás, Mr Wallace, já nechci vyzvídat, jde mi jen o informaci: našel Old Surehand ve Fort Terrelu jistého Dana Etterse?“

Zavrtěl hlavou.

„Etters tam vůbec nebyl.“

Ozvalo se zaklepaní a ve dveřích se objevil pokladník s proužkem papíru v ruce. Předložil ho Wallaceovi, ten si jej zběžně prohlédl a pak přikývl na souhlas hlavou: „Grey a Wood v Little Rocku... To je spolehlivý šek, můžete ho proplatit...“

„Je na pět tisíc dolarů, sir!“

„Ano; to je v pořádku.“

Úředník přikývl, vzal si od bankéře šek zpátky a nechal nás opět o samotě.

Mr Wallace si vzal z krabice doutník, nabídl i mně, abych si vybral, ale já jsem zavrtěl hlavou a sáhl do kapsy pro zápalky. Jak jsem mu připaloval, uviděl jsem, že se pod okny mihla nějaká postava – připadala mi v té chvíli

nějak povědomá.

„Proboha! To je generál!“ uvědomil jsem si najednou.! A vyslovil to nahlas nebo spíš téměř vykřikl.

„Generál?“ řekl nechápavě bankéř.

„Ano, Douglas! Ten, co poslal Old Surehanda do Fort Terrelu!“

„Že by byl u nás v kontoáru? Promiňte, hned zjistím, co chtěl.“

„A já zkusím, jestli ho ještě chytím!“ Vyběhl jsem ven na ulici a rozhlížel se do všech stran. Nikde nikdo, jen tři mladíci bloumali kolem nejbližší křižovatky. Došel jsem až k nim, ale po generálovi jako by se země slehla, na mou otázku výrostci odpověděli, že si nikoho nevšimli, nikdo prý tudy kolem nich nešel. Nezbylo mi tedy než se vrátit s nepořízenou. Ale Wallace mě uvítal také s protáhlou tváří. Člověk, který předložil šek na pět tisíc dolarů, byl prý skutečně generál, aspoň soudě podle chování a metálů. Velice prý pospíchal, hleděl, aby výplata byla vyřízena v nejkratším čase, zkrátka byl jako na jehlách. Takže otázka, kterou jsem si v duchu položil, totiž jestli si všiml mé přítomnosti u Mr Wallace, zůstala k mé nemalé lítosti nevyjasněna.

Zdržel jsem se u bankéře přes oběd a pak ještě v příjemném hovoru s ním a s celou rodinou až do večera. Bylo už devět hodin, když jsem se vrátil k matce Thickové, a to jsem samozřejmě musel Mr Wallaceovi slavnostně slíbit, že příště se v Jeffersonu, a to přímo u něho, zdržím aspoň několik dní.

Ale večer jsem musel ten den dvakrát. Matka Thicková se totiž horšila, že jsem se tak dlouho zdržel, protože mi vystrojila jako dík něco jako slavnostní tabuli, a nechtěl-li jsem ji zarmoutit, musel jsem se pustit do večere podruhé. Hosté mě zvědavě okukovali, někteří mě znali od včera, druzí dostali zřejmě zevrubnou zprávu o včerejším střetnutí s Tobym Spencerem. Rváčský rowdy se tu dnes přirozeně neobjevil, pro zbraně si prý poslal někoho cizího hned po ránu.

Byl jsem s jídlem už skoro hotov, když se ve dveřích objevili dva noví hosté. Byly to figurky k pohledání. Jeden malý, zavalitý jako kulička, s hlad'oučkou tváří opálenou do bronzova, druhý hubený, vytáhlý jako tyčka, s prořídlym, už léta nestříhaným vousem, který mu splýval až skoro na prsa. Vypadalo to, jako by mu jeho plnovous prožrali moli. A co teprve ta jejich kvádra! Zelenala se od hlavy k patě jako brčál, krátké zelené kabáty,

doširoka plandající zelené nohavice, zelené kamaše, zelené rukavice a zelené čepice se stínítkem vpředu i vzadu. A dokonce i ty dva deštníky, které drželi jaksi neobratně v rukách, byly zelené! Zkrátka dva vodníci, jen ještě chybělo, aby jim crčela voda ze šosů.

Poznal jsem je hned, třebaže se tak vystrojili, učiněné maškary! Byla to přece známá dvojice přátel, kulat'oučky Dick Hammerdull a sušinka Pitt Holbers! Znali západní savanu jako své boty, setkal jsem se s nimi několikrát i za dost pohnutých okolností, vždycky s oběma, byli totiž nerozluční jako dvojčata. Ten jejich úbor mě trochu zarazil, a tak jsem se otočil na židli a stáhl hlavu mezi ramena, aby mi zatím neviděli do tváře. Ostatně jejich pozornost byla stejně upřena jinam, přelétli místnost pohledem jen zběžně, a když uviděli volný stůl, namířili si to rovnou k němu. Dick položil baculatou pěstičku na desku a zašvitořil dost vysokým, pisklavým hláskem:

„Pitte, starý coone, tyhle čtyři růžky se mi líbí! Nechceš se zde zastavit a spustit kotvu?“

„Pročpak ne, Dicku, já proti tomu nic nemám, jak myslíš,“ zněla odpověď řečená hlubokým, sytým hlasem; znělo to jako zadunění nejnižších píšťal z varhan.

„Well, už si sedám.“

Matka Thicková, pozorná jako vždycky, se už ukláněla novým hostům a vyptávala se jich na přání.

Dick si rozvážně hladil břicho a pokyvoval hlavou:

„Tak vy jste majitelka tohoto skvělého podniku, madam“ zajímal se.

„Obědy, večere, noclehy?“

„Yes! Zůstanete snad přes noc, gentlemen?“

„O to nejde, zatím o to nejde, madam. Máme svou vlastní střechu nad hlavou, ale teď bychom potřebovali trošku osvěžit hrdlo. Co nám můžete nabídnout?“

„Všecky druhy pálenky. Jestli vám mohu radit, tak výtečný mint-a carawayjulep, to je nejlepší, co mám.“

„Julep sem, julep tam, to není nic pro nás. Takhle pivo!“

„Mám.“

„Tak sem s ním, ale rychle. Aspoň dva prádelní hrnce – a dobrou míru, ma'am!“

Prádelní hrnce to nebyly, ale dva velké tupláky přinesla, a oba westmani je vyprázdnili takřka na jeden doušek.

„A ještě jeden!“ poručil Dick Hammerdull a začal se teprve pořádně rozhlížet po místnosti. V rohu ho upoutal stůl, u něho seděli dva muži. Dick strčil loktem do svého přítele a pohodil tím směrem bradičkou.

„Behold, starý coone, podívej se přece tam do kouta! U toho dlouhého stolu – není ti povědomý ten gentleman, co se tak směje? Cení na nás zuby jako na strýčka s tetou!“

„Namouduši, Dicku; že by nás znal?“

„A proč by ne... a ten vedle, toho jsme už taky někde viděli, zapni trošku mozek a vzpomeň si! Není to... ale ano, určitě, to je Mr Treskow! Neměli bychom se přesvědčit?“

„Jak myslíš, Dicku, já proti tomu nic nemám.“

„Tak sebou hni, půjdem se podívat!“

Ti za dlouhým stolem se také zvedali a za chvíli, když se všichni čtyři pozdravili jako dobří známí, seděli už Dick Hammerdull i Pit Holbers u dlouhého stolu.

„Zrovna včera jsme o vás mluvili,“ rozplýval se muž jménem Treskow.

„Vzpomínal jsem trochu na naše dobrodružství – ani mi tady kamarádi některé věci nechtěli věřit. Aspoň jim to teď potvrdíte sami! A jak se dařilo vám celou tu dobu?“

„Ušlo to, ušlo to, vid', starý coone?“ Tlust'oučká tvář Dicka

Hammerdulla se úsměvem ještě víc zakulatila. Pit Holbers si jen prohrábl svůj řídký vous a odpověděl tak, jak odpovídal svému kamarádovi skoro vždycky:

„Jak myslíš, Dicku, já proti tomu nic nemám.“

„Rozhodně to stálo všechno za to! Koneckonců setkat se s Vinnetouem a Old Shatterhandem není nikdy k zahození.“

„Tak vy jste se potom setkali ještě s Old Shatterhandem a s Vinnetouem? To vám tedy závidím!“

„To bych řekl!“ nadechl se zhluboka Dick Hammerdull. „Taky to bylo vidět na naší kořisti. Ulovili jsme třikrát tolik kožešin co jindy za tutéž dobu! To víte, zvláště Vinnetou, jak ten zná zdejší divočinu! A to jsme měli ke všemu štěstí, že jsme potkali ještě třetího slavného zálesáka! To bylo jako terno v loterii, co říkáš, Pitte?“

„Jestli tím myslíš Old Surehanda, Dicku, tak proti tomu nic nemám,“
huhlal svým hlubokým hlasem Pitt.

„Samozřejmě že myslím Old Surehanda. Nebo sis všiml někoho
čtvrtého, koho jsme tenkrát potkali?“ pochechtával se, nebo spíš pištěl
Dick Hammerdull. Surehandovo jméno vzbudilo ovšem nové, mírně
závistivé pohledy.

„Radši už nic neříkejte,“ mýnil Mr Treskow. „S takovou trojicí se
potulovat po horách a po prériích, to je skutečně hotová výhra. Leckdo by
za to dal nevímco. Já hned.“

„Každý lovec, nejen vy,“ řekl Dick. „Řekněme Old Surehand: to je
člověk, který nevystřelí zbuhdarma, meššúrs! Žádné divočiny, žádné
nesmyslné vybíjení zvěře. Jen to, co nejnuteněji potřebuje k obživě, a
vždycky jenom puškou. Vlastně je záhada, co tady na Západě dělá, když ho
nezajímá ani lov, ani kožešiny...“

„... ani zlato?“

„... ani zlato. Skoro je z toho člověku hanba, vid', Pitte. Člověk si
nadělá úlovků, že z toho má peněz jako želez, a vlastně je to díky jiným.“

„Peníze jsou dobrá věc,“ mýnil kdosi u stolu.

„No dobře, sir, máte-li nouzi, tak jistě. Ale když má člověk všechno, co
potřebuje, tak co tady na Západě s dolary a šeky?“

„Jed'te na Východ! Užijte si!“

„Děkuji za radu! A co si mám užívat? Neřeknete mi? Mám si dřepnout
někam do hotelu a čekat, až mi přinesou maso uklohněné někde na pekáči
místo pořádně opečené rovnou venku nad ohněm? Nebo mám dýchat
zkažený vzduch někde v sále, kde vrže pár chlapů tak hrozně, že člověka
určitě připraví dřív nebo později o sluch? Když tady se mohu nadýchat
nádherného vzduchu na prerii a poslechnout si, jak šumí les, což je muzika
nad všechny orchestriony a kapely! Nebo si mám najmout byt někde v
padesátém poschodí, kde nezafouká větříček a kam nepadne kapička
vody? A spát dokonce v té zavřené krychli jako pimprlový panáček? Dejte
pokoj! To bych si připadal jak trestanec! Já mám radši volnou prerii, jedu
si, kam chci, žiju si jak ten boží ptáček, až na ta křidélka, ta mi ovšem
chybí! Dejte mi svátek s vaším Východem!“

„A co tedy uděláte s těmi penězi?“

„Pochlub se, Pitte, je to tvůj nápad, a není marný.“

„Řekni to radši sám, Dicku; já proti tomu nic nemám.“

„Jestli proti tomu něco máš nebo nemáš, to je mi putna, ale fakt je, že to uděláme tak, jak jsi povídal. Tenhle dlouhán totiž ztratil jako chlapec rodiče, abyste věděli. A vychovávala ho jeho teta, a to byla ženská tak od rány, že milý Pitt se strachy celý vytahoval. A když to nebylo nic platné, tak se sebral a vzal do zaječích. Teď se mu postupem času všechno rozleželo v hlavě, došlo mu, že tetiny výchovné metody nebyly tak úplně špatné, tak by jí rád trošku poděkoval. Čili jsme si řekli, že se po ní podíváme a že dostane jako poděkování naše dolárky. Pittovy a moje taky. Jeho teta, moje teta, z toho se mezi námi nestřílí! Hlavně abychom ji vůbec našli. Jak vidíte, trošku jsme se na to přistrojili, kdyby nás viděla v zálesáckém, tak by určitě strachy zalezla do peřin!“

„A když tetu nenajdete?“ zajímal se muž jménem Treskow.

„Tak jsou zde snad nějací potomci. Měla děti jako máku!“

„Nevím, nevím – co když ani je nenajdete, taky už nemusí být mezi živými?“

„Hlouposti!“ Dick mávl rozhorleně baculatou ručičkou. „Ti mají kořínek jako Pitt. To dělá všechno výchova! Vid', můj starý coone?“

„Přál bych jim to, a vám taky, Mr Hammerdulle! Doufám, že jste opatrní, pokud jde o ty peníze. Já jako policista vím, že westmani bývají někdy v těchhle věcech lehkomyšní.“

„Jen žádné obavy, Mr Treskove. To se nás netýká.“ Dick Hammerdull si poklepal významně na tašku, kterou měl zavěšenou kolem krku podobně jako jeho nerozlučný hubený přítel. „Jsou pořád pod dohledem. A v noci si je dáváme pěkně pod hlavičku. Ostatně jsme si je proměnili na šeky. Stará, velice spolehlivá firma, nám říkali: Gray a Wood v Little Rocku. Podívejte se.“

Kulaťoučký zálesák se usmíval a baculatými prsty odemykal tašku, kterou sundal a položil přímo před sebe na stolní desku. Klíček se mu viklal v ruce, konečně zajel do dírky svého zámečku a taška se rozevřela. Dick Hammerdull vyvalil očka a trhl hlavou směrem ke svému kamarádovi.

„Copak jsem je včera balil do novin, Pitte? To se nepamatuju.“

„Něco se ti zdá, Dicku. Proč se ptáš?“

Dick zašátral v tašce, vylovil balíček z novinového papíru a zručně jej

začal rozbalovat. Jeho opálená bronzová tvář rychle dostávala našedlý příděch. Horečně se prohrabal všemi přihrádkami tašky, pak ji obrátil dnem vzhůru a mocně jí zatřepal.

„The devil!“ vykřikl, přímo zahořekoval. „Všechno je prázdné. A šeky pryč! Pitte, honem se taky podívej do tašky!“

Pitt Holbers tentokrát ani neřekl své „jak myslíš, Dicku“. S jakýmsi filozofickým klidem, už předem se smiřujícím s tím nejhorším, rozepjal uzávěr tašky a vysypal její obsah před sebe. Jeho tvář se ještě víc prodloužila. Zvedl bezmocně ruce nad hlavu:

„Tak mě taky okradli! Nic bych proti tomu neměl, kdyby mi nechali šeky, ale zmizelo všechno, Dicku!“

Mezi zálesáky vypukla vřava. Zvědaví hosté se shlukli kolem stolu, jedni se vyptávali, druzí radili, třetí projevovali účast nad neštěstím. Najednou to vypadalo jak v židovské škole.

„Tak dost, vždyť tu není slyšet vlastního slova!“ zasáhl rázně Treskow.

„To se musí chytit za jiný konec, meššúrs! Odborně, když dovolíte.

Koneckonců, Mr Hammerdulle, tyhle věci spadají do mého oboru, mám se zloději už nějaké zkušenosti – prosím vás, mohl byste mi odpovědět v klidu a s rozmyslem na pár otázek? Ano? Tak především – určitě víte, že jste měli svoje cennosti v téhle tašce?“

„Aby ne! To vím tak jistě, jakože se jmenuji Dick Hammerdull!“

„Ale neměli jste je zabalené v novinách? A vůbec tam noviny nebyly?“

„Ne.“

„Hm. To je jasné. Zloděj vzal šeky a do tašek nacpal noviny, aby tobolka vypadala stejně plná. To tedy víme. Teď je zde otázka: kdo byl zloděj?“

„Ano – kdo – byl – zloděj?“ natahoval téměř plačtivě tloušťík. „Pitte, ty nevíš? Nic tě nenapadá?“

„Vůbec nic, Dicku.“

„Musíme to vzít po pořádku a soustavně,“ zasáhl opět Treskow.

„Policie vždycky pracuje soustavně. Především: věděl někdo, že máte peníze, respektive šeky v tašce?“

„To nevěděl,“ ujišťoval Dick.

„Odkdy jste je tam měli?“

„Ty šeky? Od předešlého. Zněly na pět tisíc!“

„Kde to bylo?“

„V boardinghousu u Hilleyho. To je na Waterstreetu.“

„Hilley je starý poutivec, ten je mimo podezření. Ale pokud vím, jednotlivé pokoje nemá, jen noclehárnu.“

„Tam jsme taky spali.“

„Aha! A tam si vás taky někdo všiml.“

Dick vrtěl hlavou:

„Tam jsme tašky vůbec neotvírali. To bylo dole, ve výčepu.“

„Tak vás někdo pozoroval tam.“

„To těžko,“ vzdychl Dick. „Byli jsme tam v tu chvíli úplně sami. A hned potom jsme šli spát.“

„Víte to jistě?“ Treskow si rozpačitě mnul čelo. „Nedá se nic dělat, budeme muset zajít k Hilleymu, snad tam zachytím nějakou stopu.“

Pojďme, gentlemen, neztrácejme zbytečně čas.“

Sledoval jsem celý ten výjev a zvědavě jsem poslouchal Dicka, ale teď se mi zdálo, že bych měl zasáhnout do hry. Odstrčil jsem židličku a šel pomalu k zálesákům a Treskowovi. Zvědaví hosté je obstoupili tak, že na ně nebylo vidět.

„Stop, Mr Treskow!“ zavolal jsem. „U Hilleyho zloděje určitě nenajdete!“

„Hallo! Kdo to tam mluví? Nechcete se ukázat? Vy jste od policie?“

Nebo vy o té věci něco víte?“

Udělal jsem si rukou uličku mezi zvědavci a protlačil se až k zálesákům.

„To se všechno uvidí.“ řekl jsem. „Nejdřív bych se chtěl, jestli dovolíte, zeptat na něco Mr Hammerdulla a Mr Holberse.“

V tom okamžiku kulatoučkový westman vyvalil očka a naráz proti mně vystrčil oba ukazováky. Povyskočil jako balónek a vykřikl:

„Lack-a-day! Koho to vidím? Mám vlčí mlhu, nebo ne? Pitte, starý coone, vidíš taky toho gentlamana?“

„Jestli si myslíš, Dicku, že ho nevidím, tak tedy ho náhodou vidím,“ ozval se dlouhán a přívětivě se přitom šklíbil.

„A znáš ho?“

„Aby ne! Tak jako ty, Dicku!“

„Tak tedy žádná vlčí mlha! Well, Mr Shatterhande, vítám vás, moc

upřímně vás vítám! To je opravdu překvapení! Vy jste právě přišel?“

„Ne, ne, to jenom vy jste si nevšimli, že jsem tady. Poslouchám vás celou tu dobu.“

„Tak víte o všem?“

Přikývl jsem a chtěl jsem se obrátit s dotazem na Mr Treskova, když se přede mnou vynořila matka Thicková.

Celá zářila a začala mi tisknout nadšeně ruku, zatímco hosté kolem se trochu rozestoupili a k mé malé radosti si mě zvědavě prohlíželi – jako cvičeného medvěda v manéži.

„To je báječné! Old Shatterhand!“ vykřikovala hostinská. „Takového hosta jsem ještě neměla! Musím vám dát po včerejšku ještě jednu večeři, pro můj dům je to vyznamenání...“

„Chraň vás pánbůh, matko, od další večeře! Nebo vám tady puknu jako žalud! A přece byste nechtěla zavraždit Old Shatterhanda tak hanebným způsobem. Teď, když má začít vyšetřování!“ Obrátil jsem se k Treskovi.

„Dovolíte, master, abych dal postiženým pár otázek?“

„Samozřejmě, samozřejmě,“ souhlasil ochotně policejní úředník.

„Člověk jako vy má právo...“

Treskow byl chlapík střední postavy, řidnoucích už vlasů, modrých očí, úzkých, přísných rtů. Obnošené šedé, nenápadné šaty pestřila švihácká vázanka, jinak byl nenápadný, jak se na policistu sluší.

„Děkuji vám, Mr Treskove. Well! Poslyšte, Dicku, vy říkáte, že jste ty šeky vložili do tašky přede včerejškem?“

„Ano, přesně tak.“

„To je vlastně dost pozdě. Pročpak jste je tam nedali už dřív?“

„Protože dřív jsme ještě žádné tašky neměli.“

„Ach tak! A kdy a kde jste tam tedy dávali ty své cennosti?“

„Hned v krámě, když jsme tašky kupovali.“

„To jste tam byli při nákupu sami?“

„Sami? Počkejte... ne, nebyli jsme tam sami; přišel tam chvíli po nás nějaký člověk a ty tašky se mu tak líbily, že si taky dvě koupil. Úplně stejné.“

„Říkáte – taky dvě?“

„Ano!“

„A on viděl, že do těch svých něco dáváte?“

„Já nevím. Ale myslím, že ano.“

„A věděl, co to je? Nebo snad něco zahlédl? Nebo mohl něco vytušit?“

Dick si povzdechl:

„Aby něco přesně věděl, to tedy určitě ne. Ale jestli snad něco vytušil, Mr Shatterhande, to namouduši nevím. Ty taky ne, vid', Pitte?“

Dlouhán však tentokrát se svým přítelem výjimečně nesouhlasil:

„Jestli si myslíš, Dicku, že nic nevěděl, tak to se tedy určitě mýlíš.

Věděl moc dobře!“

„Jak to? Odkud by se to mohl dovědět?“ vypískl jaksi dotčeně Dick.

„Od tebe,“ řekl klidně s povzdechem Pitt Holbers.

„Nepromluvil jsem s ním ani slovo.“

„Ale s prodavačem! Ještě jsi mu říkal, že do tašky se dají schovat peníze a cenné papíry.“

„To tedy zrovna moc prozíravé nebylo,“ poznamenal jsem. „Mhm...“

Takže ten muž koupil tašky až po té vaší poznámce?“

„Ano,“ řekl zkroušeně Dick.

„A odešel až po vás?“

„Ano.“

„A šel za vámi? Nevšimli jste si?“

„To jsme si nevšimli,“ připustil Pitt Holbers.

„Ale kde bydlíme, to asi zjistil,“ ozval se zase Dick Hammerdull, horlivě, jako by chtěl napravit svou chybu. „Zahlédl jsem ho u Hilleyho. Přenocoval tam.“

„Tak v tom případě zloděje už máme,“ řekl jsem. „To byl určitě tenhle chlap.“

„Tenhle chlap? Ale jak se dostal do našich tašek? Jak vytáhl šeky?“

„Nevytahoval vůbec nic. Nechal šeky tam, kde byly.“

„Ale vždyť tady nejsou! Já nic nevidím.“

„Bodejt' byste viděl! To nejsou vaše tašky!“

„To nejsou naše...“ Kulaťoučký Dickův obličej vypadal v tu chvíli úplně nechápavě. Ne, řeknu pravdu: úplně připitoměle.

„To se rozumí! Vy teď máte totiž jeho tašky, ty, co koupil přímo před vašima očima. Nacpal do nich noviny a jednoduše vám je vyměnil.

Obratný chlap to musí být, beze sporu, protože vytáhnout je zpod polštáře dvěma zálesákům, kteří jsou zvyklí spát jako zajíci, na to tedy musí být už

protřelý a šikovný lump.“

„Oooooh!“ zanaříkal Dick Hammerdull a pěstičkou se bušil do spánků.

„A my jsme jako z udělání spali jako pařezy. Víte, Mr Shatterhande, udělalo to pivo, a pak v místnosti byl hrozný vzduch a strašný zápach od oleje – byli jsme jako přiotrávení.“

„A jemu to zahrálo do noty,“ řekl jsem. „Víte aspoň, jak si ten člověk říkal?“

Dick zavrtěl hlavou.

„To se dá zjistit v boardinghousu,“ ozval se Treskow.

„To sotva,“ odpověděl jsem potřásaje hlavou. „Vy přece víte ze zkušenosti jako policejní úředník, že tihle ptáčci se v hotelu zásadně hlásí pod nepravým jménem.“

„Bohužel,“ připustil Treskow s povzdechem.

„A beztoho ten chlapík už z Jeffersonu upláchl,“ řekl jsem. „Ale doufám, že se mu přesto nějak dostaneme na kobytku, musíme dát hlavy dohromady. Ale pojďme někam jinam, do vedlejší místnosti, tady je moc lidí a moc hluku. Matka Thicková za námi přinese sklenice.“

Přijal nás malý, útulný vedlejší hostinský pokojík. Sesedli jsme se kolem stolu – Hammerdull, Holbers, Treskow a já – a matka Thicková před každého z nás postavila sklenici a potom nás nechala o samotě. Konečně jsme mohli jednat důvěrněji, aniž bychom se vystavovali nebezpečí, že o každém našem chystaném kroku se dozví přinejmenším celý Jefferson.

„Je mi líto, že jsem vás sem obtěžoval, meššúrs,“ řekl jsem, „ale mám k tomu dobré důvody. Jestli se totiž nepletu, jak říkával můj starý dobrý učitel Sam Hawkens, tak toho zloděje znám. Ovšem budu rád, když to zůstane mezi námi čtyřmi.“

„Prosím vás!“ vypískl Dick Hammerdull. „Je to pravda? Ale jistě, Old Shatterhand neřekne něco takového jen tak do vzduchu! Coone, já se cítím, jako bych měl šeky zas v tašce. Co ty na to?“

„Jestli se tak cítíš, Dicku, tak já proti tomu nic nemám,“ zabasoval Pitt Holbers. „Já se cejtím, abych řekl pravdu, nějak podobně.“

Zato Treskow, zdálo se, tak docela nevěřil.

„Nemýlíte se? Jak byste mohl na pachatele tak rychle přijít?“

„Náhodou, Mr Treskove. Čirou shodou okolností jsem byl v bance, když si tam proměňoval šek na pět tisíc dolarů. A dokonce znám jeho

jméno. Generál Douglas.“

„Generál Douglas? To mi nic neříká! Ale vůbec nic,“ prohlásil Dick.

„Nebo tys někdy něco měl s nějakým Douglasem?“ obrátil se podezíravě na svého kamaráda.

„Jestli si myslíš, Dicku, že ano, tak ti říkám, že ne,“ zabouřily skoro rozhořčeně Holbersovy hlasové varhany.

„Počkejte, Douglas, Douglas... Ale člověka toho jména znám. A dokonce ho hledáme,“ ozval se nečekaně Treskow.

„Vážně? Není to pouze shoda jmen?“

„Ten kousek by totiž na něj vypadal. Jméno nakonec nerozhoduje, říká si každou chvíli jinak, mezi jiným i Douglas. Mohl byste mi popsát, jak ten chlápek vypadá?“

Vypodobnil jsem generála několika větami a Treskow souhlasně přikyvoval.

„To sedí,“ řekl. „I to jeho věčné chvástání s generálskou hodností.“

Mezi námi, přišel jsem do Jeffersonu s úkolem ho zatknout, má u nás nějaký vroubek. A teď k tomu tohle! Ale kde jste se s ním seznámil vy, Mr Shatterhande?“

„V Llanu Estacadu. Přistihl jsem ho při zlodějně. Tak jsme mu dali co proto.“

Řekl jsem několika slovy Treskowovi to, co se stalo na Bloody Foxově usedlosti. Zamumlal jenom:

„Tak to je jistě on! Jenže toho má na svědomí víc. Musím ho dostat za každou cenu. Snad se najde nějaká stopa...“

„O to nic, Mr Treskove. Už se našla. Vím bezpečně, kam si to pan generál namířil.“

„Neříkejte! Kam?“

„Dost daleko. Až na Rocky Mountains.“

„Skutečně? S tolika dolary v kapse?“

„Why not? – Proč ne? Nebude je přece utrácet tady, aby ho při tom někdo chytil za ruku!“

„Mhm. Jenže Skalisté hory, sir, to je kus světa, půl Ameriky ze severu na jih!“

„Máte pravdu.“

„Člověk by musel vědět trochu přesněji, kam se Douglas pustil.“

„To vím. A víte to dokonce i vy!“

„Já?“ Treskow se upřímně podivil.

„Jistě.“

„Od koho bych se to dozvěděl, prosím vás?“

„Od téhož člověka jako já. Toby Spencer nám to prozradil.“

„Toby Spencer? Ten hulvát ze včerejška?“

„Slyšel jste přece, co mi navrhoval?“

„Pokud si vzpomínám – – – abyste s ním jel do Saint Louis Parku? Pravda?“

„Ovšem. Tam půjde i generál.“

„By Jove! U všech všudy! Máte pravdu, on to říkal, že se tam setká s nějakým Douglasem, teď se mi to vynořilo v paměti!“

„Tak vidíte. Myslím, že Douglas je šéfem celé té darebácké bandy! Nic bych za to nedal! Ještě máte chuť ho dostat?“

„Samozřejmě, Mr Shatterhande! Musím ho chytit stůj co stůj, mám na to rozkaz! Jak jsem říkal, za každou cenu.“

„Jenže cesta na Saint Louis Park vede přes území Osagů.“

„Nevadí.“

„Myslíte? Poslední dobou jsou nějak neklidní. A patří k siouxským kmenům, můžete si tedy spočítat, co se od nich dá čekat! Jestlipak máte průvodce?“

„Mhm, to nemám, jsem sám, ale myslím, že bych mohl počítat s Mr Hammerdullem a Mr Holbersem. Byli poškozeni...“

„Teta byla poškozena!“ vypískl Dick a nakrabil svou kulatoučkou tvář. „A to my nikdy nepřipustíme, vid', starý coone? Takže s vámi pojedeme, jakože jedna a jedna jsou dvě! Vid', Pitte?“

„Jak myslíš, Dicku, já proti tomu nic nemám,“ zabasoval Pitt Holbers.

„No prosím,“ zaradoval se policejní úředník. „A hned jsme tři! Kdypak se vydáme na cestu? Co nejdřív, že?“

Dick si položil tlustý prstík na čelo:

„Nechte mě chvíli, ať si to nechám nejdřív projít hlavou. Nebo možná nám Old Shatterhand dá dobrou radu.“

„To je nápad!“ radoval se Treskow. Prohrábl si své řídnoucí vlasy a jeho modré oči zabloudily pohledem ke mně.

„Ale jistě, jen jestli o mou radu stojíte, prosím,“ vmísil jsem se opět do

rozmluvy. „Ostatně, má rada je dost jednoduchá: Přiberte k sobě ještě čtvrtého.“

„Koho?“

„Mne!“

„Vás? Huzza! Jen jestli to myslíte doopravdy..., ale to vy byste jen tak neříkal! To je ovšem báječná pomoc. Generál to má spočítané!“

Treskow se radoval jako chlapec.

„Pomalu, pomalu, sir! Tak snadno se obilí nekosí! Nedělejme účet bez hostinského! Já vám jen mohu slíbit, že udělám, co bude v mých silách, abych pomohl. A krom toho přivedu někoho, kdo pomůže dvakrát víc než já!“

„No, no! Kdo by to mohl být?“

„Vinnetou, náčelník Mescaleru.“

„Vinnetou?! On je snad tady v Jeffersonu?“

„Dost blízko.“

„A vy myslíte, že by s námi šel?“

„Jestli půjdu já, tak určitě.“

„Ale vy jste přece původně nechtěli nahoru na Rocky Mountains?

Nebude vás to obtěžovat?“

„Vůbec ne, sir, právě jsem se dozvěděl, že přítel, kterého vlastně i s Vinnetouem hledáme, odjel do Colorada. A to je stejná cesta, takže o žádném obtěžování se nedá mluvit.“

„To leda. Ale stejně nám všem prokazujete ohromnou službu. V takové pětici se už něco dokáže!“

„V šestici!“

„Počkejte, přece umím počítat. Já, vy, Vinnetou, Holbers, Hammerdull... kde máte šestého?“

„Teprve se k nám přidá. Budete se divit, až vám řeknu, kdo to je!“

„Povězte, hořím nedočkavostí!“

„Old Surehand.“

„Co – cože? Ještě Old Surehand? No, tomu říkám trefa! Teď ale to má generál opravdu spočítáno. Co říkáte, Dicku, na naši společnost?“

„Hm, jestli něco říkám nebo neříkám, to je v tomhle případě úplně putna. Fakt je, že mám na tu společnou výpravu ohromnou chuť. Co říkáš, coone, Pitte, ty tyčko hubená? Vyrazíme?“

„Jestli myslíš, Dicku, ty kuličko kulatá, že bychom měli vyrazit, tak já proti tomu nic nemám. Já bych dokonce neváhal hned z místa se zvednout a říct tady matce Thickové spánembohem. Jinak mi tu bude strašně dlouhá chvíle.“

Na dlouhána Pitta Holberse byly ty tři celé věty neslýchaný řečnický výkon.

„Výborně – já jsem taky pro okamžitý odjezd. Jenže je zde ještě jiná věc,“ řekl jsem. „Koně. Vy jste s takovou výpravou nepočítali, chtěli jste na Východ, tak asi nebudete mít...“

„... kobyly? Hoho! To neznáte Dicka Hammerdulla,“ vpadl mi do řeči kulat'oučký lovec. „Ten neudělá bez své staré, dobré herky ani krok! A Pitt Holbers jakbysmet. Chtěli jsme je zde svěřit poctivé péči, a vida, jak se nám teď budou hodit.“

„Well! To je přímo výborné! A jinak? Máte trapperské obleky?“

„Pojedeme v tomhle.“

„I s těmi deštníky?“ usmál jsem se.

„Samo sebou, vydali jsme za ně peníze.“

„Po zbraních se ani neptám.“

„Máme je v boardinghousu.“

„V pořádku. A vy, Mr Treskove?“

„Já se budu muset na tu cestu teprve vystrojít. Zatím mám jen revolver.

Všecko ostatní si musím teprve sehnat. Poradíte mi?“

„Rád, Mr Treskove,“ řekl jsem. „Pušku, nějakou solidní zbraň, si opatříte už tady, střelivo taky. Ale koně kupte až později, nejlíp v Kansas City. Nebo v Topece.“

„Tam pojedeme?“

„Ano. Sedneme si na parník; jednak to bude rychlejší a za druhé neunavíme předčasně koně. Počítám, že Old Surehand si to namířil podél Republican Riveru. Dáme se taky tamtudy a na to potřebujeme spolehlivá zvířata.“

„Tak tedy steamboat... Víte, kdy odjíždí?“

„Zítra po obědě. Času máme habaděj, všechno si v klidu obstaráme. Jenom si ještě musíme zjistit, jak to je s Tobym Spencerem a s jeho partou.“

„To jsem si náhodou už zjistil,“ řekl Treskow. „Šel jsem se za nimi

trochu podívat. Na nádraží sedli na vlak ve dvě hodiny.“

„Tak to odjeli do Saint Louisu. Missouriskou drahou!“

„Taky by mohli ovšem někde cestou vystoupit. Ostatně, na tom už tak dalece nezáleží. Jenomže nám to dělá trochu čáru přes rozpočet. Vy jste myslel, že se dají dohromady s generálem, a zatím...“

„... a zatím si to myslím dál.“

„Ale jak to? Oni jeli na východ, a generál chce k Parku; tedy na západ.“

„To souhlasí. Jenže oni potom určitě pojedou vlakem ze Saint Louisu do Kansas City. Pár kroků si zajedou, aby se potom dostali tím rychleji k vlastnímu cíli.“

„The devil! U čerta! Ale kde se setkají s Douglasem?“

„Nepotřebují se s ním setkávat. Už se s ním určitě setkali.“

„Cože? A kde?“ vyjevil se Treskow.

„Poslyšte, kde jste viděl Spencera? Na nádraží, že? Tam jste si za nimi zašel?“

„Ano. Seděli už ve voze, když jsem tam přišel. Asi si mě odtud zapamatovali, protože se na mě strašně šklebili. Stáli tam namačkaní, všichni u okna.“

„Mhm. To schválně. Abyste si všiml, že odjíždějí. A taky abyste neviděl do vagónu. Za nimi byl totiž schován generál.“

„Zounds! Víte, že je to možné?!“

„Řekl bych, že to je skoro jisté.“

„Nejradši bych si napohlavkoval! Hledám chlapa, on sedí pět kroků ode mě, a já se nechám obalamutit! Mhm... Bohužel se nedá nic dělat, musíme změnit plán.“

„Jak ho chcete měnit?“

„Jak... Sedneme na vlak a pojedeme za nimi do Saint Louisu, ne?“

Potřásl jsem hlavou:

„To by nemělo smysl, sir. Za první – s koňmi nemůžete do vlaku; za druhé – není zde Vinnetou, toho musíme teprve vyzvednout; za třetí – nevíme, jak dlouho se ti chlapi v Saint Louisu zdrží. Takhle bychom mohli všechno jen ještě pokazit. Nechme si je radši před sebou a pojd' me po jejich stopě. To bude nejspolehlivější. Souhlasíte, meššúrs?“

„Snad máte pravdu,“ připustil přece jen s jistým zaváháním Treskow.

„Souhlasíme, nesouhlasíme, to je teď vedlejší,“ řekl Dick Hammerdull.

„Fakt je, že to uděláme, jak jste řekl. Vid', Pitte?“

„Jak myslíš, Dicku, já proti tomu nic nemám,“ zahuhlal jako obvykle nepřiliš zřetelně dlouhán.

„Dobrá, jsme domluveni. Zítra přijdete i s koňmi k parníku... Ale Dicku, Pitte, vždyť já bych zapomněl: nepotřebujete peníze? Teď když vám vybrali tašky? Rád vám půjčím!“

Dick Hammerdull vztyčil svůj baculatý prstík a pohodil odmítavě bradičkou.

„Děkujeme vám srdečně, sir, je to od vás moc hezké. Ale my vám můžeme udělat tutéž nabídku. Jestli potřebujete, mohu vám půjčit celý tenhle pytlík.“

Vytáhl při těch slovech kožený váček, pohoupal ho v baculaté dlani a hodil jej na desku stolu, až to zacinkalo. Podle zvuku to bylo jasné: byl napěchován čistými zlatými valounky. Pousmál jsem se a rukou jsem naznačil, že nic takového nepotřebuji.

„To bych vás už úplně přivedl na mizinu!“

„Ale kdež! Pitt Holbers má zrovna takový pytlík. Tolik filipa jsme měli, že jsme neproměnili všechno na šeky! Teď se aspoň nemusíme o nic prosit, všecko platíme na dlaň.“

„Takže se můžete jít prospat, pořádně si odpočinout. Na parníku moc pohodlí neužijete a v Kansas City budeme taky v jednom kole.“

Dick přimhouřil svá očička, schovaná v kulatém, do bronzova opáleném obličejí, a přikývl:

„Správně. Ale když si pomyslím, jaké znamenité pivečko čepuje tady matka Thicková rovnou ze sudu, říkám si: to nedostanu ani na parníku, ani v Kansas City – a ještě se radši chvíli zdržím. Ty, Pitte, samozřejmě odklušeš na kutě?“

„Jestli si myslíš, že tě opustím, Dicku, tak to se mýlíš. Mám stejně vyschlo v krku jako ty! A taky proti moku matky Thickové vůbec nic nemám.“

Teď jsme tedy už nechali Spencera Spencerem a generála generálem a začali jsme se prostě jen bavit. Přesněji řečeno, začal nás bavit Dick Hammerdull s Pittem Holbersem – vzpomínali, vyprávěli vtipné lovecké historky, o smích i napětí nebylo nouze.

Byl jsem docela rád, že příští dny strávím v jejich společnosti...

Matka Thicková mi také ještě téhož večera obstarala důvěryhodného posla, kterého jsem poslal za Vinnetouem. Její dobrý známý se zhostil poslání na výbornou; když jsem nazítrí, dokonale osvěžen klidným spánkem, sešel na snídani, na šálek kávy a ovesnou kaši, setkal jsem se už s náčelníkem Apačů. Matka Thicková se kolem něho točila jako nevěsta kolem ženicha. Myslím, že to i Vinnetoua přivádělo trochu do rozpaků, aspoň na něm bylo vidět, že si oddechl, když jsem se objevil v hostinské místnosti a hned mu podával zprávy o tom, co se včera stalo a proč pro něj posílám.

Přípravy na cestu jsme potom už na dlouhé lokte nenatahovali.

Vinnetou doprovodil Treskova do obchodu a pomohl mu nakoupit věci na nadcházející výpravu a já jsem ještě zaskočil k bankéři Wallaceovi; rozloučit se a přeptat se, nač jsem při posledním hovoru zapomněl, totiž, zda Old Surehanda doprovázel do Fort Terrelu i Apanačka. Potvrdil mi to, ovšem Apanačka se prý potom s Old Surehandem rozloučil a odjel ke svým Komančům, zatímco lovec si vybral cestu do Topeky po lodi. Teprve od Republican Riveru zamýšlel jet koňmo. A koně prý má spolehlivého, výborného.

„Toho čiperu z Kaam-kulana?“ zeptal jsem se s úsměvem.

„Prý patří nějakému komančskému pohlaváru. Vupa-umugi se snad jmenuje ten náčelník. A opravdu je to prý znamenité zvíře,“ vysvětloval Wallace, který se ovšem v koních příliš nevyznal.

„To máte pravdu... Ale hlavně abychom Old Surehanda našli.

Přesnějšího nevíte o jeho dalších úmyslech nic?“

„Já ne, ale až dorazíte do Topeky, zajděte si do vinárny Petra Lebruna.

To je starý kamarád Mr Surehanda, určitě se u něho zastaví, ten bude jistě něco vědět. Anebo se potom můžete pustit dál po pravém břehu Republican Riveru, zhruba tak dva dny cesty, až dojedete k veliké farmě... Tomu ale už říkám farma! Ohromná stáda hovězího dobytka, velký a skvělý chov koní, a půdy, tak na menší panství. Ten farmář se jmenuje Fenner, to je také Surehandův dobrý známý. Jestli ho tam přímo nezastihnete, Mr Fenner vám určitě poví, kam jel. Víc vám bohužel neřeknu.“

„To stačí, to bohatě stačí.“

Poděkoval jsem a spěchal k přístavišti, kde jsme se měli všichni

společně nalodit na steamboat. Treskow a Vinnetou už mě čekali a stejně tak i kulat'oučkový Dick Hammerdull a Pitt Holbers. Ten se rozpačitě probíral ve svém řídkém, dlouhém porostu na bradě. Jak jsem vzápětí zjistil ze slov Dicka Hammerdulla, příčinou bylo plavidlo, které nás mělo odvézt do Topeky.

„Téhle rachotině máme svěřit své vzácné i životy, sir?“ ukazoval zklamaně baculatým prstíkem Dick Hammerdull. „Vždyť se to s námi překotí, s tím dojedem leda tak do věčných lovišť!“

Ani jsem se tloušťíkovým obavám nedivil, parník opravdu příliš vábně nevyhlížel; to nebyl jeden z těch pohodlných plovoucích domů, které se staly na Mississippi a Missouri tak známými, ale těžký, neohrabaný, nemotorný a letitý nákladní parník s dýchavičným, věčně vynechávajícím strojem. O tom jsme se přesvědčili, sotva jsme se nalodili. Parník kašlal, hekal, otrásal se, kolébal se od břehu ke břehu, sudy, bedny, pytle naložené vysoko na palubě se posouvaly sem a tam, jediná místnost vyhrazená cestujícím byla doslova našlapána. Když jsme se konečně po pětidenní trmácivé plavbě dostali do Topeky, do jednoho jsme si oddechli.

V Topece jsme se dlouho nezdrželi. Treskow si zde s Vinnetouovou pomocí opatřil koně, ale ve vinárně u Mr Lebruna jsme úspěšní nebyli. Old Surehand se zde sice zastavil, jenže to bylo už před třemi dny; odjel prý potom podél Republican Riveru, onou „vlnitou prérií“, Rolling Prairie, která je tak výrazná pro krajinu na východ od Kansasu. Travnatá půda se zde převaluje v bezpočtu pahrbků a výšinek, které jako by tvořily nehybné, donekonečna se táhnoucí vlny a vlnky, napohled učiněné zelené moře.

Dobrá, dali jsme se tedy tím směrem.

Cesta k Fennerově farmě nám trvala půldruhého dne. Wallace měl pravdu – rozlehlé hospodářství působilo impozantním dojmem a bylo zřejmě výtečně spravováno. Fenner nám vyšel vstříc, když jsme dojížděli, dohlížel právě na kovboje, kteří zaháněli dobytek do ohrad. Příliš vlídně se netvářil, teprve když jsem mu řekl, aniž jsem se představil, že se sháníme po Old Surehandovi, že jsme byli už u Mr Petra Lebruna a předtím u Mr Wallace v Jeffersonu, trochu roztál a pozval nás dál.

„Nemějte mi za zlé, že jsem se zpočátku netvářil moc laskavě, meššúrs,“ omlouval se, „ale ona se zde objevuje všelijaká čeládka. To máte jako předevcírem. Přijelo sem sedm chlapů, dal jsem jim najíst, napít,

prostě jsem je přijal jako slušné lidi. A ráno jsem měl sedm nejlepších koní fuč! Poslal jsem za nimi svou chasu, ale ujeli...“

„Sedm chlapů?“ řekl jsem a tušil jsem hned, kolik ušlo. „Kdopak je vedl?“

„Ale dva to byli. Jeden hromotluk, samá šlacha, s dost nepříjemnou tváří, vypadal jako buldok. Ten druhý byl vyzáblejší, dlouhán, takové propadlé oči, a vymustrovaný jak – – – jako generál.“

„A jsme doma, gentlemen,“ řekl jsem a požádal jsem Fennera o nocleh pro sebe i pro všechny přátele. Fenner už teď souhlasil, křikl na své muže, aby dokončili práci bez něho, a šel s námi k hlavní obytné budově. Za chvíli jsme si vynášeli ven na předvoří stůl a židle. Bylo příjemnější povečeřet pod širým nebem než v dusnu mezi čtyřmi stěnami.

Fenner nám nabídl občerstvení z vlastních zásob. Na takové farmě samozřejmě není nikdy nouze o kousek masa, dokonce přišlo na řadu i domácí svařované pivo, a tak nám tedy v družném hovoru čas příjemně ubíhal. O koně jsme se nemuseli starat, ty nám odvedli Fennerovi kovbojové a zaopatřili je ihned vším potřebným.

Potom uprostřed hovoru se pojednou stalo cosi, čeho bych se byl ve snu nenadál. Za farmou se vynořil jezdec, kterého bych byl čekal všude jinde, jen ne tady. Dlouhé nohy visely poněkud strnule kolem boků koně, ve večerním polosvětle poblýskávala dvě obrovská kolečka ostruh a kolem hlavy povlávaly jako hříva dlouhé šedivé prameny vlasů, spadající až k ramenům.

„A teď někoho uvidíte!“ upozornil na jezdce Fenner. „Zajímavý člověk – kdysi mu říkali king of the cowboys.“

„Uff“

Ten tichý výraz údivu unikl z úst kupodivu – Vinnetouovi.

„Ten člověk je u vás ve službě, Mr Fennere?“ zeptal jsem se poněkud překvapen nečekaným setkáním.

„Ne, přišel dnes dopoledne ještě s několika zálesáky. Utábořili se s mým svolením vzadu za farmou, v tom křovinatém porostu. Zítra prý zase jedou dál. Ale podívejte se, je mu už snad osmdesát, ne-li devadesát, a drží se v sedle jak mladík.“

Mladík Old Wabble se zatím přihnul až blízko k nám. Přitáhl koni uzdu, chtěl seskočit, a teprve teď si všiml, že zde jsou u Mr Fennera noví

hosté – a mezi nimi já. Vsunul překotně nohu nazpět do třmene, div neutrhl obrovské kolečko svých ostruh.

„Hell and damnation!“ vykřikl. „Old Shatterhand! A Vinnetou! To k vám přijeli na nocleh, Mr Fennere? Necháte je zde?“

„Yes!“

Farmář byl samozřejmě navýsost udiven Old Wabbleovou nerudnou otázkou.

„Ano? V tom případě jedeme hned dál, sir. Kde jsou tihle dva, tam poctiví chlapi jako my nemají co dělat. Farewell!“

„Dovolte, Mr Wabble...“

Farmářovy rozpaky vzrostly, když starý kovboj otočil koně, stiskl mu boky a bez jediného ohlednutí odcválal pryč. Fenner kroutil hlavou, pak se na mě obrátil vyčítavým hlasem:

„Tak vy jste Old Shatterhand, sir? A doprovází vás Mr Vinnetou? Ale proč jste se hned neprohlásili? Byl bych vás přivítal jinak hned ze začátku! To mě mrzí, sir. A vůbec tomu nerozumím...“

„Mrzet vás nic nemusí,“ uklidňoval jsem ho. „Jsme přece lovci jako každý jiný, žádné zvláštní ohledy nežádáme, nechceme pro sebe nic lepšího. Jenom si z toho nedělejte, prosím vás, hlavu a berte nás jako obyčejné hosty.“

„A to už je zase má věc, jak vás budu brát! Rozhodně se to musí trochu oslavit, protože abyste byli zase jen tak docela obyčejní hosté, to tedy, Mr Shatterhande a Mr Vinnetou, ne! Žena bude hrozně ráda, až jí povím, koho k nám zavál vítr z prerie. Prosím vás, přerušte to tady na chvíli, meššúrs, udělejme si krátkou přestávku a pokračovat se bude uvnitř. Udělejte mi tu radost – zvu vás na slavnostní večeři.“

Shrnul maso, chleba, talíře, džbánky do jedné kupy a přivolal dva kovboje, aby to odnesli, zatímco sám spěchal za ženou oznámit jí novinu. Díval jsem se za ním s úsměvem – proti jeho nadšení se nedalo nic podnikat. Ostatně Dick Hamrnerdull jeho návrh uvítal.

„Slavnostní večeře?“ vypískl. „To si dám líbit, musíme se přece jakseptí posilnit na příští dny. Co říkáš, Pitte, tyčko hubená, starý coone?“

„Pročpak ne, Dicku; když myslíš, kuličko kulatá, já proti tomu nic nemám,“ zněla odpověď, kterou jsme už mohli předpovídat popaměti.

Jen Vinnetou zůstával vážný a díval se směrem, kde zmizela Old Wableova bílá hřívá.

„V očích starého kovboje sídlí hněv a nenávisť,“ řekl. „Pravil, že ihned odjíždí, ale Vinnetou se obává, že se v noci vrátí. Náčelník Apačů a jeho přátelé se budou muset mít na pozoru.“

Fenner mezitím už zase vyběhl z domu a zval nás dál.

Čekala nás večeře, tentokrát v druhém, zlepšeném vydání. Stůl se doslova prohýbal pod všemi dobrotami, které může poskytnout farma vzdálená dva dny cesty od nejbližšího města. Ochutnali jsme aspoň šestero druhů masa – a já jsem si opravdu připadal jako při hostině dávané na počest vynikající osobnosti někde v prvotřídním newyorském hotelu. Nebýt nepříjemného výstupu s Old Wabbem, byli bychom strávili ten nejpříjemnější, poklidný večer. Však se také náš hostitel nestačil divit, když jsme ho zasvětili do věcné podstaty Old Wableovy – mírně řečeno – nechuti k našim osobám. Nechtělo se mu věřit vlastnímu sluchu.

„Ale to bych od takového člověka nikdy nečekal,“ vrtěl hlavou.

„Každý někdy klopýtne, prosím, ale propůjčit se k něčemu takovému! A jít dokonce do spolku s těmi nejpochybnějšími existencemi! Vždyť vlastně se nejvíc provinil na Mr Bloody Foxovi, když prozradil přístup k jeho sídlu. Za takové věci se přece těžce trestá!“

„Chápete teď, Mr Fennere, že chceme být co nejopatrnější? Koně bychom si radši umístili někde pod střechu, než abychom je nechali jen tak volně venku...“

„To se dá zařídit. Dáme je hned tady do stájky. Nemám ji sice na zámek, ale postavím tam přes noc některého ze svých chlapů.“

„To ani nebude třeba,“ řekl jsem. „Pohlídáme si je sami. Můžeme se střídat. První může jít na hlídku třeba Pitt Holbers, pak Dick, potom já, nakonec Vinnetou. Nejsou-li námitky.“

„Well! Námitky nejsou, nastoupím hned,“ zabasoval Pitt Holbers a hned se taky sbíral a sahal po pušce.

„Jak chcete,“ souhlasil farmář a navrhl: „Na noc vás uložím do vedlejší místnosti, tam se prospíte pohodlně a v bezpečí. Konečně venku hlídají přes noc taky kovbojové. Ale já mám stejně pořád dojem, že Old Wable se ničeho neodváží.“

„Tím líp, když všechno dopadne dobře,“ řekl jsem a popřál Pittu

Holbersovi, který netrpělivě přešlapoval u dveří, klidnou a ničím nerušenou hlídku.

Prohrábl si svůj dlouhý řídký vous a polichocen tou poctou první hlídky zmizel na zápraží. Kroky venku slábly, až se ztratily docela.

My ostatní jsme se sesedli úže kolem stolu a pokračovali v zábavě. Tak jako zpravidla všichni lidé žijící na samotě byl i Fenner zvědav na poslední novinky, a jeho žena teprve. Vyprávěl jsem já, vyprávěl i Dick Hammerdull, musím se přiznat, že on s větším úspěchem, protože pepřil své lovecké zážitky různými vtípkami a humornými poznámkami – takže za dvě hodiny, když na něho přišla řada s hlídkou, ho farmář i jeho manželka propouštěli dost neochotně.

Pitt Holbers ohlásil, že po celou dobu, co hlídal, se nikde nehnula ani myš, a mínil, že stejně bez příhod to odbudou i ostatní, ledaže by Old Wabble dostal chuť na trochu prorostlého masa a vzal si se svými kumpány na paškál kulaťoučkého Dicka. Jako předkrm by nemusel prý být tak špatný. Tak vida, i Pitt Holbers dovedl zažertovat, pomyslíl jsem si, a protože mi ta škádlivá věta najednou připomněla jinou proslulou westmanskou dvojici, s kterou jsem také prožil nejedno dobrodružství, začal jsem vyprávět, jak jsme kdysi putovali s Dlouhým Davym a Tlustým Jemmyem ve stopách Siouxů Ogallalů a jak jejich a můj společný přítel a Jemmyho věčný oponent Hobble Frank spadl i se svým tělnatým spoluzálesákem do vody při pokusu zachránit před utopením Jemmyho westmanskou hučku. Byl jsem v nejlepším, celá společnost se upřímně bavila a smála, když najednou zcela neočekávaně se na mě vrhl Vinnetou a prudkým, bezohledným trhnutím mě povalil na bok a srazil z židle na podlahu.

„Uff! Puška!“ vykřikl, zatímco ostatní jen zírali s otevřenými ústy.

V následující vteřině práskl výstřel, ozval se třeskot okenního skla, jež se rozlétlo na tisíc kousků, a do dřevěného sloupu, u něhož jsem seděl, se zavrtala kulka. Ta rána patřila mně, o tom nebylo pochyb. A kdybych byl zůstal na místě, vítal jsem se v této chvíli už na onom světě se svatým Petrem. Vinnetou se zatím několika přískoky přiblížil až ke dveřím.

Rozrazil je pažbou své stříbrné ručnice a v pokleku pozoroval, co se děje venku. Vzpamatoval jsem se a pustil se bystře za ním. Farmář a Pitt Holbers nás následovali. Vinnetou byl opatrný. Uvědomil si, že střelec

mohl počítat i s tím, že po útoku vyrazíme ven, mohl si tedy pro druhou ránu ponechat na mušce dveře. Pootevřel proto jen napůl a chvíli čekal, my s ním. Chvíli nikde nic – potom se ozval dupot někde za domem – pak zaržání koní – potom ostrý, ječivý hlásek Dicka Hammerdulla:

„Pomoc! Pomoc! Koně! Koně!“ Vyběhli jsme ze dveří a hnali se kolem domu ke stájce.

V příšeří bylo vidět dvě postavy, jak se potýkají s koňmi, kteří se ne a ne dát odvést. Dva jezdci se přehnali kolem nás, pobízejíce hlasitě své koně.

„Dolů s těch koní!“ vykřikl Fenner, a protože jezdci neposlechli, zalíčil a zmáčkl spoušť své dvojky.

Jedna rána, druhá, a chlapi se váleli na zemi. Ti u stájky zaslechli jejich nářek a hlasité klení, ztratili najednou kuráž, nechali koně koňmi, a než jsme se nadáli, ztratili se v temnotě. Fenner za nimi poslal další dávku, taky já jsem střelil – ale nikoho jsme nezasáhli.

„Jen do nich! Nic jiného nezaslouží než pořádnou dávku olova do kožichu!“ ozýval se do toho zmatku rozčilený pisklavý hlas tlust'oučkého Dicka Hammerdulla. „Ale ten chlap se nechce dát... Pomoc!“

Spěchali jsme po hlase a za chvíli jsme Dicka objevili. Klečel komusi na prsou a ten kdosi se všemi silami pokoušel vzepřít a vymanit se ze sevření baculatého zálesáka. Přiskočili jsme blíž – a nemohl jsem uvěřit vlastním očím. Ten zuřivě se bránící chlapík nebyl nikdo jiný než – Old Wabble.

„Konečně, meššúrs,“ ulevil si Hammerdull, celý zadýchaný a zpocený námahou, „víte, že jsem si oddechl? Dědek sebou mrskal jako rybička. Co to pletu – jako velryba!“

„A jak jste ji chytil – tu velrybu?“ smál jsem se.

Fenner, Pitt Holbers a dva kovbojové, kteří mezitím také přispěchali, drželi stále zuřícího a mrskajícího se starého Wabblea jako v kleštích.

„Jak jsem ji chytil? To je, meššúrs, docela jedno, to přece může být každému putna! Fakt je, že jsem si ležel docela klidně v stáji u kobylek a najednou jsem zaslechl nějaké podezřelé hlasy. Tak jsem si řekl, Dicku, tohle musíš, starý coone, prozkoumat, a vyšel jsem ven na obhlídku. Vtom práskla rána, a co vidím? Chlapa s dlouhými, bílými vlasy, drží pušku a pádí odtud, jako by hořelo. Tak jsem mu skočil na záda a strhl povyk.

Jenže jich bylo, meššúrs, na té výpravě víc! Kdepak jenom ten dědek! Přihnali se do stájky a začali odvlékat koně! To už jsem řval jako tur. To se rozumí, někteří koně jsou tak slušně vychovaní, že s cizím člověkem nejedou ani za nic. Příkladně můj nebo váš, Mr Shatterhande, nebo váš, Mr Vinnetou. Jen Holbersův a Mr Treskova si dali říct. Jenže to už jste tady byli, a jak jsem tak slyšel ten povyk kolem, daleko nedojeli, That's all! No prosím, a tady ho máme, dědka vykutáleného. King of the cowboys! Král kovbojů! Spíš král darebáků!“

„Dobře, Dicku, dobře. Zatím žádné zbytečné rozčilování. Vezměte ho do místnosti, přijdu za vámi.“

Kolem se rojila Fennerova chasa, kterou noční střelba a povyk vytrhly ze spánku. Rozběhli se kolem farmy pátrat po Old Wabbleových společnících, ale zloději jako by se propadli do země. Ty dva, po nichž Fenner vystřelil, odnesli jeho lidé dovnitř. Nemělo smysl dál něco podnikat, bylo nepravděpodobné, že by se po tomhle střeleckém cvičení ještě něčeho odvážili, a tak jsem Fennerovým chlapům rovnou řekl, aby nechali dalšího prohledávání okolí. Sám jsem se vrátil do místnosti, kde jsem vlastně před chvílí jen taktak nepřišel o život.

Old Wabble tam stál u sloupu, poznamenaného jeho kulkou. Přivázali ho k němu a on se rozhlížel kolem sebe bezostyšně, ba vyzývavě, ani neuhnul pohledem, když jsem k němu přistoupil a podíval se mu zpříma a ostře do očí. Býval mi kdysi sympatický, promíjel jsem mu různé stařecké pošetilosti a byl jsem koneckonců ochoten zamhouřit oči i nad tím, že nám ukradl pušky – říkal jsem si pořád, že to provedl ze vzdoru, ze stařecké zaslepenosti. Ovšem zvednout pušku a chladnokrevně, ze zálohy se mstít... to už se pochopit, a tím spíš omluvit nedalo. Pitt Holbers jako by mi četl myšlenky.

„Tak nejenom zloděj pušek!“ rýpl mě loktem ukazuje na starého. „Taky zákeřný střelec ze zálohy! Jako sketa! Za to je jediný trest: Musí viset!“

„Trest určí Old Shatterhand,“ ozval se Vinnetou, stojící stranou. I on pozoroval starého kovboje nevraživě se staženým obočím. „Kulka byla určena jemu.“

„Ano, ano,“ řekl jsem. „Ale co s ním? To je otázka... Nechte ho tady přivázaného přes noc a ráno uvidíme. Pak určím trest.“

Old Wabble sebou trhl, stáhl svou stařeckou tvář do podivné, nenávistné grimasy a zasyčel:

„Nezdržuj se a práskni mi radši kulku do hlavy hned teď. Můžeš pak jako správný pastor naříkat nad ubohou, zbloudilou duší!“

„Sir...“

V Dicku Hammerdullovi všechno vzkypělo. Zadrželi jsme ho současně, já i Vinnetou, byl by se na zajatce v rozčilení vrhl.

„To nemá smysl, Dicku,“ řekl jsem, otočil se k Old Wabbleovi zády a vyšel beze slova ven. Fennerovi kovbojové prohledávali přece jen okolí, pravda, bez úspěchu. Ostatně na spánek nikdo chuť neměl, všichni jsme byli rádi, když se rozednilo.

Jestli si snad ještě někdo – kromě mě – myslil, že do rána změní starý kovboj své chování, když už ne smýšlení, přesvědčili jsme se velmi rychle o opaku. Zvláště Fenner nemohl pochopit, že ten starý král kovbojů se nám dívá se stále stejným výsměšným, drzým pohledem do očí, že necítí nejmenší výčitky svědomí, že nás dokonce přivítal posměšnými poznámkami: na něj prý nic neplatí, kdybychom ho zde nechali přivázaného ještě tři noci, bude si myslit pořád totéž.

„To jsem tedy ještě neviděl!“ křížoval se farmář. „Člověče, já jsem s vámi jednal tak slušně, ctil jsem vaše stáří, a teď vidím, že jste opravdu nemožně zatvrzelý chlap... to si ani neuvědomujete, že už stojíte jednou nohou v hrobě?“

„Nestarejte se o můj hrob!“ odsekl Old Wabble. „Co je vám po něm! Mně už je jedno, kdy a jak chcípnu! It's clear! Kašlu na vás, kašlu na všechno!“

„Pro toho člověka je snad i provaz málo,“ pobouřil se policejní úředník Treskow. „Mr Shatterhande, měl byste už konečně určit trest. Ať se to s tím člověkem vyřídí.“

„Jak byste to chtěl vyřídít?“ řekl jsem. „Vždyť je mu jedno, jestli žije, nebo ne – ještě ani nepoznal, že každý okamžik života je něco, co nevyváží všechno bohatství světa. Nechme ho být! Možná že přijde chvíle, kdy bude prosit a žadonit ještě o vteřinku života! O soucit! Vzpomene si, co udělal, až jednou pozná, že se ho skutečně už dotkla ruka smrti! Jak to stojí v bibli: Nahrneš žhavé uhlí na hlavu svého nepřítele...“

Přistoupil jsem ke sloupu a rozvázal uzly.

Old Wabble zůstal stát, narovnával se pomalu a protahoval si údy, zdřevěnělé a strnulé spoutáním. Vrhł po mně zpytavý pohled:

„To znamená, že... mohu jít?“

„Kamkoliv.“

„Mhm. Tak tedy jsem zas volný?“

„Ano.“

Stařecká tvář se křečovitě zašklebila:

„Podle biblických příkázání, což? Nahrneš žhavé uhlí na hlavu svého nepřítele! Náramné! Jenže na mě to neplatí, Mr Shatterhande, mě to uhlí nepálí. To se rozumí: Pastor nechá jít nehodnou ovečku, pravý křesťanský skutek! Vzorně to děláte, jak podle katechismu. Až na to, že já nejsem žádná ovečka, ta velkodušnost na mě nedělá dojem. Spočítal jste to špatně, mizerně. Nepřejte si, abychom se ještě jednou potkali, to by bylo jiné než teď! It's clear!“

Pohodil hlavou, napřímil se, brnkl svými ostruhami s obrovskými kolečky, otočil se a vyšel rázně ze dveří.

Díval jsem se za ním – a netušil jsem, že se s ním opravdu ještě jednou setkám a že to bude opravdu zcela jiné než teď...

2 / OSAGOVÉ A ČEJENOVÉ

Tohle mi ovšem lidé říkali často, mí přátelé i známí: „Jste příliš shovívavý, příliš ohleduplný k lidem, od kterých se nedá čekat nic dobrého a kteří způsobili už nejednu nepříjemnost vám i jiným.“ Co na to povědět? Člověk nebývá v takových věcech objektivní, ale já sám si stále myslím, že jsem ve většině podobných případů postupoval správně, podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. On je totiž rozdíl mezi trestem a pomstou, a pro pomstu, to říkám otevřeně, jsem nebyl nikdy. Pomsta, to je projev naruby obráceného sobectví. Když se člověk mstí, podléhá své vlastní vášni a víceméně svévolně zasahuje do věcí zákona a spravedlnosti jen podle svého úzce osobního zájmu. Opravdu, ani ten, komu bylo vysloveně, a třeba těžce ublíženo, se nemůže jen z toho důvodu pasovat hned na soudce. A jestli to dělá, dopouští se velice často dalšího bezpráví – ostatně, kdo je tak bezúhonný, tak mravně neposkvrněný, aby jen tak beze všeho mohl vynášet soudy nad svými bližními?

A přitom ten, kdo se dopustil chyby, přečinu, zločinu, nemusí být jen sám jediným viníkem. Nemá snad člověk nedostatky, s kterými už přišel na

svět? Neměla na něj špatný vliv výchova, rodiče, sourozenci, učitel, kamarádi, příbuzní? Je tolik okolností, tolik vlivů, které utvářejí člověka! Kolik prohřešků a hříchů má na svědomí sama společnost, v které žije! Příklad z okolí, nevhodné nebo nepochopené myšlenky z knih, zlí přátelé – leckdy stačí tak málo, aby se zničilo dlouhé úsilí předcházející dobré výchovy a mravní pevnosti. A často právě táž společnost, která je všemi těmi neduhy stížená nejvíc, pak s rozhořčením, s pohrdáním, ale zcela pokrytecky odsuzuje toho či onoho nešťastníka, který podlehl a dal se svést z cesty.

Uvažujeme-li ovšem takto o příslušnících takzvané civilizované společnosti, musíme se dívat na syny a dcery přírodních národů ještě mnohem mírněji, shovívavěji. Například takový Indián, pronásledovaný a odevšad vyháněný bělošskými lovci, sáhne v sebeobraně po zbraní, prolíje krev a dopustí se zločinu: ale i potom rozhodně zaslouží spíš soucit než bič, vždyť ho k tomu ta slavná bělošská civilizace víceméně dohnala – jak by mohl člověk čekat, že někdo, kdo nikdy neslyšel o jistých mravních povinnostech, nepřesvědčil se o jejich hodnotách, se podle nich bude řídit? Ostatně totéž platí pro ony nešťastné lidi, které sem na Západ zahnal nějaký prohřešek, často dokonce ani ne nějak velké provinění, pro něž je ovšem přectnostná „civilizovaná“ společnost vyvrhla. Utečenec živoří ode dne ke dni, žije pod neúprosnými a krutými zákony prerie, denně se bije o život – a člověk by měl ještě přikládat polínko k jeho už tak dost truchlivému osudu? Ne, toho bych nikdy nebyl schopen, a ani Vinnetou nikdy neodepřel takovému nešťastníkovi svou velkomyslnost, když jsem ho o to požádal – a často to udělal sám ze své vůle.

Samozřejmě: podobné počínání přináší (a i mně leckdy přineslo) také nepříjemné následky. Ale jestli na druhé straně vrátilo několika lidem víru v mravní hodnoty, chuť začít znova a líp, jistě to vyvážilo všechno ostatní. A snad poskytlo i dobrý příklad, snad i strhlo aspoň jednoho nebo dva k tomu, že přinejmenším zaváhali nad tvrdostí a bezohledností, s jakou se vyřizovaly věci tady na Dalekém západě.

Snad by si na mém místě v případě Old Wabblea jiný počíнал jinak, snad by nebyl tak shovívavý – ale na mě v poslední chvíli přece jen zapůsobil jeho vysoký věk. Jako by mi cosi bránilo vztáhnout na něho ruku. Nechtěl jsem si vzít na svědomí přísný trest na člověku stojícím už

na samém kraji věčnosti, ať jsem podle nepsaných zákonů prerie na to měl sebevětší právo. Mávl jsem tedy rukou a nechal ho běžet – s tichým souhlasem Vinnetoua a s hlasitým reptavým odporem Dicka Hammerdulla, Pitta Holberse a ovšem i policejního úředníka Treskova. Ten se zvláště bouřil a nebyl s to pochopit mé rozhodnutí a prohlásil, že setká-li se kdy s Old Wabblem sám, vyřídí si to s ním bez milosti.

Jen Fenner byl mírnější, měl ke mně prostě respekt. Chtěl, abychom se ještě na farmě zdrželi, a když jsme vysvětlili, že nemůžeme, rozhodl se aspoň vybavit nás na cestu. Nacpal naše vaky masem až k prasknutí, dostali jsme jídla dobře na pět dní, což nám přišlo nesmírně vhod; po celou dobu jízdy nebezpečnou krajinou jsme se totiž nemuseli rozptylovat myšlenkami na lov. Mohli jsme cválat rovnou za Old Surehandem. Kdybychom se měli držet přesně westmanských zásad, byli bychom se vlastně měli vydat po Old Wabbleově stopě, vyhrožoval nám přece nepokrytě a v tom případě bývá vždycky radno aspoň se pokusit vyšetřit, co dělá ten, kdo vám veřejně slibuje kulku do čela. Jenže my jsme především potřebovali setkat se s Old Surehandem, protože Toby Spencer a generál, už před námi, směřovali jistě co nejrychleji na Colorado – king of the cowboys musel tedy jít stranou. Jeli jsme.

Republican River vytváří hned za Fennerovou farmou mohutný oblouk, ale my jsme zvolili jinou cestu, nedrželi jsme se podél břehu, nýbrž jsme odbočili do vlnité prerie. Vypadalo to zde poklidně, těch několik stop, co jsme objevili, patřilo Fennerovým lidem, kteří zde pátrali po zlodějích koní, jinak nic nápadného; až do večera ani jediný otisk, který by připomínal podezřelého tvora. To jsme se už přiblížili znovu k vodám Republican Riveru, který je v těch místech dost široký a hluboký jako vůbec většina kansaských toků. Naštěstí jsme měli mezi sebou Vinnetoua, a tak jsme nemuseli dlouho hledat, kde se dá přebrodit. Apačský náčelník nás dovedl téměř poslepu k místu, kde voda v řece nedosahovala koním ani po břicho. Šťastně jsme přešli na druhý břeh a pustili se potom hustým, křovinatým porostem, táhnoucím se podél řeky, dokud jsme nevyjeli opět na prerii. Asi pět set kroků od místa, kde jsme opustili křoviska, jsme v trávě narazili na stopu vedoucí souběžně s břehem Republican Riveru. Dick Hammerdull nad ní hned začal rozpřádat domněnky:

„Vidíš tu čáru v trávě, Pitte, ty můj starý coone? Co myslíš, ty tyčko

hubená, co to asi tak je? Lidská t'ápota?“

„Jak myslíš, Dicku. Říkáš lidská t'ápota, kuličko kulatá? Já proti tomu nic nemám,“ odpověděl jako obvykle Pitt Holbers, probíraje se svým řídkým vousem.

„Samozřejmě že je to lidská t'ápota,“ brumlal si spokojeně baculatý zálesák napůl pro sebe. „A my teď musíme zjistit, odkud a kam ty stopy vedou.“

Jistě si myslil, že s ním budeme vřele souhlasit, ale Vinnetou zabočil beze slova dál vpravo podél řeky, ani v nejmenším si stop nevšímaje. Dick Hammerdull upadl do rozpaků, nechápavě po něm otočil tučnou bradičku: „Co se děje, Mr Shatterhande? Přece každou stopu je třeba jaksepatří prohlédnout a prozkoumat! To je základní pravidlo westmanské opatrnosti!“

„Jistě,“ řekl jsem.

„A musí se taky zjistit, odkud vede a kam!“

„No, to je jasné, od východu na západ.“

„Nezlobte se, ale tak jasné to není.“

„Už několik dní fouká západní vítr, Mr Hammerdulle. Jako zkušený zálesák víte, že stopa, která vede po větru, není zdaleka tak výrazná jako stopa proti němu. A co vidíte? Na pět set metrů jasně čitelné otisky! Čili je to stopa proti větru a ten, kdo ji zde nechal, šel od východu na západ.“

„Mhm – máte vlastně pravdu, taky jsem na to mohl přijít. Co ty na to, Pitte, coone?“

„To víš, že jsi na to mohl přijít! Jestli si myslíš, Dicku, že ti to budu vymlouvat, tak to tedy nebudu,“ broukl Pitt Holbers.

„Budeš nebudeš, kvůli tomu si nohu za krk nedám! Vždyť ty ses taky nepřevedl vtipné kaše! Ale přece jen, Mr Shatterhande, měli bychom si ty otisky trochu prohlédnout. Přinejmenším abychom věděli, kdo tam maširoval a kolik jich bylo.“

„Nebojte se, Dicku, ještě se k těm stopám dostaneme. Určitě.“

„Well – nevím sice, odkud berete tu jistotu, ale když to říkáte vy, mlčím. Ale dodávám: jen aby!“

Neodcválali jsme ještě příliš daleko od brodu, když se řeka náhle začala stáčet k severu, zanechávajíc na západě volnou, rozlehlou prérii. Přibližovali jsme se tím směrem k zelenému pásu, klikaticímu se na

všechny strany v menších i větších záhybech – naše domněnka, že tudy teče přítok, patrně potůček, se brzy potvrdila. V jednom z těch záhybů, asi tak ve vzdálenosti půl hodiny jízdy, vynořil se dokonce drobný remízek. Zamířili jsme k němu a tam jsme znovu narazili na stopu. Byla dobře čitelná, nechal ji zde jediný osamocený jezdec, patrně zde něco hledal, protože otisky předních kopyt tvořily půlkruh – několikrát se tu otočil a pravděpodobně se důkladně rozhlížel, než se pustil směrem k lesíku, který byl už na dosah. Hledal tohle místo? Co zde asi chtěl? Čekal někoho? Koneckonců nám to mohlo být lhostejné, do osamělého jezdce nám nic nebylo, o remízek jsme se starat nemuseli. Ale přece jen stopa byla příliš čerstvá, než abychom se spokojili s tak jednoduchou úvahou.

„Uff!“ vykřikl pojednou Vinnetou a ukázal směrem k lesíku. „Vo-uh-ke-za!“

Tohle slovo z dakotského nářečí znamená kopí, oštěp; znal jsem je ovšem, ale bylo mi divné, že Vinnetou nevolil apačský výraz. To však trvalo jen krátký okamžik, než jsem si pořádně prohlédl, nač před sebe ukazoval. Na samém kraji lesíka stál totiž osamělý strom s daleko vysunutou vyčnívající větví – a na ní bylo kolmo připevněno kopí. Vypadalo to v záři už zapadajícího slunce jako černá čára. Dick, Pitt ani Treskow si toho nenápadného stínu nevšimli. Možná že dokonce i Vinnetouovi a mně by to uniklo, nebýt právě stop, které směřovaly k remízku.

„Dicku, Pitte – prohlédněte si ten strom,“ upozornil jsem lovce.

„Všimli jste si, co mu vyrostlo na větví? Kopí!“

„Namouduši! Nefalšované kopí,“ vypískl udiveně Dick Hammerdull.

„Ale pokud si pamatuju ze školy, kopí na žádném stromě nerostou! Aspoň my jsme se o žádném kopiníku neučili... To bude něco jiného. Podle mě, sir, to je znamení! Ale čí! To je zas otázka!“

„Zanechal je zde bojovník,“ odpověděl za mě Vinnetou. „Náčelník Apačů však dosud neví přesně, z kterého dakotského kmene.“

„Krom Osagů zde jiní Dakotové nablízku nežijí,“ mínil jsem.

„Doslechl jsem se, že v poslední době vykopali válečnou sekyru – to tedy by znamenalo, že někdo z nich tímto způsobem na něco upozorňuje.“

„Tak se na to podíváme; jedeme!“ hrnul se hned baculatý Dick Hammerdull kupředu.

„Počkejte, počkejte, pomalu s tou flintou, Dicku!“ Měl jsem co dělat, abych jeho koně zadržel. „To kopí bezpochyby oznamuje, že Osagové jsou v lesíku a čekají. Nebo možná taky čekali na toho chlapíka, co sem přijel. Kdybychom se drželi otisků, pojedeme jim přímo do náručí. A to by se mi zrovna nechtělo.“ Vedl jsem jeho koně a s ním i ostatní k houštině. „Tady se schováme, doufejme, že nás nespatri. Podívejte, Vinnetou nás už předjel.“

Vskutku. Apačský náčelník jako vždycky nedělal dlouhé řeči.

Pohotově zajel do houštiny táhnoucí se směrem k potoku, tedy na západ, kudy jsme mohli postupovat dál podél břehu, dobře kryti hustým porostem. Dostali jsme se znovu až k lesíku, který nám předtím na chvíli skoro zmizel z dohledu. Vinnetou tu zadržel Ilčiho, podal mi svou stříbrnou pušku a pološeptem upozornil:

„Moji bratři ať zde počkají. Náčelník Apačů se vrátí brzy.“

Nečekal na odpověď a zmizel v hustém porostu. My jsme zatím sesedli s koní a odvedli je ke břehu, aby se u vody trochu osvěžili. Potom jsme se uvelebili v kruhu na trávě a čekali na Apačův návrat. Nepředpokládal jsem, že se vrátí hned tak brzy – jestli tam byli Osagové, mohlo se prozkoumání okolí pěkně protáhnout. Ale kupodivu Vinnetou byl za půl hodiny zase mezi námi.

„Pod stromem s kopím sedí bledá tvář a čeká na rudého muže, který vyšel na lov,“ oznámil nám stručně a věcně.

Dick Hammerdull nedůvěřivě mrkal, snad se mu zdálo, že výsledek Vinnetouova pátrání je nevěrohodný.

„Vinnetou propátral celý les?“ začal dorážet.

Apač přikývl, ale Dickovi to stručné vysvětlení nestačilo.

„A uviděl tam nějaké rudé bojovníky?“

Vinnetou zavrtěl hlavou.

„Hm, hm“ odfrkl si Dick. „To bych rád věděl, co je to za bělocha, že si dal schůzku s Indiánem zrovna tady.“

„Old Wabble!“

Dick Hammerdull zalapal po dechu. Že by tohle bylo možné?

„Hrom a peklo! To říkáte vážně, Mr Vinnetou? Ten starý habán že by byl zrovna tady!?“

Vinnetou pokrčil lehce rameny, věř si, nevěř si, rozhodni se, jak sám

chceš.

„A na jakého Indiána by čekal?“ vrtalo Dicku Hammerdullovi hlavou.

„To bych rád věděl, kdo by to mohl být...“

„Šahko-matto, Sedm medvědů. Náčelník Osagů,“ odpověděl naprosto samozřejmě Vinnetou.

„Šahko-matto?“ Dickův obličej se proměnil ve veliký kulat'oučkový otazník. „A víte, že jsem o chlápkuvi toho jména nikdy neslyšel? Nebo snad ano? Hm, hm... A náčelník Apačů ho zná?“

Vinnetou zas jen mlčky přikývl. Věděl jsem dobře, že můj indiánský přítel podobné vyptávání těžko snáší, a čekal jsem jen na okamžik, kdy ztratí trpělivost. Ale baculatý trapper byl hluchý a slepý, jako by ani nevnímal Vinnetouovu zřetelně najevo dávanou odměřenost. Pořád chtěl z náčelníka Apačů ještě něco vypáčit.

„A je to vůbec chlap jaksepatří? Není to nějaká zbabělá kůže?“

Dickovi to v té chvíli opravdu nemyslelo. Jestli se bojovník jmenuje Sedm medvědů, tak to určitě není proto, že by před nimi vzal nohy na ramena. A krom toho také na výzvědy se obyčejně neposílají zrovna zbabělci. Vinnetou mlčel a Dick – domnívaje se, že ho Apač přeslechl – otázku opakoval.

„Proč mi Vinnetou neodpovídá?“ řekl poněkud dotčeně, když se ani po chvíli nedočkal odpovědi. „To je přece důležité, aby člověk věděl, s kým má tu čest – jestli s pořádným chlapem, nebo se strašpytlem...“

Vinnetou pozvedl hlavu a vyslal k trapperovi udivený pohled:

„Můj bílý bratr mi klade jednu otázku za druhou, ale nenapadá ho, proč se na nic netáže Old Shatterhand? Není správné, aby člověk nejdřív přemýšlel a teprve potom mluvil? Přemýšlet může člověk sám, k hovoru je třeba aspoň dvou – ale proč by se měli dva muži zdržovat hovorem, když každý z nich má mozek, aby přemýšlel? A můj bílý bratr Dick jistě nemá malý mozek. Jak by v takovém objemném těle mohl vězet jen malý mozek?“

Dick sebou trhl, Vinnetouova slova se ho dotkla, ale opanoval se, spíš ho přemohla úcta k apačskému náčelníkovi.

„Objemné neobjemné,“ řekl, „to je mi putna. Rozhodně nemám mozek v břichu, ale v hlavě, nemám pravdu, Pitte, starý coone?“

Jestli Dick čekal obvyklé přitakání, pak se tentokrát notně zklamal. Pitt

Holbers zahučel, jako když stiskne pedál varhan, jediným stručným slovem:

„Nemáš.“

„Cože?!“ vylétl načepýřeně Dick. „Já nemám pravdu? To bych rád věděl proč!“

„Proč, proč! Protože z tvého pitomého vyptávání musí každý usoudit, že máš mozek tam, kde lidi mívají obyčejně žaludek a podobné zažívací orgány!“ drtil trappera nemilosrdně jeho hubený druh.

„No prosím tě! Ty chceš popichovat? Poslouchej, Pitte Holbersi, ty jedna tyčko z plotu, coone, s touhle písničkou nechod' na poctivého...“

„Psst! Ticho, ticho!“

Raději jsem se vložil do hovoru, dřív než se rozrostl do nějaké hádky. Ostatně Vinnetou už bral koně za uzdu a tiše se od nás vzdaloval. Teď bylo třeba myslet na jiné věci. Pokynul jsem rukou, vzal Hatátitlovu uzdu a následoval Apače směrem k lesu.

Když jsme přišli až téměř k jeho okraji, Vinnetou se otočil a vybídl mě tlumeným hlasem:

„Můj bratr Old Shatterhand půjde nyní se mnou. Ostatní bílí bratři zatím počkají na tomto místě. Až uslyší, že jsem třikrát zapískl, ať se vydají za námi.“

Odložil pušku a vkradl se opatrně do lesíka. Udělal jsem to po něm, naznačuje, že se podvoluji Vinnetouovu rozhodnutí, aby snad ostatní nenapadlo ještě se o něčem dohadovat. Chvilí byla totiž Apačovu záměru příznivá, začalo se stmívat a do lesních houštin se pokládalo šero. Přesto jsme postupovali pomalu, obezřetně, krůček za krůčkem, abychom se náhodným šelestem neprozradili. Využívali jsme houštin i stromů, až jsme se nakonec dostali ke stromu s kopím zaraženým do větve. Naštěstí tu byla všude kolem samá houština, nabízel se nám spolehlivý úkryt, kde jsme mohli zůstat a vyčkávat.

Přímo proti nám byl asi metr vysoký pahrbek, starý, opuštěný zaječí brloh, u kterého dřepěl náš starý protivník, king of the cowboys. Kůň se popásal dál v prérii, Old Wabble se tedy cítil zřejmě zcela bezpečný, jinak by ho byl uvázal radši někde mezi keři – tam ostatně, jak jsme zjistili, byl u stromu přivázán krásný tmavohnědý hřebec. Stačil pohled, aby mi bylo jasné, jak Vinnetou mohl s takovou určitostí tvrdit, že Old Wabble čeká na

Šahko-matta: na pokrývce přehozené přes hřbet koně se v ozdobných výřezech jasně rýsovaly obrisy sedmi medvědích postav.

Náčelník byl patrně na lovu, zřejmě mu došly zásoby. To, že zde klidně nechal koně a že i Old Wabble si zde hověl málem domácky, svědčilo také o tom, že ti dva mají mezi sebou nějakou úmluvu. Dali se, jak se říká, dohromady – jinak to nemohlo být, vždyť Old Wabble byl kdekomu znám jako zapřísáhlý nepřítel a zabíječ Indiánů; a když to najednou nevadilo ani jednomu, ani druhému, určitě v tom bylo něco nekalého. Nejspíš něco, co především ohromně vyhovovalo Šahko-mattovi, vždyť Osagové byli s bělochy na válečné noze. Že by jim Old Wabble nabídl své služby jako vyzvědač?

Vinnetou čekal, že Sedm medvědů se vrátí brzo (nebude přece lovit do noci!), a také jsme se neklamali. Uviděli jsme ho po chvíli, jak se blíží mezi stromy od prerie, docela bezstarostně a spokojeně. Tiše našlapoval ve svých lehkých mokasínech, šel pružně a uvolněně. Byl rozložitý, ale ne příliš vysoké postavy, taky už starší, možná že už mu bylo kolem padesáti, ale působil stále dojmem silného, neobyčejně urostlého muže. V jedné ruce svíral pušku, v druhé úlovek. Náhle se zastavil, to narazil na stopu starého kovboje, zřetelnou i v pokročilém soumraku. Zběžně ji prohlédl a pak tlumeným hlasem zavolal:

„Kde je lovec, který zde zanechal v půdě stopy? Je mezi stromy? Nebo se schoval do křoví?“

Vinnetou se na mě podíval s útrpným úsměvem. Opětoval jsem ho – opravdu, osažský náčelník si počínal vyloženě dětinsky. Jestli byl v lese spojenec, byla jeho otázka zbytečná. Jestli tam byl nepřítel, potom teprve neměla smysl, Šahko-matta by nezachránila.

„To jsem já, Old Wabble,“ ozval se hlas starého kovboje. „Můžeš jít dál.“

„Přišli s tebou ještě jiní bílí lovci?“

„Ne. Nepoznáš to podle stopy?“

Pořád a pořád nám vrtalo hlavou, že Old Wabble je zde jen sám. Kam se poděli jeho kumpáni? Jak to, že po nich nebylo ani stopy? Nebo se od něho oddělili už dřív? To znamená, že neměli vědět o jeho schůzce s náčelníkem Osagů? Bylo mi to všechno divné a doufal jsem jen, že se vbrzku všechno vyjasní. Šahko-matto zatím už došel k starému kovbojovi.

„Kdy sem přišel Old Wabble?“ zeptal se.

„Asi před dvěma hodinami.“

„Uviděl tady mé znamení?“

„Ne hned, až když jsem se přiblížil k lesu. Ale hned v prérii jsem si myslel, že by tady mohl být docela dobrý úkryt. Vybral jsi to dobře.“

„Jsme tady v bezpečí,“ zaliboval si Indián. „Kolem nás není daleko široko živé duše! Ale já tě čekám už druhý den, měl jsi přijít včera! Došly mi zásoby, musel jsem ulovit tohoto ptáka!“

Znělo to od Šahko-matta jako výčitka. Old Wabble to také tak pochopil.

„Náčelník Osagů se podiví, až mu řeknu, co mě zdrželo. Bude mít radost...“

Zatím na to Sedm medvědů nevypadal.

„Old Wabble se zdržel na Fennerově farmě?“

„A u ostatních tří farem. Všechny jsme důkladně prohlédli, řeknu ti ještě podrobnosti. Přijdou vám vhod. Ale zpozdil jsem se kvůli něčemu jinému.“

„Mluv!“

„Zatím ne, to se dozvíš později. Jenom ti povím, že ti kyne lepší úlovek než ta slepice, kterou jsi tady zastřelil. Teď ti prozradím něco o těch farmách.“

Slyšeli jsme zřetelné skoro každé jejich slovo. Ani se nenamáhali s tím, aby tlumili hlas, vedli si naprosto bezstarostně. A já, ukázalo se, jsem se skutečně nemýlil: Old Wabble se spřáhl s Osagy, dělal jim bezostyšně špehouna v té pořád stejné historii. Běloši ošidili Indiány při výměnném obchodě, ti na to přišli, a aby se odškodnili, rozhodli se, že na farmě ukradnou stádo; běloši to zjistili, při pronásledování pachatelů pobili několik indiánských bojovníků, což vyžadovalo opět pomstu, takže se schylovalo k dalšímu útoku na bělošské osadníky. To byly zřejmě ty čtyři farmy při Republican Riveru, na které si Osagové brousili zuby. A Old Wabble a jeho kumpáni posloužili v téhle situaci jako špehové, kteří mohli opatřit potřebné informace.

Z hovoru jsme brzy vyrozuměli, jak si to dohodli. Osagové si vezmou skalpy, stáda a zbraně, ostatní kořist připadne bělochům. Pěkná sebranka – a těžko se dalo říct, kdo z těch dvou tady byl darebnější člověk, jestli Old

Wabble, nebo Šahko-matto, a kdo koho chtěl napálit. Být na Old Wabbleově místě, moc jistý bych si Osagy nebyl – vždyť za celou tu dobu, i když starý přinášel poměrně příznivé zvěsti, Šahko-matto ani jednou neřekl kovbojovi „můj bílý bratře“. A to cosi znamenalo.

Na všech čtyřech farmách je prý čeledi jenom poskrovnu, soustředěnému útoku nemohou odolat, oznamoval Old Wabble. Není se třeba obávat ani větších ztrát, jenom je nutno neodkládat příliš dlouho útok a dávat pozor, aby z žádné farmy nikdo neunikl a nevaroval ostatní.

„A ještě něco,“ řekl nakonec Old Wabble. „Teď ti prozradím, co jsi ode mě chtěl vědět prve: proč jsem se zdržel. Dřív mi však pověz: znáš Vinnetoua, náčelníka Apačů?“

„Toho pimského psa?! A jak dobře ho znám!“ vybuchl náčelník Osagů.

„Tak se mi zdá, že ho nemáš v lásce! Asi s ním máš nevyřízený účet?“

„A nejenom jeden! Je zbabělý jako kojot, ale prohnaný jako liška!“

Indián zarputile zaskřípal zuby. „Před třemi léty nás připravil o vítězství nad Čejeny! Bili jsme se s nimi, potom se objevil on se svými muži a tvářil se, že chce s námi bojovat. Ale ustupoval směrem na Arkansas. Hledali jsme ho, on se však zatím spojil s Čejeny a přepadl naše vigvamy! Když jsme se vrátili do svých sídlišť, zaskočil nás ze zálohy a donutil nás, abychom složili zbraně a zakopali válečnou sekyru. Kdyby se tak Velký duch rozhodl a poslal mi do rukou toho prašivého Pima!“

O téhle události, kterou Šahko-matto vztekle, vzrušeně a zpřeházeně připomněl, jsem dobře věděl. Vinnetou sám mi kdysi vypravoval, jak zachránil slabší Čejeny před jistou zkázou a pokořením. Chápal jsem, že Šahko-matto zuří ještě dnes – Vinnetou ho připravil o jistý triumf, a hlavně o značnou kořist, na kterou si Osagové brousili zuby.

„A to se mu Šahko-matto nepomstil?“ popíchl hned Old Wabble.

„Apačský náčelník se přece nezdržuje jen u svého kmene, jezdí často po prérii docela sám – to by byl takový zázrak, dostat se mu na kobylku?“

„Nevíš, co mluvíš,“ ohradil se drsně náčelník Osagů. „Právě proto, že jezdí často po prérii, to není vůbec snadné. Často jsem se doslechl, že se zdržuje na tom nebo na onom místě, ale vždycky když jsem tam dorazil, byl pryč. Jako had, který se člověku vysmekne z rukou! A když jsem ho konečně jednou dostihl, byl s ním běloch, který si říká Old Shatterhand a který má zázračnou pušku a zná mnoho kouzel, takže ho nikdo nemůže

přemoci!“

Moc odvážný tedy Šahko-matto nebyl, musel jsem se jeho vysvětlení pousmát. I Old Wabble cítil, že je třeba trochu pozvednout náčelníkovu bojovou morálku.

„Vidíš, a zrovna v tom se moc mýlíš! Old Shatterhand je docela obyčejný lovec a můžeš ho klidně lapit jako každého druhého. A dokonce bys mohl právě teď dostat oba. Jeho i Vinnetou!“

„Uff! Je to pravda?“

„It's clear!“

„Tys je snad viděl? Oba?“

„Mluvil jsem s nimi. Tak jako teď s tebou.“

„Kdy to bylo? Kde? Řekni mi rychle všechno, co víš!“

Vyrazil to ze sebe zprudka, přímo to vysypal, bylo vidět, že se nenávidí k nám nezná. Ten by nás tak rád dostal do drápů, jen se na to třásl!

Teď to byl najednou Old Wabble, kdo zachovával zdrženlivý klid:

„Počkej přece... Řeknu ti, kde je Old Shatterhand, povím ti taky, kde je Vinnetou, a dokonce, jak je můžeš lehce polapit. A ještě další tři bělochy k tomu. Ale pod jednou podmínkou!“

„Pod jakou podmínkou? Nezdržuj a povídej!“

„Chytíme všech pět, it's clear – Old Shatterhanda a Vinnetoua však přenecháte mně!“

„Uff!“ Šahko-matto byl zklamán. „A kdo jsou ti tři zbývající?“

„Dva známí zálesáci, možná že znáš jejich jména, Dick Hammerdull a Pitt Holbers. A policajt Treskow.“

„Ne, neznám nikoho z nich a nezajímají mě. A nelíbí se mi to. Mám dostat tři muže, kteří jsou mi lhostejní, a dva své úhlavní nepřátele mám přenechat tobě? Jak to po mně můžeš chtít? To je snad tak nenávidíš?“

„Víc než ty! A já jsem je objevil, nezapomeň! Mám tedy na ně větší právo.“

„Větší právo...“ Náčelník ohrnul ret a nesouhlasně potřásl hlavou.

Chvíli o něčem přemýšlel, než položil další otázku. „A kde je tedy vůbec máš?“

„Daleko nejsou.“

„Uff! Snad jsi jim už nenastražil past? Tváříš se, jako bys je měl v

hrsti!“

„Potřebuji jen několik bojovníků, a jsou naši!“ prohlásil starý.

„Několik bojovníků?“ Šahko-matto se trochu zarazil. Ošíval se. „Bez nich to nejde?“

„Jak si to představuješ? Víš, o koho jde!“

„Takže je v hrsti nemáš! Moji bojovníci ti mají pomoci, aby ses jich zmocnil, bez nich by ti upláchli! A to přitom na mně chceš, abych ti přenechal právě ty, na kterých mi nejvíc záleží?“

„Beze mě ale nepolapíš vůbec nikoho!“

„Uff! A koho polapíš ty, nepůjdou-li s tebou muži Osagů? Taky nikoho! Žádáš ode mě mnoho – příliš – slev!“

Byli by se tahali ještě dál, ale Old Wabble pochopil, že by se tím ztrácel čas v neprospěch obou.

Odhodlal se tedy – jako nějaký koňský handlíř – podle přání Osagy něco slevit.

„Dobře,“ řekl, „abys věděl, že v tobě vidím přítele, přidám ti k těm třem ještě Vinnetoua. Ale Old Shatterhanda musím dostat sám – to je moje poslední slovo. Jestli na to nepřistoupíš, tak radši nechám všech pět utéct.“

Šahko-mattovi se to pořád ještě tak docela nezamlouvalo, pokusil se nabídnout za mě naopak tři bělochy, ale samozřejmě neuspěl. Nakonec si patrně řekl, lepší něco než nic, a protože si nechtěl nechat ujít Vinnetoua, přivolil:

„Šahko-matto tedy souhlasí. Old Shatterhand bude patřit Old Wabbleovi. Ale teď mi konečně už řekni, kde ty psy najdeme!“

Handlíři se dohodli, mohla začít honba.

Old Wabble se rozpovídal o událostech na Fennerově farmě, samozřejmě náležitě přibarvené – prý od počátku myslel na to, jak a kdy se nám nejlíp dostat na kobytku.

„Dozvěděl jsem se o nich všechno od kovbojů na farmě,“ holedbal se nakonec. „Vím, že mají namířeno nahoru do Colorada, kde se mají setkat s dalším lovcem... Chtějí si tam vyřídit nějaký starý účet...“

„Mají se setkat s dalším lovcem?“ řekl zvědavý Šahko-matto. „S kým? Znáš ho?“

„Říká se mu na savanách Old Surehand.“

Indián se znovu vzrušil:

„Uff! Old Surehand! Ten pes!“

„Ale! Copak vám udělal?“

„Připravil nás o koně! A vzal medicíny našich bojovníků! Ale od té doby se neodvážil ukázat – má strach!“

„Aby ses nemýlil! Byl také na Fennerově usedlosti, ovšem před několika dny, a protože táhl nahoru do Colorada, musel přes vaše loviště. Moc nahnáno tedy před vámi nemá!“

„Spojil se tedy se zlým duchem a ten ho udělal neviditelným. Anebo ze samého strachu putoval jen v noci! Ale počíháme si na něho, až potáhne zpátky! Musíme vědět, kudy se bude vracet! Pomůžeš nám to zjistit?“

„To si myslíš, že se s tebou scházím jen tak? Už jsem dávno tohle všechno promyslel. A začal jsem na věci pracovat – It’s clear!“

„Tak mluv!“

„Poslouchej dobře! Nevím sice přesně, kdy a jak vyrazili, ale jisté je, že se těch pět na Fennerově farmě nezdrželo ani o hodinu déle, než bylo nutné. Nemohou ztrácet čas, když chtějí stihnout Old Surehanda. Protože podle mě určitě pojedou podél Republican Riveru, rozestavil jsem své lidi na několika místech jako hlídky – proto jsem tady taky sám.

Dal jsem jim jasné pokyny, aby sledovali ty naše ptáčky a pak nám sem podali zprávu, kam jeli nebo kde zůstanou na noc...“

Old Wabble se nadechl a díval se sebevědomě na Indiána, Sedm medvědů zamumlal:

„Pokračuj! Zařídil jsi to velice moudře...“

Oba byli spokojeni – a my také. Vypálili jsme starému kovbojovi rybník právě tím, že jsme nešli podél toku řeky, ale přeťali ve zkratce její mohutný oblouk. Zřejmě jsme se tak vyhnuli všem hlídkám: Old Wabbleovi kumpáni nás vyhlížíjí a čekají bezpochyby ještě teď.

Gentlemaní budou jaksepatří překvapeni!

„Ještě že to uznáváš,“ přikývl king of the cowboys opět tak sebejistě.

„Je to zařízeno tak chytře, že nic chytřejšího se nedalo udělat. A teď snad rozumíš, proč potřebuju tvé muže, tvé bojovníky...“

„Ano, ano,“ zamumlal Osaga, „hned se vydám na cestu, abych je přivedl.“

„Máš je daleko?“

V Old Wabbleově hlase zazněl starostlivý tón.

„Dal jsem rozkaz, aby se shromáždili při Vara-tu, Dešťové vodě.“

„Vara-tu? Co je to za místo?“

„Neznáš je? Nedivím se. Leží úplně stranou všech cest, kudy chodívají bílí lovci, při bizoní stezce. To je dokonalý úkryt pro mé bojovníky.“

„It's clear! A jak je to odtud daleko?“

„Můj kuň si odpočinul a je to běžec, jakého hned tak nenajdeš. Když vyrazíme hned teď, budu u svých bojovníků za svítání. Po poledni mě zde zase uvidíš – i s nimi.“

„Mhm. Kolik jich přivedeš?“

„Dvacet bude víc než dost.“

„Kolik?“ Old Wabble to vykřikl velmi zklamaně. „Prosím tě – dvacet! Copak nevíš, že Old Shatterhand má, jak říkáš, zázračnou pušku? Vystřelí ti z ní dvacetkrát za sebou, to samo vydá za několik bojovníků!“

„Kdybych ji tak měl já!“ uklouzlo osażskému náčelníku.

„Co by ti byla platná? Já ji držel ve vlastních rukách... a nepřišel jsem ani na to, jak se s ní zachází! Nemá ani kohoutek, ani spoušť, záhada, povídám. To není jen tak!“

„Uff! Tys ji měl v rukách? On ti ji půjčil?“

Old Wabble se zašklebil:

„To určitě! Vzal jsem mu ji, docela jednoduše jsem mu ji šlohl! Jenže se u mě dlouho neohřála. Zounds! Kdyby nebylo toho pitomce generála... Ale to je taky dloužek, který si ještě vyřídím! Jsem už stará rachotina, ale pamatuju si! Moc dobře si některé věci pamatuju...“

Náčelník Osagů poslouchal s otevřenými ústy. Starý kovboj si najednou uvědomil, že na sebe prozradil víc, než měl, mávl rukou a změnil téma:

„Teď máme jiné starosti! Šahko-matto řekl, že přivede dvacet bojovníků. Ale to je málo, to nestačí. Aspoň padesát!“

Starý patrně Osagu dost nepochopil. Šahko-matto řekl dvacet bezpochyby jen proto, aby se nezdálo, že má z těch věhlasných nepřátel strach. Teď už byl samá ochota.

„Old Wabble ví, co mluví. Potřebuje-li padesát mužů, přivedu je.“

„Pojede Šahko-matto hned?“

„Ano.“

„Mám počkat, nebo by bylo lepší, abych jel s tebou?“

„Můžeš zůstat zde. Přijdou přece tvé hlídky.“

„Dobře. Připravím je zatím na další úkoly.“

„Rozdělej si oheň, aby tě snáz našli...“

„... a abych na sebe upozornil, ne? Děkuji nechci. Neznáš Old Shatterhanda a Vinnetoua. Všimnou si kouře, a než se naděješ, máš je za zády! A já bych zrovna teď byl moc nerad, kdybych se s nimi potkal – ačkoliv... ačko... liv...“

To poslední slůvko už jen zasípěl, jak se jeho hlasivky zachvívaly pod silným stiskem toho, o němž právě mluvil. Vinnetou vystihl přesně okamžik, kdy pozornost obou byla dokonale rozptýlena a kdy už jsme se také dozvěděli všechno, co jsme se dozvědět mohli. Vymrštil se jako jaguár a ve vteřině držel Old Wabbleův krk jako v železných kleštích. Šahko-matto, který se v tom okamžiku chystal už skočit do sedla, upozorněn hlukem, pootočil hlavu. Rozevřel doširoka oči – a pak se poroučel k zemi i on. Moje pěst zapracovala jen o zlomek vteřiny po Vinnetouově útoku. Apačský náčelník se skláněl nad kovbojem a spoutával mu ruce. Byl hotov v několika okamžicích.

„Uff!“ řekl spokojeně. „Můj bratr Old Shatterhand pochopil, co jsem zamýšlel. Teď musíme oba zajatce odvést, aby nás zde nenašly hlídky starého kovboje. Bílí bratři nám pomohou.“

Bílí bratři, Dick, Pitt i Treskow, byli samozřejmě navýsost překvapeni. Moc se nevyptávali, když jsme jim naznačili, že se odtud musíme co nejrychleji ztratit. Bez řečí naložili oba povedené chlapíky na koně a jen se spokojeně šklíbili, zejména kulat'oučký Dick. Pustili jsme se dál do prémie a našli si kotlinku porostlou hustým, vysokým křovím; tam se dokonce dal rozdělat oheň, aniž bychom se museli strachovat, že ho někdo už z dálky uvidí.

Zajatci přicházeli pomalu k vědomí, ale mlčeli celou cestu, nevěděli ještě, komu vlastně padli do rukou. Až teď, když plameny vyskočily nad hranickou, nás zřejmě poznali. Šahko-matto stáhl obočí, mlčel však dál, zato Old Wabble si ulevoval ve svém bezbřehém vzteku a nenávisti.

„Hell and damnation!“ skřípěl zuby a vrhal po nás zuřivé pohledy.

„Tak zas bude kázání! Zase se budou zachraňovat zbloudilé ovečky!

Dokonce dvě! Už teď se mi z toho obrací žaludek! A co ty provazy? Proč

jste nás svázali? Nebo vám přišlo líto toho žhavého uhlí, co jste mi chtěl nasypat na hlavu, sir?“

Nechal jsem chlapa mluvit a taky Vinnetou se choval, jako by nikdo kolem neřekl ani slůvko. Zato Dick Hammerdull všecek zbrunátněl v tom svém kulat'oučkém obličejí a nevydržel Old Wabbleův slovní výlev nechat bez odpovědi.

„Držte zobák, sir!“ vyjel si zostra. „Pěkné ovečky, jen co je pravda! Takhle hadi kdybyste řekl! A co hadi! I ti připravují o život jenom z hladu! Kdežto vy...“ rozčileně mával zaťatými pěstmi. „Zasluhoval byste nasypat na hlavu – ne trochu žhavého uhlí, ale celé tohle ohniště! Přinejmenším! Mám na to tisíc chutí!“

„Co by tomu řekl útlocitný, zbožný Old Shatterhand?“ ušklíbl se starý. „A vůbec! Jakým právem jste nás spoutali? Jak to, že s námi zacházíte jako s nepřáteli?“

„Mlčíš!“ Dick Hammerdull zadupal. „Tomu říkám drzost! Aby ti bylo jasno, kamaráde, Mr Vinnetou a Mr Shatterhand si vás v lese vyposlechli do posledního slova. Takže víme všichni moc dobře, co jste měli za lubem. Stačí?“

Old Wabble blýskl očima a stáhl hlavu mezi ramena. Uvědomil si, že jestli jsem mu prominul včerejší útok, dnes už odpouštět nebudu – koneckonců se chystal na všechny, jak zde byli při ohni, o trestu tedy měli právo spolurozhodovat tentokrát i oni. A přece jenom mu došlo, že bude líp, když aspoň ztichne a nebude proti sobě zbytečně popuzovat.

Já jsem teď ovšem přemýšlel o něčem jiném. Bylo třeba upozornit Fennera na hrozící nebezpečí. Dva hlavní darebáky jsme sice měli v poutech mezi sebou, ale nebylo vyloučeno, že se o něco pokusí Old Wabbleovi kumpáni samostatně. Ostatně v takových pustinách člověk nikdy nemůže být dost opatrný. Jenomže koho poslat, aby varoval? Treskow byl nezkušený, ale ani Hammerdull a Holbers, jinak dobří zálesáci, se mi pro ten úkol nezdáli; příliš snadno by se mohli dát zlákat něčím vedlejším nebo ukvapeně provést něco na vlastní pěst. Jinak řečeno – musel jsem se k Fennerovi vypravit buď já, nebo Vinnetou. A přitom nechat mlčenlivého apačského náčelníka s tou různorodou společností zde se mi také nijak zvlášť nezamlouvalo. Ostatně Vinnetou uvažoval přesně jako já. Uvědomil jsem si to, když jsem si všiml, jak si pečlivě prohlíží

Šahko-mattova koně. Dokonce se zvedl, prohlédl brašny při sedle a vyprázdnil je až do dna. Pak vzal kus masa, nacpal je do jedné z brašen, přehodil si svou pušku se stříbrnými hřeby přes rameno a obrátil se na mě s otázkou:

„Co říká můj bratr Old Shatterhand Osagovu hřebci?“

„Má pěkné nohy, jako antilopa, dobře klenutou hrud', asi to bude opravdu výtečný běžec.“

„Ilči by si měl před jízdou do Colorada odpočinout.“

Bylo mi už jasné, kam míří.

„Určitě! Budeme ho opatrovat po celou dobu, než se Vinnetou vrátí,“ řekl jsem.

„Uff! Můj bratr Šárlí uhádl, že chci odjet?“

„Předpokládám to. K Fennerovi na farmu. Opravdu by měl dostat výstrahu.“

„Vinnetou to zařídí. Zítra před západem slunce bude náčelník Apačů zpět. Howgh!“

Pokynul rukou na pozdrav, vyšvihl se koni na hřbet a zmizel. Tohle byl jeho pravý způsob – dohodnout se a okamžitě jednat. Já jsem to nepovažoval za nic mimořádného, byl jsem na to zvyklý, ale naši druzi měli oči navrch hlavy. Musel jsem jim smysl toho nenadálého a pro ně stěžejí pochopitelného Vinnetouova odjezdu přece jen podrobněji vysvětlit. Teprve potom se uklidnili a oddychli si, že je všechno v pořádku.

Noc, která přišla, uplynula v míru a pokoji. I mně, který jsem si vzal ranní hlídku (tyhle hodiny bývají v prérii a mezi Indiány nejčastěji hodinami přepadů), uplynula bez jakékoliv rušivé příhody. Procházel jsem se poklidně celou tu dobu kolem křovin a uvažoval, co podnikneme se zajatci.

Sáhnout na život jsem jim nechtěl, i když podle zákonů savany jsme na to měli plné právo. Jenže jak je tedy potrestat, abychom si byli jisti, že se nám nepomstí, že si na nás nevymyslí něco jiného? Lámal jsem si s tím hlavu, ale na nic kloudného jsem nepřišel, a nakonec jsem se sám u sebe rozhodl, že počkám na Vinnetoua. Snad on bude mít nějaký návrh.

A začal jsem raději uvažovat o jiných věcech; místo, o němž mluvil Šahko-matto, tu Dešťovou vodu, jsem znal, a ještě líp je znal Vinnetou, který mě tam poprvé zavedl. Tím krajem, vždycky skoro stejnou cestou,

táhla početná bizoní stáda, na podzim dolů na jih, zjara zas nahoru na sever. Vydupala zde skutečně hotové cesty, udusané, slehlé, po celý rok dobře viditelné. I naše nynější stanoviště bylo blízko takové bizoní cesty, a dokonce přímo od Vara-tu nebylo příliš vzdáleno; usuzoval jsem z toho, že Vinnetou si chce shromaždiště Osagů – aspoň z dálky – prohlédnout. Proto nás sem zavedl.

Uplynula noc, rozsvítil se den, a stále byl všude kolem božský klid.

Naši druzi si přispali, nebylo kam spěchat, nebylo ani co dělat. Měl jsem je k tomu, aby odpočívali i přes den, protože jsem čekal, že příští dny budou hodně náročné a namáhavé, a možná, že se hned tak dosyta nevyspíme. Ostatně já jsem se i při tom klidu vůbec nenudil, uprostřed volné přírody nikdy nevím, co je to dlouhá chvíle. Pozoroval jsem drobný hmyz, kochal se barvitou, i když jednotvárnou krásou savany, naslouchal hlasům hmyzu i ptáků – a čas ubíhal docela příjemně, že jsem na chvíli skoro zapomněl, kde jsem a proč tu jsem. Tak volně a nespoutané jsem se cítil...

Vinnetou se vrátil kvečer. Byl na cestě dvanáct hodin, přesto však nevypadal nijak unaveně, to byl celý on. Dokázal přemáhat únavu dva i tři dny, pak mu stačilo několik hodin odpočinku, a byl znovu svěží a ke všemu připraven. Projevovala se v tom osobnost člověka blízkého přírodě, který se vždycky přizpůsobuje snáze a pružněji nečekaným, i těm nejtvrdějším podmínkám. Ostatně ani Osagův hřebec nebyl nijak zmožen, bylo to skutečně zvíře ušlechtilého chovu, rozhodl jsem se, že navrhnou Vinnetouovi, abychom si jej nechali pro někoho z našich přátel. Dick Hammerdull měl sice kobyliku strašlivě ohyzdnou napohled, ale vytrvalou v běhu a odolnou vůči námaze, ten lepšího koně nepotřeboval a svého by bezpochyby ani nikomu nedal. Ale zato Pitt Holbers i Treskow neměli nijak skvělá zvířata a mohla přijít chvíle, kdy právě na koních bude záviset všechno. A pro ten případ, myslel jsem si, by bylo dobré mít lepšího běžce, vytrvalejšího. Nehledě ani na to, že náčelníka Osagů jsme přece museli nějak citelněji ztrestat.

Ještě než řekl jediné slovo, vytušil jsem z Vinnetouova pohledu, že jeho výprava skončila zdarem. Nečekal jsem ovšem od něho žádné dlouhé řeči, to Dick Hammerdull, Treskow a Pitt Holbers se doslova třásli na Apačovo vypravování – čekali bezpochyby, že zpovykládá všechno jaksepatří zeširoka. Sami si ovšem netroufali začít s otázkami. A jak jsem

Vinnetoua znal, bylo mi naprosto jasné, že spíš než o cestě na farmu bude mluvit o osažském tábořišti. Nemýlil jsem se.

„Můj bratr Old Shatterhand si odpočinul? Mohli bychom se v tom případě ihned vydat k Vara-tu...“

„Ovšem!“ přitakal jsem bez rozmýšlení.

„Zajatce vezmeme až k hranicím Colorada. Ale musíme vědět přesně, co se děje za námi, co podnikají Osagové. Můj bratr to zjistí.“

Opět jsem přikývl:

„Vinnetou tedy pojedete s našimi přáteli? Kdy?“

„Počkáme, až se náčelníkův kůň nasytí. Má hlad.“

„A potřebuje chvíli odpočinku,“ poznamenal jsem. „Nechce však Vinnetou počkat až do rána? Nespál, je také unaven...“

Zavrtěl na to jen lehce hlavou:

„Náčelník Apačů si najde čas k spánku, až přijde vhodná chvíle. Old Shatterhand zná svého bratra. Ví, že tomu je tak vždycky.“

„Dobře. A kde a kdy se tedy sejdeme?“

„Zná můj bratr Old Shatterhand skalní dutinu v útvaru, který se jmenuje v řeči Dakotů Kih-pe-ta-kí, Stará baba?“

„Znám. Celý ten skalní útvar vypadá jako sedící stařena.“

„Tam bude Vinnetou čekat. Budeme u skály dřív než Old Shatterhand, protože on a Dick Hammerdull ztratí čas pozorováním Osagů. A pojedou objížděkou.“

„Dick Hammerdull?“ Tentokrát překvapil Vinnetou i mě, o baculatém zálesáku ani nemluvě. „Myslel jsem, že pojedou jen sám...“

Vinnetou potřásl lehce hlavou.

„Můj rudý bratr je přesvědčen, že budu potřebovat pomocníka?“

„Ano, ale ne kvůli Osagům. Těch by se Old Shatterhand nebál, ani kdyby jich bylo o desetkrát deset víc. Ale aby mohl jít bez starostí na výzvědy, potřebuje někoho, kdo by mu ohlídal koně. Nemám pravdu?“

„Mhm,“ přisvědčil jsem s úsměvem. „Tak o koně má Vinnetou starost, o Hatátitlu...“

Také náčelník Apačů se usmíval, pochopil mou narážku právě tak, jako jsem já pochopil jeho péči. Nečekaně rychle se obrátil k náčelníkovi Osagů.

„Šahko-matto mi teď odpoví na moje otázky,“ řekl.

„Chtěl přepadnout čtyři farmy, kde žijí bílí osadníci?“

Sedm medvědů mlčel jako zařezaný. Neodpověděl, ani když Vinnetou otázku opakoval, už důraznějším hlasem.

„Šahko-matto ztratil samým strachem řeč! Stačilo, aby uviděl náčelníka Apačů, a jeho ústa nejsou schopna vyslovit jedinou větu!“
Zaúčinkovalo to. Šahko-matto sebou zlostně trhl a zhurta se osopil na apačského náčelníka:

„Jsem nejvyšší náčelník Osagů a zabil jsem téměř rukama sedm medvědů. Kdo má uši, tomu to řekne už moje jméno! Nebál jsem se medvědů, jak bych tedy mohl mít strach před kojotem, který patří k zbabělcům kmene Pimů?“

Zlá urážka tedy padla, ale Vinnetou přešel Osagova slova zcela klidně a pokračoval:

„Šahko-matto tedy přiznává, že chtěl přepadnout farmy?“

„Nic nepřiznávám!“ zařval Sedm medvědů. „To je vymyšleno! To je lež!“

Apač zavrtěl krátce, ale rozhodně hlavou.

„Není. Víme, že to je pravda,“ řekl. „Vždyť jsi nám to sám už jednou řekl, když ses vrátil z lovu. Ale nevěděl jsi, že jsme skryti v křovině za stromem s kopím. Náčelník Osagů je tam umístil, aby hlásalo, jaký je hlupák?“

„Ty mi říkáš hlupák?“

„A jak mám říkat velkému náčelníkovi, který označí svou skrýš, aby si jí všiml každý, kdo jede kolem? Měli bychom ti poděkovat, žes nám usnadnil práci! Nemusíš se ani přiznávat, víme tak jako tak všechno. A lidé na farmách jsou už varováni, z vašeho plánu nebude nic. Vědí všechno, i to, že Old Wabble se vám propůjčil jako špeh! Kdyby se tam ještě objevil, pověsí ho na nejbližší větvi!“

Sedm medvědů mlčel, mračil se, hryzal si rty. Zato Old Wabble po posledních Vinnetouových slovech vybuchl:

„Já že jsem špeh? To je bohapustá lež! To Vinnetouovi nedaruju! A co – on sám je ten největší podlec, jaký se kdy v těchhle loukách projížděl! Naplivat mu do obličeje!“

To už i ve mně kypěla krev. Musel jsem se ovládat ze všech sil, abych nevybuchl. Kývl jsem na Pitta Holberse:

„Pitte – přitáhněte mu trochu řemeny! Snad ho to přivede k rozumu! A nepovolte, dokud nezačne škemrat!“

Pitt Holbers se hrnul k starému, ale zasáhl Vinnetou.

„Starý kovboj nemůže Vinnetoua urazit,“ řekl. „Přes jeho vlasy přešlo už příliš mnoho jar a on neví, co mluví. Brzy se nad ním zavře hrob a Vinnetou si nepřeje, aby se působila trýzeň člověku nad hrobem.“

Old Wabble vyprskl pohrdavým smíchem: „Tak to mě teda podržte!

Teď ještě Indián mi tady bude kázat jako misionář! A kdyby to bylo co platné. Gentlemen, vždyť vám to pořád říkám, nezáleží mi na ničem. Život je nic, smrt je nic, nezajímá mě ani to, ani ono. Přišel jsem na svět a nikdo se mě před tím neptal, co tomu říkám, a zdechnu, a taky se mě nikdo nebude ptát, jestli chci, nebo ne, ke všem čertům, kašlu na všechno, už to říkám asi popadesáté! A vaše kázání o spáse na onom světě, to je jen švindl, to si vymysleli vychytrali flandáci na děti a svíčkové báby. Vlezte mi na záda, slyšíte?!“

Ba věru, že jsme slyšeli... a abych řekl pravdu, šel nám z toho všem mráz po zádech. Viděl jsem, že Vinnetou s povzdechem odvrátil hlavu, Dick Hammerdull se podíval po Pittu Holbersovi, jako by od něho chtěl mít potvrzeno, že se nepřeslechl, a Treskow cosi zmateně zamumlal. Nechtělo se mi tu trapnou chvíli dál prodlužovat, snad opravdu bylo lépe nechat starého být a myslet na to, co nás čeká; na Osagy u Vara-tu, na cestu ke Coloradu...

Když jsme se s Dickem Hammerdullem vydali na cestu, schylovalo se slunko pomalu k obzoru. Po půl hodině skutečně padla tma, sluneční kotouč zmizel za horizontem, paprsky náhle zeslábly a všechno kolem přikryla černá příkrývka. Neviděli jsme si na špičku nosu, tyhle první temnoty jsou černější než pravá noc, protože hvězdy ještě nesvítí a oči tmě neuvykly. Městský člověk by asi v té chvíli slezl s koně a počkal, až vypluje měsíc nebo až se rozzáří hvězdy, aby si někde nepolámal údy. Ale my jsme se hnali prérií dál, ani jsme nezvolnili tempo. Viděli jsme, že prerie je zde volná a rovná jako deska u stolu, a pak, spoléhali jsme se na bystré smysly našich zvířat. Vnímala dokonale každou překážku; v jedné chvíli se koně dokonce vyhnuli velkým obloukem smečce psounů. Tahle zvířata žijí v početných skupinách a dovedou v okolí svých doupat rozrýt půdu tak, že jezdec by si zde při neopatrné jízdě zlomil snadno vaz, a raději

se jim tedy vyhýbá. Naši koníci tedy moudře odbočili, na chvíli dokonce mimoděk zvolnili, ale pak jsme zas podle úderů kopyt poznali, že přidávají. Opustili jsme už savanu, údery do země dostávaly jasnější zvuk, protože tady už pod námi nebyla tráva, ale suchá, holá, chudá půda, daleko méně úrodná než pásy tam na východě.

Posléze jsme se ve tmě trochu rozkoukali, ale stejně nebylo, podle čeho bychom sledovali směr. Nikde ani stromek, nikde žádný nápadný skalní útvar – ostatně ten mohl být ve tmě nebezpečnější než co jiného. A tak jsme se dál svěřovali přirozenému pudu koní, onomu tajemnému vnitřnímu kompasu, který vede bezpečně ptáka odněkud ze severních krajin až na rovník, stejně tak jako v našem případě koně neprůzornou noční krajinou. Dick Hammerdull se cele spoléhal na mě. Několikrát se mě ptal, držíme-li se správné cesty, a já jsem mu musel se smíchem odpovědět, že tady žádné cesty nejsou – a právě proto vlastně nemůžeme zabloudit.

„Jen bychom se neměli hnát tak šíleně, Mr Shatterhande,“ obával se.

„Jestli teď sletím a zlomím si krk – kdepak seženu druhý, když zde široko daleko není shop? A krom toho bych se rád ještě jednou sešel se starým Pittem! Nebo máme tak strašně naspěch?“

„To se rozumí, že máme! Ještě před východem slunce musíme dorazit do Vara-tu! Přijíždí se tam totiž nížinou, a kdyby Osagové byli opatrní a chytří, mohli by si nás všimnout!“

„Jestli si nás všimnou, nebo ne, to je mi putna, sir, ale hlavně, abychom nejeli zbytečně. Co říkáš, Pitte, ty tyčko hubená...“

Rozesmál jsem se a udivený Dick vzápětí pochopil; byl tak uvyklý obracet se po každé páté větě na svého nerozlučného přítele a druha, že si ani neuvědomil, že tentokrát s námi nejede.

Na obloze pomalu vyskakovaly hvězdičky, jedna, druhá, desátá, zanedlouho jimi byla nebeská klenba přímo poseta. Koně zvolnili, půda se totiž začala vlnit, co chvíli jsme sjížděli do úvalů a menších prohlubní anebo se šplhali do vyvýšenin a pahrbků. Koně oddychovali námahou, ale vytrvávali, drželi se statečně oba. U Hatátitly mě to nepřekvapovalo, a Dickův koník se asi nechtěl dát zahanbit.

K půlnoci hvězdy začaly zase mizet. Nebe se zatáhlo těžkými mračny, vzduch ztěžkl a schylovalo se k pořádné bouři.

„Tak to nám chybělo,“ zahudroval Dick Hammerdull. „Tma před námi,

tma za námi, všude jako v pytli... Což abychom slezli s koní?“

„Proč?“

„Co to znamená Vara-tu? Dešťová voda, že?“

„Ano.“

„No tak! Proč se máme pekelcovat po čertech d'áblech, když si můžeme sednout na zadky a dešťová voda se k nám dostaví sama od sebe? Bude jí, až nám to poleze krkem!“

Neviděl jsem na vtipálka, ale slyšel jsem, jak se svým žertům pobaveně chichotá.

„Ale jděte, Dicku! Nechte si ty vtipy na jindy! Ale abyste věděl, já jsem náhodou docela rád, že trochu sprchne.“

„Don't say! Nepovídejte! To nechápu!“

„Nám to hraje do noty – to nechápete? Bouřka, déšť – vždyť nám to umožní, abychom se nepozorovaně přiblížili k Osagům! Líp, než kdyby svítily hvězdy!“

„Takhle to myslíte! Vlastně máte pravdu... Kdy tam budeme, sir?“

„Půjde-li to dobře, za půl hodiny. Máme před sebou tak tři kilometry. Odhadem.“

„Well! Jen abychom v té egyptské tmě nakonec celý slavný tábor Osagů neminuli!“

„To můžete být bez starosti, Dicku. Vyznám se tady dobře“

Řekl jsem to sebejistě a v duchu jsem už netrpělivě čekal, kdy se dostaneme k dlouhé, široké úžlabině, poslední před místem, kde se usadili Osagové. Kdybychom k ní nepřijeli, znamenalo by to, že jsme přece jen někde odbočili od správného směru – a potom sbohem, všechny plány! Už jsem začínal pochybovat, když jsem ucítil, že Hatátitlá prudce zkracuje krok. Půda se začala svažovat, koně ucítili pod nohama ostrý sráz. Seskočili jsme na zem, vzali zvířata za uzdu a spouštěli se opatrně, krok za krokem dolů. Při dnu svahu jsme se přehoupli přes menší plošinku v podobě vejčité výdutě a pak jsme se po druhé straně škrábali zas vzhůru. Oblohu rozčísil blesk, zadunělo to a vzápětí začaly cedit proudy deště.

„Tak! A ještě tak pět minut jízdy po rovině, a jsme u Vara-tu,“ řekl jsem spokojeně.

„Už toho mám plné zuby, sir!“ řekl zadýchaný Dick Hammerdull. „To bylo pořádné údolíčko. Neměli jsme tam vlastně nechat koně?“

„Kdyby nebyla ta nepohoda, tak jsme to dokonce museli udělat,“ řekl jsem. „Jenže to je výhoda, taková čina, vidíte! Jinak bych se zde musel vléct jen sám a pěšky. Ale opatrní být musíme, to se rozumí. Jeďme raději pomalu.“

Zmírnili jsme koním krok, říkali si o to ostatně sami. Přece jen je trochu děsila noční bouře, křižující se blesky a prudký, nepřestávající lijavec. Ve světle blesku jsem zahlédl asi pět set kroků před námi obrisy křovisek.

„Tam to bude,“ řekl jsem zadržuje koně. „Zůstaňte tady a vezměte si na starost pušky. Koně by si mohli lehnout.“

„A znamení? Domluvíme si něco? Abyste mne potom našel, sir!“ ozval se starostlivě.

„Když jsem v té egyptské tmě našel Vara-tu, tak vás snad najdu taky. Tělo na to máte,“ řekl jsem, a kulatoučkový Dick Hammerdull se málem urazil.

„Špatný vtip, špatný vtip,“ zamručel tak hlasitě, že jsem mu honem honem musel položit dlaň na ústa.

Přede mnou byl teď pás křovinatého porostu, který obepínal oválnou, mísovitou úžlabinku, dlouhou asi tak padesát metrů, jejíž dno tvořil holý pruh země rozryté do spousty jamek a prohlubinek, připomínajících otisky velkých škeblí. Ty otisky byly stopami jedné velké zvířecí vášně: bizoni se velice rádi válejí v blátě, přímo se jím obalují, ale ne snad jen pro rozkoš, nýbrž hlavně proto, že se jim pak na hřbetě zachytí silná vrstva bláta, která je chrání před útoky bodavého hmyzu. Takže to bylo něco jako bizoní lázně, byl bych to tak nazval spíš než Vara-tu, ačkoliv dešťová voda se právě v tomto přirozeném bazénku dobře udržovala.

Hned u první skupiny keřů jsem zjistil, že nedaleko ode mě, po pravé straně, se pohybuje nějaký kůň. Měl jsem vždycky zásadu, že při výzvědné výpravě se má člověk pokaždé snažit zvědět o nepříteli co možná nejvíc – například i o jeho koních. Dal jsem se tedy okamžitě do práce. Po své pravici jsem jich objevil hned celý houfec. Popásali se zde a ožírali křoviny, ovšem jen v nejbližším dosahu, protože jim přední nohy svázali a oni tedy velkou volnost pohybu neměli. Jen ten jeden kůň stál jaksi stranou, a jak jsem dodatečně zjistil, byl připoután ke dvěma kolíkům zaraženým do země. Dál za křovím hořelo několik ohňů, teď, když už liják

přestával, zřejmě znova přiživených. V odlesku paprsků jsem si osamocené zvíře mohl dost dobře prohlédnout. Ke svému nemalému údivu jsem zjistil, že přede mnou stojí ušlechtilý černý hřebec se skvostnou hřívou, spletenou do malých culíků. Ale tohle přece není osažský zvyk, tuhle ozdobu dělají nainští Komančové! Překvapilo mě to, ale na dlouhé úvahy jsem teď neměl čas – ostatně důležité bylo především to, že celou skupinu koní vůbec nikdo nehlídal. Ti chlapíci se tady cítili docela bezpečně, jako ve vlastní vesnici.

Zběžná prohlídka mi stačila. Stáhl jsem se o několik kroků zpátky z dosahu hořících ohňů a vplížil se opatrně do houští, abych si všechno prohlédl důkladněji. Člověka často skutečnost překvapí a setká se s tím, co neočekával ani ve snu. Ale to, co já jsem teď uviděl, mi vzalo doslova dech. V záři čtyř ohňů tu postávalo i polehávalo asi dvě stě Osagů, zírajících jako u vytržení na šest bojovníků, kteří se chystali křepčit zvláštní obřadní tanec, kterému Osagové, jak jsem věděl, říkají bizoní tanec. Než jsem si stačil srovnat věci v hlavě, padla mi do oka postava Indiána, nezřetelně se rýsující u jednoho ze stromů. Držel se velice vzpříma, hrdě, jeho tvář byla napůl ve stínu, ale tolik jsem poznal, že není válečně pomalovaná. Posunul jsem se blíž a zášleh plamene, který ozářil zajatce do této chvíle neznámého, mi dovolil rozeznat rysy jeho obličeje. Divže jsem hlasitě nevykřikl! Ten muž – to přece nemohl být nikdo jiný než... než majitel onoho černosrstého koně!

Apanačka, mladý náčelník Naiinů!

Kde se tu ale vzal? Co ho přivedlo do Kansasu? A jak se dostal do rukou Osagům, těm starým a zavilým nepřátelům Naiinů? To nevypadalo dobře pro mého sympatického přítele, tady šlo za daných okolností o krk! Uvědomil jsem si, že musím samozřejmě jednat ihned. Ano, teď by vlastně mohla být jediná příhodná chvíle, když Osagové jsou tak zakoukáni do bizoního tanečku, že nevidí neslyší!

Vysoukal jsem se z křoví a rychle zpět k Dick Hammerdullovi.

„Příteli, pojd'te se mnou. Ale rychle, rychle, je strašně naspěch!“

Dick Hammerdull z toho byl, pochopitelně, ještě vyjevenější než já.

„Co se děje, sir? Chcete se ztratit? Tak nahonem?“

„Osagové mají zajatce, Dicku, mého dobrého známého. Musíme mu pomoci!“

„Goodheaven! Dobré nebe! A kdo to je? Znáš ho taky?“

„Až potom, až potom, příteli. Teď musíme jednat.“

Hatátitlá se na můj pokyn už zvedl a já si ho odváděl za uzdu do houští.

Dick se už dál na nic nevyptával a valil se se svou kobyolkou za mnou.

Odváděl jsem ho obloukem tak, že jsme se ocitli v zádech zajatého naiinského náčelníka.

„Zůstaňte tady,“ šeptl jsem naléhavě. „Jsem ve vteřině zase nazpět.“

Teď bylo třeba přivést co nejrychleji Apanačkova černosrstého krasavce. Ještě že nehlídají koně! Jen aby mě nakonec neprozradil naiinský kuň, aby se nakonec nevzpouzel, až ho budu odvádět!

V první chvíli se zdálo, že mé obavy jsou oprávněné. Jevil nepokoj, sotva jsem ho uvolnil od kolíku, nedůvěřivě přede mnou ustupoval a přešlapoval. Začal jsem ho tedy tiše konejšil, sáhl jsem mu na hřívu a lehce ho polaskal. „Eta kavah, eta kavah, pojd', miláčku, koníčku, pojd',“ šeptal jsem a hladil ho něžně tak dlouho, až jsem pocítil, že se lehce zachvívá, jak poznává známá lichotivá slůvka. Uklidňoval se každou vteřinou, a když jsem ho vzal za uzdu, dal se odvést už docela klidně.

Byl jsem až u Dicka Hammerdulla, když se znovu otevřela obloha a mračna pročísl žlutozelený klykyně blesku. Zahřmělo a déšť znovu spustil naplno – blížilo se pěkné boží dopuštění! Půjde-li to tak dál, lekal jsem se, obřad neobřad, bizoní tanec skončí – a bude rázem po možnosti vysvobodit zajatého Apanačku.

„Podržte mi toho koně,“ řekl jsem rychle, „to je pro zajatce, doufám, že ho za chvíli přivedu. Připravte se!“

„Well, jenom mi tam u těch pánů neuvízněte sám!“

Prásk! Prásk!

Zase se ostře zablesklo a zaburácel hrom. Ležel jsem už v křovině a posunoval se opatrně, ale co možno rychle k stromu, u něhož byl naiinský náčelník připoután. Bizoní tanec zatím, zaplaťpánbůh, pokračoval a Indiáni pro nic jiného oči neměli; natřásali se v jednotvárném rytmu, tleskali do dlaní a povzbuzovali tančící šestici: „Pe – teh, pe – teh! Bi – zon, bi – zon!“ Pokřikovali dokonce tak hlasitě, že v šumění deště by asi ani nezaslechli nějaký ten menší šramot, který jsem snad mohl způsobit. Konečně jsem se dostal až k zajatci. Pohledem jsem se znovu přesvědčil o tom, že Apanačky si nikdo nevšímá, všechna pozornost byla

soustředěna na tanec, dokonce i sám Apanačka jej sledoval, jako by neměl jiné starosti. Dotkl jsem se lehce jeho nohy.

„Go okš!“ šeptl jsem. „Dej pozor!“

Neznatelně se zachvěl, ale ovládl se a sklonil hlavu. Bezděky jsem si připomněl, že jsem něco podobného už jednou zažil: tenkrát, když jsem jako mladý, nepříliš zkušený westman stál kdysi za Vinnetouem a jeho otcem Inču-čunou – právě tak jako teď za Apanačkou. Oni byli tehdy v moci Kiowů, on je nyní v moci Osagů. Oni pochopili můj záměr hned a chytře, Apanačka... byl jsem přesvědčen, že si bude počínat stejně. A taky jsem se nezmýlil. Byl přivázán ke kmeni stromu natřikrát; za nohy, za ruce a kolem krku. Na nohách a na rukách jsem přeřezal řemeny v podřepu, ale k třetímu poutu jsem musel vstát. To bylo to nejobtížnější, co mě čekalo. Naštěstí mi pomohla náhoda nebo, po pravdě a přesněji řečeno neohrabanost jednoho z tanečnicků, toho, který představoval při obřadu bizona. V divokém tanečním nadšení si nevšiml, že se přiblížil až k okraji velké prohlubně, kterou déšť skoro celou naplnil vodou. Na kluzkém okraji ujela rozparádnému tanečnickovi noha, najednou rozhodil mocně rukama, a než se kdo nadál, ležel jak široký tak dlouhý v louži, obalen bahnem a blátem jak štědrovečerní kapr.

Všechno se dalo do smíchu, rituál nerituál, Osagové se popadali za břicha a náramně se bavili na účet tanečnicka. Teď jsem to mohl provést skoro bez rizika: vztyčil jsem se, přetřel jedním říznutím pouto a zase se vrhl bleskurychle k zemi.

„Pojď za mnou! Ale honem, pospěš si!“ zašeptal jsem naléhavě a zasunul se rychle zase zpátky do houštiny.

Apanačka zůstal chvíli stát bez hnutí u stromu – zřejmě obhlížel Osagy; ale když se ujistil, že se baví nehodou bizoního tanečnicka, že na svého zajatce pro tuto chvíli dokonale zapomněli, prudce se skrčil a zmizel za mnou mezi větvemi křoví. Hnal se mi v patách, slyšel jsem jeho dech, plazili jsme se teď bez ohledu na to, působíme-li hluk, či nikoli.

Bouře se opět rozburácela, blesk stíhal blesk, liják houstl, z nebe se jen cedilo, to všechno působilo rámus, v němž se zvuk nějaké té neopatrně přišlápnuté větvičky určitě ztratil. A krom toho jsme si tak jako tak museli přispíšit – za chvíli Osagové při té nepohodě tanec možná přeruší a pak zjistí, že jim upláchl zajatec, a začnou pátrat. Vyšvihával jsem se právě

Hatátitlovi do sedla, když se najednou ozval divoký řev. Dick našťěstí byl připraven a Apanačka, když uviděl svého koně, na nic se nevyptával a skočil rovnou hřebci na hřbet.

Pršelo, jen se lilo, déšť nám bil v prudkých poryvech do tváří, mohutné kapky bušily jako paličky na naši kůži, a tou záclonou řítící se vodní spousty bylo vidět sotva na pár kroků. Apanačka v tom ruchu i nepohodě dosud neměl ani potuchy o tom, kdo vlastně ho vyvedl z osažského zajetí, oba jsme se mu v té činěnici jevíli jako dva víceméně matné stíny, ženoucí se před ním jako o zlomkrk. Využil jsem chvíle, kdy jsem se dostal po bok Dickovi, a zašeptal jsem:

„Kdyby se na mě ptal, nechte si mé jméno pro sebe!“

„Mhm,“ přikývl kulaťoučký zálesák. „A koho jsme to vůbec Osagům vyfoukli?“

„Jednoho komančského náčelníka. Povím vám o něm později. Ale neprozradte se, že to víte.“

„Mám mu říct, že jedeme za Vinnetouem?“

„Ne, ne. Nic. O Apačovi ani slůvko.“

„Well, buďte bez starosti.“

Zamířili jsme rovnou na Kih-pe-ta-kí, ke skalnímu útvaru Stará baba, měli jsme ovšem před sebou čtyři hodiny vytrvalé, náročné jízdy. Nemělo smysl, abychom se zde déle zdržovali, náš nečekaný úlovek byl vzácnější nad všechno ostatní, a koneckonců jsme zjistili, jak silní jsou Osagové. Teď zde někde kolem nás kroužili na koních, když objevili, že vzácný zajatec se najednou někam vypařil, nicméně bylo krajně nepravděpodobné, že by objevili naše stopy. Ve tmě, v nepřestávajícím lijáku se nedalo vypátrat vůbec nic. A i ty blesky, které čas od času rozčísly oblohu, byly na prospěch spíš nám.

Lijavec trval dvě hodiny, možná o nějakou tu čtvrt hodinku déle. Ale když se konečně vypršelo, zůstala mračna viset nízko a jeli jsme dál v nevlídné polotmě. Popoháněl jsem Hatátitlu, abych se vyhnul přímému hovoru s Apanačkou; ten dohnal Dicka Hammerdulla a využil této první příležitosti k hovoru s neznámými vysvoboditeli. První otázka nemohla být jiná, než byla, a Dick ji zodpověděl přesně podle mého přání. „Player je to, obyčejný player.“

„Kdo je to player?“

„Ty nevíš? Tanečník v divadle! Jezdí po světě a vydělává si peníze tancováním před lidmi – dělá něco takového jako ti Osagové, co jsme je viděli.“

„Uff! Běloši jsou podivíni!“ Apanačka mluvil zábavnou míchanicí anglických, španělských a indiánských slov, ale této hatmatilce rozuměl každý zálesák. „Rudí mužové jsou hrdí, nikdy by netančili za peníze před cizími lidmi. Víš, jak se jmenuje?“

„Katapatamatafatagatalataratašá,“ houkl Dick jakoby nic.

„Uff, uff, uff! To mi budeš muset ještě mnohokrát opakovat, jinak si to jméno nezapamatuji,“ zhrozil se Apanačka. „A proč tvůj přítel nejede pohromadě s námi? Proč s námi ani nepromluví?“

„Copak nás slyší? Je hluchý jako pařez!“

„Skutečně?“ Apanačkův hlas byl pln soucitu. „Tvého přítele postihlo velké neštěstí. Nebudu mu moci ani poděkovat za jeho čin. Řekni, má ženu a děti?“

„Má dvanáct žen, to je totiž předpis pro každého playera. A co ses ještě ptal? Kolik má dětí? Ano, ano, má dvakrát dvacet dcer a synů – a ti všichni do jednoho jsou také hluší jako poleno.“

„Uff, uff, uff!“ Apanačka zřejmě jen valil oči údivem. „To mezi sebou mluví rukama?“

„Jak jinak?“

„Je-li tomu tak, jak říkáš, obdivuji tvého přítele. Ani kůň, ani vítr mu nemohou oznámit, že se blíží nebezpečí, a přece se odvažuje do prerie!“ Apanačkovi šla z těch sdělení hlava kolem, ale zároveň se mu na celé věci cosi nezdálo. Dick Hammerdull prostě plácal, co mu slina na jazyk přinesla, jemu to bylo, jak říkával, putna, a trochu to přehnal. Mělo se to ukázat dost brzy.

Liják slábl, Apanačka popoháněl koně, snažil se, aby mě dohnal. Já jsem ovšem Hatátitlu hnal taky vytrvale, počítal jsem totiž, že budeme u Kih-pe-ta-kí dřív než Vinnetou, a chtěl jsem využít náskoku k tomu, abych si trochu prohlédl okolí. Jeli jsme asi hodinu, když se před námi ozval jakýsi dusot. Aťsi jsem byl hluchý jako pařez, teď už jsem Dickovu hru hrát nemohl – ty zvuky mohla způsobit také nějaká zbloudilá hlídka Osagů nebo někdo z těch, kdo zajali Apanačku a snažili se nás sledovat. Zarazil jsem prudce koně a připravil si ve volné ruce svou henryovku, svou

opakovačku. Dick Hammerdull a Apanačka mě vzápětí dojeli.

„Co je, sir?“ podřekl se Dick Hammerdull, ale v témž okamžiku, aby se zachoval podle role, rozhodil v podivuhodném kruhu rukama, píchaje kolem sebe do vzduchu a naznačuje jakési otazníky.

Rozesmál jsem se tiše a položil si prst na ústa. Stáli jsme ve vysoké trávě, v jakémsi úvozu, a nahoře uháněl nějaký neznámý jezdec. Hlavu mezi ramena, tělo nakloněné vpřed, vracel se tam, odkud jsme přijeli. I v té tmě, bičované ještě posledními kapkami doznívajícího deště, dalo se rozeznat, že to jede osažský bojovník. Vracel se po bezúspěšné pátračce ke svým. Dick Hammerdull sebou pohnul a svými baculatými prsty už objímal pažbu.

„Toho snad nepustíme!“ zapištěl a já jsem měl taktak dost času strhnout mu rychlým pohybem ruky hlaveň a na znamení nesouhlasu prudce zavrtět hlavou.

Podíval se na mě a pokrčil rameny.

„Já vím!“ řekl. „Žádné zbytečné prolévání krve, vidíte?“

Osaga kolem nás přešuměl jako vítr. Pootočil jsem se v sedle a můj pohled se střetl s Apanačkovým. Teď už nebylo vyhnutí. Naiinský náčelník ještě zavadil očima o mou henryovku, potom o druhou pušku, o medvědobijku, a pak řekl tiše, zarmouceným hlasem:

„Old Shatterhand tedy jezdí po světě, aby tančil před cizími lovci? A ztratil dokonce sluch? Apanačkovi je líto, že ho postihlo takové neštěstí!“

Rozesmál jsem se a pootočil se po baculatém zálesáku: „To je vaše vina, Dicku! Udělat ze mě mrzáčka! Ale na Apanačku, jak vidíte, to stejně neplatilo! Představuji vám náčelníka Naiinů. A zdravím svého rudého bratra!“

Dick si uznale hvízdal, zato Apanačka zůstával vážný, když prve začal vtipkovat.

„Apanačka děkuje Manitouovi, že vrátil slavnému bílému lovcí tak rychle sluch. A hlavně že Apanačkovi dopřál, aby se zase s Old Shatterhandem setkal. Byl si jist, že neznámý lovec je Old Shatterhand, jakmile uviděl jeho dvě pušky.“

„To byl ode mne vtip!“ omlouval se naoko jaksi provinile Hammerdull. Apanačka potřásl hlavou.

„Náčelník Naiinů vděčí od této chvíle Old Shatterhandovi za život.“

Osagové by ho neušetřili muk a Apanačka jim to nezapomene. Avšak o tom teď mluvit nebude.“

„Správně,“ řekl jsem. „Teď vůbec není čas na hovory, máme před sebou ještě kus cesty. Můj bratr bude překvapen, s kým se ještě setká. Go on!“

Vyšlo právě slunce, když jsme před sebou uviděli nazelenalé obrysy Staré baby, Staré squaw. Kih-pe-ta-kí leží na západě Kansasu v pásu křídových skalních útvarů, jejichž podobu po léta utvářela dešťová voda. Mnoho z těch skalin nakonec podemlela, vyryla v nich hluboké, srázné propadliny, vytvořila mezi jejich stěnami postupem času malá jezírka i rozsáhlejší jezera. Na jiných místech kamenné pórovité stěny do sebe vsákly vodu a potom se na vlhké půdě najednou objevila bujná vegetace. Jestliže se takové vlhké místo propadlo proti okolní půdě, vytvořil se útvar nabízející lovcům prazvláštní pohled: tak nečekaně před ním vystupují koruny stromů, jejichž pně zapustily kořeny až v hloubce půdy pod úrovní ostatního okolí.

Kih-pe-ta-kí bylo podobné místo a právě skupina skal, mezi nimiž se ostře zelenalo stromová v propadlé půdě, mu dala svou podobou i pojmenování.

Dorazili jsme sem a nespatriili nikde ani nohu, ačkoliv jsme celou propadlinu několikrát důkladně probrousili sem a tam.

To nám dodalo klidu. Pohodlně jsme se rozložili, samozřejmě nejdřív uvázali koně u stromů a pak se stáhli mezi skaliska, čekajíce, kdy se objeví Vinnetou a ostatní. Nechtěl jsem se Apanačky hned vyptávat, jak se to stalo, že se dostal Osagům do rukou, ale povídavý Dick se zřejmě jen třásl na to, aby se od svého nového známého něco dozvěděl.

„Doslechl jsem se, že můj bratr je náčelníkem naiinských Komančů. Jakpak se mohlo stát, že ho Osagové lapili?“ vypálil na něj otázku, sotva jsme se posadili.

Apanačka se pousmál a dotkl se špičkami prstů svých uší.

„Neočekávané překvapení? Nebo podlehl v boji přesile?“

Apanačka opakoval své gesto. Dick si nevěděl rady. Pokrčil rameny a obrátil se jaksi rozmrzele na mne:

„Co je, Mr Shatterhande? Já tomu nerozumím. Zeptejte se ho vy, buďte tak laskav!“

„To by bylo zbytečné,“ řekl jsem.

„Proč?“

„Nechápete?“ usmál jsem se. „Ztratil sluch. Je hluchý jak pařez!“

Dick přimhouřil oči, pak roztáhl baculaté prstíky u obou rukou a tichounce se rozchichotal.

„Well! A nemá dvanáct squaw? A dvakrát dvacet dětí?“

„Všechno je možné!“

„Ale sir! Přece mi nebude mít ten vtip za zlé? Ostatně jsem se řídil do puntíku vašimi pokyny!“

„Tak docela do puntíku ne,“ upřesnil jsem. „Ale právě proto, že vám to nemá za zlé, odpověděl na vtip zase vtipem.“

„To rád slyším. Jenže teď už nejde o vtipy, vidíte, sir! Jak to, že zde ještě není Vinnetou?“

„Však se dočkáte,“ řekl jsem. Byl jsem rád, že zavedl řeč na toto téma, aspoň jsem ho mohl snáz na chvíli vystrnadit. „Nechcete se podívat nahoru na skálu, jestli už nepřijíždí?“

„With pleasure!“ potěšil se Dick. Přehodil si ručnici přes rameno a hned se odporoučel. Ještě se otočil a zavolal: „Až se objeví, dám znamení! Zakrákorám jako vrána!“

„Skvělé! S vámi je radost pracovat,“ pochválil jsem ho.

Apanačka ho sledoval pohledem, dokud nezmizel za skalním ostrohem, po němž se potom vysoukal nahoru na temeno vyvýšeniny; odtud byl slušný rozhled po prérii.

„Synové Osagů nejsou bojovníci,“ řekl. „Mají strach před zbraněmi a přepadávají jen bezbranné lidi.“

Ta slova ho měla v mých očích ospravedlnit. Předpokládal, že by ve mně mohly vzniknout pochyby o jeho statečnosti, když jsem ho našel v poutech.

„Můj bratr byl beze zbraně?“ řekl jsem.

„Ano. Měl jsem při sobě jen nůž, protože jsem nesměl mít při sobě žádnou zbraň. Byl jsem na výpravě k posvátným lomům.“

„Rozumím. Apanačka si potřeboval opatřit posvátnou hlínu.“

Přikývl.

„Rada starších rozhodla, abych se vydal na sever pro svatou vatkuan, červenou hlínu.“ (Na takovou výpravu ovšem Indián s sebou nesmí vzít

žádnou zbraň, ani pušku, ani tomahawk, ani luk a šípy, jen obyčejný nůž. A nesmí také cestou jíst žádné maso, jen kořínky, bylinky, lesní plody. O jeho bezpečnost je postaráno prastarým zvykovým právem – na poutníka pro svatou vatkuan nesmí nikdo vztáhnout ruku, a to se přísně dodržuje u všech indiánských kmenů.) Nedivil jsem se tedy, že Apanačka najednou vybuchl: „Ale psi Osagů na sebe uvrhli hanbu, protože mě přepadli a svázali!“

„A ukázal jsi jim vampum svého kalumetu, aby viděli, že jsi na cestě za svatou hlínou?“

„Ano!“

„Ale... nevidím, že bys ho měl.“

„Hodili ho do ohně! Spálili ho!“

„Tvůj vampum? To se mi ani nechce věřit! Zbláznili se ti chlapi nebo co?“ (Podle zvyklostí se k němu měli chovat jako k hostu, byť by jinak byl jejich nejúhlavnějším nepřítelem.) „To je konec jejich slušné pověsti! Za to je budou všichni nenávidět.“

„Uff! Chtěli mě dokonce zavraždit!“ vyrazil ze sebe.

„Nebránil ses jim?“

„Je to snad dovoleno?“

„Máš pravdu, není.“

„Kdybych se byl bránil, vyteklo by mnoho jejich krve. Ale já jsem spoléhal na vampum a na staré zákony. Ještě nikdo nikdy je neporušil. Až se dozví o jejich činu rudí bojovníci jiných kmenů, naplijí Osagům do obličejů!“

Apanačka byl čím dál rozhořčenější a já jsem ho docela chápal.

Osagové provedli skutečně něco, co se neodpouští. Byl jsem zvědav, co vlastně způsobilo, že se zachovali tak nevysvětlitelným způsobem, ale vtom se ozvalo vraní zakrákorání. Dick Hammerdull nám dával na vědomost, že se blíží Vinnetou. Napadlo mě, že bych mohl apačského náčelníka trochu překvapit.

„Necht' se nyní můj bratr na okamžik skryje za skaliska.! Rád bych svým přátelům uchystal menší překvapení.“

Jestli jsem se však v duchu těšil, jak budou Vinnetou, Treskow a Pitt Holbers překvapeni, musel jsem vbrzku uznat, že překvapení bylo i na mé straně. Přijížděli totiž nejen ti tři a Old Wabble a Šahko-matto, ale ještě

jedem další zajatec, přivázaný na koně. Podle válečných barev v jeho obličejí jsem poznal, že patří ke kmeni Osagů. Vinnetou nepokládal zatím za nutné podávat bližší vysvětlení. Pokynul jenom lehce rukou na pozdrav a ptal se:

„Přihodilo se mému bratru něco nepříjemného, že dorazil na místo dřív než my?“

Zavrtěl jsem hlavou:

„Naopak, naopak. Všechno šlo lépe, než jsem čekal.“

„Půjdeme tedy ke koním. Mám důležité zprávy.“

Zavadil jsem pohledem o Šahko-matta. Usmíval se jaksi sebevědomě, svrchovaně, jako by i on měl nachystáno překvapení.

„Koně máme na druhé straně,“ řekl jsem. „Ale na chvíli se můžeme utábořit tady. Zajímá mě, co mi Vinnetou řekne.“

Pošilhával jsem po Osagovi, a náčelník se skutečně nezdržel jedovatě znějící poznámky:

„Old Shatterhand se bude brzy velmi divit. Až Vinnetou promluví, dá Šahko-mattovi sejmout pouta a propustí ho na svobodu.“

„To určitě!“ odbyl jsem ho. „Pojďme dál – tam mezi stromy a na trávě se nám bude sedět pohodlně. Dicku, Pitte, Treskowe, račte...“

Usadili jsme se na dně prohlubně mezi skalisky. Tam za křovím se skrýval Apanačka, ale zatím ještě jsem ho nemínil přátelům předvést.

Vinnetou, který nemohl vědět, co mám za lubem, se na mě zpytavě díval.

„Náčelník Apačů může mluvit,“ řekl jsem, a protože jsem si všiml, že Vinnetou váhá, má-li se rozhovořit před tolika svědky, dokonce před protivníkem, pobídl jsem ho znovu lehkým pokynem hlavy. „Tvou zprávu mohou slyšet všechny uši. Pro nás bude jistě příjemnější než pro naše zajatce.“

Udělal jsem tu narážku úmyslně, a nepřeočítal jsem se. Ten, který až dosud mlčel, vrhaje kolem sebe zlé, posupné pohledy, se skutečně ozval.

„Omyl, sir!“ zachechtal se Old Wabble. „Osudný omyl, bude to právě opačně. Jestli si myslíte, že nás máte v hrsti, tak jste na hrozném omylu. Bohužel pro vás. It's clear!“

„Pshaw!“ pokrčil jsem rameny. „Myslíte, že se naše postavení horší s každým novým zajatým mužem?“ Kývl jsem směrem k Osagovi, pomalovanému válečnými barvami. „To je pro mě novinka.“

„Zeptejte se Apače, co o tom soudí,“ šklíbil se posměvačně král kovbojů.

„Starý kovboj má na jazyku jed,“ řekl Vinnetou a viditelně se přemáhal, aby neřekl něco ostřejšího.

„Máte strach, že vás uštknu? Docela oprávněně!“

„Hlouposti!“

„Hlouposti?“ Old Wabble pohodil hlavou směrem k zajatému Osagovi.

„Však on vás přejde smích, až vám dojde, jak si vlastně stojíte. Vlastně bych se měl divit: takový proslavený westman, a pořád ještě nechápe! To snad abych ani nečekal, až vám to dojde, to bych se nedočkal. Nebo vy si neuvědomujete, že Osagové poslali hlídku, aby zjistila, co se stalo s náčelníkem? Šla po stopách až k vašemu včerejšímu tábořišti! No! Ještě nechápete, ještě to není jasné?“

„Ale ano,“ řekl jsem. „Chápu a vidím, že tu vaši slavnou hlídku moji přátelé chytili; nic jasnějšího už být nemůže.“

„Chytili a máme ji teď v hrsti,“ zabasoval souhlasně Pitt Holbers.

„Chytili – chytili, ale když se k nim do určité doby nevrátí, pustí se Osagové za vámi, najdou si vás a pak se do vás i pustí celá kumpanie Indsmanů, a běda vám! Rozdupou vás všechny na prach! It's clear!“

Pokrčil jsem rameny: „To je všechno, co jste mi chtěl povědět?“

Zesinal vzteky.

„Chcete slyšet ještě něco víc? Moc si o to neříkejte, bude vás to mrzet!“

„Ale, ale, ale, Mr Cuttere! Jen do toho, mně se kolena neroztřesou! Zatím vás mám v rukou a po bojovnících Osagů není ani vidu ani slechu. Zatím si my s vámi můžeme dělat, co chceme. Třeba se s vámi vyrovnat krátkou cestou!“

„Z toho tak mám nahnáno,“ ušklíbl se Old Wabble. „Mluvíte vždycky jako páter, a najednou budete vyhrožovat, že se s někým vypořádáte krátkou cestou! Určitě! Už to vidím! Vždyť vy víte moc dobře, že by se vám Osagové krvavě pomstili!“

„Těch pár chlapíků? S několika předpotopními bouchačkami? Nedejte se vysmát!“

„Domýšlivý jako vždycky,“ zasyčel. „Myslíte si, že vám pomůže pár ubohých honáků, které jste si vyškemrali na Fennerově farmě? Dovedu si

spočítat na prstech, kde jste byl!“

„Tak to neumíte počítat ani do tří, Mr Cuttere. Jinak byste si totiž skutečně dovedl vypočítat především to, že kdybych jel k Fennerovi, nemohl bych nikdy být nazpět tak rychle. Kdepak, omyl, osudný omyl, sir! Byl jsem někde jinde, a abych vám dokázal, že na vás myslím, kudy chodím, přivezl jsem vám něco s sebou!“

Odfíkl si pohrdavě. Myslel si snad, že jsem jen mluvka?

„Pshaw! Tak se chlubte!“

„Proč ne? Ale nejdřív vy, Mr Cuttere. Vy mě strašíte jako kluka, prý mě přejde smích a kdesi cosi...“

Dráždil jsem ho, věděl jsem, že se nedokáže ovládnout, nakonec mně prozradí všecko. Mlčel, pozoroval mě zpod brv, v koutcích úst mu to trhalo. Nakonec ze sebe vypravil:

„Jenže tu kartu, co vynesu, Mr Shatterhande, tu vy nepřebijete!“

„Mhm?“

„Pamatujete se na Llano Estacado? Měl jste to potěšení...“

„... být okraden o pušky. Od vás,“ řekl jsem.

„Taky dobře,“ odpověděl, „nebudu se s vámi hádat o slovíčka. It's clear! Ale chci vám připomenout, že jste se tam seznámil s jedním člověkem. Jakkak se ten náčelník Naiinů jmenoval...?“ Předstíral, že si nemůže a nemůže vzpomenout. „Jak se jenom jmenoval...“

„Apanačka,“ pomohl jsem klidně jeho naoko vynechávající paměti.

„Yes! Máte pravdu!“ zaskřehotal. „Ta paměť! Ale co se divím! Vždyť jste si oba tak padli do oka! No přece nechcete popírat, že se vám ten... jak říkáte? Apanačka!... nezalíbil!“

„Vůbec to nepopírám. Naopak! Myslím si doteď, že je to báječný chlapík.“

„A váš přítel!“

„A můj přítel!“

„Blízký!“

„Blízký...“ potvrdil jsem s úsměvem. „Dokonce velice blízký!“

Old Wabbleova tvář přímo překypovala sebevědomím. Znovu svěsil pohrdavě koutky úst, už mu připadalo nad slunce jasnější, že našel mé slabé, zranitelné místo.

„Takže byste byl dokonce ochoten pro něj něco udělat?“

„Jistěže.“

„Třeba i něco obětovat? Dejme tomu, abyste ho vysvobodil z nebezpečí?“

„To nepochybně.“

„Ano?“ Odmlčel se, aby vychutnal ránu, kterou mi, jak věřil, v příštím okamžiku zasadí. „Osagové ho zajali!“

„Ale nepovídejte...“

Řekl jsem to, jako by mě jen chtěl poškádlit a já to prohlédl.

„Je to fakt!“

„Je to nesmysl!“

„Nesmysl? Zeptejte se Osagy!“

Potřásl jsem hlavou.

„Apanačka že by byl v zajetí? Nevěřím. Není.“

„Jakpak není! Je! Je! Přísahám!“

„Vy přísaháte?“ podivil jsem se. „To přece pro vás, Old Wabblea, nic neznamena! Přísaha...! A to měla být ta vaše karta! Trumf!?“

Zašklebil se naprosto vítězoslavně:

i

„It's clear!“

„Aha – a vy počítáte, že vás vyměním za Apanačku?“

„Otevřená hlava!“ zachechtal se posměšně. „Jenomže vám člověk musí do všeho strčit nos, abyste pochopil, odkud fouká vítr.“

„Nápodobně. Tady fouká přímo vichr, a vy nic!“

„Co vichr? Jaký vichr? Odkud vichr?“

„Odkud? Tamhle od toho křoví! Jenomže vám člověk musí do všeho strčit nos!“

Pootočil se prudce směrem ke křoví. Apanačka, jak jsem správně předpokládal, náš rozhovor pozorně sledoval. A nyní, v pravou chvíli, rozhrnul větve a objevil se zcela samozřejmě před užaslým kovbojem. Ten zbledl jako křída, zalapal po dechu, zděšeně sebou trhl. Kdyby vedle něho udeřil blesk, nemohlo ho to víc ohromit – a ochromit.

„Neee...“ vypravil ze sebe těžce.

Mezi mými druhy to zašumělo údivem. Vinnetou upíral oči k zemi, ale tak zcela překvapen nebyl. Už od chvíle, kdy jsem řekl, že bych byl

ochoten podstoupit pro Apanačku oběť, začínal tušit. Zato policejní úředník Treskow sledoval výjev s očima navrch hlavy. Dick Hammerdull se zálibně kulaťoučce usmíval, jako by to byl on sám, kdo přivedl Apanačku. A Pitt Holbers si prohraboval řídký vous a nahlas si pochvaloval:

„Heigh-day! Tak žádné handle! To je ale báječné! Old Wabble je na hrníčku!“

Starý skřípěl bezmocně zuby. Mračil se jak noc, nenávist z něho jen čišela.

„Hell and damnation!“ zaklel. „Ten kojot je spojen se všemi čerty! To snad jinak není možné!“ Chvěl se vzteky. „Nenávidím tě, nenávidím!“ mumlal.

Věděl jsem to i bez toho, že mi to teď řekl přímo do očí – připadalo mi, že není už s to cítit nic jiného, a bylo mi ho najednou líto. Jako by z něho celého zbylo už jen to: nenávist a vztek. A v té chvíli se mi zdál prostě k politování. Vytáhl jsem z opasku nůž, přešel k starému a dvěma řezy jsem ho zbavil pout.

„A já, Mr Cuttere, já vás lituju, upřímně vás lituju. Jste v mých očích prostě ubožák, s kterým se už nebudu dál zahazovat. Běžte si, kam chcete, dělejte si, co chcete, ale hlavně se nám už ztraťte z očí! Snad se nad vámi jednou bůh slituje...“

Čekal jsem, že vyskočí, dá se co nejrychleji na útěk – avšak mýlil jsem se. Zvedl se pomalu, chvíli si hnětl údy zdřevěnělé od pout, potom si založil ruce na prsou a zadíval se mi do očí:

„Takhle to teda je... Jsem pro tebe ubožák, proto mě pouštíš? Myslíš si, kdovíjak vysoko stojíš nade mnou, prachobyčejným sprostým kovbojem, protože ty jsi ohromný ušlechtilec, že ano, moudrá hlava, že ano, sama božská dobrota, že ano?! Ch, ch! Jako bys za to mohl, že tě ten tvůj Pánbůh uplácal z tohohle těsta a mě zase z jiného! Všechny fy mé chyby a hříchy mi dal do vínku tvůj Pánbůh – u toho si stěžuj! Ale já jsem se sebou spokojen – nemůžu za to, jaký jsem. Jak jsem se mamince vylíhl, takový zůstávám. Ale s tebou jsem taky spokojen! Děláš hlouposti a mně jdou k duhu! Možná že nad tím ještě jednou spláčeš! Protože ty se bojíš lidské krve – a já ne. A umím střílet! Příště si s tebou promluví jinak. Hned od začátku – kulkou! Farewell!“

Pootočil se a rozhlédl se kolem. Pamatoval si, že jeho zbraně mu odebíral Dick Hammerdull – za jeho pasem se blýskala rukojeť jeho bowie-knifu. Pokročil k Dickovi a napřáhl ruku k jeho opasku.

„Nůž!“ vykřikl zlobně.

„Ten už teď patří mně, ne vám!“

„Aha! Tak teda – jsem se dostal mezi zloděje!“

„Mám ti skočit do vlasů?!“ vypískl baculatý lovec. „Neznáš zákony prerie? Ty nevíš, komu patří zbraně zajatce?“

„Jsem zajatec? Nezdá se mi to!“

„Zajatec nezajatec, to je mi putna! Jestli tě Old Shatterhand pustil, tak to ještě neznamená, že odtud pojeděš s celým arzenálem!“

„Ty tlustý mopsle, tak si ten nůž nech! Dostanu beztak od Osagů jiný! Ale pušku si vezmu!“

Obrátil se ke svému koni, chystal se vylézt do sedla; jenže tu se ozval velitelský hlas Apanačkův:

„Stůj! Nech být koně i pušku!“

Zaznělo to tak naléhavě, že Old Wabble se ihned zarazil, ani se neodvážil dokončit gesto. Pootočil se vzdorně ke mně:

„Kůň i puška mi patří!“

Vinnetou odpověděl místo mě:

„Ne! Old Shatterhand ti věnoval život a my jsme souhlasili, protože nikomu z nás se nechce pošpinit si zbraň tvou krví. Přenecháváme trest za tvou podlost Velkému duchu Byli bychom ti ponechali koně i zbraně, ale protože jsi znovu vyhrožoval kulkou, musíme se chránit. Nyní odtud ihned odejdeš – budeš-li zde ještě, než uplyne doba, které bílí lovci říkají deset minut, pověsíme ti kolem krku řemen! Jdi! Howgh!“

Old Wabble křečovitě svíral pěsti. Pohodil hlavou, až mu šedé vlasy rozlétly na všechny strany.

„Jeho Veličenstvo promluvilo!“ zasípěl vztekle. „Škoda že pro můj sluch to bylo spíš psí zaštekání! Taky se uvidíme, Apači, buď bez starosti, že se setkáme! Jinak!“

Rozběhl se ke skalisku, vyšvihl se několika skoky nahoru a zmizel, ani se neotočil. Vztek ho přímo hnál – když jsme po chvíli vystoupili na kraj skály, uviděli jsme už jen, jak klátivě šmat'há až daleko v prérii. Holbers a Hammerdull se mírně mračili, asi nebyli tak docela srozuměni s mým

postupem. Neodvážili se však nic namítat. Jen Treskow dal nepokrytě průchod svému pobouření.

„Prominete, Mr Shatterhande,“ ozval se hned zvýšeným hlasem, „ale tentokrát to musím říci nahlas. Nedá se nic dělat – ale já s tím nemohu souhlasit. Prosím vás, víte, kam bychom se dostali my, policisté, kdybychom si vedli tímto způsobem? Ten člověk se prokazatelně dopustil vážného přestupku – a vy ho s klidným srdcem pustíte bez trestu na svobodu. To je pro právníka hodně silný tabák, sir! Vždyť vám nebezpečně vyhrožoval! Opravdu – já to nechápu.“

„Mr Treskove, já nejsem ani právník, ani policista. Víte, nejde o to, že by si nezasloužil trest – jenom o to, že já se necítím být jeho soudcem. Ani katem. K tomu se tady na světě necítím povolán. Míval jsem kdysi pro toho pána slabost, líbilo se mi prostě, jak je i ve svém stáří ještě pořád čilý. A vlastně ani nevím, kde se právě v něm vzala ta zášť vůči mně... ale mám mu kvůli tomu oplácet stejnou mincí? Mr Treskove, už jsem na tom světě leccos viděl, a myslím si, že spravedlnost si vždycky najde cestičku, jak dát účty do pořádku. Ne že bych podceňoval právo, soud a tak dále, nezlobte se, jsou určité zákony ještě mocnější a trvalejší než paragrafy občanského zákoníku...“

„To je ovšem váš osobní názor, Mr Shatterhande. Já nemohu než jej respektovat, ale když jste řekl á, musíte říct také bé.“

„Nerozumím.“

„Dal jste Old Wabbleovi víceméně milost. Co uděláte s náčelníkem Osagů? To je přece spoluviník?! Taky ho pustíte bez trestu?“

„Já bych to udělal.“

„Tak to aby vzal kozel všechny ty vaše přísné zákony prerie, nebo jak tomu vy, zálesáci, říkáte! K čemu jsou, když se podle nich nakonec tak jako tak neřídíte?“

„Ale já nejsem především zálesák, Mr Treskove,“ jsem chlácholivě.

„Já se snažím vždycky na prvním místě zůstat člověkem – a snažím se pochopit toho druhého. Osagové byli oklamáni; bílí osadníci, jak se říká, je vzali na hůl a oni si to teď za to chtěli vynahradiť na farmářích – podle jejich představ byli zcela v právu. Oko za oko. A ostatně šlo o úmysl, Mr Treskove. Chcete potrestat Šahko-matta jen pro úmysl?“

„Prosím vás! Mr Shatterhande! Copak jde jen o to přepadení farem?“

„Šel přece taky po nás! Nás chtěl chytit a zabít!“

„Udělal to?“

„Chválabohu, že to neudělal! Ale mám vám vysvětlit, že trestný je už pokus o zločin?“

„Vy jste právník do posledního puntíku!“

„Prosím, prosím – jsem, nemusím se za to snad stydět. Jen bych prosil, abyste pro mě měl pochopení.“

„Ale já mám,“ usmál jsem se. „Nechtěl jsem se vás nijak dotknout, promiňte. Jenže i při tom největším pochopení vás musím upozornit, že Šahko-matto žádný pokus o trestný čin na svědomí nemá. Měl sice cosi v úmyslu, ale od úmyslu k uskutečněnému pokusu je ještě daleko! To se nedá přehlížet. Aspoň z hlediska právní normy, nemyslíte, Mr Treskove?“

Policejní úředník na mě vyvalil oči. Moje právnícké extempore ho vyvedlo z míry. Mrskl pozlobené rukou: „To je slovíčkaření!“

„Ale sir, vy byste opravdu chtěl lidi trestat za pouhé úmysly? Tedy za myšlenky – ať už jakékoli? To považujete za trestné?“

Vykrucoval se jako červ:

„Vy to všechno kroutíte jako nějaký advokát, Mr Shatterhande! Nechtěl bych se s vámi setkat při přelíčení jako soudce! Tak si dělejte, co chcete, o trestu už ani nemuknu.“

„Ale počkejte, Mr Treskove, to zase ne! To já jsem o trochu přísnější, než si myslíte... Nechci sice trestat úmysl, ale nejsem proti jistým ochranným prostředkům, velice podobným potrestání!“

„Teď jsem z toho jelen! Tak o co vám vlastně jde?“

„Především o to, aby si řekli své i ostatní přátelé z naší družiny. Pak uvidíme.“

Dick Hammerdull byl celý nesvůj z toho, že už tak dlouho nezasáhl do hovoru. Teď se konečně naskytla příležitost.

„Výborný postoj, Mr Shatterhande!“ zatleskal svými baculatými rukama. „Já vám klidně podepisuju, že ten rudoch musí dostat na pamětnou. Co ty na to, Pitte, starý coone?“

„Jak myslíš, Dicku, já proti tomu nic nemám,“ zabasoval ochotně dlouhán. „Ať dostane na pamětnou...“

„No prosím! A budeme mít něco jako porotu,“ zasmál se Treskow, nasazuje však přitom vzápětí velice vážnou tvář.

Šahko-matto, jak jsem si všiml, sledoval celý výstup s krajní pozorností. Jeho nevraživý pohled se během hovoru proměňoval v stále vlídnější a smířlivější – zřejmě tomu hlavnímu porozuměl, a snad mi byl i trochu vděčen, že jsem se ho zastal před ukvapenými požadavky Treskova. „Popřeje teď Old Shatterhand sluchu také náčelníkovi Osagů?“ oslovil mě.

„Mluv!“

„Šahko-matto nerozuměl všem slovům, která zde lovci pronesli. Poznal však, že Old Shatterhand se náčelníka Osagů zastal. Ani Vinnetou se nepřidal k rozčilenému malému muži, souhlasil tedy s Old Shatterhandem. Šahko-matto ví, že oba jsou nepřáteli Osagů, ale ví také, že oba jsou spravedliví bojovníci. Vyzývá je, aby jednali spravedlivě i dnes.“

Řekl to vzletně, obřadně, jak Indiáni často mluví, hlas se mu zachvíval vzrušením a pohledem mi naznačil, že ode mě očekává odpověď. Neváhal jsem.

„Náčelník Osagů se může spolehnout, že nebudeme nespravedliví; už proto, že chceme žít v míru se všemi lidmi ať mají barvu pleti rudou nebo bílou; ovšem když nám někdo vstoupí do cesty a začne nás ohrožovat, saháme po zbrani; to je přirozené, bránit se musí každý člověk, který si je vědom své důstojnosti; ale ten, nad kým jsme zvítězili, nemá potom právo tvrdit, že jsme jeho nepřátelé.“

Osažský náčelník se na mě po očku zadíval:

„Old Shatterhand tím myslí mě?“ Rázně zavrtěl hlavou „Ale kdo může po právu tvrdit, že mu někdo vstoupil cesty? Že ho někdo ohrožuje?“

Šahko-matto by rád slyšel, k čemu mají bílí lidé soudce a zákony?“

„Aby hájili spravedlnost!“ vykřikl Dick Hammerdull.

„Vždycky?“

„Jistěže,“ řekl jsem.

Na Osagově tváři se objevil útrpný úsměšek.

„Old Shatterhand tomu věří?“

„Ovšemže ano.“ Pokrčil jsem rameny. „Nepopírám samozřejmě, že i soudci jsou jenom lidé. Mohou se přirozeně mýlit, mohou dokonce i...“

„Uff, uff!“ vpadl mi do řeči. „Oni se mýlí vždycky, když právo mluví ve prospěch rudých mužů. Old Shatterhand i Vinnetou seděli bezpočtukrát u táborových ohňů; bezpočtukrát slyšeli obžaloby, které rudí bojovníci

vznesli proti násilí bílých mužů. Avšak náčelník Osagů chce připomenout něco jiného: křivdy a bezpráví, které vytrpěl jeho kmen. A podvody, jichž byl tak často obětí. Nestalo se to snad naposled právě před dobou, které říkají bílí lovci jeden měsíc? Osagové byli podvedeni – když se však domáhali spravedlnosti, o které mluví bílí lovci, dočkali se jen výsměchu. Nenašel se spravedlivý soudce! Náčelník Osagů se táže, co činí v takovém případě bílý lovec? Odvolává se k vyššímu soudci, ale když jeho stížnosti a stesky nevyslyší ani on, bere zákon do vlastních rukou: lynčuje svého nepřítele nebo si založí spolek, říká mu komitét, který mu má dopomoci právu. Proč by tedy nesměl rudý bojovník udělat totéž? Vy říkáte soudce lynč, my říkáme pomsta; vy říkáte komitét, my říkáme rada starších. Avšak když vy hledáte, jak uplatnit spravedlnost, mluvíte o ‚vynucení práva‘, kdežto když se o totéž pokoušíme my, začnete křičet o loupežích a o plenění! Bílý muž Indiána okrádá a podvádí, ale podle vás je za všech okolností poctivec, zatímco rudý lovec je darebák a zloděj, i když mu běloch dře kůži z těla! Nikdy to nevidíte jinak! Nás okradli o maso, o střelný prach, o spoustu potřebných věcí, bez kterých nemůžeme žít. Ale když jsme si vzali, co nám po právu náleželo, pronásledovali nás a zabili nám několik bojovníků, ačkoliv předtím se našim stížnostem vysmáli – i soudce! A když jsme teď vykopali válečné zbraně, abychom pomstili své padlé, slyšíme, že jsme to zase my, kdo ruší mír a pokoj! Kdo je zde však vinen? Kdo je podvodník a kdo podvedený? Kdo je zloděj a kdo okradený? Ať mi Old Shatterhand odpoví – ale spravedlivě a pravdivě!“

Upíral na mě oči, i ony se dožadovaly odpovědi – a já, jsem nevěděl co říci... Ano, co jsem mohl odpovědět? Vykrucovat se, vysvětlovat, omlouvat – to by bylo ubohé a bezmocné proti té kruté a v tolika směrech pravdivé obžalobě poměrů tady na pomezí. Nebyl jsem prostě s to odpovědět na upřímnost neupřímností. A tak jsem tedy raději mlčel.

Potom se najednou ozval měkký, sametový hlas náčelníka Apačů:

„I Vinnetou je náčelník a také jemu záleží na blahu jeho kmene. Ví dobře, že je pravda to, co řekl Šahko-matto. I Vinnetou to mnohokrát pověděl bílým mužům tváří v tvář. Často to bylo zbytečné a marné. Ale musí se každá ryba z jezera, kde žijí dravé ryby, živit po způsobu dravců? Musí být v lese, kde žijí šelmy, každé zvíře živo jen z masa druhých? Proč

nedělá náčelník Osagů rozdíly? Žádá spravedlnost pro sebe a pro svůj kmen, ale sám se dopouští křivdy a nespravedlnosti na těch, kdo je vůbec nespáchali, nebo dokonce o nich ani nevědí. Nebo snad může uvést příklad, že by Old Shatterhand ukládal o život třeba i svým největším nepřátelům? Slavný lovec dnes bránil Šahko-matta a nesouhlasil s tím, aby byl souzen za něco, co neprovedl, ačkoli i náčelník Osagů usiloval o naše skalpy. To, co nám pověděl Sedm medvědů, jsme už věděli, ale to, co mu řeknu já, neslyšel možná ještě od nikoho. Jestli se chceme dovolávat spravedlnosti, nesmíme sami páchat nespravedlivé věci!. Šahko-matto nás chtěl postavit k mučednickým kůlům – my to neuděláme, my mu vrátíme svobodu – třeba ne hned teď. Neodpovíme na nepřátelský čin zase nepřátelským činem, ačkoliv by nám to nikdo nemohl zazlívat. Jestli ale i potom bude náčelník Sedm medvědů tvrdit, že Vinnetou a Old Shatterhand jsou nepřáteli Osagů, nezaslouží si, aby kterýkoliv bojovník či lovec vyslovoval s úctou jeho jméno. Tak je to, domluvil jsem, howgh!“

Na okamžik se rozhostilo ticho. Vinnetouova slova zapůsobila – jen jsem si nebyl jist, zda všichni pochopili, že mlčenlivý Apač tentokrát nemluvil jen k Osagovi, nýbrž i k ostatním. Šahko-mattovi se nepohnul ve tváři jediný sval. Treskow potrhával rameny a zíral rozpačitě k zemi. Pitt Holbers se probíral svými řídkými vousy jako strunami harfy a Dick Hammerdull se nepokojně ošíval a olizoval rozpačitě rty. Tři čtyři minuty se nikdo neozýval. Nakonec se dal slyšet Treskow:

„Gentlemen,“ řekl, „co na to má člověk povědět? Jak vás poslouchám, musím s vámi chtít nechtít souhlasit. Well! Jestli se rozhodnete ho pustit – neřeknu už proti tomu ani slovo! Jen z jednoho mám, dovolíte-li, obavu: aby se za námi pak se svými lidmi nepustil!“

„S tím už si nějak poradíme,“ odpověděl jsem, „hlavně že jsme zajedno. Myslím, že bychom se měli zařídit podle Vinnetoua. Šahko-matto pojede s námi, a až přijde vhodná doba, propustíme ho na svobodu. Toho druhého můžeme pustit rovnou. I kdyby dojel k Vara-tu, nic se nestane. Dokud máme totiž náčelníka v rukou, neodváží se Osagové ničeho – vzkážeme jim po tom muži, aby jim to bylo zcela jasné, že i při jejich pouhém pokusu o útok půjde náčelníkovi o krk. Koně mu nedáte, ani střelnou zbraň, stačí nůž.“

„Mám, sir?“ zaváhal ještě Dick Hammerdull.

„Jen ať běží!“ Přikývl jsem a obrátil se k Osagovi pomalovanému válečnými barvami. „A vyříd' vašim nynějším náčelníkům, že Apanačku jim vyfoukl Old Shatterhand!“

Dick Hammerdull zprostil zajatou hlídku Osagů pout. Bojovník jaksi váhal, ohlížel se, nevěděl, co si počít za takové situace tváří v tvář svému dosud spoutanému náčelníku. Konečně mu Šahko-matto dal očekávaný pokyn:

„Bojovník Osagů ať udělá, jak pravil Old Shatterhand. Ať odejde a podá zprávu o všem, co viděl. Osažští bojovníci budou vědět co dál. Kdyby byli na rozpacích, ať poslechnou, co nařídí Honskeh-nonpeh, Dlouhá ruka. Přenechávám mu velení.“

Šahko-mattova tvář zůstávala nehybná. Z jeho slov se nedalo vysoudit, jestli jimi nabádá k mírumilovnému postupu, nebo k boji. Na pozoru jsme se museli mít v každém případě. Byl bych propuštěnému Osagovi ponechal koně, ale potřebovali jsme získat čas, kdyby se Indiáni přece jen rozhodli vyrvat náčelníka z našeho zajetí násilím. Takhle aspoň chvíli potrvá, než se dostane k Vara-tu – a kdepak už my za tu dobu budeme!

Pobízeli jsem teď celou skupinu ke spěchu. Apanačka, který byl beze zbraně, dostal dvě pušky Osagů, z nichž Šahko-mattova nebyla z nejhorších; prohlásil totiž, že se pro tuto chvíli vzdává cesty do posvátných lomů a že nás bude doprovázet do Colorada. Náčelníkovi Osagů jsme nasadili řemeny, ale snažili jsme se, aby byl spoután ohleduplně, šetrně, aspoň při jízdě aby měl co nejmenší obtíže. Nedal nám najevo ani náznakem, že si to uvědomuje nebo že to pokládá za znamení dobré vůle z naší strany. Zdálo se mi, že se vůbec nesmířil se svým osudem. Dick Hammerdull a Pitt Holbers se mi svěřili se stejným dojmem.

Odbočili jsme od Republican Riveru, poněvadž tady se řeka uchyluje směrem na Nebrasku, a zamířili na západ k Salmon Riveru. Ocitali jsme se víceméně mezi dvěma ohni. Vpředu byl generál se svými kumpány, za námi se hnali, byl jsem o tom přesvědčen čím dál tím víc, pomstychtiví Osagové. A krom toho se zde rýsovalo i nebezpečí třetí, o němž jsme se cestou dozvěděli od tří jezdců, na které jsme náhodou narazili. Byli to bílí lovci, projížděli pokojně krajinou a setkali se se silnou skupinou trampů, beze vší pochyby vykutálenou, ke všemu ochotnou čeládkou. Ačkoli to

byli chudáci, trampové je obrali i o to málo, co měli a navíc je ještě zbili – dva z nich měli těla samou modřinu a třetí utržil dokonce vážnější zranění na ruce. Ošetřil jsem mu je spolu s Vinnetouem, jak se dalo, a přijal jsem s povděkem jeho varování před nebezpečnou tlupou. A poněvadž jsme se nechtěli do ničeho zaplést, obrátili jsme se raději k jihu.

Byl už podvečer, když jsme přešli severní rameno Salmon Riveru a utábořili se u břehu na noc. Dick Hammerdull upozornil na vhodné místo, Holbers a Treskow se postarali o večeři, a tak jsme se sesedli kolem ohně v dobré míře.

Teprve zde se Apanačka rozpovídal o tom, co zažil od našeho rozchodu v Llanu Estacadu; cesta do Fort Terrelu nepřinesla nic, Dana Etterse nenašli, prý ho tam nikdo neviděl ani o žádném člověku toho jména neslyšel; Old Surehand prý z toho byl nesmírně zklamán, ačkoliv ani slovem neprozradil, proč vlastně toho Etterse tak zuřivě hledá; Apanačkovi to prý zůstává záhadou, stejně jako to nepochopitelné Ettersovo zmizení; jako by se pod ním slehla zem!

„Tomu se nedivím,“ poznamenal jsem, „mně se totiž od počátku zdálo, že generál v téhle věci Old Surehanda soustavně klame – mám dojem, že našeho společného přítele dobře zná. I tu jeho historii s Danem Ettersem. Ale když si Old Surehand nechtěl dát říct... no, už se stalo. Ale co dělal Apanačka potom?“

„Na Riu Pecos jsme se rozešli a já jsem odjel ke svému kmeni do Kaam-kulana,“ odpověděl.

„To měla tvoje matka jistě radost,“ řekl jsem.

„Ano, ze začátku. Ale pak od ní opět odešla duše,“ zasmušil se naiinský náčelník. Vypadal zarmouceně, nesl neblahý matčin duševní stav velmi těžce.

„Jestlipak si ještě pamatuješ na to, co mi řekla?“

„Pamatuji. Stále ta slova opakuje.“

„Mhm,“ řekl jsem. „A ještě stále věříš, že mají kouzelnou moc?“

„Ano.“

„Musím se ti přiznat, že já ne. Myslím si o tom něco docela jiného.

Víš, ona si jen vzpomíná na události, které kdysi prožila, ale které teď vidí jakoby v mlze. Nepřipadalo ti to někdy taky tak? Nepřišlo ti někdy, že mívá jasnější okamžiky, že mluví o některých lidech, které kdysi znala,

srozumitelněji?“

Komanč vrtěl usilovně hlavou. Ten rozhovor mu působil bolest, věděl jsem to, ale nevyptával jsem se jen ze zvědavosti.

„Apanačka ji už dlouho neviděl. Zdržel se v Kaam-kulanu jenom krátký čas. Musel pak odejít,“ řekl.

„Musel? A proč to? Co se stalo?“

„Vupa-umugi mi neodpustil, že jsem vykouřil s Old Shatterhandem dýmku přátelství. Jak jsem mohl vydržet v Kaam-kulanu, když proti mně denně popouzel bojovníky?“

Byl jsem překvapen – nejvíc tím, že se Naiinové dali strhnout proti Apanačkovi; Velikého hroma jsem celkem dovedl pochopit, viděl v něm nebezpečného soupeře; Apanačkovu mládí, jeho schopnosti, jeho chytrost ho nebezpečně ohrožovaly a tahle záminka se mu náramně dobře hodila.

„Ale kam jsi odešel?“

„Ke Kaneanům.“

Kaneanové byli rovněž komančský kmen, tam se mohlo Apanačkovi dostat slušného přijetí.

„Přijali tě?“

„Uff! Kdyby to nebyl Old Shatterhand, kdo se mne ptá, zasmál bych se. Byl jsem sice nejmladší mezi náčelníky, ale nebylo mnoho bojovníků, kteří se mi mohli rovnat. Když se bojovníci kaneanského kmene radili, neozval se proti mně ani jediný hlas!“

„To rád slyším. Kaneanové udělali dobře, že tě vzali mezi sebe. Ale proč jsi tedy s sebou nevzal i matku?“

„Ona je squaw svého muže a ten to nedovolil.“

Zavrtěl jsem udiveně hlavou:

„Jak to mluvíš? Nedovolil to její muž! Proč o něm mluvíš jako o jejím muži – vždyť je to tvůj otec! Nebo o tom pochybuješ?“

Sklonil hlavu a mlčel.

„Nemáš ho v lásce,“ řekl jsem. „Je to snad proto, že nepustil tvou matku s tebou?“

„Také proto,“ přikývl. „Chce mi ukrást tu, která mi dala život.“

„A víš jistě, že ona ti dala život?“

Celý se zachvěl a vytřeštil na mě oči. Viděl jsem, že zatíná křečovitě prsty do země.

„Old Shatterhand nemá ve zvyku, aby vypouštěl slova nazdařbůh. Má důvod k tak divné otázce?“

„Máš pravdu, mám důvod,“ řekl jsem. „Ale tkví jen v mých pocitech, vlastně bych ti nedokázal vysvětlit rozumnými důvody, proč jsem se tě na to zeptal. Ale promiň, jestli jsem se tě tím dotkl.“

„Vždycky jsem ji miloval,“ řekl zaraženě.

„Ano, chápu mladého náčelníka a znovu se mu omlouvám. Ať na to zapomene. Ona je asi vskutku medicinmanovou ženou...“

„Všichni to říkají.“

„A všichni také říkají, že je tvým otcem?“

„Ano.“

„Ale ty ho přesto nemáš v lásce, sám jsi mi to potvrdil. V čem to asi může být? Choval se k tobě vždycky jako otec?“

Komančský náčelník si mnul čelo. Po chvíli ke mně zvedl oči. Ještě váhal.

„Uff!“ Tentokrát to vůbec neznělo bojovně, spíš jako povzdech plný rozpaků. „Vzpomínám si... skutečně, nikdy mi neřekl ši-yeh!“

„A matka na tebe volala se-čeh?“

V některých indiánských jazycích je dvojí pojmenování pro syna; také u Komančů. Pro otce je syn ši-yeh, pro matku se-čeh.

Apanačka byl zahleděn kamsi do daleka.

„Ne... nevzpomínám si... oba mi vždycky říkali jen omi, ty. Ne, přece! Když matka mluvila s jinými ženami nebo muži, říkala se-čeh. Ano!“

„To je zvláštní, opravdu zvláštní... A pověz mi, když mluvivali mezi sebou, říkal medicinman tvé matce ivo-ušingva? A matka jemu říkala ivu-ete?“

„Ivo-ušingva, má ženo? Ivu-ete, můj muži?“ Apanačka se opět nořil do vzpomínek, jeho čelo se zbrázdilo rýhami vrásek.

„Snad když jsem byl malý chlapec,“ řekl po chvíli, „tehdy snad... ale v posledním čase... myslím, že jsem neslyšel, že by si tak někdy řekli...“

„Tedy jenom Tibo-taka a Tibo-vete...“

„Ano.“

Spíš mi ta dvě slova ujela, vyslovil jsem je nedopatřením, protože jsem přece slíbil, že před nikým o nich ani muk, a slib jsem opakoval

Apanačkovi v Llanu. Ale byli jsme tak zabráni do hovoru, že jsme si ani

neuvědomili, že jej vlastně nevedeme mezi čtyřma očima – třeba ovšem naši druzi, krom Vinnetou, odpočívali opodál. Ani Apanačka se tentokrát nevzrušil, nevadilo mu, že jsem vyslovil slova medicíny, kupodivu ještě sám opakoval:

„Ano, Tibo-taka, Tibo-vete. Old Shatterhand nevěří, že ta slova jsou tajemstvím medicíny?“

Než jsem mohl odpovědět, že opravdu ne, že mi nanejvýš připomínají nějaké zkomolené jméno, stalo se cosi překvapujícího, co nikdo z nás dvou nečekal. Vinnetou (ani tomu jsem se nezmínil o důvěrném hovoru s Apanačkou, který jsem kdysi vedl v Llanu Estacadu) se najednou ozval skoro současně s náčelníkem Osagů:

„Tibo-taka! Tibo-vete! Vinnetou zná ta slova!“

„A Šahko-matto také! Tibo-taka i Tibo-vete byli u nás v táboře! Vzali nám mnoho kožešin. A koně!“

„Cože?!“

Překvapením jsem vykřikl. Nevěděl jsem, koho dřív oslovit, ostatně Apanačka mě předešel. Hořel nedočkavostí, i on toužil po tom, aby poodkryl závoj tajemství, pod nějž sám nedovedl dosud nahlédnout.

„Vinnetou však nikdy nebyl v sídlech Naiinů! Odkud by mohl znát ta slova?“

„Můj otec Inču-čuna, Dobré slunce, poznal muže a ženu, kteří se tak jmenovali. On byl běloch, ona byla dcerou rudého plemene.“

„A kde to bylo?“ naléhal vzrušeně Apanačka. „Odkud se s nimi znal?“

„Z Llana Estacada. Vzpomínám si dobře, jak mi o tom kdysi vyprávěl. Našel je v poušti, oba utrýznila žízeň už skoro k smrti. Inču-čuna jim ukázal cestu k vodě. Mladá žena měla tehdy s sebou dítě, zabalené do přehozu, otec jej potom sám nesl. Byli slabí, sotva se vlekli, oni i jejich dva koně. Otec jim poskytl jídlo a chtěl je dovést k nejbližší bělošské osadě, oni ho však prosili, aby jim řekl, kde jsou sídliště Komančů. Jel s nimi koňmo dva dny, pak narazili na komančské stopy, ale dál nemohl, protože mezi Komanči a Apači byla tehdy vykopána válečná sekyra. Dal jim však dost jídla i vody, oni určitě potom museli Komanče najít.“

„Kdy to bylo?“ ozval jsem se.

„Velmi dávno, Vinnetou tehdy byl ještě malým chlapcem.“

„Co ještě se dozvěděl můj bratr od svého otce Inču-čuny?“

„Že ta žena ztratila duši. Kdykoliv přišli k nějakému keři, ulamovala větvičky a vkládala si je do vlasů. Ale víc už o nich Inču-čuna neříkal...“

„Ale já vím ještě něco, já vím víc!“ ozval se Šahko-matto chvatně.

„Avšak nejdřív ať mi Old Shatterhand poví: zná důstojníka jménem Raller?“

„Raller? Ne, to jméno jsem nikdy neslyšel.“

„Ne? Obelhal nás tedy! Ptali jsme se po něm kdekoho! Byl jsem i ve velkých městech bělochů, ale všichni říkali, že neznají žádného důstojníka jménem Raller.“

„Taky je možné, že se Raller nejmenoval. Anebo se tak jmenoval a vůbec žádným důstojníkem nebyl,“ poznamenal jsem a v duchu jsem si pomyslel, že lhal jistě ve jméně i v hodnosti. Kolik takových falešných důstojníků s falešnými jmény se potulovalo po Západě!

„Ne, ne! Byl oblečen jako důstojník!“ trval na svém Šahko-matto. „A říkal, že ho posílá Bílý otec z Washingtonu, aby nám sdělil, že miluje rudé muže a že si přeje, aby všichni žili v míru a pokoji. Nechce být jako jiní bílí otcové, kteří neměli uši pro nářky rudých mužů! Chce prý vše napravit, všechny křivdy! To říkal a Osagům se jeho řeč velmi líbila a prokazovali mu úctu jako náčelníkovi. Řekl, že podle přání Bílého otce obstará zbraně, prach, olovo, nože a krásné věci pro rudé squaws a to všechno výměnou za kožešiny a kůže. Měli jsme ty věci opatřit do dvou týdnů.“

Odmlčel se na okamžik a já jsem si pomyslel, že ten Raller nebo jak se vlastně jmenoval byl člověkem bez fantazie. Všichni podvodníci zde přicházeli s něčím podobným – jenže bohužel i při své nevynalézavosti měli často úspěch.

„Potom se vrátil a přivedl s sebou bělocha a mladou krásnou squaw z indiánské krve. A také malého chlapce. Bílý muž byl zraněn na ruce, byla to střelná rána, ale ukázalo se, že je už skoro úplně zahojena. Squaw byla krásná, její duch však byl nepřítomen. I naši muži ji viděli často, jak trhá větvičky a zaplétá si je do vlasů a mluví přitom o Tibo-takovi a Tibo-vete. A ještě říkala jedno jméno... Vava Derick! Ptali jsme se bělocha, co tím žena myslí, ale on tvrdil, že to sám neví. Přijali jsme je a oni u nás zůstali, i když důstojník jménem Raller odešel.“

„Mhm.“ Povzdechl jsem si. Věc se zamotávala, čím dál tím méně jsem byl s to se v ní vyznat. Nejen Tibo-taka a Tibo-vete, ale i vava Derick se

najednou vynořil!

„A jak se choval Raller k tomu bělochu? Vypadalo to, že jsou to přátelé?“ zeptal jsem se.

Šahko-matto krčil neurčitě rameny.

„Před námi se tak tvářili. Ale když byli sami mezi sebou, často je ovládal hněv a ocitali se v hádce. Ale víc se hádal důstojník. Vycenil přitom vždycky zuby, až bylo vidět, že mu jich několik chybí, a řval, až zaléhaly uši!“

„Cože? Jemu chyběly zuby? Vpředu? Vzadu? Nepamatuješ se?“

Šahko-matto se zamyslel, ale jen nakrátko. Ten chlapík mu zřejmě dost utkvěl v paměti.

„Nahore a dole!“ vyrazil ze sebe opovržlivě a s jistotou. „To si pamatuji dodnes!“

„Dan Etters,“ vydechl jsem.

Vinnetou upíral zrak přímo před sebe.

„Uff! Dan Etters!“ opakoval i on.

„Ne!“ odporoval náčelník Osagů. „To jméno jsem nikdy neslyšel...“

Tak se ten důstojník správně jmenoval?“

„To kdybychom spolehlivě věděli!“ řekl jsem zase s povzdechem. „Ale moc bych za to nedal..., jenomže on vystupoval bezpochyby pod celou spoustou jmen.“

„A jak že si říkal ten běloch?“ ozval se Dick Hammerdull.

Osaga se opět na okamžik zamyslel, paměť mu však sloužila zřejmě znamenitě.

„Důstojník mu říkal Lo-té, ale to obyčejně jen před námi. Když se hádali nebo když byli sami, volal na něj... E-ka-mo-té.“

„Opravdu?“ protáhl jsem. „Nemýlí se náčelník Osagů?“

„Jak by se Šahko-matto mohl mýlit?“ pousmál se téměř shovívavě.

„Jak by mohl zapomenout na ty, které dodnes nenávidí?“

„Ovšem, ovšem. Chápu tě.“

Odmlčel jsem se a ponořil se na chvíli do úvah. Nikdo mě nevyrušoval, nevím, jestli jsem vypadal tak přemýšlivě, nebo jestli ostatní také začali v duchu luštit tu hádanku, ale zavládlo zde na chvíli ticho jako v kostele. Najednou mi blesklo hlavou nemožné vysvětlení té spleti a změti nikdy neslýchaných jmen a slov.

„Jestli si náčelník Osagů správně zapamatoval jména, snad by to mohlo být takhle,“ řekl jsem váhavě. „Lo-té, to mi připomíná francouzské Lothaire...“

„Ano! Ano!“ Šahko-matto div nejasal. „Tak to říkal, Lo-té, Lo-té...“
Opakoval to zas po svém. „Tak to Raller říkal!“

„Napadlo mě totiž, že to druhé jméno, E-ka-mo-té, by snad mohlo být francouzské escamoteur, tedy žonglér, kouzelník...“

„Uff, uff, uff!“ Šahko-matto sebou mrskal jako ryba na suchu. „Old Shatterhand našel správnou stopu. E-ka-mo-té. Ano! A byl to kouzelník! Dovedl nechat zmizet předmět přímo před našima očima! Osagové dosud nikdy nespatrili taková kouzla! Nikdo z nás neviděl takového medicinmana! Old Shatterhand ho zná?“

Neurčitě jsem potrl rameny a podíval se po Vinnetouovi. Hodně se po prérii vyprávělo o chlapíkovi, který si říkal král kouzelníků, prý se jmenoval Lothaire, ovládal několik triků, ale také falšoval bankovky a později prý při zatýkání vážně zranil policistu. Než jsem mohl něco dalšího poznamenat, přišel se svou troškou do mlýna i Treskow.

„Lothaire, Lothaire...“ opakoval i on, „ale ovšem, honili jsme svého času všiváka toho jména, prý pocházel odkudsi z ostrova Martinique! A ten toho má na svědomí požehnaně! Potuloval se někde kolem Arkansasu, u Bents Fortu. Záludný chlap!“

Přikývl jsem.

„Taky o něm něco vím. Ale Lothaire – to bylo jistě křestní jméno, víte snad, jak se jmenoval dál?“

„Počkejte!“ Treskow si v rozpacích prohrábl své řídnoucí vlasy. „Já si vzpomenu... Bylo to francouzské jméno, mám to na jazyku... ano, Thibaut, určitě Thibaut...“

„Thibaut! Tak to je tedy to indiánské tibo! Tibo-taka a Tibo-vete – prostě pán a paní Thibautovi,“ vydechl jsem. „A ona sama si říkala Tibo-vete-elen.“

„Možná že se jmenovala Elena, ne? Lothaire Thibaut a Ellen Thibaut,“ napadlo Treskova.

„To je opravdu dost možné. A jestli mluvila o vavovi Derickovi, jak tady říkal náčelník Osagů, pak to byla nejspíš Indiánka z kmene Mokijů. Taka, vete, vava – to všechno jsou mokijská slova. To by souhlasilo.“

„Ano, to by souhlasilo. Thibaut skutečně taky zmizel někde mezi Indiány. Copak o to, takový šikovný eskamotér by to u nějakého kmene klidně mohl dotáhnout na medicinmana. Ohromí je nějakým nacvičeným kouskem, a je ruka v rukávě. Až na to, že mu zůstává ta bílá kůže...“

„No, a s tím si takový šikovný chlapík už taky dokáže poradit,“ řekl jsem. „Jak o tom přemýšlím, zdá se mi čím dál tím pravděpodobnější, že ti dva k sobě nepatří. A Apanačka už vůbec ne! Proč by mu jinak nikdy neřekl ši-yeh?“

Apanačka po celou dobu naše slova jen hltal, do rozmluvy však nezasahoval. Že mám pochyby o medicinmanově otcovství, mu zřejmě tak příliš nevadilo, zato každá zmínka o Tibo-vete-elen ho prudce zneklidňovala. Ale teď mně záleželo na tom, abych se dozvěděl co nejvíc od náčelníka Osagů – naznačil jsem tedy Apanačkovi, aby se pokusil ještě se ovládnout.

„Šahko-matto nám však nedopověděl, co se stalo s mužem jménem Raller,“ obrátil jsem se znovu na Osagu. „Opatřil vám všechno, co slíbil?“

„Nic neopatřil!“ vybuchl náčelník. „Byl to lhář a podvodník jako každá bledá tvář... krom Old Shatterhanda a jeho přátel,“ opravil se pohotově.

„Nedodržel svůj slib a ačkoli Osagové mu donesli mnoho kůží a kožešin až do jeho skladu při řece Arkansas.“

„Vida, tak to by souhlasilo s tím, co řekl Mr Treskow. Toho zboží tedy bylo hodně?“

„Mnoho balíků! Jen bobřích kůží bylo desetkrát deset svazků!“ Osaga téměř skřípěl zuby. „Jeho loď byla skoro celá plná.“

l

„Jeho loď?“ Zbystřil jsem sluch. „Raller měl nějakou loď?“

„Ano – sami jsme mu ji udělali. Z prken, tyčí a kůží.“

„To tedy měl hotový majetek. Bobří kůže mají cenu aspoň deset patnáct dolarů. Nevíš, kam je odvezl na trh?“

„Do Fort Mannu.“

l

„Znám. To je ta pevnůstka při Arkansasu na cimarronské cestě. Tam se vždycky sjíždějí obchodníci s kožešinami ze široka daleka. Jenže... tam přece má sídlo taky vojenská posádka! Že by se odvážil vás podvést zrovna jim pod nose? To by riskoval až příliš! Doufám, že jste ho nepustili bez

doprovodu?“

„Old Shatterhand uvažuje správně,“ příkyvoval zachmuřeně náčelník Osagů. „Ale protože tvrdil, že ho posílá velký Bílý otec, věřili jsme mu. A on sám pozval šest našich mužů, aby ho doprovázeli do Fort Mannu.“

„Šest lidí? A jak se, prosím tě, vešli do obyčejného člunu? Přece jste mu nepostavili parník!“

„Raller vzal do člunu jenom dva. Čtyři sledovali člun po břehu.“

„Další čertovinka,“ podotkl jsem. „Neměl nakonec zálusk i na vaše koně?“

„Old Shatterhand opět uhádl. Řeka měla tehdy mnoho vody a rychlý tok a Rallerova loď přijela do Fortu o den dřív než my na koních. Já jsem jel tehdy s nimi. Byl už večer, když jsme dorazili k pevnosti. Dva z nás zůstali venku, dva vjeli dovnitř, ale pak hned vojáci zavřeli bránu a ven nikoho nepustili. Raller nás pozval na sklenici ohnivé vody a dal nám jí vypít velmi mnoho, až jsme všichni usnuli, vzbudili jsme se teprve druhý den. Raller byl pryč a rovněž běloch se ženou a dítětem. A také naši koně. Ptali jsme se, kde všichni jsou, a dozvěděli jsme se, že Raller prodal naše zboží, ještě než jsme přijeli. Když nás přemohla ohnivá voda a usnuli jsme, dal si otevřít bránu a zmizel.“

„Jeli jste za ním?“

„Probudili jsme se příliš pozdě. Chtěli jsme, aby nám dali aspoň kůže, které zůstaly v člunu, ty přece patřily nám, ale oni se nám vysmáli! A když jsme si je chtěli vzít o své újmě, zavřeli nás do pevnostního vězení a nechali nás tam sedět o chlebě a o vodě tři dny! Hledali jsme potom v okolí, našli jsme však jen mrtvá těla našich dvou bojovníků, kteří nám hlídali koně před pevností. Zabili je a hodili do rákosí při břehu řeky.“

„To byla sprostá vražda! Hlásili jste to veliteli posádky?“

„Podruhé nás už ani nepustili dovnitř! Hrozili, že nás zase zavřou, jestli se o něco pokusíme. A oni nás přitom okradli o celoroční úlovky, a ještě nás připravili o koně a dva bojovníky! Myslí si Old Shatterhand ještě pořád, že bílí lidé měří spravedlivě sobě i rudým mužům? I když si říkají křesťané a o nás mluví jako o pohanech? Jsou lepší rudí muži, nebo běloši?“

„Náčelník Osagů zná dobře mé názory,“ řekl jsem. „I mezi bílými lovci, i mezi rudými bojovníky jsou lidé dobří a lidé zlí. Já jsem vždycky s

těmi dobrými, bez rozdílu barvy pleti. Ale pověz mi ještě, Šahko-matto, vy jste už žádného z těch bělochů později neviděli?“

„Ne, od té doby jsem dokonce o nich ani neslyšel... Až teď, když jsem se dozvěděl o Tibo-vete a Tibo-takovi. Osagové se domnívali, že muž s mezerami mezi zuby již nežije. Nezachytili po něm ani stopu, ačkoliv pátrali mnoho let. Jestli však muže se špatnými zuby dosud neuchvátil dech smrti, prosím velkého Manitoua, aby ho přivedl Šahko-mattovi do rukou.“

„Kdoví! Cesty Velkého ducha jsou nevyzpytatelné,“ řekl jsem a naznačoval Apanačkovi pohledem, aby se k těm věcem už nevracel. Také Osaga považoval hovor za skončený a tak jsme se pomalu ukládali ke spánku.

V duchu jsem si to všechno srovnával, především jsem myslel na toho povedeného posla velkého Bílého otce z Washingtonu: důstojník Raller mi nápadně připomínal generála Douglase. Oba ze sebe udělali oficíry, byly zde i jiné podobnosti, ale přesto pořád ještě nemusel být Raller Douglasem či Douglas Rallerem, i když mně oba čím dál tím víc splývali. Ale všechny tyhle nejasné vztahy a postavy jsem si uváděl do souvislostí s Old Surehandem, vždycky se totiž nějakým způsobem dotýkaly i jeho osudů, pořád se kolem něho nějak točilo vlákénko, které jsem nemohl a nemohl rozplést. Ostatní už dlouho byli v limbu, avšak já jsem pro tyhle myšlenky, které mě pronásledovaly, nemohl a nemohl usnout a kombinoval jsem a splétal dohady ještě dlouho po půlnoci. Spánek mě přemohl až pozdě k ránu, a tak jsem zrána procitl jako rozlámaný a – zase se stejnými pochybami i nejistotami.

Další cesta nás vedla travnatým pásmem země bez křoví i stromů, mezi severním a jižním ramenem Salmon Rivenu. Odpoledne jsme se dostali až k jižnímu toku a tam jsme potkali osamělého jezdce, cválajícího daleko před námi napříč našemu směru jízdy. Zpozoroval nás a namířil si to rovnou k nám.

Když přijel blíž, zjistili jsme, že je to běloch, a podle toho, jak byl ustrojen, jsme usuzovali na kovboje nebo něco podobného. I on si nás prohlížel, a protože jsme byli dost neobvyklá společnost, Indián, Dick a Pitt ve svém roztodivném brčálovém oblečení, já v loveckém, ani jsem se nedivil, že si pro všechny případy radši připravil pušku a s prstem na

spouští na nás z dálky křikl, abychom zůstali stát. Dick na to ovšem nechtěl slyšet, jen mával hned jednou, hned druhou rukou a přívětivě na neznámého halekal:

„Ale sir, co je to za vtipy? Kampak na nás s tou stříkačkou? Přece jsme vám nic neudělali, a taky nehodláme udělat! To vypadáme vážně tak podezřele, tak vandracky?“

Dickova kulatoučká tvář mírumilovností přímo zářila, Neznámý neodolal přívalu vlídných slov a spustil hlaveň k sedlu.

„Bodejt‘,“ odpověděl, prohlížeje si naši skupinu pěkně jednoho po druhém, a usmíval se. „Takhle promíchaná společnost! Když spolu jedou Indsmeni a běloši, tak na to člověk obyčejně může jen doplatit.“

„Nevidíte, že ten rudoch má pouta?“

„Jeden! Taky by to mohla být pěkná pastička na někoho!“

„Na vás? Nebud'te směšný! Pastička nepastička, to nám může být putna, ale radši vy mi teď koukejte pěkně rychle vyklopit, proč se tady projíždíte po prérii?“

„Pěkně děkuju za takové projížďky,“ zamumlal jezdec. „Snad si nemyslíte, že jsem si skočil do sedla z dlouhé chvíle.“

„Tak proč teda?“

Muž pohodil hlavou.

„A s kým mám tu čest?“

„Vy nevíte?“ zašveholil Dick Hammerdull. „Já jsem převlečená bajadéra, ten Indián je habešský císař na odpočinku, tamten dlouhán je páter vyklouz, převor od františkánů, a...“

Novopečený páter vyklouz Holbers však nebyl se svou novou úlohou spokojen.

„Dej pokoj, ty starej vtipálku,“ zabasoval. „Když si neumíš už vymyslet nic lepšího...“

„Umím nebo neumím, to mi je putna, můj starý coone, ale v žádném případě nebudu předkládat křestní listy někomu, kdo se má podle všech prérijních pravidel představit sám a první. Poněvadž on je jeden a my jsme celá skupina. A jestli to neudělá, tak ho přejeďu tady se svou kobyloou, že se vyválí jak široký tak dlouhý.“

Ani jsem se nedivil, že cizinec se dal do smíchu. Baculatý Dick ve svém brčálovém úboru a na nepřiliš vznosně vypadající herce nijak

marciálně nevyhlížel.

„All devils! To mně vyhrožujete tou marcipánovou kozou? To bych teda rád zažil! Go on! Do toho!“

Což ovšem neměl říkat, poněvadž Dick Hammerdull snesl všechno spíš, než aby se někdo posmíval jeho koníku. V ten okamžik se ztratil úsměv z jeho tváře a tlouštík nahněvaně vypískl:

„Jak je ctěná libost! Go on!“

To patřilo už jeho koni. Vzápětí zvíře pocítilo, že uzda je volná a že je tisknou Dickovy nohy do boku, a ihned pokynu uposlechlo. Milá kobyłka se prostě odrazila a vrhla se rovnou proti nic netušícímu jezdcí. Po prvním nárazu následoval vzápětí druhý – to už cizincův kuň padl na zadní. Jezdec ani neměl kdy a kde se zachytit. Pozbyl rovnováhy a sletěl ze sedla jak zralá hruška. Dick blaženě roztáhl baculaté prstíky a vrhl po nás nadšený, sebeuspokojený pohled.

„All devils! Co to je za marcipánového jezdce, gent's? Ještě aby se nám zde nepolámá! Ale ta moje koza to provedla dobře, co říkáš, Pitte, ty coone stará?“

„Jestli myslíš, že za to zaslouží pytel ovsá, Dicku, tak já proti tomu nic nemám.“

Cizinec se sbíral se země, hledal pušku, která pádu odletěla daleko do trávy, pak se poohlížel po širáku a sápal se taky po uzdě, aby mu snad poplašený kuň neodcválal. Měli jsme čas si ho mezitím prohlédnout: podsaditá postava v obnošených kovbojských šatech, s širokým, švihácky upraveným pasem pod jezdeckou kajdou. Ano, vypadal na pastevce, na hlídače stád. Chtěl jsem předejít dalším nepříjemnostem, a tak jsem se raději vmísil do hovoru:

„Ale co, Dicku, to se stane i nejlepšímu kovbojovi, že své zvíře přecení a neznámé podcení, you see... A pokud jde o nás, sir, zmýlil jste se taky. Jsme počestní zálesáci, a neptávali bychom se, kdybychom nevěděli, že tam nahoře se potlouká hromada trampů, dost podezřelé existence...“

Oprašoval si kajdu a nezřetelně pomumlával:

„To vím, právě kvůli těm trampům jsem chtěl vědět, co jste zač...“

Vidím Indiána...“ Zarazil se, pustil znovu uzdu a udělal několik kroků blíž. Upíral oči na Vinnetoua, pak se ale obrátil zas ke mně: „Pro boha živého, že jsem si nevšiml dřív! Nebo se mýlím, sir?“

„V čempak?“

„To je přece známý apačský náčelník – Vinnetou?“

„Yes.“

„Tak tím se všechno vysvětluje,“ řekl – a zřejmě se mu ulevilo. „Byl u nás kdysi na farmě, pamatuji si na ten jeho saltillský přehoz, a hlavně... ano, na tu stříbrnou pušku!“ Zavrtěl hlavou. „Kam jsem dal oči! Mluvím, mluvím, a pořádně se nepodívám, kdo je v houfu! Jmenuji se Bell, farma je asi dvě míle odtud, při řece.“

„A jakpak se jmenuje majitel?“

„Mr Harbour.“

„Musí mít kuráž,“ podotkl jsem, „usadit se v takové pustině. Lišky tady dávají dobrou noc.“

„To spíš Indiáni,“ zasmál se. „Ale copak ti, s těmi by to ještě šlo, horší je, když někdy přitáhnou trampové! Teď právě jsme se doslechli, že se potloukají někde na severu při Northforku. Vypravil jsem se kvůli té věci trochu na průzkum. Doufejme ale, že z toho mraku nebude pršet. Míří zřejmě do Nebrasky. A vy?“

„Pojedeme ještě tak dvě hodinky a potom si budeme hledat místo na noc.“

„A nechtěl byste zajet na farmu?“

„Neznám Mr Harboura,“ připomenul jsem.

„Nevadí, nevadí, on hlavně velice ctí Mr Vinnetoua. Jestli ten přijede s vámi, pak ať jste...“ Uprostřed věty se přerušil a začal obzírat ze všech stran nejdříve mého vraníka, Hatátitlu, pak mé dvě ručnice. „A jéje,“ uklouzlo mu upřímně, „tak se mi všechno zdá, že jsem zas jednou spal s otevřenýma očima – ale teď už vím, na čem jsem.“

„Totiž?“ řekl jsem s úsměvem.

„Stačí se podívat na koně a na pušky. Mr Shatterhand nemýlím se?“

„Ne, ne. Nemýlíte se.“

„To tím spíš musíte k Mr Harbourovi! Strašně rád vás pozná – nakonec se na farmě vyspíte líp než někde v prérii. A o koně se postaráme, dostanou prvotřídní píci!“

Abych řekl pravdu, rozhodla tahle poslední věta. Spát pod širým nebem nepůsobilo nikomu z nás nejmenší obtíž, koně však zasloužili trochu pohodlí a dobré píce i odpočinku, to bylo pravda. Vinnetou na můj

tázavý pohled krátce přikývl, jen se lehce dotkl očima Šahko-matta.

Pochopil jsem.

„Děkuji, Mr Belle,“ řekl jsem. „Ale máme, jak víte, také zajatce. Není nebezpečí, že by mohl...“

„Ne,“ spěchal mě ujistit, „nemusíte mít nejmenších obav, sir.

Dohlédneme na něj přísně.“

„Což o to, to obstaráme sami. Hlavně aby nás Mr Harbour nevyhodil.

Ale uvidíme!“

Pobídl jsem Hatátitlu, náš malý průvod se hnul kupředu, jen Šahko-matto přinutil koně, aby zůstal stát na místě. Otočil jsem se po něm, nehnul se však ani o krůček.

„Náčelník Osagů by rád něco řekl Vinnetouovi a Old Shatterhandovi.“

Zvedl jsem obočí. „Poslouchám.“

„Vím, co Old Shatterhand a Vinnetou zamýšlejí. Nemají v úmyslu vzít mi život, chtějí mě však zbavit pout teprve tehdy, až budou tak daleko, abych za nimi nemohl přivést své bojovníky.“

Pokývl jsem hlavou:

„Souhlasí.“

„To se nestane!“ řekl slavnostně. „Odevzdal jsem velení muži, který se jmenuje Honskeh-nonpeh, Dlouhá ruka, poněvadž on jediný byl proti tomu, abychom vyjeli s válečnými sekýrami. Vím, co teď udělá. Zanechá nepřátelství, tak jak jsem mu vzkázal... Old Shatterhand a Vinnetou mě slyšeli. Věří mým slovům?“

Několik okamžiků jsem přemítal, jak odpovědět.

„To není jednoduchá věc,“ řekl jsem posléze. „Uznáš, že z nepřítele se nestává tak snadno přítel. Ale uvidíme. Přesvědčíme se.“

Šahko-matto se kupodivu necítil nijak uražen.

„I kdyby mě Old Shatterhand zbavil pout v tomto okamžiku, nevzdálil bych se od něho,“ řekl.

„Uff!“

To uniklo překvapenému Apačovi.

„Vinnetou se diví slovům Šahko-matta? Je to přesto tak, jak řekl.“

„Mhm – a důvod?“ zeptal jsem se.

„Tibo-taka.“

„Tibo-taka?“

„Old Shatterhandovi je to divné? Šahko-matto včera uslyšel, že medicinman Naiinů je Tibo-taka. Přemýšlel o tom a rozhodl se, co učiní. Pojede s vámi i potom, až bude zproštěn pout, protože si chce získat přátelství Apanačky, náčelníka Komančů.“

„Ale proč o ně Šahko-matto stojí?“

„Protože Apanačka mu pomůže, aby se zmocnil medicinmana.“

Upřímně řečeno, trochu mě zarazilo, jak pohotově a by stře Šahko-matto usuzoval. Jenže koneckonců – jaký div? Měl jisté nevyřízené účty a cítil prostě příležitost; a tak se ji snažil lapit za pačesy. Potřásl jsem hlavou.

„Ano, Tibo-taka je zloděj, Eters taky. Ale je zde Tibo-vete-elen! A Apanačka se ještě nedal o tom všem přesvědčit... Tibo-taku snad nemá zrovna v lásce, ale je to pro něho přes všechno ještě pořád otec!“

„Old Shatterhand je o tom také přesvědčen?“

„Old Shatterhand se především vypraví ke Komančům, aby sáhl medicinmanovi na zoubek. A vezme s sebou Apanačku,“ odmlčel jsem se, „a také náčelníka Osagů. A teď ať už Šahko-matto pobídne svého koně!“

Bell cválal vpředu a vedl nás prérií; asi za půl hodiny se začaly objevovat stromy a keře, nejdřív jednotlivě, pak porost houstl, potkávali jsme mezi hájky a skupinami keřů pasoucí se stáda krav, koní a ovcí.

Minuli jsme pás kukuřičných polí, potom se před námi objevily bílé svítící budovy Harbourový farmy. Podobala se Fennerově jak vejce vejci, až jsem měl v prvním okamžiku neodolatelné nutkání přitáhnout Hatátitlovi uzdu a obrátit se nazpět – přece jenom se ozval nedávný zážitek a člověk se nerad vystavuje dvakrát za sebou smrtelnému útoku. Ovšemže jsem to neudělal, ostatně nám už vycházel v ústrety farmář. Bell pustil v posledních metrech koně naplno, aby ohlásil (nedočkavec) vzácnou návštěvu, a Mr Harbour vyběhl na zápraží i s celou rodinou. Byl chlapík jako hora, tři jeho synové, statní pořizci, mu nezdali, a dokonce i ty dvě dcery, urostlé a otužilé farmářskou prací, nevypadaly na to, že by dostaly strach před nějakým trampem nebo Indiánem. Jenom paní byla drobnější, i když ne žádná křehotinka. Kynuli nám rukama a farmář se hnal ze všech nejdřív k Vinnetouovi, kterého poctil takovou úklonou, jako by na své půdě vítal krále. Bylo to opravdu vřelé uvítání.

Farma, podobná na pohled spíš mexické haciendě, byla dřevěná, jen bíle ohozená, u Salmon Riveru je totiž kámen vzácná surovina. Kolem

dokola obstupoval budovy solidní, pevný kolový plot, za ním několik ohrad pro koně, pro hovězí dobytek, taky ovčín. Tamodtud už příklusávali dva peóni, připravení odvést naše koně.

Hlavní obytné budovy se přitiskly k severní straně ohrady, na protilehlé straně byly stáje, vzadu stály hospodářské budovy a čeledník, vpředu pak menší přístavek, patrně místo, kde nocovali náhodní příchozí či hosté. Obytný prostor hlavní budovy, jak jsme se brzy mohli přesvědčit, tvořily tři místnosti: prostranná hlavní světnice se třemi okny a velice bytelným nábytkem, bezpochyby vlastní výroby, vyzdobená po stěnách spoustou zbraní a loveckých trofejí, především rohů, paroží, různých kůží. Vzadu byla ložnice, místnost o něco menší, a hned vedle také dost prostorná kuchyně. Původně nám Harbour nabídl k přenocování ložnici, ale my jsme odmítli, požádali jsme, zda bychom se prostě nemohli rozložit na lavicích při otevřených oknech nebo na podlaze.

„Dal bych vás do komory tam vpředu, tu mám pro hosty,“ řekl farmář, „ale shodou okolností jsem dostal návštěvu.“

„Kohopak?“

„Nějaký lékař, přijel asi před hodinou. S nemocnou. Prý mají namířeno do Fortu Wallace.“

„A odkud jedou?“ zajímal jsem se.

„Z Kansas City. Smutný případ. Ona je prý nevléčitelně nemocná, a tak se vrací ke svým příbuzným.“

„Mladá, stará?“

„Ani nevím,“ přiznal rozpačitě Harbour, snad i poněkud překvapen mým zájmem, „nosí závoj, nemoc jí rozežrala obličej. Snad to byla kožní rakovina nebo co.“

„To přijeli sami dva?“

„Ano. Každý má koně, a pak mají ještě jednoho koně nákladního.“

„To si toho bere pan doktor na sebe hodně! A ta paní ještě víc... V sedle se pohodlně necestuje.“

„Taky jsem to povídal. Jenže co mají dělat, musí tím způsobem cestovat – ta nemoc prý je děsně odpuzující.“

„Mhm. Pak ovšem. To už se nedivím. Kdy odjíždějí?“

„Šli už spát, ale koně si nechali vzadu ve dvoře. Chtějí odjet časně ráno.“

Původně jsem si myslel, že si za tím lékařem zajdu, ale když odešli na kutě, rozhodl jsem se nechat to být. Shromáždili jsme se všichni společně v hlavní světnici, kde pro nás už chystali večeři. Venku se pomalu stmívalo, farmářovy dcery přinesly lampu, hned bylo útulněji. Důvěrné osvětlení a dobré jídlo rozvazovalo jazyky, začalo se vypravovávat, zvláště Dick Hammerdull byl ve svém živlu a výborně naladěný, střídal napínavé příběhy s žertovnými, váleli jsme se chvílemi smíchy. Taky farmář přišel se svou troškou do mlýna, viděl a zažil hodně, než se před dvěma lety usadil tady na Salmon Riveru. Co se mi na něm nejvíc líbilo, bylo to, že neměl ani v nejmenším ony běžné předsudky vůči barevným lidem, hlavně Indiánům, s jakými se člověk v krajích, na takzvaném pomezí, tak často setkával. A když Treskow v jedné poznámce projevil pochybnost nad tím, zda vůbec někdy tihle rudí, jak se vyjádřil dost prezíravě, budou schopni přijmout křesťanskou civilizaci a kulturu, odmítl to farmář dokonce dost jednoznačně a – oprávněně:

„A prosím vás, Mr Treskove, co vlastně jim celá ta slavná křesťanská civilizace a kultura až dosud přinesla? Vždyť je živa z toho, že jim loupí půdu, a brodí se přitom až kolena v krvi! A kdyby jenom tady. Kam se podíváte, uvidíte totéž: ničí se národy, lidi se připravují o všechno, zotročují jeden druhého. Ba ne, k tomu já nemohu říci ano, to pro mě žádná civilizace, neřkuli kultura, není. Dobývat zbraněmi svět – prosím vás, to dělali před námi už Řekové, Římané, Peršané, Mongolové, Hunové: jednou bychom už doopravdy měli ty meče odložit! Mír potřebují lidé, hlavně mír. A já si myslím, že ta chvíle všeobecného míru taky jednou přijde. Jako přišel kdysi den, kdy si člověk zhotovil první zbraň, tak přijde i jiný, kdy zase svou poslední zbraň zničí. Taky vlastníma rukama. Jak dlouho to potrvá? Prosím vás! Říkáme si křesťané, Kristus nám to uložil už skoro dvěma tisíci lety! A co my? Vynalezli jsme ještě strašnější a ničivější zbraně a proléváme krev ještě bezohledněji! Tak bych radši nemluvil ani o civilizaci, ani o kultuře, ani o křesťanském vztahu ke svým bližním...“

Hromotlucky farmář se rozohnil a rozhorleně mávl nad lidstvem rukou. Chtěl jsem namítnout, že věci jsou poněkud složitější, ale Vinnetouovi zřejmě kápl zcela do noty. Přisvědčoval mu lehkými pokyny hlavou, a sotva se farmář odmlčel, řekl náčelník Apačů:

„Můj bílý bratr promluvil tak, jak cítím i já. Slyšel podobná slova od

někoho, nebo jsou plodem jeho samoty?“

„Znal jsem jednoho muže, který mi mnohé z toho, co zde říkám, poprvé vysvětlil. A víte, že to dokonce ani nebyl běloch? Byl to Indián, hlásal křesťanství, a já jsem se s ním potkal nahoře za Mogollonskými vrchy při Rio Puerku. Navajové mě tehdy zajali a chystali se mi zhasnout svíčku při mučednickém kůlu. On se k tomu naskytl – a svou výmluvností mi jej zachránil. Přesvědčil je tak, že mě nechali... A přitom to byl člověk jak hora, abyste nemysleli, že dělal z nouze ctnost!“

„Uff!“ Vinnetou se lehce zachvěl. „To tedy nemohl být nikdo jiný než Ikvehtsi-pa!“

„Myslím, že ne. Myslím, že náčelník Apačů se mýlí. Navajové mu říkali jinak: Sikis-sas. Pamatuji si to přesně.“

„Ano, ale to znamená navajsky totéž: Velký přítel. On však byl z kmene Mokijů. A neslyšel můj bratr, že ho španělsky mluvící nazývají padre Diterico?“

„Ano, to souhlasí,“ přisvědčil Harbour. „Vinnetou ho zná?“

„Viděl a slyšel jsem ho jako chlapec. Jeho duše patřila Manitouovi a jeho ruka pomáhala každému, bílému nebo rudému muži, kdykoliv to potřeboval. Měl také dvě sestry, kterým Manitou daroval velkou krásu. Starší se jmenovala Tehua, Slunce, a mladší Tokbela, Nebe. Jednoho dne zmizely obě i se svým bratrem a nikdo je nespátřil. Jaká škoda! Byl to znamenitý muž a Vinnetouův otec Inču-čuna byl jeho přítelem a uschoval toto přátelství hluboko do svého srdce. Vinnetou by obětoval mnoho, kdyby se mohl dozvědět, co bylo příčinou toho, že Ikvehtsi-pa a jeho sestry tak náhle zmizeli.“

Farmář přikyvoval a vrhal po očku pohledy po Apačovi, jako by zkoumal, zda míní svá slova opravdu vážně.

„Ale... jestli to je tak..., já mohu Vinnetouovi povědět o zmizelém Ikvehtsi-paovi!“

Vinnetou – jindy samo ztělesnění klidu a sebeovládání – divže nevyskočil ze židle:

„O Ikvehtsi-paovi? Bílý muž se mýlí! To není možné!“

„Bohužel se nemýlím!“

„Bohužel? Proč praví můj bratr bohužel?“

„Ikvehtsi-pa už nežije.“

„Uff! A jeho sestry?“

„O těch nevím; ostatně ani o něm nevím dopodrobna, jak přišel o život, kdo ho vlastně o něj připravil.“

„To není možné,“ opakoval Vinnetou sklesle. „Řekni to ještě jednou: Ikvehtsi-paa připravili o život? Byl tedy zavražděn?“

Harbour povzdychával, klopil hlavu.

„Viděl jsem jeho hrob.“

„Kdy to bylo? Kde?“

„Povím apačskému náčelníku všechno, co vím,“ řekl farmář. „Ale prosím, ať se nevzrušuje, stejně na ničem nemůže nic změnit.“

Vinnetou si přešel dlaní přes čelo, opřel se do opěradla a ztlumil hlas.

„Můj bílý bratr má pravdu. Nesluší se, aby se bojovník poddával svým citům. Vinnetou ho vyslechne klidně, ať uslyší cokoli.“

Harbourovovy dcery začaly podávat čaj.

Farmář počkal, až každý z nás dostane po šálku, pak pozvedl svůj, mírně upil, a konečně začal oklikou, nejdřív otázkou:

„Byl někdy náčelník Apačů v Saint Louis Parku?“

„Několikrát.“

„A okolí Foam Cascade, Šumícího vodopádu, zná také?“

„Trochu.“

„A onen krkolomný sráz, kudy vede cesta na Devil's Head, Dáblovu hlavu?“

Vinnetou potřásl lehce hlavou.

„Ne, ale najdu to místo. Howgh!“

Farmář se zamyšleně díval do svého šálku, z něhož se kouřilo.

„Tam jsem se rozloučil se svým zálesáckým životem,“ řekl po chvíli.

„Už jsem byl tenkrát ženat a tihle dva nejstarší byli na světě. Chtěl jsem se usadit, žena naléhala, ale kdo jednou přičichne k svobodě, ten se s ní jen tak lehce neloučí. Přišlo tam tenkrát několik mužů, prý jsou na výpravě do Colorada, za zlatem. No – lákalo mě to, slovo dalo slovo, tak jsem se tedy připojil. Byli jsme vcelku čtyři, jednoho z nás přešla kuráž už po pár dnech a ztratil se. Byl bych to udělal nejraději taky, ale trochu jsem se styděl, i když potom dlouho ještě po zlatě ani vidu. A to jsme hledali už dva měsíce! Pak jsme přišli o prospektora; jediný z nás, kdo se trochu víc vyznal v hledání zlatých žil, se jednoho krásného dne nevrátil z obchůzky

– spadl po dešti ze srázu dolů. Nám dvěma se pak vedlo hůř než špatně... No, zkrátím to vypravování, nakonec jsem se vracel já sám, protože ani můj druh všechny ty strážně nepřežil. Sklátila ho náhlá horečka a já jsem se, vyhublý až na kost, taktak doklopýtal na cestě domů k Devil's Headu. Tenkrát jsem tam byl poprvé, ale ta skála se tak ohromně podobá palici nějakého čerta, že jsem to místo poznal ihned, na první ráz. Padl jsem do mechu zničen dlouhou chůzí, lijákem, v kterém jsem to musel táhnout, prostě jsem byl na dně. Dovedete si to představit... A přitom jsem ani neměl naději na úlovek, cestou se mi porouchala puška, zkrátka a dobře, myslel jsem, že to mám všechno spočítáno. Ale zálesák, vážení a milí, vydrží víc než kočka. Snad mě ten spánek tak posílil nebo co, ale já jsem se nakonec skutečně probudil a cítil, že se mi vracejí síly. Vidím to jako dnes, jak jsem se převalil na bok a jak mi padl do oka nějaký nápis, písmena vyrytá na protější skalní stěnu. A čert ví, proč mě i to zajímalo tak, že jsem sebral ty své pořád chabé síly a dotáhl se až tam k tomu místu. To bylo ale překvapení, meššúrs – to nebyl totiž jen nápis, tam byly i nějaké kresby, několik postav kolem kříže a pod tím vyryto nožem nebo čím: Tady zabili padre Diterika. Udělal to J. B., aby se pomstil bratru E. B. Prohlížel jsem si to s vyvalenýma očima, jako blázen, objevil jsem tam ještě vyryté slunko nebo co, a vlevo písmeno E, vpravo zas písmeno B. Hlava mi z toho šla kolem!“

„J. B. Mhm... A vy znáte někoho, kdo má takové iniciály?“ zeptal jsem se.

Potřásl hlavou, že nezná.

„Takových lidí může po Státech běhat stovky... tisíce.“

Vinnetou se zamyšleně díval před sebe, a přece jen zapochyboval:

„Myslí můj bratr, že nápis mluvil pravdu?“

„Proč by si někdo dával práci s vyrýváním? To by přece nemělo smysl,“ mínil Harbour.

„Můj bratr však mluvil o hrobu padre Diterika...“

„Ten jsem našel za chvíli, pod tou skálou. A ten hrob, meššúrs, byl někým ošetřován, poněvadž byl sice zarostlý mechem, ale jinak – upraven! Někdo se o něj musel starat, to bylo vidět na první pohled.“

„Snad ne!“ podivil jsem se.

„Taky jsem z toho byl celý pryč. Říkám vám, hlava mi z toho šla

kolem – a žaludku se vedlo ještě hůř, měl jsem pořád hlad jako vlk. Naštěstí jsem nedaleko objevil studánku, a co hlavně, za ní v porostu pod stromy krásnou, nádhernou, báječnou skupinu jedlých hub. Nikdy v životě mi tak nechutnaly! Zapil jsem je vodou, ale pak mě zas přemohla únava a zhasl jsem. No! Spal jsem jak dudek, až teprve kvečeru mě něco probudilo – šimralo mě to do nosu tak dráždivě, že jsem vyskočil – meššúrs, a teď se teprve jaksepatří podržte! Kousek ode mě ležela skoro celá půlka nádherně upečené ovčí pečínky! To víte, že jsem se na ni hned vrhl a spořádal, co se dalo, ani jsem moc neuvažoval, kde se tady ta skopová porce vzala... Nezájímalo mě to v tu chvíli. A pak jsem zase usnul a ležel až do rána bílého. Zbytky jídla jsem ráno našel, zůstaly přede mnou tak, jak jsem je nedojedl. Schoval jsem si je tedy za skálou a šel hledat neznámého dárce. Volal jsem, brouzдал jsem po okolí, halekal jsem jako hejkal – jenomže nikde nikdo. Tak jsem dal do kapsy zbytky jídla a pustil se k Šumícímu vodopádu. To je dost nebezpečný úsek cesty, ale já jsem se už cítil silnější. A taky jsem to zvládl! Na druhý den jsem potom potkal nějakého lovce, ten se mě nejdřív strašlivě vyděsil, nakonec se mě však ujal a pomohl mi. Namířil jsem si to... no, to nic, to už je z jiného soudku, to nemusí náčelníka zajímat.“

Vinnetou si držel skloněnou hlavu v dlaních. Když farmář skončil, pozvedl ji, zadíval se na mě – soudil jsem podle pohledu, že pořád ještě trochu pochybuje, aspoň stínem. Potřásl jsem hlavou.

„Myslím, že nápis má pravdu. Zabili ho.“

„Old Shatterhand tomu věří? Není možné, že by se i jiný muž jmenoval padre Diteriko?“

„Copak o to – možné to je... ale v tom hrobě odpočívá skutečně Velký přítel, Ikvehtsi-pa.“

„Můj bratr Shatterhand musí mít ještě jiné důvody, že tak soudí...“

„Náš přítel Harbour nám totiž řekl víc, než si sám myslí,“ odpověděl jsem. „Našli jsme totiž vavu Dericka!“

„Uff!“

„To je náš Ikvehtsi-pa!“

„Uff, uff!“

„A ještě něco – tuším také, kdo je Tokbela, Nebe, mladší sestra padre Diterika.“ Odmlčel jsem se. „To je žena komančského medicinmana, to je

Tibo-vete-elen.“

Vinnetou strnul – ale ještě víc to ohromilo Apanačku. Teď on divže nepřekotil židli.

„Jak to můj bílý bratr může vědět?“ vyrazil ze sebe Vinnetou.

„Nemám přesné důkazy, jen uvažuji a dohaduji se. Ale řekl bych, že i starší sestra Tehua je naživu. Co znamená její jméno? Slunce přece! A slunce, jak nám řekl Mr Harbour, je vyryto u toho náhrobního nápisu. Co když ho ona sama pochovala? Co když ona sama pečuje o jeho hrob?“

„Uff!“ Vinnetou byl předkloněn a hltal každé mé slovo. „Můj bratr Šárlí má dobré myšlenky. Ale kde je Tehua? Kde ji máme hledat? Proč se neukazuje mezi lidmi?“

„To ví jen ona,“ řekl jsem. „Ale ta porce skopové, která zachránila Mr Harboura od smrti hladem, byla podle mě – od ní. Snad si teď, meššúrs, říkáte, že jsem trochu povolil uzdu fantazii, ale uvažujte – stojí to za to! Mezi jiným: tohle by vysvětlovalo, proč se neukázal dárce masa před zbědovaným Mr Harbourem.“

Dick Hammerdull se šimral rozpačitě na svém podbradku.

„Sir, nepopírám, že na vašich dohadech by něco mohlo být – jenže! Kdyby to byla ta – jak se jmenuje? – Tehua, tak by se snad přece jenom ukázala. Tady Mr Harbour říká, že padre Diterika znal, znala ho tedy patrně i sestra. A teď si představte, že ho najde hlady napůl mrtvého, podstrčí mu jehně nebo co – a přitom se dobrému známému ani neukáže! To mi nehraje!“

„Ale hraje, Mr Hammerdulle. Nezapomeňte, že Mr Harbour byl zbědovaný, jistě vyhublý na kost, po horečkách to všechno člověka strašně změní. Vypadal asi trochu jinak než ten člověk, kterého snad Tehua znala z dřívějšíka.“

„Ale že by se nějaká žena odvážila žít jen tak sama ve Skalistých horách?“ namítl Vinnetou.

Pokrčil jsem rameny:

„Předně není jisté, jestli tam v té pustině žije sama, a druhé, je přece velký rozdíl mezi běloškou a Indiánkou.“

„Uff! Můj bratr Šárlí vyvrací všechny naše námitky. Dokázal, že má pravdu.“

„Ale kde!“ řekl jsem. „Nic jsem ještě nedokázal. Všechno jsou to pořád

jen a jen dohady. Teprve u Foam Cascade, u Šumícího vodopádu, si ověříme, jestli jsou správné, nebo ne.“

„Můj bratr Šárlí se tam chce vypravit? Uff! Jsem velmi rád, že to říká, Vinnetou touží odkrýt neznámého vraha. Nikdy neodporoval, když Old Shatterhand žádal, aby odpustil těm, kdo přestoupili zákon, avšak tentokrát bude ruka Vinnetouova nemilosrdná. Nezachvěje se.“

Vinnetou musel mít toho indiánského kazatele opravdu rád, když mluvil tímhle způsobem. Ale chápal jsem to, Ikvehtsi-pa byl přece blízkým přítelem Inču-čuny, Dobrého slunce, milovaného Vinnetouova otce. Měl jsem ovšem o výsledku našeho budoucího úsilí dosud pochyby, úspěchem jsem si rozhodně jist nebyl.

„Doufejme, že naše výprava k hrobu nebude zbytečná,“ řekl jsem.

„Ono totiž po tolika letech...“

„Vinnetou se nedomnívá, že budeme hledat jen jednoho zločince – zabíjelo víc lidí!“

Uvědomil jsem si, že sleduje moje myšlenky, že dospěl k závěru, který jsem si nechával zatím jen sám pro sebe. Přikývl jsem:

„Pravděpodobné to je – myslím si dokonce, že jeden z nich je na cestě k těm končinám...“

„Cože?“

To řekli, vykřikli najednou hned čtyři: Dick Hammerdull, Pitt Holbers, Treskow a Vinnetou.

„Náš pan generál Douglas,“ vysvětlil jsem.

„Jak přišel Old Shatterhand na tuto myšlenku?“

Nahmatal jsem prsten, který jsme před časem našli na Hollmersově farmě, mlčky jej stáhl s prstu a podal jej apačskému náčelníkovi.

„Pamatuje si ještě můj bratr Vinnetou? Dostal jsem ho vlastně do úschovy – a ten monogram na vnitřní straně nám teď možná moc a moc pomůže.“

Vinnetou jej otáčel mezi prsty a pak jej vložil do dlaně farmáři, který pln zvědavosti se mu díval přes rameno.

„E. B. 5. VIII. 1842,“ přeslabikovával. „All devils! U všech rohatých, to přece jsou tatáž písmena jako tam na skále! A také to B...“

Chtěl jsem mu odpovědět, vtom jsem však uviděl, jak se za oknem mihla jakási tvář – povědomá, strašně povědomá! Blesklo mi hlavou – a

zas zmizela. Už jsem se obracel k Vinnetouovi s otázkou, jestli si toho také povšiml, když tu v té chvíli Šahko-matto, sedící nedaleko mě, se vymrštil z lavice a zařval:

„Tibo-taka! Tam venku je Tibo-taka!“

Všichni vyskočili, já jsem si uvědomil, že jsem v té tváři vsutku rozpoznával medicinmanovy rysy, ale současně jsem si také uvědomil, že poskytuje, tak jak zde stojíme kolem stolu, ideální terč.

„Lampy! Zhasněte lampy! Mohl by střílet!“ vykřikl jsem a hlavou mi šlehla myšlenka na Old Wabblea a jeho vyhrůžky na Fennerově farmě.

Ani jsem to ještě nedořekl, když zařinčelo sklo a objevila se hlaveň ručnice. Vrhł jsem se do kouta, vzápětí třeskla rána a moje židle, provrtaná kulkou až do třísek, odlétla ke stěně. Puška zmizela, já skočil ke stolu a zhasil lampu, u druhého stolu udělal totéž stejně bleskurychle a pohotově Dick Hammerdull. Vytrhl jsem revolver z pasu a hnál se ven. Na zápraží jsem se zarazil, rozhlédl jsem se, všude tma jako v pytli, měsíc ani hvězdy nesvítily. To už stál po mém boku i Vinnetou, v ruce pušku se stříbrnými hřebíky, také se rozhlížel, ani jeho orlí zrak však nedokázal nic rozeznat. Mávl rukou.

„Tady nemůžeme zůstat – nic nezjistíme – musíme dál!“

Uvědomil jsem si, že medicinman, Tibo-taka, nebo kdo to vlastně byl, si počínal víc než zbrkle, naštěstí ještě zbrkleji než já; kdyby si byl chladnokrevně počkal, až vyběhnu ven, byl bych mu vběhl přímo do rány. Ještě že se po svém bezúspěšném útoku polekal a krátce a jednoduše vzal nohy na ramena!

Bylo to tak, brzy jsme si to ověřili; v nejbližším okolí farmy nebyl nikdo, a když jsme přiložili uši k zemi, zachytili jsme ještě ozvěnu dupotu vzdalujících se koní. Odhadoval jsem, že jsou přinejmenším tři.

Zarazilo mě, jak se vůbec Tibo-taka mohl dostat tak daleko na kansaský jih, když musel projet územím několika nepřátelských kmenů? A proč se pustil na tak dlouhou a namáhavou cestu? A tři koně – k čemu to? Lámal jsem si tím vším hlavu, vtírala se mně bizarní myšlenka, ještě bizarnější než má domněnka však bylo to, co jsem zcela neočekávaně uslyšel od Vinnetoua. Když jsme se vraceli nazpět k farmě, dotkl se mého ramene a vzrušeně mi řekl:

„Víš můj bratr Šárlí, o čem je Vinnetou přesvědčen? Že bílý lékař, který

doprovází nemocnou ženu do Fortu Wallace, a Tibo-taka jsou táž osoba.“

„Táž osoba?“

„Ano. A nemocná žena je Tibo-vete, proto je zakryta její tvář závojem – aby nikdo nepoznal, že je dcerou rudého plemene.“

„Bounce!“ Neudržel jsem se. „Napadlo mě něco podobného, Vinnetou! Ale to potom nemají namířeno nikam do Fortu Wallace, nýbrž nahoru do Colorada. Za generálem!“

„U hrobu vavy Dericka se o tom přesvědčíme!“

Mezitím se už vyhrnuli ven – se zbraněmi v pohotovosti – i Dick Hammerdull, Pitt Holbers a další. Dick mával v bojechtivé náladě puškou nad hlavou a povykoval:

„Jestli to je Tibo-taka, meššúrs, tak máme na krku Komanče! A musíme vzít oči do hrsti! Mr Harboure, vzburcujte čeled', každá puška dobrá, a nevíme, kdy budeme muset začít mačkat kohoutky!“

Rozrušení přirozeně sílilo.

Vybíhali kovbojové, mihl se zde Bell, farmářovi synové i dcery.

Odskočil jsem ještě zkontrolovat, jestli jsou v pořádku koně, ale než jsem se vrátil, všeobecný zmatek už byl dokonalý. Spousta křiku, kdekdo dával rady, jak si počínat, kdekdo odporoval tomu druhému a prosazoval své, kloudného slova slyšet nebylo, učiněný babylón.

„Good heaven! Lidičky, co tohle má znamenat?“ zasáhl jsem. „Buďte přece aspoň trochu zticha, jsme tu jak na tureckém trhu! Proč se tak rozčilujete?“

Vinnetou zde nebyl. Mrknutím oka jsem zjistil, že se v klidu sebral a šel si sednout zase zpátky do světnice. Zapaloval tam už znova lampu. Zato kulat'oučký Dick Hammerdull stále ještě vzrušeně šermoval puškou nad hlavou a divil se, že se divím.

„To je otázka, sir! Není snad důvod k rozčilení?! Vždyť zde jsou Komančové!“

„Kde?“

„Kde, kde – tady někde! Vím já? Jejich medicinman už přijel a začal střílet!“

„Prosím vás! A jak by se sem ti Komančové dostali?“

„Na koních, sir, na koních!“ bublal rozčilený baculatý westman.

„A snad ještě taky na opicích a na velbloudech, ne? Mějte rozum,

člověče drahá! Přes koho by se to museli probít?! Kiowové, Čirokíjové, Čaktové, Čikasovové, Senekové, Wyandotové, Ottavové, Šavani, Arraksahové, Čejenové, Osagové – to je přece holá nemožnost, Dicku!“

„A co by?! Už jsme zažili leccos, sir! Nemám pravdu, Pitte, starý coone?“

Ale Pitt Holbers baculatého zálesáka tentokrát zklamal. Místo co by – jako obvykle – přisvědčil, mávl rukou, v prsou mu zaduněly varhany, a on zahuhlal do svých řid'oučkových vousů něco, co znělo jako:

„Ochochoch... hlava skopová... kulička kulatá...“

Dick se samozřejmě zatvářil uraženě, našpulil dokulata rty a vztyčil baculatý prstík:

„Já jsem vás varoval! Přijdou nepřijdou – to je jiná věc, ale já jsem vás varoval, abyste se před nimi měli na pozoru!“

Teď se taky prokázalo, že Šahko-matto opravdu vůbec nepomýšlí na to, aby vzal do zaječích. Kdyby byl chtěl, měl teď, v těchto zmatených okamžicích, báječnou příležitost. Zpozoroval jsem, že se drží neustále v mé blízkosti, jako by mi to chtěl zvláště připomenout. Nakonec se odhodlal a oslovil mě přímo:

„Old Shatterhand pojede za Tibo-takou?“

„Ano... Ale náčelník Osagů bude od této chvíle volný. Nepovažujeme ho už za svého zajatce. Může jet, kam je mu libo.“

Osaga zavrtěl prudce hlavou:

„Šahko-matto si přál, aby mu Apanačka ukázal cestu za medicinmanem Komančů. Nyní mu Tibo-taka vběhl do cesty. Náčelník Osagů neopustí jeho stopu. Zůstane a pojede dál s Old Shatterhandem.“

„Dobře, jak myslíš. Beru tě za slovo. Ale teď ještě se musíme o něčem přesvědčit...“ Kývl jsem na farmáře, který se ke mně hnal s Bellem. „Mr Harboure, jestlipak se nám náhodou neztratil náš pan doktor se svou nebohou pacientkou?“

„Mr Shatterhande, já tomu nerozumím! Právě před chvílí mi řekl tady Bell, že ujeli.“

„A chtěli odjet až zítra! Jakpak to, že tak rychle změnili rozhodnutí? Proč najednou ten spěch?“

Farmář zdvihl obočí, ale Bell, který rozčileně pobíhal mezi námi, se prodral až ke mně a chytil mě za rukáv.

„Protože viděl vaše koně, sir!“ vysypal ze sebe.

„Naše koně?“

„Ano, večer, víte, jak jste se bavili,“ chrlil ze sebe, „on vyšel ven a šel do dvora a tam uviděl, že tam jsou noví koně, a ptal se, čím jsou a kdo to přijel.“

„A vy jste mu to řekl?“

„Jména ne, jenom jsem řekl, že přijela menší společnost poctivých westmanů, a on pořád na mě dorážel, že by se na ni rád podíval, šli jsme spolu a on se mrkl okénkem dovnitř a potom mi dal několik dolarů...“

„Ale! A copak za ně chtěl?“

„Nic zvláštního, sir, jen abych mu pomohl se vypravit co nejrychleji pryč. A abych ho pustil nepozorovaně z farmy.“

Tiše jsem si hvízdal.

„To jsou mi věci!“

„On byl tak vystrašený, sir, že mi ho bylo až líto. Víte, tvrdil..., ale já nevím, jestli mám...“

„Jen to povězte!“

„No – on tvrdil, že prý s vámi měl v Kansas City nějaký soudní spor a že ho vyhrál a vás prý to stálo spoustu peněz, takže ho máte plné zuby a že po něm pasete... Tak jsem mu pomohl – to byla chyba, že?“

Zasmál jsem se.

„Že ho začínám mít plné zuby, to tedy je svatá pravda, Mr Belle, ale ne kvůli penězům! A před soudem jsem proti němu nikdy nestál! Ovšem vy jste to všechno nemohl vědět, ani to, jaký to je nebezpečný chlap. Takže se snad ani nedá mluvit o tom, že jste udělal chybu. Ale jaký je to podlec, o tom jsme se přesvědčili už všichni. Ještě že mířil tak mizerně!“

Bell se chytil za hlavu, jako by on za všechno mohl, a hlasitě záúpěl.

„Nechte nářků,“ uklidňoval jsem ho, „to nemá smysl. Povězte mi radši – nezmínil se vám mezi řečí také o Apanačkovi? Musel ho přece oknem taky zahlédnout...“

„O Mr Apanačkovi? Ne, o něm nepadlo ani slovo.“

„Byl možná rozčilen. Well, Mr Harboure, ale teď se pojďme podívat do jeho hostinského pokoje! Možná že nám zde nechal něco na památku.“

Aspoň vizitku.“

Ale uklidil po sobě, ukázalo se, dokonale. Nikde nic, ani drobnost,

kteřá by nás mohla uvést na stopu. Prohlédł jsem všechno, ovšem výsledek žádný.

Nejzaraženější ze všeho byl Apanačka. Chápal jsem, jak mu asi musí být. Tibo-taka a Tibo-vete v jeho očích byli stále ještě jeho rodiče, chtě nechtě se bránil pomýšlení, že by tu mělo být něco nejasného, a přitom ty neblahé spojitosti ho vnitřně bezpochyby přímo drtily. A teď dokonce se člověk, který má být jeho otcem, chová jako záškodník!

Dohodli jsme se, že na noc postavíme stráže, medicinmanovi se nedalo věřit, mohl se vrátit, mohl se pokusit o nový nájezd. Harbour ovšem rozhodně odmítl, že bychom se měli střídat všichni:

„Ne, sir, to nepřipustím! Vy před sebou máte namáhavou cestu, musíte si důkladně odpočinout, a já mám dost kovbojů, aby se postarali o hlídky. Koneckonců jde o jediného muže, s tím si dokážou snadno poradit. Jestli se odváží, vypráší mu kožich jaksepatri!“

„Děkuji za nabídku, Mr Harboure. Upřímně řečeno, přichází nám velmi vhod. A teď se prosím, gentlemen, račte odebrat na lože! Každá hodinka klidného spánku nám bude dobrá!“

To se snadno povědělo, ale náš spánek, aspoň soudě podle mě, rozhodně moc klidný nebyl. Převaloval jsem se, vytrhoval se ze spaní, honily se mi hlavou podivné sny, neodbytně se mi draly do mozku jakési záhadné představy, pak mě zase strhly myšlenky na události na Fennerově farmě – zkrátka mnoho jsem toho nenaspal, a nakonec jsem se radši sebral a tiše, abych nevzbudil o něco šťastnější spáče, jsem se vykradl ven.

Svítily hvězdy, bylo vidět daleko do kraje, a mě vedly kroky – skutečně mimoděk, bez nějakých úmyslů – ke corralu, kde peóni hlídali koně.

Dvířka jemně zavržala, vstoupil jsem dovnitř.

„Všechno v pořádku?“ zeptal jsem se.

„Oh yes! Ani myš se nehnula.“

„Mhm! Ale Hatátitlá a Ilči jsou na nohách. Obvykle si lehnou, když je klid a pokoj. To se mi příliš nezamlouvá...“

„Asi vás ucítili!“

„Možná. Ale možná taky, že to je něco jiného.“

Zašel jsem blíž k Hatátitlovi – měl, stejně jako Ilči, hlavu vztyčenou, obrácenou směrem k obytné budově farmy, a v jeho očích se zračil jakýsi nepokoj. Sotva mě uviděli, oba tichounce zaržáli a začali funět. To už se

opravdu nedalo přehlédnout, ti dva cosi věřili.

„Něco je ve vzduchu,“ řekl jsem. „Tohle není jen tak samo sebou.

Buďte opatrní, protože kolem nás jsou určitě nějakí lidé. Možná že přátelé, možná že nepřátelé, to se teprve ukáže, ale na pozoru se mít musíte.

Mohou být naproti nám v trávě nebo tam mezi tím křovím!“

„Thousand devils! Aby to tak byli ti trampí, kvůli kterým jel Bell k North Riveru!“

„I to je možné. Uvidíme... Pozor, tam v trávě se už něco hýbe! Přímou proti dveřím! Teď ani nemohu dovnitř za přáteli! Máte pušky?“

„Ano.“

„Výborně, aspoň to! Připravte se, abyste měli na mušce tak zhruba vchod do farmy – ale nestřílejte, dokud vám nedám pokyn!“

Přikývli, že mi rozumějí. Rozkřídli jsem dlaně u úst a vyrazil ze sebe zvuk napodobující orlí skřek – hluchý by ho byl uslyšel na kilometr daleko. Doufal jsem, že se donese až k Vinnetouovi, třebaš byl uvnitř mezi čtyřmi stěnami. Snad už se také vzbudil, snad mu jeho neomylný pud napověděl, že cosi není v pořádku, protože po docela malé chvíli se ozvalo opět orlí zaskřeknutí – to byl mimo veškerou pochybnost on. Vzápětí jsem však uviděl, jak se z trávy zvedla skupina postav a vzduchem otrásl řev, vytí, pokřik – válečné signály kmene Čejenů.

Ano, byli to bezpochyby oni, znal jsem je dobře – ale proboha, co ti zde pohledávali? Kvůli čemu se vydali od svých sídel na Republican Riveru až sem? Byli na válečné stezce? Chtěli se za něco zhojit přepadem farmy jako Osagové? My jsme se jich, přesně vzato, obávat nemuseli, měli jsme s nimi dobré, ba přátelské styky, Vinnetou přece Čejenům pomáhal, však se o tom zmínil i náčelník Osagů, když se setkal s Old Wablem po událostech na Fennerově farmě. Byli mu tedy zavázáni vděčností a já jako jeho přítel jsem se samozřejmě rovněž měl těšit jejich vděčnosti a přátelství.

Nejdivnější se mi zdálo, že se proti všem indiánským zvyklostem nesnažili zmocnit se především koní. Corral nechali corralem a shlukovali se před hlavní obytnou budovou. Bezpochyby se chtěli přiblížit k hlavnímu vchodu, ale můj signál jejich záměr překazil. Uvnitř už totiž bylo všecko na nohou. Vyrazit dveře, vrhnout se dovnitř a překvapit spící – tenhle plán byl mým signálem zmařen.

Zvědavě a napjatě jsem sledoval, co udělají teď. Nevěděli, zřejmě jak dál – vniknout dovnitř dveřmi bylo v této chvíli nemožné, a tak prostě a jednoduše zůstali stát v půlkruhu venku a tropili přitom bez ustání neuvěřitelný jek a ryk. To je ani nenapadlo, že poskytnou výhodný terč, že by ochránci farmy mohli střílet okny? Pak najednou jejich vytí přestalo, to se asi objevil Vinnetou a dal na srozuměnou, že chce k Čejenům promluvit. Po chvíli jsem taky uslyšel Apačův zvučný, mírně rozzlobený hlas:

„Zde stojí náčelník Apačů Vinnetou, který kouřil s Čejeny dýmku přátelství a míru. Teď slyší jejich válečný pokřik. Jak se jmenuje náčelník, který přišel se svými muži k této farmě?“

„Vič-panahka, Železný nůž!“ ozvalo se ze středu půlkruhu.

„Vinnetou zná všechny náčelníky Čejenů, mnohokrát s nimi mluvil, ale neví, že by se někdo z nich tak jmenoval. Kdy se stal Vič-panahka náčelníkem?“

„Odpovím na Vinnetouovu otázku, až bude čas.“

„Teď není čas?“

„Ne.“

„Proč? Rudý bojovník se hanbí za své jméno? Nebo se hanbí jméno za něho? A proč přišli čejenští muži, co zde chtějí?“

„Chceme náčelníka Osagů, chceme Šahko-matta!“

„Uff! Odkud víte, že Šahko-matto je v tomto domě?“

„To nepovím.“

„Uff, uff! Čejenové umějí křičet, ale mluvit nedovedou! Vinnetou však čeká, že se mu odpoví, když položí otázku! Nedáš-li odpověď, vrátím se do domu!“

„Odejdi! Pak budou mluvit naše zbraně!“

„Naše také.“

„Podpálíme dům!“

„Zkuste to! Vám bude horko z toho ohně!“

„Dejte nám Šahko-matta, a my odejdeme!“

„Pro Čejeny bude líp, když odejdou hned – bez Šahko-matta!“

„To neuděláme! Víme, že v domě je Vinnetou i Old Shatterhand. A ještě mladý náčelník Apanačka – toho také chceme!“

„Co s nimi chcete udělat?“

„Náčelníka Apačů to nemusí zajímat. Ale řeknu mu to, když to chce

vědět: čeká je smrt.“

„Směju se ti i za ně. Nedáme vám ani jednoho, ani druhého.“

„Pak tedy musíme pokládat Vinnetoua i Old Shatterhanda za své nepřátele. Čeká je smutný osud!“

„Znova ti říkám: zkuste to – a budete litovat!“

„Má snad Vinnetou šedý zákal na očích? Nevidí, kolik nás je? Osmkrát deset bojovníků – co zmůžete, když se proti vám všichni vrhneme? Vič-panahka dává náčelníkovi Apačů hodinu času, aby se poradil s Old Shatterhandem. Jestli nám ani pak nevydáte Šahko-matta a Apanačku, zahynete. Howgh!“

Dřív než mohl Vinnetou odpovědět, stalo se něco, co neočekával dojista ani on, ani čejenský náčelník. Jak jsem tak odhadl z dosavadního průběhu situace, měli jsme před sebou houf skutečně nezkušených mužů, a nadto nezkušeně vedených. Oznamovat útok proti farmě, a přitom se zhoufovat před vchodem a nerozložit síly rovnoměrně k útoku ze všech stran, tak si mohl počínat dojista jenom krajně nezkušený, neřkuli hloupý velitel. Však i Vinnetou si toho byl vědom, svědčilo o tom i to, že mluvil jen o Čejenech, ne o čejenských bojovnících. Zatímco tedy Vič-panahka se snažil pohrůzkami pohnout Vinnetoua, abychom složili zbraně, proklouzl jsem brankou z corralu a připlížil jsem se nepozorovaně (pozornost Čejenu byla jednoznačně upjata na oba domlouvající se náčelníky) až doprostřed houfu. Ve chvíli, kdy Čejen pronesl náležitě zpupně své rozhodné howgh, jsem prostě a jednoduše rozrazil řadu Indiánů a skočil k Vič-panahkovi:

„Hodinu času?“ křikl jsem. „To snad ani nebude potřebí. Čejeni se všechno dozvedí mnohem rychleji! Vič-panahka se hned dozví, na čem jsme se usnesli. Jistě si to půjde poslechnout se mnou!“

Sevřel jsem ho jako do kleští a vlekl jsem ho, vyjeveného, ohromeného, rovnou k domu. Kladl menší odpor, než jsem čekal, můj útok ho tak zaskočil, že se nestačil vzchopit k obraně. U dveří už mi pomohl Vinnetou; chytil Čejena z druhé strany, a než se kdo nadál, vmáčkli jsme se i s ním do domu, zavřeli za sebou dveře a Indiány nechali s ústy dokořán. Bylo to drzé, bylo to riskantní – ale protože to bylo i naprosto nečekané, nikdo z Čejenu se nevzmohl ani na náznak odporu. Teprve když už jsme měli vlastně vyhráno, ozval se tam zvenčí příšerný jekot a vytí – jenomže to bylo už pozdě. Trumf se ocitl v našich rukou, teď jsme si mohli být jisti,

že do té doby, dokud náčelník bude mezi námi, Čejenové nic nepodniknou. Farmář Harbour mezitím už přispěchal s lampou. Žlutavá záře zalila místnost a osvětlila tvář Železného nože. Čejenský náčelník vůbec nenaháněl hrůzu a zvláště chytře se taky netvářil. Rozčileně mžikal a trhal hlavou jako polapená slepice. Posadil jsem ho do židle a řekl:

„Vič-panahka si u nás může udělat pohodlí; jsme přáteli Čejenů a jsme rádi, že ho můžeme přivítat mezi sebou jako hosta.“

Překvapilo ho to tak, že se bez odporu uvelebil v židli – on, který si přivedl osmdesát mužů a ještě před několika okamžiky hrozil, že prosadí svou buď po dobrém, nebo po zlém. Jestli to ale ještě před několika okamžiky vypadalo na tragédii, teď se všechno změnilo v komedii. Vinnetou se na mě díval uznalým pohledem – dovedl ocenit můj zásah, ale pravda bylo, že jej svým chladnokrevným jednáním umožnil. Nejvíc jsem se bál toho, že v tom okamžiku nenadálého napětí mohl někdo z farmářových lidí stisknout kohoutek. Nestalo se, oddechl jsem si, a Vinnetou rovněž; myslím, že víceméně jen my dva jsme si byli plně vědomi toho, na jakém vlásečku visel osud všech přítomných.

Šahko-matto přirozeně bouřil. Postavil se proti Čejenovi a vyštěkl:

„Vič-panahka mě poznává? Ví, že jsem Šahko-matto. Usiloval o můj skalp, ale teď je v našich rukách! Co si myslí že ho očekává?“

„Old Shatterhand řekl, že jsem jeho hostem!“

„Ale já jsem ti nic takového neřekl! Ty jsi usiloval o můj život. A já mám teď právo žádat za to tvůj!“

„Old Shatterhand mě bude chránit!“

Neobracel se ke mně, ale byla to přece jen nepřímá výzva, dovolával se mých předcházejících slov. Rozhodl jsem že zasáhnu.

„To bude ovšem záležet na tobě,“ upozornil jsem. „Jestli nám řekneš po pravdě všechno, nač se budeme ptát, potom zůstáváš pod mou ochranou. Jinak ne! – Pověz tedy: potkali jste bílého muže s rudou squow?“

„Ano.“

„To on vám prozradil, že jsme na farmě, já, Vinnetou, Šahko-matto?“

„Řekl nám to.“

„Aha! A za to si vyžádal Apanačku! To měla být odměna za váš přepad? Mám pravdu?“

„Máš.“

„Co s ním chtěl udělat?“

„To Vič-panahka neví, neptal se ho. Čejenům je tento rudý bojovník lhostejný.“

„No dobře,“ pokývl jsem hlavou. „A co ten běloch, ke je teď?“

„Nevím.“

„Ty nevíš?“ Zkoumavě jsem se mu zadíval do očí. Uhnul rychle pohledem k zemi. „Ne, ne, kamaráde, teď lžeš. Když po tobě chtěl Apanačku jako podíl na kořisti, musel ti přece udat, kam ho máš odvést! Tak ven s tím! Nebo tě odevzdám Šahko-mattovi!“

Hrozba zapůsobila. Odpověď vysypal vzápětí.

„Je venku mezi mými bojovníky.“

„Jeho squaw taky?“

„Ne.“

Vinnetou se dotkl mého ramene. Taky ho něco zajímalo, už od první chvíle.

„Byl jsem mnohokrát mezi stany Čejenů, ale nikdy jsem tam neviděl Vič-panahku. Patří k nim vůbec?“

„Ano, ano,“ pospíšil si Čejen. „Ale my náležíme ke kmeni Nukvientů, u těch náčelník Apačů nikdy nebyl.“

Vinnetou přivřel víčka na znamení, že mám ve výslechu pokračovat opět já.

„Vidím, že jste vykopali válečnou sekyru,“ řekl jsem. „Proti komu?“

„Proti Osagům.“

„Proti Osagům! Já vím! Doslechli jste se, že Osagové se vypravili proti bělochům, a tak jste chtěli využít příznivého okamžiku a přepadnout jejich sídla. Je to tak?“

Neřekl ano, jen sklopil hlavu.

„Tak to bys měl poděkovat Manitouovi, že jsme tě tady lapili! Osagové se totiž vrátili domů! Představ si, jak by s vámi zatočili, až by se objevilo tvých osmdesát mužů! Ani jeden z vás by nevyvázl se skalpem na hlavě!“ Odmlčel jsem se. „Doufám, že si to zapamatujete! Je to pro vás poučení! Co chcete udělat teď?“

„Vezmeme si Šahko-matta a Apanačku vám necháme.“

Byl tak prostomyslný, nebo tak drzý? Nebo zkoušel, co si může

dovolit? Ne, to určitě ne. Houkl jsem na něho zhurta:

„Nedej se vysmát! Jsi přece v našich rukách! A těch tvých pár bojovníků nám strach nenažene! Nukveintové neumějí bojovat!“

„Uff! Urazil jsi nás! Kdo ti nakukal takovou lež?“

„Kdo? Nikdo! Prosím tě, vždyť jste si tady počínali jako kluci!

Proplížil jsem se až k tobě – a nikdo si mě ani nevšiml. Odvedl jsem tě sem do domu – a nikdo ani nehnul prstem. A ty ses taky nechal odvést jako batole! Až se to roznese po savanách, bude se tomu kdekdo smát! A ostatní čejenské kmeny se vás po té ostudě zřeknou! Jasně jako den! Tak máš jen jedno východisko. Leda by sis vybral přece jen boj. Jenže v tom případě první rána, která by tady v té místnosti padla, by patřila...“

„Pshaw!“ Vinnetou se netrpělivě zamračil. „Old Shatterhand at' neztrácí čas řečmi! S Nukveinty si poradíme snadno!“

Přiskočil k čejenskému náčelníkovi, a než se Vič-panahka nadál, strhl mu s krku jeho posvátný medicínový váček. Čejen se okamžitě vymrštil, napřáhl se po Apačovi, ale já jsem ho strhl do židle, vtlačil jsem ho za ramena zase nazpět.

„Jen klid! Jestli budeš poslouchat, medicínu ti vrátíme. Jinak se s ní můžeš ovšem rozloučit!“

„Slyšel jsi, co řekl Old Shatterhand,“ přikývl Vinnetou „Mám ti opakovat totéž? Chci, aby se Čejenové vrátili v pokoji do svých sídlišť. Jestli to udělají, nic se nikomu nestane a nepovíme také nikomu, že jste si zde počínali jako nedospělí chlapi. Jinak hodím tvou medicínu do ohně a ta shoří a s ní tvoje duše. A potom budou hovořit naše pušky. Howgh!“ Vinnetouovo howgh něco znamenalo. Čejenovi div oči nevypadávaly z důlku, jak sledoval každý sebemenší Apačův pohyb s medicínou. Takové neštěstí! Taková hanba! Taková potupa! V té chvíli neměl pro nic jiného myšlenky. V hrdle mu chrčelo samým rozčilením, nebyl s to dát dohromady kloudnou větu.

„A ještě nám musí slíbit, že ten... jak se jmenuje ten chlap... Tibotaka... že nám ho vydá!“ vykřikl Treskow, který té chvíli vůbec nezasahoval do našeho jednání.

„Ale kde, Mr Treskove,“ odbyl jsem ho. „To by nemělo nejmenší praktický význam. Snad si nemyslíte, že medicinman ještě čeká? Když viděl, jak to Čejenové zkaňhali, vzal docela určitě nohy na ramena. Toho si

musíme chytit jindy a jinak!“

„Moje řeč, sir!“ Dick Hammerdull považoval za svou povinnost mě podpořit. „S těmihle Čejeny se už nebudeme dál zahazovat a všechno ostatní na nás teprve čeká. Dovolte, abych opakoval se svým přítelem Vinnetouem: pshaw!“

Musel jsem se naducanému zálesákovi usmát. Rozkročil se teď před Čejenem a namířil na něho svůj baculatý ukazovák:

„Tak co?! Přijímá Vič-panahka, nebo ne?“

Čejen sklonil hlavu a semkl víčka. Po chvíli strnule přikývl a hned dychtivě natáhl ruku po svých medicínách.

„Počkej, počkej, kamaráde, nějak moc spěcháš! Dostaneš je, ale až před odjezdem. Teď vyjdeme ven a řekneš svým lidem, na čem jsme se dohodli. Ještě před polednem odtud zmizíte,“ nařídil jsem. „A teď pojď – a žádné hlouposti, jestli nechceš, aby to dopadlo moc špatně.“

Ale Čejen žádné postranní úmysly neměl. Klopýtal ke dveřím poslušně jako panenka a zdálo se mi v té chvíli, že přemýšlí, kde vlastně udělal chybu...

3 / ČERNÉ OKO

S Čejeny dopadlo všechno podle předpokladů, odjeli z farmy ještě před polednem, a my jsme potom asi po hodině vyrazili za nimi. Ale jak při nás na Harbourově farmě stálo štěstí, tak nás v následujících dnech začala pronásledovat smůla. Hned první den po odjezdu se zle pošramotil Mr Treskov. Policejní úředník přece jen nebyl uvyklý na námahu dlouhé jízdy divočinou, a snad z nepozornosti, nebo snad že se ulekl jeho kůň, se stalo, že spadl ze sedla, přičemž mu zůstaly nohy zaklesnuty v třmenech. Kůň ho vlekl hezkých pár metrů, než se nám podařilo ho zadržet, to už ale bylo pozdě, Treskow utržil bolestivé zranění. Kůň ho zasáhl kopytem do ramene, a to tak nešťastně, že jezdec, jak se někdy stává, jako by ochrnul na celou polovinu těla. Nebyl s to pohnout ani údem, o jízdě v sedle nemohla být ani řeč, byli jsme rádi, že tu byla nablízku aspoň voda a že jsme mu mohli poskytnout ošetření. Ale museli jsme ovšem čekat, až bude schopen další jízdy.

Vinnetou se naštěstí v podobných úrazech vyznal. Vyšetřil pečlivě zraněné místo, zjistil, že kost je v pořádku, žádná zlomenina, třebaže zraněné místo vypadalo ošklivě a bylo naběhlé krví a značně opuchlé.

Přikládali jsme obklady, Mr Treskow, nezvyklý na tak těžké podmínky, bědoval a kvílel, ale bolest nebolest, musili jsme být v léčbě neúprosní. Vinnetouův postup se osvědčoval. Na druhý den mohl již pacient lehce hýbat rukou i nohou, po dalších dvou dnech začala opuchlina splaskávat, bolesti ustoupily, a tak jsme se mohli vydat na další cestu.

Znamenalo to ovšem, že jsme ztratili celé tři dny. Že bychom snad mohli ještě dostihnout Old Surehanda, dřív než dorazíme do Parku, s tím jsme se už v duchu rozloučili. Ale tím větší znepokojení jsme pociťovali. Kdyby Old Surehand alespoň věděl, že za ním jede generál! A to zde byl ještě starý Fred Cutter, tomu jsem také čím dál tím víc nedůvěřoval. Vzali jsme mu sice koně, pravda, ale jeho hnala nenávist, a koně si koneckonců mohl znovu nějakým způsobem opatřit. A byl zde i Tibo-taka, ten určitě neměl namířeno do Fortu Wallace, a v tom jsme byli s náčelníkem Apačů zajedno: generál pravděpodobně vyzval medicinmana nějakým způsobem k setkání nahoře na Coloradu. Osamělý jezdec snad by nebyl sám o sobě tak nebezpečný, jel nadto se ženou, jenže darebákům někdy štěstí setsakramentsky přeje, bohužel!

Bez větších obtíží jsme se dostali až k Rush Creeku, už v Coloradu, kde Vinnetou dobře znal staré, opuštěné tábořiště s nevysychajícím pramenem dobré pitné vody, poskytující výborný úkryt za kamennou hradbou, kterou zde zanechali někdejší osadníci. Nebyl to nějaký obranný val v pravém slova smyslu, spíš v řadě narovnané kusy balvanů a skalních úlomků, jak jimi někdy obšancovávají venkované v horách políčka. Ale zálesákům i taková jednoduchá hradba mohla posloužit jako ochrana před nepřátelským útokem – lepší něco nežli nic.

Jenže, jak se zdálo, neměli jsme k Rush Creeku namířeno jen my. Brzy po poledni jsme odkryli stopu odhadem asi dvaceti jezdců, podle všeho bělochů. Koně měli okované, přehnanou opatrnost však nezachovávali, projížděli se bezstarostně sem a tam, jako na projížďce. Soudíc podle stop, měli před námi asi tak pětihodinový náskok, bylo tedy nemožné, abychom na ně narazili ještě týž den. Jeli jsme proto po jejich stopách celkem bezstarostně a zatím si příliš nelámali hlavu, kdo vlastně jsou.

Pozornost jsme zbystřili, teprve když jsme narazili na místo, kde si popřáli odpočinek. Povalovalo se zde několik prázdných krabic od konzerv, zmuchlané papíry, poloprázdná láhev. Dick Hammerdull ji zvedl

proti světlu, a když zjistil, na dně ještě něco je, přiložil láhev k ústům.

Vzápětí si odplivl a odhodil ji daleko od sebe:

„Fuj, fuj, fuj!“

„Copak, Dicku?“ zajímal jsem se a usmíval se, protože tlouštík se uškliboval a pitvořil.

„Teplá voda, sir! Hnusně teplá, odporná! A já jsem myslel, že si smlsnu na pár kapkách dobré brandy! Ten člověk, co to s sebou táhl, nemohl být žádný gentleman! Mám pravdu, Pitte, starý coone?“

„Jestli jsi myslel, Dicku, že ti tady někdo nechá na památku plnou láhev, tak to sotva,“ popichoval dlouhán Pitt.

„Plná prázdná, to je mi putna, starej brachu, ale když už v ní něco je, ať to stojí za to! A ne taková břechka vodovatá!“

Smál jsem se Dickovi, a přitom – tak už to bývá – jsem si ani neuvědomil, že bych se měl nad tou drobnou příhodou spíš vážně zamyslit. Jestli někdo měl s sebou láhev s vodou, znamenalo to, že ji asi používal místo měchu nebo polní čutory a že přijížděl odněkud, kde bylo vody málo. A jestli ji měl k tomuto účelu, tak ji tady asi neodhodil, nýbrž daleko spíš ji ztratil. A jestli ji ovšem ztratil, pak zde byla možnost, že ztrátu objeví a že se možná vrátí. A v tom případě taky nutně objeví naše stopy. Tohle všechno bylo vlastně jako na dlani, ale člověk bývá někdy prostě raněn slepotou. Já jsem se jen usmíval tlouštíkovu rozhořčení a v duchu docela klidně uvažoval, že podle toho, co jsme viděli cestou i tady, skupina jezdců před námi budou nejspíš nějací zlatokopové. Doslechli se něco o zlatých a stříbrných ložiskách a touha po rychlém zbohatnutí je zahнала až sem – jako ostatně desítky a desítky chamtivců před nimi.

Ostatně vzdálenost mezi námi se podstatně zmenšila, odpočívali zde, četli-li jsme správně stopy, dobře tři hodiny: zvedli se tedy k další jízdě asi tak před dvěma hodinami. V travnaté savaně a mezi keři o tom bylo dost důkazů. Jeli jsme pod Vinnetouovým vedením dál, všude před námi vystupovaly z obou stran houštiny a po pravé straně strměla dokonce lehce zalesněná výšina. Tam Apač zamířil, opouštěje v té chvíli sledovanou stopu.

„Nepůjdeme dál v jejich směru?“ divil jsem se.

Zabočil doprava a ukázal na výšinku před sebou:

„Projedeme kolem tohoto vrchu. Se stopami se setkáme opět zítra.“

Měl pravdu, přesněji pověděno, byl by měl pravdu, kdybychom se byli nedopustili nepředloženosti, o které jsem se zmínil. Ta nešťastná láhev! Stačilo trochu uvažovat, a mohli jsme si ušetřit spoustu nepříjemností! Propletli jsme se mezi houštinami až k vyvýšenině, za kterou, jak se ukázalo, bylo schováno ještě několik dalších kopečků, jeden za druhým jako kulisy v divadle. Houkali jsme se mezi těmito pahorky a kvečeru se posléze ocitli v dost širokém, mírně se zvedajícím údolí, v jehož středu se leskla hladina půvabného rybníčku. Svítil zde jako stříbrný peníz, pod hladinou se třpytily malé, bystré rybky, kolem dokola ho věnčily řídké skupinky stromů. Vzadu za rybníkem se zdvíhal onen val, totiž hromádky navršeného kamení, které z dálky vyhlížely jako zříceniny nějakého pradávného sídliště. Tvořily kruh o průměru asi čtyřiceti metrů, uvnitř zarostlý bujnou, šťavnatou trávou.

„Tady jsme,“ řekl Vinnetou. „Když postavíme hlídky při vjezdu do údolí, budeme bezpečni před každým překvapením.“

Ano, tak to vypadalo, sotva se dalo objevit příhodnější místo na nocleh... Sestupovali jsme měkkou půdou k rybníku, jeden za druhým, zvolna a tiše, co noha nohu mine.

Najednou se Vinnetou, který celý náš houfeček vedl, zastavil. Pootočil se a položil prst na ústa.

Zadrželi jsme koně a zatajili dech.

Z druhé strany hradebního valu k nám dolétaly jakési zvuky, připomínající lidský hlas.

Apač seskočil a kývl na mě. Porozuměl jsem mu. Vyzýval mě, abychom koně nechali zde, v péči našich druhů, a prozkoumat, kdo je před námi.

Opatrně jsme sestupovali ke kamennému valu, a čím víc jsme se k němu blížili, tím jasnější byly zvuky – ano, jsem už jsem je rozeznával, byl to buď vysoký mužský baryton, nebo velmi nízký ženský alt, ale v každém případě to byl lahodný, jemný hlas, který zpíval jakousi smutnou, žalostiplnou píseň. Zdálo se mi, že to není indiánská melodie, ale nebyla to ani melodie odpovídající našemu hudebnímu cítění; připadalo mi to, jako by Indián zpíval na nějaký náš písňový motiv, pokoušel se o něj, a přitom znovu a znovu upadal v indiánské cítění tóniny i písňové kadence.

Přiblížili jsme se až těsně ke kamennému valu a našli mezeru, kudy se

dalo prohlédnout dovnitř.

„Uff!“

Vinnetou bezmála vykřikl a já jsem bezděky opakoval něm:

„Uff, uff!“

A bylo taky proč být překvapen! Tam za kamenným valem, za prstencem hradbičky, ve stínu starých stromů totiž seděl – náčelník Apačů, Vinnetou!

Ano, opravdu to tak bylo, a kdybych neměl svého přítele po pravici, kdybych se ho nebyl v té chvíli sám dotýkal, musil bych přísahat, že ten prostovlasý muž s vrkočem modročerných vlasů, jejichž uvolněný pramen jako by stékal neznámému na ramena, je Vinnetou. Na nohách měl krásné mokasíny, také kožený lovecký kabát a kožené legginy prozrazovaly jemnou práci, kolem pasu měl obtočen jakýsi pestrý přehoz, za ním vězel jen nůž, jinak žádná zbraň, jen dvouhlavňová puška mu ležela volně po boku. Kolem krku na řemíncích a provázcích visely různé drobné ozdobné předměty, ale kupodivu nic, co by připomínalo medicínu.

Ten člověk byl tak podobný Vinnetouovi, že jsem se stále nemohl probrat z úžasu. Vážné a přísné tahy obličeje měly v sobě nicméně cosi jemného, výrazné lícní kosti nebyly rozhodně zdůrazněny nadmíru, zádušivé oči se černě leskly, energické tahy obličeje vystupovaly zvláště kolem rtů a u kořene ušlechtilé modelovaného nosu. Jen celkový výraz obličeje budil dojem člověka asi o něco staršího než Vinnetou – bezesporu ušlechtilého, oduševnělého, kdysi velmi krásného. Ale cosi tu přesto jaksi nesouhlasilo, jako by se přísné rysy v tváři nesrovnávaly s něhou černých očí, jako by ten Indián nebyl tím, čím se mi zdál, a jako by se mi nezdál být tím, kým se mi jevil. Jako by ho obestírala rouška záhady.

Pořád ještě nás nezpozoroval, seděl nehnutě s pohledem upřeným kamsi do prázdna a zpíval svou zádušivou píseň.

„Kolma-puši, Temné oko,“ zašeptal Vinnetou.

I on toho muže očima přímo hltal. Bylo to zvláštní, Vinnetou v té chvíli neviděl neslyšel, pro nic neměl oči, jen pro tohoto muže, který se stal vlastně už legendou.

Vyprávělo se o něm mnoho: prý nahoře v Parku žije ušlechtilý Indián, který nepatří k žádnému kmeni, odmítá stýkat se s lidmi, nechová se nepřátelsky ani k rudým, ani bílým, prochází lesy pěšky i koňmo, objeví se

hned tady, hned tam, ale nikde se nadlouho nezdrží, protože nemá druha, nemá přítele. Jak by také mohl mít, když prý snad ani není člověkem, prý sám Manitou ho poslal na svět mezi lidi z věčných lovišť, aby se přesvědčil, jak se daří jeho indiánským dětem. Indiáni tomu hluboce věřili, byli o tom přesvědčeni, ale pozoruhodnější bylo, že tu záhadnou bytost ctili nejen rudoši, nýbrž i bílí lovci, zálesáci, poctiví trapperi. Po pravdě řečeno, nikdo nevěděl, jak se vlastně jmenuje, ale protože nikdo a nic na světě se neobejde bez jména, dali mu jméno Kolma-puši, Temné nebo Černé oko. I já jsem slyšel už několikrát o tomto podivuhodném člověku, ale nikdy jsem se s ním dosud nepotkal, a Vinnetou, pokud mi bylo známo, rovněž ne. Až teď, tak říkajíc řízením osudu, jsme mu stáli tváří v tvář. Teď už nemělo smysl se před ním ukrývat. Zvedli jsme se a kamínek, který se oddrolil zpod našich mokasínů, nás prozradil, ještě než jsme se odhodlali ho oslovit.

„Uff! Dva muži! Kdo jste?!“

Držel v ruce svou dvouhlavňovku a mířil na nás – zareagoval bleskově a tón jeho hlasu byl zvučný, velitelský, sebejistý. Hned v následující chvíli však spustil hlaveň k zemi, přehodil si pušku do levé ruky a pravou pozvedl na přátelský pozdrav:

„Inču-čuna, náčelník Apačů? Ne, ne – ty jsi Vinnetou jeho syn!“

Pokynul nám a my jsme vskočili do vnitřního prostor za kamenným valem. Stál vztyčen a prohlížel si apačského náčelníka. Mně nevěnoval pozornost.

„Znal jsem Inču-čunu; mluvil jsem s ním třikrát nebo čtyřikrát; jsi jeho věrným obrazem...“

Jeho hlas zněl měkce, ale přitom rozhodně a pevně. Zdálo se mi, že má ještě lahodnější barvu než Vinnetouův, rozhodně byl vyšší, zněl trochu žensky.

„Ty jsi Kolma-puši?“ řekl Vinnetou a v jeho hlase zazníval tón nejvyšší úcty.

„Ano. Vinnetou mě zná?“

Apačský náčelník zavrtěl lehce hlavou.

„Ještě nikdy jsem Kolma-pušiho neviděl – ale slyšel jsem o něm už mnohokrát. Dovolí nám, abychom si přisedli?“

Teď si teprve Indián přeměřil ostrým, zpytavým pohledem i mě.

„I já jsem mnohokrát slyšel o Vinnetouovi – vím také, že ho často doprovází bílý lovec, kterému říkají Old Shatterhand. Je to snad tento muž?“

„Ano,“ přisvědčil Apač.

„Buďte mi tedy vítáni. Víím, že vaše srdce je dobré a čisté. Jste zde sami?“

Podal ruku mně i Vinnetouovi. Zdálo se mi, že je neobyčejně drobná, ztrácela se mi v dlani, i když stisk byl mužný a pevný.

„Přijeli jsme s přáteli. Mohou také přijít?“ řekl Vinnetou. „Jsou tam venku, u vody.“

„Velký Manitou stvořil svět pro všechny lidi; je zde dost místa pro každého, kdo přichází s dobrým úmyslem.“

„Dojdu pro ně,“ nabídl jsem se.

Když jsem naše přátele přivedl, seděl Kolma-puši s Vinnetouem pod stromem. Lhostejným pohledem přeběhl Dicka, Pitta i ostatní. Neznal je, ale když si všiml Apanačky, najednou sebou trhl, vztyčil se, a nespouštěje z mladého Indiána oči, skoro se k němu rozběhl.

„Kdo jsi? Pověz!“

„Jsem Apanačka, náčelník Kaneanů z kmene Komančů.“

„A proč přicházíš do Colorada?“

„Vydal jsem se na sever pro posvátnou červenou hlínu, setkal jsem se s Vinnetouem a Old Shatterhandem a změnil jsem cíl cesty.“

„Uff! To není možné! Náčelník Komančů, říkáš? To není možné,“ opakoval Kolma-puši a upíral na Apanačku oči tak pronikavě, že mladý náčelník se všecek udiven zeptal:

„Proč si mě můj bratr tak prohlíží? Pamatuje se na mě snad odněkud?“

Kolma-puši přivřel víčka. Byl pojednou z neznámého důvodu vzrušen, nebo se mi to jen zdálo?

„Snad,“ řekl, „snad ano, musel jsem tě kdysi vidět..., ale to je dávno, to je sen mé mladosti.“ Jakžtakž se vzpamatoval. „Buď vítán, buď vítán... takových dní, jako je dnešní, bývá do roka málo.“

Apanačka tonul v rozpacích – Kolma-puši, Černé oko, se však už vracel zpátky k Vinnetouovi. Ale viděl jsem, že úkradkem vrhá dál pohledy po komančském náčelníku, opravdu nezvyklá, podivná věc u Indiána! Ani Vinnetouovi to neušlo, zdálo se, že je překvapen neméně než já, ale najevo

nedával také nic.

Sesedli jsme se v širokém půlkruhu, nanosili suché dříví a klestí a zapálili oheň. Dick se vytasil s našimi zásobami a jal se nabízet prý báječnou, jedinečnou večeři, ale Kolma-puši se jen lehce usmíval a odmítal.

„Moji bratři jsou ke mně velice laskaví. I já bych jim mohl nabídnout maso, mnoho masa, pro všechny. Ale nechal jsem je u svého koně... nemám hlad...“

Přitáhl jsem se blíž k Indiánovi.

„Kolma-puši zde má někde koně? Proč si ho sem nepřivedl, kde ho má?“

„Nechtěl jsem zde zůstat,“ odpověděl. „Nechal jsem ho na bezpečnějším místě.“

Zarazilo mě to.

„Kolma-puši nepovažuje toto místo za dost bezpečné?“

„Není bezpečné pro jednotlivého lovce. Ale vás je dost! Můžete rozestavit hlídky a potom se nemáte čeho obávat.“

To znělo rozumně. Usmál jsem se a pokývl hlavou:

„Vlastně je to pro nás malá lekce. Měli jsme postavit stráž už dávno.

Ostatně myslím, že stačí jeden člověk, je to tu přehledné. Hlavně je třeba mít na očích přístup do údolí. Pitte, vidím, že nemáte už na jídlo ani pomyšlení, nechcete si vzít první stráž? Pak vás vystřídá Mr Treskow nebo já.“

Pitt Holbers souhlasil a já jsem se snažil znovu zapříst rozhovor s Černým okem. Ale Kolma-puši odpovídal na půl úst, nás se zeptal, kam míříme, a když se dozvěděl, že do Saint Louis Parku, stal se ještě mlčenlivějším. To nebylo nic tak mimořádného, dost lidí tady na Západě bývá skoupých na slovo, rozhodně jsme nepocíťovali jeho odměřenost v řeči nijak urážlivě. Jen Dick Hammerdull byl nespokojen, snad si myslel, že Kolma-puši nám toho o sobě příliš neprozradil.

„Můj rudý bratr se od nás dozvěděl, že jdeme od Kansasu a že máme namířeno do Saint Louis Parku. Mohli bychom se dozvědět i my od něho, odkud přichází?“

„Od severu i od jihu,“ zněla odpověď, „Kolma-puši je jako vítr...“

„A kam směřuje?“

„Kam ho ponese kroky jeho koně.“

Dick Hammerdull se nadechl. „To je vtipně řečeno, jenže takový kůň se musí taky vést! Nebo snad ne?“

„Stačí, když to ví Kolma-puši.“

„Aha! A ostatní nemusí vědět nic?“

„Kdo ostatní?“

„Řekněme já.“

„To není nutné.“

„Děkuju za upřímnost – ale není to trochu nezdvořilá odpověď?“

Dokonce hrubá?“

„Hrubá?“ Kolma-puši zavrtěl hlavou. „Proč hrubá? Proč to bílý lovec říká? Je snad od Dicka Hammerdulla jemné, když mě vši mocí nutí mluvit? Tlustý lovec snad zná dost dobře Západ, aby věděl, že je někdy lépe nevědět – třeba odkud kdo přichází a kam jede. Ten, kdo neřekne cíl své cesty, nevydává se v nebezpečí, že bude přepaden. Dick Hammerdull by si to měl zapamatovat.“

„Thanks!“ Baculatý lovec přijal Indiánovu ťafku napodiv klidně. „Já jsem to ovšem takto nemyslel – rudý muž se mi docela zamlouvá, a tak jsem se prostě domníval, že by bylo dobré, ba výborné, kdybychom měli náhodou společnou cestu. Proto jsem se vyptával.“

„Vím, že můj bratr to nemyslel ve zlém. Jinak bych mu byl ani neodpověděl... ale jestli budeme mít společnou cestu, to se teprve uvidí. Howgh!“

I rukou naznačil, že už nehodlá v hovoru pokračovat, oheň dohořival, pocítovali jsme únavu, a tak jsem rozhodil na zem příkrývku, připomenul Treskowovi, že má vystřídat Holberse, a natáhl se pohodlně na zem.

„Je pozdě, gentlemen, máme před sebou časné ranní vstávání – snad abychom šli na kutě. Good night!“

Jak dlouho jsme potom spali, nevím, to jsem si ani později nikdy pořádně neuvědomil. Vzpomínám si jen, že mě vytrhl ze spánku hlasitý řev, že jsem ze sebe prudce shodil příkrývku, a jak jsem zvedl hlavu, že jsem nad sebou spatřil muže, který mířil pažbou na mou hlavu. Než jsem stačil pohnout rukou na svou obranu, třaskla rána, a já jsem ztratil vědomí... Vlastně ne úplně, protože v následujících minutách jsem měl pocit, jako by se mi začalo vlévat do hlavy moře, celá lebka zněla jakýmsi

divokým hukotem, který na mě narážel ze všech stran, tříštil se, sílil, klesal a zase sílil, pak hučení najednou ustalo, mně se zdálo, že mi zastrčili hlavu do svěráku a že ji stahují šrouby, a přitom se mi někdo snad dobýval nebozezem do mozku, cítil jsem, jak jeho hrot proniká mou ubohou hlavu – a teprve potom jsem přestal vnímat a vůbec cokoli cítit.

Když jsem se později probral k vědomí, hlava už tolik netřeštila, dokonce jsem dokázal pohnout lehce rukou a s překvapením jsem zjistil, že aspoň smysly mi nevypověděly služby. Čichal jsem vůni kouře a oslněné zorničky rozeznávaly jazyky šlehajících plamenů. Oheň byl nedaleko mě a přede mnou dřepěl Old Wabble. Visel na mě přímo pohledem, a když zjistil, že jsem otevřel oči, radostně zachraptěl:

„Konečně! Old Shatterhand se vyspal! Jaké to bylo, sir? Nezdálo se vám o mně? Nepotkal jste mě v tom svém snění jako andělíčka? Jestli chcete, mohu toho anděla hrát dál – jenom jde o to, jestli to má být anděl strážný, anebo anděl pomsty.“

„Pshaw!“ vypravil jsem ze sebe. „Vy, a anděl! To teda nikdy!“

Byl bych si to s tím člověkem s chutí vyřídil ručně, nechtělo by se mi zahazovat se s ním nějakými hovory. Ale byl jsem bezmocnější než dítě. Říká se někdy, že člověku je, jako by ho praštil palicí do hlavy, a já jsem teď byl v tomto stavu do slova a do písmene. Hlava bolela až k prasknutí, ve všech údech jsem pociťoval ochablost – a krom toho jsem si uvědomoval – jaksi se zpožděním a s údivem –, že se mi do rukou i do nohou zařezávají řemeny pevně utažených pout.

Nebyl jsem na tom ovšem ani hůř, ani líp než ostatní: vlevo po mém boku ležel Vinnetou, vpravo sténal baculatý Dick Hammerdull, proti sobě jsem zahlédl Treskova. Zbraně nám samozřejmě sebrali, přesvědčit jsem se sice o tom zatím nemohl, nedalo se však očekávat nic jiného.

Z těch asi dvaceti lumpů, kteří posedávali v různých vzdálenostech kolem nás, jsem neznal ani tvář, ovšem vyjímaje Old Wabblea.

Bezpochyby to byli jezdcí, jejichž stopu jsme zachytili, kdo jiný by se zde tak zčistajasna vzal? Ale jak se dostali sem, to mi v tomto okamžiku bylo nerozluštitelnou záhadou, jeli přece před námi a drželi se vlevo, zatímco my jsme se odchýlili doprava. Jen kdybychom si byli uvědomili, když jsme objevili tu poloprázdnou láhev, že je třeba mít se na pozoru! Dopustili jsme

se chyby, nováčkovské chyby – Sam Hawkens by mně za ni musel vyčinit jako klukovi.

Tak tedy nové setkání s králem kovbojů! On z něho měl nepokrytou radost, z každé vrásky jeho stařecké tváře, z každého mžiknutí víčka to bylo patrné. S těmi dlouhými šedými vlasy splývajícími až na ramena vypadal jako nějaká mužská Eumenida či Gorgona, z jejichž drápů se nedá uniknout. Ve svitu poskakujících plamenů, hned vysoko šlehajících, hned zas skoro hasnoucích, vypadal tak fantasticky nepravděpodobně, že jsem na chvíli div nezapochoyboval, jestli všechno není jen těžký sen. Byla to však bohužel zlá, děsivá skutečnost. Vyvedl mě z toho on sám.

„Trochu drzá poznámka, sir, ve vašem postavení,“ zaskřehotal. „Jestli se cítíte moc lehce, můžu přitáhnout řemeny — až do krve! Protože na drzosti nemám nejmenší náladu! Já nejsem Indsman! Víte, co tím chci říci?“

„Že se k nám budete chovat hůř než ten nejdivočejší divoch!“

Ušklíbl se zlobně:

„Tak? A jak jste to uhádl? Snad nečtete cizí myšlenky, to by vás při vaší ušlechtilé povaze snad nebylo hodno, sir! Ale to víte, že si nebudu dávat načas jako Indiáni, na to vezměte klidně jed! Táhnout vás někam, vykrmovat kvůli slavnostnímu ceremoniálu u mučednického kůlu, na to mne neužijte. It's clear! To se potom může leccos stát, semelou se věci a kořist vám vezme draka, ani se nenadějete. Těchhle starostí se radši zbavím, dokážu vám, že jsem si vzal vaše slova k srdci. Pamatujete si, co jste vykládal na Llanu Estacadu?“

Neodpovídal jsem.

„Mlčíte? Taky dobře... Máte pravdu, tenhle pozemský život, to je učiněné slzavé údolí, čím dřív odtud člověk zmizí, tím líp pro něho. No! Abyste ale neřekl, že vaše kazatelská práce byla docela marná, tak vám v tom trošku pomůžu. Jistě se už nemůžete dočkat, až zaklepete na vrata v ráji! Trošku vám tu cestu zpestřím!“

„To nepochybuju!“

„Ne? Well, to mi spadl kámen ze srdce, opravdu, sir! Ale doufám, že mi za to poskytnete malou službičku. Víte, nepůjde o moc, jen o to, že bych rád věděl, jak to tam na onom světě chodí. Kdybyste mě pak laskavě navštívil v podobě nějakého ducha nebo zjevení, byl bych vám hrozně

vděčen – až do vaší příští smrti, Mr Shatterhande! Myslíte, že mám na takovou návštěvu z temnot naději?“

„Myslím, že naději na návštěvu z temnot máte možná mnohem dřív!“

vzchopil jsem se. „Co když mě nějaký duch předejde?“

„Ho-ho-hóóó!“ rozesmál se na celé kolo. „Vy jste přece jen vtipálek – ale jestli myslíte, že na mě ušijete nějakou boudu, tak to jste na omylu, vážený sir! Vy jste už prohrál, vy už jste udělal osudnou chybu – včera! Jestlipak ale vůbec víte jakou?“

„Pshaw! Láhev – v tom to bylo!“

„It's clear! Láhev, flaška, nádoba – kvůli flašce se lidem přihodilo už všelicos, ale aby kvůli tomu někdo přišel o kejháček, kvůli flaše, kterou vyzunknul někdo jiný, opravdu, to tady ještě nebylo! Nebo jste si aspoň koštili?“

Dick Hammerdull dal o sobě poprvé vědět. Lalůček pod bradou se mu jen potřásal, když ze sebe pohoršené vyrazil:

„Ani nápad! Bude se někdo špinit něčím, co měl v pazourech člověk jako vy!“

„A hrome – tlust'och nám přišel k sobě! No myslím, že ti taky brzo přejde chuť na vtipy, ty postavo! Taky westman! Jeden jako druhý! To vás ani nenapadlo, že v končinách, jako jsou tyhle, je každá kapka vody drahá jako zlatéj valounek? Že se tedy pro svou láhev vrátím? No ne, nenapadlo vás to, vždyť jsem to viděl na vlastní oči, když jsem si vás prohlížel, jak se projíždíte docela bezstarostně savanou. Musel jsem to hned povědět tady svým kamarádům, to uznáte, že ano? Potom jsme pěkně pohodlně dojeli za vámi, vaše hlídka byla tak laskavá, že se dala přepadnout, a my jsme vás měli pěkně jako na dlani. It's clear! Až nám bylo líto vás budit v tom spánku spravedlivých! Ale co se dalo dělat! Popovídáme si o tom cestou. Bohužel, Mr Shatterhand se jí už nezúčastní, je na odchodu na onen svět, co se dá dělat! Ale kdo chce kam, pomozme mu tam...“

U stromu vpravo ode mě se opíral o kmen jakýsi muž s rukama založenýma přes prsa. Teď sebou pohnul a nevrle a netrpělivě mávl pravicí:

„Ztrácíme čas zbytečným žvaněním,“ vpadl Old Wableovi do řeči. „Ať se stane, co se má stát, sir, ale především ať to je rychle. Old Shatterhand je váš, tak teď koukejte splnit svůj slib.“

„Splním, splním!“

„Tak prosím.“

„Snad nehoří,“ uraženě zvedl obočí starý.

„Nehoří, ale chceme vědět, na čem jsme.“

„To přece víte!“

„Co víme! Zatím jste s Vinnetouem nepromluvil ani slovíčko! Vytáhl jste nás dole v Kansasu z nejlepšího, sliboval jste hory doly, teď jsme vám ty chlápky chytili! Tak z nich začněte ždímat! Abysme si přišli na svý!“

„Přijdete si na svoje, it's clear!“

„Tak nechte Old Shatterhanda Old Shatterhandem a zmáčkněte toho Apače! Vo toho nám jde!“

„Jen žádný spěch, Coxi! Dočkáme se všichni, jeden jak druhý,“ zahučel starý.

Tak tedy Cox se jmenoval ten chlapík u stromu... aspoň něco jsem se mimoděk dozvěděl. Mluvil o Kansasu, byli to tedy trampové, kterým jsme se tam dole opatrně snažili vyhnout, a tento Cox byl bezpochyby hlavou tlupy. Moc mírumilovně nevyhlížel a o tom nejlepším, z čehož je Old Wabble vytrhl, jsem si nedělal nejmenší iluze. Tím hůř pro nás ovšem. Trampové tohoto druhu si dělali s cizím životem jistě ještě menší starosti než ti nejbojovnější Indiáni. Šli za svým a na nějakou tu kapku krve nehleděli. Byli ochotni klidně podřezat krky třeba nám všem, jak jsme tu vedle sebe leželi, jen kdyby jim to mělo přinést nějaký prospěch. Nejbídnější vyhlídky jsem ovšem měl já. Byl jsem přesvědčen, že Old Wabble splní svou výhrůžku a pošle mě na onen svět ještě tady, jen co si vyřídí své věci s trampskou společností. Zachránit mě mohlo jen něco docela neočekávaného.

Cox se zatím zřejmě rozhodl, že začne jednat s Vinnetouem na vlastní pěst. Přešel až k Apačovi, dotkl se ho – kupodivu dost šetrně! – špičkou nohy a oslovil ho:

„Abyste věděl, Mr Vinnetou, máme před sebou jistý podnik. Doufám, že nám při něm nebudete dělat potíže.“

Vinnetou si přesně uvědomoval, v jakém postavení jsme se octli.

Vzdorovat, zahalit se do hrdého mlčení, to by bylo teď nejmíň prospělo naší věci. Především bylo třeba vytáhnout z těch darebáků, oč vlastně jim jde. Přemohl svůj odpor a přinutil se k věcnému, takřka neúčastnému tónu.

Obdivoval jsem ho.

„Jaký podnik má bledá tvář na mysli?“

„Jaký podnik? To si snad Vinnetou může domyslit. Přece jsme se sem nevypravili pro krásné oči Old Shatterhanda! To neděláme, to nemáme ve zvyku...“

„Proč tedy jely bledé tváře se starým lovcem?“

„Proč, proč! Protože chceme zlato! Máme dostat za svoji službu spoustu zlata! Mr Old Wabble nám to slíbil.“

„Uff!“

„To se divíte? Nebo to znamená, že souhlasíte? Doufám, že ano, pro vás by to bylo lepší... Tady v Coloradu je prý někde zlata ažaž. Říká se, že stačí hledat. Ale my jsme to zkoušeli už jednou, a tak snadné to není. Tady Mr Wabble nás ale upozornil, že vy znáte hromadu míst, kde se zlaté kamínky přímo povalují!“

Vinnetouovi záleželo jen na tom, aby nás zachránil. Na čele se mu objevila nepatrná kolmá vráska. Usilovně přemýšlel, ale trampovi odpověděl až po menším zaváhání:

„Ano, rudí mužové znají taková místa. Bílý lovec slyšel pravdivou zprávu.“

„Indiáni! Znáte je vy? Na to jsem se ptal!“

„Ano“

„Tak nás k nim dovedete!“

„Rudí mužové nemají ve zvyku je prozrazovat.“

„Ani když je někdo donutí?“

„Jak by je mohl donutit? Raději zemřou! Ani Vinnetou se nebojí smrti.“

Cox popotáhl nosem a otřel si ho o rukáv polorozdrbané kazajky.

Uvažoval, jak má jít na apačského náčelníka dál, ale protože před ním pociťoval bezděčnou úctu, zkoušel to pořád vlastně po dobrém. Dokonce se ani nerozkřičel.

„Mhm, věřím, povídá se o vás, že máte pro strach uděláno. Ale nejde jen o vás, jsou tady vaši přátelé. Old Shatterhand musí zemřít, to byla podmínka tady Mr Old Wabblea, s tím teda je tak jako tak konec. Ale ostatní byste snad mohl zachránit. Stačí ukázat, kde je dobrý placer!“

Vinnetou zvedl oči ke Coxovi:

„Může apačský náčelník věřit slovům bledé tváře?“

„Jistěže!“

„Slíbí to slavnostně?“

„Dávám ti slovo už teď!“

Najednou Vinnetouovi zatykal.

„Bledá tvář ať má chvíli strpení. Vinnetou si musí všechno rozmyslet.“

Apač přimkl víčka pevně k sobě a mírně zvrátil hlavu, jako by dával najevo, že si nepřeje být rušen ve svých úvahách. Nastala chvíle ticha – viděl jsem, jak Cox nedočkavě polyká a nepokojně si přejíždí rukama po stehnech. Mně bylo ovšem jasné, oč Vinnetouovi jde – samozřejmě že věděl o mnoha zlatých nalezištích, ovšem nebyl by ty lokality prozradil, ani kdyby mu sebevíc vyhrožovali. Přemítal o něčem úplně jiném než o tom, má-li o nich trampům povědět. Šlo mu o to, jak zachránit mě a jak získat co nejvíc času, aby bylo možno se dostat z rukou té darebácké bandy.

Coxovi Apačovo rozmyšlení přirozeně připadalo příliš zdlouhavé.

„Tak kdypak se dočkám odpovědi?“ zaútočil chraplavým hlasem.

Vinnetou pomalu otevřel oči.

„Bledá tvář nezíská zlato,“ řekl.

„Cože? Ty nám nechceš říct, kde je placer?“

Vinnetou zavrtěl hlavou.

„To náčelník Apačů neřekl.“

„Počkej – jak tomu mám rozumět? Jsi ochoten to říct – a tvrdíš, že nezískáme zlato? Jak se to rýmuje?“

„Vinnetou ví o bohaté bonanze. Nemluvil by o ní před nikým, ale protože jde o život tolika jeho přátel, byl by ochoten vás k ní zavést. Jenom neví, jestli by ji našel.“

„Jak to zase? Víš o ní a přitom nevíš, jestli bys ji našel?“

„Vinnetou netouží po zlatě. Narazil tady v Coloradu na zlatá naleziště jen jednou, ale byla to bonanza velmi bohatá. Bylo to však už dávno a Vinnetou asi cestu k ní zapomněl...“

„Zapomněl!“ Cox se rozkřičel a chytil se za hlavu. „All devils! To jsem tedy ještě jakživ neslyšel! Z toho aby se člověk zbláznil! To se může stát jenom rudochovi! Copak nevíš ani přibližně, v kterých místech to bylo?“ obořil se na Apače.

„Přibližně to vím – myslím, že... že to bylo nedaleko Squirrel Creeku, Veverčího potoka. Šel jsem tehdy s Old Shatterhandem a přímo na břehu potoka jsme uviděli v mechu lesknoucí se kousky kamene... Prohlédli jsme si tenkrát údolí... voda tam přivalila mnoho oblázků a kamínků... nuggetů...“

„Nuggetů! Velkých? Malých? Jakých?“

Cox měl oči navrch hlavy, naléhal, hlas se mu zachvíval.

„Jako tvá pěst... Jako dětská hlava...“

Cox se mohl zbláznit, spínal ruce a křížoval se, dva nebo tři jeho druzi (seběhli se mezitím blíž k nám) se samou radostí bušili pěstmi do spánků.

„All devils!“ křičel jejich vůdce. „Vždyť to mohlo mít cenu miliónů!

Vy jste to tam nechali povalovat? Vy jste to nesebrali?“

„Vinnetou nestojí o zlato. A Old Shatterhand patrně také, když je nechal ležet... Proč bychom je tedy měli sbírat?“

„Proč by je měli sbírat!“ Cox přímo zaječel. Připadalo mu, že má před sebou dva vyložené idioty. „On se ještě ptá, proč měli sbírat nuggety?! A to je prý nejchytřejší Indián!“

Důležité bylo, že Vinnetouova dobrá pověst působila. Ani na okamžik nepochybovali, že by je pravdomluvný Apač obelhával. Koneckonců, Vinnetou se od pravdy příliš neodchyloval. Když jsme se kdysi potulovali kolem Squirrel Creeku, zmínil se mi, pokud jsem si pamatoval, o jakési bonanze. Jen to si milý Apač přidal, že jsem si ty zlaté valounky prohlížel s ním i já; potom i to, že ta bonanza byla prostředně u Squirrel Creeku; to určitě ne.

„Bílí lovci se diví?“ ozval se Vinnetou a zahrál překvapeného opravdu mistrně. „Proč? Bonanz je v horách mnoho, Vinnetou i Old Shatterhand je znají, mohou si kdykoliv pro zlato dojet...“

„Kdykoliv! Třeba teď?!“

„Vždyť jsme na cestě ke Squirrel Creeku.“

„Na cestě pro zlato?!“

„Ano.“

„Počkej!“ zarazil se Cox. „Říkal jsi, že jsi tu cestu asi zapomněl! To nesouhlasí!“

„Ano, já jsem ji zapomněl,“ přisvědčil Vinnetou. „Ale můj bratr Old Shatterhand si ji zapamatoval.“

„Tvůj bratr... Ale to je jedno, kdo si ji zapamatoval. Když nás k nalezišti nemůžeš zavést sám, zavede nás k němu tvůj přítel.“

„Počkat, Mr Coxi!“ Old Wabble se teď pochopitelně vložil do výslechu. „Tohle jsme si nevyjednali! Ještě jste se mě vůbec nezeptal...“

„Na co?“

„Jestli souhlasím!“

„A proč bych se vás měl ptát?“

„Protože Old Shatterhand je můj zajatec!“

„Beru vám ho snad?“

„Ne, ale na něčem jsme se dohodli! Že Old Shatterhanda pošlu na onen svět za trest hned tady na místě!“

„No dobře, ale teď se změnilly podmínky, tak se tedy dohodneme jinak. Odvede nás k bonanze a pak si s ním dělejte co chcete!“

„Ani nápad! To si prostě zakazuju!“

„Vy jste se zbláznil, Mr Wabble?!“

„Ne, vy jste se zbláznil! Já vím, oč jde!“

„O nuggety! O báječnou, bohatou bonanzu! Vy se jí chcete snad zříct?“

„Klidně!“

„All devils! Vám opravdu přeskočilo!“

„Ani nápad! Já vím, co dělám, Mr Coxi – a vůbec, dohodli jsme si, že mi chytíte Old Shatterhanda, a já jsem vám za to prozradil, že stačí stisknout tamtoho apačského špinavce, abyste se dozvěděli, kde jsou skutečně placery. Vám šlo o bonanzu, mně ne. Co podniknete s Vinnetouem, mě naprosto nezajímá a nevzrušuje, ale na svého zajatce si nedám sáhnout!“

„Vždyť povídám, že vám ho nikdo nebere!“

„Jak to že ne?“ Old Wabble zrudl jak vlčí mák. „Copa si představujete, že se s ním poplahočíme až k té bonanze?“

„By Jove? Nevím, proč by to mělo být jinak?“

„Zlaté oči!“

„Co zlaté oči? Snad si nemyslíte, že se bude vzpírat? Nebo co vám tak strašně vadí?“

„To víte, že se nebude cukat – ale po cestě vám vypálí rybník. Vezme vám roha!“

„Nám? Chlapi, slyšeli jste to? Nám – vezme – roha! Ha – ha – ha! Už

to vidím...“

Všichni se pobaveně rozchechtali, představa, že bych jim mohl upláchnout, jim připadala prostě náramně zábavná. Cox halekal jako na lesy a Old Wabble zuřil, prskal a rozhazoval kolem sebe rukama.

„To jste tak hloupí nebo co? Vždyť oba to na vás hrajou! It's clear!

Ošulí vás, i kdybyste mu nasadili železa!“

„Dejte pokoj, železa! Úplně stačí dobře utažené řemínky. A je nás tady dvaadvacet chlapů, Mr Wabble, to je čtyřiačtyřicet očí, přepočítejte si to laskavě – jak by chtěl za těchhle okolností někoho ošulit, to tedy vážně nevím.“

Old Wabble se jen nadechl a potřásl hlavou. Zkusil to znovu, tentokrát klidnějším tónem:

„Poslyšte, ten člověk už několikrát utekl Indiánům!“

„No dobře, dobře. My nejsme Indiáni.“

„Bělochům taky! Znáám ho!“

„Děláte z komára velblouda. Už mě to mrzí pořád opakovat. Rád bych viděl chlapa, který by mi foukl! A dost! Nebavím se! Povede nás k bonanze!“

„A já s tím nesouhlasím a zakazuju to!“

Cox si povytáhl kalhoty a postavil se hrozivě proti Old Wabbleovi.

Starý si podepřel ruce do boku a bojovně se vypjal. Kdyby nebylo šlo o život, o můj vlastní život, byla by to chvíle k popukání: dva ničemové se tahají o kořist, sotva ji chytili! Jenže převaha byla koneckonců přece jen na straně trampa Coxe. Pohodil hlavou:

„Myslíte, že se na to budu ptát?“

„Něco jste slíbil!“

„Už vám to povídám asi popadesáté, že ten slib dodržím. Chytili jsme vám Old Shatterhanda a taky ho dostanete. Jenom ne hned dnes, to je všecko...“

„To je všecko!“ Old Wabble by se byl nejradši chytil větví nejbližšího stromu. „Dash it all! Co mi slibujete, když to nebudete moct dodržet! Prasklo vám všem v bedně! Vždyť vám cestou uteče, nemůžete to pořád pochopit? Ale co se budu bavit! Žádné cavyky, provrtám mu kulkou čelo, a je to! It's clear!“

„Jen to zkuste, Mr Wabble!“ zavrčel nepřátelsky Cox. „Dotkněte se

revolveru, a provrtám kulkou čelo já vám!“

„Vy se tedy nakonec opovažujete mně vyhrožovat?“

„Nikdo se ničeho neopovažuje, chceme se poctivě dohodnout. Ale jde tady o bonanzu, jakou svět ještě neviděl, to je mi čím dál tím jasnější. A nedáme se o ni připravit – jestli nám budete bránit, abychom se k ní dostali, tak tedy sorry, ale v tom případě je mi čerta starého po vašem vzácném živůtku! Překážíš, nedá se nic dělat, musíš z cesty. Jsme na Západě, starý!“

„Vy mně sprostě vyhrožujete! Smrtí dokonce! Tomu říkáte přátelství?“

„A připravit nás o zlatou bonanzu, tomu vy říkáte přátelství?“

„Jestli si myslíte, že...“ Old Wabble jako by si najednou uvědomil, že je zcela marné snažit se Coxe a jeho kumpány přesvědčovat, když před sebou mají jediné vidinu obrovského bohatství. Pokrčil rameny a odevzdal se osudu. „Tak dobře... Ať teda je po vašem! Ale pod jednou podmínkou!“

„A to?“

„Dostanu na bonanze svůj díl!“

Cox velkodušně přikývl.

„Well! Souhlasím. Vidíte, že chci hrát čistou hru.“

„No dobře, dobře, však taky na vás čeká hromada nuggetů. Díky mně! A pokud jde o Old Shatterhanda, zajistím si ho radši sám, a to hned.“

Pootočil se ke mně a zvýšil hlas. „Vypůjčím si na chvíli jeho bouchačky. Bez těch hraček se Mr Shatterhand nikam nehne. Jak je nemá, cítí se z toho hned celý nesvůj! Však jsem se o tom už jednou přesvědčil, pravda, Mr Shatterhande. Jenomže tentokrát už u mě puštičky zůstanou. Navždycky.“

Protože mě oslovil, nechtěl jsem mu zůstat dlužen odpověď.

„Jak dlouho trvá to vaše navždycky?“ zeptal jsem se ironicky.

„Až nadosmrti, sir, dyl určitě ne!“

„Tak to není na tak dlouho,“ řekl jsem. „Vás si zubatá vezme už co nevidět. A stejně mi je vrátíte dřív.“

„Pshaw! Nespolehejte na kliku!“

„To nedělám nikdy.“

„Zase se jednou holedbáte! Vy jste totiž hlavně klikař, nic víc! Ani jste si neuvědomil, jak jsem to s vámi sehrál. Že nemáte tucha, jak jsem to všechno navlékl!“

Pociťoval zřejmě nutnost poopravit si pošramocené sebevědomí. Cox se uklidnil, bavil se tiše s trampy, dosáhl svého a na ostatním mu nezáleželo. Dával jen nenápadně pozor, aby se starý kovboj náhodou přece jenom nepokusil poslat mě bez dlouhých cirátů na onen svět hned tady na místě.!

Neodpověděl jsem Old Wabbleovi ani slovem – nestál mi za to, a taky jsem ho chtěl trochu udržovat v rozčilení. On dorážel dál:

„Jen si přiznejte – to jste si nemyslel, když jste mě hnali Kih-pe-ta-kí, že se tak brzo zas potkáme! Bodejt! Šel jsem k Osagům, ale jen proto, aby mi dali koně a pušku, jinak jsou to zabeďněnci, pitomá rudá verbež. A ten Honskeh-nonpeh! Dlouhá ruka – ale rozum ptačí! O pronásledování nechtěl ani slyšet, zbabělec! Stejně se nic nestalo. Váš milej Pánbůh mi poslal do cesty tyto gentlemeny a hned ruka v rukávě. Takže mám koně, pušku, vaše koně a vaše pušky a k tomu i vás! To není přece tak špatné, co?“

Najednou zničehonic ho zachvátil nepřičetný vztek. Ušetřil mi pořádný kopanec, stejně tak Vinnetouovi, jen nad Dickem Hammerdullem lhostejně mávl rukou. Kde se ta nenávist v tom starci brala? Doháněla ho až do těchto konců jeho uražená ješitnost? Chystal se mi ušetřit další kopance, když se ozval Dick Hammerdull – chtěl, chudák, odpoutat jeho pozornost, chtěl mi aspoň takhle pomoci.

„Štěstí, že jste mě vynechal, Mr Wabble!“ vypískl.

Starý se pootočil a přes rameno si odplivl:

„Tsss...“

„Já jsem totiž strašně lechtivý!“ provokoval dál baculatý zálesák.

„To snad abych se přesvědčil...“ dal se nachytat starý a přistoupil trochu blíž k tlust'ochovi. Chvíli jen tak stál, potom se najednou prudce rozehnal pravou nohou.

Dick Hammerdull byl sice víc než při těle, ale jinak chlapík jako štírek, mrštný, pohyblivý. Ležel spoután jako my, to znamená ruce svázaný za zády, nohy nad kotníky. Bleskurychle přitáhl nohy k tělu a v okamžiku, kdy Old Wabble se pokusil zaútočit, je vymrštil a zasáhl rovnou Old Wabbleova stehna. Ten úder jako by starého podťal. Zavrával, rozhodil ruce a poroučel se jak dlouhý, tak široký do ohně. Vletěl tam jako pecka a měl co dělat, aby se hned vyškrábal. Kovboj rychlými pohyby paží začal

dusit jiskry, které na něm ulpěly a jistě ho na odkrytých místech popálily, a v té chvíli vypadal jako tanečník předvádějící jakési bláznivé taneční číslo. Všichni, jak tu stáli, se dali do smíchu a Dick Hammerdull vítězoslavně zahýkal na svého nerozlučného kamaráda, který ležel vzadu, kousek za ním:

„Co tomu říkáš, Pitte, můj starý coone? Báječná trefa, mám pravdu?“

A Pitt s nezastíraným potěšením zabasoval:

„Jestli tím myslíš, že ses správně trefil, Dicku, tak proti tomu nemůžu nic namítat...“

Old Wabble se hnal k baculatému čiperovi, ale to už zasáhl Cox. Viděl, že starý se zuřivostí nezná.

„Nechte toho, Mr Wabble! Ten člověk patří nám!“

Kovboj se ohnal, snažil se mu vytrhnout, ale tramp ho držel.

„To je ohledů! Najednou!“

„Hlouposti! Ti lidi přece půjdou s námi, ještě je potlučete, a máme se pak vláčet se zmrzačenými chlapy? Máme snad jiné starosti. Vždyť jsme ani vůbec ještě nesehnali všechny jejich koně! Dáme se do toho, meššúrs! A potom hajdy na kutě, ráno se brzy vstává! Bastin a Crayston si vezmou hlídku!“

Trampové se rozběhli a potom se znovu zas sesedli kolem ohně, ale to už jsem vnímal jen napůl; hlava mě opět rozbolela, propadal jsem se do spánku, snad to bylo dobře, získával jsem tak aspoň zas nové síly. Už jenom z dálky jsem si uvědomoval, že po chvíli se k nám přiblížil Old Wabble, bedlivě prohlédl všechna naše pouta a pak si lehl nedaleko nás. Po nějakém čase, nedovedl jsem přesně odhadnout, kolik hodin uplynulo, jsem procitl. Bylo všude ticho, u ohně seděli dva muži a starali se, aby nevyhasl, ale byli unavení, jednomu z nich spadávala neustále hlava na prsa, až nakonec si lehl na bok a zřejmě usnul. Údolím povíval lehký vánek, listí na stromech šelestilo v nárazech hned silnějších, hned sotva slyšitelných.

Začal jsem přemýšlet o našem postavení. Vinnetouovi se podařilo odvrátit to nejhorší, ale vyhráno ještě zdaleka nebylo. Byl to vlastně jen odklad, třebaže odklad na poměrně dlouhou dobu, poněvadž ke Squirrel Creeku byla cesta dost dlouhá, a člověk nikdy nemůže vědět, odkud a kdy se dá čekat pomoc. Ostatně jsem tak dopředu ani nemyslel, snažil jsem se

vyluštit jinou záhadu – kam se vlastně při těch nešťastných událostech ztratil Kolma-puši. Že by měl něco společného s přepadem, to bylo samozřejmě vyloučeno, ale nezdálo se mi ani, že by byl utekl, když viděl přicházet trampy. Ale jak to, že by nás nevzbudil, že by nás ihned nevaroval? Ne, ne, čertovo kopýtko bylo zřejmě ukryto jinde, v něčem jiném. Buď měl z pekla štěstí, nebo sice objevil trampy, ale nestačil nás už varovat.

Zaposlouchal jsem se do tichého ševlení listí a pozoroval spící tábor. Vinnetou byl jistě vzhůru, ale ostatní, trampové i naši, zajatci, spali jako dudek. Vpravo ležel poklidně oddychující Dick Hammerdull, kousek ode mě po levé ruce Old Wabble, za ním Vinnetou, Pitt Holbers, stranou pak ostatní.

Jak jsem tak byl zaposlouchán do šumu listí, mezi nímž se proháněl v ostrých poryvech vítr, zazdálo se mi najednou, že se v tom šumu ozval jakýsi cizí zvuk. Zbystřil jsem sluch, za chvíli se to opakovalo, ten zvuk se podobal šelestu, jaký způsobuje člověk plížící se opatrně v trávě. Rozhlédl jsem se obezřetně a zapátral kolem sebe. Najednou jsem zpozoroval, jak se vpravo za mnou lehce pohybují stonky trávy. Po chvíli jsem ucítil, že se někdo přibližuje až těsně ke mně. Skoro až u ucha se mi ozvalo jemňoučké zašeptání:

„Old Shatterhand ať se nehýbe. Jsem zde.“

„Kolma-puši?“

„Ano.“

„Čekal jsem tě.“

„Vysvobodím vás.“

„Kde?“

„To určí Old Shatterhand sám.“

„Teď ještě ne. Až budeme moci vysvobodit i ostatní.“

„Ano. Budu vás sledovat.“

„Jak dlouho?“

„Jak to bude třeba.“

„Víš, co se zde mluvilo?“

„Poslouchal jsem.“

„Squirrel Creek?“

„Bledé tváře bonanzu nenajdou.“

„Je cestou vhodné místo pro tvůj záměr?“

„Ano. Nebude divné, když se tam uložíte na noc. Půjdou však bílí muži za tebou?“

„Jistě. Neznají kraj. Spoléhají na nás.“

„Jinak ani nemohou.“

„Popiš mi to místo, abych věděl...“

„Pojedete na západojihozápad. Přejdete Rush Creek, pak po druhém břehu řeky až k soutoku severního a jižního ramene.“

„Okolo jižního ramene préríí. Jsou tam křoviny, ty vás vedou ke skalnímu kopci.“

„Je vidět?“

„Zdaleka. Na úpatí objevíte několik pramenů. Při nejsevernějším z nich za lesní houštinou je to místo. Tam se potom utáboříte.“

„Rozumím ti. Ten pramen určitě najdeme.“

„Kolma-puši tam přijde.“

„Děkuji ti. Rád bych ti to jednou odvedl.“

„Manitou řídí podivuhodně osudy lidí. Možná, že Kolma-puši bude potřebovat, aby mu Old Shatterhand a Vinnetou pomohli. Jsem vaším přítelem. Howgh!“

Tiše zmizel, tak nenápadně a takřka nepozorovaně, jak se objevil.

Udělal to opravdu chytře. Mohl si vybrat mě nebo Vinnetou, ale náčelník Apačů ležel v daleko nevýhodnějším místě, mnohem víc na očích, kdyby se byl náhodou někdo trampů probral. A pak by bylo zle. Ostatně i Vinnetou zpozoroval, že se děje cosi zvláštního. Tichouнкé zakašláni, jakoby ze spánku, jen tak hlasité, abych je mohl zaslechnout já, mě upozornilo, že Apačovým bystrým smyslem nic neuniklo. Odpověděl jsem stejně, myslím, že jsme oba v témž okamžiku pocítili opět, že máme naději. Opravdu to začínalo vypadat trochu lépe. Vinnetou sice dosud nevěděl nic přesného, ale byl jsem si jist, že se správně dohaduje, kdo se objevil. Kdo jiný to mohl být než Kolma-puši? A s čím jiným by vyhledával tábor než s nabídkou pomoci?

Vědomí, že svitla aspoň troška naděje, mě po chvíli ukolébalo v dřimotu. Ještě mi hlavou zavířila myšlenka, která mě kupodivu dřív nenapadla – jak to, že Kolma-puši mluví tak výtečně anglicky, když žije tak osaměle. Kde se to naučil? Ale vzápětí jsem upadl ve spánek, nyní už

hluboký, pokojný, klidný.

Když jsem časně zrána procitl, trampové se dělili o kořist, o věci, které při nás našli. Old Wabble si už předem vymínil mé zbraně. Cox se zmocnil Vinnetouovy stříbrně pobité pušky a také Ilčiho si vyhradil pro sebe. Vůči Old Wabbleovi si opět nasadil masku velkomyslnosti.

„Toho druhého, Old Shatterhandova, si vezte vy! Abyste věděl, že s vámi hraju na rovinu.“

Avšak Old Wabble třepal odmítavě rukou:

„Pěkně děkuju, ale nechci.“

Věděl, proč odmítá. Znal, co Hatátitlá umí. Zato Cox se podívoval:

„Slyším dobře? Přece se v koních vyznáte, a tenhle hřebec je báječný, to pozná na pohled i neodborník!“

„Báječný je, ale já si radši vezmu tohohle,“ stál na svém Old Wabble.

Vybral si Šahko-mattova koníka, zatímco o Hatátitlu se div nepopralo dalších pět nebo šest zájemců. Cox měl co dělat, aby rozmíšku uvedl do pořádku, hrozilo, že v zápase o vzácnou kořist ještě nakonec dojde na nože.

Jen o Hammerdullovu kobylku nebyl zájem, vypadala tak zbědované...

Ovšem tak jednoduché, jak si to gentlemani představovali, to nebylo.

Old Wabble sice uplatnil své zkušenosti a celkem brzy zvládl koně náčelníka Osagů, ale tramp, který si vydobyl Apanačkovu zvíře, musil podstoupit hotové rodeo. Kůň s ním tancoval jak čert a nakonec i s jezdcem na hřbetě se rozběhl pryč a vrátil se až za hodnou chvíli.

Novopečeným majitelům z toho šla hlava kolem. Cox, který si chtěl osedlat Ilčiho, sletěl ze sedla, sotva se dotkl jeho hřbetu. Hatátitlá poslal stejně elegantním obloukem na zem svého jezdce. Pak oba hřebci zůstali klidně a pokojně stát, mírní jako panny. Cox a tramp, tuším, že to byl ten, co se jmenoval Crayston, se znovu vysoukali nahoru, a než řekli švec, opakovali salto vzduchem. Old Wabble se šklíbil, určitě pociťoval tiché, ale vřelé zadostiučinění. Když se výstup opakoval potřetí, nezdržel se už a nahlas se rozchechtal.

„Ale Mr Coxi, cože tady poletujete jako motýl? Abyste si nakonec neublížil! Copak jste si myslel, že bych si toho hřebce nevzal, kdybych nevěděl, že v něm je zašitej sám d'ábel? Ani jeden z nich nesnese cizího chlapa na hřbetě. Vzdejte to!“

Cox se sbíral se země a blýskal hněvivě očima. Crayston si držel loket,

naražený při pádu, a na starého krále kovbojů se osopil:

„To jste nemohl něco kváknout dřív?“

Nedalo se nic dělat, museli sednout zas na své koně, a my dostali Ilčiho a Hatátitlu. Chránili jsme se přirozeně dát najevo své uspokojení, museli jsme hrát zkroušené a se svým trpkým osudem smířené zajatce – potřebovali jsme ukolébat pozornost trampů a utvrdit je v domněnce, že nás mají bezpečně v hrsti.

Ale ještě než jsme vyjeli z údolí, Cox si mě vzal stranou a začal mě znovu zpovídat: „Doufám, že budete rozumný, sir! Znáte cestu dobře?“

„Oh yes!“

„Chci ještě říct – ne abyste se snažil nás oblafnout!“

„Co vás vede!“

„Well! Kam to bude dnes?“

„K pramenům jedné řeky.“

„Jak se jmenuje?“

„Rush Creek. Znáte to tam?“

Chtěl jsem si ověřit, zda se trampové v těch končinách náhodou už někdy nepotulovali. Potřásl hlavou a tvářil se přístupně. Nebyl jsem z toho moudrý, a zkoumal jsem opatrně půdu dál:

„A okolí Squirrel Creeku znáte?“

„Nnneee...“

„Myslím třeba někdo z vašich lidí...“

„Povídám, že ne.“

Jeli jsme vedle sebe v čele průvodu, a to se mi docela hodilo.

„Neměl by jet v čele také Vinnetou?“ hodil jsem mu udičku.

Chytil se na návnadu okamžitě.

„Nic, nic takového!“ odmítl rázně. „Vždyť si ani pořádně nezapamatoval to místo, kde jsou naleziště!“

„Hm... A vy jste si jistý, že já vám je najdu?“

„Pshaw! Vždyť jste to slíbil!“

„Co z toho ale budu mít? Z vás nadělám milionáře, a sám přijdu o krk!“

To je mi divná odměna, když uvážím, že jste nás přepadli a k tomu odřeli až na kost! Pro mě je to krajně nevýhodný obchod!“

„Nooooo...“ zabrumlal.

„Takhle jste o té věci zatím nepřemýšlel, že?“

Vrhl po mně pátravý pohled.

„Ale musíte mít přece ohled na kamarády!“

„Nerozumím.“

„Ale Mr Shatterhand! Jestli nám neukážete bonanzu, přijdou o krk.

Všichni!“

„Co je mi po nich, mě pošlete do věčných lovišť tak jako tak. Jejich krk mi může být naprosto lhostejný.“

„Chimney corner! Přece k nim nebudete tak strašně bezohledný!

Vysloveně krutý!“

„Dejte pokoj – já, a krutý? To snad je vtip? Mluvit o krutosti a přitom vyhrožovat smrtí, když se vám neprozradí bonanza! Pusťte nás na svobodu a bude po krutostech.“

„Leda bych byl blázen!“

„Tak nemluvme o tom, jestli někdo je, nebo není krutý. Já to mám spočítáno, to je mi jasné. A ostatní už spadá na váš vrub.“

Cox si odfrkl jako podrážděný kůň.

„Well,“ odhodlal se po chvíli, „můžeme si o tom otevřeně promluvit.“

„O čem?“

„Vždyť víte!“

„Nevím.“

Zatvářil jsem se nechápavě.

„Víte. Ale radím vám, pusťte ty myšlenky z hlavy. Vaše kamarády by to stálo život – a vy byste si tím taky jen uškodil.“

„Jak já bych si mohl ještě uškodit? Prosím vás!“

„Jen neříkejte, ještě není nic hotovo!“

Zavzdychal jsem ztrápeně a mávl rukou.

„Až mě bude mít starý kovboj pro sebe...“

Podíval se na mě po očku a zamumlal:

„Jestli vás dostane! To není tak jisté...“

„Cože? Slyším dobře?“

„Mezi námi, když nás ten starý teď neslyší: můžeme se dohodnout.

Ukážete nám bonanzu, a když bude skutečně bohatá, jak tvrdíte, jsem ochoten pustit nejen vaše kamarády, ale i vás.“

„Děláte vtipy.“

„Myslím to vážně.“

„Jak tomu mám věřit? Kde mám záruku, že to uděláte?“

„Záruku vám samosebou dát nemůžu, to je pochopitelné.“

„Čili jsou to jenom řečičky.“

„Vůbec ne. Vemte rozum kapku do hrsti! Vy nám taky nedáváte žádnou záruku, že budeme s bonanzou spokojeni. Ale když to vyjde nám, vyjde to i vám. To je jako jedna a jedna.“

„Mhm... Ale co na to řekne Old Wabble?“

„Tím si hlavu nelamte. To už je moje starost. A jestli bude dělat těžkosti, pošlu ho ke všem čertům.“

„Bez podílu na bonanze?“

„Pshaw! To jsem mu slíbil jen tak! Přece dědkovi nenacpu do chřtánu pro nic za nic podíl!“

Tedy důvtipem Mr Cox právě nevynikal. Ani mu nepřišlo na rozum, jak si tu jeho poznámku nutně vyložím. Nedodržel slovo Old Wabbleovi, proč by je měl dodržet Old Shatterhandovi? Vděčnost? To bylo jistě to poslední, nač věřil. Spíš by se byl chtěl zbavit co nejrychleji svědků – kdybychom mu ukázali naleziště zlata, větší nebo menší, nikdo z nás by nebyl jist, že přežije čtyřadvacet hodin. Byl jsem o tom skálolopevně přesvědčen. Obracel se mi z toho pána žaludek, ale navenek jsem se musel tvářit samo sebou vlídně.

„Tak co?“ ozval se po chvíli. „Už jste si to rozmyslel?“

„Mhm.“

„Mhm! Co to znamená, to vaše mhm? Jak jste se rozhodl?“

„Jsem jenom zvědav, jestli dodržíte, co jste slíbil!“

„Ukážete nám tedy placer?“

„Yes.“

„Konečně, nic moudřejšího nemůžete udělat,“ oddechl si. „A pro to zlato je taky lepší, když je v kapsách lidí, než když bezúčelně leží v zemi. Živým to pomůže, a mrtvým to je jedno – to jste prve správně řekl!“ Uchechl se a jeho poznámka mě znovu utvrdila v tom, že na slovo toho chlapíka nelze vsadit ani zlámanou grešli.

Kdyby tak tušil, že jeho úvahy o zlatě jsou úplně jalové, že na Squirrel Creeku po nějaké bonanze skutečně není ani památky. Ale zdál se být pro tuto chvíli uspokojen, nechal mě jet samotného, a já jsem se ponořil do vlastních myšlenek. Brzy mě z nich vytrhl hovor jezdců za mnou. Jel tam

Dick Hammerdull a Pit Holbers, střežení jedním trampem, a vedli, jak jsem i z útržků pochytil, moc zajímavé řeči. Dick se dal do hovoru se svým hlídačem a dráždil ho neustálými poznámkami o tom, že vlastně u nás o žádné zajetí nejde, že my, bílí lovci, jenom jedeme s trampy na obhlídku krajiny. Že jsme přitom spoutáni řemen? Ale to je jenom tak pro zpestření věci, tak jako tak je jízda fádni, tímhle způsobem se člověk aspoň cvičí v jezdecké dovednosti. Tramp měl dost dlouhé vedení, kdejaký vtipec nebo uštěpačnou poznámku Dickovu bral smrtelně vážně a velice se rozčiloval a snažil se tlust'ocha přesvědčit, že se docela, ale docela mylí.

„Vy máte prostě zlost, že jste nám padli do pasti,“ rozhorlil se nakonec.

„A těmi vtipy se to snažíte zakrejt!“

„My že máme zlost? Vždyť to vůbec není pravda, že nemáme zlost, Pitte, starý coone?“ obrátil se baculatý lovec na svého hubeného přítele.

„Nemám, Dicku, proč bych měl mít zlost, ale jestli si to ten gentleman myslí, tak mu nic nevymlouvej, jen ať si to klidně myslí dál...“

„Správně, Pitte. A já dodávám: nejen že my nemáme zlost, ale zlost má tady ten gentleman, jak mu říkáš, a to všechno není nic proti tomu, jakou teprve bude mít zlost!“

Tramp zalupal po dechu:

„Já že budu mít zlost? A kdy? A proč? To bych rád slyšel!“

„Rád vám to prozradím. Není to snad k zlosti, když se člověk musí rozloučit se společností tak milých a příjemných lidí, jako jsme my?“

Dick se tvářil tak vážně a opravdově, že přítvrdlý tramp opravdu nevěděl, co si vlastně o tom všem má myslet.

„Šibeniční vtipy,“ zabručel. „Ale konečně – jen si ty poslední chvíle oslad'te.“

„Poslední chvíle? O čem je řeč? Ani nevím.“

„Pošlem vás do věčných lovišť, jestli to nevíte,“ vzchopil se tramp.

„Jednoho jak druhého.“

„Leda bychom byli pitomci! Prosím vás, to si opravdu myslíte, že nás máte v hrsti? Zmizíme vám, ani nebudete vědět jak! Tady toho hubenáče Pitta Holberse nemáte ani zač chytit, je jako šindel. Já se vybatolím sám od sebe a myslit si, že se dá držet v zajetí Vinnetou a Old Shatterhand, na to může věřit snad jen úplný blázen. Nemám pravdu, Pitte Holbersi, ty můj jeden coone?“

„Ale máš, Dicku, copak já něco proti tomu namítám?“ zabasoval zas dlouhý lovec jako varhany. „Já myslím, že se gentlemanům prostě scvrkneme – jakže to říkal? – jeden jako druhý!“

„Pshaw!“ Tramp cenil žluté, zkažené zuby. „To jsou řečičky, ty vám nic nepomůžou, jakože se jmenuju... náhodou taky Holbers!“

„Ale neříkejte! Takové šikovné jméno,“ zašvitořil Dick Hammerdull.

„Snad ne taky náhodou Pitt?“

„Ne. Hosea.“

„Hosea? Uff! Vážně Hosea?“

„Ovšem, Hosea. Co je na tom? Co tady pokřikujete uff!“

„No to je jméno! Hezké, co mu říkáš, Pitte?“

„Jestli se ti líbí, já ti to vymlouvat nebudu, Dicku,“ zněla odpověď,

„jenom jestli ses nepřeslechl.“

„Biblické jméno!“ liboval si Dick. „Copak bys k tomu řekl!“

„Nic.“

„Nic, Pitte? Ale vlastně máš pravdu. Ten pán je tramp, držme radši jazyk za zuby. Ale člověk se k tomu musí nutit, to je to.“

„Co je to za řeči?!“ rozčilil se tramp. „To jsou narážky na mě, nebo na moje jméno?“

„Na jméno, sir, to je jasné.“

„A co vás na něm tak vzrušuje?“

„Nemáte náhodou v rodině ještě další?“

„Co další?“

„Další biblické jméno!“

„Já nevím... Joel, to jo.“

„Uff! Zas jeden prorok. Váš tatík musel být ohromně zbožný člověk! A čtenář bible! Nebo ne?“

„Vím já? Ale od kněžourů si nedal nic namluvit.“

„Tak snad paní matka byla pobožná.“

„To tedy byla. Bohužel.“

„Pročpak bohužel?“

„Protože těma modlitbama a pobožnostma jen otravovala otcí život. Co může udělat pořádný chlap, když to doma vypadá jako u oltáře? Sebrat se a jít do hospody na brandy.“

„To chápu,“ přikyvoval Dick Hammerdull. „Prostě si šel dodat kuráž

na takový mizerný život.“

„Až ho to jednou přestalo bavit.“

„Ale, ale.“

„No jo. Vzal provaz a pověsil se nám na okně. Visel, dokud jsme ho neodřízli.“

Chlap mluvil tak otrle, tak cynicky, že se ve mně pěníla krev. Ale nemohl jsem dát nic najevo, chránil jsem se pokazit Dickovu hru. Měl zřejmě něco určitého za lubem.

„No to je smůla,“ zasmál se, ale dalo mu dost práce, aby ten smích zazněl přirozeně a tak cynicky, jak cynicky mluvil jeho hlídač. „To abyste si dával pozor, Mr Holbersi!“

„Na copak?“

„No na provazy, přirozeně že na provázky, syn po tátovi přece! Abyste jednou neskončil jako on...“

„Pshaw! Ty starosti si můžete ušetřit. Jestli jsem ve všem po tátovi, tak v tomhle bezpečně ne! Strkat hlavu sám do kličky, dokud si člověk může na světě užít, to je přece pitomina. A kvůli nějaké panbíčkářce!“

„Jenomže on je provaz a provaz! Někdy člověk ani sám nestrká hlavu do kličky a přece... nemám pravdu, Pitte?“

„Jestli myslíš to co já, tak máš pravdu, Dicku. Jen jestli ti ale můj chytrý jmenovec rozumí!“ řekl rozvázně Pitt a prohrábl si svůj řídký vous. Tramp se drbal za uchem, a pak, když konečně mu to došlo, se rozkřikl:

„Zounds! Vy mi chcete vyhrožovat šibenicí? To si nedám líbit, meššúrs!“

„Ale co bychom vyhrožovali,“ křenil se Dick, „my jen tak naprosto všeobecně uvažujeme.“

„Máte štěstí!“ zahuhlal.

„Díky bohu! Koneckonců my všechno myslíme jen a jen v dobrém.“

Dick špulil ústa. „My jsme totiž hrozně útlocitní, a když si představíme, že by někdo měl dojít úhony jen kvůli rodinným trampotám... Prostě máme už takové, řekl bych, mateřské pudy.“

„Děkuju pěkně! Mateřské pudy! Na ty mám vzpomínky!“

„Jak to?“

„Matka se snažila vychovávat. Jedna modřina vedle druhé. Jen se

zeptejte Joela – pobožná byla, a mydlila nás přitom pro každou hloupost.“

„Pobožní lidé bývají přísní,“ povzdychl si Dick. „A copak dělá váš bratr Joel?“

„Co by dělal? Jede.“

„Jede?“

„Na koni.“

„To jest... tady s námi?“

„Tamhle vedle Coxe napravo, to je on.“

„Goodluck! Dva proroci v jednom houfu! To je věc! Hosea i Joel, co tomu říkáš, Pitte, můj starý coone?“

Starý coon byl tentokrát velestručný.

„Nic!“ řekl.

A tramp z toho byl čím dál tím víc nespůj:

„A co vy pořád máte se mnou a s bráchou? Řekněte to už jednou na rovinu!“

„Taky na to dojde. Jenom ještě otázku, sir. Čímpak byl vlastně váš pan otec?“

„Čím asi může být chlap, který má zaživa očistec?“

„Máte pravdu. Vším a ničím. Příležitostné výdělky. Něco tady, něco tam, nikde nic trvalého.“

Tramp mimoděk přikývl.

„Nic mu nevycházelo... Ani ta sňatková kancelář, od které si tolik sliboval.“

„On si otevřel sňatkovou kancelář?“

„To bylo to poslední, než vzal provaz a šel se pověsit, protože mu tu vybuchlo – jako všecko, nač jen sáhnul. Jenže potolikáté už to zkrátka nemohl vydržet...“

„A tak nechal ženu a děti na pospas osudu a sám se na ně vykašlal. Gentlemanlike! Fujtajbl!“

„Hlouposti...“ zabručel tramp. „Po jeho smrti se nám vedlo líp než předtím!“

„Rozumím. Když už není nikdo, kdo by propil peníze, které přinese žena domů, tak se potom vede líp vdově i dětem.“

„Poslyšte, jak to víte, že matka chodila vydělávat?“

„Dřela se jako kůň!“

„Ale...“

„To bylo ve Smithvillu, Tennessee.“

„To ovšem...“

„A potom, když pan otec strčil hlavu do oprátky, sebrala děcka i svých pět švestek a rozjela se na Východ...“

„Ano, ale... povídám... řekněte mi...“

„Dočkej času jako husa klasu! Dřela jako mezek, a přesto měla takovou sílu, že si ke všem starostem přibrala ještě i malého, chudého synovečka! Ty její výchovné metody se mu trošku zajídaly, a tak jí jednoho krásného dne místo poděkování pěkně po anglicku zmizel.“

„Já nechápu...“

„A že jste měli ještě taky sestru?“

„Ano.“

„Kdepak je jí konec?“

„Ta už je po smrti.“

„Takže vy a Joel jste jedinými dědici po matce?“

„Jistě, ale...“

„A kde je dědictví?“

„U všech čertů! Prosím vás! Co jsme měli dělat s těmi pár stovkami dolarů? Propít je – nic jiného!“

„Well, tak to jste se potatili.“ Dick potřásl hlavou, až se mu kýval podbradek. „Tak ještě jednou: pozor na provávázek! A ty, Pitte, se vyjádři – myslíš si, by to měli dostat...?“

„Já se zařídím podle tebe, Dicku. Jak myslíš ty...“

„Well, jak o tom přemyslím, tak si opravdu myslím, že ne...“

„No! Nezaslouží si to.“

„Zaslouží nebo nezaslouží, to je mi putna, ale kdybychom jim to dali, tak bychom museli být vyloženě padlí na mozek.“

„Chlapi! O čem se to dohadujete! Co je to za tajnosti?“

„Ale to nic, to jsme si jen mezi sebou vyměňovali názory,“ mávl baculatou rukou Dick Hammerdull. „O tom, kdo by měl dostat naše peníze.“

„Čert aby se v tom vyznal! Copak vám z toho všeho přeskočilo? Nemáte ani groš! Vybrali jsme vám kapsy do mrtě!“

„Pshaw!“ Dickovo gesto bylo gestem milionáře, kterému někdo

připomíná dvacet dolarů. „Copak jsme tak pitomí, abychom s sebou tahali po savanách a prériích majetek? Pár dolarů na nejnnutnější věci, ale ty tisíce zůstaly jinde. A zůstanou..., i když jsme je původně chtěli darovat.“

„Komu?“

„Joelovi.“

„Cože?!“

„A ještě Hoseovi.“

„Tím chcete říci, že my dva... bychom byli dostali... váš majetek?“

„Přesně.“

„Tffuj!“ Tramp si mocným obloukem odplivl. „Ty bulíky věšte na nos někomu jinému. Já nenaletím.“

Dick se zatvářil lítostivě, jako že ho to velice mrzí, ale nemůže už víc udělat, aby nevěřícího Tomáše přesvědčil. Ostatně nevěřící Tomáš Hosea se po krátké chvilce ozval znovu:

„Tak vážně! Oč jde? Ale žádné blbé vtipy!“

„Jaké vtipy! Myslíte, že tolik stojíme o to, abychom vtipkovali s člověkem, jako jste vy!“ rozčilil se Dick Hammerdull. „Nám tak jde určitě o to, zahazovat se s nějakým hlupákem! Darmojedem!“

„Zounds! Tohle mi neříkejte! Nenechám se urážet, meššúrs! Za toho hlupáka byste mi mohli šeredně zaplatit!“

„Až naprší a uschne. Z vás máme tak strach. A vůbec! Když nás někdo přepadne, ačkoliv jsme mu nic neudělali, to není jen darmojed, ale přímo, lump a řeknu mu to vždycky do očí. A že jste hlupák, to jste sám dokázal právě teď.“

„Jak to?“

„Vždyť si ani neumíte spočítat, kvůli čemu jsme se vás vyptávali. Vás by to netrklo, ani kdyby s vámi jelo po prerii třicet Holbersů.“

„Počkejte!“ Tramp se zarazil, stáhl obočí, za čelíčkem mu to začalo – zřejmě dost těžkopádně – pracovat. „Jakže jmenuje váš přítel? Holbers jako já, že jo?“

„Výborně!“ zasmál se tlustých. „Jen tak dál.“

„A říkal Pitt?“

„Říkal Pitt.“

„Mhm... No jo, máte pravdu! Pitt, Pitt, vždyť přece tak se jmenoval ten náš malý bratranec, co si ho vzala matka k sobě! To by vysvětlovalo, že

znáte ty naše... rodinný poměry... Thunderstorm! Že by tenhle chlap jak čára, s tím neviditelným plnovousem byl on?“

„Zaplaťpánbůh, že se vám rozsvítilo! Ale že to dalo práci! Vy hlavičko!“

Tramp si prohlížel Pitta od hlavy k patě.

„Tak ty že ses Pitt?“ zasmál se. „No, na světě je možný všecko.

Pamatuju se, jak ses nechával vždycky vyplatit od mámy místo nás. Pak tě to nějak přestalo bavit a vzal jsi roha. To se povedlo! A teď po letech se s tebou zas sejdu. Dokonce jako s naším zajatcem...“

„... kterému chcete při té příležitosti zakroutit krkem.“

„Počkat, počkat! O tom zatím nebudeme mluvit. Hej, Pitte, a cos dělal potom, vyprávěj něco o sobě!“

Pitt si prohrábl plnovous, napřímil se a odměřeně, suše odpověděl:

„Já nevím, jak přicházím k té nezasloužené poctě, že mi tykáte? Po tom, co se stalo u jezera, žádné ty mezi námi neplatí – bratranec jsem, ale úplně bez vlastní viny. Tak není co stát o takové příbuzenství, které člověka přivede mezi trampy. A jaké trampy!“

„Tak ty se za nás budeš nakonec stydět! A když jsme tě živili, to ses nestyděl?“

„Vy jste mě živil? Vaše matka, to ano, ale každý krajíc jsem si musel pořádně zasloužit! A bití jsem často slízl i za vás, to ani vám nevymizelo z paměti... tak jaképak stydění! Škoda, že jste se dal na tak pochybnou dráhu – přidat k vyloženým darmojedům a lumpům! Chtěl jsem bratránkům pomoci, nu, co se dá dělat, za těchhle okolností ani nápad! Vidíme se po letech poprvé a já si nepřeju už nic, než abychom se co nejrychleji zase rozloučili.“

Na málomluvného Pitta bylo těch deset vět jistě větší výkon, než pro parlamentního řečníka pětihodinový projev ve sněmovně. Však se z toho celý zpotil. Ale Dick Hammerdull ho pochválil:

„Správně, Pitte, vykreslil jsi mu to všecko naprosto jasně! Já bych mu to byl vytmavil přesně stejnými slovy. Máš pravdu. Nedostanou nic, dáme ty peníze na bohu libější účely!“

Tramp byl na chvíli zaražen, pak ale furiantsky pohodil hlavou.

„Jen si rozdávejte,“ zachechl se. „Myslíte, že kvůli vašim kvákům o penězích padnu do mdlob? Až najdeme bonanzu, budeme mít desetkrát

víc!“

„Jen abyste ji našli!“ zachechl se na oplátku Dick.

„Old Shatterhand o ní ví. Ten nám ji ukáže.“

„Přirozeně že ukáže. Už ho vidím, jak ukazuje prstem na zem, tady to je, sbírejte, hoši, nuggety, sbírejte a pospěšte si. Pak nás račte jednoho po druhém postřílet, vraťte se do některého města na Východě, zlato do banky, na konto milion dolarů a denně pečené holoubě. Tak to nějak bude, jako bych to viděl před očima! Pitte, starý coone, co na to říkáš?“

„Nic, Dicku, já si myslím totéž, hlavně s tím pečeným holoubětem to tak může dopadnout.“

Hosea Holbers se mračil:

„Držte zobák! Čiší z vás závist, to je to celé! Chtěli jste bonanzu vyžrat pro sebe, a teď máte vztek! To známe! A vůbec – už mě mrzí se tady s vámi vybavovat. Musím zajet za bráchou, abych mu řekl, že jsem objevil našeho bratrance Pitta. Zatím se z něho stal urážlivý chlapík, to mu taky budu muset prozradit, ani s příbuzenstvem si nehodlá tykat! Joel bude vyvalovat oči!“

Tramp pobídl koně a popohnal ho, aby dostihl Coxe, po jehož boku klusal Joel Holbers. Využil jsem příležitosti a přidal se k oběma lovcům. Poslední Dickovy poznámky mě dost znepokojily. Hammerdull mě uvítal otázkou:

„Jestlipak víte, sir, kdo s námi tady mezi trampy jede?“

„Náhodou jsem něco z rozhovoru zaslechl, Dicku,“ řekl jsem. „Měl bych vlastně projevít Mr Holbersovi upřímnou soustrast. Ale za příbuzné člověk nemůže, ty si nevybírám, to je stará pravda.“

„To bych řekl,“ zabručel Pitt Holbers. „Ale kvůli čemu člověk vlastně schraňoval peníze? Řekněte!“

„S tím si teď nedělejte starosti, milý Pitte,“ řekl jsem, „nejsme ještě z bryndy venku. Mimochodem – mluvili jste trošku neopatrně, zvláště vy, Dicku.“

„Já? Měli jsme snad nechat pod pokličkou, že starý Pitt je Holbers?“

„Ale ne, to nemyslím. Ale prve jste mluvil tak, jako byste pochyboval, že ty pány dovedu k bonanze!“

„To byla chyba?“

„A jaká! Co když si odted'ka začnou dávat větší pozor!“

„Hm... Ale vždyť vy jste mluvil s Coxem a s Old Wabblem tak sebejistě.“

„Sebejistě ano. Ale neupozorňoval jsem nikoho z nich tak očividně, že je hodláme podfouknout! Štěstí, že ten Hosea je trošku přitvrdlý! Jinak nevím, nevím!“

„Už se to příště nestane, sir! A máme naději?“

Mlčky jsem přikývl.

„Kdy?“

„Dlouho už to doufám trvat nebude,“ odpověděl jsem vyhýbavě.

„Dnes?“ dorážel Dick Hammerdull.

„Myslím...“

„A jak to provedeme?“

„Podívejte, Dicku, to přesně nevím ještě ani já. Ale přijde pomoc, to je všechno, co vám mohu říci. Kdybych tedy zmizel, žádnou paniku, klid, čekat, pak už obavy mít nemusíte. Zbavím vás trampského doprovodu včas, ale rozhodnu se podle okolností. Teď se před trampy nemusíte tvářit zrovna sklíčeně, ale nějak přehnaně spokojeně taky ne. A řekněte to ostatním – nenápadně, aby trampové něco nezvěřili.“

Domluvili jsme v pravý čas. Cox a Old Wabble se vraceli, aby si mě zas vyzvedli do čela výpravy. Blížili jsme se k soutoku ramen Rush Creeku a krajina, bohatá na vodu, a proto hustě protkaná lesíky i menšími skupinami keřů a stromů, začínala zde být nepřehledná. U jednoho z těch lesíků nás čekalo překvapení. Mezi stromy se objevil jezdec na koni a hnal se v plném trysku proti nám. Old Wabble ho chvíli pozoroval a pak sebou zděšeně trhl:

„Pozor na zajatce!“ vykřikl. „All devils! Zrovna toho tu musíme potkat! Ten udělá všechno, aby nám ty lidi vyrval!“

„Kdo je to?“ zpozorněl Cox.

„Přítel Vinnetoua a Old Shatterhanda. Říkají mu Old Surehand. Je to on!“

Jenomže to Old Surehand nebyl. Snad zmýlily starého kovboje poletující vlasy toho jezdce, ale když se přiblížil, ukázalo se, že to dokonce není ani běloch. Nejvíc ze všech zatrnulo ve mně – ten muž totiž nebyl nikdo jiný než Kolma-puši. Chtěl se bezpochyby ukázat mně a Vinnetouovi, chtěl dát najevo, že je zde a že všechno jde podle dohody.

Nejdřív předstíral, že nás nevidí, pak naznačil, jako by chtěl naši výpravu objet z boku, nakonec se vrátil a čekal, až se k němu přiblížíme. Old Wabble mezitím už také přišel to, že se mýlil:

„To není Old Surehand! To je nějaký Indián! To je dobře... Z kterého kmene asi pochází? Musíme na něj zostra, aby si nemyslel, že nás bude špehovat!“

Byl uspokojen hlavně tím, že se nesetkává s Old Surehandem.

Osamocený Indián v téhle krajině mu připadal mnohem méně nebezpečný. Když jsme se přiblížili na nějakých sto metrů, Kolma-puši nás pozdravil pokynem ruky a popojel nám vstříc. Nás, zajatců, si ani nevšiml. Jako bychom nebyli.

„Nespatřili bílí lovci rudého bojovníka, který nese sedlo a hledá koně? Utekl mu dnes v noci.“

Cox s Old Wabblem se po sobě dívali. Old Wabble zavrtěl hlavou a Cox se hlasitě zachechl:

„Bojovník se sedlem?“

„Proč se bílý lovec směje,“ řekl Kolma-puši s nádherně vážnou tváří, „musí ho hledat, když mu utekl!“

„Bodejt'! Musí!“ smál se Cox dál. „Ale taky to musí být slavný bojovník, když si nechá utéct koně a pak ho jde honit pěšky se sedlem na zádech. To je tvůj přítel?“

„Ano.“

„Je vás zde víc?“

„Ne, jen on a já. Když jsme spali, kuň se utrhl a ráno jsme ho už nenašli. Začali jsme po něm oba pátrat, a já od té doby nemohu nalézt ani koně, ani svého rudého bratra.“

Teď se smál i Old Wabble.

„To jste jeden lepší než druhý,“ zalykal se Cox. „Ke kterému kmeni patříte?“

„K žádnému.“

„Aha, vyhnali vás! No, nedivím se ani, takoví bojovníci...! Ale abys věděl, že mám srdce, tak ti to prozradím: potkali jsme ho.“

„Kde?“

„Musíš po naší stopě, bylo to asi dvě míle odtud. Ptal se na tebe!“

„Ptal se? Co říkal?“

„Tohle: neběhá zde někde rudý pes, který střečkuje po prérii?“

Cox i Old Wabble se znovu pobaveně rozesmáli. Kolma-puši zachovával ledový klid, jen mírně vrtěl hlavou.

„Bílí lovci asi špatně rozuměli,“ řekl.

„Cože? Ale ne...!“

„Ptal se asi: neběhá zde někde rudý pes, který honí střečky po prérii? A měl pravdu můj rudý bratr. Rudý pes ty střečky dohoní a rozmázne je jako nepohodlný hmyz.“

Kolma-puši stiskl koně v slabinách, otočil se s ním, objel velkým obloukem celou naši skupinu a odcválal v našich stopách pryč.

Cox i Old Wabble za ním zůstali civět s otevřenými ústy.

„Darebák,“ ulevil si Cox. „Co to mlel, co to myslel s těmi střečky, že to tak překroutil?“

„Ale nic,“ řekl Old Wabble, „to jen aby něco povídal, It's clear.“

Indiánské prűpovídky, znáte to.“

„Well, to nám může být skutečně fuk – projede se dvě míle, a tam at' si hledá do skonání věků! Bojovníka se sedlem! Ne, to jsem ještě neslyšel! S tou rudou holotou to jde opravdu od desíti k pěti...“

Dál už o tom setkání nemluvili. Cválali jsme podle úzkého pruhu křovisek a nízkého porostu, který se vinul savanou jako had, hned vpravo, hned vlevo. Čas od času jsem zastavil, jako bych se rozpomínal na cestu – musel jsem získat trochu času, Kolma-puši nás jistě obloukem objížděl a vracel se zpátky do směru naší cesty oklikou. Dorazili jsme už skoro na sám konec křovinatého pásu, když se před námi na pravé straně objevili další dva jezdci, dokonce doprovázení nákladním koněm. Jeden z nich nás zpozoroval, vzal do ruky ručnici, nezdálo se, že by měl z nenadálého setkání radost – ale nepřiblížil se k nám ani na krok. Zřejmě by byl raději viděl, kdybychom jeho i jeho společníka minuli. Old Wabble si nechtěl nechat v boku někoho, o němž nezjistil, co je zač a co má za lubem.

Pokynul nám hlavou a řídil koně přímo k dvojici. Zastavili jsme se několik kroků před nimi, a ještě než jsem si vůbec stačil oba neznámé prohlédnout, zaznělo za mými zády skoro současně Šahko-matovo a Apanačkovo uff, uff! A bodejt'že byl ten výkřik údivu na místě! Ten chlapík s puškou byl přece – oči mě neklamaly! – komančský medicinman! Tibo-taka! A druhý jezdec žena, ano, indiánská squaw, má dobře známá z Kaam-kulana, Tibo-

vete. Byla jen lehce zahalena, takže jí bylo vidět i do obličej, v mužském obleku seděla v sedle pevně a zkušeně. Tmavý snědý obličej s vpadlými tvářemi jen matně oživovaly smutné, divně se lesknoucí oči.

Medicinman byl krajně nepokojný, ale když jsme se přiblížili, rozjasnil tvář, a dokonce pohnul rukou, jako by nás zval blíž.

„Old Wabble!“ vykřikl. „Welcome! Už jsem měl obavy, kdovíkoho zas nepotkám! A zatím vy!“

Starý kovboj se na něj díval nechápavým pohledem. Maně si sáhl rukou na čelo, nevzpomínal si.

Medicinmanův pohled zatím bloudil po celé naší skupině. Viděl jsem, jak se mu rozšířily zorničky, když uviděl Vinnetoua, Šahko-matta, všechny v poutech, a tedy v moci Old Wabblea. Trhlo jím to, radostně zamával puškou v ruce.

„Ale koho to vidím! Mr Shatterhand! Vinnetou! Šahko-matto! A Apanačka... A všichni mají řemeny! To je úžasné, Mr Cuttere! Jak se vám tohle povedlo?!“

Old Wabble pořád ještě marně doloval ve své stařecké paměti.

„Odkud mě znáte, sir? Snad jsem vás už někde viděl, něco se mi míhá v hlavě, ale ne a ne se rozpomenout... pomozte mi!“

„Llano Estacado!“ napověděl medicinman.

„Počkejte, počkejte! Kdy? Za jakých okolností?“

„Zajali nás Apačové!“

„Nás?“

„Komanče!“

„Vy jste Komanč?“

„Teď už ne, ale tenkrát jsem se mezi ně počítal.“

„Pořád si nemohu vzpomenout...“

„Ale to je pochopitelné, ta pleť byla jiná!“ Medicinman si ukazoval oběma rukama na obličej. „Taková hlinka dělá zázraky! Z bělocha udělá Indiána!“

„All devils!“ Old Wabbleovi se konečně rozsvítilo. „Teď už si vzpomínám! Ano, medicinman Komančů, připadal jste mi tehdy nějak divný – jen jsem pořád nevěděl, čím to je! Hm, to zajímavé. To je zvláštní. Běloch medicinmanem, to bych skutečně rád věděl, jak jste k tomuhle převtělení přišel!“

„Škoda že musím dál, Mr Cuttere, spěchám. Ale rozhodně vám blahopřeju k úlovku! Slyšel jsem, že jste měl nějaký spor s Old Shatterhandem, generál, pušky a tak dále, na farmě o tom cosi vypravovali. Doufám tedy, že víte, koho máte v hrsti. Držte si je pěkně od těla, mohu-li vám radit! Co s nimi chcete provést?“

Pozoroval jsem po očku Apanačku. Držel se na koni jako socha, nehnutě, s pohledem upřeným jen a jen na smutně zastřenou tvář ženy, pro niž jako by nic kolem neexistovalo. Snad ten její klid, ba netečnost upokojily i medicinmana, který ještě před chvílí se znepokojením sledoval, že se i jeho spolujezdec, vlastně spolujezdkyně v mužských šatech přiblížila až k půlkruhu naší společnosti.

„To ještě uvidíme,“ zahučel Old Wabble. Byl k medicinmanovi pořád ještě zdrženlivý, zato medicinmanova spokojenost rostla každým okamžikem.

„Zaslouží si, aby byli o hlavu kratší, nic míň,“ radil. „Dejte na má slova, Mr Cuttere. Good heaven, ale je to pastva pro oči! Mohu si je trochu blíž prohlídnout, sir?“

„Jak je libo.“

Medicinman se postavil před náčelníka Osagů a zálibně se mu pochechtával do obličeje:

„Šahko-matto! Vida, vida! Tak dlouho se namáhal, aby se nám dostal na kobytku! Vidíš, na to tvůj vodnatelný mozek nestačí! Ale že se nám ten kousek povedl, co říkáš? Tak lacino ještě nikdy nikdo kožešiny nenakoupil!“

Šahko-matto vrčel jako podrážděný medvěd:

„Zloději! Vrahu! Kdybych měl volné ruce, zaškrtil bych tě!“

„To věřím!“ posmíval se medicinman. „Ale nemáš! Tebe uškrť!“

Mávl rukou a obrátil se k Treskowovi:

„Tak tohle je náš pan policejní rada! Nevím, nevím, jestli nejlepší způsob, jak chytit zloděje, je zrovna jízda savanou se svázanýma rukama! To vaše čenichání je ostatně už zbytečné. Pár neděl, a všechno je promlčeno. Vracím se právě proto, chápete?“

„Trochu příliš brzo,“ řekl Treskow napodiv klidně. „Abyste se nepřepočítal, Mr Thibaut!“

Medicinman sebou trhl:

„Oh, vševědoucí policie! Gratuluju! Ale nemějte strach, já se obyčejně nepřepočítávám!“

Kolem Apanačky přešel beze slova, jen mezi zuby po něm hodil nějakou nadávku, taky u Vinnetoua se nezdržel příliš dlouho. Obrátil konečně a přešel až ke mně. Rozhodl jsem, že využiju chvíle a pokusím se z něho něco vytáhnout. Oslovil jsem ho první.

„A teď jsem tedy na řadě já, není-liž pravda, Mr Tibo-tako? Mám řemeny na rukách, přišla vaše příležitost! Konečně si ulevíte, že ano? Tak do toho!“

„... „s death!“ zasyčel a zablýskl očima. „To je ale drzost! To máš pravdu, že si s tebou chci promluvit! A to velmi důkladně!“

„Well, jen si račte posloužit, prosím. Ale nejdřív skromnou radu.“

„Jakou radu?“ vyhrklo z něho.

„Za prvé, abyste se ke mně choval slušně, a za druhé, abyste mi laskavě přestal tykat, protože já se s kdejakým obejdou nepřátelím.“

„To je opovázlivost!“ vzplanul medicinman. „Ty si myslíš, že když jsi jednou unikl mé kulce, že podruhé se ti to povede zas? Aby ses nezmýlil...“

Zvedl pušku a jediným pohybem natáhl kohoutek! Cvaklo to a současně zaduněl úder a už se puška válela na zemi. Cox se shýbl, vzal ji do ruky a křikl:

„Tak tohohle nechte, sir, nebo se do toho vložím já! Ten zajatec je náš a nikdo se ho ani nedotkne! A jestli na Old Shatterhanda jen sáhnete, dám vám zabrat! Já osobně! Tak pozor!“

Medicinman to neočekával. Vzmohl se jen na nejapnou otázku:

„Člověče, kdo jste?“

„Cox je mé jméno. A tady tomu houfu dělám náčelníka, jestli vám to nevadí.“

Medicinman chtěl hlavně dostat zpátky zbraň. Hlas mu okamžitě zpokorněl:

„Promiňte, to jsem nevěděl. Myslel jsem, že vás vede Old Wabble.

Vrátíte mi tu pušku? Chci si s tím mužem skutečně jen promluvit, o nic jiného mi nejde.“

„Mně taky ne,“ řekl jsem. „S takovým komediantem je vždycky zábava!“

Tibo-taka zrudl až po uši, ale včas se ovládl a jen si sám pro sebe cosi zamumlal. Cox mu podal pušku s varovným gestem.

„Doufám, že je vám všechno jasné! Tady rozhoduju já, žádný Mr Cutter. S těmi zajatými lidmi můžete mluvit, ale nic víc. Nedovolím, abyste se jich dotkl třeba jen prstem!“

Medicinman přikývl, polkl naprázdno, ale ode mě se nehýbal.

Nechápal jsem, proč chce vlastně pokračovat v rozhovoru, snad stál o to, pokochat se mým žalostným postavením. Bezpochyby mu to dělalo dobře.

„Škoda, že jsem se s tebou nesetkal v prérii dřív!“

„Z toho byste tak jako tak nic neměl. Komu není shůry dáno, v apatyce nekoupí. A na mě jste ještě dávno nedorostl, to se nedá nic dělat!“

„Čerta! Jen kdybych směl...“

„A kdybych mohl, na to nezapomínejte! Vždyť jste ani ubohého vavu Dericka nedokázal sám zneškodnit, musel jste si na to objednat!“

Medicinmanovi div nevypadly oči z důlků. Zachrčelo mu v hrdle, očima metal blesky, zato já jsem se klidně usmíval. Stáhl obočí:

„To Bender! Něco ti napovídal mladý Bender! Ten ti to napovídal, já vím!“

Zbystřil jsem sluch. Bender – to je iniciála Bé, a s tou jsem se v téhle zamotané historii setkal už dvakrát. Nebylo vyryto na prstenu E. B.? A nebylo na hrobě padre Diterika totéž E. B.? Nesouviselo to nějak s nějakým Benderem (mně dosud neznámým), o kterém mu uklouzla ve zlosti ta poznámka? Což abych ho vyprovokoval ještě dál, snad se podřekne ještě v něčem?

„Bender!“ zasmál jsem se, jako by mi to jméno bylo zcela běžné. „A mohl byste mi říci kdy a kde?“

„V Llanu Estacadu!“ vykřikl, jako by mě chtěl usvědčit. „Ještě předtím, než se rval se svým bra...“

Zarazil se na vteřinu a mě se ve stejné vteřině zmocnil dohad, který mohl, ale také nemusel odpovídat skutečnosti. Rozhodl jsem se, že na tu kartu vsadím. Rychle jsem dokončil větu místo něho:

„... bratrem? Pshaw! To jsem dávno věděl, co mi tehdy řekl! Já totiž pásl po padre Diterikovi už mnohem dřív.“

„Di – te – ri – – –?!“

Vyřval to jako poraněný dravec. Ztrácel viditelně čím víc kontrolu nad

tím, co říká, co mně mimoděk prozrazuje.

„No tak dobře, Mr Thibaute, neslyšíte to jméno rád, říkejme mu tedy Ikvehtsi-pa, Velký přítel. Tak jak mu říkali doma u Mokijů!“

Thibaut zezelenal, vztek ho přímo dusil. Ostře jsem ho pozoroval a čekal jsem, kdy ztratí poslední špetku rozvahy. Najednou mu stoupla do tváří červeň, žíly na krku mu naběhly, křečovitě stiskl pažbu pušky a zařval:

„Ty pse! Tebe odpravím!“

Kohoutek cvakl podruhé, Cox pobodl koně, ale byl by přišel příliš pozdě, kdybych si byl nepomohl sám, kdybych byl něco podobného neočekával. Naklonil jsem se k hřbetu koně, abych spoutanýma rukama udržel uzdu co nejkratší a vykřikl:

„Tšká, Hatátitlá, tšká! Skoč, Hatátitlo, skoč!“

Vraník porozuměl, nakrčil se jako kočka a obrovským prudkým skokem se vznesl až k Thibautovi, přímo k boku jeho koně. Měl jsem čas pustit v následující vteřině uzdu a sevřenými pěstmi spoutaných rukou celou silou do Thibauta vrazit. Úder byl tak prudký, že ho vymrštil ze sedla. Téměř současně zahřměla rána – ale kulka letěla někam vysoko nad mou hlavu. Pánubohu do oken.

Krom Vinnetoua a medicinmanovy průvodkyně nebylo v tom okamžiku nikoho, kdo by se zdržel výkřiku. Zděšení, úžas, obdiv patřily asi stejně mně jako Hatátitlovi, který teď stál zase bez hnutí, hotová socha ulitá z bronzu. Otočil jsem se po Thibautovi, který už podruhé přišel o pušku. Válela se zas opodál na zemi. Ale tentokrát se k ní nedostal. Cox byl rychlejší, hnala ho totiž obava, aby ho tenhle bláznivý chlap nepřipravil o muže, který zná vytouženou bonanzu, oplývající zlatými valouny. Teď už vážně soptil:

„Co si to dovoluujete, sir! Já jsem nemluvil do větru! Mám vám rozbít lebku? A tu pušku vám už nedám!“

„Jen ho nechte,“ ozval jsem se. „Jen ať se o něco pokusí, podruhé skončí ještě hůř.“

Thibaut se sbíral těžce se země a vrhal po mně pohledy jako nože.

„Mr Coxi, ten chlap je nebezpečný, já vás varuju! Odpravte ho! Odpravte ho za každou cenu!“

„To už nechte na mně!“

Medicinman ze sebe dál chrлил svou bezbřehou nenávist:

„Nebezpečný, darebný, ničemný, podlý chlap to je! Vinnetou je proti němu andílek! Nedejte se obalamutit! Hled'te se ho co nejdřív zbavit, pošlete ho na onen svět, dřív než bude pozdě!“

„Udělá to!“ ozval se Old Wabble. „A když ne on, tak já to udělám, určitě, sir! Buďte klidný. Už proto, že na tomhle světě pro nás dva není místo. Buď já, nebo Shatterhand potáhneme ke všem čertům. A mně se ještě pořád nechce – It's clear! Spolehněte se!“

Nevím, jak dlouho by se byli ještě dohadovali, kdyby si Tibo-taka nevšiml své Tibo-vete. Indiánka, která zde až dosud tak klidně a netečně postávala, totiž sklouzla s koně a volným krokem jako ve snu přešla ke keři trnovníku. Utrhla tam dvě nebo tři větvičky, spletla je v drobný věneček a přistoupila s ním k prvnímu trampovi, který stál opodál.

„To je můj myrtle-wreath, víš,“ řekla důležitě. „Ten mi dal můj vava Derick.“

Medicinman se vzpamatoval z chvilkového ochromení, vrhl se k ní a chytil ji za ruku.

„Mlč, blázne!“ okřikl ji neurvale a k trampovi, který udiveně na Indiánku zíral, dodal: „Přeskočilo jí! Mele nesmysly, člověk by se z toho nakonec sám pomátl!“

Tramp pokrčil rameny, bylo mu to srdečně jedno, ale pro medicinmana nebylo tak jednoduché se z toho vyzout. Protože v té chvíli Apanačka, stojící dosud nehybně jako sloup, tiše přistoupil k ženě a něžným hlasem ji oslovil:

„Poznává mě moje matka? Poznává mě pia? Jsou její oči otevřeny pro syna?“

Zadívala se na něj snivě, přes rty jí přelétl mírný úsměv, potom zavrtěla lehounce hlavou a sklopila řasy. Tibo-taka ovšem žádné hovory nechtěl připustit. Postavil se mezi Apanačku a nešťastnou ženu a obořil se na Komanče:

„Nech ji na pokoji! Co se vtíráš?!“

„Je to má matka,“ řekl Apanačka.

„Ne – už není! Je z kmene Naiinů a tebe vyobcovali, musel jsi kmen opustit. Jsi pro ni cizí člověk.“

„Jsem náčelníkem Komančů,“ řekl Apanačka odměřeně a jeho hlas se podobal chladné oceli. „Běloch, který oklamal mě i celý kmen, mi nebude nic zakazovat.“

„Jsem její muž!“

Apanačka učinil odmítavý pohyb rukou. Probouzel se v něm strašný odpor k tomuhle člověku. Natolik jsem znal Indiány, abych z jeho strohé mluvy a z jeho zlověstně přivřených víček dovedl usoudit, kolik pro medicinmana uhodilo.

„Zkus mi v tom bránit!“ zvýšil Apanačka výhruzně hlas, odděluje jedno slovo od druhého.

Tibo-taka se zarazil, nechtěl se opět dostat do srážky s Coxem, který už varovně zvedal ruku. Obrátil se tedy k Old Wabbleovi:

„Mr Cuttere, vidíte, co se děje, zasáhněte přece! Má žena přišla o rozum kvůli němu – byla až dosud klidná, a teď, když na ni začne mluvit, se to znova zhorší. Ať ji nechá na pokoji!“

Old Wabble se tiše užíral vztekem, že Cox se prve samozřejmě prohlásil za hlavu celé výpravy. Chtěl nyní dokázat, že i jeho slovo zde něco platí, moc se tedy nerozmýšlel a oběma rukama naznačoval Apanačkovi, aby ustoupil stranou.

„Zmizni, zmizni, nemáš u ní co pohledávat! Slyšel jsi!“

Ale Apanačka si ho jen přeměřoval pohrdavým pohledem:

„Kdo zde mluví s náčelníkem kmene Kaneanů? Zaskřehotala žába, nebo zakrákala vrána? Nevidím nikoho, kdo by mi mohl bránit, abych promluvil se svou matkou!“

„Žába? Vrána? Mladíku, buď zdvořilejší, nebo tě poučím, jak se chovat k starším lidem! Nezapomeň, kdo jsem! King of the cowboys!“

Vtlačil se se svým koněm mezi Apanačku a Indiánku. Komanč ustoupil o několik kroků, chtěl se starému vyhnout, objet ho z druhé strany, ale Old Wabble mu znovu zajel do cesty. Apanačka opakoval obrat, Cutter však opět popojel za ním. Manévry kolem nešťastné squaw, která stála uprostřed bez hnutí, pokračovaly. Oba muži se přitom navzájem stíhali nepřátelskými, zlými pohledy.

„Mr Cuttere, nechte toho, ať si to vyřídí ti dva,“ ozval se Cox. „To je záležitost otce a syna, vaše ne!“

„Byl jsem požádán o pomoc,“ odpověděl starý.

„To chcete vyvolat rvačku?“

„Žádnou rvačku! Se spoutaným Indsmanem si poradím bez rvačky.

Jedna dvě!“

„Jen aby!“

„Nepotřebuju kojnu, sir!“

Oba protivníci stále objížděli indiánskou ženu, Apanačka přitom opisoval vnější kruh, Old Wabble na své kobylce vnitřní. Tibo-vete jako by nevnímala, co se kolem ní děje. Medicinman se pro tu chvíli stáhl stranou a ty dva napjatě pozoroval. Apanačka se ještě jednou pokusil přimět Old Wabblea, aby mu uvolnil cestu.

„Ustoupí mně už konečně Old Wabble?“

„To pusť z hlavy!“ odmítl starý.

„Donutím ho!“

„Zkus to!“

„Nebudu šetřit starého nepřítele rudých mužů!“

„Já tebe teprve ne!“

Štěrbiny mezi Apanačkovými víčky se zúžily. Sklonil hlavu, stiskl stehny koně a zvíře se pootočilo – snad se nakonec nevzdal, neustoupil? Možná že si to někdo z trampů mohl myslet, ale já, který jsem Apanačku znal, jsem si byl dobře vědom toho, že naopak teď právě chystá rozhodný útok. Byl to jen úskok, který měl rozptýlit Old Wabbleovu pozornost. A starý king of the cowboys se dal oklamat. Pohodil svou bílou hřívou, až se mu zaleskla náušnice v uchu, a se samolibým zachechtnutím křikl na Coxe: „Hallo, Mr Cox, tak kdo měl pravdu? Fred Cutter není myš, aby se lekl hlasitějšího slova! A z Indiánů neměl nikdy nahnáno!“

Mezi trampy to však zašumělo – Apanačka totiž najednou obrátil koně a prudce vyrazil vpřed a hnál se přímo proti starému kovbojovi.

„Pozor! Pozor! Jede! Žene útokem!“ ozývaly se výkřiky, ale starý se jen shovívavě poohlédl přes rameno. Byl si jist, že ho nemůže nic překvapit. Jenže právě v tomto okamžiku, když náhle spatřil, jak se k němu obrovskými skoky řítí Komanč, mu asi došlo, že bezpečnost svého postavení přecenil. Z úst se mu vydral pojednou zlostný, pronikavý výkřik – uvědomil si, že vyhnout se Apanačkově v následujícím zlomku vteřiny už nebude moci. A současně s jeho výkřikem se ozval i Apanačkův – bojové komančské zahalekání, které člověkem projelo jako ostrý nůž. Tušil jsem,

co bude sledovat.

Mému skoku se říkalo mezi zálesáky force and adroitness jump, ale Apanačka zamýšlel ještě něco odvážnějšího, přičemž sám riskoval život. Viděl jsem, jak pobízí koně, jak se hřebec vzpíná, jak se chystá ke skoku, jako by se měl přenést přes druhého koně. Odvážit se toho se spoutanýma rukama i nohama bylo kabinetním kouskem odvahy a jezdeckého umění. Kůň i jezdec se vzduchem jen mihli, pak jsem uslyšel tupý úder, křachnutí, kůň ve vzduchu zakolísal, potom dopadl k zemi, klopýtl, ale hned získal rovnováhu. Převážil se přitom, divže se nepřevalil přes hlavu, ale Apanačka se celou vahou opřel dozadu, strhávaje koně zpět. Ještě několik kroků, a oba, jezdec i kůň, se zastavili celí zalití potem. Oddechl jsem si. Old Wabble ležel opodál na zemi v bezvědomí. Sletěl ze sedla, jako by ho skosila koule, i jeho kůň, sražený nenadálým útokem, se převalil, ale ten aspoň už vstal a poplašeně řičel a zmateně pobíhal sem a tam.

Naráz vypukl zmatek. Trampové honili Old Wabbleova koně, snažili se ho uklidnit, jiní se hnali za Apanačkou, jako by měl v úmyslu prchnout (ačkoliv stál klidně a nejevil ani v nejmenším podobný úmysl), Cox klečel u starého a snažil se jistit, jestli ještě je mezi živými. Úder kopyty koně musel být strašlivý a nebylo by se co divit, kdyby ho byl poslal rovnou na onen svět.

Ale starý měl kořínek. Po chvíli se vydralo z jeho prsou zasténání, pohnul sebou, křivil tvář bolestí, namáhavě se hotovil povstat, ale když se zkusil opřít o ruku, klesl zas zpátky k zemi. Museli mu pomoci zdvihnout se, a když ho konečně po chvíli úsilí postavili na nohy, ukázalo se, že může vládnout jen jednou rukou. Druhá visela bezvládně; byla zlomená.

„...’s death!“ zaklel od plic Cox. „Neříkal jsem vám to, abyste si nezahrával? Teď to máte! Co vás to napadlo, pouštět se do souboje? Máte už nějaký ten křížek na krku a ten Apanačka je chlap v nejlepších letech!“ Vztekal se bezpochyby hlavně proto, že si představoval, oč svízelnější bude teď cesta za bonanzou se zraněným dědkem. Ten sykal bolestí a

vztekem.

„Zastřelte toho darebáka!“ zařval, ale nikdo ho neposlouchal a Cox sám ho ostře zakřikl.

„Hlouposti! Pořád s vaším střílením! Takhle se nikam nedostaneme! A

máme tak naspěch! Nejdřív ukažte ruku! Svlečte tu kazajku!“

Starý už nic nenamítal, svíjel se bolestí, jak se mu Cox a dva další trampové snažili sundat jeho starou halenu. Přenesli ho stranou a prohlíželi zraněné místo. Cox je prohmatával, ovšem v těchhle věcech se nevyznal, to bylo hned vidět. Jen zbytečně působil starému kovbojovi další bolest, takže ten řval, jako kdyby ho napichovali na vidle. Posléze Cox uznal, že je v koncích, a mrzutě si přišel o radu mezi nás:

„Meššúrs, nerozumí někdo z vás felčářině? Zlomeninám a podobným věcem...“

„Možná že ordinuje náš dvorní lékař,“ vypískl Dick Hammerdull a kývl hlavou směrem k Vinnetouovi.

„Vy?“ řekl nedůvěřivě tramp. „Vy se v tom vyznáte? Nechtěl byste se mrknout, co se mu vlastně stalo s tou rukou?“

„Vinnetou neléčí ty, kdo jeho samého chtějí připravit o život. Starý kovboj byl varován, ale počínal si podle svého! Má, co chtěl. Howgh!“

„Snad je to taky člověk!“ vykřikl Cox.

To bylo opravdu znamenité, slyšet, jak se dovolávají lidskosti právě tihle lidé! I Dickovi Hammerdullovi to hnulo žlučí, protože sebou prudce trhl, všecek se ve svých poutech napjal.

„Člověk? Že by ten pán byl člověk? Podle jeho jednání to vypadalo, že to je spíš vzteklá šelma! Nebo zacházel snad s námi jako člověk?“

Cox mávl rukou, snad chtěl něco povědět, ale vtom začal Fred Cutter zase naříkat, svolával k sobě pomoc, a tak tramp se k němu vrátil a znova se pokusil o zákrok. Výsledky byly ještě horší. Polámané kosti se zařezávaly Old Wabbleovi do masa a při sebemenším dotyku mu působily nesnesitelnou bolest. Stařec sténal, vzdychal, vyl, volal o pomoc, odháněl od sebe Coxe, v jehož lékařské schopnosti neměl zřejmě pražádnou důvěru. Tramp se znova vrátil ke mně:

„Slyšíte ho? Volá vás! Snad byste se ho měl ujmout!“

„Hm... To si na mě vzpomněl sám?“

„Ano.“

„A vy si myslíte, že se slituju?“

„Měl byste.“

„Měl bych! A co když řeknu, že tomu starému pomohu jen pod podmínkou, že mě pustíte na svobodu? Něco za něco!“

„Propustit vás na svobodu?“ řekl Cox. „To nemůžeme přijmout. Na to on nikdy nepřistoupí.“

„Anebo pod podmínkou, že se bude se mnou zacházet stejně jako s ostatními?“

„S tím by snad spíš souhlasil, nevím.“

„To vaše nevím mi vůbec nepomůže.“

„Well, já to zjistím,“ řekl.

Old Wabble tiše úpěl, ale oblomit se zřejmě nedal. Cox se vrátil s ustaraným výrazem v obličeji.

„Má hlavu jako mezek. Nechce ani slyšet. Radši bude trpět, radši bude dál snášet bolesti – poslyšte, ten vás ale mít pěkně v žaludku!“

„Nečekal jsem nic jiného. Tak pojďme...“

„Co –? Kam – –? Vy ho – –? Vy se ho přece ujmete?“ Počítal ovšem určitě s tím, že odmítnu.

Pokrčil jsem rameny:

„Vy jste řekl, snad je to taky člověk. Já vás trochu poopravím, řeknu to jinak: snad jsem taky člověk...“

U členů naší výpravy jsem svým rozhodnutím velké nadšení nevzbudil.

Zejména Treskow se – obrazně řečeno – chytal za hlavu a Dick Hammerdull vykřikoval, že jsem se určitě pomátl na rozum. Takhle samaritánsky zacházet se svým vlastním katem!

Cox mi mezitím sňal pouta a odváděl mě ke starému Cutterovi. Old Wabble pořád tiše sténal, ležel s přimknutými víčky, snad mě nechtěl ani vidět, snad to bylo z bolesti. Zranění bylo opravdu dost ošklivé, ruka byla zlomena nadvakrát, a to v jeho věku bylo nebezpečné a jen obtížně léčitelné.

„Nejdřív musíme někam k vodě, pak to srovnáme,“ řekl jsem, když jsem si zranění důkladně prohlédl. „Na koně může, nepojedeme ostatně příliš daleko, potůček je kousek odtud.“

Fred Cutter sténal a proklínal Apanačku a sliboval mu nejkrutější pomstu. Okřikl jsem ho:

„Prosím vás, nechte toho! Sám jste si všechno zavinil!“

„Já?“

„A kdo jiný?“

„Nemusel mi lámat ruku!“ vyjekl.

„Vaší ruce by se nebylo nic stalo, kdybyste mi nebyl vzal zbraně!“

„Jak to spolu souvisí?“

„Když jste padal na zem, dostala se vám ruka mezi dvě pažby, a od toho ta zlomenina.“

„Pshaw! Všechno způsobil ten cizí chlap, co jsme ho tu potkali, ten kdyby se nenachomýtl, tak se nic nestalo!“

„Mhm! Tak pojedem!“

Na vteřinu jsem rozvažoval, nemám-li využít vhodného okamžiku. Byl jsem teď bez pout, opodál ležely mé pušky, jak je tam trampové pohodili při ošetřování Old Wabblea, a Hatátitlá stál pár kroků ode mě. Kdybych je byl sebral, skočil do sedla a zmizel, těžko by mě našli v krajině, kterou vůbec neznali. Možná že bych se pak v noci mohl vrátit a pokusit se osvobodit ostatní. Ale na druhé straně by to všechno trampy rozdráždilo a zostřilo jejich pozornost, zestonásobili by svou ostražitost. A všechno taky mohlo ztroskotat.

Ne – natáhl jsem ruce a dal se zas v klidu spoutat řemeny. To trampy určitě uklidní – a dnes večer bude mít Kolma-puši o to snazší práci...

Rozhlédl jsem se a uviděl Apanačku, jak se marně pokouší dostat jediné slůvko z ubohé indiánské ženy. Napadlo mě, že bych se mohl ještě sám pokusit o to, co se nepodařilo jemu. Snad se mi poštěstí totéž co v Kaam-kulanu. Medicinman, stojící do té chvíle stranou, tím byl přirozeně pobouřen.

„Hallo, co je to! Teď zas Old Shatterhand chce mluvit s mou ženou!

Nedovolím to! Zakazuju to! Gentleman!“

„Vy to nedovolíte?“ okřikl jsem ho. „Můj bratr Apanačka at' dává prosím pozor! Jestli se ten chlap jen hne, srazí ho koněm jako Old Wabblea – ale tak, aby si zpřelámal nohy i ruce!“

„Můj bílý bratr se na mě může spolehnout! Stačí, aby se medicinman pohnul, a můj kůň ho rozšlape kopyty.“

Thibaut mimoděk couvl – přesvědčil se právě před chvílí, co Apanačka dovede, byť v poutech. Tiše cosi mumlal, podniknout se však neodvážil nic, tím spíš, že věděl, že ani Cox mu nepřeje.

Dotkl jsem se ženina lokte:

„Byla jsi dnes v Kaam-kulanu?“

Zvedla oči, podívala se na mě nepřítomně, zakývala trupem ze strany

na stranu a zavrtěla lehce hlavou. Bylo mi jí nesmírně líto.

„Máš svého Nina Ta u upa? Máš svého muže?“ pokračoval jsem měkce.

Opět to nepřítomné zavrtění hlavou.

„A kde je tvůj To ats? Tvůj syn?“

Stejná odpověď.

„A svou I-Kokheh, svou starší sestru, jsi neviděla?“

Nic, zase nic. Všechno bylo zahaleno bílou, neprostupnou mlhou. Proč jen ta minulost byla tak dokonale zasuta do nevědomí? Rozhodl jsem se zkusit to jinak.

„Znala jsi vavu Ikvehtsi-paa?“

„Ik – veh – tsi – paa...“ Vyslovovala to pomalu, nezřetelně.

„Ano.“

Opakoval jsem znovu po slabikách to jméno.

Dívala se před sebe, pak se její rty pohnuly a tiše vyslabikovaly:

„To – byl – můj – vava...“

„A znáš ženu jménem Tehua?“

„Te – hua...“ opět to řekla tak nepřítomně, jako by mluvila ze sna, ale přece jen už o něco zřetelněji. „Ona byla I-Kokheh, má starší sestra!“

„A kdo je Tokbela?“ Zmocňovalo se mě tiché vzrušení. Snad jsem se přece jen nemýlil. Snad přece jen tahle žena byla sestrou pátera Diterika.

„Tok – be – la! Nebe! Rozumíš mi?“ naléhal jsem.

Zhluboka se nadechla a lehce přikývla:

„Tok – bela – nuuh, Tok – bela – jsem – já...“

V jejím pohledu se cosi počínalo měnit. Už nebyl tak nepřítomný, tak prázdný, tak strnulý, jako by se vracela odněkud zdaleka a začínala se setkávat se známými místy. Rychle jsem položil ještě jednu otázku, která pro mě byla dnes nejdůležitější:

„A znáš Mr Bendera?“

„Bendera?“

V očích vyskočily jiskérky a rty se rozvlnily do mírného úsměvu.

„A Mrs Benderovou?“

„Oh, Mrs Benderová!“

Řekla to skoro radostně.

„Tokbela Benderová?“

„Ne, Tokbela Benderová – nejsem!“

Její oči na mně najednou přímo visely.

„Tedy snad – Tehua Benderová?“

Napřáhla ruce, jako by chtěla cosi sevřít do náručí, celá se rozzářila šťastným úsměvem:

„Ano, ano, Tehua je Mrs Benderová – ano, Mrs Benderová!“

„Ano? Má snad Mrs Benderová nějaké baby?“

„Dvě, dvě!“

Vztyčila dokonce dva prsty u ruky, ukazovák a prostředník.

„Děvčata? Chlapce?“

„Chlapce! Tokbela je nosila na rukách!“

„A víš, jak se jmenují?“

„Oh ano – Leo – Leo a – Fred.“

„Velcí?“

„Už tak!“

Naznačila výšku chlapců. Pořád si teď uchovávala ten šťastný výraz v obličeji, oči jí planuly a všechny pohyby se stávaly vláčnější a méně strnulé. Ta žena se pomalu dostávala k sobě, byla už téměř při smyslech, bylo by se mi určitě podařilo vytrhnout ji z její těžkomyslnosti, z jejího zlého snu – však také někdejší medicínman Mr Thibaut se na mě díval jako dravec, kterému vyrvávají z drápů kořist.

„Tak dost už!“ vykřikl zlostně. „Nechte toho, nebo přijde o rozum úplně! To je zločin!“

Chtěl jsem mu odpovědět, ale vyrušil mě Cox. Hodil mi do náručí mé pušky, a protože se mi je nepodařilo zachytit, sebral je a pověsil mi je za řemen přes záda:

„To vám posílá Old Wabble! Hlídejte si je, povídal – a prý ať si o ně polámete ruce tentokrát sám!“

Ten Cox byl trochu přitvrdlý patron. Chvíli trvalo, než mi je navlékl, i ta poměrně nedlouhá chvíle však stačila k tomu, aby indiánská squaw upadla do své staré netečnosti. Světla v očích zhasla, tvář potemněla, po obličeji se rozprostřel opět ten dřívější bezduchý, nepřítomný výraz. Povzdechl jsem si. Dál už se asi nedalo nic dělat. Taky Apanačka to pochopil, protože se oddělil od Mr Thibauta a rozechvěle na mně začal vyzvídat:

„Bílý medicinman pojede s trampy dál?“

„Pochybuji.“

„Jestli odjede, vezme squaw s sebou?“

„Jistě.“

„Apanačka by chtěl, aby jela s námi!“

„Proč?“

„Je to jeho matka!“

Sklonil jsem hlavu:

„Zarmoutím srdce svého přítele, když mu povím pravdu, ale přesto ji povědět musím. Ona není Apanačkovou matkou.“

„Ona není Apanačkovou matkou...“ Opakoval to posmutněle jako vzdálená ozvěna. „Z čeho soudí Old Shatterhand?“

„Apanačka to brzy pochopí sám.“

„Vždycky se mnou jednala tak, jako jedná matka s dítětem,“ namítl ztichlým hlasem. „Chtěl bych, aby nejela s bílým medicinmanem.“

„Ani náčelníci s sebou neberou squaw, jestliže čekají na cestě nebezpečí. Proč chce Apanačka, aby s ním odjela?“

„Apanačka jen nechce, aby zůstala u bělocha, který se vydával takovou dobu za Komanče a který tak dlouho podváděl bojovníky Naiinů.“

„On nám ji ale nevydá.“

„Přinutíme ho k tomu!“

Usmál jsem se:

„Apanačka zapomíná, že jsme zajatci.“

„Dlouho jimi nezůstaneme!“

„Jedno naše evropské přísloví říká: nekřič hop, dokud jsi nepřeskočil.“

„Ale necháme-li je odjet, Apanačka už nikdy neuvidí ženu, která mu byla matkou...“

„Apanačka se mýlí. Uvidí ji. A nebude to možná ani tak dlouho trvat.“

„Kdy to bude?“

„Myslí můj rudý bratr a přítel, že jsem jasnovidec? Ještě máme na ruku řemeny. Apanačka nechť posuzuje věci chladným rozumem.“

„Snažím se o to,“ řekl nešťastně. „Ale dlouhá cesta nebude svědčit jejímu zdraví!“

„Kdyby jela s námi, bylo by to snad jiné?“

„Tibo-taka s ní bude zle zacházet!“

„Zacházel s ní snad v Kaam-kulanu dobře? Není-li duch přítomen, ona to ani nevnímá. Ale možná, že právě teď se i medicinman k ní bude chovat líp – záleží mu na tom, aby se jí nestalo nic špatného. V tom směru bych byl klidný.“

„Ano, snad má můj bratr Old Shatterhand pravdu.“

Pověděl to odevzdaně, ale spíš se s věcmi smířil, než že by je zcela pochopil.

Sbírali jsme se pomalu k odjezdu.

Cox sháněl a pobízel své trampy, také Tibo-taka se soukal do třmenů (od chvíle, kdy jsem ho shodil, se mu na koně jaksi moc nechtělo) a zajel se ještě zvlášť rozloučit s Old Wablem; dva muži vysazovali starého kovboje na koně a on úpěl a naříkal.

„Děkuji, že jste se mne ujal, Mr Cuttere, skutečně, thank you once more,“ zdravil ho skoro zjihle. „Doufám, že ještě někdy uvidíme.“

„Nechte si to, člověče!“ Starý král kovbojů se co chvíli svíjel bolestí, bolest byla jediné, nač teď měl myšlenky. „Vás mně taky byl čert dlužen – jestli nějaký čert je, o čemž silně pochybuju. Kvůli vám mám ruku na cimprcamp.“

„To je mi líto, Mr Cuttere. Doufám, že se brzo zahojí. Ostatně máte na svou ránu náplast!“

„Co? Náplast? Jakou?“

„Old Shatterhanda! Vinnetoua! Všechny ty pány! Když jim sedřete pěkně kůžičku, můžete si ji přikládat. Určitě pak na bolest zapomenete.“

„Jděte ke všem čertům! Nejradši bych sedřel kůžičku nejdřív z vás! To bych si aspoň ulevil hned! A zmizte, ať už vás radši nevidím! Doufám, že se už nikdy nepotkáme!“

„Možná že ne, možná že jo,“ zachechl se medicinman.

„Ale přívětivý člověk nejste, Mr Cuttere. Mezi námi, nejvíc ze všeho máte rád svou vlastní kůži, a ostatní vám mohou být ukradeni, Ale když jste mě poslal ke všem čertům, já se dovedu působit: Go to hell! Taky tak! A na neshledanou, sir!“

Pobodl koně, kývl na Tibo-vete, stále tak duchem nepřítomnou, a než jsme se nadáli, zmizel i s ní ve směru, kde jsme ho před nedávném objevili. Old Wable zahrnoval chlapa nadávkami, proklínal celý svět a nás všechny dohromady – a to všechno nebylo nic proti tomu, jakým vodopádem

přízvisek, vyhrůžek, nadávek, prokletí nás, vlastně speciálně mě zahrnoval po půlhodině, když jsme dorazili konečně k potůčku a já jsem začal ošetřovat jeho ránu. Ohledy jsem velké, pravda, nebral, snad aspoň tou trochou bolesti (nebyla to jen trocha!) zaplatí za své holomské kousky. Fred Cutter řval, spílal a proklínal, až se hory zelenaly. Dal jsem mu ruku mezi jakési dvě destičky, přiříznuté ze silných větví, a protože můj lékařský zákrok trval dost dlouho, vyřval se dosyta. Ztišil se, teprve když bylo po všem, bledý jak stěna, vyčerpaný a zmalátnělý.

Po této zastávce jsme přebrodili na druhou stranu toku, obešli oblouk tvořený levým ramenem Rush Creeku a pokračovali západoseverozápadním směrem podle Kolma-pušiových pokynů. Prérie se zde vlnila mírnými pahorky a údolíčky, místy ji pestřily skupiny keřů, připomínalo mi to zde krajinu na anglickém venkově nebo hodně rozlehlý, nepřiliš pěstěný park. Spousta ptactva lákala k lovu, a protože bylo třeba myslet na žaludky, uspořádali trampové na místě hon. Jenže – mizerní střelci – na těch pár krutích slípek spotřebovali prachu jako na stádo bizonů.

Brzy po obědě jsme před sebou uviděli zdvihající se skupinu pahrbků, kde jsme se měli – u nejsevernějšího z nich – k večeru utábořit. Držel jsem se nejdřív vpravo, potom jsem odbočil zas vlevo, takže jsme ten kopec měli přímo před sebou v jižním směru. Byl jsem zvědav na místo, které Kolma-puši vybral, hlavně mě zajímalo, nakolik bude vhodné pro náš domluvený plán.

Jak jsme se přibližovali, zjišťovali jsme, že ten vršek je pěkně zalesněný a že nám své výběžky vysílá jakoby vstříc. Stmívalo se už, když jsme dorazili k potůčku. Pustili jsme koně tryskem, abychom se dostali k jeho prameni, než padne úplná tma. Když jsme dorazili až přímo na místo, dotýkaly se už poslední sluneční paprsky korun stromů. Měl jsem obavu, aby trampové nechtěli ještě pokračovat, ale jim se to docela zamlouvalo a byli už také z toho putování dost utmáceni. Zůstali jsme.

Jestli to ovšem bylo právě ono domluvené místo, to jsem na sto procent nevěděl. Jenom jsem doufal, že se nemýlím, držel jsem se přece pokynů Černého oka co nejpřesněji, a krom toho to zde vypadalo skutečně slibně. Potok pramenil ze země v hromádce kamení, okolí bylo vystlané měkoučkým mechem, skupiny stromů a křovin členily travnatý prostor na

tři části. Nebylo zde sice místa nazbyt, ale pro nás a pro naše zvířata právě tak dost. Jediný, komu se to nelíbilo, byl – Old Wabble.

„Gent's, tady se mi to nezamlouvá,“ zahuhlal. „Není už sice kloudně vidět, za chvíli bude tma jak v pytli, ale přece jenom bych jel hledat něco lepšího.“

„Ale prosím vás!“ Coxovi se jasně nechtělo táhnout se ještě dál. „Nač by to bylo dobré?“

„Kdo bude hlídat zajaté?“

„My. Kdo jiný?“

„Budeme potřebovat dost stráží!“

„Pshaw! Necháme jim řemeny na rukou. Jen ať si sesednou.“

„Musíme je ale rozdělit.“

„Kdo to řekl?“

„Já. Vidíte snad, že stromy a keře to tady rozdělují na tři části. Nebo ty stromy chcete porazit?“

Cox se zatvářil uraženě. Jemu bude někdo něco radit! A hned se svrchovanou samozřejmostí rozhodl:

„To jsou hlouposti! Zajatce dáme do jedné části, a my si obsadíme pro sebe dvě zbývající.“

„A koně?“

„Koně vyvedeme do prerie. Stačí je tam uvázat a dát jednoho člověka jako hlídku.“

„A tady?“

„Tady taky bude stačit na hlídku jeden člověk.“

„Snad,“ zahuhlal Old Wabble nepřesvědčeně. „Když zapálíme dva ohně.“

„A to snad ani nebude třeba.“

Cox dal pokyn a trampové se pustili do díla. Sesadili nás z koní a spoutané položili v jedné řadě vedle sebe. Kousek nad námi potom zapálili oheň tak, že osvětloval všechny tři pruhy tábořiště, oddělené od sebe stromy. Cox se sebevědomě nadouval a loupal po Old Wabbleovi očima:

„Neříkal jsem to? Kolik bude třeba lidí na hlídání? Jeden bohatě stačí!“

Old Wabble sice něco nesrozumitelně zamručel, ale jak se zdálo, byl spokojen. Ale já jsem byl ovšem ještě daleko spokojenější – Cox to věru nemohl zaříditi lépe.

Položili mě doprostřed, ale podařilo se mi brzy nepozorovaně se překutálet dál, takže jsem byl až na kraji, a Vinnetouovi se podařilo totéž. Měli jsme štěstí, že trampové nám nevěnovali příliš mnoho pozornosti, skoro si nás nevšímali, protože měli už hlad a mysleli především na krůty, které dva z nich připravovali u ohně. Za chvíli se všude kolem začala linout vůně, dráždila naše chřípí, a ještě víc naše žaludky, ozývaly se pěkně hlasitým kručením. Mně hlad ani tak nevadil, a jistě ani Vinnetouovi, my jsme se hlavně těšili z toho, že ležíme tak blízko u křoví, hlavami až v jeho těsné blízkosti (to bylo velmi výhodné pro Kolma-pušiho), a že nás ke všemu poskládali do toho nejužšího prostranství, takže jsme leželi namačkáni u sebe a mohli si nepozorovaně tu a tam vyměnit i nějaké to slovíčko. A pokud jde o jídlo, byli jsme přesvědčeni, aspoň já jsem byl přesvědčen, že si všechno ještě dnes v noci vynahradíme. Do té doby snad hlady nezahyneme, myslel jsem si, ačkoliv Dick Hammerdull se neostýchal dávat hlasitě najevo přesně opačný názor:

„To je život!“ povzdychával si pohněvaně. „Ani křídýlko ze slepice nenabídnou, ani kapku vody nepodají, a sami debužírují jak na hostině! Well, to se tedy jednomu znechutí, být zajatcem v takové společnosti! Co říkáš, Pitte, ty starý coone?“

„Já neříkám už nic, Dicku, protože já dočista necítím vlastní útroby; ale jestli si myslíš, že to bude trvat věčně, tak to tedy já si nemyslím,“ odpověděl Pitt a jeho dlouhá odpověď byla neklamným znamením toho, že očekává něco mimořádného.

„Jestli si to myslíš, nebo nemyslíš, Pitte, to je mi putna, ale už bych chtěl, aby to všechno vzalo nějaký konec. Mám hlad jako vlk. Co vy na to, Mr Shatterhande?“

„Co já na to? Že toho krocana nebo krůtu okusíme, Dicku,“ řekl jsem.

„Jen mi neusněte – a pozor, ať neupozorníte trampy!“

„Well, well, už držím jazyk za zuby.“

Ztichli jsme a pozorovali po očku trampskou společnost. Rozvalovali se pohodlně, a řekl-li Dick Hammerdull, že debužírují, vystihl to přesně. Zálibně pomlaskávali, olizovali se, brady se jim leskly mastnotou. Na chvíli zapomněli na všechno, i na zajatce, a dokonce i na to, že mi ponechali mé pušky. Spoléhalo hlavně na řemeny, dokud ty jsme měli na rukách, nemohlo se podle jejich přesvědčení nic stát. Old Wabbleovi

polevily po mém ošetření bolesti, vypravil se dokonce s Coxem na malou obhlídku a zastavil se s ním i u nás. Byli spokojeni, hlavně že pouta byla pevná.

„All right,“ pochválil si to starý, „a vám, meššúrs, příjemné sladké sny,“ dodal ironicky.

„A vám, Mr Cuttere, příjemné probuzení,“ nezdržel jsem se i já uštěpačné poznámky, a hned vzápětí jsem zalitoval, že jsem se k ní dal strhnout.

„Vám se zdá, že bych se mohl probudit jinak než příjemně? Tohle už se usadilo, snesu víc, než si myslíte,“ zaťukal lehce na prozatímní obvaz na zlomené ruce. Vzbudil jsem neopatrnou poznámkou jeho pozornost, ale naštěstí si jí dost nevšiml, nebo nebyl důsledný, nešel za ní dál za jejím smyslem, jak by to asi udělal každý opatrnější zálesák. „Abyste věděl, že jsem slušný chlap: vám taky příjemné probuzení.“

Bude, bude, o tom nepochybuju, měl jsem na jazyku, tentokrát jsem to však spolkl a nechal si odpověď pro sebe.

Král kovbojů se spokojeně pochechtával, otrnulo mu. Vrátil se i s Coxem k ohni, kde trampové navršili do zásoby obrovskou hromadu klestí, větví a uschlého porostu. Měli zde dost paliva na celou noc, ale tu hromadu příliš vhodně neumístili – vlastně umístili ji vhodně a příhodně, jenže pro nás. Kdykoliv z ní chtěl strážce odebrat a přihodit, musel se totiž odvrátit a na okamžik nás pustit z očí. A to bylo pro nadcházející hodiny jen výhodné.

Tábor se ukládal zvolna ke spánku. Trampové se zachumlávali do pokrývek, Old Wabble si hledal co nejpohodlnější místo s ohledem na svou zraněnou ruku, Cox se natáhl jak široký tak dlouhý kousek od ohně a Hosea a Joel, dva jmenovci našeho Pitta Holberse, si našli místečko v mechu na samém kraji křovinatého porostu. Únava padla na všechny, netrvalo dlouho a bylo slyšet spokojené pochrupávání.

Nevím přesně, jak dlouhá doba uplynula, když jsem zaslechl skoro přímo nad sebou lehké, nenápadné zašustění, jako když se had prosune trávou. Zvedl jsem mírně hlavu, za chvíli to zašelestilo o něco blíž a potom jsem už slyšel přímo u ucha:

„Kolma-puši je zde! Jak to provedeme?“

„Ať můj bratr počká, až se převalím na druhý bok. Pak mi přeřízne

pouta a dá mi nůž.“

Konečně tedy byl Černé oko tady! Ale patrně přece jen způsobil o něco větší šramot, než jsem se domníval. Tramp u ohně se zvedl, zadíval se směrem ke mně, chvíli tak stál, a teprve když se dál už nic neozývalo, obrátil se opět k hromadě klestí, přihodil menší větev na oheň, zas se posadil a schoulil se do sebe.

Kolma-puši moudře vyčkával; stáhl se do křoví a čekal, až bude zcela bezpečno. Uplynula jistě skoro hodina, než jsme si mohli být naprosto jisti, že celá společnost – snad s výjimkou Old Wabblea, neklidně povzdychávajícího, poněvadž ruka přece jen chvílemi asi zabořila – je někde v hlubokém limbu. Funěli a pochrupávali, Cox dokonce něco vykřikoval ze spánku, tomu se jistě zdálo o bonanze a nuggetech. Od trampů nás odděloval nízký pás křovin, nebylo na ně sice vidět, ale také oni nás bezprostředně nemohli zahlédnout, kdyby se snad někdo z nich probudil a náhodou zabloudil pohledem. Na Old Wabblea jsme nemohli brát zřetel, bylo taky možné, že se do hlubšího spánku nezabere až do rána. Zkusil jsem se pomalu převalit na bok a přisunout se ještě blíže ke křoví, kde se skrýval Kolma-puši. Bylo to v okamžiku, kdy se tramp u ohně odvrátil, aby si vybral větev na přiložení. Kolma-puši zapracoval bleskurychle. Ucítil jsem řez nožem, řemen se odvinul a současně jsem ucítil, jak mi můj zachránce vtiskuje nůž do ruky. Měl jsem ještě právě tak dost času, abych se přikrčil, přeřízl pouta na nohou a honem se zas natáhl, abych ležel napohled zas ve stejné poloze jako předtím.

Byl nejvyšší čas. Strážce přihodil větev, a než se zas usadil, vrhl obvyklý kontrolní pohled k naší skupině. Všechno shledal v pořádku, nic nevzbuzovalo jeho podezření. Ale já, já jsem se už cítil volný a svobodný a v duchu jsem už myslel na příští okamžiky. Bylo třeba ještě chvíli počkat, nezpůsobit zbytečný hluk, prostě nespíchat bezhlavě. Čtvrthodinka teď nehrála roli, věc musela vyjít. Jinak bylo po nás veta.

Vinnetou sám dokázal odhadnout vhodnou chvíli. Přivrátil se ke mně zády a já jsem věděl, že čeká, až zase bude strážcova pozornost rozptýlena. Asi po čtvrt hodině se strážce skutečně zas naklonil ke kupce chrastí. Netrvalo ani deset vteřin a apačský náčelník byl zproštěn pout na rukách i na nohách.

Teď už nám bylo dobře, skoro jako bychom už seděli na svých koních

a ujížděli prérií. Vždyť jsem měl, díky nezměrné neopatrnosti Coxe a jeho společníků, dokonce i své zbraně! Ale nechtělo se mi vyřizovat naše věci střelbou, pokud možno jsem se chtěl vyhnout krveprolití.

„Teď strážce,“ zašeptal jsem.

„Postarám se o něj,“ odpověděl Vinnetou také šeptem.

Přikývl jsem na souhlas. Ostatně – kdo jiný by se byl o to mohl zdárně pokusit? Na něco takového bych si byl netroufl ani já. Vždyť mezi ním a námi leželi naši přátelé, bylo třeba je přeskočit, nezpůsobit přitom ani nejmenší hluk, aby tramp nebyl předčasně upozorněn, potom chlapíka zneškodnit, a to ovšem taky v tichosti a nenápadně. Ne, na to si skutečně mohl troufnout pouze Apač.

Trvalo nemožně dlouho, než se strážce konečně zase obrátil k hromadě chrastí. Ale v té chvíli, ani o vteřinu dřív, ani o vteřinu později, vymrštil se Vinnetou a přenesl se jako leopard přes naše kamarády, pak dvěma třemi nevídanými skoky se vrhl k ohni, pověsil se trampovi na hřbet a prsty sevřel jeho hrdlo jako do kleští. Ohromený, leknutím ustrnulý tramp ze sebe nevydal ani hlásku. Následoval úder na spánek (ani jsem netušil, že Vinnetou je tak učenlivým žákem), a chlapík se sesunul bezvládně k zemi. Apač povolil zkusmo stisk – tramp ležel bez hnutí jako mrtvola. První část úkolu jsme tedy měli šťastně za sebou.

Naši přátelé nespali a hned při našich prvních nenápadných pohybech tušili, že se začíná dít něco důležitého. Teď, když Vinnetou zneškodnil stráž, už jeví netrpělivost, ale museli se krotit, protože jejich pouta jsme ve vši tichosti rozvazovali – uvědomil jsem si, že řemeny budeme potřebovat pro trampy, tak tedy žádné přerézávání! Chvíli to přirozeně trvalo, nedivil jsem se, že užuž chtějí být také volní. Zaráželo mě, že nikde není ani stopy po Černém oku. Proč se Kolma-puši ztratil, proč se neukazuje?

Na dlouhé přemítání samozřejmě nebyl čas. Především jsme se museli poohlédnout po zbraních, zajistit si koně, obhlédnout situaci. Tichý pokyn přátelům, aby zatím zůstali na místě, a už jsme se plížili k ohni, abychom se pokusili získat si odtud přehled, jak to vypadá v celém táboře. Byli jsme skoro u ohně, když se mě Vinnetou lehce dotkl a upozornil mě na něco, nad čím jsem doslova vytřeštil oči. Trampové do jednoho poklidně oddychovali v blahém spánku, zatímco Old Wabble ležel sice také bez

hnutí, ale s pouty na rukou a s roubíkem v ústech – a vedle něho Kolma-puši! Zachytil jsem tichý výraz obdivu ve Vinnetouových očích a sám jsem jen v úžasu zavrtěl hlavou. To byl tedy mistrovský kousek! Vždyť jsme vůbec nezaslechli ani nejmenší šramot!

Indián se upřeně díval směrem, kterým jsme se přibližovali. Odhadoval správně, co asi podnikneme, vítal nás lehkým pokynem ruky, chladnokrevně a nevzrušeně, jako bychom se scházeli na promenádě v lázeňském parku. Byl bych ho nejradši objal – kdyby na to byl ovšem čas a vhodné místo...

Pokud jde o zbraně, měli jsme vysloveně štěstí. Trampové je naházeli večer víceméně na jednu hromadu, takže jsme byli v tomto směru nečekaně brzy a dokonale vybaveni. Každý dostal svou ručnici, a ještě přebývalo; jen Vinnetou musel až ke Coxovi, protože ten se zřejmě nechtěl se stříbrně pobitou Apačovou puškou rozloučit ani na noc.

„A teď strážce u koní,“ zašeptal jsem Vinnetouovi, když se vrátil. „A potom je obstoupíme a zmáčkne je!“

Kolma-puši pokynem ruky naznačil, že na tohle už myslel.

„Hlídač koní leží svázan v trávě,“ řekl tichounce. „Kolma-puši ho srazil pažbou své pušky. Ale Old Shatterhand ať ještě chvíli počká!“

Vrátil se z lesa takřka obratem, s hromadou řemínků v ruce.

„Kolma-puši zabil cestou srnce a z jeho kůže nařezal řemínky.

Domníval se, že jich zde bude potřeba.“

Vynikající!

Nic víc se k tak dokonalé Indiánově práci nedalo říci. Podívali jsme se s Vinnetouem po sobě v tichém obdivu, Myslel na všechno a připravil nám situaci dokonale. Teď už opravdu stačilo jenom se obořit na celou tu povedenou společnost – měli jsme je prakticky v hrsti. Dick Hammerdull vytušil, co se chystá, a chtěl samozřejmě za každou cenu v tom závěrečném aktu zahrát důstojnou úlohu. Když viděl, jak se dorozumíváme s Vinnetouem, jak si chystáme zbraně, stisk mně rameno:

„Sir, mohu sám? Dopřejte mi to potěšení...“

Jeho oči přímo prosily – bodejt' by ne, něco takového neprožije asi už nikdy v životě! Měl jsem ho o tenhle nevídaný zážitek připravit?

Koneckonců bylo lhostejné, kdo z nás probudí naše včerejší vězňatele z jejich blahých, růžových snů. Přikývl jsem, naznačil ostatním, aby

obstoupili celé tábořiště, a pak už Dick Hammerdull s náramnou chutí, ba přímo s pekelnou rozkoší vykřikl do temné noci to kouzelné zaklínadlo:

„Hands up! All hands up! Všichni ruce nahoru!“

A tohle zvolání je na Západě vsutku zaklínadlo, po němž vyzývanému zbývají jen dvě možnosti – buď dát honem rychle ruce nad hlavu, nebo počítat s tím, že ho v následujícím zlomku vteřiny provrtá kulka. Protože toto vyzvání je konečné, nezná výmluv ani odvolání, po něm se ani dál nečeká, ani se o ničem nedohaduje, to je prostě hra buď – anebo, kdo s koho. Takže nebylo divu, že celá trampská společnost se po Hammerdullově pronikavém výkřiku probudila jako jeden muž a že se před námi najednou vztyčil – bylo to až k smíchu – celý les rukou.

„Báječně, meššúrs!“ ozval jsem se teď i já. „Vidím, že vám to jde jak po másle! Kdybych směl prosit, raďte chvíli zůstat v téhle poloze!“

Upozorňuju – maličký pohyb rukou směrem k zemi, a bouchačky začnou pálit! Máme vás všechny na mušce – a to ze všech stran. Odpor je naprosto zbytečný, ostatně máme pro vás připraveny krásné náramky, něco na ten způsob, jako jste věnovali předtím vy nám. Dick Hammerdull a Pitt Holbers se vás ujmou, prosím, nedělejte jim obtíže, není na to zrovna vhodná doba. Dicku, Pitte, začněte!“

Byla to situace k popukání. Trampové ještě napůl rozespalí se zmateně rozhlíželi kolem, snad jeden od druhého čekal radu, pomoc, nebo dokonce záchranu, polykali naprázdno, zmateně mžikali – a jeden po druhém se nechávali bez nejmenšího odporu spoutat na rukách i na nohách a konec i položit do trávy. Leželi vedle sebe jak kusy pečiva právě vytažené z pece. Dick Hammerdull si rozkoší pohvizdoval, Treskow pro jistotu kontroloval každého spoutaného, Pitt Holbers se zalícenou ručnicí na ně střídavě mířil a Šahko-matto sledoval ostrým zrakem každé jejich hnutí.

Tak to tedy bylo. Teď už ne oni, ale my jsme byli pány situace.

Nedovedli si to srovnat v hlavě, připadalo jim asi jako zlý sen, nikdo z nich se však zatím neozval ani slůvkem, i Cox nás jen pozoroval vytřeštěným zrakem. Pouze Old Wabble nechtěl tu potupu snášet mlčky – přišel mezitím k sobě, a když jsme mu vyndali z úst roubík (teď už jsme se nemuseli obávat, že by nás prozradil), zahrnul nás vodopádem nadávek a prokletí. Ale to bylo také všechno, nač se vzmožil. A i on po chvíli upadl do letargie a odevzdal se pro tuto chvíli neočekávanému osudu jako ostatní.

Proměna byla příliš nenadálá, příliš neuvěřitelná.

Kolma-puši si vyhledal Coxe. Nezapomněl (jako žádný Indián nezapomíná), jak ho ponížil při setkání v prérii.

„Pamatuje si bledá tvář, co řekla o rudém psu, který střečkuje po prerii? Kolma-puši řekl, že tomu bude jinak, pes dohoní střečky a rozmázne je jako nepohodlný hmyz. Teď se to stalo.“

Cox zamručel něco nesrozumitelného a Kolma-puši se od něho zas odvrátil a přešel k nám. Bylo pod jeho důstojnost, aby se dál s trampem bavil, pohrdal jím dokonale a úplně. Zajímaly ho teď ostatně jiné věci: vysvětlil nám, že po našem setkání sledoval naši stopu, a že se podivil, když potom objevil další tři stopy. A zeptal se hned, komu patřily. Řekl jsem mu několika slovy o medicinmanovi; poslouchal pozorně, až jsem se jeho zájmu podivil.

„On tedy byl předtím u Komančů medicinmanem?“ opakoval, jako by se chtěl ujistit, že se opravdu nepřeslechl.

„Ano.“

„Ale proč jel až sem na sever?“

Pokrčil jsem rameny:

„To je nám taky záhadou.“

Indián vypadal velmi soustředěně. Ihned jsem si toho všiml:

„Kolma-puši o něm něco ví? Dohaduje se něčeho? Může nám sdělit své myšlenky?“

Pohnul hlavou a opřel bradu o hlaveň své pušky, dívaje se zamyšleně do plápolajících plamenů táborového ohně.

„Rudý bojovník smí vyslovit jen ty myšlenky, o nichž se přesvědčil, že jsou správné. Kolma-puši teď přemýšlí. Možná že později Old Shatterhandovi poví vše.“

Bylo mi jasné, že by už nemělo smyslu dál naléhat, lidé jako on byli neoblomní, když jednou dospěli k nějakému rozhodnutí. Ostatně Kolma-puši pokládal svůj dnešní úkol za skončený, prostě a jednoduše si přitáhl pušku k tělu, schoulil se do sebe a ponořil se znovu do svých úvah.

Najednou pro něho nic kolem neexistovalo. Zajatí trampové, my, Old Wabble, Šahko-matto – všechno pustil z hlavy jako jaký indický mnich, který se oddal kontemplaci. Koneckonců věděl, že bezpečnost tábora si teď ve vlastním zájmu zajistíme sami – ostatně jsem už určoval, jak rozdělíme

hlídky pro zbytek noci. O projevy našich díky nestál, to už dal najevo dostatečně.

Old Wabble se zatím od nadávek a spílání uchýlil k nářkům. Volal na Treskova, potom na mě, snažil se nás obměkčit, že prý se mu pouta zařezávají do rukou, že prý bychom měli mít ohled na jeho paži, že se mu zranění zhoršilo. Treskow ho odbyl zhurta, já jsem byl ochotnější poněkud mu na noc ulehčit.

„Snad bychom si o tom mohli promluvit. Ale odpovíte mi na pár otázek?“ řekl jsem.

„Jestli mi aspoň trochu uvolníte ty proklaté řemeny, tak ano!“

„Můžete mi povědět, proč jste mě chtěl vlastně připravit o život? Chtěl jste to přece?“

„Ano, chtěl, přiznávám.“

„Ale proč? Já jsem vám v životě neublížil! To vy jste si se vším začal. Vás napadlo ukrást pušky...“

„Ano, ano, taky jsem kvůli tomu div nepřišel o ruku. Kdybyste věděl, jak to bolí! Cuká to a kouše jak deset ďáblů.“

„Ale vy na ně přece nevěříte,“ usmál jsem se, „ani na ďábly, ani na anděly, ani na svědomí, ani na čestné slovo... Jenže, jak vidíte, něco jako spravedlnost přece jen existuje. Nezdá se vám?“

„Ano, ano, ano.“

Byl ovšem v takovém stavu, že by byl souhlasil se vším, jen abych mu uvolnil řemeny.

„A nestálo by za to se nad tím zamyslit, Mr Cuttere? A vrátit se zas k slušnému životu? Copak se chcete dát na stará kolena – no, nerad to připomínám, ale skutečně: nad hrobem se chcete dát na tak pochybnou živnost, jako je přepadávání počestných lidí? Robbery, Mr Cutter?“

„Ano, anooo, já vím...“ zaskučel bolestí. „Jenom už mi to povolte!“

„Teď říkáte ano, ano, protože vás bolí ruka. Ale co budete říkat zítra, pozítří? Sliby chyby!“

„Jste vůbec člověk? Nevidíte, jak trpím?“ zanaříkal, až mi ho v té chvíli bylo líto. „Nemáte srdce?“

„Ale mám,“ řekl jsem, „jinak bych přece s vámi dávno zatočil podle zákonů savany! Měl bych na to plné právo – uznáváte to, doufám? Ale při vašem věku si to na svědomí nevezmu. Však vás bude soudit někdo jiný.“

Vyšší a spravedlivější, než jsem já... Tomu se budete zodpovídat – a na něj byste měj především myslet! Ukažte, povolím řemeny a dám vám na tu ruku obklad.“

Obnovil jsem mu obvaz, upravil ruku, aby co nejméně trpěla, a taky jsem uvolnil pouta. Jen řemeny na nohách jsem nechal tak, jak je svázal Dick Hammerdull.

„A teď spěte!“ řekl jsem. „Představoval jste si sice ten dnešní odpočinek jinak, ale s tím už nemůžete nic dělat. A nemusíte mít aspoň starost o vlastní bezpečí. Tentokrát se o ně postaráme sami.“

Neodpověděl mi, jen tiše zasténal, ale bolest zřejmě povolila. Brzy potom usnul.

Když jsem rozdělil hlídky, šel jsem si pak lehnout i já. Teď se nám všem usínalo dobře – jako volným, svobodným mužům.

Když mě vzbudili, byl bílý, jasný den. Vyskočil jsem svěží jak rybička, tentokrát jsem si opravdu jaksepatří odpočinul a cítil jsem se na další cestu dokonale. Moji přátelé se potutelně usmívali, Dick Hammerdull si mě dobíral, že jsem největší spáč, s jakým se kdy na prérii potkal, Pitt doporučoval, abych napříště jezdil s rozkládací postelí, ostatní se usmívali a připravovali na cestu. Jen s jedním z nás jsem neshledal – Kolma-puši zde nebyl. Náčelník Osagů, který ho na stráži vystřídal, se také u mě hned hlásil se vzkazem. Prý dává pozdravovat mě, Vinnetoua i Apanačku a doufá, že se s námi zas brzy setká; ale teď ho volá Velký duch, nemůže s námi už déle zůstat. Nebyl jsem z toho vzkazu zrovna dvakrát moudrý, ostatně celý Kolma-puši mi byl postavou tak trochu záhadnou, tím, že se neustále držel zpátky, že se s nikým nepřátelil, že se vyhýbal každé narážce nebo dotazu po svém životě, po minulosti. Vyptával jsem se, ale Šahkomatto víc, než řekl, nevěděl, prý jen po hlídce zašel do lesa a přesvědčil se, že Černé oko odjel na svém koni. Krom pozdravů nám tu Kolma-puši zanechal i podstatnou část své včerejší lovecké kořisti. Ze srnčího masa jsme si vystrojili snídani, a už dlouho nám nechutnala tak jako dnešního jitra. Když jsme ji spořádali, vyšel jsem spolu s Vinnetouem na kraj lesa, porozhlédnout se po okolí, protože odtud bylo vidět daleko do prerie, zvláště k severu, odkud jsme včera přitáhli. Na travnaté louce odpočívali naši koně, kterým zastávka také přišla vhod; i oni teď po ránu vypadali svěže a odpočinitě. Chystal jsem se už, že dám pokyn, abychom, jak říkají

námořníci, zvedli kotvy, když mě Vinnetou upozornil, že na obzoru se cosi pohybuje. Tři tečky se rychle zvětšovaly a Vinnetouovy orlí oči rozeznaly dva jezdce a nákladního koně.

„Thibaut?“ řekl jsem s jistou dávkou pochyb. „Odjeli včera na jihozápad. Že by se vrátili?“

„Tibo-taka nenávidí mého bratra Old Shatterharhanda. Možná že ho žene jeho nenávist, chce se přesvědčit, zda je mrtev. Překvapíme ho!“

„Výborně! Chtěl jsem Vinnetouovi navrhnout totéž. Dicku, Pitte! Mr Treskowe! Šahko-matto!“

Poschovávali jsme se do křoví tak, abychom měli příchozího bezpečně na mušce. Dick byl ihned nadšeně pro, a také Apanačka všecek ožil, setká se přece jen zas s tou, kterou pokládal za svou matku! Viděl jsem mu na očích, jak je vzrušen – ostatně to bylo zcela pochopitelné.

Dočkali jsme se Thibauta poměrně brzy, byl to skutečně on. Zazněl dusot kopyt, potom zapraskaly větve křoví, jak medicinman seskočil s koně. Chvíli obcházel, pak jsme uviděli obrysy jeho postavy mezi stromy a nakonec se objevil u pramene. Naši spoutaní zajatci leželi opodál. Thibaut se zarazil, vyvalil oči, zatřepal hlavou, jako by nevěřil tomu, co vidí, a natáhl před sebe ruku:

„Behold! Vy jste svázaní! Co se to – – – A kde máte zajatce, Mr Cuttere?“

Old Wabble byl – pochopitelně – překvapen neméně než medicinman. Nedovedl si vysvětlit, co se děje. Zmizeli jsme mu sice z dohledu v křoví, ale domýšlel se, že jsme svolali snad nějakou poradu nebo něco podobného, a rozhodně nečekal, že se před ním zjeví medicinman. A Cox, ten přímo vyjekl ohromením.

Old Wabble se vzápětí ovládl.

„To jste vy?“ Z opatrnosti se pokoušel mluvit přidušeným hlasem.

„Kde se tady berete? To je výborné! Honem nůž a přeřezte nám řemeny!“

„Řemeny? Vždyť jste přece...“

„Prosím vás, nechte zbytečných řečí. Pospěšte si radši!“

„Ale kde máte zajatce?“

„Všechno se dozvíte! V noci se osvobodili! Jenom, prosím vás, dělejte, rychle dělejte...“

„Ale kde jsou?“ Medicinman se neměl k zákroku, najednou ho totiž

napadla strašlivá myšlenka, ta, jež ho, upřímně řečeno, měla napadnout už před hodnou chvílí. „Aby mě tady přepadli!“ polekal se.

„Právě proto si musíte pospíšet!“ Old Wabblea znervózňoval každou vteřinu víc a víc. „Copak vás mám prosit na kolenou? Chytnete pak Old Shatterhanda a celou jeho verbež!“

„Old Shatterhanda? Vlastně máte pravdu! Hned, hned! To si dám líbit!“ uvědomil si naráz medicinman, vytáhl nůž a hnal se k ležícímu kovbojovi.

To byla chvíle, kdy bylo třeba zasáhnout. Dick Hammerdull se na mě tázavě podíval (byli jsme v křoví vedle sebe), a když jsem přikývl, rozhrnul hlavní pušky rozhrnul křoví. Jako na povel se zaježila i křoví po naší pravici a proti nám ručnicemi našich druhů.

„Omyl! Já si to dám líbit, Mr Thibaut!“ zavřeštěl Dick s rajskou rozkoší. „Račte odhodit ten nožíček, jsem z něho trochu nesvůj. Ale ihned, jestli smím prosit! Mám vás na mušce!“

„... „s death!“ Bylo skoro slyšet, jak starý kovboj skřípe vztekle zuby.

„Tupče! Hlupáku!“

Zuřil na medicinmana – takovou příležitost ten chlap doslova prozival!

Tibo-taka se vyděšeně ohlížel na všechny světové strany.

„Kdo je tam! Dejte tu pušku pryč!“

„Až po vás, Mr Tibo-tako!“ Dick Hammerdull napínal ze všech sil svou fistuli. „Pryč s tím nožem, už jsem řekl. Počítám do tří! Jeden – dva – ...“

Medicinman odhodil tesák a otočil se na patách. Chtěl se rozběhnout nazpět ke koním, ale Dickův hlas ho znova přibil k zemi hned při prvním kroku:

„Stop! Žádné procházení! Zůstaňte tady s námi!“

Thibaut pošilhával po křoví – zatím pořád viděl jen hrozivě čnicí hlavně pušek. Zůstávali jsme stále ještě skryti v křoví.

„Ale proč?“ zakňoural. „Já pospíchám, já jedu hned dál...“

„Však se dočkáte. Chvilka vás nezabije!“

„Ale proč?!“

„Protože vám chceme dát dobré jitro.“

„A kdo?“

„My – staří známí, jestli si ještě vzpomenete!“

Thibaut se nejistě rozhlížel, ale Dick ho nenechal dlouho na rozpacích. Rozhrnul křoví a vyskočil na travnaté prostranství před pramenem. Já jsem ho následoval, v příštím okamžiku se vynořili před Thibautem i Apanačka, Vinnetou, Šahko-matto, Treskow.

„All devils!“

„Chtěl jste si se mnou vyrovnávat nějaké účty, Mr Thibaute,“ oslovil jsem ho. „Mám takový dojem, že já mám s vámi taky nějakou nevyřízenou položku. A nejen já!“

Thibaut se kousl do rtu a nasadil křečovitý úsměv:

„To přece byl vtípek, sir! Nic víc!“

„Ale, ale, Mr Thibaute! Copak se na prérii tímto způsobem vtipkuje? Jenom sem pěkně dejte ruce, my vám je taky kapku převážeme. Prosím!“

„Ale to je – to je násilí! Já protestuji! Nic jsem nikomu neudělal!“

„Jen protestujte, to klidně můžete. Dicku, Pitte, tamhle jsou řemeny, ano?“

Oba lovci nepotřebovali, abych je dvakrát pobízel. Než se Thibaut nadál, měl zápěstí ztuha spoutána. Netroufal si klást odpor, jen znovu zoufale zaprotestoval:

„Co to děláte? Nemáte právo! Nezasloužil jsem si takové jednání, meššúrs!“

„Jestli se nemýlím, radil jste přednedávnem Mr Cutterovi, aby nám pěkně sedřel z těla kůžičku. To jste se sem přijel podívat, jak je s tím ten pán daleko? Anebo šlo zas jenom o vtípek?“

„Ano, samozřejmě, byl to vtip – a vy nerozumíte žertu! Z každého slůvka toho naděláte!“

„My jsme totiž na některá slůvka hrozně citliví, Mr Thibaute. Ale když tak milujete vtipky – berte to od nás taky jako vtip!“

„Ale já tady nejsem jen sám!“

„Víme, víme, vaše squaw je s vámi.“

„To jí dáte taky pouta?“

Zavrtěl jsem hlavou:

„Tu přijmeme jako milého hosta.“

„A co uděláte se mnou?“

„Zatím vás položíme tamhle k trampům. Co bude dál, to závisí na vás. Jak se budete chovat.“

„Well! Tady se člověk nedovolá spravedlnosti! Násilí místo práva!
Hrozná! Příšerná!“

Pokrčil jsem rameny a pokynul jsem Pittovi Holbersovi a Dicku Hammerdullovi, aby na medicinmana dohlédli. S Vinnetouem jsme se vydali nahoru na kraj lesa, poohlédnout se po Tibo-vete. Našli jsme ji netečnou, zahleděnou do prázdna, i uzdu nákladního koně držela jako loutka, tak, jak jí ji medicinman vtiskl do dlaně. Ani náš příchod ji nevzrušil, přijala naši přítomnost samozřejmě a klidně se nechala odvést až do tábora, k prameni. Sesedla pak na náš pokyn s koně a snad si ani nevšimla, že Thibaut je spoután. Její duše se toulala kdesi daleko...
Prohlédli jsme zběžně sedla a vaky všech tří zvířat. Nákladní kůň nesl zásoby jídla, nějaké ženské prádlo, krumpáč, náhradní uzdu, vcelku nic zvláštního. Ani v sedle koně, na němž jela Tibo-vete, jsme neobjevili žádné pozoruhodnosti. Medicinmanův kůň byl pak úplně nalehko, skoro bez zavazadel. V pravé postranní brašně jsme našli nabitou pistoli a plechovou krabičku s různými barvami a mastičkami – tím si medicinman přitmavoval pleť, aby vypadal jako Indián. V levé brašně byly náboje, menší krabice s holicím náčiním a ještě jedna menší plechová krabička. Otevřel jsem ji a našel v ní kus bílé kůže, velice pečlivě vydělané, se spoustou červeně vybarvených čar, koleček a nejrůznějších znamének. Vinnetou se mi díval přes rameno:

„Mluvicí kůže!“ poznamenal.

„Může ji můj bratr Vinnetou přečíst?“

Apač napráhl pravici.

„Pokusím se.“

Podal jsem mu kůži a on si ji dlouho a pozorně prohlížel. Potřásal hlavou, pak mi ji s povzdechem vrátil:

„Tomu písmu rozumí Vinnetou jen částečně. Ale je vyryto po způsobu rudých mužů špičkou nože a obarveno pak rumělkou. Všiml si můj bratr Šarlí těchto klikatých čar? Znamenají řeky... Vinnetou se domnívá, že tato čára představuje Republican River a ona dvojitá Salmon River. Potom tato čára měla být Arkansas River s Big Sandy Creekem a toto zde patrně Rush Creek.“

„Odpovídá to tedy krajině, kterou Vinnetou dobře zná?“

„Ano. Ale Vinnetou neví, co znamenají tyto křížky, kolečka a

trojúhelníky. Tam, kde jsou vyryty, není ani žádná osada, ani tam nejsou žádné farmy...“

„To tedy je záhada!“ zabručel jsem.

Vinnetou obrátil kůži a záhada se aspoň trochu rozjasnila. Na rubové straně totiž byly tytéž značky, vyryté pěkně pod sebou, a u každé bylo jméno. Tak tedy ani farmy, ani osady, nýbrž křestní jména! Snad někdo nechtěl posít celou krajinu sochami svatých? Nebyl jsem z toho sice o nic moudřejší než prve, ale aspoň nějaké vodítko k úvahám zde bylo. Už jsem se chystal složit kůži, kterou mě Vinnetou zas vrátil, když mě pojednou napadla myšlenka, kterou jsem si mohl ihned ověřit. Sáhl jsem do zadní kapsy kalhot a vytáhl zápisník s kalendáříkem, který jsem si přivezl ještě z Evropy. Zalistroval jsem a začal porovnávat značky vyryté v určitých vzdálenostech na schématu mapy.

„Mám dojem, že jsem na to už přišel,“ řekl jsem po chvíli Apačovi.

„Máme v ruce vzkaz medicinmanovi, a ten, kdo ho posílá, mu určuje, kde ho Thibaut v který den může zastihnout. Jak jsem na to přišel? Vinnetou ví, že každý den v roce je u nás, bělochů, zasvěcen jednomu jménu – zdá se mi, že ta jména v mapě označují dny možného setkání. Tady třeba – Egidius, čili to je – podle kalendáře – prvního září; na tom místě se patrně mohou zastihnout. Kdyby to nešlo, tedy potom – například Reginy je sedmého, tady je další místo možného setkání. A tak dále... to je hotový cestovní plán! Mám dojem, že ten kousek kůže pro nás bude ohromně důležitý!“

„Ponecháme si ho?“

„Ne, ne. Ať Tibo-taka radši neví, že známe jeho cestovní plán.“

„Můj bratr ho tedy musí opsat.“

„Už se na to chystám.“

Okopíroval jsem si podrobně a důkladně celý plánek do notesu, kůži jsem potom složil a vložil zas nazpět do krabičky. Potom jsme se s Apačem vrátili do našeho tábora.

Přesněji řečeno – chtěli jsme se vrátit, poněvadž na půl cestě jsme potkali Tibo-vete. Šla vzpřímená, s vysoko zdviženou hlavou, ale s očima upřenýma k zemi, měla v nich zas onen neurčitý, bezvýrazný, jakoby náměsíčný pohled. Zdálo se, že nás nevidí, dokonce ani nevěnovala pozornost tomu, že jsem ji opět oslovil. Jen se zastavila u jednoho keře,

chvíli si prohlížela jeho větve, potom jednu drobnější větévku ulomila, zkoumala ji a položila si ji na temeno hlavy, jako by tam kladla věneček. Znovu jsem se pokusil navázat rozhovor:

„To je tvůj myrtle-wreath?“ zeptal jsem se šeptem.

Zvedla ke mně oči, dívala se na mě jako na cizího, jistě si nebyla vědoma, že jsme se vůbec kdy potkali. Ale přikývla:

„Ano, ano... můj myrtle-wreath...“

„Od koho jej máš? Kdo ti ho dal?“

„Můj vava Derick.“

„Ano? Poslyš, měla Tehua Benderová také věneček?“

Usmála se lehce:

„Měla.“

„Dostala ho v týž den jako ty?“

„Ó ne, to ne...“

„Tak tedy dříve?“

„Mnohem dříve.“

„A tys ji viděla? S jejím myrtle-wreath?“

„Ano! Ona byla tak krásná!“

Přikývl jsem. Teď, když přece jen odpověděla na pár otázek, jsem doufal, že se od ní dozvím i další věci. Jenom jsem hledal, jakou otázku položit, abych v ní probudil vzpomínky na děje, jichž – podle mých dohadů – byla snad kdysi svědkem. Naklonil jsem se k ní a tiše, abych ji nepoplašil, jsem řekl:

„Věřím, Tehua musela být velmi krásná. Byla jak slunce, vid'?' A ty její krásné šaty!“

„Ach ano...“

„A což... což frak? Nebyl taky krásný?“

„Frak...“ Vyslovila to tak bezvýrazně, jako by se s tím slovem setkala prvně. Potom zvedla oči, blesklo v nich cosi radostného. „Ano, svatební frak – ó ten byl krásný! Byl – s kytkou. Zde!“

Teď se usmívala podivným šťastným úsměvem a ukazovala k místům, kde bývá u mužských kabátů klopa.

„Ano? To muselo být opravdu krásné. A kdo ho měl, ten svatební frak s kytkou?“

„Tibo-taka.“

„To jsi asi byla velmi blízko u něho, když si to pamatuješ,“ řekl jsem důrazně. „Nedržel tě snad dokonce za ruku?“

„Ano!“ Trhla sebou. „Moje ruka v jeho ruce... ano... A potom – – –“
Koutky úst se jí bolestně stahovaly. Sklopila oči a neslyšně si cosi šeptala. Nerozuměl jsem.

„Pověz! Pověz, co potom – – –“

Ale ona neodpovídala.

Vzpomněl jsem si, co říkal Šahko-matto o tom, jak přišel muž nazývaný Tibo-taka později k Osagům. Obvázaná ruka! Ano, ano! Rozhodl jsem se, že se pokusím ještě jednou.

„Poslyš,“ oslovil jsem ji znovu, „jaká byla ta květina ve fraku? Bílá?“

„Bílá. Ano, bílá...“

„A frak byl černý?“

„Ano, černý.“

„A taky červený?“

„Ano, taky.“

„Asi se potřásl od vína?“

„Od vína? Ne, od vína ne –“

„Tak od čeho? Od krve?“

„Ne, od krve ne – – ano, ano, bylo to od krve.“

„Od tvé?“

„To byla Tibo-takova krev!“

„Byl zraněn?“

„Ano, byl.“

„Nožem?“

„Ne.“

„Kulkou?“

Mlčela.

„Tedy kulkou? A kdo střílel? Pamatuješ si to?“

„Ach! Vava Derick! Tolika krve – tolika krve – – –!“

Stiskla si oběma rukama spánky, zasténala, potom se otočila a s děsivým výkřikem se rozběhla pryč, rovnou ke koním. Jako by pojednou dostala strach, jako by chtěla utéci před vzpomínkou vyvolanou mými otázkami.

Hnali jsme se za ní i s Vinnetouem, polekal jsem se, aby se jí něco nestalo, mohla si v tom divém úprku zlomit nohu nebo mohla upadnout a narazit v pádu na kámen, nevnímala přece nic kolem sebe! Ale zůstala stát u svého koně, opřela se zkříženými rukama o sedlo a pak se otočila, už s tím nepřítomným výrazem v očích, a začala rozvazovat a přivazovat řemínky – jako by se chystala na další cestu. Ubohá, ubohá Tokbela! Srovnával jsem si v duchu, co jsem se vlastně dozvěděl, přesvědčen, že už brzy přijdu tomu tajemství na kloub docela. Teď mi bylo jasné, že tato squaw, Thibautova manželka Tokbela, prožila ve svůj svatební den nesmírný otřes. Došlo tehdy ke krvavé události, Thibauta bezpochyby před jejíma očima někdo postřelil – ale kdo to asi byl? Její bratr? A proč? Nezúčtoval s ním později Thibaut? Nepoznala Tokbela svého budoucího ženicha u sestry Tehuy, která byla též vdaná? Neodebralo se to vše ve vznešených kruzích, když ženich se dostavil dokonce ve fraku? Všechny ty události zahaloval závoj – podle mého odhadu – už nejmíň dvaceti pětadvaceti let, a především a hlavně závoj Tokbelina šílenství. V těch řídkých chvílkách duševního jasu jsem mohl posbírat jen střípky důkazů a svědectví – ostatně jakýchpak svědectví, při žádném soudu, při žádném přelíčení by slovo nebo matná vzpomínka šílené ženy neměly nejmenší váhu.

Teď se už uklidnila, mohli jsme se vrátit s Vinnetouem k našim zajatcům. Trochu jim otrnulo, Old Wabble a Thibaut sice nereptali, zato se ozýval Cox, prý chce jednat o tom, abychom všechny pustili na svobodu, prý nemáme právo s nimi takhle nakládat, prý nám nezkřivili ani vlásek na hlavě, prý mluvit si může každý, co chce, ale trestat, kdyby nás to snad napadlo, se smí jedině za věci prokázané a v každém případě pouze za skutky; a ostatně oni prý vůbec neuznávají, že bychom měli oprávnění je z čehokoli vinit.

Treskow se ihned vytasil se svými paragrafy, dokazoval to i ono, až jsem se divil, copak nebylo dost jasné, co jsou zač tihle trampí? Ale on udeřil hned na mě, žádal, abych rozhodl o trestu, o velmi přísném trestu, prý nemám podléhat žádnému soucitu s těmi lidmi, nic takového si nezaslouží...

Jenže – otázka zněla – jak na to prakticky? Co jsme chlapům mohli udělat? Dopravit je před řádný soud – to by krom jiného především

znamenal, že bychom se museli vzdát svých vlastních záměrů a cílů; vzít jim zbraně a koně, to bylo zase totéž jako je odsoudit k smrti; hojit se na jejich majetku, to by byli chápali jako loupež, a ostatně nebylo u nich ani na čem se hojit; a tak tedy zbývalo jenom potrestání víceméně morální. Napadlo mě, že by neuškodilo, kdyby dostali na pamětnou pořádný výprask. Pětadvacet holí, a pak si tady zůstaňte a pomozte si, jak sami dovedete! Nadšen jsem podobným trestem sice nebyl, bohužel však na výběr nebylo – nemohli jsme těmihle záležitostmi mařit zbytečně čas. A tak jsem svůj návrh nakonec přece jenom vyslovil, žádaje, aby se k němu vyjádřili i všichni ostatní.

„Výprask holí?“ usmál se lehce Vinnetou. „Náčelník Apačů souhlasí. Howgh!“

Pitt Holbers se přidal, po jistém váhání přitakal i Treskow, ale nejnadšenější byl Dick Hammerdull. Tušil divadlo a sám sebe pohotově nabízel jako hvězdu výstupu.

„Já to provedu, Mr Shatterhande,“ hlásil se. „Smlsnu si nich, sir, to si pište!“

„Dobře, Dicku. A co říká Šahko-matto?“

„Šahko-matto prosí, aby směl mlčet.“

„Jak to? Proč?“

„I on byl ještě nedávno nepřitelem Old Shatterhanda a jeho druhů a chtěl je připravit o život.“

„Ale teď je naším přítelem a my mu věříme. A jeho přece trampové přepadli a zajali rovněž!“

„Šahko-matto rád slyší Old Shatterhandova slova, domnívá se, že zajatci nezaslouží nic jiného, než co navrhuje slavný lovec. Trestá je tím však velmi mírně!“

„Výborně! Pitte, starý coone, teď uvidíš ten cirkus! Pojd' mi pomoci, nařezeme si čerstvé proutíčko! Bude se to s ním švihát, až se budou hory zelenat!“

Dick Hammerdull se už ani nemohl dočkat.

„Jestli chceš pomoci, Dicku, prosím, já proti tomu nemám...“

Ten cirkus, jak se vyjádřil baculatý Dick, popisovat raději ani nebudu. Řeknu jen tolik, že nejen Hammerdull, ale i Holbers vykonali exekuci s pravým zápalem. Vzali po řadě jednoho trampa po druhém, včetně Joela,

Hosey a samozřejmě i Coxe. Jenom Old Wabblea na mou žádost vynechali – především s ohledem na jeho zranění a stáří – a také Thibauta, ačkoliv se oba vyslovili, že ten by to potřeboval jako sůl, určitě prý není o nic menší lump než ti ostatní.

Když bylo po všem, zchystali jsme se na cestu. Trampy jsme nechali ležet spoutané na místě, jejich koně jsme ponechali tam, kam si je sami odvedli. Počítal jsem s tím, že se z pout nějak dostanou, a doufal jsem, že výprask i všechny události kolem jim daly už dostatek za vyučenou. Nešetřili sice nadávkami a vyhrůžkami, ale to, abych se vyjádřil Dickovým způsobem, nám mohlo být putna.

Naskákali jsme do sedel a vyrazili do volné prerie. Když jsme míjeli místo, kde byli koně trampů i koně medicinmanovi, setkali jsme se znovu s Thibautovou nešťastnou ženou. Apanačka neodolal a přitáhl koni uzdu. Oslovil Tibo-vete, ona mu však neodpověděla ani slůvkem; bázlivě před ním ustoupila, jako by to byl někdo, koho by se měla obávat. Stiskl jsem vlídně Indiánovo rameno. Chápal jsem jeho bolest, čekal od ní aspoň jedno jediné slovo.

„Vezměme ji s sebou!“ zaprosil. „Teď přece můžeme. Jsme volni, na Tibo-taku se nemusíme ohlížet!“

„Právě že musíme,“ opravil jsem ho, a poněvadž jsem před ostatními nechtěl vyjevit, nač jsme, pokud jde o Tibo-taku, spolu s Vinnetouem přišli, dodal jsem jenom stejně prosebně: „Apanačka mi musí věřit. Myslím to s ním dobře.“

Ta squaw by nám byla nyní na obtíž a krom toho jsem si byl jist, že se s ní i s jejím mužem ještě střetneme, zvláště teď, když máme plán jeho cesty v kapse. Apanačka s povzdechem sklopil hlavu. Ustoupil mi, smířil se s mým rozhodnutím, ale jak těžko!

Jenomže nebylo vyhnutí...

Zvedl jsem zvolna ruku a pokynul – vyrazili jsme kupředu, do prerie. Nešťastná žena pozorovala s neúčastným pohledem, jak se rozjíždíme. Až teprve když ji minul poslední z nás, jako by se na cosi rozpomněla, utrhla větévku keře a rozcupitala se drobnými krůčky za námi.

Mávala přitom snítkou nad hlavou a volala:

„To je můj myrtle-wreath, to je můj myrtle-wreath!“

„Doufám aspoň, že nebudou tak hloupí!“

„Kdo?“

„No trampové přece! Podruhé by se to nevyřádilo už jen obyčejným výpraskem!“

Dick Hammerdull se zlobil na nechápavého Mr Treskova. Vraceli jsme se směrem na Squirrel Creek a usilovně se snažili dohnat zpoždění – poslední události zle pocuchaly naše časové propočty. Jelo se víceméně mlčky, jen baculatý Dick Hammerdull – jako obvykle – nenechával svůj jazyk pokud možno ani minutu na pokoji.

„Přece se už museli dovtípit,“ mínil Treskow.

„Ti – a dovtípit se?!“ ušklíbl se Dick. „Doted' věří na bonanzu, Mr Treskove! Všechno, co jsme jim napovídali, vzali za bernou minci!“

„To se tedy musíme mít na pozoru – jestli ovšem hádáte správně.

Opatrnosti ale nezbyvá, mám pravdu, Mr Shatterhande?“

„Jistě,“ řekl jsem, ale po pravdě řečeno, nevěděl jsem kloudně, nač odpovídám. Byl jsem zabrán do vlastních myšlenek, trampové mě v tomto okamžiku tak dalece nezajímali, pořád jsem si v duchu všelijak převracel a rozmotával tu historii nezdařeného běloško-indiánského manželství Mr Thibauta.

„Nebo vy myslíte, že za námi nepojedou?“ dorážel Treskow.

Zdálo se mi, že jeho vlasy ještě víc zřídly – poslední události, zvláště naše zajetí, mu na svěžesti nepřidaly.

„Pojedou,“ přisvědčil jsem, „mají k tomu své důvody.“

„Myslíte, sir? Myslíte, že jim bonanza tak pomátla hlavu?“ Dick Hammerdull našpulil přemítavě rty.

„A chutě na pomstu si taky nenechají zajít. Dostali pořádně na frak!“

„A vy jste přesvědčen, že by byli schopni najít naše stopy?“ Treskow se ptal trochu ustaraněji, než bych byl čekal od policejního úředníka.

Krčil jsem rameny a Dick sebevědomě poplácával svého koně po hřívě.

„Jenomže dohonit nás, to není jen tak! Naše zvířátka jsou mnohem rychlejší!“

„To je pravda,“ připustil jsem. „A krom toho chvíli potrvá, než se dostanou z řemenů. Sice je tam volná medicinmanova squaw, ovšem požádají-li ji, aby jim pomohla z pout...“

„... zvrátí hlavu a odběhne si někam vázat věneček,“ dořekl Dick. „A i kdyby, drahý Mr Treskove, až se pak ti gentlemani posadí do sedla, zjistí, že jistá část jejich těla bude na to počínání hrozně citlivá! Co ty na to, Pitte, starý coone? Jedeš, a pusou ani neklapneš!“

Treskow se smál jezdeckým problémům našich někdejších vězňů a Pitt Holbers se probíral svým řídkým vousem.

„Zato ty klapeš pusou, Dicku, až pánbůh brání! Ale jestli tvrdíš, že gentlemen budou v jistém směru velmi rozcitlivělí, já proti tomu nenamítám ani slovo...“

„Když si to nechali líbit!“ pohodil hlavou Dick. „To mně by něco takového nikdo nesměl provést – ani za nic!“

„Nemluv, nemluv! Kdyby tě dostali do drápků, vyprášili by ti kůži na stejném místě, a aspoň stejně tak důkladně!“

„Hush! Žvásty, žvásty! A nestraš mě, mám hrozně slabé nervy! Ještě, že se jim to nikdy nemůže povést!“

„Zakuňkala žába, a čáp ji spolkl první,“ ušklíbl se vyhublý Pitt Holbers a posunul si hučku z čela.

„Co ty mě přirovnáváš k žábě?“ horšil se jeho baculatý přítel. „To je vyložená urážka! Ke komu bych potom měl přirovnávat já tebe? Hrochu!“ Pitt Holbers nebyl ani trochu pohoršen:

„No! Koneckonců... Hroch je docela ušlechtilý tvor!“

Bavil jsem se upřímně tím, jak se ti dva navzájem dobírali. Zpestřovali si tak společné jízdy už kdovíjak dlouho a zřejmě by bez toho škádlení ani nemohli být.

„Ušlechtilý, říkáš? Rád bych takovou ušlechtilou hroší potvoru viděl! Prosím tě, děláš se tady před Mr Shatterhandem směšný! A vůbec, zatahuješ sem takové věci... Mne zajímá, jestli ti trampí vůbec mohou najít Squirrel Creek.“

„To mohou,“ řekl jsem. „Proč by ne?“

„Říkali, že nevědí, kde to je,“ upozornil mě Dick vlídně.

„Mají však naši stopu. A krom toho je s nimi někdo, kdo Squirrel Creek dobře zná.“

„Myslíte – – –“

„Medicinman, Mr Thibaut nebo jak mu chcete říkat.“

„Mhm... A jak by k tomu přišel, k té znalosti?“

„Než se nakvartýroval ke Komančům, potloukal se těmi končinami.

Možná že to tam nebude znát na puntík přesně, ale vyzná se.“

„Well! To ovšem počítáte s tím, že se k trampům přidá.“

„Určitě.“

„S Old Wabblem si zrovna nějak moc nerozuměli!“

„Dávno zapomenuto!“ mávl jsem rukou. „Určitě se shodnou v jednom: v nenávisti k nám.“

„Well! Tak v tom případě potěšení na mé straně. Už mě svrbí pěsti, sir!“

Naše cesta vedla zvolna se zvedající savanou. Ještě ráno jsme před sebou viděli jako pod závojem mlhy pohoří vypínající se vzdáleně při obzoru. Ale protože jsme jeli dost rychle, už po poledni jsme se začali přibližovat k řetězu pískovcových kopců, tvořících předhůří Skalistých hor. Když jsme dorazili ke Squirrel Creeku, začalo se stmívat. Pamatoval jsem si docela dobře osamělou končinu, sotva zabrousí živý tvor, ještě z dob, kdy jsem zde kdysi s Vinnetouem strávil asi dvě noci. Někdejší místo našeho tábořiště jsme našli po kratším hledání i za tmy – byla to plošina ohraničená z jedné strany obloukem říčky, z druhé sráznou skalní stěnou. Rozdělali jsme podle indiánského způsobu oheň, aby nedával příliš jasu; kryl nás i hustý křovinatý porost, táhnoucí se podél břehu. Jinak se o všechno postaral Dick Hammerdull, živý jako stírek a stále ještě rozjařený tím, jak jsme trampům vytřeli zrak. Vracel se k tomu pořád a pořád, zakládal si na tom, že se osobně podílel pravém westmanském kousku, o němž jistě půjde jedna řeč kolem všech táborových ohňů.

„Meššúrs,“ napadlo ho najednou, „mám skvělý nápad! Přímo báječný! Jestli ten rošťák Tibo-taka má opravdu jakési ponětí o Squirrel Creeku, pak máme ohromnou příležitost si z celé té trampské sebranky jaksepatří vystřelit! Budou prskat jako křečci!“

„Oni prskají už tak,“ poznamenal jsem, ale Dick Hammerdull roztáhl doširoka všech deset prstíků svých baculatých ruček a bránil vehementně svůj nápad.

„To je málo! To je všechno ještě málo!“

„A co byste rád podnikl?“ zeptal se Treskow.

„Trošku bych si chtěl zašpásovat. Podívejte! Jestli zde uvidí rozrytou zem, tak si určitě pomyslí – co?!“

„Že se zde rylo,“ odtušil nepřítomně ostrovtipně Treskow.

„Ano. A kvůli čemu?“

„Mhm... Asi kvůli bonanze.“

„Správně!“ Dick vztyčil důležitě ukazovák a vyvalil oči. „A začnou taky – co?! Rýt! A najdou potom – co?!“

„Nic!“ řekl Treskow.

„Chyba lávky! Přece jenom něco!“

„To je...?“

„Pozdrav!“

„Pozdrav?“

„Ano, pozdrav, takové miloučké psaníčko od nás! Že nám mohou být ukradeni, tam bude stát, a že nám ráčili už podruhé sednout na lep! Báječný vtip – že?!“

„No, není to špatný nápad,“ usmál se Treskow.

„Jestli dobrý, nebo špatný, to je mi putna, ale rozhodně jim hneme žlučí – co na to řekneš, Pitte, starý coone? Máme to udělat?“

„Jak myslíš ty, Dicku,“ zahuhlal Pitt Holbers, zaměstnaný v té chvíli táborovým ohněm. Přidával opatrně větve, aby vzplanuly pěkně poznenáhlu, bez velkého jasu. „Ten vtípek si ale rozhodně můžeme dovolit.“

„To bych řekl, že můžeme! A jsem rád, žes to pochopil!“ Dick jen zářil.

„Nejsi tak hloupý, jak vypadáš!“

„To je právě ten velký rozdíl mezi námi dvěma,“ poznamenal suše od ohně Pitt Holbers.

„Jak tomu mám rozumět?“

„Já nejsem tak hloupý, jak vypadám, zato ty vypadáš tak chytře, jak ani nejsi!“

„Počkej, počkej... jak jsi to říkal? – – – Zounds! Náhodou je to jinak!

Ty! Ty! Ty jsi nejen hloupější, než jak vypadáš, ty jsi dokonce hloupější, než jsi ve skutečnosti! Tak!“

„Gentlemen! Nač ty spory!“ Treskow oba kohouty uklidňoval. „Já bych se spíš rád dozvěděl něco dalšího o tom nápadu!“

„Něco dalšího? Není nic dalšího! Napíšeme jim tam pozdrav na papír, a je to!“

„Kde ho vezmeme?“

V Treskowovi se neočekávaně objevil prakticky přemýšlející muž.

„Old Shatterhand jich má v notesu moře! Všiml jsi! A na tak báječný nápad nám lístek nebo dva rád věnuje – nemám pravdu?“

„Teď jenom jestli ten nápad pokládám opravdu za tak báječný,“ zasmál jsem se.

Kulaťoučký Dick se zatvářil dotčeně:

„A snad ne?“

„Myslím vážně, že ne.“

„Počkejte! Bez vtipů!“

„Bez vtipů, sir, samozřejmě bez vtipů. Mně to prostě nepřipadá vůbec báječné, spíš – promiňte mi to – spíš dětinské.“

„A! Dick Hammerdull je tedy dítě?“

Pokrčil jsem mírně rameny.

„Občas.“

„Phhh! A proč se vám ten nápad nelíbí?“

„Předně není jisté, jestli sem vůbec trampové přijdou. Co když budou předpokládat, že se bonanze vyhneme, protože je nechceme navést na cestu k zlatým nalezištím?“

„Vy je přeceňujete, sir! Vy si pořád myslíte, že mají v hlavě mozek!“

„A za druhé – i kdyby přijeli, co je nám to všechno platné? Až budou číst vaše psaníčko, stejně budete bůhvíckde, takže veškerá vaše rozkoš nebude žádná!“

„No... Na tom sice něco je, ale máme snad taky nějakou fantazii!

Aspoň já si krásně umím představit, jak se budou tvářit!“

„A co byste tam vůbec chtěl napsat?“

„Well!“ zamyslel se a našpulil dokulata rty. „O tom se právě musíme poradit! Aby to bylo něco! Aby pukli vzteky!“

Krčil jsem zas rameny. Viděl jsem, že Dick se od svého úmyslu nedá odradit, držel se ho jako klíště. Sáhl jsem tedy do kapsy, vytáhl notes, vytrhl list a podal ho i s tužkou Dicku Hammerdullovi. Vzal oboje opatrně do ruky, zamával tužkou i papírem a po očku na mě mrkl.

„Nechcete to napsat sám?“

„Ale ne! To je váš nápad!“

„Tak ty, Pitte, starý coone!“

„Děkuju, nechci,“ ohradil se dlouhán rozhodně. „Po mně by to nikdo

nepřečetl, ani já sám po sobě to nepřečtu.“

„Hm... hm...“

Dick v rozpacích odkašlával, pokuckával.

„Ukažte!“ Treskow mu pomohl nečekaně z rozpaků. „Budete diktovat, já budu psát. Prosím.“

„Začni, Pitte! Slyšíš!“

Pitt sebou trhl:

„Proč já?“

„Přece dokážeš něco sesumírovat!“

„Jen začni ty!“

„Meššúrs, dohodněte se už laskavě,“ zasáhl Treskow. „A musí to být jedna báseň!“

„Jedna báseň – říkáte?“ Písemnictví nebylo nejsilnější stránkou ani Dickovou, ani Pittovou. Myslím, že jim dělalo nepřekonatelné potíže i jenom napsat dopis. „A jak se taková báseň pozná?“

„Jednoduše. Je rýmovaná.“

„Bounce! To jsem si hned myslel. A jak například?“

„No, na konci verše jsou rýmy. Třeba: moře – hoře; nebo slunce – unce; nebo vrchy – mrchy.“

Dick měl oči navrch hlavy:

„Ale to nic není! Takových rýmů vám nadělám, kolik chcete!

Poslouchejte... třeba... boty – noty! Kočka – počká! Vrána – brána! No, Pitte, že to taky svedeš?“

„Proč ne, Dicku, to co ty, vždycky! Hele! Cupy – dupy! Činky – linky! Pušky – mušky! Duby – zuby! Bečka – tečka! Dick... Dick... Dick – býk!“

„Prosím tě – býk! Zas mě dáváš do kupy s býkem! To se ti tedy, starý coone, nepovedlo! Ale jinak, koukám, to básnění žádný zázrak není.

Uvidíš, že to zvládneme. Začni!“

„Já mám začít? Proč! Kdo si to vymyslel první, ať první začne! Jen spust’!“

Sledovali jsme to dohadování tiší jako pěny a královsky jsme se přitom bavili – aspoň já a Vinnetou. Dick teď nasadil podivně rozdychtěný výraz, o němž byl jistě přesvědčen, že je ryze a jedinečně básnický, opřel baculatý ukazovák o spánek, vyvalil oči a vytasil se s prvním dvouverším:

„Vzkazujem vám z plna hrdla,
nejste chlapi, ale trdla!“

Smáli jsme se, Treskow dvouverší pohotově zapsal a povzbuzoval pohledy básníka k další tvorbě. Dick se sice dál zavrtával ukazovákem do spánku, ale jeho kolovrátek veršů se zarazil, sotva se rozjel. Naštěstí napadlo pokračování dlouhána. Hrál si do vousů, luskl prsty a trochu zadržávaje zarecitoval:

„Z kopání jste upachtění
a bonanza nikde není!“

Dick přátelsky dloubl nerozlučného kamaráda loktem do žeber, v očích se mu zajiskřilo, a stížen náhlou inspirací, dlouhána doplnil:

„Není, není, nebude,
ostudy vám přibude,
my jsme si ji, v tom je potíž,
vymysleli – na vás totiž!“

Treskow zatleskal a honem honem se jal verše zapisovat, dřív než je autoři mohli zapomenout nebo opravit. Oba také plnými jmény podepsal – Dick Hammerdull a Pitt Holbers – a potom už se všichni tři pustili do vykopávání jámy. Zapotili se přitom pořádně, teprve po dvou hodinách byli spokojeni. Položili na dno kožený váček s pečlivě složeným lístkem, na němž ten podivuhodný básnický výtvar byl napsán, pak jámu zaházeli a jaksepatří udusali. Hlasitě si přitom pochvalovali, jak se trampové pěkně zapotí a jak si zamakají, až sem přijdou hledat bonanzu. Ani jim nepřišlo, se přitom nadřeli víc, určitě dvakrát víc než oni.

Pak se konečně rozložili u ohně – byli tou prací tak zmoženi, že mi jich bylo až líto. Jak jsem si je tak prohlížel, padl bezděky můj pohled i na Vinnetoua, který – zdrženlivý jako vždycky – do této věci po celou dobu ani v nejmenším nezasahoval. Ležel stranou, zabrán do vlastních myšlenek, ale teď sebou náhle pohnul, pokrčil lehce nohu a současně jakoby náhodou, jako by si jen tak pohrával, si přitáhl blíž k sobě stříbrně pobitou pušku, která do té chvíle ležela po jeho boku. Položil si ji nenápadným, unylým pohybem ke kolenu, upíraje lhostejně pohled k houštině před námi. Někoho tam spatřil, někoho objevil! Zavtipkoval jsem hlasitě na účet Dicka Hammerdulla a pokusil jsem se pokud možno co nejnenápadněji Apače napodobit. Přimhouřil jsem oči a snažil se rozeznat,

co se děje v houštině. Jenže už bylo – mezi větvemi se vynořila hlaveň pušky, a než jsem mohl jen pomyslet na obranu, šlehl výstřel. Vzápětí práskla další rána, to byla Vinnetouova stříbrná ručnice. Pak mezi křovím zazněl dušený výkřik, zasténání – Vinnetou bezpochyby neznámého zákeřného střelce zasáhl. Ale také muž v křoví mířil dobře – pocítil jsem ostrou bolest v noze, na vteřinu jsem měl pocit, že mi svalstvem projela nesmírně ostrá čepel, ale současně jsem si uvědomil, že nesmíme poskytovat neznámému nebo neznámým laciný terč. Na vteřinu jsem potlačil myšlenku na bolest, skočil jsem k ohni, rozkopl hořící dříví a zadupal je do země. Vinnetou se činil stejným způsobem a Apanačka pomáhal vši silou hned vzápětí.

Pak jsme se všichni přitiskli k zemi a ostražitě se zadívali do okolní tmy. Vinnetou šeptal: „Moji bratři ať zde zůstanou v klidu a nedávají o sobě nic vědět. Náčelník Apačů prozkoumá, co se děje v okolí.“

Ztratil se ve tmě, uslyšeli jsme šelest, pak jakoby pád těla a prudké zapraskání větviček. Squirrel Creek byl zde úzký, snad osm deset kroků, a apačský náčelník ho zřejmě zdolal jediným skokem.

Uběhla půlhodinka. Noha začínala prudce bolet, nabíhala, ohmatával jsem si ji opatrně a cítil jsem, že z rány jde krev. Nejraději bych se byl vydal za Vinnetouem, ale na to nebylo ani pomyšlení.

Ulevilo se mi, když se konečně ozvalo z nevelké vzdálenosti zadusnutí a pak Apačův přitlumený, lehce vzrušený hlas:

„Moji bratři ať zapálí opět oheň! Šárlí, Šárlí, jsi zde?“

Dick Hammerdull a Pitt Holbers se nedali dvakrát pobízet, v několika okamžicích praskaly opět plamínky ozařující naši planinku až k houštinám, až k břehům Squirell Creeku. Při břehu stál Vinnetou, v ruce držel konec lasa a táhl za sebou pevně svázané lidské tělo. Přeskočil zřejmě zas vodu a vlekl toho člověka odkudsi z druhého břehu.

„Ale... ale on je mrtvý!“ vykřikl Treskow, sotva apačský náčelník přivlekl břímě blíž k nám. Vinnetouova bronzová tvář se ve svitu ohně kovově leskla. Rysy měl přísné a vážné, hledal mě očima a zdálo se mi, že si oddechl, když mě uviděl. Pokynul rukou, že všechno vysvětlí, a přisedl si mně.

„Vinnetou uviděl v houštině oči a vystřelil po nich, ale mezi větvemi se skrýval ještě jeden muž a ten stiskl kohoutek dřív než Vinnetou. Náčelník

Apačů si to uvědomil a pustil za ním, avšak opatrně.“

„To bylo správné,“ řekl jsem.

„Ano, protože stopa muže dovedla Vinnetoua k pěti bílým lovcům a sedmi koním. Šestý muž byl ten, který střílel ze křoví.“

„Vyslechl je náčelník Apačů?“ ozval se Apanačka.

Apač lehce přitakal:

„Nemluvili však mnoho. Muž z křoví přišel a řekl, že objevil se svým druhem Old Shatterhanda. Zeptali se ho, proč přijíždí sám, a on odpověděl:

„Mého druha zasáhla kulka Apače. Ale zato má kulka zasáhla Old Shatterhanda!“ všichni byli velice vzrušeni a jeden z mužů pravil:

„Konečně dostal to, co zasloužil! Ale my teď musíme zmizet, budou celí zuřiví hněvem a touhou po pomstě. Musíme co nejrychleji pryč!“ Polekal jsem se slov toho muže a rychle jsem se vrátil, abych se přesvědčil, co je na nich pravdy. V houští jsem přitom narazil na tohoto muže. On je mrtev, ale můj bratr Šárlí žije a já se z toho raduji.“

Treskow byl vzrušením celý bez sebe.

„Říkáte, že to byli běloši, Mr Vinnetou? Tak to byli určitě už trampové!

Jak je to ale jen možné? Tak brzy že by nás dostihli?“

„Čerta trampové,“ hučel Dick Hammerdull, „kdovíjaká jiná pakáž to byla.“

„Ale vždyť ten chlap byl u matky Thickové v Jefferson City!“ vykřikl najednou Treskow. „Copak ho nepoznáváte! To je jeden z těch kumpánů Tobyho Spencera! Docela určitě!“

Zvedl jsem se, abych se na mrtvého muže lépe podíval, ale jak jsem došlápl na zraněnou nohu, zapotácel jsem se a jen zasykl prudce vystřelující bolestí. Tráva pode mnou se zbarvila krůpějemi krve.

Vinnetou před sebou napřáhl ruku a vykřikl:

„Uff, uff! Můj bratr Šárlí je přece zraněn. On krvácí! Pociťuje velkou bolest?“

„Není to tak strašné.“

Ale musel jsem se přemáhat.

„Má snad zraněnou kost?“

„Myslím, že ne. Noha sice bolí, ale postavit se na ni mohu. Jakžtakž.“

Vinnetou se sklonil k mé noze a pozorně si ji prohlédl.

„To je velmi zvláštní rána,“ řekl. „Jak mohla zasáhl mého bratra kulka

v těchto místech? Jako by střelec střílel odjinud...“

„Je to nejspíš zbloudilá kulka. Řekl bych, že se odrazila od kamene – proto mě zasáhla do stehna.“

„Šárlí opravdu nepocít'uje větší bolesti?“ zeptal se zkoumavě Vinnetou.

„Odražené střely způsobují největší bolest...“

Rána sice pobolívala, ale tak zlé to zas nebylo, dalo se to snést. Zavrtěl jsem hlavou.

„Vinnetou si přesto prohlédne ránu důkladně,“ prohlásil rozhodně Apač.

„Teď přece musíme pryč,“ namítl jsem.

„Kvůli bělochům?“ řekl Vinnetou. „Ti jsou vystrašení, ti nepřijdou. A můj bratr už ztratil hodně krve.“

„Dobře, ale i v tom případě nesmíme spustit oči z okolí. Pro jistotu, Dicku, ještě než hodíte větev do ohně – rozestavte stráž.“

Ta poslední slova už mi šla z hrdla dost těžce. Cítil jsem, jak blednu, v ráně to zas najednou začalo trhat a cukat. Vinnetou ji prohlížel jako zkušený lékař – ostatně ošetřil už desítky zranění a se střelnými ranami měl určitě větší zkušenosti než kterýkoliv průměrný městský felčar. Dobré bylo, že zůstala nezasazena kost; méně dobré, že se rána zřejmě zaněcovala.

Vinnetou se po důkladné prohlídce rozhodl k menší operaci. Kulku, která svalstvem pronikla až skoro ke kosti, obratně a citlivě vyřízl nožem. Když ji vyoperoval, zjistil, že je na jedné straně zploštělá – právě tou hranou protrhla svalstvo, způsobila návaly bolesti a zanítila ránu. Takže, jak řekl Apač, hrozila svalová horečka. Ještě štěstí, že jsem měl v brašně několik čistých kapesníků, z kterých mohl můj ošetřovatel zhotovit pohotově prozatímní obvaz.

„Můj bratr Šárlí snáší bolest jako rudý muž,“ řekl. „Teď ale musíme rychle najít léčivou rostlinu jménem čitutiši. To je nejlepší lék proti zanícení každé rány. A taky potřebujeme najít denču tatá, ta zmírní bolesti a pomůže k tomu, aby Shatterhand byl opět brzo zdrav. Bude moci můj bratr jet na koni?“

„Samozřejmě, nemám ani trochu chuť hrát si na pacienta.“

„Jestli tomu tak je, mohli bychom odjet. Old Shatterhand však musí být na svou ránu velmi opatrný, aby se neobnovilo krvácení.“

Pomohli mně do sedla a potom jsme pod Vinnetouovým vedením vyrazili hledat nové tábořiště. Cválali jsme podél Squirell Creeku asi půl hodiny, možná hodinu, než Vinnetou přišel na místo, které uznal za vhodné a bezpečné. Dick a Pitt byli pověřeni úkolem připravit táborový oheň, Vinnetou, Apanačka a Šahko-matto si zapálili větve a rozběhli se s pochodněmi po okolí – hledat obě léčivé rostliny. V tom se vyznali jenom Indiáni.

Dick Hammerdull zatím převzal úlohu těšitele a milosrdného samaritána. Dokonce mě v návalu soucitu mírně pohládl po vlasech.

„Svinské vynálezy, všechny tyhle bouchačky – zvláště když člověk koupí kulku. Jářku, pořád vás to bolí?“

„Teď ani ne.“

„Tak koukejte, ať při tom zůstane.“

„Rád bych, ale pochybuju, že to půjde. Znáte to: nejdřív slyšíš andělíčka, teprve pak jsi křepelíčka!“

„Oh yes! A víte, že bych radši sám slyšel toho andělíčka místo vás?“

„Tak ses měl posadit tam, co ten chlap mířil,“ zahučel Pitt Holbers.

„Kdybych to byl věděl! Ale stejně si to odnese ten jeho kumpán! A odnese a odnese!“ zatvrdil se. „Podám si ho a bude cítit všechny kosti v těle!“ Dick vyhrožoval a balil výhrůžně svou baculatou ručičku do pěsti.

„Já bych hlavně rád věděl, kdo to asi je,“ huhlal Pitt Holbers. „Že by Spencer?“

„Mhm... ,pravděpodobně,“ řekl jsem.

„Ten? Že by byl tak mizerný střelec?“ ušklíbl se Dick.

„Zhoršilo se to s ním od té doby, co jsem mu vyprášil kožich u matky Thickové,“ zavtipkoval jsem. „Naštěstí! Protože jinak bych tady neseděl. Byl bych na tom jako chudák, co jsme ho nechali na starém tábořišti.“

„Máte pravdu, sir. Ale poslyšte,“ napadlo ho najednou, „víte, že to je pro nás dobré, ten mrtvý chlap? Až tam přijdou trampové, budou myslet, že jsme toho chlapíka oddělali my – kvůli bonanze, že jsme jako chtěli odklidit nepohodlného svědka.“

„Mhm. Možná Dicku,“ připustil jsem, „ale rozhodně mě tedy ten váš nápad přišel draho.“

„Jak to?“ ozval se Dick.

„No kdyby nebylo vašeho kopání v zemi, asi bychom na sebe byli

neupozornili.“

„To je výčitka, sir?“

„Ale kdepak! A konečně! Co se stalo, nedá se odestát. Ale počkejte – mám dojem, že naši rudí přátelé se vracejí...“

Objevili se všichni tři, Vinnetou dokonce s rozzářenou tváří. Botanická výprava byla úspěšná, našli čitutiši a denču tatá, a Apač si mě hned vzal, jak se říká, do parády.

„Rána se teď zahojí velmi rychle,“ řekl, „ale bez bolesti to nebude.“

Sňal mi prozatímní obvaz a vymyl ránu. Potom utrl měkký list ze stromu, svinul jej, udělal z něj jakýsi roub, pokapal jej šťávou z denču tatá a vložil opatrně do rány. Bylo to prostě příšerné. Připadalo mi v tom okamžiku, že mi vypaluje ránu žhavým železem. Vinnetou sledoval výraz mé tváře, mé skousnuté rty, napjaté svaly na krku.

„Můj bratr trpí, jako by stál při mučednickém kůlu a přece se neozve ani jediným zaúpěním. Kdyby ho mučili, smál by se. Howgh!“

Bolestivá procedura se opakovala ještě dvakrát, ale návaly bolesti pokaždé slábly. Pak mi Vinnetou nakapal na ránu průzračnou šťávu – to bylo čitutiši – a nohu zase velice pečlivě obvázal.

Já jsem tyto dvě léčivé rostliny až dosud neznal. V Evropě jsem se s nimi vůbec nesešel, ale ani na svých cestách Amerikou ne, rostly jenom v okruhu území obydleného Indiány, a to ještě ne všude. Vinnetou mi řekl, že Apačové mají pro obě jeden společný název, šis-inteh-tsi, což vlastně značí jen indiánská rostlina, rostlina rudých mužů, a což odpovídá houževnatě se udržující pověsti, že ty byliny daroval rudému plemenu sám Velký duch. Přesvědčil jsem se později, že skutečně i všude tam, odkud se Indiáni stáhli nebo kde vyhynuli, v celých rozsáhlých východních krajích, se postupně ztratily i tyto rostliny. A Vinnetou, jindy bez předsudků, mi vysvětloval docela vážně: „Až zemře poslední Indián, uschne i poslední lístek šis-inteh-tsi a nikdy už se nezazelená. Teprve ve věčných lovištích rozkvetne znovu!“

Když skončil s lékařským zákrokem, rozhodl Vinnetou, že stráž se musí střídat – jistota je jistota! – po celý zbytek noci. Hlídky se rozdělily po dvou, připadly na všechny, jen já jako zraněný jsem si měl dopřát nerušeného odpočinku. Obával jsem se, že tak jako tak nezamhouřím oka pro bolest, ale mýlil jsem se. Usnul jsem naráz, jako když mě do vody

hodí, a procítl jsem až k ránu – teprve pak se zas znovu přihlásila bolest. Vinnetou ihned zasáhl, ránu čistě převázal a opět ji pokapal šťávou z čitutiši. Ulevilo se mi téměř okamžitě, rozhodně jsem se mohl klidně vydat na další jízdu.

Posnídali jsme v rychlosti a vyrazili přes Squirrel Creek v celkem volném tempu, to hlavně s ohledem na mé zranění. Vinnetou jel první, poklusával před námi, aby našel stopu té bělošské sebranky, co nás tak neočekávaně překvapila. A netrvalo ani tak příliš dlouho, než se vrátil a oznámil, že stopy vedou ve směru naší původně stanovené cesty.

Prérie zde nebyla už příliš rozlehlá. Do nedohledna se prostírající rovina připomínala svým mírným zvlněním nekonečné hladiny oceánů, ale užila se, jakmile jsme se začali přibližovat k předhoří Skalistých hor. Teď se už nedalo jet prostě rovnou za nosem, bylo třeba hledat schůdná sedla a průsmyky, osvědčené průchody a cesty, jako byla známá takzvaná Kontinentální stezka, stará oblíbená cesta zálesáků, vedoucí bezpočtem zákrutů a serpentín téměř přes celé Rocky Mountains. Mnoho lidí ji tehdy už neznalo, zapomínalo se na ni, a dnes je, nemýlím-li se, zapomenuta snad docela.

Ale ta parta před námi ji zcela zřejmě znala, mířila přímo k ní a držela se jí potom přesně. Takže nám ani nevadilo, že v travnatém koberci se stopa tu a tam ztrácela, že se znejasňovala. Ve směru Kontinentální stezky jsme na ni bezpečně vždycky znova narazili.

U každého potůčku, u každé vody jsme se zastavovali a já jsem si ochlazoval ránu. Vymyslel jsem si dokonce zvláštní chladicí zařízení, a dost dobře se mi osvědčilo. Podvázal jsem si řemenem loveckou holínku, pevně ji utáhl a potom si načerpal do hořejší části holínky (sahala mi až nad kolena) vodu. Nejenže celou cestu příjemně ochlazovala, nejenže vydržela nejmíň až k nejbližší zastávce u potoka nebo u nějakého pramene, ale navíc jsem ani nemusel slézat s koně; Dick, Pitt nebo Apanačka pohotově a pozorně vypomohli a mou umělou nádržku mi doplnili. Rocky Mountains tedy stály před námi. Zdálo se, že jsou na dosah ruky, ale příroda si zde s jezdcem zahrává jako kočka s myší. Člověk jede, žene se zdánlivě nekonečnou rovinou, napřed radostně a pln rozkoše z jízdy, potom čím dál víc unaven, s toužebným přáním, aby už konečně dosáhl těch kopců před sebou. Ale ty unikají, jako by s každým krokem

jeho koně ustupovaly, člověk si připadá v nekonečném travnatém moři jako bludná duše, Ahasver, poutník bažící po odpočinku – a nikde jej nenacházející. Až konečně se před jeho očima spustí, nebo spíš zvedne šedivá záclona s obrysy mocných skal a štítů. Tenhle šedivý závoj se už očím nevzdaluje, naopak, chvílemi se jezdcí zdá, jako by mu letěl vstříc, a čím víc se člověk přibližuje, tím víc se před ním projasňuje a odkrývá se mu pohled, jehož nádheru a velkolepost nemůže ani tušit ten, kdo tudy jede poprvé. Hory dostávají tvar i barvu, a jestli se savana podobala obrovské desce nebo mírně načechranému moři, tady vjíždí člověk do monumentálního chrámu, kde se mu vnuká zvláštní velebný pocit, pocit povznesenosti, pokory i vlastní nepatrnosti. Ano, Skalisté hory... jak jsou zvláštní, jak osobité, jak hýří množstvím barev, tvarů a vždycky jiných zákoutí! Jsou mohutné a hrdé, ale není to přitom chladná vznešenost Alp, jsou přísné, ale není to nepřístupná, skličující výška Himálaje, jsou samotářské, a přece to není poněkud bezcitná prázdnota Pyrenejí. A jestli staří Řekové vyhradili svým bohům místo pobytu Olymp, pak tím oprávněnější byla víra indiánských kmenů, přesvědčených, že jejich velký, dobrý Manitou přebývá zde.

Nedojeli jsme ještě zatím přímo do oblasti hor, ale už i tady v předhůří se nám nabízelo tisíce nádherných, malebných pohledů. V každém zákrutu cesty, nad každým převisem, v každém průsmyku nebo sedle se rozhrnovala opona a rozvírala se nám novým, vždy stejně mistrně komponovaným obrazem. Les nám běžel v ústrety a lákal stinným tichem, větve nám kývaly nad hlavou a šuměly, a nitro snad každého z nás přitom jihlo, vnímalo tu krásu kolem a pociťovalo jakési vroucí vnitřní uspokojení, vyrovnanost a klid.

Bylo už po poledni, když jsme dojeli až k vlastní Kontinentální stezce. Cválali jsme mohutným jedlovým lesem, větve velebných korun se nad námi klenuly mocným a vysokým příkrovem, znova mě napadla ta úžasná podobnost s chrámovou klenbou, s chrámovou lodí. Asi po čtvrt hodině nebo po půl hodině jízdy se proti nám mezi stromy objevil jezdec v lehkém plátěném obleku, s nápadně širokým sombrerem, ostatně zde v Coloradu velmi oblíbeným, ozbrojený nožem za pasem.

Byl to mladý člověk, stěží mu bylo víc než dvacet, a zdál se být překvapen, že zde vůbec někoho potkává. Přitáhl koni uzdu, sotva nás

spatřil, a prohlížel si nás bystrým pohledem od hlavy až k patě. Pozdravil, ještě než jsme dojeli až k němu:

„Good day, gent‘s! Mohu se zeptat, kam máte namířeno?“

„Do hor,“ řekl jsem.

Přikývl a znovu si nás zkoumavě prohlížel – tři Indiáni v bělošské společnosti, to se mu bezpochyby zdálo poněkud nezvyklé. Přinejmenším. Posunul si sombrero lehkým pohybem do čela.

„A kam až?“

„Až najdeme šikovné místo na noc.“

„Směl bych znát jména?“

Teprve teď jsem si všiml, že ten mladý muž je nějak nesvůj. Otáčel se kolem, jako by měl obavy, jestli se proti němu nevyřítí ještě někdo zezadu. Usmál jsem se:

„Pomíchaná společnost, běloši a Indiáni dohromady, to vám jaksi nehraje, což? Nebojte se, mladý muži, potkal jste slušné a spořádané lidi. Není důvodu ke vzrušení. A když chcete vědět jména, prosím, nemáme důvod nic tajit – mě říkají lovci na Západě Old Shatterhand – – –“

Vytřeštil oči a znovu si posunul sombrero, teď zas s čela.

„Zounds! Old Shatterhand!“ Přimhouřenými víčky mě poněkud nedůvěřivě pozoroval. „Ale... ale Old Shatterhand je... po smrti!“

„Kdo vám to řekl?“

„Jeden z těch chlapů, co tam u nás...“ Zarazil se. Asi mi pořád ještě nedůvěřoval, snad si myslel, že z něho chci něco vymámit. Koneckonců ta nedůvěra by byla pochopitelná, za Old Shatterhanda se mohl vydávat kdekdo, „... z těch, co k nám přijeli,“ dořekl.

„Kam k vám?“

„K naší usedlosti. Máme tady při Kontinentální stezce baráček s kovárnou. Otec se tu kdysi usadil, protože tudy procházívало dost lidí z hor, a kováře bylo často potřeba. Slušné vyhlídky na výdělek.“

„To jistě,“ řekl jsem. „A co ti chlapi? Přijeli si dát okovat koně?“

„Ne. Chtěli jen, abychom jim podali trochu jídla a pití. Vyhověli jsme, měli jsme je za pořádné lidi. Jenže takovou šestici jsem ještě nezažil. Řádí tam jako pominutí, naporoučeli si spoustu věcí, pak se rozohnili, sestra se před nimi musela schovat a otce zavřeli jednoduše do sklepa. Házejí tam po sobě lahvemi a zbytky jídla, učiněná spoušť, sir!“

„A vy?“

„Jedu za bratry dolů k řece – chytají tam ryby. Snad je pak společnými silami přivedeme k rozumu!“

„A kdypak přijeli ti vaši hosté?“

„Tak asi... před čtyřmi hodinami. Déle to určitě nebude.“

„Představili se vám?“

„Well, jeden z nich... jakpak mu říkají... tuším Spencer. Ano. A pak je tam jeden, vypadá jako hadroš, samý metál nebo co, tomu všichni říkají generál. Ale voják to žádný určitě není.“

„To není. To máte pravdu,“ zasmál jsem se. „O tom pánovi něco víme. A za bratry ani nemusíte – pomůžeme vám sami. Pojd'te!“

Mladík se na mě vyjeveně díval. Váhal – znova si asi říkal, že koneckonců se za Old Shatterhanda může prohlásit kdekdo. Ukázal jsem mu na zraněnou nohu.

„Nevěříte mi? Tu zraněnou nohu má na svědomí také někdo z té povedené šestky! Střelil po mně a myslel, že mě poslal na onen svět. Jenže mířil špatně – bohudíky! A pokud jde o mé přátele, myslím, že Vinnetou, Apanačka, Dick Hammerdull, Pitt Holbers, abych vám představil aspoň čtyři další z nás, nejsou tak špatná společnost.“

„Ale – ale – to ne, tak jsem to – tak jsem to nemyslel,“ vykoktal ze sebe zmateně mladík. „Naopak – já budu rád – a otec – ten teprve – – – Allison je naše jméno – – – Allison – – –“

„Výborně! A radši už žádné řeči a jedeme! Ved'te nás!“

Mladík obrátil koně, pobídl je a my jsme se rozjeli v jeho stopě. Po pravé straně les řídil, pak porost zmizel docela, při levém kraji cesty však se táhl ještě dál. Ale netrvalo dlouho a dojeli jsme až k místu, kde prořídil docela, a potom se před námi otevřelo malé údolíčko a na dostřel pušky kovářova samota, nevelké, plotem obehnané stavení. Mr Allison volil dobře, bylo to tu hezké. Za plotem postávali koně, jinak nikde živá duše, naši výtečníci řádili bezpochyby všichni uvnitř. Nenamáhali se ani, aby někoho postavili na stráž. Stačilo mi pár vteřin, abych se srozuměl pohledem s Vinnetouem.

„Well,“ řekl jsem, „pánové nám to usnadnili. Překvapíme je všechny uvnitř. Škoda že to nepůjde se mnou naplno,“ zaťukal jsem si na zraněnou nohu. „Ale pod Vinnetouovým vedením to provedete stejně dobře. Jen vy,

Mr Treskove – prosil bych, kdybyste zůstal u koní. Jinak všichni dovnitř a ihned hands up!“

Vyrazili jsme kupředu jak vítr a v několika okamžicích jsme stáli u domu. Seskákali jsme ze sedel a kovárnou, která tvořila jakousi předsíň k hlavní obývací místnosti, jsme vrazili dovnitř. Když jsem se tam dokulhal já (noha přece jen pobolívala a nemohl jsem se pohybovat tak jako jindy), uviděl jsem už jenom les vztyčených rukou. Vinnetou vydával pokyny a Šahko-matto, Dick a Pitt se věnovali sbírání odhozených pušek i revolverů. Hands up vyšlo na sto procent.

„Ruce už mohou dolů,“ uslyšel jsem Vinnetouův hlas, „a všichni ať si sednou tam ke zdi.“

„A kdo se pokusí vstát, dostane ode mě bez mluvení rovnou kulku,“ doplnil Dick Hammerdull. Zálibně si prohlížel hromádku ukořistěných zbraní.

Poodstrčil jsem Apanačku a Pitta Holberse a postoupil dál až ke středu místnosti. Teprve teď mě mohli uvidět. Taky se hned ozval dušený výkřik, plný zděšení, jako by před nimi někdo vstal rovnou z hrobu.

„All devils! To je Old Shatterhand!“

„A to je Mr Toby Spencer!“ opáčil jsem. „Kdypak jsme se viděli naposled, Mr Spencere? Bylo to u matky Thickové? Nebo snad ještě někdy později?“

Tam v Jeffersonu ještě mé jméno neznal. Teď ano. Kdo mu je asi pověděl?

„Divíte se, že se zase vidíme? To bude tím, že jste špatně mířil! Ano, ano.“

„Že jsem špatně mířil? Já? Já jsem... to je... nic nevím!“

„Nezapírejte, nemá to smysl, sir! Vinnetou vás dobře poznal. Neřekli jsme si něco na rozloučenou v Jefferson City?“

„Já... nepamatuji se... vážně nevím...“

Koktal.

„A chudáku! To máte mizernou paměť! Copak že vám najednou neslouží? Vidíte, to já si náhodou úplně přesně pamatuju, co jste řekl: Příště budeš držet ruce nahoře ty! Dnes je tedy to příště, Mr Spencere. A kdopak dal ruce nahoru? Já, nebo vy?“

Zarytě mlčel, pohledem se zavrtával do podlahy, v tváři měl výraz

buldoka, kterému právě uštedřili notný výprask. Kolem dokola byla učiněná spoušť. Po podlaze se povalovaly rozbité láhve a sklenice, pár židlí mělo zurážená opěradla, u skříně byly vyvrácené dveře, kolem stolu někdo rozsypal mouku. Počínali si zde jak vandalové. Ničili jenom z té rozkoše ničit.

„Tak budeme zase vyrovnávat účty – jenže v Jeffersonu to bylo jednodušší, tam šlo jen o pár dolarů a rozbitou sklenici,“ řekl jsem.

„Já jsem na nikoho nestřílel!“ vykřikl najednou Spencer a prudce sebou trhl. Ale významný pohyb Dicka Hammerdulla ho zas přimrazil k jeho místu u zdi. Sáhl jsem za pas po revolveru:

„S pravdou ven!“ zahřměl jsem. „A rozmyslete si to dobře! Jestli zalžete, přijde opravdu ke slovu bouchačka!“

Toby Spencer bledl, byl v té chvíli jistě bledší než čerstvě omítnutá zeď za ním.

„Ne, ne... totiž já jsem... já jsem nechtěl... ale potom... ano... ano...“ Vyšeptl svoje přiznání sotva slyšitelně.

„Váš kumpán za ten nápad zaplatil včera životem. Čímpak mně zaplatíte vy?“ řekl jsem.

„Vám? My jsme vyrovnání! My dva jsme si kvit!“ ohradil se zase zprudka.

„My že jsme si kvit? Prosím vás, jak jste na to přišel?“

„Postřelil jste mi ruku!“ zažaloval a zvedl zraněnou pravičku v zašlém a zašpiněném obvazu. Až to odpuzovalo.

„To jste si zavínil sám!“ připomněl jsem.

„Jak to sám?“

„Já jsem střílel v sebeobraně,“ pokrčil jsem rameny. „A nechtěl jsem vás zastřelit, jen zneškodnit. Ale vy jste včera neměl důvod, proč byste měl sahat po zbrani!“

Spencer stáhl obočí, neřekl na to ani slůvko.

„Kdepak je generál?“ uhodil jsem na něho.

Jak jsem se tak rozhlédl po místnosti, zjistil jsem, že mezi lapenými tenhle ptáček chybí.

„Nevím,“ zahuhlal.

„Jak to, že nevíte? Musíte to vědět!“

„Neříkal, kam jde. Nezpovídal se mi... Někde venku je.“

„Někde venku? A odkdy?“

„Jak jste nás... jak jste sem přišli.“

Ostře jsem se na něho zadíval.

„Poslyšte, Spencere, vy víte dobře, kde je! Tak honem, mluvte!

Nebudeme se s vámi párat!“

Přešel jsem až k němu a přitiskl mu revolver rovnou spánek. Měl jsem mnohé zkušenosti, že lidé jako Toby Spencer se v rozhodných chvílích ukazují jako naprostí zbabělci.

„Chtěl za kovářovým synem!“

„Aha! Měl strach, aby na vás někoho nepřivedl! Čili nešel odtud, když jsme přišli my, ale dřív?“

„Ano.“

„A kdy? Hned jak vám zmizel tady ten mladík? A jel koni?“

„To se rozumí. Vždyť ten mladej taky nešel pěšky,“ zahuhlal Spencer.

„Kterým směrem odjel?“

„Nevím, nedávali jsme pozor.“

„Well! Však my si to všechno zjistíme.“

Pokynul jsem Vinnetouovi a Dicku Hammerdullovi a odkulhal jsem ven za Treskowem. Kovářův syn šel se mnou. Sotva jsme vyšli, narazili jsme na jeho sestru. Když nás uviděla spolu, radostně začala mávat na pozdrav. Domyslela si, že jsme posila, kterou se bratrovi podařilo přivést. Padla si s bratrem do náruče a on ji několika slovy uklidnil, teď že už se nemá čeho bát.

Musel jsem bohužel dojemnou scénu shledání přerušit.

„Kdepak jste se vůbec schovávala, miss?“

Mladičká dívka příjemných rysů a odhodlaných očí rychle pochopila, že tak docela vyhráno ještě není.

„V lese,“ řekla.

„Celou dobu?“

„To ne.“

„Tak tedy kde?“

„Byla jsem nejdřív jen tady nedaleko za stavením, čekala jsem na bratra; pak vyběhl a vypadal tak rozčileně a vzal si koně a hnal se pryč; chtěla jsem za ním – jenže vtom přišel jeden z těch šesti a ten si mě všiml. Pustil se za mnou do lesa, já jsem se mu ztratila, ale zas mě našel a já jsem

znovu vyběhla ven, už mě málem chytil, nu, a vtom se stalo něco, co nečekal.“

„A to?“

„Přijeli nějací jezdci.“

„Rozumím, to jsme byli my. Uviděl nás tedy?“

„To mě zachránilo, sir! On se hrozně polekal – aspoň se mi to zdálo.“

„Mhm... Potřeboval bych vědět určitě, jestli nás poznal...“

Živě přikývla, zřejmě byla velmi ráda, že mi může poskytnout cenné informace.

„Určitě, to se spolehněte. Křičel něco o Old Shatterhandovi a Vinnetouovi, totiž hrozně klel a nadával.“

„A pak?“

„Pak – zmizel.“

„Beze slova?“ zasmál jsem se.

„Ó ne, nechal u mě vzkaz. Pro vás, pro Old Shatterhanda..., ale ten vzkaz je... to ani nemohu opakovat... urazilo by vás to.“

„Copak mě takový chlapík může vůbec urazit?“ usmál jsem se. „Jen se neostýchejte, miss Allison!“

„Řekl, že jste... největší darebák a padouch pod sluncem! Promiňte...“ Nešlo jí to nějak přes rty. „A prý lidská zrůda... a... a že jede pryč, aby vám uchystal oprátku... Opravdu, promiňte.“

„Jen buďte klidná, to je v pořádku. A děkuju vám, moc jste mi pomohla!“

Upozornil jsem ještě Treskova, že generál mezi chycenými není, a že tedy musí na stráži dbát nejvyšší opatrnosti, a potom jsem se vrátil nazpět do domu.

„Ještě otec, sir!“ znepokojeně mě upozorňoval kovářův syn.

„Nezapomněl jsem, nemějte starost. Kde máte sklep?“

„Tam ve světnici. Jsou tam dveře v podlaze. Ale kam se poděl klíč, to nevím.“

„Určitě ho má u sebe Spencer,“ řekl jsem.

Toby nás uvítal s posměšným výrazem v tváři – i za těch pár minut mu zase otrnulo.

„Tak jak jste pořídil? Našel jste generála?“

„Nenašel, nenašel, ale nechal mi vzkaz, že prý se uvidíme; to mi stačí,

to mě uklidnilo.“

„Mně taky,“ ušklíbl se Spencer.

„Pshaw! Jestli myslíte, že se bude starat o vaši záchranu, tak o tom si dovoluju pochybovat. Ale to je konečně věc.“

Postavil jsem se před chlapa a natáhl ruku s otevřenou dlaní:

„Klíč,“ vyzval jsem ho stručně.

„Klíč? Jaký klíč?“

„Nedělejte zas, že o ničem nevíte! Ještě jsem nezastrčil revolver, Mr Spencere. Pozor, abyste se neshledal s generálem jako chladná mrtvola.“

Zaklel, zaskřípěl zuby, pak sáhl do kapsy u své rozdrbané kazajky a hodil mladíkovi k nohám velikánský, masivní klíč. Mladý Allison ho zvedl a radostně se hnul k padacím dveřím v rohu světnice.

Za několik okamžiků se vynořila mohutná rozložitá ramena, svalnatá šíje, šlachovité tělo – skutečně i postavou byl Allison pravý kovář! Škrábance a podlitiny v tvářích i na rukách i roztržený kus košile, který se plandal na boku sem a tam, svědčily o tom, že se té podlé chásce bránil do posledního okamžiku. Na podlaze se objevily dokonce kapky krve; tržná rána na čele vypadala dost příšerně, i když nebyla nebezpečná.

Porozhlédl se, odkopl rozbitou sklenici, která se mu válela u nohou, a opsal pak rukou oblouk po nás všech:

„To vy jste mě pustili ven?“

„Yes!“

„Thank you,“ pokývl prostě hlavou, stíraje si s čela kapku krve.

„Domysleli jste si asi, co se tu stalo. Vy jste... mohl bych znát vaše jméno?“ obrátil se přímo na mě.

„Jistě. Old Shatterhand.“

„Zounds! To znamená... snad ten známý zálesák?“

„Ano, ten.“

„A tihle pánové?“

Ukázal rukou na mé druhy. Ptal se na všechny, ale věděl jsem už, co znamenají podobné otázky u lidí, které samota a špatné zkušenosti naučily opatrnosti. Šlo o naše rudé společníky, o Indiány. I ti nejpoctivější mezi osadníky bývali často nakloněni vidět v každém z nich spíš darebáka než poctivého člověka.

„Samí správní chlapi,“ řekl jsem, „ručím za ně; koneckonců jste se o

tom přesvědčil na vlastní kůži...“

„Thanks,“ přikývl hlavou a rozhodil kolem sebe rukama. „Strašná sebranka! A hrozné je taky, že musí přijít Indiáni, aby se člověk dostal z jejich drápů!“

„Víme dobře, co jsou zač, Mr Allisone. U nás mají taky nezaplacený dloužek. Ten chlap tamhle, co vypadá jako buldok, po mně včera střílel.“

„Ještě že netrefil!“

„Trefil!“ řekl jsem. „Naštěstí ovšem jen do stehna!“

„Naštěstí taky pro nás,“ řekl kovář. „Teď budeme mít aspoň o důvod víc, abychom s ním udělali krátký proces!“

„Mhm... Copak tím míníte – krátký proces?“

„To, co se tím obyčejně mínívá, když někdo přepadne pokojného osadníka.“

„Nejpřísnější trest tedy?“

„Zaslouží snad něco jiného, sir? Vás div neposlali na onen svět a mě by nečekalo nic jiného – nebýt vás.“

Potrásal jsem hlavou. Kovář se zle mračil, jeho syn se nedíval o nic vlídněji – ostatně po tom, co zažili, to nebylo nic nepochopitelného. A odpovídalo to i mentalitě lidí z těchto končin, kde právo a zákon si musel poctivý člověk hájit často sám, kde se neodvažovala zrovna na lékárnických vážkách míra zločinu ani okolnosti, aťsi byl dokonán, nebo jen zamýšlen. Ostatně i Mr Treskow v té chvíli dokonale zapomněl na své právnické cítění a byl stejně jako rozezlený kovář pro přísný, okamžitý a nejvyšší trest. Mně se ovšem nechtělo asistovat při něčem, co spíše nežli trestem bylo pomstou.

„Jenže o rozsudku může rozhodnout jen pravoplatný soud,“ řekl jsem.

„Jistě. Doufám, že v něm budu mít místo.“

„Byl jste přepaden, zraněn – nikdo vám to právo nemůže upřít.“

„Well. Kdy se tedy sejde soud?“

„Co nejdřív.“

„Kde?“

„Podle zvyklostí to má být pod širým nebem. Snad na dvoře.“

„Neutečou nám? Neměli bychom je spoutat?“ řekl.

„Snad máte pravdu. Pro jistotu to udělejme,“ souhlasil jsem.

„Přinesu řemeny!“ ozval se kovářův syn.

„Už aby tady byly!“ dal se slyšet i Dick Hammerdull a oči se mu jen blýskaly.

Toby Spencer nás až do této chvíle jen mlčky pozoroval, ale při zmínce o řemenech se mu vzpěnila krev.

„Na to nemáte právo!“ vykřikl. „Spoutat se nedáme! A žádný soud neuznáváme! Trochu jsme se opili,“ přiznával, „ale to je všechno, co se tady stalo. Kvůli tomu nás nikdo nemůže postavit před soud!“

„Vidíte tu spoušť kolem?“ řekl jsem. „Tomu říkáte trochu jsme se opili?“

„Pár rozbitých sklenic! A polámaná židle! To je krámů!“

„A majitel usedlosti s krvavými šrámy zavřený ve sklepě?“

„Říkám, že jsme měli v hlavě. Všechno by se bylo vysvětlilo – nebýt vás!“

Tenhle Spencer měl skutečně to drzé čelo, o němž lidové přísloví říká, že je lepší než poplužní dvůr. Až jsem se tomu musel zasmát.

„Takže to vlastně všechno byla jen taková legrace, ne? I ta kulka v mém stehně je nakonec vlastně legrace, ne?“

„To sem nepatří,“ zahučel. „My vás prostě jako soud neuznáváme.“

Dick Hammerdull toho měl – viděl jsem mu to na očích – tak zrovna dost. Stoupl si na špičky, cvakl uzávěrem revolveru a napřáhl baculatou ruku se zbraní proti Spencerovi.

„Nechte už těch řečí! Řemínky dostanete a soud se konat bude!

Kovářský! Kde jsi? Dej jim konečně ty náramky, ať se hneme kupředu!“

Kovářův syn už skutečně byl připraven, a tak soud se mohl odebrat k poradě, jak by řekl právník. Členem se stal kovář Allison a já (protože na nás byly spáchány nejtěžší přestupky), dále náčelník Apačů (protože bylo jisté, že další kulka by byla patřila jemu), potom Dick Hammerdull (jako zástupce všech poctivých zálesáků, jak prohlásil), Mr Treskow (jako právní odborník, jak zdůraznil), a konečně Pitt Hollbers (protože v tom nemůže svého baculatého přítele nechat). Ostatní měli sice rovněž právo na účast v porotě, ale vzdali se ho, aby urychlili jednání tribunálu. Jenže – ono se táhlo na dlouhé lokte tak jako tak. Možná že by se všechno odbylo zkrátka, kdyby nebylo mě, ale já jsem vytrvale tvrdošijně odmítal trest na hrdle, i když se nakonec žalobci a soudci v jedné osobě spokojovali s trestem smrti „jen“ pro Tobyho Spencera. Posléze po dlouhé debatě přišel se spásným

návrhem kovář.

„Takhle bychom tady mohli sedět do pozítří,“ prohlásil, „a na to nemám chuť ani náladu. Podívejte se, jak vypadám, Mr Shatterhande! Myslím, že mám plné právo žádat co nejpřísnější potrestání – ale vy jste byl postižen stejně, vlastně ještě víc, a jste pro mírnější potrestání, budiž tedy. Souhlasím. Ale doufám, že na oplátku přijmete můj návrh.“

„Jaký?“

„Především mě musí odškodnit, sir, to je samozřejmé. Udělali mi tady pěknou paseku.“

Přikývl jsem.

„Well! To se týká všech. Pokud jde o toho Spencera, pustit ho jen tak beze všeho, to prostě nejde, to by byl výsměch vší spravedlnosti. Zasloužil by podle mého smrt, ale dobrá, ať se mu tedy poskytne příležitost si svůj život vybojovat.“

„Jak to myslíte? Vybojovat si život? Kde? S kým?“

„Tady. A se mnou!“ řekl.

„Cože? Vy se s ním chcete pustit do křížku? Ve vážném boji? Ale to nejde,“ zavrtěl jsem rozhodně hlavou, „to nemůže nikdo z nás připustit!“

„Proč ne?“ zamračil se kovář.

„Ale podívejte se na toho Spencera! Je to chlap jak hora!“

„Pshaw! Já jsem snad nějaká třasořitka, sir?“ urazil se. „Anebo jste si o mně udělal špatné mínění kvůli tomu, že mě strčili do sklepa? Byli v přesile! Měl jste vidět, jakou dobu jsem s nimi mával, než se jim to podařilo!“

„Ale prosím vás, sir! Copak vás podceňuju? Takové myšlenky si vůbec nesmíte připouštět!“ Snažil jsem se kováře uklidnit. „Ale podívejte se, vy jste slušný člověk – nač riskovat váš život kvůli nějakému pobudovi? Potom, za druhé – nezapomeňte, že vás při potyčce taky trochu zranili.“

„To nevádí, to vyrovnají zbraně,“ řekl.

Od toho, co si vzal do hlavy, by ho bylo bezpochyby neodradilo ani deset Old Shatterhandů. Povzdechl jsem:

„Jaké zbraně?“

„Kovářská kladiva, sir!“

Hodil to vítězně jako karbaník poslední rozhodující kartu a uvedl mě tím do ještě větších rozpaků. Takový zápas s kladivy, vlastně docela

pravidelný, i když neobvyklý souboj, mohl dopadnout všelijak; neviděl jsem rád podobné zápasy, ani když je navrhovali Indiáni (ti si v nich dokonce často libovali), a přivoloval jsem k nim vlastně vždycky jen z nezbytí. A teď vzešel ten návrh z úst počestného osadníka, řemeslníka! Ovšem než jsem se mohl ozvat s pochybnostmi, ozvali se mí druzi – a těm se kovářův návrh zřejmě velice zalíbil.

„Báječná myšlenka! Skvostný nápad!“ Dick Hammerdull se dokonce rozjařeně popleskával po stehnech. „Souhlasím, desetkrát souhlasím! Kladivový souboj, to jsem ještě v životě neviděl! Že by ses na to taky rád podíval, Pitte, ty coone stará, co říkáš?“

„Jak myslíš ty, Dicku, já proti tomu nic nemám.“

„Je to od postiženého vlastně ohromná velkomyslnost,“ ozval se Treskow. „Sice z právního hlediska bych musel namítat..., ale nechme toho! Hlasuji pro to, abychom Mr Allisonovi vyšli vstříc!“

„Ano, ať spolu bojují,“ přidal se i Vinnetou – a mně nezbývalo nic jiného než se podvolit.

Jenomže Tobymu Spencerovi se do žádného zápasu nechtělo, a když jsme vytáhli jeho i ostatní kumpány na dvůr, kde se měl souboj konat, prohlásil rezolutně, že s kovářem zápasit nechce a nebude. Prý ho k tomu nikdo nepřinutí, prý Mr Treskow (hleďme!) by měl zakročít proti tomu, co se zde děje, a vůbec prý bychom je měli všechny pustit. On se kladiva v žádném případě ani nedotkne!

„Nedotkneš?“ zaloupal očima kovář. „Dobře, nedotkneš se, pánbůh s tebou! Ale to ti povídám – jak padne znamení, že se má začít, pustím se s kladivem do tebe, ať se budeš bránit, nebo ne.“

„Ale to potom bude sprostá vražda!“

„Určitě nebude tak sprostá, jakou jste chystali včera tady na Mr Shatterhanda.“

„To sem netahejte, to je jiná věc, po té vám nic není.“

„Ale je. Já v tom boji totiž budu zastupovat nejen sám sebe, ale všechny přítomné gentlemany.“

„Tak ať zápasí Old Shatterhand!“

Toby Spencer se chytal každého stébélka – měl z kováře očividně nahnáno.

„Bud' rád, že budeš mít co dělat jen se mnou!“ odrazil ho kovář. „Tak

se chystej!“

Spencer se kroutil jak užovka.

„A co když zvítězím?“

„Tak budeš vítěz.“

„Ale vítězi patří vždycky svoboda!“

„Budeš moct odejít, kam budeš chtít.“

„A dostanu zas svého koně?“

„Kdo mluví o koni? Řekl jsem, že budeš moct odejít, ne odjet.“

„Jak to? Proč?“

„Protože porota všechn váš majetek přiřkla mně.“

„Thousand devils! Z jakého důvodu?“

„Malá náhrada za spoušť, kterou jste tady natropili!“

„Počkat! Všechn majetek – to znamená teda – všechny koně – i všechny zbraně?“

„Yes.“

„To je vyložená loupež!“

„Nemluv! Účty se musí platit, to je ti snad známo. A vy nemáte ani vindru, abyste zaplatili za to, co jste snědli, a zničili! Tak tedy dostanu vaše věci.“

„To je víc, než vám patří.“

„Já to neberu tak úzkostlivě. Vy jste to taky moc úzkostlivě nebrali.“

Spencer vztekle plivl stranou; očima bloudil od jednoho z nás ke druhému, až nakonec oslovil zase mě:

„Mr Shatterhande, vy to bezpráví necháte jen tak?“

„U mě hledáte pomoc?“ zvedl jsem udiveně obočí. „Mluvíte o bezpráví, a sám jste se chystal k daleko většímu.“

„Už jsem řekl, že ty věci nemají nic společného.“

„Nemají?“ řekl jsem. „Tím spíš ani já nemám nic společného s touhle věcí. Je to vaše záležitost a Mr Allisona.“

„Tak jděte všichni, jak zde jste, ke všem čertům!“ rozkřikl se. „A nemyslete si, že se budu s tím mizerou kovářem mazlit. Rozsekám mu lebku na maděru! Tak do toho, go on, spust' me ten tanec!“

Chrlil to ze sebe nenávistně, buldočí tvář mu naráz zrudla, i oči se mírně podlily krví – prostě se v tom okamžiku vzteky neznal. Zato kovář byl spokojen. Přikyvoval hlavou a už si vysoukával rukávy. Mladý – na

pokyn otce – se rozběhl pro kladiva do kovárny. Vzal jsem si Allisona na chvíli stranou.

„Poslyšte, Mr Allisone, dejte si pozor. Spencer je nebezpečný chlap! Vypečený!“

„Pshaw! Jsem klidný a strachu nemám, co by za nehet vlezlo.“

„Může po vás taky tím kladivem hodit!“

„Aby se zbavil zbraně?“

„Aby vás zabil.“

„Tak nám kladiva přivážete k zápěstí! A bude to.“

„Dobrý nápad,“ řekl jsem.

Vinnetou zatím zprostil Tobyho Spencera pout. Samozřejmě že mu hned strčil pod nos revolver: „Jestli se nyní bledá tvář pokusí o útěk, stihne ji kulka!“ Spencer však na nic takového nepomýšlel, najednou hořel bojechtivostí. Snad byl přesvědčen, že kováře snadno vyřídí, předchozí rvačkou byl méně vyčerpan, a koneckonců, měl v nich praxi.

Ozámil jsem, že bojovníci se budou bít ve vymezeném kruhu a že budou mít kladiva připoutána k zápěstí řemenem, přitom dost dlouhým, aby svou zbraní mohli vládnout. Zeptal jsem se Spencera, zda rozumí podmínkám; on jen zlostně zavrčel, kovář na tutéž otázku němě přikývl. Zdálo se, že je chladnokrevný a soustředěný, zato Spencer těkal pohledem, trhal rameny, odplivoval si, rozhodně nebyl zvlášť klidný.

„V boji se může použít obou rukou!“ řekl Vinnetou. „Teď se postavíte v kruhu proti sobě! Potom dá náčelník Apačů povel!“

Spencer přešel na stranu, kde stáli jeho kumpáni. Jeden z nich povzbudivé zahulákal:

„Pěkně mu zatni tipec, Toby! Víš, jak to umíš! Pod krčkem ho vezmi, pod krčkem!“

„Zavři zobák!“ okřikl ho Dick Hammerdull. „Nikdo není zvědav na tvoje rozumy!“

„Třeba je!“ ušklíbl se tramp, ale hned zmlkl, když mu Dick Hammerdull pohrozil, že dostane roubík.

„Stačí, když se budeš dívat! Stejně ti zbydou jen oči pro pláč!“

Duelanti se zatím připravovali. Stáli proti sobě a pozorovali se, kovář stále tak klidný a vyrovnaný, Toby Spencer od chvíle ke chvíli nervóznější. Tramp byl sice o něco svalnatější, Allison však jistě lépe ovládal svůj

perlík, a pak, podle mě, měl především rozhodnout kovářův klid. Stiskl jsem loket jeho dceři, která stála s bratrem po mém boku, oba navenek klidní, ale jistě jen navenek. Vždyť se zde přece měl bít jejich otec!

„Začněte!“ vykřikl Vinnetou.

Toby Spencer jako by na ten pokyn čekal. Nedočkavě se rozběhl ke kováři, který mu vyšel několika kroky vstříc, a rozmáchl se zprudka kladivem. Druhou, levou rukou se současně sápal po kovářově hrdle. Neuvědomil si ještě, že tak rozptyluje, umenšuje sílu svého úderu. Allison skutečně stačil uhnout a nastavit zas své kladivo. Obě zbraně se srazily, křachl krátký, tupý zvuk, Allisonovo kladivo sklouzlo a zasáhlo Spencerovo levé rameno. Tramp bolestně zavyl a Allison bleskurychle uskočil stranou, aby se vyhnul protiútok.

„Ty pse! To mi zaplatíš! Příště se mi to už povede...“

Toby Spencer se rozehnal znova jako smyslů zbavený. Kovář však jeho další útok očekával, mrštně se uhnul a tramp se silou setrvačnosti převážil dopředu a zaškobrtal, vystavuje se na okamžik zcela Allisonovi.

„Father!“ vykřikl mladý, ale otec věru nepotřeboval upozornění. Udělal čtvrtobrat, kladivo se mihlo vzduchem a celou plochou zasáhlo trampa, který jen hekl a složil se k zemi jak široký tak dlouhý. Kovářova ruka se zvedla k nové úderu – ale když viděl, jak Spencer bezmocně leží, jak bolestně potrhává rukama, nohama, jak sténá, spustil kladivo volně k zemi a lehce se o ně opřel. Obrátil se k nám, jako by se dožadoval rozhodčího výroku, a potřásal hlavou.

„Tady máte toho chlapa! To mu stačí! Mohl bych mu teď klidně rozsekat lebku na drtiny, ale... nebudeme z toho dělat jatky. Jsem kovář, ne řezník. Má toho myslím dost.“

Určitě toho měl Spencer dost! Nebyl mrtev ani v bezvědomí, ale na úder, který dostal, mu musela zůstat věčná památka. Kladivo zasáhlo lopatku, zřejmě ji roztříštilo, to bylo vidět z toho, jak bolestivě si nesl jednu ruku, když se po chvíli probral a postavil zas konečně na nohy. Kladivo viselo na řemeni a on stál a tiše sténal a cosi mumlal, určitě nadávky a kletby.

„Tak už je po všem, sir! Pojd'te, odvážu vám zbraň!“ řekl Dick Hammerdull nějak zklamaně: očekával, že boj bude delší, všechno se odbylo vlastně snad během necelé půldruhé minuty.

Toby Spencer se mlčky nechal zbavit řemenu s kladivem, pak se na nás s úšklebkem podíval, a přidržuje si pořád rukou zasažené rameno, odpotácel se ke svým druhům.

„Fiat iustitia!“ řekl se zřejmým uspokojením Treskow. „Spravedlnosti buď učiněno zadost. Tentokrát to šlo neobvykle rychle, to vždycky nebývá. Co s ním teď, meššúrs?“

Ukazoval tázavě na rameno. Náčelník Apačů pochopil, ale zavrtěl hlavou:

„Vinnetouova ruka se toho muže nedotkne. Najde svou pomoc jinde.“

„Koneckonců máte pravdu,“ řekl Treskow. „My máme svých starostí dost. Mohl si to všechno ušetřit.“

Vinnetou ovšem považoval za nemožné, aby pomohl člověku, který měl na svědomí, že mě musel léčit. Věděl jsem, že by žádné přemlouvání nepomohlo, a koneckonců i Treskow měl něco pravdy. Měli jsme vlastní starosti, já se zraněním, všichni – krom jiného – i s generálem, který se nám ztratil a jehož stopy jsme zatím nezjistili. A bylo tu nebezpečí, že by se mohla někde v okolí objevit tlupa trampů s Old Wabblem – a kdyby se naši obojí nepřátelé spojili, to by nám bylo skutečně horko! Rokovali jsme o tom s Vinnetouem, který se pokusil najít stopy po generálovi, ale přes všechno úsilí se vrátil až za tmy – a s nepořízenou. Zato s sebou přinesl spoustu léčivých bylin. „Můj bratr Šárlí bude zase brzy zdráv, až jejich síla prostoupí jeho tělo,“ řekl a nařídil mi přísnou léčebnou kúru. Upřímně řečeno, valně jsem se necítil. V ráno píchalo, bolela mě hlava, události, které se zběhly, byly přece jen příliš vyčerpávající. Toužil jsem po odpočinku a vděčně jsem přijal kovářovu nabídku, abychom zatím zůstali pod jeho střechou. Vinnetou byl též srozuměn – a tak zbývala jen otázka, co se Spencerovou bandou, kterou jsme měli dosud na krku. Po delším rokování jsme se usnesli, že je propustíme, beze zbraní a beze zvířat, ale že je pro jistotu rozvedeme každého na jinou stranu. Allisonovi synové se nabídli, že se o to postarají. Ti dva od ryb se totiž už mezitím vrátili a s vyvalenýma očima poslouchali, co se dělo na otcově usedlosti za jejich nepřítomnosti. Měli jsme co dělat, aby si se Spencerovou tlupou dodatečně nevyřídili účet, který pokládali docela přirozeně i za svůj. Ale posléze se podvolili a naše rozhodnutí splnili přesně a poctivě. Ještě pak se smíchem vykládali, jak ti darebáci nadávali – na Spencera, že je uvrtal do takového

podniku. Prohrál to i u nich na celé čáře. I když jsem si byl jist, že budou znovu ochotni se s ním spojit k nějaké příští lumpárně. Ale to už tak bývá v povaze podobných individuí.

Se mnou to bylo bohužel horší, než jsem si představoval. Vinnetou mi přiložil obklady, přesto však mě zachvátila prudká horečka a já jsem skoro po celou noc nezamhouřil oka. Budil jsem se každé čtvrt hodiny. K ránu se to mírně zlepšilo, ale když si mě Vinnetou znovu prohlédl, rozhodně zamítl mou žádost, abychom pokračovali v cestě.

„Můj bratr Šárlí nesmí přeceňovat své síly,“ řekl hlasem nepřipouštějícím nejmenší odpor. „Zůstaneme zde.“

„Ale nemáme čas!“

„Jde-li o Šárlího zdraví, musíme mít čas. Je lépe zůstat tady a nechat působit moc rostlin než hledat později útulek někde v horách.“

Allison byl ovšem rád, že ještě zůstaneme, a také ostatní včetně Dicka a Pitta, se snažili mě utěšit a ujišťovali, i Thibauta i tak prý chytíme za flígr. Dick a Pitt zůstali u mě, stejně jako Treskow, snad aby mi nebyla dlouhá chvíle, zatímco Apanačka a Šahko-matto se vypravili na lov, řečeno loveckou hantýrkou, rozhodli se „udělat maso“. Vinnetou se proměnil v ošetřujícího lékaře a kovář se syny se zabývali na mou prosbu okováváním našich koní. Opouštěli jsme totiž préríjní oblast a nahoru do Skalistých hor se vyplatilo mít koně okované.

Kvečeru se mi znatelně ulevilo. Horečka se sice ještě udržovala, ale zřetelně slábla, a taky noc jsem trávil už klidně. Spal jsem, jako by mě hodil do vody.

Když mi ráno Vinnetou prohlížel ránu, zračilo se v jeho tváři úplné uspokojení.

„Můj bratr Šárlí je silný a léčivé byliny zapůsobily rychleji, než jsem čekal. Hatátitlá má lehký chod a můj bratr by mohl snést jízdu, aniž by mu to uškodilo. Pojedeme pohodlnější stezkou a budeme častěji odpočívat.

Půjde to.“

„Nic hezčího mi Vinnetou nemohl říci!“

Allison nás samozřejmě ještě zdržoval, navrhoval, abychom setrvali ještě aspoň den, stejnou písničku vedli i jeho mladí, nás však už tady pálila půda pod nohama.

„Však se neloučíme navždycky, Mr Allisone. Určitě sem ještě někdy

přijedeme,“ utěšoval kováře Dick Hammerdull a aby dodal svým slovům váhy, obrátil se na svého nerozlučného druha. „Co tomu říkáš, Pitte, ty starý coone?“

„Jestli myslíš, Dicku, že se vrátíme sem k Mr Allisonovi, tak já proti tomu nic nemám.“

Jen jedno se nám nepodařilo: zaplatit kováři za tu dobu, co jsme zde u něho byli. Urazil se, sotva jsme o tom začali řeč, a trval na tom, že on je vlastně naším dlužníkem, že by to s ním bylo kdovíjak dopadlo, kdybychom se nebyli objevili my, a tak včas. A nedal si taky vzít, aby nás nedoprovodil ještě hodný kus cesty. Rozloučili jsme se až daleko za jeho vlídnou a pohostinnou samotou.

Pak naše cesta brzy začala ostře stoupat mezi pískovcové stěny, tvořící přirozenou bránu do oblasti vysokých Skalistých hor. Ale to už byl večer, to už jsme byli daleko za Allisonovou usedlostí...

5 / ÚDOLÍ ŠEDÝCH MEDVĚDŮ

Po celou cestu nás doprovázel vysoký, jehličnatý les, jehož statné stromy se sice nemohly rovnat obřím sekvojím Sierry Nevady, ale které vytvářely nad našimi hlavami příjemnou, stinnou klenbu. Nebylo zde ono poněkud tísnivé šero hvozdů, kde jsou koruny stromů navzájem spleteny, naopak, volnými místy mezi vrcholky velikánů probleskovaly sluneční paprsky a dodávaly tak lesu konejšivý až poklidný ráz. Alespoň mně to tak připadalo, sám jsem tu nikdy nebyl, a byl jsem překvapen, když nás Vinnetou nečekaně upozornil:

„Moji bratři vidí onu výšinu? Na druhé straně je místo, které se nazývá Kui-erant-juav, údolí Šedých medvědů. Tam, musíme být velmi opatrní, je to tam velmi nebezpečné. Lovec může kdykoliv narazit na grizzlyho.

Žádný bojovník v těchto místech nezůstává přes noc.“

„To kvůli grizzlymu?“ ozval se Dick Hammerdull.

„Šedý pán ze Skalistých hor nemá rád oheň. Napadá člověka, i když on mu neublíží.“

„To tam tedy ani my nezůstaneme na noc? Rád bych si na takového chlapíka jednou vystřelil!“

„Je nás sedm,“ řekl Vinnetou, „aby nás grizzly nepřekvapil, vždy čtyři by museli zůstat na stráž. Mohou-li ze sedmi odpočívat jen tři, není to dobré místo na nocleh.“

„Ale na lov medvěda ano. Člověk tu může spojit příjemné s užitečným. Prospí se – a uloví medvídka,“ pustil si Dick Hammerdull fantazii na procházku.

„Můj silný bratr už někdy ulovil medvěda, když přitom spal?“

„Mockrát,“ zašklebil se Dick. „I stádo bizonů jsem jednou při spaní postřílel, nemám pravdu, Pitte?“

Dlouhán mávl rukou:

„Máš, máš! Ty vůbec provádíš nejbáječnější kousky, když spíš. Zato když se probudíš, je to slabší!“

Dick Hammerdull se zaštětil, ale neřekl nic, snad že jsem se vmísil do hovoru já. Zajímalo mě, co řekl Apač.

„Myslil jsem, že medvědi žijí všude jen osaměle. Ze slov mého rudého bratra však vyrozumívám, že zde snad žijí v houfech?“

Vinnetou lehce zavrtěl hlavou:

„Můj bratr Šárlí má pravdu, medvěd, i grizzly, je vždycky samotář.

Nemá rád společnost. Ale až uvidí údolí, pochopí, proč zde může narazit ne na jednoho, ale na mnoho medvědů. Když se totiž dávají bizoni do Skalistých hor na svou pouť, táhnou právě údolím Kui-erant-juav. Už chápe můj bratr, co sem láká medvědy? Krom toho zde roste velké množství jahod, a ty jsou jejich sladkou pochoutkou. A v údolí je i množství roklin a jeskyní a medvědi si zde vzájemně nepřekážejí. Jen v době páření mezi nimi dochází k hrozným zápasům. Zdechliny poražených pak zůstávají ležet, aniž se jich dotkl lovcův nůž nebo jeho kulka. Škoda že se zde nemůžeme zdržet. Možná že potom by se splnila touha kulatého lovce. My však nemáme času nazbyt.“

Času nazbyt jsme sice neměli, kulatému lovcovi se rovněž nevyhovělo, ale v pověstném údolí nám nakonec bylo souzeno zůstat déle, než jsme zamýšleli. Jenže to jsme v tomto okamžiku ještě ani zdaleka netušili.

Skalní sráz, kterým jsme postupovali, byl vysoký. Výstup nám trval dobře hodinu. Nahoře na vrcholu se před námi objevila široká planina porostlá lesem a rozervaná mnoha roklemi, která se na druhé straně prudce svažovala dolů, do vlastního údolí Šedých medvědů. Vinnetou nás vedl k roklině vymleté horskou bystřinou a tak příkré, že jsme museli sestoupit ze sedel a dolů vést zvířata opatrně krok co krok. Teprve když jsme sestoupili, mohli jsme si udělat důkladnější obrázek o celém údolí: místy bylo široké

asi anglickou míli, možná i o něco víc, uprostřed tekla potůček, napájený z obou stran několika přítoky, a porůznu roztroušeny tu ležely obrovské sesuté balvany, většinou obklopené divokým porostem. Vinnetou nás upozornil, že podobné strže, jakou jsme sestoupili my, rozčleňují údolí po obou stranách. Dole se tyčili k obloze jen jednotliví velikáni, ale stráně byly hustě porostlé nejen stromy, nýbrž i nejrůznějším křovinatým porostem. V půdě jsme našli několik zřetelných otisků bizoních stop – opravdu, pro šedáka grizzlyho to zde bylo jako stvořené, dostatek potravy, spolehlivý úkryt, samota.

Doba hlavního bizoního tahu ještě nepřišla, ale jednotlivá zvířata, která se v létě zatoulala do vyšších, chladnějších končin Skalistých hor, těmito místy už bezpochyby procházela. Maně mi vytanul na mysli obrázek takového boje mezi bizonem a grizzlym – dvě hory masa, dvě hory svalů proti sobě, měl jsem kdysi příležitost vidět takový zápas na vlastní oči a bylo to vskutku nezapomenutelné. Jaké krutosti se asi odehrávaly v tomto údolí – můžeme-li v přírodě použít toho pojmu, svým opravdovým významem až příliš lidského.

Přešli jsme s náležitou opatrností napříč údolím a zamířili k jedné z roklin, kterou se podle apačského náčelníka dalo poměrně schůdně dostat na protější výšinu. Dospěli jsme asi doprostřed cesty, když Vinnetou, který šel přirozeně v čele, zastavil koně a začal si prohlížet před sebou pruh půdy, porostlý trávou a mechem.

„Jen kdybychom měli kdy!“ obrátil se ke mně. „Kůže šedého pána zde zanechala stopy. Brloh má asi tam vlevo, mezi balvany.“

Vinnetouova poznámka způsobila samozřejmě rozruch. Všichni se hnali blíž k místu, kde stál Apač, chtěli si prohlédnout stopy – snad čekali, že šedák grizzly se před námi vynoří a vlastnoručně předloží navštívenku.

„Moji bratři ať dál nechodí!“ zasáhl Vinnetou. „Zničili by stopu šedého pána! Prohlédneme nejdřív s Old Shatterhandem okolí.“

Zastavili se.

Brzy jsem si mohl znovu – a pokolikáté už! – ověřit, jak neobyčejně bystré smysly má apačský náčelník. Stopa byla nenápadná, jen jeho všudypřítomné oko ji mohlo postřehnout. Stávala se zřetelnější, teprve když jsme překročili bystřinku, řinoucí se po svahu dolů. Nebylo pochyby, starý Efraim, jak říkávají lovci familiárně šedému grizzlymu, tu měl

pelech. A tudy si k němu vyšlapal pěšinku. Tázavě jsem se podíval na Vinnetou. Dostal jsem sám tisíc chutí na chlupáče, vždyť všechno tu vybízelo k lovu! Ale Vinnetou jen lehce zavrtěl hlavou a dal se zas na cestu k bystřince a zpět k našim koním. Ani jsem se nedivil, že Apanačkovi, Osagovi a samozřejmě i Dicku Hammerdullovi oči jen jiskří. Dick to taky nevydržel, aby se nezeptal:

„Tak co? Je tam? V pelechu? Viděli jste ho?“

„Takovouhle cestu vydupal,“ ukázal jsem rukama.

„Well! Tak jdeme na něho!“ Dick Hammerdull v té chvíli jen hořel.

„Ne, Dicku. Musíme pokračovat v cestě.“

„Sir, to je učiněný hřích! Najít medvědí brloh a nechat ho jen tak, to je... to je... vždyť to je, jako byste narazil na bonanzu a odešel, ani nekopl do země!“

„Nedá se nic dělat. Koneckonců honit medvěda není totéž co chytat králíka. Taky může jít o krk!“

„Jestli o krk, nebo jenom o kůži, to je mi putna! Na huňáče ještě stačím! A tak moc času tím zase neztratíme. Mám návrh: půjdeme...“

„... půjdeme dál, to chtěl navrhnout můj bratr Hammerdull?“ vložil se do Dickových nadšených tirád Vinnetou. „To je to nejrozumnější, co mohl říci. Vinnetou měl rovněž chuť na grizzlyho, ale chápe, že před sebou máme důležitější věci. Udělám, co říká můj bratr.“

Dick Hammerdull otevřel ústa a jenom němě sledoval, jak se Vinnetou vyšvihl do sedla a pobídl Ilčiho k dalšímu klusu.

„Vidíš, jak jsi rozumný!“ Pitt si prohrábl svůj řídký vous a zapitvořil se. „A ani o tom nevíš, to jsi celý ty! Ale když říkáš, že máme jet dál, já proti tomu nemám...“

Dick po něm loupl očima, ale protože ostatní už také zas nasedali, vysoukal i on své baculaté tělo na hřbet koně a stiskl mu slabiny. Ale přece jen se ještě jednou ohlédl a zhluboka si povzdychl nad ztracenou příležitostí.

Když jsme vystoupili až nahoru na plošinu, octli jsme se na rozlehlé mýtině, jedné z těch, kterým tady ve Skalistých horách říkají parky. To jméno je docela přiléhavé. Skupiny stromů a křovin tu tvořívají jakési záhony, uličky a obrazce, takže opravdu to dost připomíná pěstěné anglické parky. Tento byl asi dvě anglické míle dlouhý a místy i půl míle široký. Na

druhé straně se půda svažovala dolů opět do širokého údolí.

Přijížděli jsme od jihovýchodu, po kraji lesního porostu, protože Vinnetou se chtěl ještě před večerem dostat do druhého údolí a tam přenocovat. Jeli jsme proto poměrně rychle, koneckonců Vinnetou krajinu znal a vedl nás popaměti. Nikde se nic ani nepohnulo, jen před námi na severozápadě se chvílemi vznášelo v povětří hejno vran. Zakroužily nad údolím a pak se zas snesly dolů. Nevěnovali jsme tomu zpočátku pozornost, až si Šahko-matto všiml, že vrány nekrouží stále nad týmž místem, ale že to vypadá, jako by postupovaly dopředu.

„Uff!“ Náčelník Osagů zastavil koně a vzrušeně mi ukazoval na hejno, které právě předvádělo jedno ze svých leteckých cvičení. „Z údolí přicházejí lidé! Vyrušili vrány a ptáci je teď sledují!“

Zastavili jsme se na okamžik a pozorovali, co se děje na obloze.

„Šahko-matto usuzuje správně,“ potvrdil jsem po chvíli. „A řekl bych, že těch lidí musí být větší počet. Dva tři náhodní jezdci by ptáky takhle nerozjívili.“

„Neměli bychom se podívat, co se tam děje?“ vmísil se řeči Dick Hammerdull. Asi se mu zdálo, že by to byla vítaná náhrada za neuskutečněný lov na grizzlyho.

„To by znamenalo další zdržení,“ namítl jsem. „Než zjistíme co a jak... to bychom potom sotva dorazili do údolí ještě do večera. Ale ať rozhodne Vinnetou.“

„Náčelník Apačů je přesvědčen, že tam dole jsou rudí muži,“ řekl Vinnetou vážně.

„Rudí muži? Opravdu?“ podivil jsem se. „To by to nás nebylo moc dobré znamení. Co vůbec mohou chtít na téhle straně pohoří? Leda by to byli Utahové. Jejich stezky jsou víc nahoře na severu, ale přesto... Jedině oni!“

„Vinnetou se domnívá totéž. Naši druzi ať nyní pokračují dál po okraji lesa. Až přijdou ke skupině šesti vysokých stromů, ať se zastaví a počkají na nás. Půjdeme s Old Shatterhandem vypátrat, proč se zde rudí muži objevili.“

K místu, nad nímž poletovaly vrány, mohly být podle mého odhadu asi tak dvě míle. Měli jsme proti neznámým příchozím výhodu, že oni museli stoupat vzhůru do stráně, zatímco nám stačilo dojet tryskem k severnímu

cípu Parku. Tady jsme uvázali své vraníky v hustém křoví a pustili se pěšky dolů po svahu do údolí. Našli jsme si vhodné místo mezi kameny a za padlými kmeny, odkud jsme měli dobrý rozhled; nás přitom nemohl nikdo zpozorovat; ostatně teprve po chvíli jsme zaslechli dupot koně – ano, jediného koně; bezpochyby přijížděla hlídka.

Když jezdec vyjel z lesa blíž k balvanům, za nimiž jsme se ukryli, divže jsme samým překvapením hlasitě nevykřikli. Ten jezdec, jak bylo vidět podle účesu a orlích per, byl náčelník kmene Utahů! Ale ještě víc nás udivovalo zvíře, na němž seděl. Všechno mě pudilo k tomu, abych si promnul oči nebo se štípl do ruky. Nebeská matičko, to přece byl kůň, kterého jsem odvedl náčelníkovi Komančů z Kaam-kulana a daroval potom Old Surehandovi!

„Uff! To je komančský kůň! To je kůň našeho bratra Old Surehanda!“ zašeptal Vinnetou. Byl stejně ohromen jako já.

„Jak k němu mohl ten Utah přijít?“

„Přepadli Old Surehanda!“

Ano, i mě to napadlo, jinak jsem si to nemohl vysvětlit.

„Znáš toho rudého bojovníka?“ zeptal jsem se.

„To je Tusahga-sarič, Černý pes, náčelník Utahů. Je z kmene Kapotů, viděl jsem ho už několikrát.“

„Statečný bojovník?“

„Ne. Ale lstivý. A záludný!“

„Počkáme a podíváme se, kdo jede s ním.“

Dlouho jsme čekat nemuseli. Utahové jeli svému náčelníkovi v patách (divil jsem se, že jel v čele tak docela sám, že nepověřil průzkumným úkolem ještě někoho jiného), a to po indiánském způsobu jeden za druhým. Počítali jsme je, bylo jich padesát. Uprostřed té šňůry se kymácel na staré, opelichané kobyle Old Surehand, samozřejmě v poutech.

Jak se mohl dostat do rukou Utahů? Zajali ho bezpochyby už před několika dny, vypadal totiž zbědovaně a bylo znát, že mu každý pohyb dělá potíže – patrně s ním nezacházeli zrovna v rukavičkách. Uvědomili jsme si, že v tomto okamžiku pro něho, žel bohu, nemůžeme udělat nic.

Nejrozumnější bylo nechat Utahy přejít a potom uvážit co dál. Dalo se počítat s tím, že zůstanou přes noc někde nablízku, pak snad bude možné

se o něco pokusit.

Ukázalo se, že uvažujeme správně. Utahové se rozložili poblíž místa, kde jsme nechali Hatátitlu a Ilčiho, na severním okraji Parku. S tím jsme se také vrátili ke svým druhům, kteří netrpělivě čekali na náš návrat. Vyklopili jsme jim všechno hned začerstva a oznámili, že se hodláme vypravit na průzkum ještě jednou.

„Sir, těm Utahům nesmíme nechat Old Surehanda v moci ani hodinu! Jak bychom vypadali sami před sebou!“ halasil Dick Hammerdull, když jsme skončili, a Pitt mu tentokrát přizvukoval, ani se ho jeho baculatý přítel nemusel vyptávat na mínění.

Treskow vrtěl hlavou, jako by tomu nevěřil, Apanačka a Šahko-matto tiše, ale pobouřeně odfukovali své uff! Stačil pokyn a byli by všichni ihned vyrazili na Utahy.

Jenže tak jednoduché to zdaleka nebylo, především bylo třeba počkat, až se setmí, a vyšetřit přímo v utažském táboře, oč vlastně jde, co se zajatým lovcem Indiáni zamýšlejí – pokud se to ovšem podaří vypátrat. Ještě štěstí, že se mi rána hojila, nepocíťoval jsem teď žádné větší potíže. Ostatně Vinnetou si ji znova prohlédl, ještě než jsme se vypravili na noční výzvědy.

Utahové se utábořili pod stromy. Venku za lesem, na volném prostranství ponechali pod dozorem dvou mužů jen koně. Připlížili jsme se k tábořišti z lesní strany, z Parku. Dým zapálených ohňů nás bezpečně vedl a vysoký kapradinový porost dovoľoval přiblížit se k nim tak říkajíc na dosah ruky. Jenom jsme museli dávat bedlivý pozor, abychom náhodným šramotem nevzbudili nežádoucí pozornost. Plazili jsme se těsně za sebou, Vinnetou první, já v jeho patách, zůstávala po nás tedy k smazání jen jedna stopa. Poloviční práce na zpáteční cestě. Ale znamenalo to ovšem zvýšenou opatrnost – nenechat ohnutou žádnou bylinku, žádný stonek, žádný lístek.

Tusahga-sarič, Černý pes, seděl opřen zády o kmen stromu po naší levici. U jeho nohou hořel oheň, na druhé straně, proti náčelníkovi, dřepěl u stromu přivázaný Old Surehand. Dlouhé rozčuchané hnědé vlasy mu splývaly přes ramena až na záda a na prsa a v tom odlesku plamenů mi neodbytně připomínal Indiána, dokonce nějakého Indiána, kterého jsem už někde viděl – jenomže jsem si nemohl vzpomenout kdy a za jakých

okolností.

Leželi jsme tiše jako pěna přinejmenším půl hodiny a nic se nedělo. Indiáni rozložení kolem dokola ohně utrousili tu a tam poznámku, zřejmě byli po večeři a nebylo jim do hovoru. Těch pár slůvek, co jsme zachytili, se týkalo bezvýznamných věcí. O účelu výpravy, o Old Surehandovi, o tom, co se zběhlo, ani zmínka.

Náčelník sám seděl jak socha a mlčel. Nehnul hlavou, nehnul očima, upíral pohled jen a jen na Old Surehanda. Ten seděl stejně bez hnutí, zahleděný do země, kolem rtů úsměšek vyjadřující zřetelně pohrdání těmi, kdo ho teď měli v moci. Jako by mu nestáli za to, aby si jich povšiml třeba jen pohledem.

Náhle se z dálky ozvalo zavytí skalního vlka. Odkudsi mu odpověděl druhý, pak třetí a čtvrtý. Náčelník mírně pohnul hlavou:

„Slyšíš bledá tvář hlas vyjícího vlka? Rvou se o kořist, kterou jim nechal kui-erant, šedý medvěd.“ Odmlčel se, snad čekal, že na to Old Surehand něco řekne, ale když viděl, že se nedočká, potřásl teď důrazněji hlavou. „Zítra se tak budou rvát o tvé kosti!“

Old Surehandův skelný pohled se nehnul ani o píd'. Jako by lovec utažského náčelníka vůbec neslyšel.

Tusahga-sarič se naklonil kupředu:

„Proč mlčíš? Máš odpovědět, když s tebou mluví slavný náčelník Utahů!“

„Slavný?“ Teď sebou Old Surehand maličko pohnul. „Pshaw!“

„Ty snad pochybuješ o tom, že Tusahga-sarič je slavný bojovník?“

„Silně.“

Černý pes sebou zlostně trhl:

„To mě tedy neznáš!“

„Neznám. Nikdy jsem o tobě nic neslyšel.“

„Myslíš si, že slavný je jenom ten bojovník, o němž něco zaslechly tvé uši?“

„Znám Západ. A kdo ho zná tak jako já, ten zná i slavné náčelníky – aspoň z doslechu.“

„Uff! Ty mě chceš urazit! Ty chceš, abych tě rychle zabil! Ty se chceš vyhnout svému osudu!“ Potom se odmlčel a zavrtěl rozhodně hlavou. „Ale to se nestane. Budeš bojovat se šedým medvědem!“

„Aby ses pak mohl chlubit jeho ušima a jeho kožichem a jeho drápy?!

Aby ses mohl holedbat – já jsem ho zabil?!“

„Mlč! Jak bych to mohl tvrdit; dívá se zde sto očí utažských bojovníků!“

„Zbabělci jsou schopni každé lži!“

„Ty jsi zbabělec!“

„Tak proč mě posíláte do údolí Šedých medvědů? Proč si nejdete pro grizzlí kůži sami?“

„Opovrhujeme tvým hlasem, protože je to hlas kojota!“

„Mluv sám o sobě, když chceš mluvit o kojotovi!“

„Pse! Ty jsi neslyšel, na čem se usnesla rada starších? Zabil jsi naše dva bojovníky, Starého medvěda a Mladého medvěda! Byli to slavní bojovníci, kteří zabili šedého medvěda v Skalistých – – –“

„Byli to zbabělci!“ přerušil ho Old Surehand. „Kteří mě přepadli ze zálohy! Já jsem se jim jen bránil v čestném a otevřeném boji, hájil jsem svůj život. A kdyby vás nebylo padesát, bylo by to všechno dopadlo jinak!“

„Rudí muži znají bledé tváře! Jsou krvelačné a loupeživé jak divoké šelmy, jako divá zvěř – podle toho se s nimi musí zacházet! Nejsou hodni boje tváří v tvář! A ty – ty jsi běloch! Ačkoliv si myslím, že v tvých žilách proudí i indiánská krev! Ale takoví jsou nejhorší!“

Náčelníkova slova mě překvapila. Old Surehand a indiánská krev! Že by byl míšenec...? Ano, v jeho rysech bylo cosi, co připomínalo indiánské znaky, copak nenapadlo i mě něco podobného, dokonce před několika málo okamžiky? Teď to vyslovil Utah – byla to domněnka, nebo něco věděl? Najednou jsem si uvědomil, jakým pohledem stihl Old Surehand Černého psa. Ano, ano, ty jeho oči, ten pohled! Indiánské oči, indiánský pohled!

Utažský náčelník zatím pokračoval jednotvárným hlasem:

„Musíme pomstít smrt Starého medvěda. Musíme pomstít i smrt Mladého medvěda! Kdybychom byli blíž našim stanům, přivázali bychom tě k mučednickému kůlu a před očima celé vesnice bys prošel všemi mukami, které si jen dovedeš představit. Ale protože jsme příliš daleko, určila rada starších jinou smrt! Ty jsi zabil Medvědy – medvěd usmrtí tebe! Je to snad od nás zbabělé jednání? Je to spíš milosrdenství, zasloužil by sis mnohem horší smrt!“

„Milosrdenství! Nedej se vysmát. Máte strach, to je to celé!“

„Drž jazyk za zuby, ty pse! Na dva dny tě necháme odejít, copak si neuvědomuješ, že to je znamení, že důvěruje tvým slovům?“

„Dřív jsi mluvil jinak. Kde se ve vás najednou bere ta důvěra?“

„Víme, že Old Surehand splní, co slíbil. Je jenom několik lovců, mezi bledými tvářemi, kteří jednají tak, jak mluví. Old Shatterhand, Old Firehand – a ty!“

„Ty je znáš? Znáš ty muže, které jsi teď jmenoval?“

„Co na tom záleží?“ zahučel Utah. „Vím to o nich, a to stačí. Tvé otázky jsou zbytečné. Naše rozhodnutí se nezmění, i kdybys položil ještě desetkrát deset otázek!“

„To vím, znám vás jak vlastní boty!“

„Slibuješ tedy?“

„Jsem ve vašich rukou.“

„To jsi,“ řekl s uspokojením Černý pes. „Zítř ráno tě tedy vyvedeme do údolí a dostaneš nůž a pušku. Večer se vrátíš. Na druhý den se pak stane totéž. Budeš mít celkem dva dny. Jestli v těch dvou dnech skolíš čtyři medvědy a přineseš nám jejich kůže, darujeme ti život.“

„Řekl jsi – život! A co – svobodu! Tu ne?“

„Ne. Svobodu můžeš získat, jestliže si vezmeš některou z našich squaws, jinak ne. Zabil jsi nám dva bojovníky, musíš nám je tedy sám nahradit – jestli tě nesežerou medvědi!“

„Tak to ne! Opakuji ti znova: nepřistoupím na to! To neudělám!“

„Uděláš! Uvidíš, že uděláš. Přinutíme tě!“

„Jak bys chtěl k něčemu přinutit Old Surehanda? Děláš se směšným!“

„Tentokrát uděláš, co budeme chtít – ledaže bys nás podvedl a nebojoval se šedým medvědem... Ale to se nestane. Nevrátíš-li se, bude to znamenat, že tě grizzly rozsápal.“

„Taky bych mohl být pouze zraněn!“

„Kdybys byl zraněn tak, že by ses nemohl vrátit, stal by ses stejně kořistí dravce. Ne. Jestli nepřijdeš, nepůjdeme tě hledat, budeme vědět, že jsi grizzlymu podlehl.“

„Well! Ale pověz mi po pravdě – to se tak strašně bojíte grizzlyho?“

„Mlčíš už! Nevidíš tady pětkrát deset bojovníků? Není zde ani jeden, který má strach před šedým grizzlym! My pouze čekáme, jestli přineseš

čtyři medvědí kůže – dvě za Mladého medvěda, dvě za Starého medvěda!

Tak se usnesla rada starších, potom budou naši bojovníci pomstěni.

Domluvil jsem, howgh!“

Naznačil rázným pohybem ruky, že už dál nechce nic slyšet, a opřel se zas o strom. Povolal si k sobě ještě čtyři muže a udělil jim rozkazy na noc.

Má hořet jen jeden oheň, bojovníci necht' utvoří kolem dvojité kruhy a zajatec budiž uprostřed. Krom toho dva muži at' neustále hlídají kolem, je třeba mít se na pozoru před grizzlym. Pak se už odmlčel, zahloubal se do myšlenek, zíraje bez hnutí před sebe.

Trvalo nám dobře hodinu, než jsme se – po zahlazení stop – odplížili aspoň tak daleko, že jsme se zas mohli vztyčit a pokračovat v cestě k našim. Tusahga-saričova opatření nám přišla krajně nevhod. Domnívali jsme se, že bude možno se pokusit vyrvat Old Surehanda Utahům ještě tuto noc, ale za těchto okolností na to nebylo ani pomyslení, leda bychom chtěli riskovat krveprolití! Způsob, jakým nám pomohl Kolma-puši, se prostě nedal použít. Bude patrně třeba počkat až do rána... Ale co potom? Lámal jsem si tou otázkou právě hlavu, když mě Vinnetou oslovil:

„Můj bratr Šárlí je přesvědčen, že dnes v noci Old Surehanda nemůžeme osvobodit?“

„Ano.“

„Přemýšlí, co bychom v té věci měli podniknout dál?“

„Ovšem... Bohužel mě nic nenapadá...“

„Vinnetou se domnívá, že bychom měli jít nazpět do údolí Šedých medvědů.“

„Tam, kam vyvedou Utahové Old Surehanda?“

„Ano.“

„Myslíš, že by Old Surehand odešel s námi?“

Vinnetou rozhodně potřásl hlavou:

„Neporuší slib, který dal.“

„Taky si myslím,“ řekl jsem. Ale proč tedy Vinnetou navrhuje, abychom se vrátili? Chtěl jsem se ho na to zeptat, vtom však mi apačský náčelník stiskl předloktí.

„Brloh jednoho grizzlyho jsme už objevili,“ řekl naléhavě. „Ale v údolí jich je víc!“

Zastavil jsem se – teď jsem teprve pochopil, kam Vinnetou vlastně

míří.

„Oh – to je výborný nápad! Jestli se nemýlím, potom by Old Surehand...“

„... potom by mohl donést kožešiny pro muže Utahů,“ odpověděl Vinnetou.

„Jenže!“ povzdechl jsem si. „To mu zachrání v nejlepším případě život – ale slyšel jsi Tusahga-sariče!“

„Můj bratr Šárlí má pravdu. Musíme ho vysvobodit. Ale on nejdřív musí odevzdat kožešiny, to slíbil. Potom už s námi půjde. Že si vezme rudou squaw za ženu, to už Utahovi neslíbil, to mu odmítl!“

„Right! Budeme mít ale dost práce – hledat medvědí stopy a přitom dávat pozor na Utahy! Oni přece nebudou dřepět na jednom místě, co kdyby v Parku objevili, že jsme tady?“

„Uff! Old Shatterhand má pravdu. To se nesmí stát! Musíme se odejít... ale kam?“

„Hm, jak to narafičit, aby nás náhodou neobjevili? Jsou dvě možnosti: buď se ztratit a odtáhnout odtud úplně, hodně daleko – anebo sejít zpátky do údolí Šedých medvědů. Ale to bychom museli udělat hned teď. A to je v téhle tmě dost nebezpečné...“

„Vinnetou zná roklinu, kterou by se dalo sejít. Je to blízko grizzlyho doupěte, ale náčelník Apačů nemá strach.“

„Ani já.“

„Půjdou-li Vinnetou a Old Shatterhand v čele, budou ostatní v bezpečí. Souhlasí můj bratr Šárlí?“

„Nic lepšího nevymyslíme. Jsem pro.“

Když jsme se setkali s našimi přáteli a seznámili je s tím, na koho jsme narazili, otázky jenom pršely. Všichni chtěli vědět do podrobností, co se dělo, jak jsme Old Surehanda objevili, co by se dalo podniknout proti Utahům. Až jim Vinnetou musel důtklivě připomenout:

„Moji bratři se domnívají, že jsou v saloonu? Chtějí-li pomoci svému bílému bratru, musí zahladit všechny stopy na tomto místě a počkat s otázkami, až bude k tomu čas. Čeká je zpáteční cesta do údolí!“

Když jsme po sobě zahladili stopy, nasedli jsme na koně a husím, indiánským pochodem jsme se pustili přes Park zpátky k ústí rokle. Já jsem jel na Hatátitlovi první, Vinnetou na svém Ilčim poslední; vlekl za sebou na

lase doširoka rozprostřenou houni; to proto, aby se sešlapaná tráva stejnoměrně uhladila a zase zvedla.

Jakmile jsme dorazili k místům, kde se Park začal svažovat do rokliny, vyměnili jsme si s Vinnetouem úlohy: do čela nastoupil on, druhý jsem šlapal já, za námi potom ostatní; průvod uzavíral Apanačka. Teď jsme museli pěšky, příkrým srázem bylo nutno koně vést. A samozřejmě jsme si připravili do rukou pušky, bylo třeba počítat i s tím, že se nečekaně objeví kui-erant, šedý medvěd. Tma byla jako v pytli, sotva jsem rozeznával Ilčiho obrysy před sebou, a vyznat se v černé noci bylo opravdu umění. Obdivoval jsem apačského náčelníka, jeho neomylný orientační a stopařský smysl. Vedl nás najisto, spolehlivě, bez nejmenšího zaváhání. A přitom jediným vodítkem mu byl potůček, bublající tiše a spokojeně v bezpočtu kaskád kamenitým, srázným řečištěm. Pozvolna přivykaly tmě i naše oči, aspoň mně se tu a tam podařilo rozeznat skalní útvar nebo nebezpečný převis či padlého lesního velikána. Ale nebýt Vinnetoua, neurazili bychom za stejnou dobu ani čtvrtinu cesty.

Konečně se náčelník Apačů zastavil.

„Moji bratři ať dávají pozor,“ vyzval nás šeptem. „Po levé ruce mají strom jménem tagotsi. Jeho větve jsou vyschlé a bohaté na smolu, proto se jmenuje smolný strom. Moji bratři ať si nařežou několik větví. Budou jim sloužit jako pochodně. Vinnetou zatím bude dávat pozor, aby je náhodou nezaskočil grizzly.“

Udělalí jsme, jak Vinnetou řekl – od té chvíle nám šla cesta přece jen rychleji. Větve hořely opravdu jako pochodně, osvětlovaly cestu, mohli jsme náš podivný průvod zrychlit. V jedné ruce zbraň, v druhé hořící větve, jsme dál sestupovali a současně slídili po medvědích stopách. Když jsme míjeli medvědí brloh, Vinnetou prohlédl půdu takřka metr po metru; ale nových stop nepřibylo; starý Efraim buď v pelechu s plným žaludkem a v klidu zažíval a pochrupával, nebo se naopak ještě toulal kdesi daleko odtud, tak daleko, že nás ani neviděl, ani nezvětil.

Pochodně z větví nám šťastně vydržely až na konec cesty, dokud jsme nedorazili na dno medvědího údolí. Ale teď tak nevadilo, že jsme byli za beze světla, tady v Kui-erant-juavu už pomáhaly hvězdy na nebi. Byli jsme zde zřejmě jediní lidští tvorové, nebylo třeba se obávat nepřátel, a nemuseli jsme se tedy nějak zvlášť dlouho hledat s místem pro tábořiště. Vinnetou

vybral planinku obklopenou ze tří stran jakousi bariérou skalisek a balvanů, mezi nimiž divoce rostly mohutné ostružinové keře. Místo to bylo výborné, ovšem v takovýchto končinách se rádi zdržují hadi, zapálili jsme proto oheň: hrst suché trávy vzplanula a osvítila prudce okolí. Tři čtyři plazi zašelestili mezi křovím, jak odtud byli vyrušeni ze svého klidu. Jednoho opozdivšího se šupináče jsme ubili pažbami pušek. Teď bylo tábořiště čisté, mohli jsme se uložit k spánku. Jen pro jistotu, třeba jsme se žádného nebezpečí neobávali, jsme se rozhodli, že postavíme na zbytek noci hlídky, vždycky po dvou a na dvě hodiny. Já s Dickem Hammerdullem jsem si vyžádal první.

Posadili jsme se společně k otevřené straně mezi bariérou skal, která nás chránila, položili si ručnice opodál, na dosah ruky, a pak jsme natrhali u blízkého keře trochu mladých letorostů pro naše koně. Potom jsme se pohodlně rozložili a já jsem musel Dickovi znova a podrobně vypravovat, co všechno jsme vyzvěděli u Utahů. Koneckonců to bylo příjemné, čas při hovoru ubíhal, a nemuseli jsme aspoň přemáhat pocit únavy a touhu po spánku. Ale zemdlení jsme už byli, aspoň já určitě, a přičítal jsem to tomu, že zranění přece jen nebylo zcela zahojené. Prostě konec hlídky jsem přivítal s úlevou. Čekal jsem, že usnu, jako když mě do vody hodí, ale zřejmě jsem už únavu přetáhl, zkrátka, zatímco Dick usnul naráz jako špalek, já jsem se nemohl a nemohl do spánku zabrat. Horečku jsem neměl, ale cítil jsem, že mám zrychlený puls; opravdu to možná způsobovala rána v noze. Neklidně jsem se převaloval v houni sem a tam, chvílemi jsem zabloudil pohledem mezi polopřivřenými víčky k Apanačkovi a Pittu Holbersovi, kteří nastoupili hlídku po nás jako dvojice číslo dvě a tiše si mezi sebou povídali. Občas zafuněl některý z našich koní, jak si pochutnával na čerstvé píci, nebo se ozvalo tiché hrábnutí kopytem. Hvězdy nad našimi hlavami se zplna rozsvítily a obrysy skal, balvanů, stromů, koní se daly docela jasně rozeznat.

Jak jsem se tak v jednom okamžiku zadíval na Ilčiho, zpozoroval jsem, že se ho zmocňuje nepokoj. Doposud poklidně spásal čerstvé listí, ale teď zdvihal hlavu, otáčel ji na různé strany a výrazně, nepřetržitě funěl.

Hatátitlá si nepočínal jinak, oba věřili zřejmě nějaké nebezpečí, a to ze strany, kde jsem ležel, poněvadž najednou zacouvali a postavili se, funíce čím dál víc, zadními ke mně. Ano, cítili nebezpečí – ale jaké? Člověk to

být nemohl, v tom případě by mi to ohlašovali jinak, krátkým a zdaleka ne tak úzkostlivým vyděšeným poprkváním. Zaposlouchal jsem se znovu. Ležel jsem mezi balvany a tím volným prostorem mezi nimi – tak velkým, že se jím dal prostrčit ruka – ke mně doléhaly prazvláštní zvuky. Bylo to cosi jako škrábání a hrabání, neustále to sílilo, zároveň se však začínalo ozývat prudké supění a chrčení. Teď už jsem nemohl být na pochybách, tyhle zvuky jsem přece znal tak dobře! Ve zlomku vteřiny jsem shodil houni a vyskočil na nohy. Hmátl jsem popaměti po medvědobijce a šeptem zavolal na hlídkujícího komančského náčelníka:

„Apanačko! Medvěd je tady! Buďte oba tiše a pojdte sem!“

Než jsem to dořekl, ucítil jsem, že Vinnetou, ležící vpravo ode mě, je už také vzhůru. Přitáhl se ke mně po loktech se svou stříbrně pobitou puškou v ruce.

„Je tam na skále!“ šeptal jsem. „Za námi!“

Ostatní zatím o ničem nevěděli, pochrupávali tiše a pokojně, a byl jsem tomu, upřímně řečeno, docela rád. Aspoň bude méně povyku a rozruchu – na noční setkání s grizzlym takový Treskow určitě nebyl připraven.

Apanačka i Pitt Holbers okamžitě natahovali kohoutky svých ručnic.

Oba vypadali velmi klidně, a to uklidnilo jak mě, tak i Vinnetou.

„Střílet jen v nejnnutnějším případě,“ zašeptal náčelník Apačů. „Na grizzlyho je nejlepší Old Shatterhandova medvědobijka, on bude mít první dvě rány. Pak budu střílet já. Teprve potom, až řeknu, začnou střílet mí bratři!“

Pitt Holbers přikývl, ale z jeho následující otázky jsem cítil, že úplně klidný není.

„To k nám poleze přes ty kameny...?“ zašeptal.

„Ne, Pitte,“ řekl jsem. „Myslím, že spíš... oh, už tady je! Tiše prosím! Teď mě nechte!“

Na otevřené straně našeho tábořiště se objevila jakási tmavá, hutná hmota, která se valila kupředu, přímo k nám. Byl to grizzly, a parádní chlapík, k tomu rozzlobený, nebo snad nespokojený, proto tak hlasitě funěl. Čumák měl až u země a odfrkával si a kýval mohutně do taktu hlavou. Koní se zmocňoval čím dál silnější nepokoj. Hrabali do země a obraceli se zády ke směru, kterým se valil huňáč, připravovali se k obraně. Pozvedl jsem pušku a soustředěně pozoroval dravce. Teď ještě ne! Ještě je

třeba počkat, až se vzpřímí, až budu moci zamířit přímo na srdce... Kulka musí projít mezi žebry, jinak bych zvíře jen zranil, a to by mohlo dopadnout velice špatně.

Uplynulo ještě několik vteřin – a pak jsem se odhodlal: přiskočil jsem a namířil si to přímo před něj. Úmyslně jsem šlápl na křoví, aby větve zapraskaly, medvěd (zvíře bystré a rychle reagující, třebaže na to nevypadá) mě také ihned zpozoroval. Naráz se vztyčil na zadní a divoce zamručel. Byl ode mě asi šest kroků a viděl jsem, jak to v jeho očích zablesklo, když se pootočil, aby se vrhl na nenadálého nepřítele. A to byl právě okamžik, na který jsem čekal a který bylo třeba využít. Teď – nebo nikdy! Rychle jsem zvedl pušku, zamířil a stiskl kohoutek. Údolím práskla rána, ozvěna ji vrátila, medvěd se zapotácel, ucouvl asi o krok, ale pak naopak udělal dva ztěžklé spíš skoky než kroky vpřed. Znovu mi poskytl výhodný terč – a znovu se neslo údolím zaštěknutí mé medvědobijky. Kuirant přitáhl křečovitě tlapy k trupu, jako by hledal, koho sevřít a rozdrtit, potom se svalil, překulil se několikrát ze strany na stranu, ještě jednou sevřel v poslední křeči pracky, pak sevření tlap povolilo a medvěd zůstal ležet bez pohnutí jak široký tak dlouhý. Nebylo už slyšet ani vzdechnutí. Ano, to je právě on, grizzly: v boji zarputilý, ale obvykle němý, bezhlesý – až do posledního okamžiku, v němž za strašné ticha buď vítězí, anebo padá.

„Je po něm!“ řekl Vinnetou. „Můj bratr Šárlí má pevnou ruku a jeho oko vidí přesně. Kulky zasáhly srdce. Ne! Nepřibližovat se! Grizzly má tuhý život a na okamžik se mu ještě vrátí! Je potom ještě nebezpečný!“ To platilo Treskowovi a Dicku Hammerdullovi. Přihnali se po mém prvním výstřelu, celí vyplašení, vyjukaní. Šahko-matto zachovával aspoň jakžtakž opatrnost, ale Dick by se byl málem rozběhl sáhnout si grizzlymu na kožich.

„To je kousek!“ volal a rozpínal samým vzrušením své baculaté prstíky. „Thousand devils! Skutečně šedý medvěd! A já jsem to zaspal, smůla smůloucí! To se nemohl zjevit dřív? Když jsem měl hlídku já? Radši bych držel pár pohlavků! O tohle přijít!“

Dick Hammerdull zuřil – a právě proto, že to myslel tak opravdově, vypadal směšně. Ale když už mu unikla možnost účastnit se přímo lovu, rozhodl se, že aspoň dá najevo, že strachu nemá, ani co by za nehet vlezlo.

Napřímil se jako generál a přehlídkovým krokem odkráčel přece jen k medvědí mrtvole. Pažbou pušky mu roztáhl tlapy a spokojeně přitom kývl hlavou.

„Meššúrs, je dočista po něm,“ potvrdil, jako by byl ohledávácem mrtvol. „Jinak by si tohle nedal líbit. A co teď? Já navrhuju, abychom mu stáhli rukavice i bačkory, a taky kožich, samo sebou. A to hned! Na spaní beztoho nemá nikdo ani pomyslení. Co tomu říkáš, Pitte?“

„Co bych tomu říkal, Dicku, já jen tvrdím, že u zabitého medvěda pořádný zálesák neusne, ani kdyby mu za to platili zlatými nuggety.“

Dlouhý Pitt Holbers měl pravdu. Bylo po spánku, bylo odpočinku.

Apanačka, Treskow a Šahko-matto se rozběhli po okolí sbírat sušinu a klestí a zanedlouho plápolal našem tábořišti znovu oheň. Přivlekli jsme úlovek blíž a ve svitu plamenů jsme si jej teprve důkladně prohlédli. Byla to statná medvědice, přinejmenším sedm metrů váhy.

„A to je to zvíře, jehož stopy jsme viděli?“ zajímal se Treskow, který byl svědkem podobného lovu poprvé.

„Ne,“ řekl Vinnetou, „stopy, které jsme my objevili, nepatřily této medvědí squaw; ty zanechal samec ještě mnohem těžší a silnější; dojdeme si pro něj až s Old Surehandem.“

Lovci se zatím chystali stáhnout huňáčovi kožich. Nastával jeden z nejvděčnějších okamžiků v životě lovce – a poněvadž našim přátelům byl mnohem vzácnější než mně nebo Vinnetouovi, ponechali jsme jim vykonat celý ten obřad a sami jsme mu jen s úsměvem přihlíželi. A pak jej pojednou přerušil Apačův výkřik.

„Uff! Medvědí squaw měla baby! Tam stojí!“

Oheň zaléval svou září ještě hezký kus prostoru za balvany a skalisky a v jeho veselých, mihotavých plamenech nepřiliš daleko od nás bylo vidět další medvědí exemplář. Velikostí připomínal asi tak střední tele.

„Huzza!“ Dick si radostně povyskočil, a než jsme se nadáli, metelil si to rovnou k mláděti. „To je něco,“ křičel nadšením jak malý chlapec, „to je kousek pro mě!“

„Dicku, Dicku,“ volal jsem za ním. „Nechte ho být. To není hračka, s tím se nedá dovádět, je taky už nebezpečný!“

Ale Dick neviděl, neslyšel. Nebo lépe řečeno – slyšel, ale nedbal.

„Nesmysl! Podívejte se, už ho mám! Už ho držím!“ vykřikoval

rozjařeně.

A opravdu – už ho měl, už ho držel v náručí; jenomže – i medvěd držel jeho! A když po chvíli Dick povolil a chtěl se uvolnit a dopravit medvidě k nám – jednoduše to nešlo. Zkoušel to všelijak, trhal sebou, medvidě ovšem také, potom je zkoušel povalit, oba se poroučeli k zemi, váleli se po sobě sem a tam v trávě a do toho všeho se ozýval Dickův úpěnlivý nářek:

„Woe to me! Help, help! Pomoc, pomoc! To hovado mě nechce pustit!“

Tentokrát nemusel zasahovat ani Vinnetou, ani já, zaskočil pohotově Apanačka. S nožem v ruce se přiblížil k oběma tělnatým zápasníkům, chvíli vyčkával na příhodný okamžik, pak hmátl levicí mezi svírající se těla a poodtrhl je, aby si udělal mezeru právě tak velkou, aby jí proklouzla ruka s lovecký nožem. Úder byl dobře mířen – ozvalo se mírnoučké zachroptění, medvěd povolil sevření a Dick jako rybka vyklouzl z jeho náručí – ještě právě včas, aby ho malý kui-erant nestiskl v smrtelné křeči znova. Pak se důstojně oprášil, rozhodil pohněvaně rukama a ulevil si:

„Bestie jedna protivná! Dobytek nevzdělaná! Chci ho přivést do společnosti, a to hovado mě div neudusí! Měl jsem co dělat, abych se mu ubránil – zato ho rozčtvrtíme a upečeme a sníme. Má, co chtěl!“

Uchopil spolu s Apanačkou mladého medvěda za zadní a společně ho vlekli k nám. Naiinův nůž mířil dobře, rána šla přímo srdce. Dick Hammerdull měl vlastně veliké štěstí – ale vyhlížel i tak nepopsatelně strašně: trapperský oděv na cáry, tvář samý škrábanec, na rukách krev, na zádech podlitiny, nohy podrápané také až do krvava. Bylo mi ho v ten okamžik líto, zato Pitt Holbers ho zahrnul posměšky:

„Co to provádíš za pitomosti, chlape stará, potrhlá?! Co ti to sedlo na mozek? Kdo to jakživ viděl, aby westman chytil živého grizzlyho do náruče? Ještě přivedeš do neštěstí sebe i mě. Podívej se, jak vypadáš! A co tady stojíš a koukáš jak pytel neštěstí? No! Co tě to posedlo, mluv, člověče nešťastná!“

Dick Hammerdull tu opravdu stál najednou jak uzlíček neštěstí a jen tiše zíral na rozčileného přítele. Především očekával spíš politování než výčitky, a za druhé – takový příval slov! Tolik a tak naráz jich hubeňour Pitt Holbers neproněsl snad za celou dobu jejich přátelství! Dick se vzmohl jen na to, že vykotal:

„Ale – ale – kdo by si – pomyslel – že má – tolik síly – takový – takové

– mládě!“

„Takové mládě! Ještě řekni štěně! Prosím tě, vážně – nestůj jak hromádka neštěstí, nemůžu se na tebe dívat! Samý drápanec a samá krev – málem bys slušného člověka vyděsil! Pojd' k vodě, člověče, nejdřív ze všeho potřebuješ jaksepatří umýt!“

Chytil ho – dost neurvale – za rameno a táhl ho k potůčku, který bublal nedaleko odtud. Chvilku to trvalo, než se zas vrátili. Z toho nejhoršího se Dick umyl nebo byl umyt, ale stopy medvědích tlap samozřejmě zůstaly a na eleganci mu nepřidávaly. A jeho potrhanému kabátu čistá vodička taky nepomohla.

„Mr Shatterhande, řekněte sám, jestli byste nad tím chlapem nezaplakal,“ povzdechl si Pitt. „Mohu vás o něco poprosit?“

„Prosím, prosím, Mr Holbersi.“

„Vy jste přece vždycky tak báječně vybaven – nemáte u sebe něco, čím by se dal ten nešťastník sešít?“

„To víte, že se něco najde. Nenecháme tak známého zálesáka pobíhat po světě jako vagabunda. V sedle mám jehlu a nitě, půjčím vám je.“

Ani jsem netušil, jakou zábavu mi Pitt Holbers připraví. Byl to opravdu pohled pro bohy: rozložil se důstojně v trávě, pak se proti ohni snažil asi půl hodiny zasunout nit do ouška a posléze začal zašívát – ale jakými stehy! Přinejmenším jako mostní oblouk! A přitom si drahý Pitt zapomněl na niti udělat uzel, takže ji vždycky zas znova vyvlekl ze stehu – byl by tak mohl zašívát donekonečna. Když jsem ten pohled už nemohl snést, upozornil jsem ho na to a vysvětlil mu, kdy je líp stehovat a kdy je výhodnější zas obrubovat a kdy to spraví jediné záplata – ale to jsem si nadrobil! Pitt, už tak dost rozzlobený, odhodil klubko stranou, Dickův kabát i nohavici mi strčil do klína a do prstů mi vtiskl jehlu – mimochodem tak obratně, že mě přitom popíchal:

„Tady si vezměte náčiníčko, sir!“ křičel nazlobeně a mával kolem sebe rukama. „Račte si to udělat sám! Obrubit, stehovat, popouštět! Kdo to jakživ slyšel? Buďte tak laskav a sešijte nám toho hlupáka Dicka. Já na to nemám povahu!“

Co se dalo dělat!

Nezbývalo než vzít jehlu a nit a pokusit se dát kabát, nohavice a vestu baculatého westmana alespoň jakžtakž do pořádku. Práce to byla úmorná,

usmiřovala mě s ní i jen výborná medvědí pečínka, kterou připravili co šéfkuchaři Apanačka a Vinnetou. Šahko-matto se postaral o medvědí tlapy – ty jsme si zatím samozřejmě schovali. Jsou nejlepší, když se řádně proleží, když už s nimi, jak se říká „hýbou červi“.

Když se rozednilo, bylo nám všem už příjemně. Ani jsme nepocitřovali zvlášť velkou únavu po víceméně celonočním bdění. S Vinnetouem jsem se potom vydal koňmo k místu, odkud se podle našich dohadů měl vydat Old Surehand na lov medvědů. Bylo to od nás tak dvě anglické míle a přišli jsme dost včas, abychom si našli vhodný úkryt s dobrým výhledem. Pro naše koně (i pro Apanačkova, toho jsme také přivedli s sebou) jsme našli stejně bezpečné místo – teď už nezbývalo než se obrnit trpělivostí a čekat.

Za hodinu se objevila mezi stromy silueta člověka. Pomalu se k nám přibližovala, ale zůstávala víceméně stále ukryta mezi stromy nebo za hustými křovinami, a pořád jsme si nebyli jisti, je-li to ten, na koho čekáme. Nakonec jsem se odhodlal a zavolal jsem:

„Mr Surehande! Hallo, Mr Surehand!“

Postava mezi stromy se zastavila. Jestli je to on, uvažoval jsem, jistě se ukáže; jako indiánského zajatce ho může jen těšit, že tu jsou někde lidé, kteří ho znají. Chvilí si to ale zřejmě přece jen rozmýšlel.

„Mr Surehande,“ zavolal jsem potřetí. „Tady!“

Teď se otočil a rozvážným krokem se vydal směrem za hlasem. Ale na půl cestě zůstal stát – stále nikoho neviděl. Vykřikl tedy jen proti křoví:

„Hallo! Kdo je tam? Kdo volá?“

„Přítel!“ ozval jsem se.

„Přítel? Ukažte se tedy!“

Stál – obr mezi zálesáky – s široce rozkročenýma nohama a prsty sbalenými do pěsti. Netrpělivě stahoval obočí a rozhlížel se kolem. Teď už jsme se museli ukázat. Vyskočil jsem první, Vinnetou ještě zůstal mezi křovinami.

„Old Shatterhand!“

Poznal mě hned, odhodil pušku, vrhl se ke mně, a jal se mi tisknout ruku, divže mi nerozmačkal všechny kosti.

„Oh pleasure!“ zajásal. „Příteli vzácný! Je to možné?“

Oči mu jen jiskřily, tváře se samou radostí zapálily do červena.

Sebral pušku ze země a zavrtěl hlavou:

„Kde se tady berete? V Skalistých horách, a dokonce údolí Šedých medvědů! Co vás sem přivedlo? Náhoda? Nebo snad – – –“

„Ano, byl jsem v Jefferson City.“

„Ah! U bankéře Wallace?“

„Yes.“

„A ten vám řekl, že jsem tady na horách, a vy jste se vypravil za mnou. Nebo ne?“

„Přesně tak. Jefferson City, Topeka a Lebrunova vinárna, potom Fennerova farma – jak vidíte, informace byly znamenité...“

„Chválabohu,“ zaradoval se. „Teď už to se mnou bude zase dobré...“

Totíž, vy nevíte, oč jde: dostal jsem se...“

„...do rukou Utahů. Tusahga-sarič, pravda?“

„Heavens!“

„A jste zajatec, ale teď zrovna momentálně na čestné slovo volný. Na dva dny.“

„Prosím vás...“

„A máte přinést čtyři medvědí kožešiny, abyste si zachránil život.“

„Yes! Ale jak to můžete vědět, sir?“

„Když je člověk pár kroků od náčelníka, tak se leccos dozví. My jsme byli včera nahoře v Parku. Dřepěli jsme v kapradí snad pět kroků od vás. A vyslechli jsme všechno.“

„Kdybych to byl věděl!“ zalomil rukama. „Ale počkejte – vy jste řekl: byli jsme, dřepěli jsme; to byl ještě někdo s vámi?“

„Ano.“

„A kdo?“

„Pojďte a uvidíte!“

Vzal jsem ho pod paži a odváděl ho směrem ke křoví. Byli jsme těsně u porostu, když se před námi vztyčil Vinnetou. Vyrážel ze sebe tlumené výkřiky radosti. Old Surehand napřáhl ruce a Apač mu je upřímně tiskl.

„Vinnetouovo srdce se těší, že náčelník Apačů může opět pozdravit svého bílého bratra Surehanda. Chtěli jsme se s ním setkat v Saint Louis Parku, avšak nyní dokážeme náčelníkovi Utahů, že ani padesát jeho bojovníků nestačí udržet Old Surehanda v zajetí.“

Lovec si nás prohlížel ohromeně.

„Vidím, že víte všechno, všechno... Ale,“ zaváhal, „to potom tedy taky víte, co jsem slíbil?“

„Old Surehand neporuší dané slovo,“ řekl Vinnetou. „Vrátí se k Utahům a přinese čtyři medvědí kožešiny; ale pak přijde náčelník Apačů a jeho bratr Old Shatterhand a promluví si s Černým psem. Nyní ať můj bratr dovolí, aby se Vinnetou vzdálil.“

Pokynul Old Surehandovi rukou a v mžiku se nám oběma ztratil z očí. Lovec se za ním díval užaslým pohledem, pak se obrátil ke mně s nevyřčenou otázkou na rtech.

„To asi bude malé překvapení pro vás, Mr Surehande,“ řekl jsem.

„Překvapení? A jaké?“

„Kdybych vám to prozradil, tak by to žádné překvapení nebylo.“

„Ano, jistě, nebylo,“ opakoval. „Well – budeme zde na Vinnetoua čekat?“

„Není nutné. On si nás určitě najde.“

„Ovšem. Ale nesmíte zapomenout, že já nemám času nazbyt.“

„Máte času dost a dost,“ řekl jsem. „Tam v křoví na vás čeká kůň.“

Zavrtěl hlavou:

„Na co všechno vy dva nemyslíte! A to snad... pojedeme někam dál?“

„Vždyť vám povídám: dejte se překvapit!“

Zatímco se Vinnetou dal cestou vzhůru, my dva jsme se spustili po srázu dolů, k našemu tábořišti. Ten kus cesty jsme jeli mlčky, a já jsem se těšil, jak užasle se Old Surehand zatváří, až uvidí celou naši společnost. Nejdřív spatřil Dicka Hammerdulla, který se na kraji našeho ležení procházel s puškou v ruce.

„Hallo – to je přece starý Dick Hammerdull!“ obrátil se ke mně.

„Ano.“

„To by zde ovšem měl být taky... Pitt Holbers?“

„Přirozeně.“

„To je tedy překvapení! Opravdu! Kolik jich ještě máte v rukávu?“

Nestačil jsem odpovědět, protože mezitím jsme docválali k baculatému westmanovi. Běžel nám v ústrety a hned se jal bouřlivě potřásat Old Surehandovi rukou, divže ho nestrhl ze sedla.

„Welcome, Mr Surehand, welcome ve starých kamenitých kopcích,“ hlaholil, „doufám, že si ještě pamatujete na starého Dicka Hammerdulla, i

když je to už nějaký pátek, co jsme se neviděli.“

„Jak bych se nepamatoval na starého kamaráda?“ oplácel Old Surehand. „Jsem hrozně rád, že vás vidím – a Pitta, jak jsem slyšel, tady najdu taky!“

Osazenstvo se sbíhalo a srdečně vítalo lovce, který nevěděl, koho dřív pozdravit. Potom ale najednou uviděl Apanačku – a to už bylo příliš. Nebyl bych dal nic za to, že v té chvíli jeho oči tak trochu zvlhly.

„A dokonce můj rudý bratr Apanačka! Teď už vím, proč jste říkal, abych se dal překvapit, sir! A povedlo se vám to! Povedlo!“

Ti dva se při jízdě do Fort Terrelu velice sblížili. Zdravil se s Apanačkou ještě o poznání vzrušeněji a radostněji než s ostatními – a přece ani teď, když si srdečně potřásli rukama, netušil, jak jsou si blízcí.

„A to ještě není překvapením konec,“ triumfoval jsem. „Apanačka by měl teď ukázat Old Surehandovi náš dnešní úlovek.“

Old Surehand nadšením vykřikl, když uviděl naši solidní medvědí kořist. Pobídl jsem Apanačku pohledem, aby mu vysvětlil, jak s ní hodláme naložit.

„Můj bratr Old Surehand má donést Utahům čtyři medvědí kůže. Dvě z nich jsou zde,“ řekl.

„Ale... Ale... Kdo je zabil?“

„Většího medvěda Old Shatterhand, menšího Apanačka,“ odpověděl mladý náčelník. „Darujeme je Old Surehandovi.“

„Jenže ulovit jsem je měl já...“

„Pouze přinést je máte vy,“ opravil jsem ho. „Tusahga-sarič neřekl ani slovo o tom, že musí padnout výhradně vaší vlastní rukou.“

„Vlastně máte pravdu,“ zamumlal Old Surehand. „Výslovně to neřekl... Ale jistě myslel – – –“

„Hod'te to za hlavu! Co myslel nebo nemyslel, to nám všem dohromady může být putna,“ ozval se Dick. „Chtěli medvědí kůži? Chtěli! A dostanou ji. A jinak ať vám celý Tusahga-sarič vleze na záda.“

„Vlastně máte pravdu,“ opakoval Old Surehand. „I když se bude hádat. Tady tu malou určitě nebude chtít uznat.“

Poklepal jsem mu na rameno.

„Kdyby bylo nejhůř, my už ho přesvědčíme! Jen klid! Ostatně co bychom si s tím lámali hlavu. Nemáme ještě další dvě kůže, kdovíjak to

budeme muset zařídít! Teď bychom se měli věnovat důležitější věci.

Vy na prvním místě!“

„Důležitější věcí? A jakým?“

„Já bych například řekl: pořádnému jídlu,“ odpověděl jsem. „Jestli se nepletu – tak by to řekl můj starý kamarád Sam Hawkens –, moc vás tam u Utahů nevykrmovali!“

„Pravda! Tři dny jsem neměl pořádné sousto v ústech!“

„Prosím – stůl je připraven,“ řekl jsem a ukázal k plochému balvanu, který se za okamžik proměnil v bezmála slavnostní tabuli.

Dick Hammerdull si nedal vzít úřad nejvyššího číšníka a Pitt Holbers ho v tom přirozeně opustit nemohl a nechtěl. Old Surehandovi za dny zajetí vyhládlo a medvědí pochoutka, kterou jsme mu nabídli, byla lahoda sama. Pochutnával si tak, že docela zapomněl na všechno kolem. Ani nepostřehl, že jsem si vzal stranou naše přátele, pěkně jednoho po druhém. Musel jsem napravit, nač jsem si dosud nevzpomněl; z jejich úst se nesmělo ozvat ani slůvko o Tibo-takovi a Tibo-vete, ani o vavu Derickovi. Když jsem to důtklivě kladl na srdce Apanačkovi, podíval se na mě zvláštním dlouhým pohledem. Neřekl sice nic, viděl jsem však, že horečně přemýšlí. Netušil snad už? Nedocházelo mu něco?

Když se Old Surehand v klidu nasytil – a spořádal toho dost – rozložili jsme se pohodlně na loučce před skalisky. Musel nám pochopitelně vypravovat, jak se dostal do utažských drápů, a tak jsme se dozvěděli, že celou dalekou cestu sem podnikal úplně sám, že všechno šlo hladce jako po másle, až teprve před čtyřmi dny se to nepříjemně zauzlilo. Tábořil při jakémsi prameni, v okolí nebylo po živáčku ani stopa, a to ho tak ukolébalo, že si dopřál – z pocitu naprostého bezpečí – trošku spánku. Když se najednou probudil, stáli už nad ním dva rudoši s noži. Podařilo se mu odrazit jejich útok, setřásl je, ale jen pro první okamžik. Potom zaútočili znova a tu nezbylo než sáhnout po revolveru. Pak zjistil, že zde nejsou jen ti dva, ale ještě padesát dalších Utahů, v sebeobraně vystřelil, ti dva to zaplatili životem, a on pak podlehl padesátinásobné přesile. Vyrvali mu revolver, srazili ho na zem, spoutali na rukách i na nohách. Co bylo potom, to prý už víme.

Když dovyprávěl, schylovalo se k polednímu. Začal jsem mít pomalu starost o Vinnetoua, že o sobě nedává tak dlouho vědět, i když jsem přece

nemohl předpokládat, že tu věc vyřídí za hodinku! Ale přece jsem si oddychl, když se konečně objevil – ostatně přijížděl s výtečnou zprávou. Sotva uvolnil nohy ze třmenů, začal sám s otázkami:

„Dozvěděl se Old Surehand, co bylo třeba?“

„Ovšem.“

„Přijme od nás dvě medvědí kožešiny?“

„Přesvědčili jsme ho.“

„Přineseme mu ještě dvě,“ řekl samozřejmě, jako by stačilo doskočit pro ně do krámu o dvě ulice dál. „Apanačka a Old Shatterhand však musí jít se mnou.“

„Jistě. Kam?“

„K doupěti medvěda, jehož stopu jsme včera objevili.“

„Já nemám jet s vámi?“

To se ozval Dick Hammerdull. Měl určitě pocit, že ho apačský náčelník po příhodě s mladým medvědem přehlíží. Styděl se za to.

„Ne,“ řekl Vinnetou.

„Ale proč?“

„Roklina je velice úzká. Čím víc lidí, tím víc by si překáželi,“ vysvětlil Apač.

„Dick Hammerdull nemůže nikdy překážet,“ reptal tělnatý westman.

„Nebo si Vinnetou myslí, že беру do zaječích, sotva uslyším medvědí zafunění?“

„Náčelník Apačů si nic takového nemyslí. Dick Hammerdull má dost odvahy, ale často svou odvahou víc poškozuje, než pomáhá. Nepoučilo ho medvědí mládě?“

„Poučilo nepoučilo, to už je celkem putna,“ zamračil se nerudně Dick,

„v každém případě budu příště opatrnější! Doufám, že mi Vinnetou dovolí, abych to dokázal?“

„Na to bude ještě čas.“

„Na to je čas právě teď.“

„Proč můj bratr tak spěchá?“

„Protože tu nechce sedět se založenýma rukama. Vidím však, že Vinnetou zanevřel na chudáka Hammerdulla... Je mi to líto!“

Zatvářil se tak nešťastně, že by se byl nad ním i kámen ustrnul.

Vinnetouovi se ta vytrvalá snaha tlustého lovce napravit si reputaci určitě líbila. I proto se dal obměkčit.

„Dobře, Vinnetou tedy nic nenamítá. Jestli však tlustý lovec udělá nějakou chybu nebo jestli Vinnetoua neposlechne, náčelník Apačů ho už nikdy nevezme s sebou.“

„Ale kdepak! Žádnou chybu neudělá Dick Hammerdull! Splní každý úkol do poslední písmenky. A můžeme jet! Howgh!“

Jenomže s tou jízdou to nebylo tak snadné. Treskow sice nenamítal nic proti tomu, že zůstane, ale zato Šahko-matto se zase cítil uražen a dotčeně se ptal Vinnetoua, považuje-li ho za nepotřebného, neúčinného bojovníka. Chtělo se mu na lov medvědů nejméně stejně jako Dicku Hammerdullovi. A to ještě tu byl Pitt Holbers a čekal jsem, že se ozve i Old Surehand a začne tvrdit, že se přece nějak musí podílet na těch čtyřech kožešinách, co má odevzdat Tusahga-saričovi.

„Meššúrs, mějte rozum,“ zasáhl jsem radši dřív než později. „Přece se nevypravíme na medvěda jako regiment vojáků. Vinnetou objevil stopy, má právo si vybrat, a krom toho nikde není psáno, že se nám úlovek podaří. Na každého se postupně dostane – a někdo taky musí zůstat tady. Čert věř Utahům, co kdyby se mezi nimi našel nějaký statečnější chlapík, kterého by napadlo zabrousit až sem dolů, do údolí? A hned je práce pro spolehlivého westmana!“

Snad tahle moje poslední slova zapůsobila na Holberse, Šahko-matta i Treskova. Nechali nás odejít už bez dalších řečí.

Stoupali jsme strmým srázem jakoby ve stopách včerejšího pochodu.

Já jsem výpravu uzavíral, Apanačka a Old Surehand (ten si samozřejmě nedal účast vymluvit) se drželi spolu přede mnou. Dick Hammerdull šel hned za Vinnetouem a nesl se tak důležitě a sebejistě, jako by se už vracel s medvědími tlapami za pasem. Potkat nás grizzly, určitě by byl strachy vzal nohy na ramena! Jenomže kui-erant tu nebyl, ať jsme se ohlíželi po stopách sebezpozorněji, kde nic, tu nic. Starý Efraim se toulal bůhvídkde. Přešli jsme přes potok a šplhali se skalnatou úžlabinou, Vinnetou pořád v čele, Dick za ním, já s Apanačkou a Surehandem až poslední. Když jsme dorazili k medvědí pěšince, která se zatáčela kolem ostré skalní výsuti, Vinnetou se zastavil, nahnul se a zpoza skály si chtěl ověřit, co se děje před námi. Ruka za jeho zády nám dala znamení, abychom byli jako pěna. Podle naléhavosti

jeho gesta jsem soudil, že huňáče konečně objevil... A když se k nám zase otočil tváří, nemusel ani nic říkat. Sevřel Dicka Hammerdulla za rameno a naznačoval mu rukou, aby se taky podíval. Baculatý lovec se přitiskl k výsuti, vzápětí sebou trhl, a než by řekl švec, byl až vzadu za mnou a bledý jako stěna mi ukazoval, že mi dělá místo.

Vysunul jsem se opatrně a spatřil pěšinku vedoucí ke skalní stěně, nad níž mohutný plochý balvan tvořil jakousi střechu, chránící před deštěm a nepohodou. Tam dole na hromadě listí odpočíval huňáč, opravdový král šedých medvědů. Ano, viděl jsem už lecjakého obra mezi medvědy, ale tento kmotr Efraim, to byl kus nad kusy, s takovým jsem se prostě ještě v životě nepotkal. Ta obrovská hlava! A ta strašná masa jeho těla! I sebestatnější bizon by se byl před ním dal na útěk. A to tam ležel skrčen ve spánku, jak asi bude vypadat, až se vzpřímí! Už jsem se nedivil, že Dickovi se z toho pohledu udělalo nanic.

Svolali jsme rychlou válečnou poradu. Apanačka a Old Surehand si samozřejmě chlapíka taky prohlédli, ale jak toho starého, jistě snad čtyřicetiletého klacka jít, abych ho dostali bezpečně, to nebylo jasné nikomu z nás. A přitom jsme se museli rozhodovat rychle! Kui-erant měl sice zřejmě dobrý, hluboký spánek, ale – čert nikdy nespí, to si říká lovec na Západě častěji než kdo jiný. Byl jsem sám trochu nesvůj, neklidný. Padaly různé návrhy, vzápětí jsme je zase zamítali, až nakonec se ozval Vinnetou, do té doby jen mlčky zahleděný před sebe do krajiny.

„Spoléhal by se Old Shatterhand na mou ruku a na můj nůž?“ zeptal se.

„Důvěřuje mi?“

„Ano.“

Za nic na světě bych byl neřekl nic jiného. Věděl jsem přece, že Vinnetou by byl odpověděl stejně, kdybych se já ptal jeho.

„Dobře,“ přikývl. „Tak tedy půjdeme.“

Pokynul hlavou a odvedl celou naši skupinu ještě o několik kroků zpět k hustému křoví. Proti němu vyvstával nápadný skalnatý útvar – a k němu taky ukazovala Vinnetouova pravice.

„Moji bratři ať se ukryjí za skálou. Já počkám v tomto křoví, než mi Old Shatterhand přivede šedého pána hor.“

Mluvil o grizzlym uctivě, z toho bylo vidět, že medvěda považuje za protivníka víc než důstojného. „Moji bratři ať nezasahují do boje – jen

kdyby se vyvíjel velmi špatně, mohou se pokusit zasáhnout. Ale jen tehdy, budou-li moci vystřelit naprosto přesně.“

„Vy chcete jít na toho medvěda jen sami dva?“ řekl Old Surehand.

„Vinnetou a Old Shatterhand jsou bratři. Jeho život patří mě a můj patří jemu. Howgh!“

„To se ale vystavujete hroznému nebezpečí!“ Old Surehand to málem vykřikl, když uviděl, že Vinnetou odkládá do rukou Apanačky svou ručnici pobitou stříbrnými hřeby. „Co to má znamenat, Mr Shatterhande?“

„Jen klid, Mr Surehande, myslím, že všechno dopadne dobře. Znáám Vinnetoua a radím vám, udělejte, co řekl. Tady, prosím vás, jsou moje pušky. Dejte mi na ně pozor.“

„Mr Shatterhande – vy taky?!“ Dick Hammerdull téměř zakvílel.

Myslím, že nyní trochu zalitoval, že tolik stál o tuhle loveckou výpravu.

„To na něj chcete jít úplně beze zbraně?“

„Nebojte se!“ Ukázal jsem nůž, který jsem si připravil do levé ruky. Skalní výsuť jsme měli totiž po pravé straně. „Můžeme-li vás o něco naléhavě žádat, tedy jediné o klid, meššúrs! O klid a rozvahu!“

„Good luck!“

Nevím ani, kdo to přání za námi poslal. Blížili jsme se už s

Vinnetouem rychle ke skalisku. Apač se vnořil opatrně do křoví, podívali jsme se ještě jednou jeden druhému do očí. Věděli jsme přesně, co chceme, co od sebe můžeme navzájem očekávat. Zdálo se, že okolnosti jsou nám příznivé.

„Vítr jde proti nám,“ šeptl s uspokojením Vinnetou. „Medvěd mého bratra neucítí!“

Přikývl jsem a postupoval – teď už sám – dál. Při prvních krocích mi bylo, proč to nepřiznat, dosti nevolno. Cítil jsem, že se mi stahuje hrdlo, srdce mi rozbušilo jako splašené, musel jsem sebrat všechnu vnitřní sílu, abych se soustředil. Potom přišla ona chvíle, kdy člověk pohlédne nebezpečí bezprostředně do tváře – a kdy z něho jako kouzelným švihnutím proutku naráz spadá všechn nepokoj, nejistota, bázeň.

Medvěd dosud ležel v pelechu, vyspával, zřejmě se včera znamenitě nažral. Teď jsem ho musel ze všeho nejdřív probudit. Sehnul jsem se pro kámen, potěžkal jsem jej v ruce a hodil. Otáčel se naplocho ve vzduchu a zasáhl grizzlyho ostrou hranou někam do krku. Medvěd zdvihl hlavu,

rozhlédl se kolem sebe, zaznamenal, že proti němu stojí nějaký neznámý tvor, a upřel na něho své malé, potměšilé oči. Pak se vymrštil na nohy a s nečekanou obratností vyrazil kupředu.

Hnal se proti mně jako tygr, valil se, chrčel, supěl. Já jsem skočil ke skalisku a couval s očima upřenýma na huňatou potvoru. Krok co krok jsem se blížil ke křoví, kde byl schován Vinnetou. V tom spočívalo teď všechno: dovést ho k němu, ale tak, aby poskytl vhodný terč pro Apačův nenadálý výpad, aby se na něj dalo co nejsnáze zaútočit. Byla to ovšem hra o život! Kdybych byl klopýtl, kdybych byl uklouzl, skočil by po mně – a spánembohem navždy můj krásný světe!

Kui-erant se valil s tou zvláštní těžkopádnou lehkostí, jakou se vyznačují mohutná, ale přitom mrštná zvířata. Neviděl nic než mě, jen já jsem upoutával jeho pozornost, mě považoval za rušitele a nepřítele svého klidu. Když jsem se dostal až ke křoví, byl ode mě vzdálen nějakých osm devět kroků. Teď jsem ho musel zastavit, protože kdyby se to nepodařilo, nepomohl by mi už nikdo, skončil bych v jeho mocných železných prackách.

Dobře tedy – teď, nebo nikdy!

Naráz jsem se zastavil, vrhl se dvěma skoky kupředu a napřáhl prudce ruku ozbrojenou nožem. Medvěd reagoval okamžitě. Zastavil se rovněž, pochopil, že chci zaútočit, a vztyčil se na zadní. Na vteřinu zůstal bez hnutí – na onu rozhodující vteřinu, kterou jsme právě potřebovali a ke které směřovalo všechno naše úsilí. Neboť vzadu za vztyčeným grizzlym se v tom okamžiku vynořil Vinnetou. Pozoroval jsem medvěda, jistě o půldruhé hlavy vyššího, než jsem byl já, pozoroval jsem Vinnetoua, jak chladnokrevně, neukvapeně a s naprostým soustředěním nasazuje k ráně, a připadalo mi, že se na tu chvíli snad zastavil čas. Ale přece jen se Vinnetouova čepel ponořila do medvědova mezižebří, přesně do míst, jimiž je možno zasáhnout srdce! Apač zabořil svůj nůž do grizzlího těla až po samu střenku. Na vteřinu jej ponechal v ráně a potom jej mocným trhem vyrval zpět, čepel byla celá zbarvena krví šelmy.

Grizzly se pootočil, zavrával, avšak nepadl. Jedna z jeho mocných pazour se vymrštila proti Vinnetouovi, ten ovšem uskočil stranou z jejího dosahu. Medvěd zůstával maličko pootočen, ještě jsem měl možnost využít toho, že jeho pozornost byla teď soustředěna jinam. Přiskočil jsem,

rozmáchl jsem se, jak nejprudčeji jsem jen dokázal, a zabořil teď zase já svůj nůž do medvědího těla. Nechal jsem jej vězet v ráně a uskočil ihned mocným odrazem stranou. Tak daleko jsem jistě nikdy v životě neskočil – ale vždyť jsem se nesměl nechat lapit! Vždyť mi šlo o krk!

Medvěd nyní stál jako socha, ani se nepootočil, ani se nepohnul. Trvalo to jistě půl minuty – a nám to přirozeně připadalo jako nekonečně dlouhá doba. Potom těch třicet vteřin přešlo, grizzly se s mohutným žuchnutím sesul na zem a už se ani nehnul.

„Uff!“ zaslechl jsem za sebou Vinnetouův výkřik. „Můj bratr Šárlí mu zasadil smrtelnou ránu! Už nevstane!“

Utíral jsem si čelo pokryté spoustou drobných kapiček potu. Ačkoliv se to všechno odehrálo sotva během několika minut, cítil jsem se vyčerpan, jako by byl náš zápas trval hodiny.

„Ne,“ řekl jsem těžce polykaje, „já ho jen dorazil. Srdce zasáhl můj bratr Vinnetou! Úžasná rána!“

Před námi ležela strašlivá hora masa. Tenhle starý Efraim musel mít nejméně deset metrů. Byl už pořádně v letech a šířil kolem sebe nesnesitelný puch, jinak u mladších medvědů nezvyklý. Myslím, že v tom okamžiku nám přešla chuť na medvědí pečínku. Z druhé strany se sem už řítily naši přátelé. Byli neméně vzrušeni než my, doslova ustrnuli, když zblízka spatřili tu obrovskou medvědí potvoru, která naháněla člověku husí kůži, i když už tady ležela tak nehybná a mocná. Apanačka přiklekl a snažil se vyprostit z rány nůž. Musel vynaložit veškerou sílu, aby ho usilovným vyvikláváním dostal ven, a vrtěl jen nechápavě hlavou. Old Surehand nám každému mlčky stiskl ruku – a Dick Hammerdull grizzlyho obcházel v uctivém oblouku kolem dokola, jako by nedůvěřoval, že je tak docela po něm.

„A co s ním teď?“ byl schopen zeptat se teprve za hodnou chvíli.

„Stáhneme mu kožich,“ řekl jsem, „o ten šlo.“

„A maso?“

„Blázníte, Dicku? Necítíte nic? To byste rozžvýkal spíš vlastní podrážku!“

„Pravda, pravda,“ připustil a zamnul si prsty špičku nosu. „Aby vydával zrovna líbeznou vůni, to tedy nevydává! Dáme se do toho?“

„Tady ne. Odveďte ho dolů – tam můžete připravit pro Old Surehanda kožešinu. Vlastně pro Utahy.“

„Rád, sir, velice rád. Pro vás všechno. Vy při tom nebudete?“

„Myslím, že nás s Vinnetouem čeká ještě nějaká práce“ řekl jsem.

Old Surehand se na mě zadíval:

„Snad ne ještě jeden medvěd?“

„Vinnetou objevil ještě jedny stopy na horním konci údolí Medvědů,“ řekl apačský náčelník.

Dickovi Hammerdullovi najednou otrnulo, hned se zajímal o další výpravu.

„Vezmete mě zase s sebou?“

„Ne, Dicku,“ řekl jsem.

„Přece jsem se držel! Nic jsem nezkazil!“

„Taky vám nic nevyčítám. Ale nejde to! Šahko-matto by se urazil.

Připravíte zatím tu medvědí kůži.“

„Hm, jestli by se pan Osaga urazil, nebo neurazil, to mi je tedy putna, sir, ale abyste věděl, já uznávám, že mluvíte rozumně, a dobrovolně ustupuju. Jaký jsem?“

„Znamenity, Dicku.“

Odveklí jsme tedy po kratší přestávce a oddechu úlovek dolů na naše stanoviště a Hammerdull, Holbers, Apanačka a Treskow si ho vzali na další starost – a naše čtveřice, doplněná tentokrát o Šahko-matta, se vypravila na druhý konec údolí.

Bylo neobyčejně dlouhé a čím dál jsme postupovali, tím víc se užilo.

Tu a tam jsme zahlédli bizona, někdy i bizoní rodinu, ale nikdy větší stádo.

(Na to ještě nebyl čas, nepřišla dosud doba podzimního tahu.) Ani před námi neutíkali, jen sešli z cesty, celkem klidně a nevzrušeně, a z toho jsme usuzovali, že ta zvířata se po celé léto nesetkala s žádným lovcem.

Leckteré z nich se nám dokonce ani nevyhnulo, zůstalo stát a zvědavě na nás civělo. To byli většinou statní býci; chvíli tak zevlovali a potom pokojně sklonili hlavu s mocnými, hrozivě čnicími rohy, neuznávajíc za nutné se kvůli nám vyrušovat. Měli jsme samozřejmě co dělat, abychom přemohli zálusk na lov, vábilo to, lákalo – jenomže všechny chutě jsme si museli nechat zajít.

Času jsme neměli nazbyt a ostatně maso jsme nepotřebovali.

A skutečný, poctivý zálesák, jak známo, nevystřelí na zvíře, nepotřebuje-li nutně lovit pro obživu. To platí dokonce i pro Indiány. Nepamatuji se, že bych byl někdy svědkem svévolného a zbytečného ubíjení zvěře, jména bizonů. Vždycky zabíjeli jen tolik, co potřebovali, ani v době, kdy bizoni táhli prérií ve stádech, nedávali se strhnout k hromadnému odstřelování, protože dobře věděli, že na těchto zvířatech závisí jejich výživa i do budoucna. To teprve běloši zavedli tu krvavá prérijní jatka, kdy se tato vzácná zvířata pobíjela ve velkém. Dokonce se vypravovaly celé lovecké vlaky, které odvážely lačné lovce rovnou k místům, kde se vyskytovala bizoní stáda nejpočetněji. Výletníci vyskákali, pozabíjeli pár desítek nebo i stovek býků a krav, nabažili se a jeli zas dál. Úlovky namnoze nechávali i ležet, co s nimi v takovém množství, a ubohá, někdy jen postřelená zvířata se ještě dlouho trápila, než se posléze stala kořistí supů, vlků, kojotů, hyen. Viděl jsem celé hromady bizoních kostí, vybílených od slunce a deště, truchlivé pozůstatky činnosti lidí, kteří měli dost drzosti, aby si taky říkali lovci. Snad milióny metrů masa tak přišlo zbůhdarma vniveč, shnilo docela bez užitku; ti pánové si dokonce nedávali ani tolik práce, aby s sebou odnesli aspoň kůže a rohy povražděných zvířat!

Pravého, skutečného zálesáka i jenom pohled na něco takového rozhořčoval na nejvyšší míru. A co teprve Indiáni! Ti byli přesvědčeni, že vláda toto nesmyslné zabíjení nejen trpí, ale dokonce podporuje, aby tak zbavila rudé kmeny jejich nejpřirozenějšího zdroje obživy. A když se postavili proti těm hromadným jatkům na prerii, když jim chtěli bránit, začali je bílí osadníci a dobyvatelé pronásledovat a vybíjet – jako ta bizoní stáda...

Byli jsme na cestě už víc než hodinu, když náčelník Apačů konečně zastavil svého Ilčiho.

„Brzy přijdeme k místu, kde Vinnetou našel zabitého bizona. Měl přelámané kosti a vysátý mozek. To dělá jen šedý grizzly!“

„Oh! Byl to tedy pořádný chlapík,“ uznale potřásl hlavou Old Surehand. „Objevil Vinnetou i jeho doupě?“

„Hledal jsem pouze stopu,“ odpověděl Apač. „Myslel jsem, že moji bratři to uvítají, aby mohli říci, že tohoto šedého medvěda zabili oni!“

„Ano, ano!“ přisvědčil živě Old Surehand. „Tehle bude můj! Toho si

ulovím na vlastní pěst.“

„Rozumím svému bratru a souhlasím s ním,“ řekl Apač. „Měl by si však k tomu vypůjčit Shatterhandovu ručnici medvědobijku!“

„Proč? Mohu se stejně spolehnout na svou zbraň.“

Oči mu jen jiskřily, těšil se na lov, těšil se, že sám grizzlyho složí.

Jenomže tu byl ještě jeden neuspokojený člen výpravy. Nebylo divu, že se ozval.

„A co bude dělat náčelník Osagů? Má se vrátit mezi své bojovníky a vypravovat, že v jeho přítomnosti byli zabiti čtyři šedí medvědi, ale on pouze přihlížel, aniž se dotkl pušky nebo nože?“

Znělo to značně rozmrzele. Vinnetou ihned spěchal, aby Šahko-matta uklidnil.

„Náčelník Osagů dostane svou úlohu,“ řekl rychle. „Nebude to dlouho trvat, protože se jistě blížíme... uff, uff!“

Vinnetou strhl Ilčiho zpět.

Několik málo kroků před námi se vynořil z hustého lesa grizzly a hnal se napříč přes cestu s hlavou spuštěnou k zemi, nedívaje se ani vpravo, ani vlevo. Vítr šel proti nám, čich mu tedy nemohl podat zprávu o naší přítomnosti, a huňáč byl čímsi příliš zaujat, než aby dával pozor po okolí.

„Teď, za bílého dne?“ vykřikl Old Surehand – nechtělo se mu věřit vlastnímu zraku.

„Musí mít pořádný hlad,“ zahučel jsem.

„Vyšel si na lov – a nám ho umožní,“ radoval se Old Surehand. „Aspoň máme ušetřeno hledání. Necháme koně někde tady v houští a půjdeme za ním,“ navrhoval.

Ale v tom zasáhl Šahko-matto.

„Moji bratři ať chvíli počkají,“ ozval se. „Náčelník Osagů má pro ně návrh.“

„Jaký?“ řekl jsem.

„Když náčelník Apačů vyšel proti grizzlymu, pomáhal mu Old Shatterhand. Nyní chce ulovit svého medvěda i Old Surehand. Náčelník Osagů mu tedy prospěje podobným způsobem. Howgh!“

Šahko-matto se svým howgh radši pojistil proti dalšímu dohadování a přesvědčování. Věděl, že teď především Vinnetou se ho nebude pokoušet přemluvit, a mně byl rozhodnut oponovat.

„Well,“ řekl jsem opatrně, „chápu, co nám chce Šahko-matto dokázat: že je statečný muž. Ale pouští se do krajně nebezpečného podniku.“

„Náčelník Osagů si nebude počínat jako chlapec.“

„Dobrá. A vy, Surehande? Cítíte, že máte pevnou ruku?“

„Naprosto! Zasáhnu ho přesně! Nemějte strach!“

„Tím líp.“

Seskočili jsme s koní, odvedli je do křoví a pak se dali husím pochodem směrem, jímž se přehnal náš grizzly. Nebylo nejmenší pochyby, že šedáka najdeme u bizoní mršiny, jak si pochutnává na svém úlovku, který přednedávnem objevil Vinnetou.

A bylo to přesně tak.

Stál nad bizonem, temně si pobroukával, hrabal se tlapami v bizoních vnitřnostech a snažil se obnažit další kosti. Měl zálsk na morek a rozdrčená lebka svědčila o tom, že si brousil jazýček i na bizoní mozek – což je pro grizzlyho vůbec ta nejznamenitější pochoutka. Asi třicet kroků od houští, v němž jsme se skrývali, ležel obrovitý balvan, za který se víc než pohodlně mohl schovat i velmi statný muž. Osažskému náčelníku taky ihned padl do oka. Dotkl se vzrušeně Surehandova ramene.

„Můj bratr ať se postaví za veliký kámen před námi. Šahko-matto dojde pro grizzlyho a přivede ho k němu. Bude snadné se mu dostat na kůži!“

Osaga se cítil vítězem už předem – ale já jsem nebyl tak docela přesvědčen, že to půjde snadno jako po másle. Zdálo mi především, že vzdálenost od medvěda k balvanu, za nímž se měl Old Surehand schovat, je příliš veliká. Chtěl jsem něco v tom smyslu poznamenat, ale Šahko-matto jednal velmi rychle – nebo spíš velmi zbrkle. Položil prostě svou pušku vedle nás, hodil sebou na zem a plížil se směrem k medvědu. A milý Old Surehand bez velkých okolků rovnou za ním. U balvanu zůstal stát, našel si místo, které by ho krylo, zatímco náčelník Osagů pokračoval v cestě.

Grizzly až dosud nezpozoroval, co se děje. Drtil svými mocnými zuby bizoní kosti, jen to praštělo, a olizoval se přitom jako labužník. Šahko-matto se k němu přímo řítí, podle mého soudu až do zbytečně těsné blízkosti. Mohl se přece přiblížit jen tak daleko, aby stačil ustupovat, aby ho grizzly v žádném případě nebyl s to dohonit! Otočil jsem se k

Vinnetouovi – ten už dokonce sahal po své stříbrně pobité pušce.

„Uff!“ vyrazil ze sebe tiše a naléhavě. „Náčelník Osagů se ukvapuje! Musíme mít připravené pušky!“

Přiložil jsem ruce k ústům a – nezbývalo nic jiného – vykřikl jsem:

„Šahko-matto! Pozor! Už ne dál! Zastav se a zpátky!“

Náčelník mě skutečně uslyšel a taky se zastavil. Zvedl se ze země – ale v tu chvíli už medvěd začal větřit. Obrátil hlavu, a když před sebou uviděl postavu, mocně si odfrkl a rozkolébal se proti Osagovi. Rozkolébal se! Ba ne – on se hned rozběhl, a grizzly pane dokáže běžet skoro stejně rychle jako kůň! Šahko-matto mohl být od něho vzdálen tak dvacet kroků – jenže k balvanu, za nímž stál připraven Old Surehand, jich bylo nejméně padesát. Medvěd ho určitě dostihne, ulekl jsem se. A ke všemu Old Surehand asi nebude moci dobře na šedáka ani vystřelit – to by se byl musel kui-erant zastavit, vztyčit na zadní a poskytnout mu cíl, nastavit hrud'. Vypadalo to zkrátka najednou ošklivě.

„Mr Surehande, nestřílet, prosím! Ted' ne! Nechte to na mně!“ vykřikl jsem.

Zalícil jsem medvědobijku a snažil se soustředit.

Šahko-matto zatím v ústupu pádil naplno zpátky směrem k balvanu.

Tak jako v tuto chvíli jistě nikdy v životě neběžel. Ale co to bylo všechno platné, grizzly se k němu přibližoval každým krokem. A ke všemu se oba pohybovali pro nás v jedné čáře – hrozilo tedy nebezpečí, že ten, kdo bude chtít zasáhnout zvíře, trefí člověka.

„Uхни stranou!“ vykřikl jsem, ale Šahko-matto jako by mě neslyšel. A grizzly mu už funěl za patami, bylo dokonce zřetelně poznat, že Indiána prudký běh začíná vysilovat. Ztrácel rychlost. Ted' i Vinnetou přiložil dlaně k ústům:

„Šahko-matto! Uskoč! Uskoč!“

Teprve nyní náčelníkovi Osagů došlo, co má udělat. Bylo to opravdu v nejvyšší čas, medvěd byl tři čtyři kroky ním. Šahko-matto sebou prudce hodil stranou a tím na kratičký okamžik odkryl grizzlyho mé pušce.

Medvědobijka se také v téže vteřině rozeřvala – moje kulka zasáhla kui-eranta právě ve chvíli, kdy se otáčel, aby se pustil za Osagou. Nebyl to sice smrtelný zásah, ale podařilo se zvíře aspoň zastavit v běhu. Grizzly se zakymácel, podklesly mu nohy, jednou tlapou si sevřel do ruda se barvící

ránu. Krev odkapávala na zem a barvila kožich i travnatou půdu.

Teď přišel Old Surehandův okamžik. Viděl jsem ho, jak se vynořil zpoza balvanu, jak se napřímil a rychlými kroky vyrazil proti šedákovi. Rozčilený grizzly zpozoroval nového nepřítele a bojovně se napřímil na zadních. Temně mručel a chrčel, v jeho potměšilých očích to hrozivě blýskalo. Vykročil ještě proti lovcí, ale Old Surehand chladnokrevně zvedl pušku a potom rychle dvakrát za sebou stiskl kohoutek. Vzápětí pak pušku odhodil a vytasil nůž, svíraje ho pevně vysoko nad hlavou.

To už bylo zbytečné. Jeho dvě předcházející rány byly mířeny naprosto přesně, starý Efraim měl dost; ještě několik vteřin se potácel sem a tam, motal se bezmocně v půlkruhu, než se převalil na záda a natáhl křečovité pracky – – – a bylo po něm.

Myslím, že to všechno netrvalo snad ani celé dvě minuty; Old Surehand si utíral – jako prve já – bohatě orosené čelo; Vinnetou s hlubokým vydechnutím odložil svou ručnici; já jsem povolil čelisti, které jsem z toho napětí bezděky křečovité sevřel; a Šahko-matto přestal lapat po dechu a zhluboka si oddechl.

Trvalo ještě hezkou chvíli, než jsme se dali úplně do pořádku.

Old Surehand a Vinnetou se potom pustili do chlupáče, stáhli starému Efraimovi kožich, a poněvadž grizzly byl, jak říkáme my, muži, ve svých nejlepších letech, postarali se i o jeho tlapy.

„Pochutnáme si,“ poznamenal Old Surehand lakonicky a Šahko-matto, už také uklidněný, ho ještě doplnil: „Moji bratři by neměli zapomenout, že tlapy nejsou jedinou pochoutkou z medvěda.“ Ale ani nás nemusel moc přemlouvat k tomu, abychom kořist doplnili o slušný výřez z medvědíků šunek. Věděli jsme, co je dobré...

Měli jsme tedy nyní šťastně ulovený čtvrtý grizzlí kožich. Za jediný den to byl nádherný, báječný výsledek, když dokonce při lovu nikdo neutrpěl ani nejmenší zranění, ale možný byl ovšem jen výjimečně a na takovém místě jako Kui-erant-juav. Pustina, řídké navštěvovaná lovci, měla Old Surehanda zničit. A zatím mu právě naopak umožnila splnit takřka nespílitelné.

Teď šlo ještě o zpáteční cestu, o to, jak se Old Surehand dostane k Utahům. Vláci čtyři medvědí kůže není žádná hračka, dokonce ani pro takového obra jako je Old Surehand. Rozhodli jsme se tedy – po večerní

poradě v táboře, že mu zpáteční cestu ulehčíme. Samozřejmě že nás ani nenapadlo promarnit den, který jsme díky úspěšnému lovu vlastně získali. Musili jsme už nyní promyslet další postup a taky se na něj připravit. Nakonec jsme se všichni shodli na tomhle: Old Surehand vystoupí ještě za světla nahoru na planinu; tam velice obezřetně, aby ho Utahové nezpozorovali, obejde indiánské ležení a přejde k severozápadnímu cípu Parku, kde se s námi setká, popřípadě na nás počká. My se zatím vydrápeme vzhůru roklí, kde jsme ulovili starého Efraima, protože tady nás před zraky Utahů bude dokonale chránit hustý les. Old Surehand projevil souhlas, bylo to to nejlepší, co se dalo v daném postavení vymyslet. Samozřejmě, Utahové měli z medvědů strach, což ovšem ještě neznamenal, že by se neodvážili zabrousit dolů do údolí. Věděli přece dobře, že za dne grizzly nebývá nebezpečný, obvykle odpočívá, pospává, a když ho člověk; náhodou nevyruší v brlohu, může se mu procházet před nosem. Už proto jsme z opatrnosti vyslali Vinnetoua v čele – na něho bylo spolehnutí, mohl nás v případě potřeby varovat. Když jsme se drápali nahoru, padla už tma, nedala se rozeznat jediná stopa, a tak jsme se ani nemohli přesvědčit, jestli byl v těchto místech někdo z Utahů. Trochu nám pomáhalo, že jsme cestu už znali, i koně šli popaměti, vedli jsme je za uzdu, jen aby se neřeklo. Ke skupině stromů, nás včera čekali naši přátelé, jsme se dostali bez nehody. Tady jsme nechali koně i tentokrát, vzali kožešiny a opatrně se přesunuli k onomu cípu Parku, kde jsme se měli setkat s Old Surehandem. Nebyl zde ještě, to nám však nebylo nijak divné. Neznal přece zdejší krajinu tak dobře jako my (či spíše jako Vinnetou), a krom toho se musel kolem Indiánů protáhnout krajně opatrně – a to si žádalo čas. Když přišel, bylo mu vidět na očích, jak si oddychl, že všecko klaplo. Šeptem nám oznámil, že Utahové už zapálili táborové ohně, na což ovšem nás už předtím upozornil náčelník Apačů. Jeho citlivé chřípí bezpečně zaznamenalo vůni kouře. Co tedy teď? Dohodli jsme se v rychlosti, že medvědí kožešiny přeneseme blíž k táboru, v tu stranu, odkud měl Old Surehand „jakoby“ přijít, a potom se lesem, kde nás výhodně budou krýt stromy, přiblížíme k utažskému ležení. V té chvíli už by se měl Old Surehand Utahům ukázat, jistě to upoutá jejich pozornost natolik, že si nebudou ani všimnout toho, co se jim děje za zády. Ujednáno, všeobecný

souhlas.

Do lesa jsme vnikali jeden po druhém, dotýkali jsme se přitom ve tmě takřka rukama, ačkoliv nám odlesk táborového ohně přece jen cestu poněkud usnadňoval. Ale než jsme se propracovali až k bezprostřední blízkosti tábora a než jsme si našli příznivé stanoviště v chráněném stínu, dohodnutá doba takřka uplynula. Netrvalo dlouho a k našim uším dolehly jakési výkřiky. Ano, byly to nade vší pochybnost výkřiky údivu, překvapení, úžasu. To se Old Surehand objevil na svém místě a vzbudil pozornost Indiánů. Teď jsme mohli i my postoupit kapradinovým porostem kupředu. Dostali jsme se bez obtíží ještě blíž než včera s Vinnetouem – ovšem tentokrát neměl nikdo z Utahů oči pro nic jiného než pro neočekávaně se objevivšího Old Surehanda.

Tusahga-sarič, jak se dalo čekat, přijímal celou věc se svrchovanou důstojností. Uvelebil se dokonce – k naší nesmírné radosti – na téměř místě jako včera, takže jsme ho měli tak říkajíc na dosah ruky. Utažskými bojovníky vzrušení z příchodu lovce přímo lomcovalo, ale Černý pes zůstal náčelnicky klidný, ani ho nenapadlo, aby – jako ostatní – na něj dorážel otázkami, které ostatně Old Surehand ponechával bez odpovědi. Bylo to od bílého lovce promyšlené, zkušeně tak získával čas pro nás, pro to, abychom si našli bezpečně úkryt.

Teprve když zřejmě usoudil, že by to mohlo být s námi v pořádku, zvedl obě ruce nad hlavu, zamával jimi a hlasitě oslovil indiánské shromáždění:

„Bojovníci Utahů na mě křičí a zahrnují mě otázkami, ale měli by vědět, že právo na moje první slova má náčelník!“

Černý pes sebou trhl, neuvědomil si, že vlastně jeho náčelnická důstojnost utrpěla mírnou újmu, ale v téhle chvíli mu šlo spíš o to, co řekne lovec, než aby začal kárat nekázeň svých lidí.

„Uff!“ vyrazil ze sebe. „Bledá tvář má pravdu – ať tedy ke mně přisedne a promluví. Chci ho slyšet.“

Old Surehand přikývl, usadil se proti náčelníkovi, ani přitom neodložil zbraně. Utahové byli tak překvapeni nebo tak nedočkaví, že na to ani nevzdechli. Nebo si snad byli tak jisti, že nemůže uniknout?

„Old Surehand byl v údolí Šedých medvědů?“

„Ano. Byl jsem tam.“

„A viděl stopu medvěda?“

„Viděl jsem stopy mnoha medvědů.“

„A medvěda viděl taky?“

„I medvěda,“ přisvědčil lovec.

„Ale nebojoval s ním,“ řekl Tusahga-sarič s lehkým úsměškem.

„Nevidím na něm stopy boje.“

„Mýlíš se. Bojoval jsem! Nedovolím ovšem nikdy šedému grizzlymu, aby se mě jen dotkl svou prackou. K čemu bych pak měl jinak pušku?“

„Uff!“ Náčelník si odfrkl. „Tedy jsi zvítězil? To mi snad chceš povědět?“

„Přesně to.“

„Nevidím kožich šedého pána.“

„Proč mluvíš o kožichu,“ pokrčil rameny Old Surehand, zavrtáváje se pohledem do jeho očí. „Měl jsem přinést čtyři kožešiny.“

„Mluvíš nadutě. Jako bys je už měl.“

„Mám je.“

Old Surehand to řekl, jen to břinklo. Utažský pohlavár sebou trhl.

„To není možné. Nevěřím!“ vybafl.

„Myslíš, že Old Surehand má ve zvyku lhát?“

„Ani přivléci bys je nemohl,“ ohrnul rty Tusahga-sarič. „Čtyři medvědí kůže jsou příliš pro jednoho muže!“

„Utahové jsou bezpochyby slabí lidé, když to nedokážou.“

„Uff, uff! Tvá slova jsou...“ Vzrušil se, ale hned vzápětí se ovládl.

„Nemáš nic, a chceš mě jen popudit!“

„Pošli čtyři muže tam na kraj lesa – čtyři sta kroků odtud – ať ti přinesou to, co tam najdou.“

Utažský náčelník si lovce nedůvěřivě prohlížel. Jeho uff, uff znělo najednou tiše, nějak znejistěle.

„Chceš si z nás dělat blázny?“

„V mém postavení? Mluvíím vážně!“

„Dal jsem ti dva dny,“ ozval se náčelník až po chvíli. „Přišel jsi dřív – ale jestli uvidím, že si ze mě tropíš žerty, zemřeš ještě ihned, a to ještě dnes!“

„Moc mluvíš,“ řekl Old Surehand. „Ti bojovníci by už měli jít...“

Tusahga-sarič se obrátil k mužům postávajícím okolo:

„Uff! Velký Manitou zastínil bledé tváři mozek odňal jí rozum.“

Pořád nemohl přijít na to, proč to Old Surehand říká. Že by to mohlo být pravda, tomu ovšem nebyl ochoten věřit ani ve snu. Old Surehand se jen pousmíval:

„Jestli shledáš, že jsem si z tebe dělal blázny, můžeš mě klidně dát potrestat smrtí hned na místě.“

Černý pes pokynul rukou čtyřem nejbližším bojovníkům a ti se ovšem ihned s náramným gustem rozběhli směrem ke kraji lesa, odkud před chvílí lovec přišel. Tváře ostatních Utahů jen hořely napětím. Nikdo nepronesl ani slova. Ale to trvalo jen velice krátkou chvíli. Potom se ozval od lesa výkřik, druhý, třetí, čtvrtý. Indiáni jako jeden muž vyskočili na nohy, a pokud stáli, bezděčně učinili tři čtyři tři čtyři kroky vstříc těm, kdo se vraceli k táboru. Bylo to neuvěřitelné, nepředstavitelné, nepochopitelné! Každý z těch bojovníků, supících námahou a vzrušením, sebou vlekl medvědí kůži!

Položili je na zem před náčelníka, a teď teprve začal hotový tanec.

Utahové se shlukli, tahali si kožešiny z rukou, ohmatávali je, prohlíželi si je, potom jako pomínutí pobíhali kolem a jeden přes druhého bez ustání vykřikovali své uff, uff, uff.

Největší pozornost ovšem poutal kožich toho starého chlapáka, kterého jsme dostali ve skalní roklině. Prohlíželi jeho kožich jako svátost, obdivně pofrkávali, hledali usilovně stopu po kulce – a když našli jen dvě stopy po ranách nožem, když tedy si uvědomili, že medvěd nebyl zastřelen, ale zabit pouhým ložem, najednou utichli a jeden po druhém otáčeli – až jsem se tomu musel v úkrytu usmát – vykulené oči po Old Surehandovi. A nebylo jasné, jestli v tom pohledu je víc hrůzy či obdivu.

Vždyť u indiánských kmenů platí za jeden z nejznamenitějších výkonů zabít medvěda bez cizí pomoci. Platí to dokonce za tak znamenitý kousek, že ten, kdo se jím může prokázat, už bez dalšího získává čestné místo mezi staršími kmene, mezi náčelníky. Tady před nimi ležely dokonce čtyři medvědí kůže. A přitom ten jeden obr byl přemožen a skolen nožem! Jen s nožem by se tady z těch Utahů ani na malého grizzlyho neodvážel nikdo. Old Surehand si byl dobře vědom, jak drtivě tohle všechno zapůsobilo na Utahy, ale správně se rozhodl dělat, jako by šlo o věc docela samozřejmou, pro něho víceméně běžnou. Vylovil dokonce z kapsy kus

medvědího masa a s báječně zahraným klidem se do něho zakousl.

„To je... to je maso z tvého úlovku?“ vysoukal ze sebe Tusahga-sarič.

„Mhm,“ přitakal Old Surehand lehkým pokývnut „Chutné...“

„Kdo chce opéci maso, musí zapálit oheň. Ale my jsme Old Surehandovi vyprázdnili všechny kapsy! Neměl u sebe punks, neměl nic, čím by mohl rozdělat oheň!“

„To máš pravdu,“ připustil lovec, zachovávaje dál neotřesitelný klid.

Dělal to dobře, výborně.

„Jak jsi ho tedy mohl rozdělat?“

„Rudí bojovníci neznají všechna tajemství bílých mužů,“ řekl Old Surehand, jako by litoval, že právě náčelník je nezná. „Nepotřebujeme ani síru na zápalkách, ani punks. Oheň se dá rozdělat i pomocí oceli a kamene. Tusahga-sarič se o tom nikdy nedoslechl?“

„Vím to!“ křikl dopáleně Utah.

„Proč se tedy náčelník Utahů tak diví? Můj nůž byl ocelí a kamene je v údolí na desetkrát deset ohňů.“

„Uff! Kdyby se to nestalo v údolí Šedých medvědů, řekl bych, že ti přišli na pomoc běloši.“

„Proč právě v údolí by to nebylo možné?“

Teď už si Old Surehand trochu zahrával – ale ne, vlastně právě toto byl nejlepší způsob, jak odvést náčelníka od nasnadě jsoucí myšlenky.

„Protože bledé tváře se bojí medvědů.“

„Pshaw! Nejsem snad bledá tvář? Vy jste se tam neodvážili, já ano!“

„Mlč! Rozsudek se týkal tebe, ne nás!“ rozkřikl se Utah. „Neměli jsme důvod, abychom šli do Kui-erant-juavu! Ale jak ty jsi mohl objevit čtyři medvědy?“

„Mám oči.“

„A jak jsi je mohl sám přemoci?“

„Mám pušku, mám nůž!“

„A jak jsi je sem mohl odvléci?“

„Mám ruce a ramena.“

„Ale čtyři kůže najednou nikdo neuvleče!“

„Kdo ti řekl, že jsem je vlekl najednou?“

„A jak?“

„Postupně... jednu po druhé.“

„Uff! To je pravda, to by bylo možné... Dobře. Uvidíme, jestli zítra ulovíš ještě jednoho grizzlyho.“

„Jak to ještě jednoho? Přinesl jsem ti čtyři kůže. Přesně tak, jak jsi chtěl!“

„Je mezi nimi jedna malá, od mláďete. To neplatí.“

„O to větší je zas ta druhá.“

Utah se ušklíbl:

„To neplatí – medvěd jako medvěd.“

„Když říkáš medvěd jako medvěd, tak jsem tím spíš splnil, cos chtěl.“

Přinesl jsem čtyři.“

„O tom, co jsi splnil, rozhoduju já. Ty mlč!“

„Prosím tě! Snad si nemyslíš, že můžeš Old Surehandovi nařizovat!

Budu mluvit, kdy budu chtít! Nemáš mi co poroučet.“

„Ne? Nejsi snad naším zajatcem?“

„Ne!“

Tusahga-sarič sebou trhl. Naklonil se kupředu.

„Uff! Snad proto, že máš dosud pušku a nůž? Naschvál jsem ti je ponechal, ale teď tě dám zas spoutat.“

„Pshaw!“ Old Surehandovy rysy ztvrdly, odhodil kus medvědí pečeně, kterou dosud držel v ruce, a pohodil hlavou. „Já jsem udělal, cos mi uložil, a jsem tedy svobodný.“

„Mýlíš se! To jsme si nevyjednali! I kdybych ti počítal tu malou medvědí kůži – získal jsi nanejvýš život.“

„Svobodu ne?“

„Leda by sis vzal za ženu některou z našich squaws, už jsi to ode mě slyšel. Chceš to udělat?“

„Ne!“

„Tak tedy zůstáváš dál naším zajatcem.“

„Ty jsi dobrý,“ zasmál se Old Surehand. „Ty myslíš, že se tě lekne někdo, kdo se nebál jít do Kui-erant-juavu a kdo odtud přinesl čtyři medvědí kůže? Ne, ne! Já jsem si s z údolí nedonesl jen právo na život, nýbrž i svobodu! Uvidíš!“

„Co uvidím? Mluvíš zmateně!“

„Dobře budu mluvit jasněji.“ Old Surehand ukázal prstem přímo proti náčelníkovi. „Vyber si: chcete mít z Old Surehanda přítele, nebo

nepřítele?“

„Pshaw! Tvé nepřítelství nám nenahání strach, to si nemysli! Je mi lhostejné, co říkáš.“

„Jen abys za chvíli nezpíval jinou! A říkám ti znova: život jsem si vybojoval, a chci i svobodu. Buď mi ji dáš dobrovolně, pak se stanu přítelem Utažů. Nebo mi ji odepřeš – a pak toho budeš litovat!“

„Odepřu ti ji, tím si můžeš být jist,“ zavrčel utažský náčelník, „už teď ti ji odpírám! Co si myslíš? Spoléháš na svůj nůž? Nebo na svou pušku? To není Shatterhandova zázračná zbraň, která střílí bez nabíjení!“

„Oh, ty jsi o té zbrani slyšel? Nebo jsi ji dokonce někdy viděl?“

„Neviděl jsem ji, ale to neznamená...“

„Tak si ani nepřej, abys ji uviděl!“

Utažský náčelník se zarazil.

„Proč?“ vyhrklo z něho zvědavě.

„Protože až ji uvidíš, bude mířit přímo na tebe a na tvé bojovníky. A jak víš, střílí bez nabíjení! A Old Shatterhand nebude váhat stisknout kohoutek!“

„Pshaw! Mluvíš, jako by se ti Old Shatterhand svěřoval se svými myšlenkami!“

„Nesvěřuje se mi. Ale vím, co vím. Nelíbí se mu, že jste mě dostali do zajetí prachobyčejnou přesilou. A chce, abych byl zase svobodný. A Vinnetou stejně tak!“

Tusahga-sarič sebou trhl.

„Old Shatterhand a Vinnetou? Co o tom vědí? Kde jsou ti dva? Mluvíš jako ze spaní!“

„Tak se tedy ohlédni, a uvidíš, jestli mluvím ze spaní, nebo ne. Tam doleva!“

Nedomlouvali jsme se s Old Surehandem předem o tom, co a jak bude mluvit, ale od začátku hovoru jsme tušili, že jej povede asi tímto směrem. Byli jsme připraveni zasáhnout, a teď přišel náš okamžik. Rozhrnul jsem kapradinový porost a vystrčil hlaveň henryovky. Vinnetou se v témž okamžiku protáhl šípkovou křovinou, za níž se až doposud skrýval, a klidně, jako by byl někde v apačské vesnici, si to namířil rovnou k utažskému náčelníkovi. Strčil mu svou stříbrně pobitou pušku doslova až pod nos:

„A tuto pušku Tusahga-sarič nezná? Nebo ví, komu patří?“

Znovu jsem si v tom zlomku vteřiny uvědomil, jakou neobyčejnou osobností je Vinnetou. Ačkoliv se vlastně vydal napospas možnému útoku, ačkoliv byl v této chvíli bezbranný, všichni Utahové zůstali jako přikováni, bez hnutí, nikoho ani nenapadlo, aby sáhl po zbrani. I Tusahga-sarič se ne a ne probrat z ohromení. Jen upíral oči Vinnetouovu ručnici a chraplavě koktal:

„Uff... uff... to je stříbr... ná... puš... ka... to je... Vinnetou...“

„Ano, Tusahga-sarič má pravdu, před ním stojí Vinnetou, náčelník Apačů. A tam jeho bratr Old Shatterhand, jehož zázračná puška střílí, aniž by se musela znovu nabíjet! Ale oči náčelníka Utahů mohou uvidět ještě dva slavné rudé náčelníky a také několik statečných bílých lovců. I jejich pušky jsou namířeny na bojovníky Utahů. Kdyby se někdo z nich jen pohnul, zahyne. Řekni jim to!“

Nebylo třeba. Nikdo z Utahů se nehýbal, zůstali strachem a překvapením vsutku jako přimrazení. A jak by je taky mohla napadnout myšlenka na nějaký odpor, když naň nepomyslel ani sám jejich náčelník.

„Poznávám náčelníka Apačů!“ vysypal ze sebe rychle. „Říká, že onen muž je Old Shatterhand? Je to tedy pravda, Tusahga-sarič o tom nepochybuje. Řekni mu, aby nemířil na mou hlavu. Chci, aby sklonil svou zázračnou pušku!“

„Old Shatterhand dělá vždycky to, co sám uzná za vhodné,“ řekl Apač.

„Nepřijímá od nikoho rozkazy!“

Samozřejmě že jsem mezitím už povystoupil z kapradinového porostu, s puškou stále namířenou na Utahovu hlavu. Neklidně sebou vrtěl a pošilhával kolem sebe. Nakonec se obrátil ke svému vlastnímu zajatci:

„Tak tedy mu řekni ty!“ skoro zakňoural.

Old Surehand potřásl hlavou:

„Řeknu mu, jestli mi potvrdíš, že jsem od této chvíle svobodný.“

„Ne! Nepotvrdím! Nejsi!“

„Že nejsem? Ale jdi! Stačí, aby Old Shatterhand stiskl spoušť, ty se octneš ve věčných lovištích a já na svobodě. Chápeš přece, jak na tom jsi? Ptám se tě čistě jen z dobré vůle!“

„Zabil jsi dva naše nejlepší bojovníky! Nemůžeš ode mě dostat svobodu!“

Vinnetou znal indiánské mravy a věděl, že Tusahga-sarič by byl s to se dohadovat hodiny a hodiny. Rozhodl se tedy, že tomu rázně udělá přítrž.

„Náčelník Utahů si ještě neuvědomil, kdo zde rozhoduje? Přesvědčím ho o tom! Co je to za řemeny u nohou Old Surehanda?“

„Těmi jsem byl svázán – až dodnes do rána,“ řekl lovec.

„Můj bratr ať je tedy vezme a spoutá jimi náčelníka Utahů,“ vybídl ho Vinnetou.

Tusahga-sarič – jako by ho píchl – se vymrštil, ale hned zase klesl zpátky; zacvakal jsem významně uzávěrem a zatvářil se tak varovně, že to Utaha okamžitě přivedlo k rozumu.

„Nyní bude náčelník tiše sedět a poslouchat,“ pokračoval Vinnetou nevzrušeným věčným hlasem. „Také všichni synové Utahů budou poslouchat, co jim poví apačský náčelník. Všichni se stali našimi zajatci. Odloží zbraně a dají se pokojně spoutat. Zítra ráno jim vrátíme zbraně i svobodu a budou moci jít, kam se jim zlíbí. Utahové přepadli našeho bratra Old Surehanda a zasloužili by tvrdý trest. Old Surehand jim však ukázal, jak jedná statečný muž, proto i Vinnetou chce být milosrdný. Kdo je rozumný, bude se chovat podle jeho slov. Kdo odmítne, kdo se pokusí hnout jen prstem proti nám, zaplatí za to životem. Vinnetou to řekl a nic z toho neodvolá. Howgh!“

Sebejisté, rozhodné Vinnetouovo vystoupení na Utahy platilo. Nikdo ani nehlesl, dokonce i náčelník se dal klidně spoutat. Brzy jsme mohli sklonit své pušky. Sehnali jsme pak Utahy stranou do houfu. Nemuseli slyšet každé naše slovo.

Old Surehand se zatím sháněl po svém majetku; Indiáni si „vypůjčili“ něco z jeho věcí, ale lovec dal poměrně rychle všechno dohromady.

„Doufám, že nic nenamítáte,“ řekl jsem mu, „myslím, pokud jde o náš úmysl pustit je zítra k vodě?“

„Zasloužili by možná na pamětnou.“ Krčil rozpačitě rameny a poškrabával se přitom za uchem. „Ale nebýt jich, kdo ví, jak bych se s vámi sešel!“ Zasmál se. „Trochu draze jsem za to zaplatil, jenže Západ je Západ, vidíte, sir? A když může zůstat kulka v hlavni a nůž za opaskem, tím líp! Jen kožešiny si vezmu, to je poctivé výkupné za to, jak se mnou zacházeli!“

„To by tak ještě chybělo, abyste jim je nechával!“ vmísil se Dick

Hammerdull, který čile asistoval při spoutávání a teď chodil a nadýmal se hrdě jako holub na báni. „Jestli tak stojí o kožešiny, mohou se vypravit do údolí. Snad tam na ně ještě nějaký grizzly počká!“

„A co vy?“ zeptal se ještě Old Surehand. „Vy na ně máte především nárok!“

„Moji bratři se zřeknou kožešin,“ odpověděl Vinnetou. „Ale ponechají si odznaky vítězství.“

Ano, medvědí zuby, drápy a uši, těch se samozřejmě lovec na Západě nevzdává, těmito trofejemi se rád zdobí, nosí je jako voják vyznamenaní, buď na šňůrce kolem krku, nebo zatknuté za kloboukem, protože podávají viditelné a výmluvné znamení o odvaze majitele; zkrátka je to přirozený, nevtíravý odznak statečnosti, kterému jsem se, musím přiznat, ani já nebránil. Ale vzal jsem si jenom trofeje z medvědice; pozůstatky ze starého obra si ponechal Vinnetou, čtvrtý medvěd měl ozdobit Old Surehanda, ačkoliv se zpočátku bránil, že prý jsem na něj zaútočil já první – ale střílel on, a dobře střílel, náležel tedy odznak vítězství právem jemu. Jen nad tím nejmenším jsme se ještě chvíli dohadovali.

„Komupak případnou trofeje z toho malého?“ ožil totiž Dick Hammerdull, když jsme na věc přišli, ačkoliv do té chvíle si dělení trofejí – kupodivu – valně nevšímal.

„Apanačkovi, komu jinému,“ řekl jsem, zvedaje udiveně obočí.

„Ano?“ protáhl nějak zklamaně baculatý lovec. „A proč jemu?“

„Přece ho zabil on.“

„Mhm!“ Dick si odfrkl. „Ale proč ho mohl zabít, Řekněte, proč!“

„Protože měl v ruce nůž a dobře zamířil, to je všecko.“

„To se mýlíte! To vůbec není všecko!“

„Ne, Dicku? Tak mi povězte sám, proč ho mohl zabít.“

„Protože jsem mu medvídku tak báječně podržel!“ vyklopil ze sebe Dick Hammerdull a naznačil rukama mohutné objetí, které ovšem ve skutečnosti vypadalo poněkud jinak. „Kdybych ho nebyl tak pevně držel, nemohl ho probodnout!“

„Já myslím, že spíš ten medvídek držel pevně vás, ne vy jeho!“

„Jestli držel on mě, nebo já jeho, to je dnes putna! Hlavně že to bylo tak pevné držení, že Apanačka mohl bodnout. A jestli má náčelník Komančů jen špetku smyslu pro spravedlnost, musí to uznat. Já ho držel,

on ho bodal.“

Až jsem se musel kousnout do rtů, jak náramně se rozčiloval.

Apanačka se taky usmíval a řekl:

„Můj bílý bratr má stopy medvědího objetí na svém těle. To mu nemůže nikdo upřít.“

„No ovšem! A jaké stopy! Tomu batoleti doma vůbec nestříhali nehty!“

„A protože má stopy boje, ať má i znaky vítězství. I medvědův huňatý kabát, když mu ten jeho tak hrubě roztrhal!“

Dick Hammerdull vyvalil na mladého náčelníka oči: upřímně řečeno, byl jsem rovněž překvapen; velkomyslnost, jakou prokázal Apanačka, se dala čekat od sotva kterého lovce.

„To myslí můj přítel Apanačka vážně?“

„Ano. Kdyby medvěd roztrhal kabát mně, neudělal by snad Dick Hammerdull totéž?“

Dickova tvář vyjadřovala naprosté dojetí! Něžně objímal očima mladého Indiána.

„Ovšemže ano!“ ujišťoval zjihle. „Jen proto taky Apanačkovu nabídku přijímám! Oh friendship! Skvělé, co říkáš, Pitte, ty starý coone?“

„Ano, skvělé.“

Dlouhán se ovšem poněkud uškliboval, a to bystrým očkám baculatého lovce neušlo. Jenže od svého nerozlučného přítele vyžadoval jen nadšený souhlas.

„Nebo snad něco proti tomu máš?“ načepýřil se.

„Ne, nic,“ pokrčil rameny Pitt. „Ale jestli si myslíš, že bych si dal někdy něco darovat, tak to tedy já bych si nedal.“

„Prosím tě, co mluvíš za nesmysly? Snad chceš nakonec tvrdit, že dostávám tu medvědí kožešinu darem?“

„Yes. Sám jsi povídal něco takového...“

„Vůbec ničemu nerozumíš! Jakýpak dar, když i Apanačka říká, že jsem si ji zasloužil. A abys věděl, nechtěl jsem ji ani pro sebe! Já už to se svým kabátem nějak doklepu! Ale z tebe musím udělat člověka k světu! Půlka je tvoje, Pitte, tak to je!“

Ted' zase Pitt Holbers dojatě zamrkal očima a nevěděl kam s nimi. My ostatní jsme se však nemohli ubránit smíchu. Ale stejně i nás ta příchyllost nerozlučné dvojice dojíkala.

Nastával večer. Nechali jsme hořet jen jeden oheň uprostřed tábořiště, posílili se několika porcemi opečeného medvědího masa a začali se poohlížet, kde bychom si mohli přes řádně odpočinout. Únava po námaze předcházejících dní se přece jen hlásila o své. I mne znova trochu rozbolela rána ve stehně, vyžádal jsem si proto první hlídku, abych pak po zbytek noci prospal až do rána.

Museli jsme ostatně k hlídkám využít i Utahy. Těch šedesát koní bychom byli sami neuhlídali, a tak jsme je vždycky po dvojicích poslali hlídat koně a po hodině je střídala další dvojice. Jak říkám, neměli jsme obav, že by se pokusili o útěk. Zbraně jsme jim odebrali, do údolí se ani jednomu z nich samotnému nechtělo, a hlavně zde byl Vinnetouův slib, kterému věřili.

Zůstal jsem vzhůru už sám, jen Old Surehandovi se zatím nechtělo na kutě – jako by první hlídku chtěl držet se mnou. Brzy jsem poznal proč. Přisedl ke mně a důvěrně ztišil hlas, ačkoliv všichni ostatní dávno spali jak dudci.

„Konečně si taky budeme moci promluvit mezi čtyřma očima,“ řekl.

„Ani jste mi ještě neřekl nic bližšího o Jeffersonu. Byl jste u Wallace? Sám nebo ještě s někým?“

„Ne, sám.“

„Pohostil vás Wallace?“

„Zval mě – ale já jsem odmítl.“

„Proč?“

„Co jsem se potřeboval dozvědět, to jsem se dozvěděl, a nechtěl jsem zdržovat. Hlavně že mi řekl, kde vás najdu.“

„A – mluvili jste jen o tom?“

„Ovšem,“ usmál jsem se. „Dal jsem vám přece slib.“

„Ano, ano, děkuju vám, sir,“ pospíšil si. „Já jenom... jestli snad Wallace o těch věcech nezačal sám. Víte,“ usmál „když se s vámi člověk trochu pozná, nedává si dost pozor na jazyk.“

„Tomu nerozumím.“

„Hned by se vám se vším svěřil.“

„Nepadlo jediné slovo o věcech, které si přejete nechat v tajnosti,“ ubezpečil jsem ho znova.

Viděl jsem na něm, jak je nervózní.

„Věřím vám, Mr Shatterhande. Kdybych mohl mluvit, byl byste první, komu bych pověděl všechno. Ale okolnosti mě nutí mlčet.“

„Chápu, chápu,“ přikývl jsem. „Nicméně – nebudete se zlobit – mohu se na něco zeptat?“

Naznačil mi hlavou, že mám mluvit.

„Musíte mlčet za všech okolností?“

„Teď ještě ano,“ povzdechl si. „Možná že i to se jednou změní.“

„Mhm, poslyšte, Mr Surehande, jsem o něco starší, snad mám i víc zkušeností, nepocitujte to prosím jako dotěrnost – ale zažil jsem už, že mlčet znamenalo provinit se, dokonce provinit se na dobré věci. Doufám jen, že ve vašem případě...“

„Ne, absolutně ne! Nechte toho, sir! Neprovinil jsem se ničím!“

„A vaše nynější cesta s těmi... okolnostmi... nějak souvisí?“

„Jako všechny moje cesty.“

„Ano, to se mi zdálo od samého začátku, co jsme se vůbec seznámili.“

Někoho hledáte. Nebo něco hledáte. Něco chcete objasnit. Ne, nevyzvídam, chraňbůh, jen vám chci připomenout: jsem tady na Západě jako doma, leccos jsem prošel v celých Státech – možná že bych vám mohl pomoci jako nikdo druhý. Třeba vím o něčem, co i vás může uvést na stopu...“

„Ne, ne... to ne... A pak: vás se ta moje věc vůbec nemůže týkat.“

„Nemůže se mne týkat? Well – a co kdyby se mne náhodou přece jen nějak týkala?“

„To je nemožné! Věřte mi – to je naprosto nemožné.“

Trhl sebou, jako by si chtěl najednou odsednout, pak stáhl hlavu mezi ramena, zavrtěl jí několikrát rozhodně sem a tam, jako by sám sebe o čemsi přesvědčoval.

„Ne, ne, Mr Shatterhande. Já... prosím vás, nenaléhejte už na mě... opravdu ne, nechci hovořit o jistých věcech... s nikým!“

„Ale jaképak naléhání, příteli! Tak jsem to opravdu nemyslel, znova říkám, že vás chápu. Napadlo mě jen, že bych vám prostě mohl v něčem ulehčit.“

„Ano, děkuji vám, Mr Shatterhande, moc vám za to děkuji. Ale opravdu není třeba. Ach, uběhlo nám to,“ změnil najednou téma hovoru.

„A víte, že už začínám být taky trochu unaven? Půjdu na kutě. Good night,“

Mr Shatterhande.“

Lovec se zvedl, lehce mi pokynul rukou a natáhl se opodál do trávy.

„Goodnight, Mr Surehand!“ zašeptal jsem.

Díval jsem se, jak si přes sebe přehazuje houni, jak se zachumlává.

Přemohla ho vskutku tak najednou únava? Nebo jsem se ho něčím nevědomky dotkl? Znal mě ale přece už dost dobře na to, aby v mých otázkách neviděl prostě nevkusnou vtíravost. A přece mě odmítl tak rozhodně, v jedné chvíli až skoro urážlivě... Nepochyboval jsem, že v sobě ukrývá před světem tajemství, a takoví lidé nebývají šťastní; a ti, kdo nebývají šťastní, mají právo na ohleduplnost, shovívavost, a jistě i na soucit.

Přemýšlel jsem o tom až do chvíle, kdy mě na hlídce měl vystřídal Apanačka. Vzbudil jsem ho, postaral se o dvojici Utahů určených jako stráž ke koním, zajistil je a pak jsem se uložil k odpočinku do trávy. Byl jsem tentokrát unaven, velice unaven, ale Surehandovo tajemství mi dlouho nedávalo spát. Stále se mně míhal před očima hrob ve skalách, iniciály E. B., zdálo se mi, že slyším ženský hlas žalostně volající vavu Dericka. I ve spánku jsem zase viděl to místo a také nějaké postavy, které spolu zápasily, když jsem se však probudil, nedovedl jsem se rozpomenout už ani na jednu z nich.

6 / DEVIL'S HEAD

Jeli jsme po východní straně Pah-sawahre-payev, totiž horami Zelené vody, teď už vlastním vysokým pásmem Rocky mountains, Skalistých hor. Jako malí trpasličí tvorové jsme se táhli mezi nekonečnými žulovými stěnami, které vytvářely všude kolem nás fantastické útvary, podobné mocným hradbám, opalizující tisíci barev i odstínů. Tahle hra barev a světél vyznačuje celý onen podivuhodný skalnatý pás země, kterou jsme projížděli. Když jsme se otočili za sebe, viděli jsme ještě hluboko, hluboko pod sebou prérii rozprostírající se k východu až do nedohledna a podobnou světélkujícímu oceánu. Kolem nás šuměly potoky a bystřiny jako kadluby plné tekutého, pěnícího se stříbra. Paní Flóra si zde oblékla zelené sametové šaty s nespočetnými odstíny a nádechy, od temné zeleně v soutěskách až po nazlátle kovové tóny při vrcholcích hor. Gigantické skalní plošiny, na nichž se hrdě tyčily obrovské jedle, vnucovaly člověku představu schodiště, určeného jakýmsi nadpozemsky mohutným bytostem.

Jinde řada kamenných sloupů u prastarého lesního velikána působila dojmem, jako by se tudy vstupovalo do tajuplného chrámu. A za nejvyšší čarou, za ostrou konturou skalních štítů, třpytily se stříbrně a zlatě hvězdy jako drahý závoj lehce se pokládající na tenhle až pohádkově neskutečný koutek světa.

Postupovali jsme vzhůru k Pah-sawahre, k onomu o samotě ležícímu jezeru s jasnou, světle zelenou vodou, opředenému tolika pověstmi a bájemi. Takový byl náš plán: strávit u něho noc a potom sestoupit do Saint Louis Parku, kde snad najdeme klíč k událostem, které jsme zažili.

Našich padesát Utahů jsme propustili druhý den po našem dobrodružství v Kui-erant-juavu, v údolí Šedých medvědů, tak jak jsme jim to slíbili, a ještě dřív, než jsme se sami vydali na cestu. Bylo výhodnější mít je před sebou než za sebou. Třebaže jsme jim nezkřivili ani vlásek na hlavě, leželi jsme jim, jak se říká, v žaludku. Tusahga-sarič to vyjádřil jasně a nedvojsmyslně, když ho Old Surehand zbavoval pout s poznámkou, že teď je účet mezi ním a Utahy zcela vyrovnán.

„Old Surehand tvrdí, že s námi vyrovnal svůj účet? Ano, on s námi svůj účet vyrovnal, ale my s ním ne. Zabil nám dva bojovníky!“

„Zato jsem vám přinesl kožešiny!“

„Nedostali jsme je.“

„Můžete si je vzít.“

„Když jste si vy vzali uši, drápy a zuby? Nechceme je! Nestojíme o Old Surehandovu kořist, ale o Old Surehanda!“

„To znamená, že ho stále považujete za svého nepřítele?“ vmísil jsem se.

„Mezi námi je krev.“

„Jsme přáteli Old Surehanda,“ řekl i Vinnetou.

„Přítel našeho nepřítele je naším nepřítelem.“

„Uff! Nic jsme vám neudělali! Měli jsme vás ve své moci a nikomu jsme nezkřivili ani vlas na hlavě!“

„A jsme i teď ochotni vykourit s vámi dýmku přátelství a míru,“ doplnil jsem Vinnetou.

„Váš kalumet nechceme ani vidět!“

„Chcete tedy mezi své nepřátele počítat nejen Old Surehanda, ale i

bojovníky Apačů?“

„Vinnetou se domnívá, že k tomu nemáme důvod? Nepřepadl nás snad, ačkoliv jsme mu nic neudělali? Nezajal bojovníky Utahů?“

„Jen na několik hodin. A jen proto, abych zabránil krveprolití. A teď vás zas do jednoho propouštíme.“

„Nezajímají nás tvoje důvody. Napadli jste nás. Jak se po tom můžete ucházet o naše přátelství?“

„Vinnetou se neuchází o ničí přátelství ani je nikomu nevnucuje, protože se nikoho nebojí. Slyšel, co Tusahga-sarič řekl, a podle toho se zařídí. Teď jsou však Utahové volní.“

Tím to skončilo, víc jsme mezi sebou nepromluvili, bylo by to koneckonců zbytečné. Jen těch medvědích kožešin bylo škoda. S sebou jsme je vzít nemohli a Utahové je odmítli. Zakopat je, to by byla zbytečná námaha, nebylo přece vůbec jisté, budeme-li se vracet stejnou cestou. Jaká pomoc, zůstanou tedy ležet a bez užitku shnijí. Ale kolikrát už takhle na Dalekém západě přišly věci zbytečně vniveč!

A tak jsme se po poledni pustili směrem k horám.

Několikrát jsme narazili na stopy Utahů, kteří se ubírali podobným směrem jako my, což nebylo zrovna nejpříjemnější zjištění, tím spíš, že následující noci se přihnala prudká bouřka s vydatným lijákem, který zahladil všechny stopy. Teď jsme neměli o Utahích ani ponětí a museli jsme se spolehnout pouze na svoje oči a uši. Samozřejmě s utažským úmyslem pomstít se, pokusit se o to v příhodné chvíli, se muselo počítat.

Ten den i dva následující se mi Old Surehand zjevně vyhýbal. Byl vždycky málomluvný, ale během celé jízdy nepromluvil snad ani deset vět, a z jeho vážného obličejce i zamyšleného pohledu jsem vycítil, že svádí jakýsi krutý vnitřní boj. Souviselo to s naším posledním rozhovorem mezi čtyřma očima? Docela určitě, nic jiného to být nemohlo, jinak by se mi tak nápadně nevyhýbal. Ale tvářil jsem se, že nic nepozoruju, nechtěl jsem, aby si zase znova myslel, že se vtírám. Pak, třetího dne kvečeru, se ke mně konečně opět přidružil:

„Doufám, že jsem vás neurazil, Mr Shatterhande?“

„Mě? Proč? Jistě ne, Mr Surehande.“

„Byl jsem trochu unaven, když jsme spolu naposled mluvili.“

„Chápu, Mr Surehande, to se stává každému. Člověk je pak

odměřenější než jindy, ani si to sám neuvědomuje,“ řekl jsem.

„Přesně tak...“ povzdechl si. „Najednou to na mě padlo. Nevím ani jak.“

„Pusťte to už z hlavy.“

„Thanks.“ Znova si povzdechl. „Jestlipak si pamatujete, jak jsme spolu kdysi mluvili v Llanu Estacadu?“

„Mluvili jsme spolu víckrát.“

„Ano, ale jednou... Byl u toho tenkrát tuším Old Wabble...“

„To nevím, ale na ten rozhovor si vzpomínám.“

„Pořád jste přesvědčen o tomtěž?“

„Ano, jsem.“

„Věříte tedy, že existuje Bůh?“

„Hluboce a pevně.“

Potřásl hlavou.

„A myslíte, že každý, kdo nevěří, že nad námi, nade všemi lidmi, je kdosi vyšší... je nutně hlupák nebo darebák?“

„To bych byl sám hlupák a darebák, sir! Tisíce lidí nevěří v Boha, ale přitom jsem já možná stokrát hloupější než oni. A je tisíce lidí, kteří v něj věří, a přitom jsou to darebáci, aby je pohledal.“

„Takže se vám nezdá, že z těch, co nevěří, je jeden jako druhý; že všichni nestojí za nic?“

„Mr Surehande, já nejsem povolán, abych někoho soudil. Proč vlastně někdo nevěří? Vím to? Jeden je třeba jen lhostejný k těm věcem, nenapadlo ho o tom přemýšlet, druhý je příliš domýšlivý, cítí se sám středem světa, čtvrtý věří třeba jen na peníze, sedmý se upjal na nějakou hloupost, desátý se o tu víru v Boha a spasení sám v sobě pere, padesátý... ale co, takhle bych mohl pokračovat donekonečna...“

„Ano. A ke kterým z nich patřím já? A proč?“

Pokrčil jsem rameny.

„Nechtějte na mně, abych odpověděl. Ale řeknu vám jen tolik: já vím co hledáte, už od té doby, co jsme spolu mluvili v Llanu Estacadu, to vím. Pokoj a mír a klid duše. A spravedlnost a vnitřní jistotu. Dojdete jí, Mr Surehande, určitě!“

Sklonil hlavu a mlčky pozoroval ubíhající cestu.

„Kdybyste tak měl pravdu,“ řekl posléze po dlouhé stávce.

„Možná že je ta chvíle blíží, než si myslíte, Mr Surehande. Především ale nesmíte věšet hlavu – to není k ničemu.“

„To se vám snadno řekne. Ale člověka přepadají podivné myšlenky. Všelíjaké předtuchy... Věříte na předtuchy?“

„Dám vám jinou otázku: Modlíte se?“

„Už... už dávno jsem se nemodlil.“

„Zkuste to znovu! Modlitba, věřte mi, je útěcha a posila nejsilnější. Sám jsem se o tom přesvědčil.“

Náš rozhovor byl přerušen tím, že nám nečekaně zastoupila cestu jakási bystřina. Byla průzračná až ke dnu posetému kaménky, přes něž se tiše a smířlivě převalovaly v drobounkých slapech vlnky. Když jsme vstoupili do vodí, povšimli jsme si několika otisků kopyt, ale byly tak nezřetelné, že se z nich ani nedalo vyčíst, kolik zvířat tudy projelo, odhadoval jsem, že jich mohlo být snad pět, šest. Před jak dlouhou dobou tudy koně projeli, se rovněž dalo určit jen stěží. Vodní spád byl příliš nepatrný, aby se z ohlazení otisků dalo usuzovat přesněji na čas, který zatím uplynul.

Zbystřili jsme pozornost, ale do podrobnějšího pátrání a hledání jsme se pustit nechtěli. Hned za potokem jsme vklouzli do průsmyku a potom do vysokého lesa – a tam bychom mohli hledat stopy také celé dny. Pustili jsme se proto raději bez dalšího přímo směrem k Pah-sawahre-payevu.

Byla to výšina hustě zalesněná, hotový prales, vytvářející nám nad hlavami nepropustnou klenbu. Jen tu tam pronikl mezi hustými korunami sluneční paprsek, jinak nám připadalo, že projíždíme majestátní chrámovou lodí. Ale museli jsme své koně popohánět, abychom se dostali k jezeru zelené vody ještě před setměním.

Když jsme dorazili na místo, slunce se už sotva dotýkalo paprsky této strany pohoří, světla bylo však ještě dost, aspoň tolik, abychom se mohli pokochat nádherou rozlehlé jezerní plošiny, kam až oko dohlédlo. Říkám, kam až oko dohlédlo, poněvadž jezero se táhlo tak daleko, že druhý břeh se nám ztrácel, vnímali jsme jen lesknoucí se světle zelený pás tak nádherné barvy, že jsme hned pochopili, proč Utahové mohli pokřtít jezero jedině tím jménem, které mu dali. Ano, Zelená voda.

Snad tu barvu dodával jezerní ploše pruh lesa, který se táhl okolo a na jehož východním cípu jsme se nyní ocitli. Jižní břeh tvořil souvislý oblouk,

nerozčleněný ani sebemenším zálivem nebo výběžkem, zato ze severního břehu vystupoval široký poloostrov, rovněž zalesněný.

Dick Hammerdull a Pitt Holbers se rozběhli pro suché dříví. Moc práce to nedalo, za chvíli měli haldu, že by nám vystačila ne na noc, ale bezmála na měsíc. Chystali se, že hned zapálí, ale Vinnetou to nedovolil.

„Teď ještě ne!“ řekl. „Oheň vydává zář až přes jezero a my jsme viděli stopy v řece. Mohou zde být lidé a ti nemusí vědět, že jsme přijeli.

Počkáme, až se úplně setmí, pak uvidíme, smíme-li zapálit hranici!“

Pustili jsme koně, aby se šli trochu napást, a sami jsme se natáhli do trávy. Bylo nám příjemně, ostatně noc přicházela rychle. A brzo se taky ukázalo, že Apačova opatrnost byla zcela na místě. Na poloostrově před námi vyskočilo světélko, za několik minut pak zazářil ještě jeden oranžový sloupek o hodně níž. Byli tam lidé, zapalovali si oheň, ale pyly to asi dvě různé skupiny, a přitom ze svého místa jedna druhou mohla stěží vidět. Jen my, kteří jsme byli polohou o něco výš, jsme mohli spatřit oba ohně. Nebo je mohl spatřit aspoň ten z nás, kdo měl tak bystré oči jako Vinnetou, protože mezi stromy se pohybovaly jen světlé žlutočervené kroužky, velké jak penízky, které někdo upustil mezi stromy.

Pro naše žaludky to znamenalo, že ten večer budeme odkázáni na studenou kuchyni. Smířili jsme se s tím rychle, jen Dick něco brumlal, avšak to bylo jako u něho obvykle spíš jen proto, aby řeč nestála. Zato jsme si popřáli osvěžující koupel – voda v jezeře byla chladná, ovšem velmi příjemná, a po dlouhé cestě jsme se cítili jako znovuzrození.

Pak mě Vinnetou vyzval, abych šel s ním prozkoumat, kdo to vlastně tam u těch ohňů tráví večer.

Pušky jsme nechali u našich přátel a zašli hloub do lesa, který při břehu přecházel v jakýsi pás nižších keřů a stromků. Pohodlná naše cesta nebyla, a když jsme se asi po hodině dostali konečně k poloostrovu, měl jsem toho právě tak dost. Noha přece jen trochu pobolívala, i když jsem Vinnetoua ujišťoval, že je všechno v pořádku. Ale kdo se dá na vojnu, musí bojovat. Zanedlouho jsme uviděli oheň zřetelněji, a protože jsme odbočili už předtím k jezernímu břehu, blížili jsme se zřejmě z výhodné strany. Jestli ti lidé vůbec předpokládali, že by je mohl někdo překvapit, určitě nevěnovali pozornost prostoru u vody. A krom toho nám rákosí poskytovalo výborný úkryt, takže jsme mohli proniknout opravdu hodně blízko.

Opravdu hodně blízko k Old Wabbleovi a trampům!

To tedy bylo překvapení!

Jak se sem vlastně dostali? Znamenalo to, že někdo z té společnosti znal cestu? Náhoda to byla sotva – ostatně vypadali náramně spokojeně, vtipkovali mezi sebou, bavili se a dobírali si jeden druhého jako o nedělním výletu do přírody. Jen jeden z nich byl nějak vážný a špatně naladěný – a to byl právě Old Wabble. Stál u nedalekého stromu (ostatní seděli nebo polehávali), ruku mě zavěšenou v obvazu z kůže, připadal mi ještě víc vytáhlý, vychrtlý, už přímo jen kost a kůže. Šla z něho v té chvíli dost hrůza. I ta jeho stříbrná hříva, o kterou jindy aspoň trochu dbal, byla zašpiněná, zablácená, rozčepýřená na všechny strany. Úraz na ruce ho zřejmě vysiloval, nebylo ostatně divu při jeho věku, vsutku chodící či spíše stojící kostlivec. I hlas, jak se ukázalo vzápětí, zněl nezvykle třaslavě, dutě, jako při zimnici. Museli jsme jaksepatří napínat uši, abychom mu rozuměli.

„Teď si spolu vyřídíme účet! Ty pse!“

Mezi rákosím jsme rozeznávali pouze nezřetelné obrysy něčeho, co se podobalo svázanému balíku. Chvílemi to sebou trhlo, zřejmě to byl spoutaný člověk, ale kdo to jen mohl být? Ke komu ta zášť?

„Něco jsme si umluvili, a pak někdo z nás nedržel slovo! Snažil se namočit toho druhého! Nebo jsi zapomněl na Helmersovu farmu?“

Pomaloučku mi začalo svítat. Naklonil jsem se ještě víc kupředu a uvědomil jsem si, že v tom spoutaném muži rozeznávám našeho starého známého. A hned příští pohrdavý výkřik starého krále kovbojů mou domněnku potvrdil.

„Generále!“ vychraptěl ze sebe uštěpačně. „Tak se mi zdá, že tentokrát jsem na řadě já. Bude to pro tebe krušná noc – když někoho práskneš Old Shatterhandovi a Vinnetouovi, musíš počítat s pomstou, it's clear!“

„Dej si pozor!“

Ano, poznal jsem teď generála i podle hlasu.

„Nejsem sám!“ vykřikl znovu.

Old Wabble se pokusil zachechtat, ale připomínalo to spíš zaskřípění zcela zrezlých veřejí.

„Ty nejsi sám? Ale jdi, mě neoblafneš!“

„Jestli na mě sáhneš, doplatíš na to. Pomstí mě krutě.“

„Kdo?“

„To je moje věc!“

„Tvoje? Tak to tedy mně po ní nic není. Žvaníš, generále, žvaníš, chceš mi nahnat strach, ale s tím si na krále kovbojů nepříjdeš.“

„Nic nevíš!“

„Tak poslyš, aby bylo jasno. Tamhle Shelley mi všechno řekl. Tomu jste v Topece vyžvanili všechno od a do zet, naslibovali jste mu hory doly, chtěli jste ho vzít s sebou. A když jste ho v kartách obehráli o poslední centík, tak jste ho nechali být. No! Máš nanejvýš tak šest chlapů, to je celá ta sláva. A před těma, myslíš, že padnu na zadek? Já vím, co vím! Tvá banda sedí při Šumícím vodopádu a ty si tu lámeš kebuli, jak bys je všechny převezl! It's clear!“

„Tak to se náhodou strašně pleteš, starej lotře! Je to úplně jinak, a brzo se přesvědčíš, že mám pravdu já.“

Bylo to zábavné, jak se ti dva, jeden větší mizera než druhý, navzájem častovali nadávkami nejhrubšího zrna.

„Ty svinská kůže generálská, drž už jednou hubu! Nebo tě zmalujeme do modra!“

„I za tu Topeku!“ ozval se tramp Shelley. Vyskočil a zahrozil na generála pěstí a pak si ještě uplivil. Měl na něho taky řádnou pifku. Kopl do ležícího zajatce, ten zasténal, což vzbudilo výbuch smíchu.

„Musíme generála dostat!“ zašeptal jsem Vinnetouovi, využívaje vřavy, která se strhla, a při níž málem nebylo slyšet vlastního slova.

„Dnes v noci jim ho vezmeme,“ řekl apačský náčelník. „Dřív nemůžeme.“

Naznačil mi rukou, že bychom se měli stáhnout.

Zbývalo ještě vyšetřit, kdo sídlí tam u druhého ohně... Což značilo, že nás čekala zhruba stejná cesta jako od našeho tábora sem.

Netrvalo ani pět minut a zaslechli jsme podivný zvuk, jako by někdo vzal suchou větévku a přelomil ji mezi prsty. Stáhli jsme se rychle ke křoví, přitiskli hlavy k zemi a zatajili dech. Ozvaly se nějaké kroky, jejich hluk sílil, někdo zadupal, pak se ozvalo i opatrné šeptané zavolání a opět se ozvaly kroky. Copak je tady lázeňská noční promenáda, napadlo mě, ale do smíchu mi přitom nebylo. Kdyby nás ti neznámí lidé objevili...

Naštěstí přešli a nevšimli si nás. Oddechl jsem si já, oddechl si i Vinnetou.

„Uff! To jsou jistě muži od druhého ohně!“ řekl. „Vinnetou se domnívá, že to byli rudí bojovníci.“

„Myslíš podle chůze? Taky bych řekl...“

„Ale kam jdou?“

„To ovšem musíme zjistit,“ řekl jsem.

„Ano, musíme to zjistit,“ přisvědčil rychle Vinnetou. „Ale musíme taky varovat naše bratry! I oni jsou v nebezpečí – tito muži by je mohli překvapit! Old Shatterhand ať se raději hned vrátí do našeho tábora.“

„Já se mám vrátit?“

„Ano.“

„A ty?“

„Připlížím se zatím ke druhému ohni.“

„To je nebezpečné!“

„Není nebezpečné to, co dobře známe; Old Shatterhand ať udělá, co jsem řekl; moji bratři se musí mít na pozoru, dokud se nevrátím! Howgh!“ Zmizel mi z očí mezi stromy, nedopřál mi ani času k odpovědi. Ale po jeho howgh se stejně nedalo na jeho rozhodnutí nic měnit. A koneckonců to bylo správné rozhodnutí. Museli jsme přátele varovat, jinými slovy, my dva jsme se museli nyní rozdělit.

Když jsem se vrátil, poškrábaný v obličejí od větví a keřů, jak jsem se prodíral nejkratší cestou, nestačili se divit. Ale rychle se vzpamatovali z údivu, stáhli se kousek blíž k lesu a vzali pušky do rukou, aby byli připraveni pro všechny případy. Já s nimi.

Seděli jsme tak s napjatými smysly asi čtvrt hodiny, možná půl, když sem z poloostrova zazněl jakýsi srdceryvný výkřik, potom zas divoký jakot přerušovaný nářkem, bědováním, pak znovu vítězným řevem. Věděl jsem až příliš dobře, co to znamená. Indiáni se bezpochyby odhodlali přepadnout trampský tábor a teď se tam odehrávalo krvavé dílo. Byli převaze, v několikanásobné převaze, snad proto se neozval jediný výstřel, dalo se předpokládat, že překvapení trampové se zřejmě nevzchopili k odporu. A brzo zas nastalo ticho, ponurý, zlověstný klid. Netrvalo to dlouho a druhý oheň zhasl. Chvilí, jež porušila velebné ticho lesní noci, přešla. Ale kolik asi lidských životů v těch několika málo kapkách zvolna uplývajícího času přišlo vniveč!

A divočina kolem mlčela, lhostejná k lidskému utrpení i lidské zlobě.

Ano, to přesně byl divoký, krví potřísněný Západ...

Až asi za hodinu se objevil náčelník Apačů, stejně poškrábaný a podrápaný od křovin jako prve já; Dick, Apanačka, Pitt – všichni jako by se mu pověsili na rty; on měl tvář vážnou, ale přízvuk jeho hlasu nás uklidňoval:

„Moji bratři se nemusí vzrušovat. Přes noc nás nepřítel nenapadne. Vinnetou se o tom přesvědčil.“

„Náčelník Apačů se připlížil až k druhému ohni?“ řekl jsem, spokojen hlavně s tím, že Vinnetou se šťastně a v pořádku dostal zpátky.

„Ano.“

„Utahové?“ zeptal jsem se krátce.

„Ti, co zajali Old Surehanda,“ přisvědčil.

„To by znamenalo, že se setkali s generálem?“

„Ano. Vinnetou vyslechl jejich strážce. Potkali muže, který si říká generál a který zná dobře zdejší končiny.“

„Už začínám rozumět. Když se utábořili, šel se podívat po okolí. A potom, poněvadž se dlouho nevracel, vydali se Utahové za ním.“

„Můj bratr Šárlí usuzuje správně. Když zjistili, že ho zajali trampové, obklopili ve vší tichosti tábor a zmocnili se trampů a generála osvobodili.“

„To viděl Vinnetou na vlastní oči?“

„Ne, náčelník Apačů se tam už nevrátil. Utahové uhasili oheň v táboře trampů.“

„Ano, to jsme viděli. Ale proč?“

„To Vinnetou neví.“

„Mhm... Ale co teď? Toho generála musíme dostat! Ale dřív než ráno se o nic pokusit nemůžeme. Nebo chce Vinnetou navrhnout něco jiného?“

„Ne. Návrhy Old Shatterhanda jsou vždycky rozumné a Vinnetou souhlasí s tím, abychom v klidu přenocovali. Ale ne tady při vodě; musíme být opatrní.“

„Tak tedy ještě dál v lese?“

„Ano. A časně ráno musí hlídky přivést naše koně. Aby je náhodou Utahové neobjevili.“

Odsunuli jsme se tedy hloub do lesa, ponechávajícíce podle Vinnetouovy rady koně volně pást. Jeden z nás musel samozřejmě hlídat, a jak už si někdy rozmarná náhoda hrává, byl jsem vylosován zase první. Počítal

jsem, že vyrazíme brzy po úsvitu, ale strávili jsme zde ještě skoro celý další půlden, až do poledních hodin. Noc uplynula sice klidně, ale Vinnetou se zdržel dlouhou dobu na ranních výzvědách. Vypravil se hned za svítání, bylo nutné si nejdřív ověřit, co mají Indiáni dál za lubem, a pobyl si tam pěkně dlouho. Že byl netrpělivý Dick Hammerdull, nebylo nic zvláštního, ale pak se začaly z lesa ozývat podivné zvuky, jakési temné duté údery, a to se poplašil kdekdo – i Apanačka se okamžitě nabízel, že se vypraví na pomoc, stejně k Šahko-matto.

„Co je to za rány, sir?“ lámal si hlavu Dick Hammerdull. „Podle toho, co slyším, poráží tam někdo tomahavkem stromy.“

„Cože? Copak se z Utahů stali dřevorubci?“

„To pochybuju.“

„Tak proč to dělají?“

„Moc se mě ptáte, Dicku. Nejsem vševěd. Nevím.“

Vinnetou se vrátil až k polednímu. Zpočátku musel pozorovat Utahy jen z dálky, ty divné zvuky sice taky slyšel, ale vysvětlit je rovněž nedovedl. Teprve později se mu podařilo dostat se o něco blíž k indiánskému táboru, ale to už byli Utahové na odchodu. Přivedli koně od druhého ohně, nasedli na ně a odcválali pryč.

„Kolik jich bylo?“ zajímal jsem se.

„Vinnetou přesně neví. Bylo jich mezi stromy tolik, že je nemohl spočítat.“

„A zajatce vedli s sebou?“ chtěl vědět Dick Hammerdull.

„Nevím,“ potřásl hlavou Apač. „Nemohl jsem se odvážit příliš blízko. Byl tam velký shon, míhali se jeden přes druhého.“

„Mhm... Neměli bychom se tam ještě jednou poohlédnout? Není v tom nějaká léčka? Nepřišli na něco?“

Vinnetou rozhodně zavrtěl hlavou.

„Můžeme být klidní. Přesvědčil jsem se, že všichni odjeli pryč. Na severozápad – naším směrem.“

„Dobrá, pojedem tedy taky.“

„Konečně! Už jsem si myslel, že tu zůstaneme na ocet!“ neodpustil si Dick Hammerdull vtip a první ze všech se vyhoupl do sedla.

Zamířili jsme na poloostrov.

Stopu Utahů jsme objevili snadno, nedělali si s ní velké starosti, žádné

zahlazování, a z toho jsme mohli soudit, že se cítí naprosto bezpečni. Zanedlouho jsme se ocitli u místa, kde tábořili trampové. Ani tam se Utahové nenamáhal. Ovšem tráva a mech zde byly v širokém kruhu tak pošlapané a zdupané a zválené, že tady se stopy snad ani nedaly odstranit. Nevypadalo to, že bychom tu na něco přišli, ale starý zálesácký zvyk nám přesto nedal. Sesedli jsme s koní a začali si to trochu obhlížet. Stopy se rozbíhaly na všechny strany, do křovin, do sousedních prostranství, zpátečním směr Sledovali jsme několik z nich, každý na vlastní pěst. A pak se najednou ozval zděšený Old Surehandův výkřik.

„Hallo! Pojd'te sem! Rychle! Tady jsou!“

Nechali jsme všeho a pádili jsme k lovcí.

Pohled, který se nám naskytl, byl strašlivý.

Na menším prostranství pod skupinou vysokých smrků leželi – naši trampové, jeden vedle druhého, všichni se zvrácenými hlavami a zkrvavenými temeny hlav.

Chyběla na nich kůže, byli skalpováni!

Zůstali jsme všichni jako přimrazení v němém úděsu, který se nás zmocnil. Něco tak strašného, nelidského – na to jsme nebyli připraveni, a i když každý z nás v životě už leccos viděl – tohle bylo příliš.

„Hrůza, sir!“ vydechl Old Surehand až po hodné chvíli.

„Tak tohle je, Pitte, bratránek Hosea, který měl takový zálušk na to, aby nám mohl zakroutit krkem!“

„A tamhle Joel, taky to odnesl. Chudák.“

Oba přátelé mi stáli po boku – i jejich tváře byly bledé a rozrušené.

Když se naše pohledy střetly, napadla nás stejná myšlenka. Dick Hammerdull lehce pohnul hlavou směrem k těm nešťastníkům.

„Koneckonců to byli naši bratřenci, co myslíš, Pitte?“

Pitt jenom zahučel, tentokrát mu ani ta obvyklá jedna věta nějak nechtěla jít z krku.

„Tím chci říct: ležet je tady nenecháme. Mají to za sebou, patří pochovat,“ řekl Dick Hammerdull. „Co říkáš, Pitte, starý kamaráde?“

„Jestli myslíš, že bychom je měli pochovat, tak jsem pro,“ vypravil ze sebe konečně stísněným hlasem dlouhán.

„A což ostatní?“ řekl jsem.

„Jsou to lidé,“ řekl prostě Old Surehand. „Měli bychom jim prokázat

poslední službu.“

Vděčně jsem se na něho podíval:

„Půjdu se podívat po vhodném místě...“

Neměli jsme mnoho času, protože jsme si nemohli dovolit pustit Utahy, a hlavně generála příliš daleko. Byl jsem ostatně přesvědčen, že on má na této krvavé události největší podíl. Zamířil jsem nejbližším průsekem mezi vysoký porost, kudy vedlo taky několik stop. Neměl jsem v úmyslu je sledovat. Vydal jsem se tím směrem jen nazdařbůh, přemýšleje Old Wabbleovi, který, jak jsem si najednou uvědomil, mezi oběťmi nebyl – Utahové ho asi na přání generála vlekli sebou. Napadlo mě taky, že tohle všechno, ten masakr, byla příčina, proč se Indiáni tak zdrželi. Vykonávali nebo dokončovali své krvavé dílo. Znovu jsem se otřásl hrůzou. Najednou jsem si uvědomil, že jdu, ani pořádně nevím kam. Zastavil jsem se, rozhlédl se kolem a zjistil jsem, že jsem na jakémsi volném prostranství, jakoby mýtince, uprostřed níž se vypíná vysoká, prastará borovice, takový strom-samotář. Zvedl jsem maně zrak a – – –

– – – a zařval jsem, zařval jsem strašně, pronikavě, jako zvíře, jako ještě nikdy v životě.

Musel to být opravdu strašlivý zvuk, co jsem vydal, protože v několika okamžicích se vyrojili s vyděšenými tvářemi moji přátelé. Ale úděs zapsaný v jejich obličejích se vzápětí ještě zesateronásobil.

Ukazoval jsem nahoru na borovici. Byla vysoká, ale asi tak ve výšce muže rozštípnutá ve kmene odshora dolů, těm, kdo to udělali, to muselo dát určitě hodně práce. Stopy po jejich díle ležely dosud kolem dokola. Klíny, klíny, klíny! Nejdřív zřejmě borovici naštipli, potom vrážením klínů, přiříznutých z větví okolních stromů, rozšířili postupně rozštěp a nakonec, když dílo skončilo, klíny zas povyráželi – proto se válely všude kolem.

Vzpomněl jsem si na rány a zvuky, které jsme slyšeli – ale jak bychom mohli tušit, k čemu slouží ta dřevorubecká práce Utahů! Teď jsme to viděli na vlastní oči; z naštipnutého kmene udělali Utahové jakýsi strašlivý skřípec, do něho vklínili – svého starého nepřítele Old Wabblea. Ležel uprostřed rozštípnutého kmene, byl jím svírán jako mocnými rameny kleští mezi nebem a zemí, spoután na rukou i na nohou, s hluboko zvrácenou hlavou. Z nosu – snad to bylo z nosu – mu stékala krev a zalévala mu tvář i oči. Až k nám bylo slyšet jeho těžký, prudký, sípavý dech. Musel strašlivě

trpět a bylo vlastně s podivem, že vůbec ještě dýchal.

„Honem – honem ty – klíny!“ vychraptěl jsem ze sebe těžce. „Vražte tam – ty staré – A nové – je třeba – udělat – nové – rychle – – –“

Taky přátelé se jakžtakž sebrali z úděsu. Vrhli jsme se ke klínům, které se povalovaly u úpatí borovice, jeden z nich jsme vrazili do rozštěpu, zatímco Vinnitou a Šahko-matto jediná, kdo měli tomahavky, se už zasekávali ostřími sekyr do sousedního stromu. Odřezky kolem dokola jen přšely. Vedle obou náčelníků se poznenáhlu hromadily další klíny. Old Surehand a Apanačka je pomáhali vtlačovat do rozštěpu, já se svou těžkou medvědobijkou a Dick Hammerdull se starou, těžkou bouchačkou jsme je vbíjeli pažbami do štěrbiny.

Přestože jsme neztráceli ani okamžik, trvalo aspoň čtvrt hodiny, než jsme skřípec rozevřeli tak, abychom mohli starého krále kovbojů vyprostit z toho strašlivého svoru.

Položili jsme starého opatrně na zem, vytáhli mu roubík z úst (ani to si Utahové neodpustili) a uvolnili mu na prsou rozedranou loveckou košili. Ležel nepohnutě, z úst se mu vyvalil chuchvalec temné krve, pak kuckaje zachrptěl a vyvrhl tenký pramínek světlounké, řídké čerstvé krve. Tlak na prsou povolil, uslyšeli jsme hluboký, úlevný povzdech, potom na okamžik pootevřel krví podlité oči. Nepřítomně nás minul pohledem, pak náhle vyrazil strašný výkřik, bylo to spíš zavytí nebo co, děsivý zvuk, jaký ze sebe vydává smrtelně zraněné zvíře. Ale ne. Slyšel jsem už řvát podrážděného lva, troubit k smrti vyděšeného slona, slyšel jsem říčet zraněného nosorožce, ale nic z toho se nedalo ani zdaleka přirovnat ke zvuku, který se vydral starci z úst a nesl se ozvěnou přes hladinu jezera z druhého břehu zas nazpět k nám.

Potom nešťastný stařec na malou chvíli ztichl, ale jen pár vteřin, než se ozval nový výkřik, nové sténání, nový řev. A pak v jakýchsi nevypočitatelných křivkách znovu a znovu drásal naše uši žalostným nářkem – ten člověk musel strašně trpět...

Old Wabble byl v posledním tažení a my jsme mu mohli ulevit. Pitt Holbers mu vpravil do úst pár kapek vody, ale to ho ovšem jeho muk nezabavilo. Bylo třeba najít mu místo posledního odpočinku, jemu i trampům, s nimiž sdílel stejný osud. Mysleli jsme na to, že je pohřbíme po indiánském způsobu; ti jen zřídka vykopávají skutečné hroby (jako např.

Komančové), obyčejně ponechávají mrtvé na vysokých dřevěných lešeních, nebo (jako Apačové) využívají přirozených proláclin, jam, dutin a ukládají těla, zajišťující je pouze před zvěří. I my jsme pátrali po něčem podobném, po jakési přirozené hrobce, ale neobjevili jsme nic než pás starého vymletého řečiště, které mohlo dobře posloužit za poslední útulek trampům. Koryto bylo víc než metr hluboké a kolem bylo dost kamenů; přivalili jsme je, abychom zajistili tímto způsobem tělesné pozůstatky trampů před útoky hyen.

Old Wabble zatím nepřestával sténat a naříkat. Trvalo dobrou hodinu, než jsme připravili pro trampy místo jejich věčného odpočinku, a po celou tu dobu jsme slyšeli v pravidelných přestávkách jeho nárek. Byli jsme právě u konce se svou smutnou hrobnickou prací, když se objevil Pitt Hollbers, prý Old Wabble se probral z mrákot a tu a tam sebe vypraví jedno nebo dvě slova. A že prý by snad bylo dobře, kdybych se na něj podíval.

Šel jsem hned. Ležel teď podivně natažen, dýchal krátce a nepravidelně, ale zdálo se, že si už uvědomuje, kde je, dokonce mě hned poznal, vyčetl jsem to z pohledu jeho očí dřív, než vůbec promluvil. A tušil jsem už v tom okamžiku, že to nebude slovo pokory, co uslyším, že vůči mně v něm plane pořád stará, mně nepochopitelná zášť. Pokusil se zvednout na loktech, ale hned klesl nazad a přerývaně zasyčel:

„Old – Shatter – hand – sss – nechcci – tě – vidět – zzzmizte – zzzmizte – pryč!“

Sklonil jsem k němu hlavu a pokusil se o co nejmírnější tón:

„Mr Cuttere, myslím, že byste měl myslet na jiné věci. Víím, že trpíte, a rád bych vám pomohl, ale člověk bohužel může udělat jen to, co je v jeho silách. A jsou věci, o nichž už rozhodl někdo jiný – – –“

„Pryč! Pastýři! Kazateli! Fland'ácká duše!“

Z posledního zbytku sil chtěl vykřičet všechno své pohrdání.

Stál jsem nad ním pln lítosti nad nenávisť, která ho tak ovládala, že ani na prahu smrti nebyl s to se smířit. Old Surehand, který přišel za mnou, mi stiskl rameno.

„Ani teď nebude jiný. Lidská zloba přetrvává až za hrob.“

Starý ho patrně zaslechl, protože jsem viděl, že se zachvěl a znovu se pokusil vztyčit na loktech.

„Hrob!... Jaký hrob?“ zachroptěl.

„Váš hrob. Bude tady kus dál, ve starém řečišti, mezi trampy. Ti už to mají za sebou,“ řekl Old Surehand.

„Ale já nechci,“ zasténal Old Wabble. „Já nechci, teď ne. Mr Shatterhande – že to není pravda?“

„Váš čas uplynul, Mr Cuttere,“ řekl jsem.

„Ne, ne, ještě ne... Udělejte pro mě něco... Prosím vás, Mr Shatterhande... sám jste řekl, že trpím... potřebuju ulevit...“

„Vím, Mr Cuttere. To je těžká hodinka, která čeká každého z nás. Ale já pro vás mohu udělat jen jedno – a to udělám.“

Přiklekl jsem k němu a vroucně, se vším soustředěním jsem sklonil hlavu a ponořil se do upřímné modlitby. Old Surehand poodstoupil, i on sklonil hlavu, spustil pušku a opřel si lehce sepjaté ruce o hlaveň. Nastalo ticho. Jen kývající se větve, s nimiž si pohrával větřík, šuměly. A někde vysoko nad jezerem se ozval křik orla, ale jen na chvíli, jen na okamžik. Nevzpomněl bych si dnes už, jakými slovy jsem se vlastně modlil. Jen to vidím jasně před sebou, jak Old Wabble proti očekávání tiše a náhle přivírá oči, jak potom znovu pootvívá víčka, jak se v jeho pohledu náhle objevuje cosi jako záblesk lítosti. Byl jsem připraven na to, že se třeba zas rozkřikne k nadávkám, že se bude vysmívat, ale trpěl patrně už příliš! Ležel se semknutými víčky, tiše sténal – nežli znovu upadl do bezvědomí. Dick Hammerdull, Pitt Holbers, Šahko-matto a Apanačka zatím položili trampy do jejich společné hrobky v opuštěném korytu říčky. Muselo asi uplynout dost času, řekl bych, že to mohla být opět aspoň hodina.

Potom se najednou zas ozval výkřik. Old Wabble se probral z nevědomí, bolest ho z něho bezpochyby vyrvala, protože se začal svíjet jako červ, chytal se za břicho, pak křečovitě rozhazoval rukama, zvrátil hlavu a nezřetelně něco vykřikoval. Nakonec stiskl rty, zaskřípěl zuby, na čele vystoupily kapky potu. Sklonil jsem se k němu a utřel mu orosené čelo.

„Mr Shatterhande...,“ zašeptal tiše, přerývaně.

„Ano, Mr Cuttere?“

„Slyšel jsem kdysi – píseň – možná – znáte ji možná – taky – píseň – o věčnosti...?“

„Ano, Mr Cuttere, ale takových písní je víc... Pamatujete si aspoň první slova?“

„E-ter-nity... oh... Thunder-word...“

„Tiše, Mr Cuttere, nenamáhejte se. Znáám ji.“

„Chtěl – bych – chtěl bych ji slyšet...“

Byla to stará kostelní píseň, velmi stará, a vážala se k ní asi nějaká vzpomínka ze starcova mládí, snad ji v duchu spojoval s těmi šťastnými léty, kdy člověku připadá všechno schůdné, na dosah ruky, jakoby stvořeno jen pro něho. Pokynul jsem hlavou a zkusil ji tiše zanotovat.

„Ach věčnosti, ty hrozná bráno smrti,

ty jako meč mou chorou duši drtíš,

cítím ten dotek, strach mne jímá,

hlas svědomí už ve mně hřímá.

Ach věčnosti, hled', vyznávám se,

před tváří tvůrce, pána, vládce,

teď, když tu jak červ bídne hynu,

ze všech svých zlých a špatných činů.“

Pot zaléval starcovo čelo, víčka se mu chvěla a svaly se stahovaly krutou bolestí.

„Vyznávám se,“ zachrčel těžce, pokoušeje se opakovat slova písně, „...“

ze všech svých... zlých a špatných... činů...“

Jeho ruka se křečovitě chytila mé pravice a stiskla ji v urputném předsmrtném zápase.

„Odpuštění... Kdo mně může odpustit... Vyznat se ze svých činů...“

bylo jich příliš mnoho!“ vykřikl zoufale.

„Nesmíte myslet na to, kolik jich bylo,“ řekl jsem tiše. „Musíte jich litovat. Jen pak vás přijme Bůh na věčnosti vlídně.“

„Ale na to já potřebuju čas, přece teď nemohu umřít...“

„Mr Cuttere, smiřte se s tím, co musí přijít.“

„Ale odpustí mi někdo? Někdo z těch, kterým jsem ublížil! Odpustíte mi vy, Mr Shatterhande?“

„Co jste mi udělal, stalo se na tomto světě.“

„A Mr Surehand – je – to – on – mě – taky – může odpustit – –?“

„Zapomenul jsem na všechno, Mr Cuttere,“ odpověděl šeptem lovec.

Starci se zalesklo v očích, ale ruku mi svíral pevně dál.

„Ale ti ostatní... Můžete mi odpustit za všechny, Mr Shatterhande? To můžete, to přece můžete!“

Zavrtěl jsem hlavou.

„To nemůže nikdo, Mr Cuttere... Žádný člověk...“

„Ach, já vím, já vím... měl jsem na to myslet dřív... tolik času mi bylo dopřáno, skoro sto let... a teď... co se to na mě valí?... nějaká tma... černá tma... to je voda... pomoc, chce mě to zavalit! Pomozte... slitujte se... lidi, odpusťte mi, co jsem vám...“

Poslední slova zachroptěl už téměř nesrozumitelně. Vydal ještě krátké bolestné zasípění, potom mu zacukala víčka a zvrácená hlava klesla k pravému rameni.

„Zemřel,“ šeptl Old Surehand.

Dotkl jsem se jeho čela a víček a sáhl k srdci. Ještě bilo, ale tep byl nitkovitý, sotva postřehnutelný. Žil, ale byly to poslední okamžiky. Vztyčil jsem se a sklonil hlavu.

„Meššúrs, teď můžeme už jen smeknout... Dlouho mezi námi živými nebude. Ztracený syn...“

Mimoděk jsem znovu sepal ruce, a kdybych se byl ohlédl, byl bych uviděl, jak každý z naší malé výpravy odevzdává starému králi kovbojů svůj poslední pozdrav. Dick Hammerdull a Pitt Holbers šeptali slova jakési staré nábožné říkanky, kterou si pamatovali z dětství, Vinnetou a Apanačka hleděli v tichém soustředění do korun borovic, Šahko-matto s rukama překříženýma na prsou stál jako sloup. Ještě jednou pootevřel starý Fred Cutter oči, ale jeho hlas byl už tak slabý, že jsme ho sotva slyšeli. Jako by mluvil odkudsi z druhé strany jezera:

„... byl jsem doma... doma... matka mě přišla uvítat... a byla tak smutná, že dělám špatné věci... plakala... Ale já... jsem ji prosil za odpuštění... a ona mě objala... ona mě objala... odpustila mi... odpustila...“

Blouznil, horečka mu obestřela smysly, ale to, co v ní uviděl, mu přinášelo kýžený klid a pokoj. Teď se usmíval, strnulost v rysech povolila, zřetelně se mu ulevilo.

„... sbohem... je mi... dobře,“ zašeptal ještě a potom už se jeho rty pohybovaly naprázdno, až ustrnuly v náznaku úsměvu na tváři. Ale to už

byl mrtev, to už nepatřil mezi nás. Zatlačil jsem mu oči a obrátil jsem se k přátelům; rozhodil jsem jen mlčky rukama, nevěděl jsem v tom okamžiku co říci. A Dick Hammerdull, baculatý zálesák, se k mrtvému sklonil a naposled mu stiskl bezvládnou ruku.

„Goodnight, Old Wabble! Všechno zapomenuto, všechno odpuštěno!“

„Farewell! Věčná škoda takového chlapíka, jako jsi kdysi býval ty!

Taky jsi to mohl vést v životě jinak, vid? Ale máš to už za sebou, a my ti teď aspoň uděláme pěkné místo posledního odpočinku. Pojd', Dicku, dáme se do toho!“

„Ještě počkejte,“ zadržel jsem Holberse. „Až jeho tělo vychladne – víte...“

„Ale co Utahové? A co generál?“ upozornil mě jemně Dick Hammerdull.

„Souhlasím se svým bratrem Old Shatterhandem,“ řekl Vinnetou.

„Musíme počkat, než pochováme starého krále kovbojů. Doufejme, že nám Utahové neuniknou.“

Všichni byli srozuměni, jen Old Surehand nesouhlasil, Vzal si mě stranou, rozpačitý a nejistý, a s mnoha omluvami mi svěřil s vlastním plánem.

„Tentokrát, Mr Shatterhande, s vámi nezůstanu. Nemohu. Chci vám to říci radši hned, aby z toho nevznikly zmatky. Ztratím se totiž nenápadně, po anglicku, jak se říká. Myslím, že to bude nejrozumnější, aspoň nebudou zbytečné řeči. Ale to vám říkám jen mezi čtyřma očima, doufám, že mě neprozradíte.“

„Myslíte, že to je nutné? Neměl byste zůstat...?“

Rozhodně zavrtěl hlavou.

„A to chcete jet sám?“

„Sám.“

„Mhm. Jste starý westman, co vám budu vykládat, sám víte, že můžete narazit na spousty nebezpečných překážek. A směl bych vědět, co vám brání, abyste zůstal ještě těch pár hodin s námi?“

„Mr Shatterhande, omlouvám se, ale na tuhle otázku vám neodpovím.“

„Ani mi neprozradíte, kam tak spěcháte?“

„Ani to ne.“

Zadíval jsem se mu do očí:

„Nechápejte to jako výčitku, sir, když se teď zeptám, ale – – vy mně nedůvěřujete?“

„Ani nápad, Mr Shatterhande! Jak můžete něco takového vyslovit? V tom je něco jiného. Však už jsem vám říkal!“

„Well, každý má právo nechat si pro sebe, co uzná za vhodné. Mně by jen bylo líto, kdyby vaše úmysly, ať jsou jakékoliv a pro mě teď zhola neznámé, měly ztroskotat jen proto, že jste se rozhodl v jedné chvíli – vyřídit si věci jen a jen sám. To jsem měl na mysli. Jste tedy určitě přesvědčen, že nebudete potřebovat, abychom byli s vámi?“

„Začal jsem ty věci sám. Byl bych to udělal, kdybych byl přesvědčen, že to nepůjde bez něčí pomoci?“

„All right. Ale – vy jste skutečně za tu dobu neměl pomoci vůbec zapotřebí?“

„Ach, vy teď narážíte na Utahy?“

Pokrčil jsem rameny. Lovec váhal několik okamžiků s odpovědí.

„Byl bych se jim z toho nějak vykroutil sám.“

„O tom jsem přesvědčen,“ řekl jsem zdrženlivě. „Prosím, jed'te si, kam chcete, je to vaše věc.“

Zrozpačitěl, promnul si rukou svůj vous, potom mě chytil oběma rukama za ramena:

„Doufám, že se nezlobíte, sir! To by mě moc mrzelo!“

„Nic vás nemusí moc mrzet.“

„Víte – – –,“ nějak se mu nechtělo dál. „Já totiž – – já vím, že jsem – i k vám – uzavřený člověk – ale to má své důvody, sir! Právě proto, že stojím – o vaše přátelství – – víte – – Možná že bych je pak ztratil – – kdybyste se dozvěděl, kdybych vám řekl – – kdo jsem – – a...“

Mávl jsem rukou.

„Kdo jste? To mi dávno je jasné: jste šikovný, srdnatý, poctivý chlap.“

„Jenže – já Mr Shatterhande – já jsem – já jsem synem trestance!“

„Pshaw! A co dál?“

„Ale – ale to vám – – to vám nevadí?“

Cítil jsem, jak se mi jeho prsty křečovitě zařaly do ramene.

„Proč by mi to mělo vadit?“

„Sir – otec byl trestanec!“

„Za mřížemi se nejednou octl už i docela slušný člověk.“

„Můj otec ale ve vězení zemřel!“

„To je mi líto,“ řekl jsem. „Ale co to má co dělat s naším přátelstvím?“

„A když vám řeknu, že matka – byla taky – ve vězení? A nejen ona, ale – taky – můj strýc! Z takového jsem rodu!“

„Zlá věc,“ řekl jsem, „ale má vás to snad poznamenat navždycky?“

„Vy se ani neptáte, proč byli trestáni?“

„Proč bych to měl tak nutně vědět?“

„Protože – protože – – – to bylo kvůli falšování peněz!“

„Oh – proto ty přísné tresty!“

Přikývl a s hrdlem staženým úzkostí ze sebe vyrazil:

„A vy – – vy se mnou – mluvíte dál? Se synem a synovcem penězokazů?!“

„Mr Surehande, i kdyby vaši příbuzní, a třeba ti nejbližší, něco takového spáchali – můžete snad za to vy?“

„Takže vy tedy – myslel jsem – že byste pak už – se mnou – nechtěl nic mít – – –“

„Poslyšte, sir, to je tak: kdo si zasloužil trest, musí si ho odpykat. Ale potom – aspoň v mých očích – se z něho stává zas člověk jako každý druhý. A koneckonců – já si myslím, že dobrá polovina těch, kterým říkáme provinilci, ať už jsou menší, nebo větší, nejsou zločinci, ale nešťastní lidé, snad nemocní, anebo prostě oběti poměrů.“

„Mr Shatterhande, z vás vždycky mluví člověk! Ale já vás chci ujistit, že ani rodiče, ani strýc nespáchali žádný nic špatného!“

„Mr Surehande, opakuju vám, že nic z toho, co jste pověděl, nemá nejmenší vliv na můj vztah k vám... Jak vidíte, mohl jste mi říct všechno. Zůstanete i napříště tak uzavřený?“

„Musím zůstat, Mr Shatterhande, musím,“ řekl s bolestným úsměvem.

„Well! Řekněte mi aspoň, kdy se zas setkáme?“

„Ode dneška za čtyři dny.“

„Kde?“

„V Pui-bakehu, Srdcovém lese, to je asi uprostřed Louis Parku.

Vinnetou to místo jistě zná. Určitě tam budu.“

„A když vás něco zdrží?“

„Co by mě mohlo zdržet?“

„Mr Surehande, abyste se nepřepočítal! Od doby, co jste odjel z

Jeffersonu, se věci změnilly... moc věcí se změnilo! Je zde generál...“

„Z toho mám tak strach,“ ušklíbl se. „Co mně je vůbec po něm?“

„Víc, než si myslíte!“

„No, sir!“

„Dobrá, nebudeme se o tom dál dohadovat. Ale nezapomeňte na Utahy.“

„Prosím vás!“

„A komančský medicinman!“

„Ten už mi teprve může být ukraden!“ Zarazil se. „A kde je ho vůbec konec? Podle toho, co vykládali naši přátelé, se přece přifařil k trampům. Ale tady na poloostrově se po něm slehla zem. Že by se byl od nich trhl?“

„Nejspíš.“

„Zůstal radši někde vzadu a vyplatilo se mu to.“

„Mhm... Jenže, kdo se odváží do téhle divočiny se ženou, ten k tomu musí mít už hodně pádný důvod. Nezdá se vám?“

„Určitě.“

„Čili důvod zůstal, jenom trampové neměli vědět, oč jde. Proto najednou ten rozvod, tak to bude!“

„Ale proč se k nim tedy vůbec přidával?“

„Hnal ho vztek,“ řekl jsem. „Vztek na nás. A pak – po tu cestu byl aspoň ve větším houfu lidí. Když už mu to překáželo, po anglicku se ztratil.“

„Snad je to tak,“ pokrčil rameny Old Surehand. „Ale mě to tak dalece nezajímá. Hlavně že jsme se domluvili my dva. Za čtyři dny v Pui-bakehu! Zatím se můžete poohlédnout po Utazích – doufám, že nepojedete za mnou?“

„Mr Surehande!“

„Odpusťte, jen mi to tak vyklouzlo. Ovšemže vám věřím. A mějte se tady dobře!“

„Počkat! Nechcete s sebou trochu masa? Dáme vám ze zásob.“

„Děkuji, ne. To by mohlo být nápadné! Chtěl bych se opravdu ztratit potichoučku, polehoučku. Konečně, po cestě si něco ulovím. Tak ještě jednou – good luck!“

„Good chance, Mr Surehande! Doufám, že se zase šťastně shledáme! Moc bych si to přál!“

Našla se vhodná chvílka, kdy se dostal ke svému koni, a potom už mu nedalo moc práce, aby provedl svou, aby tedy po anglicku ztratil. O to větší byl podiv, když přátelé zjistili, že nás je o jednoho míň. Co je to za způsoby, takhle tajně zmizet, ani se nerozloučit? Rozčiloval se Dick Hammerdull, mračil se Pitt Holbers, divil se Apanačka i Šahko-matto. Doráželi otázkami i na mě, co o tom vím či nevím, podezírali mě pochopitelně ze spoluúčasti. Ale já jsem jen krčil rameny a odpovídal, že snad Old Surehand věděl, co dělá, že určitě měl nějaké vážné důvody k tomu překvapujícímu činu.

„Jen ho omlouvejte,“ brumlal rozduřeně Dick. „Vy taky umíte rozmazlovat lidi!“

Jediný Vinnetou k tomu neřekl ani slovo. Až večer, když se setmělo, posadil se ke mně, a dívaje se přes vrcholky stromů někam do tmavnoucí oblohy, věcně a suše zkonstatoval:

„Budeme musit opět přinést Old Surehandovi svobodu.“

Podíval jsem se na něho vážně, ale lehké pousmání jsem potlačit nedokázal. Apačova věcnost byla obdivuhodná.

„Taky bych řekl,“ přisvědčil jsem.

„Nepokoušel se ho můj bratr zadržet?“

„Bez úspěchu.“

„Měl jsi mu říci, že víš daleko víc, než si on sám myslí,“ řekl Apač.

„Naznačil jsem mu to. Ale on si své tajemství chtěl nechat jenom pro sebe.“

„Udělal jsi dobře, že jsi mlčel. Důvěru si člověk nesmí vynucovat.“

„Stejně asi brzy přijde na to, že by bylo bývalo lepší, kdyby mluvil otevřeně.“

„Ano. A bude se velmi divit, až zjistí, že bystré oko mého bratra odhalilo za krátký čas víc, než se podařilo jemu za mnohem delší dobu...

Náš plán zůstane nezměněný?“

„Ano. Budeme sledovat Utahy.“

„Ale ráno jejich stopy už nebudou čitelné.“

„Nepotřebujeme je tak nezbytně. Přece je s nimi generál – a víme, kam ten má namířeno. Nahoru k vodopádům.“

„Oni ovšem počítají s tím, že je budeme sledovat. A jistě myslí na pomstu za Old Surehanda!“

„Právě proto čekám, že jim zas padne do rukou.“

„Můj bratr Šárlí uvažuje správně. Bílý lovec s námi přece jen měl zůstat. V noci nemůže jet, když je sám, my si to však dovolit můžeme. Dost možná, že budeme u vodopádu dřív než on.“

Mrtvému Old Wabbleovi jsme kvečeru zřídili malou mohylu nad místem posledního odpočinku. Nahrnuli jsme až do výše ramen dospělého muže kamení, a dokonce vztyčili jednoduchý kříž. Poslední službu mu tedy prokázali ti, které sledoval až do hor, aby jim přinesl smrt. Jenže ta, mocná, si vybírá sama a ukázala prstem na starého krále kovbojů.

Když jsme se ráno zas vypravili na cestu, byly stopy Utahů ve vlhké, měkké lesní půdě kupodivu ještě docela dobře čitelné. Ovšem jakmile jsme se dostali na tvrdou půdu, ztrácely se, a my jsme zůstali odkázáni jen sami na sebe. Ale ani jsme se valně nesnažili odkrýt aspoň nějaké jejich malé zbytky, nepátrali jsme prostě, poněvadž jsme byli přesvědčeni, že směr, a hlavně cíl cesty našich nepřátel známe sdostatek spolehlivě.

Od Pah-sawahre, Zelené vody, se cesta neustále svažovala, takže jsme dorazili do Saint Louis Parku dost brzy, ještě před obědem. Škoda že nebyl čas trochu se porozhlédnout a pokochat se nádhernou přírodou kolem. Pro jejího milovníka, a samozřejmě i pro každého nimroda, to byl učiněný ráj. Obstoupeno kolem dokola mohutnou baštou vysokých hor, bylo celé to široké území učiněnou přehlídkou všeho, co může příroda nabídnout: lesy všech typů, préríjní pásma, běhuté vody i tichá jezera, romantické skalní útvary, lesnatá údolí s nejrůznějšími druhy stromů, prostě, na co jen si srdce může pomyslit. Kdysi se tu proháněla tisícíhlavá stáda bizonů, ovšem po těch, žel, už jako by se slehla země.

Vyhnaly je kulky zlatokopů, kteří zde pátrali po žlutém kovu a kteří odtud zmizeli stejně rychle, jak rychle sem přišli, sotva se přeslechlo, že teprve tam v horách Cores Range jsou ta pravá, přebohatá, nevyčerpatelná zlatonosná ložiska. Ale o tom jsme se měli podrobněji dozvědět až teprve později. Zatím jsme se nijak nedivili názorům Tobyho Spencera, že právě při Foam Cascadu se v hlubinách země skrývají nesmírné poklady. Jenže – mohu-li to tak říci – prospektorská smetánka už dávno zjistila, jak věci stojí, sebrala svých pět švestek a odtáhla, a v Saint Louis Parku zůstali jen nejhorší dobrodruzi, kteří neměli ani dost prostředků, aby se odtud mohli hnout – a kteří o to možná ani nestáli. Probrouzdávali zde opuštěná

kopaniště jako městská verbež zatuchlé kouty periférií, a přitom víc než po nalezištích pátrali po osamocených jezdcích a náhodných poutnicích. Old Surehand řekl, že nás bude čekat v Pui-bakehu, v Srdcovém lese, ale nám ani nenapadlo, abychom jeli přímo k tomuto místu, které Vinnetou dost dobře znal. Ze všeho nejdřív jsme se hodlali zastavit u Foam Cascade. Jeli jsme přitom krajinou, která svým rázem hodně připomínala rodné Švábsko, romantické kouty saského Švýcarska a kdybych tady byl potkal z ničehož nic krajana, nebo dokonce dobrého známého, vlastně by mi to v tu chvíli nepřipadalo nijak zvláštní. Obklopoval nás příjemný lesík, údolí se podobalo švábským údolíčkům jak vejce vejci, potůčky s chladnou vodou se klikatily hned po levé, hned po pravé straně, tak jako v mém rodném kraji.

U jednoho z nich jsme se zastavili a občerstvili se čirou vodou jako nejznamenitějším božským nektarem. Přejeli jsme potom kratší úsek savany, a když jsme zas znova vjížděli pod lesní klenbu, narazili jsme na stopu vedoucí hlouběji do lesa. Vinnetou ji vyšetřil spolu se mnou, zjistili jsme, že může být asi tak hodinu stará a že ji tu zanechalo přibližně tak patnáct jezdců. Apačský náčelník se nabídl, že se po neznámých poohlédne, ale vrátil se – proti našemu očekávání – skoro obratem. Úsměv na jeho tváři hlásal, že ti před námi nejsou žádné westmanské hvězdy, že nedalo moc práce zjistit co a jak. A že se usmíval Vinnetou, který se dal málokdy pohnout k úsměvu, to už bylo co říci, to už něco muselo znamenat! I Dick Hammerdull si toho všiml:

„Vinnetou je dobře naladěný? Žádná nebezpečná banda nám není v cestě?“

„Můj bratr se mýlí,“ odpověděl apačský náčelník. „Jsou to velmi nebezpeční lidé.“

„Tomu nerozumím. Indiáni? Běloši?“

„Bledé tváře.“

„A hodně?“ Treskow se přidal se svou otázkou.

„Třináct. Ale všichni s dobrými zbraněmi – až na jednoho z nich, na rudého muže.“

„Takže jeden z nich je Indián?“

„Jeden mezi nimi je rudý muž,“ opravil ho Vinnetou. „Zajali ho, a proto Vinnetou pravil, že jsou velmi nebezpeční.“

„Mhm, mhm, to je zajímavé,“ broukl si Dick Hammerdull. „Utábořili se daleko?“

„Na druhé straně lesa. Nejsou to zálesáci ani lovci, ale hledači zlata.“

Vinnetou se odmlčel. „Dick Hammerdull i Treskow se hodně vyptávají, ale nezeptali se zatím na to nejdůležitější.“

„Na to nejdůležitější? A to je?“ řekli oba svorně.

„Rudý muž.“

„By Jove! Pravda! Ke kterému kmeni patří ten chlapík?“ udeřil se Dick Hammerdull do čela.

„K žádnému!“

Vinnetouova odpověď byla navýsost překvapující. Dick také očičkama jen zamžikal:

„K žádnému?“

„A moji bratři ho dobře znají. Je mým i jejich přítelem.“

„Kolma-puši,“ svitlo mi naráz. „To přece nemůže být nikdo jiný než Kolma-puši!“

„Můj bratr Shatterhand má pravdu.“

„Tak to ale pro něj musíme něco udělat. Okamžitě!“ vzpamatoval se z údivu Dick a Pitt Holbers mu začal bez meškání přizvukovat.

„Musíme, ale ne okamžitě,“ opravil je Vinnetou. „Nejdříve k oněm mužům zajedeme, abychom zjistili, co se vlastně stalo. Nedáme však přítom najevo, že zajatce známe.“

„Souhlasím,“ řekl jsem. „Pusťme se k nim radši hned! Go ahead!“

Pobídl jsem koně a rozjel jsem se s Vinnetouem podél lesíka až k potůčku, kde neznámí zlatokopové rozbili tábor. Vypadalo to, že jsou naším nenadálým příjezdem ohromně překvapeni. Honem honem se zvedali a natahovali se po puškách. Pohled na ně zrovna dvakrát příjemný nebyl: byli otrhaní a rozedraní, zašpinění, skutečně už od pohledu se od nich nedalo čekat nic dobrého.

„Good day, meššúrs!“ cvrnkl jsem prstem do klobouku a naznačil vlídné pousmání. „Vidím, že jste si vybrali k odpočinku zrovna místo, kde jsme se taky chtěli na nějakou hodinku zastavit.“

Jeden z mužů povystoupil:

„Good day! Kdopak jste, gentlemen? Lovci? Zálesáci?“

„Od všeho trochu,“ řekl jsem.

„Mhm! Ale co ti Indsmani. Tenhle,“ pohodil muž hlavou k zajatci, „se nás pokusil okrást, doufám...“

„... že tohle jsou pořádní chlapíci? Ujišťuji vás, sir! Jiné bychom mezi sebou ani netrpěli! Nemám pravdu?“

Otočil jsem se k našim jen proto, abych měl záminku dohovorit se co možno nenápadně pohledem. To, co jsme spatřili, stačilo. Kolma-puši byl svázán, ke všemu velice nedůstojným a krutým způsobem. Určitě musel silně trpět a už proto jsme ho nemohli nechat v potupných poutech ani o chvíli déle, než bylo nezbytně nutno.

Vyměnil jsem si po straně s Vinnetouem rychlý, nenápadný pohled, stačil však na to, abych se ujistil, že je připraven. Seskočili jsme s koní, sehnali je do houfu, a Pitt Holbers se jich ujal. Zlatokopové se zatím zase porozkládali po trávě. Nemohl jsem ani věřit svým očím, jak mi všechno ulehčují.

„Poslyšte, gentlemen,“ přistoupil jsem blíž, „víte to určitě, že vás ten muž okradl?“

„Přistihli jsme ho!“

„Well! Moc nám na tom totiž záleží,“ řekl jsem, nenápadně si připravuje svou henryovku. „Možná ale, že bych se měl nejdřív představit. Já jsem Old Shatterhand...“

„Old Shatterhand!“

„... a to je můj dobrý přítel Vinnetou, náčelník Apačů. Tam dál stojí...

Co se na mě díváte tak vytřeštěně?“

„Já... já se vůbec nedívám vytřeštěně,“ vykotal ze sebe ten, který byl mluvčím tlupy, „Já jen... to je vaše puška... to je henryovka... že ano... a na zádech máte ještě... medvědobijku... že ano?“

„Vidím, že jste dokonale informován o celém mém arzenálu, sir. To je mi sympatické. Ale jestli dovolíte, jedna věc mi příliš sympatická není. Vlastně vůbec ne.“

„Ano? A co to je?“

„Že jste svázali toho Indiána!“

„Ale to je... A vám na něm tak sejde?“

„Sejde, dokonce moc sejde,“ řekl jsem důrazně. „On je to totiž náš dobrý přítel.“

„Váš... dobrý přítel?“

Chlapík nevěděl kudy kam. Vzchopit se k odporu – na to zřejmě neměl ani dost sil, ani dost odvahy; a na vytáčky nebyl zas dost chytrý. Kul jsem železo, dokud bylo žhavé.

„Podívejte, sir, nebudeme si hrát na schovávanou. Víte, kdo jsem, kdo je můj přítel, ostatní pánové jsou také prvotřídní westmani, a pušky, jak jistě víte, máme v pořádku. Ten Indián je náš dokonce velmi dobrý přítel a my nemůžeme dopustit, aby mu někdo zkřivil i jen vlasek na hlavě. Krátce a dobře – sundejte mu pouta a pusťte ho na svobodu. A hned! Jinak bychom to přirozeně museli udělat sami.“

Pozvedl jsem proti nim hlaveň henryovky a současně se mnou namířili i ostatní. Zlatokopové si najednou uvědomili, že jsou v našich rukou – ostatně se zdálo, že ani valně na odpor nepomýšlejí. Znali naše jména, a jak se zdálo, měli před nimi respekt.

Jejich mluvčí si zděšeně olizoval jazykem rty.

„Ale... ale... to máme brát vážně, Mr Shatterhande?“

„To je vaše věc, jak to chcete brát, ale já to rozhodně jako vtip nemyslel.“

„Ano, ovšem, to je... my také ne... totiž my ano..., ale uznáváme, už toho je dost... jistě.“

„Tak nůž, a přeřezat pouta,“ poručil jsem stručně.

Přikývl, dokonce se mi lehce uklonil a skutečně vzápětí zbavil zajatce pout. Kolma-puši se napřímil, mnul si několik málo okamžiků zdřevěnělé údy, pak se rozhlédl, shýbl se k jedné z pušek ležící opodál, shodou okolností nedaleko místa, kde jsem stál já. Pak se ještě sklonil k jednomu z těch zlatokopů, který se ani neodvažoval povstat, vytáhl mu nůž z opasku a spokojeně si ho prohlédl. Teprve potom se obrátil na nás:

„Kolma-puši děkuje Old Shatterhandovi a Vinnetouovi a jeho přátelům. To je můj nůž, to je má puška.“ Zvedl obě zbraně nad hlavu.

„Víc mi nevzali. Ale ani já jsem jim nic nevzal!“

„O tom nikdo z nás nepochyboval ani vteřinu,“ odpověděl jsem. „Chce si vzít Kolma-puši ještě něco?“

„Svého mustanga.“

„Samozřejmě. A co ti muži?“

Kolma-puši jako by byl duchem už někde jinde, Mávl jen neúčastně rukou.

„Ať jdou.“

„Opravdu?“

„Byl jsem spoután sotva dvě hodiny.“

„Rád bych si s nimi promluvil. Zajímá mě, proč vlastně spoutali Indiána, který jim nic špatného neudělal.“

„To mohu Old Shatterhandovi říci sám. Domnívali že znám placery, a chtěli na mně, abych jim prozradil, kde najdou zlato.“

„Mhm... divní prospektoři!“

„Byli jsme na tom špatně, sir,“ ozval se chlapík, který si asi ten plán s Indiánem vymyslel a teď dostával strach, aby to neodnesl za všechny. „Ale nechtěli jsme mu udělat nic zlého, chtěli jsme jen, aby nám ukázal naleziště. Pak bychom ho byli pustili. A nevěděli jsme vůbec, že je vaším přítelem...!“

Podíval jsem se tázavě po Kolma-pušim.

„Nechte je běžet,“ řekl.

„Well, budeme tedy dnes velkomyslní,“ řekl jsem. „Ale meššúrs, kdo chce placer, ten musí hledat sám, to je stará zlatokopecká zásada. A současně nejlepší rada – doufám, že na ni nezapomenete. Nerad bych se s vámi sešel zase za podobných okolností! A teď prosím pozor! My odtud odjedeme, když už jste tu byli dřív než my, a vy se dvě hodiny ani nehnete. Nesmí vás ani ve snu napadnout, abyste snad jeli za námi! Pak bychom to vzali hákem od podlahy! Rozuměli jste?“

„Buďte bez starosti, sir! Nejméně tři hodiny tady zůstaneme, stejně jsme si tady chtěli odpočinout.“

„Já vím,“ řekl jsem. „Kolma-puši je připraven?“

Teprve teď jsem si mohl prohlédnout líp a důkladněji jeho koně, při Rush Creeku jsem ho viděl opravdu jen velmi zběžně. Byl to krásný mustang, zřejmě z výborné krve, urostlý, rychlý, vytrvalý, s nádherně lesklou srstí. Kůň, jak říkají milovníci těchto zvířat, jako panna. Nohy mu tančily jak strunky, a když jsme se po nějaké chvíli zastavili o něco dál, zase při potoku, nezdržel jsem se obdivných slov:

„Kolma-puši má krásné zvíře. Takové se hned tak nevidí.“

Indián byl v rozpacích – ale ne pro tahle slova chvály. Zatímco my jsme sestupovali ze třmenů, on dál zůstával sedět na hřbetě svého skvostného mustanga.

„Moji bratři mi prokázali velkou službu,“ řekl. „Děkuji jim a budu rád, až se s nimi zas uvidím.“

„Kolma-puši nás chce opustit? Tak rychle?“ podivil jsem se.

„Kolma-puši je jako vítr; ubírá se tam, kam musí.“

„Ano, to řekl můj bratr velmi dobře. Je jako vítr. Najednou se objeví, najednou zmizí, nikdo neví proč, nikdo neví jak. Ale já ho přece jen prosím, aby sesedl s koně, protože s ním potřebuji mluvit.“

„Old Shatterhand ať se nezlobí – ale Kolma-puši musí už jít.“

„Volá ho snad nějaká povinnost?“

„Má úkol, a ten ho k tomu nutí.“

„Možná, že si až příliš připouští své starosti,“ řekl jsem. „Úkol bude splněn dřív, než si sám myslí.“

„Nerozumím slovům bílého bratra. Snad mi je vysvětlí jindy, musím už jít.“

Chtěl pobídnout koně, ale já jsem rychle řekl:

„Můj bratr Kolma-puši tu zůstane.“

„Ne. Musím jít.“

„Dobře,“ řekl jsem zvolna a dával pak důraz na každé slůvko. „Jestli tedy můj bratr Kolma-puši musí jít, pak tedy prosím svou sestru Kolmu-puši, aby zůstala s námi.“

Všichni kolem – krom Vinnetoua – se na mě zadívali s vytřeštěnými očima. Připadalo jim, že mi snad najednou přeskočilo. Dick Hammerdull útrpně zamžikal víčky, Pitt Hollbers pootevřel ústa a nejistě potřásl hlavou, Treskowovi nějak ztuhla tvář. Zato Kolma-puši se jako bleskem svezl se hřbetu svého koně a přiskočil ke mně s dušeným výkřikem:

„Co to řekl Old Shatterhand?“

„Řekl jsem: jestli odtud musí odjet můj bratr, doufám, že zůstane má sestra.“

„Kolma-puši zde nevidí žádnou ženu. Kde ji schovává Old Shatterhand?“

„Neschovává jí nikde. Dívá se na ni.“

„Uff! Ty si – myslíš – že já – že Kolma-puši – je žena?“

„Ano.“

„Mýlíš se. Mýlíš se,“ opakoval velice důrazně.

„Nemýlím,“ řekl jsem klidně.

„Kdo kdy slyšel, aby žena byla bojovníkem?“

„Tehua, Slunce, krásná sestra Ikvehtsí-paa, uměla střílet a jezdit na koni stejně dobře jako kterýkoliv bojovník.“

Kolma-puši ode mě odskočil jako uštknutý. Pohledem mě vzrušeně přejížděl od hlavy k patě.

„Tehua!“ vykřikl. „Co ví Old Shatterhand o Ikvehtsí-paovi?!“

„Dost toho ví,“ řekl jsem rychle. „Ale je moje sestra dost silná, aby to mohla vyslechnout?“

„Mluv, mluv, mluv!“

„Vím, že Ikvehtsí-pa, Veliký přítel, se nazýval také vava Derick.“

„Uff, uff!“

„A slyšela někdy moje sestra jméno Tibo-taka? A Tibo-vete? Zaslechla někdy mluvit o myrtle-wreathu?“

„Uff, uff, uff! Mluv dál! Mluv dál!“

„Cítíš opravdu dost síly, abys mohla poslouchat dál?“

„Ano, ano – jen mluv, jen povídej!“

„Vyřizují ti pozdrav od tvých dvou dětí. Před lety se jmenovaly Leo Bender a Fred Bender.“

Tichý, tlumený výkřik se vydral z prsou té nešťastné bytosti. Oběma rukama se dotkla spánků, pak jí paže sklesly, potom se celá pomalu sesula na kolena. Sklonila čelo až k zemi, zabořila se prsty do země, pak vtiskla tvář do trávy a ramena se jí roztrásla úpěnlivým vzlykotem. A pak najednou propukla v pláč, naprosto nečekaný, usedavý, srdceryvný pláč.

Moji přátelé pozorovali ten výjev s úžasem. V jejich pohledech se střídal soucit s ohromením, nebyli s to srovnat si v hlavě, čeho jsou vlastně v té chvíli svědky. Já jsem se sklonil k plačící a šetrně jsem se dotkl jejího ramene. Nepřecenil jsem ji? Nepodlehne náhlému otřesu? Nezhroučí se? Neměl jsem postupovat šetrněji, pozvolněji?

Nezvedla se, pláč jí dál trhal rameny, ale já jsem pojednou rozeznal v tom pláči jiný tón nežli nářek či smutek.

A potom se opět mého ramene dotkl Apanačka:

„Můj bratr Shatterhand vyslovil jména, která dobře znám. Proč nařiká Kolma-puši, když je uslyšel? Proč prolévá slzy bolesti?“

„Nejsou to slzy bolesti,“ řekl jsem teď už s úplnou jistotou, „jsou to slzy úsměvů. Ona pláče štěstím...“

„Můj bratr říká ona. Prve také řekl má sestra. Ale Kolma-puši je přece mužem, bojovníkem?“

„Nikoliv. Kolma-puši je žena.“

„Uff! Tomu Apanačka nerozumí!“

„Můj bratr ať se teď vzchopí a dobře poslouchá. Mnohé z toho, co prožil, uvidí nyní v jiném světle. Necht' ale přijme všechno, co mu sdělím, jako muž.“

Odmlčel jsem se, upřeně jsem se zadíval Apanačkovi do čí. Četl jsem v nich netrpělivost. Vzrušeně pohnul hlavou:

„Jsem připraven vyslechnout cokoli.“

„Poslyš tedy! Tibo-taka nebyl tvým otcem. Tibo-vete nebyla tvou matkou!“

„Ale kdo— — —“

Apanačkova netrpělivost rostla. Dýchal vzrušeně a prudce, chtěl jsem ho uklidnit, ale než jsem se na cokoliv vzmožil, vyskočila Kolma-puši, křečovitě chytila Apanačku za ruku a vykřikla:

„To je on? Leo?“

„Nikoliv – to je Fred, tvůj mladší syn,“ řekl jsem.

Indiánka znovu klesla na kolena, objala Apanačkovy nohy, tisknouc je křečovitě k sobě.

„Můj syn, můj syn! Můj Fred!“

„Ona je... ona je...“

„Ona je tvá pravá, skutečná matka,“ řekl jsem.

Komančský náčelník stál chvíli jako solný sloup. Silně k sobě tiskl víčka, skláněl hlavu a rukama naslepo hledal objímající paže. Pak jsem viděl, jak pevně sevřel ženino rameno, otevřel znovu víčka, zorničky se mu rozšířily a z prsou se mu vydral hluboký vzdech.

„Matka... má matka...“ Těžce odděloval slovo od slova slabiku od slabiky. „Jako kdybych byl tužil...“

Ale bylo to už všecko nad jeho síly. Sesul se v kolenou, objal ženu, sevřel ji do náruče a přitiskl tvář k jejímu obličejí vlhkému od slz radosti a štěstí. Podivuhodný, tklivý okamžik...

Vinnetou nám pokynul – ano, v téhle chvíli měli ti dva právo, aby se svým štěstím zůstali sami. Stáhli jsme se všichni mlčky stranou, myslím,

že i Dick Hammerdull s Pittem byli pohnuti.

Trvalo nějakou chvíli, než se Apanačka zas vrátil mezi nás. Vedl za ruku Indiánku, svou matku, našeho záhadného Kolma-pušiho, a v očích jsem mu viděl tisíc otázek – a nedivil jsem se. Bylo přirozené, že mě oslovil s takovou dychtivostí:

„Můj bratr Shatterhand mi musí povědět ještě mnoho věcí. Neřekl mi ani ještě, jak přišel na to, že Kolma-puši je mou matkou. A neřekl mi ani, kdo vlastně je Tibo-vete.“

„Ano, a ještě spoustu dalších věcí,“ odpověděl jsem. „Apanačka se může klidně ptát. Odpovím mu na všechno, co budu vědět. Tibo-vete je jeho teta. Jako mladá se jmenovala Tokbela, Nebe.“

„Ano! Tokbela! Tokbela!“ Indiánka, Tehua, vzrušeně přisvědčovala.

„To souhlasí! Ale je to skutečně tak, jak říkáte? Pořád tomu nemohu uvěřit. Bojím se, abych nezjistila, jsem nenašla syna. Zešílela bych z toho jako má sestra.“

Bylo podivuhodné, jak se za tu krátkou dobu proměnila. Pohyby, způsobem řeči, vším mi najednou připomínala spíš lež lovkyni ženu z dobrého prostředí. Najednou mi nějak nechtělo jít přes rty její ještě nedávné jméno – Kolma-puši.

„Prosím, Mrs Benderová, potvrďte mi, abych vám mohl všechno vysvětlit: jste Tehua Benderová?“

„Ano, Tehua Benderová, správně.“

„Apanačka je tedy váš mladší syn.“

„Ale důkazy, Mr Shatterhande? Můžete mi dát důkazy?“

„Slyšel jsem, že žena pozná své dítě citem, i kdyby je neviděla celá léta.“

„Ano, to je jistě pravda, už když jsem ho uviděla poprvé, hnulo se ve mně srdce. Byl mi velmi blízký, sympatický, přesto bych si velice přála...“

„Křestní list vám, Mrs Benderová, ovšem předložit nemohu.“

„To ani nežádám. Ale přece musí být jiné důkazy.“

„Jsou,“ potvrdil jsem. „Jenže je v této chvíli nemám po ruce. Poznala byste ještě svou sestru?“

„Rozhodně!“

„A švagra?“

„Švagra, Mr Shatterhande?“ řekla udiveně. „Nemám žádného.“

„Tokbela tedy nebyla vdaná?“

„Ne. Svatba byla přerušena.“

„Přerušil ji váš bratr, páter Diterico?“

„Ano.“

„A ženich se jmenoval?“

„Thibaut.“

„Ach! Váš bratr na něj tehdy vystřelil...“

„Ano. Zranil ho na ruce.“

„Pak tedy není žádný omyl možný!“ řekl jsem. „Čím byl ten Thibaut?“

„Čím byl!“ Sklonila oči k zemi. „Živil se jako eskamotér. Příležitostný kouzelník.“

„Tokbela to věděla?“

„Ne.“

„Chcete ode mě důkazy...“ odmlčel jsem se. „Musím vám přiznat, že v něčem ještě tápu. Neznám přesně všechny tehdejší okolnosti. V tom mně ale musíte pomoci právě vy. Ale prosím, tím se neznepokojte. Apanačka je určitě Fred. A myslím, že nepotrvá dlouho a obejmeme vás i Leo.“

„Leo... Good heaven! On také je naživu? A vy snad dokonce víte, kde je?“

„Vím, Mrs Benderová. Snad vás potěší, že je dokonce tady v okolí, v Parku. A pátrá – dlouhá léta – po vás.“

„A to všechno víte od něho?“

„Bohužel ne. Od něho nevím skoro nic – až na to, že jeho otec zemřel jako vězeň. A že i jeho matka a strýc byli jistou dobu ve vězení.“

„On to ví? Ale jak na to mohl přijít? Kdo mu to řekl – vždyť tehdy byl ještě dítě.“

Pokrčil jsem rameny.

„Povězte mi, Mrs Benderová, ten strýc – nebyl to váš bratr Ikvehtsípa?“

„Ano.“

„Ale on byl přece kazatelem! Chtěl šířit víru! Copak mohl falšovat peníze?“

„Bohužel, našly se důkazy.“

„Spravedlnost bývá slepá,“ řekl jsem. „Ale přesto...“

„Můj švagr to tak všechno navlékl. Dábelsky. Nemohli jsme hnout ani

prstem na svou obhajobu.“

„To byl bratr vašeho manžela?“

„Nevlastní bratr.“

„Můžete mi povědět, jak se jmenoval?“

„Etters. Daniel Etters. Ale po svém nevlastním otci Bender. John Bender, poněvadž ten jeho prvorozený John zemřel.“

Dan Etters tedy! A John Bender! Záhada se pomalu začala rozuzlovat, nabývala zřetelných obrysů. Pomalu jsem v tom začínal vyznávat.

„Které z těch dvou jmen se u vás používalo častěji?“

„Dan Etters jsme neužívali skoro vůbec.“

„Ach – proto je tedy tam pod křížem napsáno J. B. – a ne D. E.“

„Pod jakým křížem?“

„U hrobu vašeho bratra.“

„Cože? Vy už jste byl nahoře u hrobu?“

„Ne“

„Jak o tom tedy víte?“

„Jeden můj známý tam byl. Vypravoval mi o tom. Harbour se jmenoval.“

„Harbour... Ano, toho jsme myslím znali, zdá se mi, že ano. A on byl tedy tam nahoře?“

„Proč se mě ptáte, Mrs Benderová? Přece jste ho viděla.“

„Já?“

„Ano, vy! Vy jste ho zachránila od smrti hladem. Půlkou pečené ovce!“
Zvedla ke mně oči.

„Nevím, proč jste se mu neukázala. Ostatně, to je vaše věc. Ale já mám co děkovat jeho vyprávění, že jsem se postupně začal v té zamotané historii vyznávat.“

„A Vinnetou vám v tom nepomohl?“

„Ale ano. Ostatně on jako chlapec znal vašeho bratra, který pak zmizel. S vámi a s Tokbelou. Ale teď prosím: směl bych znát příčinu, proč se to stalo?“

„Povím vám ji. Mého bratra Dericka – jeho indiánské jméno bylo Ikvehtsí-pa – pokřtili kdysi na Diterika čili anglicky Dericka. Byl to zbožný člověk, chtěl se věnovat kazatelství, chtěl šířit víru, třebaže za sebou neměl kněžské studium. Ale počítal vždycky s tím, že si je

dodatečně doplní. Tenkrát jsme se vydali na Východ a já jsem krátce předtím poznala Bendera. Měla jsem ho velmi ráda, to kvůli němu jsem se začala učit zvykům bělošských žen, kvůli němu jsem se chtěla vzdělávat. Ostatně jsme museli pryč už proto, že ze mě několik rudých mužů, dost významných, chtělo učinit svou squaw. Hrozilo, že nás nenechají na pokoji a Bendera že zabijí. Můj bratr se zapsal na školu, studoval, já s Tokbelou jsme si našly menší penzionát. Sem za námi docházel Bender a s ním čas od času i jeho bratr, Dan Etters. Hrozně jsem se mu líbila a brzy jsem pozorovala, že mě chce získat. Bylo to samozřejmě marné, a on si to uvědomil. A tak se jeho náklonnost ke mně pomalu měnila v nenávist. Snad byla větší ještě o to, že Bender byl zámožný, a Dan měl hluboko do kapes. Bender ho vzal po čase do svého závodu, poskytl mu docela slušně placené místo, ale to už Etters myslel na pomstu. Po svatbě k nám docházel dál a vodíval s sebou nějakého muže jménem Thibaut. Tokbela bydlela tehdy s námi, a ti dva tedy bývali dost často spolu – až jsme jednoho dne poznali, že se mají rádi. Pak se Bender dozvěděl na Thibauta nějaké nepěkné věci a zakázal mu jednoduše přístup do domu. A rozešel se i s Danem, když se Etters svého kumpána nehodlal vzdát.“

„Už mi svítá,“ zabručel jsem si tiše sám pro sebe. „Ty peníze falšoval Thibaut...“

„Správně, Mr Shatterhande, usuzujete správně... Krátce a dobře, jednoho krásného dne se objevila v Benderově závodě policie, udělala prohlídku a v pokladně našla falšované peníze. Rozšířili prohlídku na celý dům a – v mém pokoj objevili schované plotny na tisk falešných bankovek. Následovalo zatčení, výslechy, pak nám předložili jakési spisy, podle znalce prý psané rukou mého muže a bratra, ty prý dokazovaly jasně, že jsme provozovali tuhle činnost společně, promyšleně a už dost dlouho. Soud nás poslal za mříže...“

„A podnik vašeho muže?“

„Ten převzal Dan Etters. Tokbela pak s mými dvě chlapci šla do rodinného penzionu... znala ho ještě z dívčích let...“

„Muselo to být pro vás strašné... Vy, indiánská žena, zvyklá na volnost, přírodu, pohyb v prérii, a teď věčně jenom mezi čtyřmi stěnami!“

„Proplakala jsem tenkrát dny a noci! Nemohu o tom povídat,“ řekla ztišeným hlasem.

„A Thibaut se ucházel dál o Tokbelu?“

„Ano.“ Indiánka zaváhala. „Nakonec mu slíbila, že si ho vezme, ovšem pod jednou podmínkou: že nás dostane na svobodu. Udělal to. Podplatil dozorce a ten potom utekl i s mým bratrem.“

„Proč ne s Benderem? Nebo s vámi?“

„Šlo jim o zlato; můj bratr znal několik placerů, přinesl nám odtud nějaké zlato jako svatební dar. Etters to věděl, proto chtěl dostat na svobodu především jeho. Nechal pak všechny u sebe v Denveru, totiž Tokbelu a mé syny; ty k němu přivedl po svém útěku z vězení bratr. Pak se vydal do hor, přinesl zlato, zaplatil dozorcí a zbytek chtěl použít k tomu, aby dostal na svobodu i nás. Dozorce si s tím zlatem založil bankovní závod a Tokbelu a chlapce vzal k sobě. Docela si je oblíbil. Bratr z Denveru odešel, pořád mu šlo o to, jak dostat z vězení ještě nás dva. Podařilo se mu to jen zčásti, jak víte. Manžel se ve vězení usoužil k smrti, a tak sem se svobody dočkala jen já. Jenže to, co mě na svobodě čekalo, nebylo moc radostné. Jeli jsme s Derickem do Denveru, ale tam mezitím přišel Etters s Thibautem. Obalamutili Tokbelu, až nakonec svolila, že si Thibauta vezme. My jsme přišli shodou okolností právě v den sňatku, dokonce ve chvíli, kdy si měli snoubenci podat ruce. Rozčilený Derick jí strhl s hlavy myrtovej věneček...“

„Myrtle-wreath!“ zašeptal jsem.

„... a Etters s Thibautem se na Dericka vrhli. V bitce to došlo až na pistole a Derick Thibauta postřelil. Do ruky.“

„To všechno se odehrálo v kostele?“

„Ne, ne, to bylo právě před odchodem do kostela, v bytě toho bankéře, dřívějšího dozorce.“

„Nejmenoval se náhodou Wallace?“

„Wallace? Ne. Jak jste přišel na to jméno?“

„To vám řeknu později. Jen mluvte dál.“

„Na Tokbelu to všechno zapůsobilo strašně. Omdlela, pak ji dlouho pronásledovaly těžké horečky a nakonec propadla záchvatům zuřivosti. Ty sice po čase přešly, ale jasný rozum se jí už nevrátil. Jenom když u ní byl můj Fred, mívala jasnější chvílky, aspoň byla klidná. Nějakou dobu strávila v psychiatrické léčebně, tehdy jsme Derick, já a Leo bydleli u bankéře. Etters a Thibaut jako by se propadli. Když došly peníze a ukázalo se, že

potřebujeme prostředky na živobytí, rozhodl se Derick, že se podívá do hor, po zlatě. Chtěla jsem s ním, a poněvadž jsem uměla i střílet, i výborně jezdit, dal si říci. Vypravili jsme se k Devil's Headu – k Ďáblově hlavě, a tam na nás čekali Etters s Thibautem. Byl to strašný den. Dericka Etters zastřelil, mě chytili a spoutali. To hlavní ale pro mě teprve mělo přijít – oni se totiž domnívali, že jsme už zlato našli, že jsme na zpáteční cestě. A když ani u Dericka, ani u mě nic neobjevili, odsoudili mě k strašlivé smrti. Bratra zakopali pod skálou a mě tam přivlekli a svázanou, abych se nemohla ani pohnout, položili na hrob. Tak jsem měla umřít a už jsem k tomu neměla daleko. Víte, co to je, strávit takto tři dny a tři noci? Měla jsem opravdu smrt na jazyku, když mě našli Indiáni a osvobodili mě...“

„Kteří to byli?“

„Utahové. Z kmene Kapotů.“

„Opravdu? To je tedy zajímavé... ale dál, vyprávějte dál!“

„Nakrmili mě, dali mi napít, vzali mě s sebou. Byl s nimi jeden mladý bojovník jménem Tusahga-sarič, Černý pes a ten mi nabídl, abych se stala jeho squaw. Odmítla jsem a on se mě pokusil k tomu donutit, jenže v zápase, který jsem podstoupila, se stalo něco, co nečekal. Přemohla jsem ho.“

„To bylo bezpochyby později...“

„Jistě, to už jsem se sebrala a byla jsem silná jako dřív.“ Usmála se.

„Ztratila jsem tím ovšem všechnu naději na vdavky mezi Utahy. Kdopak z bojovníků by chtěl mít squaw, která ho přemůže?“

„Takže vás Utahové nemají moc rádi?“

„To ne, to nemohu říci. Tusahga-sarič pro mě má dodnes slabost. Udělá mi k vůli všechno.“

„Když vás pustil i na svobodu...“

„Ne hned, Mr Shatterhande! Dva roky jsem zůstala u Utahů, a když mě nakonec pustili, musela jsem přislíbit při Manitouovi, že se vždycky budu pokládat za bojovníka kmene Utahů... Tenkrát mě ovšem první kroky vedly do Denveru, za dětmi.“

„Setkala jste se s nimi?“

„Ne, mé děti zmizely. Pátrala jsem po nich marně, právě tak jako po své ubohé sestře. Jen jsem zjistila, že prý bankéře, u něhož byl Leo, zatkli na základě jakéhosi nejasného udání – prý někdo upozornil, že umožnil

nějakému vězni útěk.“

„Ettersova práce,“ řekl jsem. „Ale mohu vám aspoň na uklidněnou říci, že ten bankéř – pod jiným jménem ovšem – se o vašeho syna postaral. A dobře ho vychoval.“

„Víte snad kde?“

„V Jefferson City.“

„V Jefferson City? Vy jste dokonce... vy jste s ním mluvil?“

„Ano. Ale pokračujte, Mrs Benderová.“

„Už toho nemám moc co povědět, už končím. Rozhodla jsem se pátrat po dětech, a protože by mi to jako ženě šlo dost těžko, začala jsem si oblékat mužský oděv. A tím mužem jsem už potom zůstala – i když mi to příliš nepomohlo. Kdejakou savanou jsem prošla, byla jsem v sídlištích všech možných indiánských kmenů, zapadla jsem do samot, propátrala jsem lesy, údolí, skalní oblasti, nic jsem nevynechala – a výsledek žádný. Nakonec jsem se vždycky zastavovala u Devil's Headu. Tvrdívá se, že zločinec se často vracívá na místo činu, proto jsem tady, jak se říká, zřídila svůj hlavní stan. Ale nepřišel... Přitom jsem dodnes přesvědčena, že se tu jednou objeví, určitě jsem o tom přesvědčena. A pak...! Všechno si s ním vypořádám!“

„Poznala byste ho, kdyby přišel?“

„Jistě.“

„Je to všechno už hodně dlouho, Mrs Benderová.“

„Ne, ne, na něco takového člověk nezapomíná. A když už podle ničeho jiného, tak bych ho poznala podle těch jeho zubů!“

„Nahoře mu chybějí – na dvou místech, že?“

„Vy to víte! Tak ho znáte taky...“

„Ne – vlastně ano! Tohle mi pověděl Leo.“

„A kde je Leo? Kde bych ho našla?“

„Je tady, v Saint Louis Parku, už jsem vám to řekl. Nechci prorokovat, ale snad to nebude ani tak dlouho trvat a uvidíte ho. Zítra, pozítří, déle snad ne... Ostatně také Thibaut s Tok-belou tu jsou a ten, koho hledáte nejvíc, Etters!“

„Všichni jsou tady!“

Viděl jsem, jak mimoděk sevřela ruce v pěst. Na chvíli se z ní stal zase bojovník vedený touhou vypátrat zločince, který ji připravil o všechno, o

léta života, o štěstí, o potomky, o majetek.

„Mimochodem, mohu vám prozradit, proč jste tak bezvýsledně pátrala, kam se ztratili ti dva chlapi s Tokbelou a Fredem.“

„To jste vypátral? Nebo vám to někdo pověděl?“

„Vinnetou a Šahko-matto.“

„Tak už mě zas nenapínejte!“

„Vydali se k Osagům a tam provedli další ze svých darebáckých kousků. Sprostý podvod.“ Mávl jsem rukou. „Tekla krev a Thibaut s Tokbelou a s chlapcem se uchýlili ke Komančům, ke kmeni Naiinů. Vlastně Thibaut měl štěstí, že je tenkrát na kraji Llana Estacada, už napůl mrtvé hladem a žízní, našel Vinnetouův otec.“

„Řekněte mi podrobnosti!“

„Dozvíte se je, Mrs Benderová – ale později. Teď nesmíme ztrácet čas. Musíme nahoru, k Devil’s Headu. Doufám, že pojedete spolu s námi.“

„Ráda, Mr Shatterhande, ani nevíte, jak ráda!“

Nehodlali jsme se už zdržovat.

V čele průvodu jel, vlastně jela tentokrát Kolma-puši, vyznala se v těchto končinách přece jen nejlépe, líp i než Vinnetou. Apanačka si nedal ovšem vzít, aby jí jel po boku! Za nimi jsem cválal já s Vinnetouem a s osažským náčelníkem Šahko-mattem. Za mnou uzavírala voj trojice Treskow, baculatý Dick a čahoun Pitt. Dick teprve teď po cestě znova rozvázal, pořád ještě si nestačil srovnat v hlavě, že Indián je vlastně Indiánka.

„Poslyš, starý coone,“ dorážel na Pitta Holberse, „už jsi někdy něco takového zažil, aby se z chlapa zničehonic vyklubala ženská? A to jsme se vždycky obdivovali, jak je Kolma-puši odvážný, chytrý, srdnatý! Hm... Ale jestli je doopravdy ženská, tak to vlastně zasluhuje třikrát tolik obdivu. Nezdá se ti, ty stará hubená tyčko?“

„Jestli si myslíš, že Kolma-puši je obdivuhodný tvor, tak proti tomu nic nemám, ať už je to ženská nebo chlap,“ bručel si do vousů dlouhán.

„Správně, správně! Ať je to chlap, nebo ženská,“ řekl Dick

Hammerdull a šibalsky se zasmál. „A po téhle zkušenosti ti povím, že bych ani očkem nemrkl, kdyby se zítra starý kozel Pitt Holbers najednou proměnil v ženskou.“

„Že tě huba nebolí, Dicku! Něco takového by mě nikdy ani ve snu

nenapadlo! Kdybys radši myslel na to, co uděláme generálem, až ho drapneme!“

„To už jsem si dávno srovnal v hlavě. Oko za oko, Pitte! On dal vstrčit do skřipce Old Wabblea, tak mu připravíme podobnou potěchu, hotová věc!“

Oko za oko, zub za zub... Vzpomněl jsem si, jak jsem tak zaslechl útržek toho hovoru, na zákony pouště, na zásady beduínských bojovníků, kteří by soudili podobně, vždycky připraveni pomstít jednu prolitou krev jinou prolitou krví. Konečně ani starozákonní předpisy nebyly jiné. Ale kolikrát by vlastně ten kolozubý Dan Etters musel zaplatit vlastní krví? Jenom v naší malé výpravě nebylo člověka, který by s ním neměl nevyřízený účet. Šahko-matto mohl žalovat několikanásobnou vraždu a podvod; Treskow ho hledal pro několik těžkých zločinů spáchaných v jiné souvislosti; Vinnetou měl plné právo na jeho potrestání; a o Apanačkovi a Kolmě-puši darmo hovořit! Etters nebo generál nebo Bender, ať už si říkal jakkoliv, toho měl na svědomí tolik, že jsem si ani nedovedl představit, jaký to byl vlastně člověk, že byl tohohle všeho schopen. Generál, Bender, Dan Etters... Někdo mohl zapochybovat, generál přece neměl to znamení v chrupu, o němž všichni mluvili, ale to mě nemátlo. Umělý zub, který zakryje protézou tento nedostatek k nerozeznání dokonale, dovedli zhotovit přece už staří Egypťané – jaký problém to tedy mohl být v novodobé Severní Americe? Generál je prostě Etters či Bender, všechno to potvrzovalo.

Jeli jsme dlouho, vytrvale, ani po západu slunce jsme nerozbili tábor, na oblohu se vyhoupl měsíc, a dokud osvětloval svým světlem krajinu, pokračovali jsme dál.

V jednom z četných údolí, které překrývají rovinu Saint Louis Parku, jsme narazili na stopu, vedoucí směrem, jímž jsme jeli i my. Vypadalo, že je čerstvá, asi hodinu stará, jasně od tří koní, a mě hned napadlo, že to sotva bude někdo jiný než medicinman s Tokbelou a se svým nákladním koněm. Vinnetou, který prohlížel stopy spolu se mnou, se sice vysloveně nevyjádřil, ale z jeho pohledů jsem usoudil, že si myslí totéž. Zvážněl, jeho rysy ztvrdly, oči dostaly lesk diamantu. Blížilo se konečné střetnutí. Pobídli jsme koně a klusali spolu napřed. Vinnetou první, já hned za ním. Naneštěstí brzy zašel měsíc a obstoupila nás tuhá tma. Uvažovali

jsme jak dál, nebylo-li by líp sestoupit ze sedel, nechat jízdy a pokračovat až ráno. Naše rozpaký však za nás rozřešil kdosi jiný. Najednou se dotkla našich chřípí vůně dýmu. Větrík, který nám hladil tváře, přinesl poselství o ohni patrně před nedlouhou dobou zapáleném. Určitě ho rozdělali teprve nedávno, jinak bychom jej byli ucítili už dříve.

„Moji bratři at' mají chvíli strpení. Zjistíme s Old Shaterhandem, kdo je před námi. Koně necháme zde.“

Naši přátelé souhlasili a my jsme se vydali opatrně dál. Dostali jsme se k loučce, obroubené ze všech stran pásmem stromů. Oheň plápolal právě uprostřed. Nemuseli jsme se ani přibližovat příliš blízko, abychom rozeznali, o koho jde. U ohně seděly dvě osoby, opodál se popásala trojice koní.

„Uff! Medicinman a nešťastná squaw,“ zašeptal náčelník Apačů.

„Jsou to oni,“ přisvědčil jsem. „Dalo se to očekávat...“

„Neměli bychom se jich zmocnit?“

„Jak můj bratr Vinnetou myslí...“

„Budeme je sice muset vléct s sebou – ale mohli by nám jinak vyklouznout,“ mínil Vinnetou. „Vezměme si je!“

„Sami? Nebo chce Vinnetou požádat naše druhy?“

„S medicinmanem si poradíme.“

Přikývl jsem a v dosti vysoké trávě jsme se začali pomalu sunout po loktech k ohni. Žena se upřeně dívala do plamene a cosi žvýkala.

Medicinman se netečně vyvaloval v trávě.

„Teď!“ šeptl naléhavě Vinnetou.

Vyrazili jsme bleskem přímo vpřed na medicinmana. V posledním okamžiku nás zahlédl, vyrazil zděšený výkřik, snažil se vztyčit, ale dřív jsem ho zasáhl dvěma údery pěstí. Tiše zachroptěl a zmlkl. Spoutali jsme ho jeho vlastním lasem. Žena seděla bez pohnutí, nevěnovala ničemu kolem pozornost, jako by se jí to pranic netýkalo. Když jsme vlekli medicinmana kolem, zvedla jen oči, pohnula lehce hlavou a zas upadla do netečnosti. A zůstala tak i potom po chvíli, když přišli naši druzi a když Apanačka vzal matku za ruku a dovedl ji před nebohousquaw.

„Tibo-vete-elen,“ zašeptal.

Kolma-puši se dívala zamženým zrakem na ženu sedící lhostejně před ní. Tehuina ruka zabloudila ke krku, jako by ji tam cosi nesnesitelně

svíralo. Jako kdyby nepoznávala Tokbelu, která přijala jako křesťanka jméno Ellen.

„Tokbela, Nebe, to je má milá... krásná... rozkošná Tokbela?“

vypravila ze sebe posléze. Její hlas zněl hlubokým smutkem. „Můj Bože, co se to s ní stalo? Nejkrásnější indiánská dívka, kterou jsem kdy znala, a teď – – – Bože, jak asi já vypadám...“ uklouzlo jí, „jak jsem se musela změnit...“

Chtěla přikleknout k sestře, ale Vinnetou ji vzal něžně za rameno.

Jemně, tiše ji oslovil:

„Moje sestra ještě neviděla muže, kterého jsme zajali. Ať se na chvíli skryje před jeho zrakem. Probere se ze mdlob co nevidět a neměl by uvidět mou sestru hned.“

Apanačka si matku přitiskl k sobě a odvedl ji stranou ke stromům; také ostatní se poschovávali. Když medicinman zas otevřel oči, stáli jsme před ním jen já a Vinnetou.

„Uff! To je Apač. A Old Shatterhand! Vy jste mě přepadli a omráčili! A dokonce spoutali?! Proč? Nic jsem vám neudělal!“

„V tomto okamžiku snad ne,“ řekl jsem. „Ale nepřímo...“

„Nepřímo!“ vyštěkl. „Uff! Neslyšel jsem nikdy, že by...“

„Nechte si ta svá uff!“ přerušil jsem ho. „Děláte ze sebe někoho, kým nejste! Přece si nemyslíte, že vám ještě věříme, že jste Indián?! Jako eskamotér a kejklíř snad tak jednoduchou věc pochopíte?“

„Eskamotér?“

„Eskamotér. A padělatel. A falešný hráč. A zloděj. A vyděrač. A hrdelní zločinec. A já nevím kdo ještě. Hodí se toho na vás víc než dost.“

„To spíš na vás!“

„Pshaw!“ mávl jsem jen rukou. „O tom se nehodlám bavit. Ale zato vám povím, proč jsme vás spoutali: abyste nepřišel moc brzo na schůzku.“

„Co to melete za nesmysly? Na jakou schůzku?“

„Víte až moc dobře, že to nejsou žádné nesmysly. Šestadvacátého září na Devil's Headu. Nic vám to neříká?“

„Libujete si v hádankách, sir! Nerozumím.“

„To je, jestli se nemýlím, den svatého Cypriána,“ pokračoval jsem klidně.

„Co je mi do nějakého Cypriána?“

„Něco snad přece. Ten den se máte dostavit na Devil’s Head.“

„Kdo vám to nakukal?“

„Dan Etters.“

„Go to hell!“ zaklel. „Žádného neznám.“

„Ale on vás zná moc dobře. Jinak by vám přece nepsal dopisy.“

„O tom nemám ani tuchy,“ odsekl.

„Ale vždyť máte jeho dopis v brašně u sedla. Vydělaná kůže vybarvená rumělkou. Pořád ještě nemáte ani tuchy?“

„Vy zmije! Vy lezete do cizích věcí!“

„Jen když je to nutné, aby bylo učiněno spravedlnosti zadost,“ řekl jsem. Můj klid medicinmana zbavoval rozmyslu. Stíhal mě krutými pohledy a zuřivě trhal spoutaný rukama.

„Ostatně se svým přítelem se shledáte. Na svatého Cypriána. Dokonce vám poskytneme doprovod. Pojedete s námi!“

„Ani mě nenapadne!“

„Jestli vás to napadne, nebo ne, to nám je pro nejbližších několik hodin jedno. Budete se muset podřídít. A povězte pěkně zčerstva – kdo je vava Derick, o kterém tahle žena stále mluví?“

„To se zeptejte jí.“

„Mohli bychom, což o to,“ odpověděl jsem suše. „A nebude to možná ani třeba. Vava je mokijské slovo, a protože ona pochází z toho kmene, myslí tím přirozeně svého bratra.“

„Když jste o tom tak skálopevně přesvědčen... Já pro tomu nic nemám.“

„Ale proti tomu bratrovi jste myslím něco měl.“

„Myslet si můžete co chcete.“

„Proti němu jste něco měl, a dokonce ne sám, a proti rodině Mr Bendera taky, že ano?“

„By Jove!“ uklouzlo mu.

„Jen žádné rozčilování, škodí to zdraví. Ještě uslyšíte jiné věci. Hledá se totiž jistý Fred Bender, kterého jste odvěkli k Osagům! Máte u nich nějaký nevyrovnaný vroubek.“

„O ničem nevím.“

„Smluvili jste s jistým generálem takový menší obchůdek s kožešinami a připravili přitom o život několik Osagů.“

„Mr Shatterhande, vy máte podivuhodnou fantazii. Já jsem žádného generála v životě nepotkal. Jestli vás baví takové vtipkování, prosím, ale mě vynechejte!“

„Ale to právě nejde,“ zasmál jsem se. „Vy jste při tom vtipkování dokonce hlavní persóna.“

„Thousand devils! Tak mi konečně jednou řekněte, co ode mě chcete!“

„Nic, představte si!“ řekl jsem. „Jen vám chci někoho ukázat.“

Odmlčel jsem se. „Jednoho Indiána. Jsem hrozně zvědav, jestli ho poznáte...“

Pootočil jsem se a kývl směrem ke stromům. Kolma-puši povystoupila a pomalým krokem přešla až k medicinmanovi. Zastavila se za jeho zády.

„Tak se ohlédněte, Mr Thibaute.“

Zachvěl se, nevím, jestli už tušil, s kým se uvidí, ale rozhodně se mu nechtělo otočit hlavu. Jen těžce, zvolna se natáčel k neznámé. Jeho pohled na ní utkvěl, přes rty mu však nepřešlo ani jediné slůvko.

„Ach...“ ozvalo se hluboké povzdechnutí indiánské ženy.

„Kdo – kdo – jste – kdo – to může – být?“ zachraptěl Thibaut. Teď nic nepředstíral. Skutečně ještě stále nevěděl, kdo před ním stojí.

„Nevzpomínáš si?“ řekla.

„Ne... Nevím...“

„Vzpomeň si na Devils's Head! Tam jsme se viděli naposled – vrahu!“

„Uff! Uff! Ale to je – – – copak – – – ne, to není pravda, nemůže být – – –“

„Je to pravda! Thibaute! Já jsem ta, na kterou teď myslíš, které se bojíš! Žádný indiánský bojovník! Tehua Benderová.“

„Tehua – – –! Tehua Bender – – –!“

Přitiskl k sobě víčka a tichounce zanaříkal. Trhl sebou, ale pak ležel bez hnutí, bez jediného pohybu.

Naklonil jsem se k Indiánce:

„Poznala jste ho?“

„Hned.“

„Chcete s ním ještě mluvit?“

„Teď ne.“

„A se sestrou?“

„Ano.“

Zatímco si Kolma-puši sedala k sestře, zvedl jsem Thibauta a přivázal ho pevně k nejbližšímu stromu, tváří ke kmeni. Nechal se odvléci, neozval se. Byl zřejmě otřesen.

„Tokbelo, Tokbelo – poznáváš mě?“ slyšel jsem, jak se Tehua zoufale snaží připoutat k sobě pozornost ženy, ta však dál seděla naprosto nepřítomně, jako by se jí netýkalo nic z toho, co se dělo. „Poznáváš mě? Já jsem tvá sestra! Tehua! Tehua!“

„Tehua... Slunce...“, splynulo konečně ze rtů šílené, znělo to nevýrazně, jako by jen prostě opakovala shluk nesrozumitelných hlásek.

„Podívej se na mě! Vždyť se na mě musíš pamatovat!“

Ale ona se dívala před sebe dál tak lhostejně, tak nepřítomně jako předtím.

„Tokbelo, je tu Fred! Fred Bender tu je!“

Víčka nešťastné ženy se zachvěla. Pozvedla oči, zorničky zpozorněly.

Dlouho si prohlížela sestru a přitom opakovala:

„Fred Bender... Fred Bender...“

„Nevzpomínáš si, co se stalo? Etters. Dan Etters!“

Tokbela se celá otřásla.

„Etters!“ Znělo to vylekaně, poplašeně. „Nechci Etterse! Ten – je zlý!“

„Ten má na svědomí vavu Dericka! Pamatuješ?“

„Vava Derick!“ vykřikla tlumeně. „Kde je můj myrtle-wreath!“

„Ten je pryč, Tokbelo. Ale jsem tu já, tvá sestra. Tehua.“

Oči jako by se malinko rozjiskřily.

„Tehua?“ zeptala se. „Tehua Benderová? A ty jsi moje – sestra?“

„Ano, jsem, jen se na mě dobře podívej. Vzpomínáš?“

„Tehua – – – Tehua – – – Tokbela – – – Tokbela jsem já! Já!“

„Ano, to jsi ty. Pamatuješ na mé syny? Leo? Fred?“

„Leo Bender... Fred je můj!“

„Já vím, ty ho máš velmi ráda!“

„Velmi!“ zdůraznila to vlídným úsměvem. Così v ní pomalu roztávalo.

„On byl můj chlapec... já jsem ho chovala...“

„Ano, zpívala jsi mu ukolébavky.“

„Ukolébavky? Ano, ukolébavky jsem zpívala...“

„Potom tě odvedl vava Derick do Denveru, tebe a Freda a Leona!

Vzpomínáš si?“

Vzbudilo to v ní nepříjemný pocit. Zasmušila se, potřásla hlavou a chytila se spánků, jako by ji najednou prudce rozbolela hlava.

„Denver... tam zůstal můj myrtle-wreath... v Denveru...“

„Ano, jen si vzpomeň, podívej se na mě, Tokbelo!“ Chytila ji rukama za hlavu a natočila ji očima k sobě, tak aby se jí Tokbela musela dívat zpříma do zorniček. „Podívej se na mě a řekni mi, kdo jsem. Pověz mé jméno!“

„Tvé jméno! Ty jsi – já jsem Tokbela – já jsem Tibo-vete-elen!“

Nadechla se. „A ty – ty jsi –“ v jejím pohledu se zračilo nesmírné soustředění a vůle. Pak najednou lesk očí pohasl. Zase tak hluboce povzdechla. „Ty jsi – ty jsi – muž – muž –“

Tehua svěsila hlavu a rozvzlykala se:

„Nepoznává... nepoznává mě...“

„Chcete na ní příliš mnoho najednou,“ řekl jsem tiše. „Mějte trpělivost. Až na ni přijde jasnější chvílka, pak bude větší naděje, že si vzpomene. Teď byste ji jen zbytečně trápila.“

„Ubohá sestra...“

Přikývla mi, přitiskla si Tokbelinu hlavu k prsům, pohládila ji po tváři a po vlasech. Na vteřinku se ještě na rtech nebohé Tokbely objevil úsměv, ale skoro hned zase zmizel: po její tváři se rozprostřel opět ten prázdný, netečný výraz.

Teď už jsme tu byli opět shromážděni všichni. Apanačka něžně objímal matku. Dick Hammerdull jen vrtěl hlavou a Šahko-matto přivřenýma očima nevráživě pozoroval medicinmana, připoutaného ke kmeni.

„Byla Tokbela krásná, když byla mladá?“ zašeptal Apanačka. Snažil se zmírnit matčinu bolest a hladil ji něžně jako ona prve svou sestru.

„Byla velmi krásná.“

„A její duše tehdy byla stále při ní?“

„Ano.“

„Byla šťastná?“

„Jako květina v prérii. Celý kmen ji miloval.“

„Ale kdo ji tedy oloupil o její štěstí?“

Ukázala ke stromu:

„On!“

Thibaut se najednou vytrhl ze své mlčenlivosti. Nebo byla jen maska?

Nechtěl nás všechny jen oklamat, nemyslel o možnostech, jak uniknout? Rozhodně se teď prozradil, že mu neuteklo ani slovo z toho, co již tu bylo řečeno.

„To není pravda!“ vykřikl. „Já jsem nic nezavinil, všechno váš bratr, když nám zkažil svatbu! Tomu si žalujte!“

Chtěl jsem odpovědět, ale vtom přiskočil k bývalému medicinmanovi Šahko-matto a všecek rozrušen, jak u Indiánů nebývá zvykem, se před ním zastavil a mocně zadupal nohama do země.

„Pse! Mluvíš jazykem zmije! Neznám zákony bělochů, neznám dobře způsoby jejich života, ale kdybys ty nebyl potkal tuto squaw, nikdy by od ní nebyla odešla její duše. Ona tě teď nemůže žalovat, ale já to mohu udělat za ni. Přiznáváš, že jsi podvedl náš kmen, ačkoliv jsme tě přijali jako hosta?“

„Ne!“

„Připravili jste o život naše bojovníky!“

„Ne.“

„Uff! Dostaneš odpověď na své podlé lži!“

Obrátil se, a stále tak nesmírně vzrušen, oslovil Vinnetoua:

„Moji bratři mají namířeno k Devil's Headu. Potřebují tohoto muže?“

Vinnetou zavrtěl hlavou.

„Ne? Ať tedy Vinnetou i ostatní muži, kteří jeli až sem, slyší Šahko-mattova slova. Náčelník Osagů jel až do těchto končin, aby odčinil bezpráví, které bylo spácháno na celém jeho kmeni. Moji bratři polapili Tibo-taku a chytí i generála. Avšak generála Osagové nedostanou, protože pomsta jiných je větší než pomsta Osagů. Šahko-matto chce proto Tibo-taku! Chce ho hned. Dnes. Teď!“

Vykřikoval to vzrušeně a překotně; po celou dobu cesty byl mlčenlivý, ne, nemluvný; ale jakmile se jednou dal do mluvení, stal se z něho jako z každého indiánského náčelníka nezadržitelný řečník; chrlil ze sebe své věty, prudce gestikuloval, zvyšoval neustále hlas:

„Nechci, aby byl usmrcen jako pes. Mohl bych už teď zvednout pušku a pomstít syny Osagů a nikdo by mi to nemohl zazlívát. Ale viděl jsem, že i tomu, kdo zasluhuje smrt, dáváte příležitost, aby se bil o svůj život. Chci udělat totéž. Patří mně, ale ať má možnost se bránit. Moji bratři ať se o tom poradí. Budou-li souhlasit, budu bojovat. Nebudou-li, vykonám pomstu, i

kdyby ho chránili jakkoliv. Nebudu se pak nikoho na nic ptát. Nechám své bratry samotné po dobu, které bledé tváře říkají čtvrt hodiny. Pak mi sdělí, jak se rozhodli. Domluvil jsem, howgh!“

Vychrlil to ze sebe v jednom proudu, a než jsme stačili odpovědět – ostatně, co odpovědět, když zpečetil svou promluvu nezměnitelným howgh –, zmizel za stromy, aby nám ponechal možnost porokovat. Bylo to neočekávané, tak neočekávané, že Dick Hammerdull mimoděk vykřikl:

„Heigh-ho! Něco takového jsem ještě nezažil! Ten náčelník ale rozvázal! A bere to hákem od podlahy. Co uděláme, meššúrs?“

„Bojím se, že toho nemáme moc na výběr. A Thibaut taky ne,“ řekl jsem.

„Pro takového darebáka je to výběr až dost velký,“ zahučel Pitt Holbers. „Strčte mu do ruky pušku, ať ukáže, jestli se dovede poprat o život, zbraň proti zbrani!“

„Ano,“ potřásl jsem hlavou, „vzdálenost tak asi sedmdesát metrů, pušky, každý tři výstřely. Myslím, že Šahko-matto s tím bude souhlasit.“ Cožpak Šahko-matto, Sedm medvědů, ten souhlasil hned, ale Thibaut se zpěchoval. Orodoval, prosil, zapřísahal, vyhrožoval, vytáčel se, nabízel, dožadoval se odkladu – avšak Šahko-matto zůstával nezměnitelný. Poskytl nepříteli svého kmene možnost se hájit: další ústupek už nebyl možný, všechno ostatní považoval prostě jen za odmítnutí. A v tom případě... byl s Thibautem konec, osažský náčelník by byl provedl svou, o tom jsme byli přesvědčeni všichni. Thibautovi nezbylo než se podrobit, přijmout.

Odměřil jsem vzdálenost a zapálili jsme dva ohně, každý na jednom konci, aby oba muži na sebe dobře viděli. Thibauta jsme zprostili pout na rukách, na nohách jsme mu je pouze uvolnili, tak aby mu to sice umožňovalo pohyb, ale aby se nemohl pokusit o útěk. Teprve na tomto jeho stanovišti jsme mu podali pušku nabitou třemi kulkami. Vinnetou, který se ujal dozoru nad soubojem, ho upozornil:

„Bledá tvář bude střílet jen po svém soupeři. Jestli seabeméně pohne hlavní jiným směrem, ihned zemře. Apanačka a oba westmani jej mají stále na mušce!“

Thibaut se na to jen ušklíbl.

„Máte nějaké přání? Pro případ, že padnete?“ řekl jsem.

„To by musel ten chlap umět střílet! Známa je! Indsmány!“ odsekl.

„Právě, že je neznáte,“ řekl jsem. „Tedy žádné přání...“

„Aby vás vzal všechny čert!“

Pokrčil jsem rameny:

„Well – tak aspoň ještě jedna otázka: jmenuje se generál správně Dan Etters?“

„Na to se zeptejte jeho!“

Otočil se ke mně zády a sevřel svou pušku. Vinnetou pohlédl na osažského náčelníka stojícího při druhém ohni. Pak zvedl pravici a dal znamení. Nad loučkou zaburácely dva výstřely. Šahko-matto sklonil svou ručnici, Thibaut se zapotácel, chytil se rukou za prsa, pootočil se kolem své osy a padl tváří k zemi.

Vinnetou k němu přiskočil a obrátil ho na záda. Na prsou mokvala jeho lovecká kazajka čerstvou krví.

„Přímo do srdce,“ oznámil nám náčelník Apačů!

Šahko-matto zvolna přešel k druhému ohni, zastavil se na okamžik nad mrtvým a pokývl důstojně hlavou. „Osagové jsou pomstěni,“ řekl s klidným, uspokojeným výrazem v tváři a usadil se u táborového ohně, hned vedle nešťastné Tokbely. Netušila, že v té chvíli je vdovou, že ten, kdo se posadil vedle ní a vykonal svou odplatu, vlastně i ji zbavil trýznitele. Ztratila muže – ale byla to skutečně ztráta?

Nebylo to spíš – vykoupení?

Stalo se to navečer druhého dne, když jsme dospěli k Šumícímu vodopádu. Foam Cascade je krásná, nádherná končina, připomínající divoké alpské partie, ale mnohem rozervanější, divočejší, nespoutanější. Vysoko nad nás se vypínala skupina skal, na temeni z obou stran zalesněná, odkud úzkou úžlabinou spadal do hlubiny mocný proud vody, tříštící se dole v propasti o mohutné balvany a kmeny tisíciletých stromů. Celý ten kousek země vypadal jako kamenná zřícenina, jako rozkotané pevnostní sídlo, jehož stěny a hradby se rozvalily na všechny strany. Mocná klenba i z větví nad našimi hlavami proměnila slábnoucí polosvětlo večera v šero, v němž jsme jen stěží dokázali určovat správný i směr.

„Teď se už dostaneme přímo k Devil's Headu?“ vyptával jsem se, sám už netrpělivý, Tehuy Benderové.

„Ano, jen co projedeme vlevo lesem a pak nahoru přes ty strmé skály. Bude to brzy,“ krotila mou netrpělivost.

„A tam budou Utahové!“ řekl jsem. „Ještě pořád se jich obáváte?“

„Musíme zjistit, kde jsou. A co mají za lubem.“

Potřásla hlavou:

„Od těch nám nebude hrozit žádné nebezpečí. Promluvím s nimi.“

Řekl jsem jí už, co se mezi námi a Utahy odehrálo, nepřikládala tomu však velkou váhu. Věřila, že dokáže u Tu-sahga-sariče všechno spravit.

„Nevím, nevím,“ zapochyboval jsem. „Budu jen rád, když to dopadne dobře, ale nemůžeme spoléhat jenom na vaše zprostředkování.“

„Proč?“

„Oni nemyslí jen na svou pomstu. Slíbili taky pomoc generálovi. A pak: i kdyby vaše vyjednávání s Černým psem dopadlo příznivě, generál by měl spoustu času vzít do zaječích. A hoňme ho pak znova po čertech d'áblech.“

„Uvidíme. Zatím vás povedu. Zním tu každý strom, každý balvan.“

Jela teď v čele, my za ní husím pochodem, po indiánsku. Asi půl hodiny jsme ještě mohli postupovat koňmo, pak se setmělo natolik, že jsme museli ze sedel a vést koně za uzdy. Venku možná bylo ještě pološero, ale tady pod tou neprostupnou záclonou stromových korun bylo už tma jako v pytli. Šli jsme a zdálo se nám, že se tak vlečeme snad už hodiny a hodiny. Teprve tlumené zaržání koně nás zastavilo.

„Už?“ zeptal jsem se nerozhodně.

Vinnetou se pohledem dorozuměl s Indiánkou. Pak naznačil pokynem ruky, že se půjdeme podívat, jak to vypadá vpředu.

Za chvíli se před námi začalo trochu rozjasňovat. Končil tu les, vyšli jsme ze stinné klenby a dostali jsme se k mohutné, strmé skalní stěně, rozštěpené úzkou trhlinou, kterou vedla nahoru stezka s vydlabanými schody. To tedy bylo místo, kudy se dalo vystoupit na proslulý Devil's Head – kdyby nám v tom ovšem nyní nebránili Utahové. Rozložili si tábor právě na malém prostůrku mezi skalní stěnou a lesem, takže každý, kdo by chtěl nahoru, musel kolem nich. Zřejmě nás čekali. Ale domnívali se, že si ani nedáme práci, abychom obhlédli situaci? Nebo nebyli připraveni, že přijdeme tak brzy? Ať tak, nebo onak, seděli tu neuspořádaně, bezstarostně, přebíhali, i když se snažili zachovávat jakous takous opatrnost, ale hlídky nikde žádné, a to mi nešlo na rozum. Tím spíš, když jsem objevil, že nedaleko Tusahga-sariče je u stromu připoután ten, kterého

jsme varovali před výpravou na vlastní pěst – Old Surehand. Jen generál tu nikde nebyl.

Ted' byla dobrá rada drahá. Pokusit se osvobodit Old Surehanda takhle ve dvou neskýtalo valných nadějí, právě ten neopatrný ruch utažských bojovníků byl nejvíc na překážku, a na druhé straně jsme nesměli ztrácet čas, protože bylo třeba opatřit si jistotu, pokud jde o generála. Zkrátka pro jeden večer úkolů až nad hlavu. Nakonec nezbývalo nic než se vrátit a vymyslet společný plán, a přece se pokusit využít dobrého vztahu Kolmy-puši k Utahům. Zaručeno ovšem nebylo nic.

Plán navrhl nakonec Vinnetou, přijali ho všichni, i když Mr Treskow si opět trochu zareptal, že na něho zbylo „jen to věčné hlídání koní“. Trochu jsme mu polichotili, že se v tom úkolu skvěle vycvičil a osvědčil, ale byl by si dal říci i bez toho, jen z úcty k Vinnetouovi a patrně i ke mně.

Obchvat vyžadoval, abychom vytvořili kolem Indiánů utažského ležení půlkruh. Dick Hammerdull a Pitt Holbers se měli přiblížit zleva, Šahko-matto a Apanačka zaujali postavení ve středu, já s Vinnetouem jsme měli zahájit přepad zprava. Kolma-puši si pro sebe vymínila zvláštní úkol a vyrazila první, protože se měla objevit na skalním převisu hned z kraje soutěsky k Devil's Headu.

Tusahga-sarič seděl tak, aby měl Old Surehanda na očích, a zdálo se, že ho pozoruje prakticky bez přestání. To pro nás vytvářelo určitou výhodu, protože jsme se mohli přiblížit z boku, náčelník nás tedy spatří (neotočí-li se zrovna náhodou), až budeme těsně před ním. Byl jsem už dosti netrpělivý, mrzelo mě hlavně to, že v táboře není generál. Tentokrát jsem se ale vědomě odevzdal vedení Vinnetouovu; měl v této chvíli největší rozvahu a nejvíc klidu z nás všech.

Když dal znamení, vrhli jsme se do utažského hnízda jako dravci, a já jsem ten okamžik přivítal s ulehčením. Netrpělivostí jsem už nemohl vydržet. Vrazili jsme mezi náčelníka a jednoho z pobočníků, který mu právě cosi přinášel. Vinnetou skočil k Old Surehandovi a přeřezal mu pouta a já jsem zatím uštědřil Tusahga-saričovi dvě rány do spánku, po nichž se zhroutil právě k nohám svého pobočníka. Ale to už jsem držel v ruce pušku a mířil na náčelníka. V téže chvíli se na kraji lesa vynořili naši druzi: Dick, Pitt, Apanačka a Šahko-matto. Nahoře nad skálou se ozvalo zakrácání divoké vrány. To Kolma-puši napodobovala utažský bojový

výkřik. Vzápětí jej přehlušilo vytí utažských bojovníků, ale pak naráz zmlklo, když uviděli, jak se přibližuje hlaveň mého revolveru k Tusahga-saričovu spánku. Náčelník se pomalu probíral z bezvědomí.

„Váš náčelník bude synem smrti, jestli se někdo z vás jen dotkne zbraně,“ vykřikl jsem. „Nikdo se ani nehne, zůstanete tiše! A teď s vámi bude hovořit někdo jiný. Někdo, koho dobře znáte!“

Nahoře na převisu vystoupila ze stínu stromů Kolma-puši.

„Synové Utahů mě dobře znají! Sestoupím k nim a řeknu jejich náčelníkovi, proč k vám přicházíme. Bude se divit, až mu všechno vypovím!“

„Kolma-puši! Kolma-puši!“ zaznělo mezi Utahy několik hlasů, a zdálo se mi, že jejich rozčilení se trochu zmírnilo. Přinejmenším si nedovedli vysvětlit, jak to, že právě s tímto člověkem se tu za daných okolností setkávají po boku Old Shatterhanda.

Do posledního okamžiku jsem si nebyl jist, jestli to, co si od svého zásahu Kolma-puši slibovala, také skutečně vyjde. Vždyť Tusahga-sarič počal běsnit, sotva otevřel oči, a to dvojnásob prudce od té chvíle, kdy zjistil, že Old Surehand už není jeho zajatcem. Nejdřív vůbec odmítal mluvit s Kolmou-puši, ale ona byla vytrvalá, a hlavně ho dobře znala. Věděla, jak na něho, zalichotila mu, vysvětlila mu, že touto naší akcí nejen neztrácí nic ze své náčelnické slávy a důstojnosti, ale že naopak by mohl získat, aniž by si zadal, přátelství všech, jak tu stojíme. Chvíli to všechno trvalo, samozřejmě musela leccos zopakovat, musela zdůraznit, jak těžce se na ní generál provinil, nakonec však, domnívám se, rozhodla poznámka o tom, že vlastně my, jako běloši, bychom se mohli mstít za to, jak Utahové naložili s trampy a s Old Wablem, ale že při dohodě jsme ochotni na to zapomenout. Nakonec, když už jsem pomalu ztrácel naději, že Kolma-puši bude mít úspěch, Tusahga-sarič se dal pohnout.

„Tusahga-sarič věří slovům Kolmy-puši,“ řekl, dává si moc záležet na tom, aby to znělo důstojně. (Až jsem ho v té chvíli podezíral, že už chvíli byl ochoten vyhovět, ale jen kvůli té důstojnosti že se nechával ještě dál přesvědčovat.) „Vykouřil však s generálem dýmku míru a nemůže ho pronásledovat. Ale nebude mu taky, po tom, co slyšel, pomáhat.“

„Ale kde vlastně je?“

Bylo pro nás samozřejmě krajně důležité vědět, jestli nakonec v

poslední chvíli neproklouzl jinam.

„Odešel těsnou stezkou ve skalách nahoru k místu, kterému bílí lovci říkají Devil's Head,“ zněla odpověď. „Je to jediná cesta a on se po ní musí vrátit. Bledým tvářím nemůže uniknout.“

„A kdy se má vrátit?“

„Řekl nám, abychom ho čekali zítra.“

„Výborně! A co udělají Utahové?“

„Nemohou pomáhat Old Shatterhandovi, porušili by kouř míru.

Odejdou proto lesem zpět do Saint Louis Parku. Bílí lovci zůstanou pány cesty. Avšak Utahové jsou s nimi vyrovnáni. Howgh!“

Kolma-puši tedy přece jen zapůsobila. Měl jsem sice maličké podezření, že Tusahga-sarič by mohl dostat, jak se říká, pokušení zaútočit na nás zezadu (bylo jich přece proti nám tak značná převaha!), ukázalo se však, že tentokrát to myslí opravdově. Kolma-puši jela s Utahy kus cesty, a když se vrátila, oznámila, že můžeme být naprosto klidni. Utahové skutečně odjíždějí...

Druhý den – noc minula klidně a bez vzruchu – jsme ještě celé dopoledne čekali. Potom se nás zmocnila netrpělivost, od Devil's Headu stále nikdo nepřicházel, Old Surehand, kterému bylo stydno, že už podruhé jsme ho museli vyprostit z rukou Utahů, nedočkavě přecházel sem a tam, a tentokrát ani Kolma-puši neměla stání. Jak je to mezi ní a lovcem, jsem si zatím nechával pro sebe, chtěl jsem, aby okamžik šťastného shledání a poznání nebyl už ničím kalen. Věřil jsem pevně, že Dana Etterse posléze dostaneme. A tak když Old Surehand začal naléhat, abychom se vypravili nahoru, ani jsem tomu neodporoval.

Jenomže ta cesta byla opravdu krkolomná. Harbour měl pravdu, když tvrdil, že tu jde na každém kroku o život.

Protahovali jsme se buď úzkými skalními trhlinami, kde se každé rameno dotýkalo strmé stěny, nebo jsme přecházeli úzkou stezkou, kde stačil krůček, aby se kůň i s jezdcem zřítily dolů do propasti. Kolma-puši nás vedla výborně, ovšem při takových podmínkách ubývala cesta zvolna. Celý výstup měl trvat asi dvě hodiny, nám však připadala každá čtvrt hodinka jako učiněná věčnost. Neměli jsme k vrcholu asi víc než posledních třicet minut, když se kdesi nad námi rozlehl divoký výkřik. „Hell and damnation!“ zaburácelo to mezi skálami. „Old Shatterhand!

Ten pes!“

Zahlédł jsem jezdce, který se vynořil zpoza skály a vzápětí zmizel kdesi za ostrohem.

Také naše průvodkyně ho uviděla. Zahlédł jsem na vteřinu její tvář, zbledla jako křída, krve by se v ní v té chvíli nedořezal, stiskla stehny koňovy slabiny a vyrazila vpřed s výkřikem:

„Musíme za ním! Za ním!“

Hnali jsme se i s Vinnetouem, až odskakovaly kameny od kopyt Hatátitly a Ilčiho. Ani jsme se nestačili otočit po svých družích, nechtěli jsme ztrácet čas, a tak jsme nevěděli, jestli za námi jedou, nebo ne. Prostě jsme vyrazili jako o zlomkrk – a ono to také o zlomení krku bylo. Jako po ostří nože pádili naši koně nad srázem, kde nám hrozila při jediném chybném kroku strašná, bolestná smrt. Pobízeli jsme zvířata jako snad nikdy, ale ten před námi musel štvát koně jako šílenec. Za čtvrt hodiny, když jsme všichni, jezdci i koně, byli zpoceni, až se z nás kouřilo, jsme dorazili k místu, kde se konečně uzounká pěšina začala rozšiřovat a dělit. Generál zabočil vpravo, Kolma-puši za ním. Ještě se stačila pootočit a křiknout:

„Jed'te vlevo, nadjedeme mu!“

„Jedu tam!“ křikl jsem taky. „Vinnetou – ty vpravo!“

Domyslel jsem si, že se ony dvě cesty někde spojují, že někde tam dál dostaneme chlapíka mezi sebe. Daleko to nebude, předpokládal jsem, strhl jsem tedy pušku s ramene a pro jistotu si ji připravil k střelbě.

O něco dál jsem došplhal k místu, kde zleva opět zela propast, zatímco po pravici vytvářela stěna jakýsi obrovský žleb s téměř kolmými stěnami. Jakoby v ústrety mi zazníval dupot koňských kopyt.

Objevil se v ohybu přede mnou, rozpjatý kabát, perlící se pot na čele, vytřeštěné, horečnaté oči. Spatřil mě, přitáhl na okamžik koni uzdu, v tom okamžiku bezpochyby rychle uvažoval co dál, nemohl si nevšimnout mé připravené pušky. Najednou téměř v plném trysku se vymrštil mocným obloukem ze sedla a vrhl se přímo do skalního žlebu.

Vzápětí se vynořil Vinnetou a Kolma-puši.

„Je tam!“ Ukazoval jsem k místu, kde zmizel. „Musíme za ním!“

„To je Devil's Head!“ zaslechl jsem Kolmu-puši. „Odtud se jinudy

nedostane – je v pasti!“

A teď začala honba po skaliskách.

Nechali jsme koně koňmi a šplhali po téměř kolmé stěně jako kamzíci.

V několika vteřinách jsme měli ruce rozdrásané do krve. Sklouzávali jsme, zachycovali se v puklinách a prasklinách, uhýbali se před úlomky skal, které na nás shazoval. Kolma-puši pušku už před chvílí odhodila, já jsem měl henryovku zas přehozenou přes záda, ale vadila mi, čím víc jsem se dopracovával nahoru, kde se úžlabina úžila a úžila, až nahoře přešla v jakousi plochou, rovnou, přirozenou římsu. Viděl jsem, jak se tam generál vyšvihl a prchá dál. Se zpožděním několika vteřin jsem se vyhoupl za ním a hnal se mu v patách. Generál pádil po té přirozené římse, po několika mocných skocích se dostal k místu, kde čněla dost velká prohlubeň – jakási mezera, za kterou se tyčil obrovský balvan, z něhož se snad dalo šplhat ještě někam dál.

V posledním okamžiku, když už stál před mezerou, se generál potočil.

Zahlédl mě, zlostně trhl rukou, pak se prudkým dupnutím odrazil a přenesl se přes dobře čtyřmetrovou vzdálenost. Dopadl na balvan, zaslechl jsem, jak si s ulehčením vydechl, ale vtom se stalo cosi nečekaného. Snad byl ten balvan zvětralý, snad ho podemlela voda, ale já jsem prostě najednou viděl, jak se ten kus skály zakymácel, muž na něm zoufale zamával rukama, masa kamene se pomalu začala naklánět a potom s obrovským rachotem se zřítela i s ním – dolů do propasti.

„Zpátky! Zpátky!“ vykřikl jsem. „Zřítel se dolů!“

A byla to strašlivá cesta, která nás teď čekala!

Vysílení honičkou, vylekáni tím, co se stalo na několik kroků od nás,

jsme pomalu začali sestupovat stejnou cestou nazpět. Když jsme se opět

ocitli na volném místě u koní, třásli jsme se všichni, jako by nás

rozechvívala malárie. Ano, něco tak nebezpečného, tak děsuplného nikdo z

nás nezažil. Teprve v sedle jsme se poněkud uklidnili, ale trvalo ještě

chvíli, než jsme se setkali zase s našimi druhy, kteří zůstali daleko zpět.

Dole u hromady balvanů (neboť padající valoun s sebou strhával a

ulamoval další a další), jsme objevili ležící generála. Jeden z nich ho

přitiskl na prsou plnou váhou k zemi. Dan Eppers, generál Douglas, Bender

chroptěl, dodýchal... Rozhozené ruce se křečovitě zatínaly do země,

roztržená kazajka se zachytila cípem o ostrý roh balvanu a obnažila pod

cáry košile zpocenou, v trhavých nárazech se zachvívající hrud'. Zpod kazajky se vysypaly na tvrdou půdu nazelenalé listy bankovek. Jednu z nich jako by ruka umírajícího zmačkávala a drtila v opakující se křeči.

Dick Hammerdull si zamyšleně mnul svou kulat'oučkou bradičku.

„Tak vidíš, starý coone,“ pohodil hlavou. „A načpak mu jsou naše dolárky... nepovídal jsem, že tady na Západě nejsou k ničemu?“

Naklonil jsem se k Danu Ettersovi a pokusil jsem se ho oslovit. Ale neodpovídal, jeho dech vůčihledě slábl, v tváři to škubalo bolestí. Asi už valně nevnímal, co se děje kolem...

Obrátil jsem se ke svým přátelům.

„To je konec,“ řekl jsem.

„A zrovna na tom místě,“ řekla Kolma-puši a ukázala na skalní stěnu proti nám. Byl tam vyryt nápis, nějaké postavy, jednoduchý kříž. Když jsme si to prohlédli pozorně a zblízka, byla písmena docela dobře čitelná.

„Tady zabili padre Diterika, udělal to J. B., aby se pomstil bratru E. B.“

Pod nápisem bylo ve skalní ploše vyryto slunce a u něj iniciála E. B.

„Tak to je ten hrob ve skalách?“ zeptal jsem se a cítil jsem, že mi po zádech přebíhá mráz.

„Ano.“

„A E. B.?“

„To jsou má písmena. Emily je totiž moje křestní jméno. Ten muž leží na hrobě mého bratra, na témž místě, kde mě kdysi spoutal a odsoudil k smrti. A kde jsem ztratila svůj snubní prsten...“

Sáhl jsem si na prst a pomalu stáhl prsten, k němuž jsem kdysi podivnou náhodou přišel na Helmers Homu.

„Je to on?“ řekl jsem.

„E. B. 5. VIII. 1842... Ovšemže ano, je to on – ale jak jste se k němu dostal, Mr Shatterhande?“

„Měl ho u sebe generál.“

„Taková náhoda!“

Potřásl jsem hlavou:

„Náhody vypadají jinak, že, Mr Surehande? Náhoda je, že jste se sem vypravil právě v tuto dobu.“

„Ani to není náhoda,“ řekl Old Surehand. „Mne sem totiž poslal bankéř Wallace: víte, on mi vyprávěl, že moji rodinu stihlo kruté neštěstí, a věděl,

že hledám matku a její sestru.“

„A Wallace vás sem poslal?“ řekl jsem.

„Dostal pro mě dopis, prý se mám dostavit šestadvacátého září na Devil's Head. Naznačovalo se v tomto dopise, že se dozvím něco o naší rodině.“

„A víte, kdo vám ten dopis poslal?“

„Nemám tušení... Nebo vy myslíte...?“

„Jistěže generál, Mr Surehande! Poznal vás už tenkrát v Llanu Estacadu a chtěl si to tady s vámi vyřídit jednou provždy.“

„Generál? Ale co on má s tímhle co společného?“

„Generál a Dan Etters jsou táž osoba, drahý příteli.“

„Dan Etters!“

„Pojďte, přesvědčím vás.“

Nešťastník upíci pod balvanem už dodýchal. Zatlačil jsem mu oči a poodhrnul ještě víc ret otevřených úst. V chrupu na horní straně zely tmavé jamky. A uvolněná gumová protéza umělého chrupu vypadla z úst ven.

„Heavens!“

Ten jediný Surehandův výkřik vyjádřil všechno.

Vzal jsem ho kolem ramen.

„Ale teď, příteli, nemyslete na minulost. Minulost se už uzavřela.

Nemusí vás z ní trápit už nic. I to poslední, co jste hledal, jste dnes našel.“

Zvedl ke mně oči.

„Nerozumím vám,“ řekl pomalu.

„Mr Surehande, hledáte-li matku, stojí tu před vámi. Mrs Benderová, toto je váš druhý syn, Leo.“

„Můj bratr Surehand bude velmi šťasten,“ řekl Vinnetou a přes jeho tvář přelétl lehký úsměv.

V záři slunce, sklánějícího se už k západu, se zaleskly stříbrné hřebíky jeho ručnice.

Dick Hammerdull se nezdržel, vyhodil do vzduchu svůj klobouk, chytil ho na hlaveň své pušky a pak jím triumfálně zatočil.

„Jen si všímej, čemu se říká skutečná lidská náklonnost! Jestlipak bys taky ty mě tak vytrvale hledal, kdybych se ti ztratil, starý coone?“ rýpl si do svého nerozlučného druha a přítele.

„Jestli si myslíš, že bych tě hledal,“ řekl flegmaticky dlouhán, tentokrát

s docela potutelným úsměvem, „tak to jsi vedle jak ta jedle. Já bych byl naopak tuze rád, že jsem se tě už jednou zbavil. Protože tak upovídaného westmana, jako je Dick Hammerdull, prerie ještě nenosila! A pojd' stranou, při takovýchhle setkáních mají zůstat lidé, co k sobě patří, sami. Pojd', bacule!“

Dick spolkl odpověď a jen po mně s pokrčením ramen vrhl maličko útrpný pohled.

„Co s ním můžete dělat, Dicku,“ smál jsem se, „takový jednou je, a to už do smrti smrt'oucí nepředěláte!“

Vinnetou vystoupil na skálu, i on chtěl v tomto okamžiku ponechat Tehuu a její syny v samotě jejich šťastného shledání. Díval se přes balvany do divoké krásy hor, někam nad modrou křivku jejich hřebene.

„Vrátí se opět duch do těla ubohé Tokbely?“ zeptal se tiše, když jsem opět stanul po jeho boku. „Co si myslí můj bratr Šárlí?“

„Vrátí se k ní,“ řekl jsem. „Určitě se k ní vrátí. Protože i ona se vrátí do svého starého světa... mezi ty, kdo ji měli rádi.“

Vinnetou maličko pohnul hlavou na znamení, že souhlasí. Za hřeben skalního útesu se schovalo narudlé, veliké slunce. Otočil se a sestupoval pomalu zpátky k Ilčimu.

Šel jsem zvolna za ním.

Kopyta zazvonila o skálu a pak už pod nimi duněla měkká, přívětivá půda lesa.